This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

A propos de ce livre

Ceci est une copie numérique d'un ouvrage conservé depuis des générations dans les rayonnages d'une bibliothèque avant d'être numérisé avec précaution par Google dans le cadre d'un projet visant à permettre aux internautes de découvrir l'ensemble du patrimoine littéraire mondial en ligne.

Ce livre étant relativement ancien, il n'est plus protégé par la loi sur les droits d'auteur et appartient à présent au domaine public. L'expression "appartenir au domaine public" signifie que le livre en question n'a jamais été soumis aux droits d'auteur ou que ses droits légaux sont arrivés à expiration. Les conditions requises pour qu'un livre tombe dans le domaine public peuvent varier d'un pays à l'autre. Les livres libres de droit sont autant de liens avec le passé. Ils sont les témoins de la richesse de notre histoire, de notre patrimoine culturel et de la connaissance humaine et sont trop souvent difficilement accessibles au public.

Les notes de bas de page et autres annotations en marge du texte présentes dans le volume original sont reprises dans ce fichier, comme un souvenir du long chemin parcouru par l'ouvrage depuis la maison d'édition en passant par la bibliothèque pour finalement se retrouver entre vos mains.

Consignes d'utilisation

Google est fier de travailler en partenariat avec des bibliothèques à la numérisation des ouvrages appartenant au domaine public et de les rendre ainsi accessibles à tous. Ces livres sont en effet la propriété de tous et de toutes et nous sommes tout simplement les gardiens de ce patrimoine. Il s'agit toutefois d'un projet coûteux. Par conséquent et en vue de poursuivre la diffusion de ces ressources inépuisables, nous avons pris les dispositions nécessaires afin de prévenir les éventuels abus auxquels pourraient se livrer des sites marchands tiers, notamment en instaurant des contraintes techniques relatives aux requêtes automatisées.

Nous vous demandons également de:

+ *Ne pas utiliser les fichiers à des fins commerciales* Nous avons conçu le programme Google Recherche de Livres à l'usage des particuliers. Nous vous demandons donc d'utiliser uniquement ces fichiers à des fins personnelles. Ils ne sauraient en effet être employés dans un quelconque but commercial.

+ *Ne pas procéder à des requêtes automatisées* N'envoyez aucune requête automatisée quelle qu'elle soit au système Google. Si vous effectuez des recherches concernant les logiciels de traduction, la reconnaissance optique de caractères ou tout autre domaine nécessitant de disposer d'importantes quantités de texte, n'hésitez pas à nous contacter. Nous encourageons pour la réalisation de ce type de travaux l'utilisation des ouvrages et documents appartenant au domaine public et serions heureux de vous être utile.

+ *Ne pas supprimer l'attribution* Le filigrane Google contenu dans chaque fichier est indispensable pour informer les internautes de notre projet et leur permettre d'accéder à davantage de documents par l'intermédiaire du Programme Google Recherche de Livres. Ne le supprimez en aucun cas.

+ *Rester dans la légalité* Quelle que soit l'utilisation que vous comptez faire des fichiers, n'oubliez pas qu'il est de votre responsabilité de veiller à respecter la loi. Si un ouvrage appartient au domaine public américain, n'en déduisez pas pour autant qu'il en va de même dans les autres pays. La durée légale des droits d'auteur d'un livre varie d'un pays à l'autre. Nous ne sommes donc pas en mesure de répertorier les ouvrages dont l'utilisation est autorisée et ceux dont elle ne l'est pas. Ne croyez pas que le simple fait d'afficher un livre sur Google Recherche de Livres signifie que celui-ci peut être utilisé de quelque façon que ce soit dans le monde entier. La condamnation à laquelle vous vous exposeriez en cas de violation des droits d'auteur peut être sévère.

À propos du service Google Recherche de Livres

En favorisant la recherche et l'accès à un nombre croissant de livres disponibles dans de nombreuses langues, dont le français, Google souhaite contribuer à promouvoir la diversité culturelle grâce à Google Recherche de Livres. En effet, le Programme Google Recherche de Livres permet aux internautes de découvrir le patrimoine littéraire mondial, tout en aidant les auteurs et les éditeurs à élargir leur public. Vous pouvez effectuer des recherches en ligne dans le texte intégral de cet ouvrage à l'adresse `http://books.google.com`

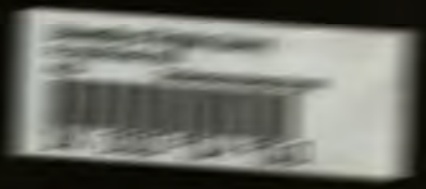

UNIVERSITY
OF VIRGINIA
CHARLOTTESVILLE
LIBRARY

DICTIONNAIRE

FRANÇAIS-TURC,

OU

خزينهٔ لغات

PAR

A. HINDOGLU.

DICTIONNAIRE

ABRÉGÉ

FRANÇAIS-TURC

ou

خزينهٔ لغات

par

ARTIN MINDOGLU,

natif de Kiutahie dans l'Asie mineure, actuellement professeur de la langue turque et armenienne.

Vienne

1831.

chez F. Beck, libraire, rue Seitzergasse N.° 427.

GIFT
NOV 2

PL
193
.H48
1831
229976

UNIVERSITY
OF VIRGINIA

DÉDIÉ

A MONSIEUR LE BARON

JEAN

WEZLAR DE PLANKENSTERN,

MEMBRE DES ETATS DE L' AUTRICHE

CI-DEVANT OFFICIER DE L' ARMÉE DE SA MAJESTÉ

L' EMPEREUR D' AUTRICHE.

Mr. LE BARON!

Veuillez bien accueillir cet ouvrage comme un témoignage du respect que m'inspirent vos connaissances dans la langue turque, comme mon ancien élève et des sentimens dont je suis pénétré, pour la bienveillance dont vous m'avez toujours honoré

le très-humble et trés-dévoué

Auteur.

Préface.

Le manque d'un Dictionnaire Français-Turc pour faciliter l'étude de la langue turque, fut ressenti depuis longtemps mais surtout dans le moment actuel où les progrès de cette nation vers la culture, et les derniers événemens politiques captivent l'attention de l'Europe. Je crois donc subvenir à un besoin bien urgent, en offrant au public le présent Dictionnaire, que j'ai cherché à rendre aussi complet, que le format et le désir de le mettre plus à la portée de tout le monde le permettoient. J'ai donc cru devoir me régler sur le Dictionnaire complet Français-Allemand de Mr. l'Abbé Mozin et le Dictionnaire Français-Italien de Mr. l'Abbé François d'Alberti de Villeneuve, et le Dictionaire Français-Arménien et Arménien-*Français* de Mr. P. Paschal Aucher, qui me sembloient remplir parfaitement les conditions énoncées ci-dessus.

Quand même la nouveauté de l'entreprise offrit des difficultés, qui doivent me recommander à l'indulgence du public, sur tout dans une langue où la grammaire et la prononciation sont encore sujettes à bien des interprétations, j'ose cependant me flatter de n'avoir négligé, ni travail ni peine, pour rendre mon ouvrage aussi exact et riche que possible.

Né dans l'Asie mineure et établi 10 ans à Constantinople et 13 ans à Vienne, j'ai pu ajouter par l'usage bien des expressions techniques et d'autres, qu'on chercheroit en vain dans le célèbre ouvrage de Meninski, dans le

grand Dictionnaire Arménien-Turc et Turc-Arménien de Mr. l'Abbé Meqhitar, dans le Dictionnaire Italien-Arménien-Turc du P. Emmanuel Ciakciak, et enfin dans tant d'autres ouvrages, dont je me suis servi, et je dois ajouter, que mes précédens ouvrages c. à d. ma grammaire Turque pour les Allemands, et Allemande pour les Arméniens, et mon Dictionnaire inédit Arménien-Allemand-Turc, Allemand-Turc-Arménien, et Turc-Arménien-Allemand, me rendirent plus familiers à ce genre de travail.

Les expressions en Médicine et en Botanique, son tirées du glossaire Arménien-Latin-Italien-Français-Grec-Perse-Arabe et Turc de Mr. Resden actuellement médecin du vice-roi d'Egypte.

La prononciation que l'on trouve annexée à chaque parole est celle usitée présentement à Constantinople, qui est la plus sonore et la plus douce, est bien différente de celle des villes des autre provinces da la Porte.

J'ose donc ésperer un accueil favorable pour mon livre, qui seul pourra m'encourager à la publication du second volume, qui contiendra un Dictionnaire Turc-Français.

l'Auteur.

Lettres usitées dans cet ouvrage.

ay, au lieu d'aï, dans le mot t a i l l e,

dj, **g** Italien avant un *e* ou *i*, ou anglais dans giant (djaynt) au lieu de ջ.

e, sans accent, c'est une voyelle entre *é* et *i*, au lieu de *y* de Meninski, qui repond à la lettre ը en Arménien. C'est proprement l' e guttural des Français, comme dans *renoncer, redemander*, p. ex. *ker*, le désert, *kir* l'ordure, *kel* le crin, *kil* l'argille, *maye* la panne d'un marteau, *mayi* (*mavi*) bleu, *elek* tiède, *ilik* la moëlle, *insane* (acus.) l'homme, *insani* humain, etc.

é, avec un accent aigu, c'est le même que l'e Français, p. ex. *él*, la main, ou *èl* un étranger.

ê, avec un accent circonflexe, appuie sur la syllabe où il se trouve p. ex. *êyér* la selle, *êyér* si, *guélmé* le venir, *guélmé* ne viens pas.

gh, au lieu de ղ qui répond à l' ղ Arménien, et à l' γ Grec vulgaire, p. ex. agha, Monsieur.

h, il faut toujours l'aspirer, p. ex. *ahmak*, *hak*, *vah!*

k, lettre inusitée en Français au lieu de *qu* ou ք et կ comme le k latin.

kh, au lieu de խ ou ch Allemand.

tj *c* Italien avant un *e* et *i*, ou *ch* Anglais dans chin (tjin), au lieu de ճ.

y, comme i, ou y Français dans le mot Yeux pl. d'Oeil; au lieu de l' յ consonne, ou de l' ՛ ésré.

Abréviations.

a. adjectif *ou* arabe.
ad. adverbe.
f. (subst.) feminin.
fa. familier.
i. interjection.
m. (subst.) masculin.
n. c. nouvelle créance.
p. participe.
partic. particule.
pl. pluriel.
pr. pronom.
prp. préposition.
p. u. peu usité.
q. quelqu'un.
qc. quelque chose.

s. substantif.
T. terme technique.
v. voyez.
v. a. verbe actif.
v. a. et n. verbe actif et neutre.
v. i. verbe impersonnel.
v. n. verbe neutre.
v. n. et a. verbe neutre et actif.
v. r. verbe réciproque.
* figurément.
— un signe, où il faut répéter le mot dont on parle.
' on n' appuie pas sur cette voyelle.

A, *prp.* • a, e; اوزرينه uzériné; دك dék. دكن déguin.

Abaissement, *m.* صارقمه sarketma; دوشش duchuch; الچقلق altjaklek.

Abaisser, *v.a.* الچقلتمق altjaklatmak; صارقمق sarketmak; ايندرمك éndirmék.

Abalourdir; *v. a.* يوغنلتمق yoghounlatmak.

Abandonné, ée, *p. et a.* ويرلمش vérilmich; * چاپقن tjapken; خوارده qhovarda.

Abandonner, *v. a.* واز گچمك vaz guétjmék; ترك ايتمك térk étmék; براقق berakmak; s' — *v. r.* تسليم اولق téslim olmak; * دوش اولق duch olmak.

Abasourdir, *v. a.* شاشرتمق chachertmak.

Abatage, *m.* اودون كسمه odoun késmé; انك حقي onoun hakke.

Abâtardir, *v. a.* جنسندن چقرمق djinsindén tjekarmak; * بدتر ايتمك béttér étmék; s' — *v. r.* بدتر اولق béttér olmak.

Abat-faim, *m.* طويريجي doyouroudjou; fa بيوك ات ايتمك béuyuk ét, ékmék پارچه سی partjase.

Abatis, *m.* دوكندي déukundu.

Abattement, *m.* * قرقلق kereklek.

Abatteur, *m.* يقيجي yekedje; اودون ياريجي odoun yaredje; اوكنيجي éuyunudju.

Abattre, *v. a.* يقمق yekmak; يره اورمق yéré vourmak; بچمك bitjmék; اوزمك uzmék (déri): * قوتسزلندرمك kouvétsizléndirmék; s' — *v. r.* يقلمق yekelmak; ياتمق yatmak; اوركمك urkmék.

Abattu, ue, *p. et a.* يقق yekek; * يورغن yorghoun; قرق kerek.

Abbaye, *f.* رهبان باشيلق rouhban bachelek.

Abbé, *m.* رهبان باشي rouhban bache.

Abc, *m.* الف با élif ba; الف جزي élif djuzu; مقدمه moukaddémé.

Abceder, *v. a.* ششمك chichmék.

Abcès, *m.* چبان tjeban.

Abdiquer, *v. a.* ترك ايتمك térk étmék (bir mansoubou).

Abécédaire, *m. et a.* الف جزي élif djuzu.

Abeille, *f.* آري are; * اوقوبجي قرى okouyoudjou kare.

Abêtir, *v. a.* احمقلتمق ahmaklatmak; s' — *v. r.* احمقلنمق ahmaklanmak.

Abhorrer, *v. a.* اگرندرمك iyréndirmék.

Abîme, *m.* كرداب guirdab; اوچرم outjouroum; دريكلك dérinlik; چوقور tjoukour; * دبی dibi boulounmazlek.

Abîmer, *v. a.* چقوره كردابه اتمق tjoukoura, guirdaba atmak; * باتيرمق batermak; *v. n.* چوكمك tjéukmék; s' — *v. r.* كردابه كندوبی guirdaba atelmak; كول ايتمك باتيرمق kéndini kul étmék, batermak; — dans qc. طالمق dalmak.

Abject, te, *a.* خور qhor.

Abjection, *f.* خورلمه qhorlama الچقلق altjaklek.

Abjurer, *v. a.* انكار ايتمك inkiar étmék.

Able, ablette, *m.* بر نوع اق كفال bir névi ak kéfal.

Ablégat, *m.* پاپا وكيلی papa vékili.

Aboiement, *m.* حولامه havlama.

Abois, *m. pl.* اولم ساعتی éulum saate; صوك نفس son néfès.

Abolir, *v. a.* كيدرمك guidérmék. قالدرمق kaldermak; s' — *v. r.* بطّال اولق battal olmak.

Abominable, *a.* مكروه mékrouh.

Abomination, *f.* اكراه ikrah; اكرنمه iyrénmé; عيب ayep.

Abondance, *f.* بولق bollouk; بركت bérékét.

Abondant, te, *a.* بول bol; بركتلو bérekétli; d' abondant., *ad.* بوندن ماعدا boundan maada.

Abonder, *v. n.* en qc. بول چوق اولق bol, tjok olmak; * — en son sens قياسنده قالمق keyasenda kalmak.

Abonné, *m.* طوتلمش toutoulmouch; يازلمش yazelmech.

Abonner, *v. a.* مقاطعه ويرمك moukata vérmék; s' — *v. r.* avec q. اوزلشمق ouzlachmak; pour qc. پازارلشمق pazarlachmak.

Abonnir, *v. a.* دوزمك duzétmék; — *v. n.* et s' — *v. r.* دوزلمك duzélmék.

Abord, *m.* يناشمه yanachma; اوشمه uchmé; قبول ايتمه kaboul étmé; چتده tjété (duchmanen).

d'Abord, *ad.* هان héman; تيزجه tézdjé; اوّلا évéla; — que, *c.* قچان كه ka(ha)tjan ki.

Abordable, *a.* يناشلور yanacheler.

Aborder, *v. a.* يناشمق yanachmak; يقلاشمق yaklachmak; چاتمق tjatmak; صارمق sarmak (bir yéri); * سويلمك séuylémék; ديمك démék; — *v. n.* يناشمق yanachmak.

Aborner, *v. a.* سنور كسمك sinor késmék.

Abortif, ive, *a.* اكسك طوغان éksik doghan; دوشك duchuk.

Aboucher, *v. a.* كورشترمك guéuruchturmék; s' — *v. r.* (avec q.) دللشمك dilléchmék.

Abougrir v. Rabougrir.

Aboutir, *v. n.* à qc. سورمك surmék; وارمق varmak; طيانمق dayanmak (bir éulké); بيتمك bitmék; * برفكري اولق bir fikri olmak; فلسلنمك filislénmék; اچلمق atjelmak; اولق olmak; دشلمك déchilmék (tjeban).

Aboyer, *v. n.* حولامق havlamak; اورمك urmék; * قوالمق kovalamak.

Abrégé, *m.* اجمال idjmal; en — قصجه kesadja.

Abréger, *v. a.* قصه لتمق kessaltmak.

Abreuver, *v. a.* ايچورمك itjirmék; اصلاتمق eslatmak.

Abreuvoir, *m.* صواد souvad; مسلق mouslouk.

Abréviation, *f.* اختصار iqhtisar.

Abri, *m.* سپر sipér; صغنجق بر seghenadjak yér.

Abricot, *m.* زردالو zérdali.

Abroger, *v. a.* كيدرمك guidérmék; قالدرمق kaldermak.

Abrutir v. Abêtir.

Absence, *f.* نا موجودلق na mévdjoudlouk; غيب ghayb; * — d'esprit, دغدغه daghdagha.

Absent, te, *a.* غايب ghayeb; نا موجود na mévdjoud.

s'**Absenter**, *v. r.* اوزاقلنمق ouzaklanmak.

Absinthe, *f.* پلين اوتى pélin otou.

Absolu, ue *a.* كندو باشنه اولان kéndi, bachle bachena olan; آزاد azad.

Absolument, *ad.* باشلو باشنه bachle bachena; حاكمانه hakimané; مطلقا moutlaka; بتون بتونه butun butuné.

Absolution, *f.* عفو af; مغفرت maghfirét.

Absorbé, ée, *p. et a.* * طالغن dalghen.

Absorber, *v. a.* صورمق sormak; ايچنه چكمك itjiné tjékmék; غايب اولمق ghayeb olmak; * چورتمك tjurutmék; s' — *v. r.* زايع اولمق zay olmak; طالمق dalmak.

* **Absoudre**, *v. a.* مغفرت ويرمك maghfirét vérmék; عفو ايتمك af étmék.

Abstème, *m. et f.* شراب ايچمين charab itjméyén.

* s' **Abstenir**, *v. r.* de qc. كندوبى بر شيدن صاقمق kéndini bir chéydén sakenmak; پرهيز طوتمق pérhiz toutmak.

Absterger, *v. a. T.* ياريى تميزلمك yaraye témizlémék.

Abstinence, *f.* پرهيز pérhiz (péhriz)

Abstraire, *v. a.* قطع نظر ايتمك katî nazar étmék.

Abstrait, te, *p. et a.* فراده firadé; * كوج اكلاشلور guudj anlacheler.

Abstrus, se, *a.* قراكلق karanlek; كوج اكلاشلور guudj anlacheler.

Absurde, *a* ياقشمسز yakechekséz.

Absurdité, *f.* ياقشقسزلق yakechek-sezlek.

Abus, *m.* فنا عادت féna adét; ياكلشلق yanlechlek; حيله hilé.

Abuser, *v. a.* الداتمق aldatmak; — *v. n.* فنا قوللانمق féna koul-lanmak; s' — *v. r.* ياكلمق ya-nelmak.

Abuseur, *m. fa.* الداديجي alda-dedje.

Abusif, ive, *a.* عادتدن طشره adét-tén dichare; ياكلش yanlech; ناحق na hak.

Abyme etc. v. Abîme.

Acabit, *m. fa.* ايو يا فنا جنس éyi, ya féna djins.

Académie, *m.* مدرسه médrésé.

s'Acagnarder, *v. r.* تنبللنمك tém-béllénmék.

Acanthe, *f.* ايو پنجه سي ayou pén-tjési (ot).

Acariâtre, *a.* نزاعجي nizadje; عجايب adjaib.

Accabler, *v. a.* ازمك ézmék (bi-rini; * يوكلتمك yuklétmék; يغق yeghmak.

Accaparement, *m.* مطربازلق mad-rabazlek.

Accaparer, *v. a.* مطربازلق ايتمك madrabazlek étmék.

Accapareur, *m.* مطرباز madrabaz.

Accéder, *v. n.* à qc. الحق اولق ilhak olmak.

Accent, *m.* اورمه vourma; تلفظ télaffouz.

Accentuer, *v. a.* سس اورمق sés vourmak; نشان قومق nechan komak.

Acceptable, *a.* مقبول makboul.

Acceptant, *m.* قبول ايدن kaboul édén.

Accepter, *v. a.* قبول ايتمك kaboul étmék.

Acception, *f.* معنا maana; — de personnes كوسترش guéustérich.

Accès, *m.* يقلاشمه yaklachma; يناشمه yanachma; * دوشمه duch-mé (setmaya); طولاشمه do-lachma.

Accessible, *a.* يقلاشلور yaklacheler.

Accession, *f.* الحقلق ilhaklek; يتشمه yétichmé; ارتمه artma.

Accident, *m.* راسات rasat; دوشش duchuch.

Accidentel, elle, *a.* راست كلن rast guélén.

Accise, *f.* ويركو vérgui; ذخيره كمروكي zaqhiré guéumruyu.

Acclamation, *f.* سوينج شماته سي sévindj chamatase.

Acclamer, *v. a.* سوندجدن چغرمق sévindjdén tjaghermak.

Accoler, *v. a.* قوجقلمق koudjak-lamak; *T.* اصه بغلمق asma bagh-lamak.

Accomodable, *a.* بر طرف اولاجق bér taraf oladjak.

Accomodant, te, *a.* خاطر شناس qhater chinas; سوز اكلار séus anlar.

Accomodé, ée, *p. et a.* گیمش guéyinmich; دوزنلنمش duzénlénmich; وارلغلو varlekle.

Accomoder, *v. a.* دوزن ویرمك duzén vérmék; یاقشیق yakechmak; خدمت ایتمك qhezmét étmék; حاضرلق hazerlamak; دوزمك duzmék; اوزلشترمق ouzlachtermak; بوزمق bozmak; s' — *v. r.* گیمك guéyinmék; اوزلشمق uzlachmak; de qc. راضی اولق razi olmak; اوبمق ouymak.

Accompagner, *v a.* برابر گیمك bérabér guitmék, ارقه داشلق ایتمك arkadachlek étmék; s'— *v. r.* de q. بریسنه قوشلمق biriné kochoulmak; بریسی برابر المق birini barabar almak.

Accompli, ie, *p. et a.* تمام témam; تکمیل tékmil.

Accomplir, *v. a.* بتورمك bitirmék; تکمیل تمام ایتمك tékmil, témam étmék; s' — *v. r.* باشه چقمق bacha tjekmak.

Accord, *m.* اهنك ahénk; اویغونلق ouyghounlouk; * اوزلشمه ouzlachma; être d' — بر اولق bir olmak; d' — *ad.* بك ایو pék éyi; اولسون olsoun.

Accordailles, *f. pl.* نشان nechan; نشانلنمه nechanlanma.

Accordé, *m.* ée *f.* نشانلو nechanle; کویکو guvéyi; کلین guélin.

Accorder, *v. a.* دوزمك duzmék (tjalghe); اوزلشترمق ouzlachtermak; اوبدرمق ouydourmak; s' — *v. r.* برلشمك birléchmék; اوبمق ouymak; اوزلشمق ouzlachmak; دیرلك ایتمك dirlik étmék; گیمك guétjinmék (biriylé).

Accort, te, *a. fa.* چلبی tjélébi; اویار ouyar.

Accostable, *a. fa.* خوش qhoch; کورشمك guéuruchédjék.

Accoster, *v. a. fa.* q. یناشمق yanachmak; سویلمك séuylémék; s'— *v. r.* de q. *fa.*. کورشمك guéuruchmék.

Accotter, *v. a.* طیامق dayatmak; s'— *v. r.* طیانمق dayanmak.

Accouchée, *f.* لخوسه loqhousa (nohousa).

Accoucher, *v. n.* (d'un enfant) طوغمق doghmak; *v a.* طوغرمق doghourmak.

Accoucheur, *m.* ابه ébé (érkék).

s'Accouder, *v. r.* درسکنه طیانمق dirséyiné dayanmak.

Accoupler, *v. a.* چفتلشترمك tjiftléchtirmék; s'— *v. r.* چفتلشمك tjiftléchmék.

Accourcir, *v. a.* قصه لتمق kessaltmak; s'— *v. r.* قصه لمق kessalmak.

* Accourir, *v. n.* اوشمك uchmék.

Accoutrer, *v. a. fa.* کیدرمك guéydirmék; دونامق donatmak; * سرت قوللانمق sért koullanmak.

Accoutumé, ée, *p. et a.* الشمش alechmech; avoir — de, être

— a... الشق عادتی اولق alechek, adéti olmak; à l' — ée ad. fa. عادت اوزره adét uzré; معتاد قدیم اوزره mutadî kadim uzré.

Accoutumer, v. a. الشترمق alechtermak; s' — v. r. à qc. الشمق alechmak.

Accréditer, v. a. برینك اعتبارن ارترمق birinin itibaren artermak.

Accroc, m. یرتیق yertek; اکسر énksér, *گوجلك guudjluk; مانع mani.

Accroche, f. fa. مانع mani; اکلنمه éylénmé.

Accrocher, v. a. چنکله اکسره اصمق tjénguélé, énkséré asmak; گجکترمك guédjiktirmék; اصیلو قومق asele komak; طوتمق toutmak.

*Accroire, v. n. faire — qc à q. برینی الداتمق birini aldatmak; s' en faire — کندینی بر شي صانمق kéndini bir chéy sanmak.

*Accroitre, v. a. ارترمق artermak: چوغلتمق tjoghaltmak; بیوتمك béuyutmék; — v. n. ارتمق artmak; s' — v. r. بیومك béuyumék.

s' Accroupir, v. r. چومملك tjéumélmék; دیز چوکمك diz tjéukmék.

Accueil, m. قبول اتمه kaboul étmé.

*Accueuillir, v. a. قبول اتمك kaboul étmék.

Accul, m. بوردہ borda; بوجق boudjak.

Acculer, v. a. دارہ صوقمق dara sokmak; s' — v. r. بوجاغه طیانمق boudjagha dayanmak.

Accumuler, v. a. یغمق yeghmak.

Accusateur, m. trice f. شکایت ایدن chikiayét édén.

Accusation, f. شکایت chikayét.

Accusé, m. ée f. شکایت اولان chikiayét olan.

Accuser, v. a. شکایت اتمك chikiayét étmék; قوولامق kovlamak; غمازلق ghamazlamak.

Acenser, v. a. کیرایه ویرمك kiraya vérmék.

Acérain, a. چلك صویلو tjélik soylou.

Acéré, ée p. et a. چلکلو tjélikli; کسکین késkin.

Acéteux, euse, a. سرکه کبی sirké guibi; اکشیجه ékchidjé.

Achalander, v. a. fa. مشتری کتورمك muchtéri guétirmék; s' — v. r. مشتریسی کلمك muchtérisi guélmék.

Acharné, ée p. et a. قزغن kezghen.

Acharner, v. a. قزشترمق kezechtermak; قندرمق kendermak; s' — v. r. بر شیه قزمق bir chéyé kezmak.

Achat, m. صاتون المه saten alma; اشترا ichtira.

Ache, f. معدنوس ma(magh)-danos.

Acheminer, *v. a.* نظامه كتورمك nizama guétirmék ; يوله قومق yola komak ; s' — *v. r.* يولده اولق yolda olmak ; يوله چقمق yola tjekmak.

Acheter, *v. a.* (qc. de q.) صاتون الق saten almak ; الق almak ; اله كتورمك élé guétirmék.

Achever, *v. a.* بتورمك bitirmék ; تكميل تمام ايتمك tékmil, témam étmék ; باشه چقرمق bacha tjekarmak.

Achillée v. Mille-feuille.

Achores, *m. pl.* بر نوع كل bir névi kél.

Acide, *m.* بر نوع تور bir névi touz.

Acide, *a.* اكشى ékchi.

Acidité, *f.* اكشيلك ékchilik, كسكينلك késkinlik.

Acidule, *a.* اكشيجه ékchidjé.

Acier, *m.* چليك tjélik ; دمر démir ; — de Damas طبان taban.

Aconit, *m.* خانق الثمر qhanik unnémr.

Acoquiner, *v. a. fa.* باشدن چقرمق bachdan tjekarmak.

Acore, *f.* اكراوتى éyir otou ; آزاق اكرى azak éyiri.

Acquérir, *v. a.* غاله كتورمك gué-tirmék ; ايدنمك édinmék ; الق almak.

Acquêt, *m. T.* مال mal ; ملك mulk ; *fa.* كار kiar ; فايده fayda.

Acquescer, *v. n.* à qc. راضي اولق razi olmak.

Acquisition, *f.* ايدنمه édinmé ; ملك mulk.

Acquit, *m.* ابراكاغدى ibra kiaghede ; par manière d' — اوستن كوى ustun kéuy.

Acquitter, *v. a.* اوده ملك éudémék ; ادا ايتمك éda étmék ; — q. de qc. قورتارمق kourtarmak.

Acre, *f.* بر بچق دونم بر bir boutjouk déunum yér.

Acre, *a.* كسكين késkin ; طاتسز tatsez.

Acreté, *f.* كسكينلك késkinlik.

Acrimonie, *f.* ايتيلك itilik.

Acrimonieux, euse, *a.* ايتى iti.

Acte, *f.* مهم مصلحت muhimm maslahat ; ايش ich ; سند sénéd ; — s *pl.* دعوا كاغدلرى dava kiaghedlare.

Acteur, *m.* تقليد اويونجى taklid oyoundjou.

Actif, ive, *a.* اشلين ichléyén ; حرارت hamarat ; صفالو séfale ; dette active الاجق aladjak ; زمام zimam.

Action, *f.* عمل amél ; ايش ich ; جنك djénk ; حال hal ; دعوا dava ; حصه سندى hissé sénédi (bir ortaklekdan) ; شدت chiddét ; — de graces تشكرلك téchékkurluk.

Activité, *f.* تأثير عمل ايتمه téésir, amél étmé ; حرارتلك hamaratlek ; شدت chiddét ; جهد djahd.

Actuel, elle *a.* فعلی fili; موجود mévdjoud.

Actuellement, *ad.* فی الواقع fil vaki; حالا halea.

Adage, *m.* مثل mésél; ضرب مثل zarbï mésél.

Adapter, *v. a.* (qc. à qc.) اویدرمق ouydourmak.

Addition, *f.* آرترمه arterma; جمع djémï; جمله قره kara djumlé.

Additionner, *v. a.* جمع ایتمك djémï étmék.

Adépte, *m.* کمیاجی kimyadje.

Adhérence, *f.* الحاقلق ilhaklek; میل méyl.

Adhérent, te, *a.* الحاق ilhak; بتمش bitmich; — *m.* مرید murid.

Adhérer, *v. a.* اصلمق aselmak; یاپشمق yapechmak; * اوبمق ouymak.

Adieu, *m.* الله اصمرلدق allaha esmarladek; خوشجه قال قالك qhochdja kal, kalen; الوداع élvidaa.

Adjacent, te, *a.* سنورداش sinordach.

Adjoindre, *v. a.* (q. à q.) برینه برینی قوشمق قاتمق birinè birini kochmak, katmak.

Adjoint, *m.* ملازم mulazim.

Adjudant, *m.* لا lala; ملازم mulazim.

Adjuger, *v. a.* شرعاً تملیك ایتمك chéran témlik étmék.

Adjurer, *v. a.* یمین ویرمك yémin vérmék.

*Admettre, *v. a.* (q. à qc.) راضی اولمق razi olmak; (q.) قبول ایتمك kaboul étmék.

Administrateur, *m.* متولی mutévélli; کتخدا kétqhuda (kiahya).

Administrer, *v. a.* چکوپ چویرمك tjékip tjévirmék.

Admirable, *a.* شاشلحق chachleladjak; *fa.* پك اعلی pék aléa.

Admiration, *f.* تعجب téadjdjub; حیرانلق hayranlek; شاشمه chachma.

Admirer, *v. a.* حیران ایتمك hayran étmék; تعجب ایتمك téadjdjub étmék.

Admissible, *a.* مقبول makbul; گچر guéljér.

Adolescence, *f.* گنجلك guéndjlik.

Adolescent, *m.* دلو قانلو déli kanle; یکید yiyid.

Adoniser, *v. a.* کیدروب قوشاتمق guéydirib kouchatmak.

s'Adonner, *v. r.* (à qc.) مبتلا اولمق mubtéla olmak.

Adopter, *v. a.* اوغل ایدنمك oghoul édinmék; قبول ایتمك kaboul étmék.

Adorable, *a.* سجده قلنه‌جق sédjdé kelenadjak.

Adoration, *f.* سجده قلمه sédjdé kélma; عبادت ibadét.

Adorer, *v. a.* سجده قلمق sédjdé kelmak; عبادت ایتمك ibadét étmék; طاپمق tapmak.

Adosser, *v. a.* طيانمق dayanmak.

Adoucir, *v. a.* طاتلولندرمق tatlelandermak; *ملايملتمق mulayimlatmak; قولايلمق kolaylamak; دوزتمك duzétmék; s'— *v. r.* طتلولنمق tatlelanmak; *ملايملنمق mulayimlanmak; مطلوملنمق mazlemlanmak.

Adragant v. Tragacante.

Adresse, *f.* قابليتت kabiliyét; آلملولق alemlélek; حيله hilé; عنوان unvan; مكتوب اوستي méktoub ustu.

Adresser, *v. a.* (qc. à q.) برينه يولامق biriné yollamak; طوغرلتمق doghroultmak; — *v. n.* (à qc.) نشانلمق nechanlamak; s'— *v. r.* à q. برينه دوغمك biriné déunmék; طوغرلق doghroulmak.

Adroit, te, *a.* آلملو alemle; تعليملو téalimli; *فن باز fénn (fénd)-baz.

Adulateur, *m.* trice, *f.* يوزه كولبجي yuzé guuludju; يلتاق yaltak.

Adulation, *f.* يلتاقلق yaltaklek.

Adulte, *a. et m.* بلوغه ايرمش buloughé érmich.

Adultération, *f.* قلب اتمه kalb étmé; قلبزلك kalbazanlek.

Adultère, *a.* زنايه متعلّق zinaya mutaalik; قلب kalb; — *m.* زنا zina; — *m. et f.* كيدي guidi; قلتبان kaltaban; فاحشه fahiché.

Adultérer, *v. a. T.* قلب سكّه kalb sikké, akdjé اقچه ياپمق yapmak.

Adultérin, ne, *a.* پيچ pidj.

Adversaire, *m. et f.* خصم qhasim; دشمن duchman.

Adverse, *a.* قرشو karche; مخالف mouqhalif; ضدّ zedd.

Adversité, *f.* ضدّلق zeddlek; مخالفت mouqhalifét; بلا béla; مصيبت mousibét; نكبت nékbét.

Aérer, *v. a.* هوالندرمق havalandermak.

Aérien, enne, *a.* هوايي havayi.

Affabilité, *f.* مروّت muruvvét; گولريوز guulér yuz.

Affable, *a.* مروّتلو muruvétli; گولر يوزلو guulér yuzlu; طتلو دللو tatle dilli.

Affadir, *v. a.* طاتسزلندرمق tatsezlandermak; — le coeur بورك بولاندرمق boulandermak.

Affadissement, *m.* اكرمه iyrénmé.

Affaiblir, *v. a.* ضعيفلتمق zayeflatmak; قوّتدن دوشرمك kouvétén duchurmék; ازالتمق azaltmak; s'— *v. r.* ازالمق azalmak.

Affaire, *f.* الش ويرش alech vérich; ايش ich; مصلحت maslahat; خصوص qhousous: دعوا dava; *T.* جنك djénk; avoir — de محتاج اولمق méuhtadj olmak; chargé d'— مصلحت گذار maslahat guuzar; aller à

ses affaires صو دوكمك sou déukmék.

Affairé, ée, *a.* مشغول méchghoul.

Affaisser, *v. a.* چوكرتمك tjéukértmék; s' — *v. r.* گوتجك guéutjmék.

Affamé, ée *p. et a.* اج adj.

Affamer, *v. a.* اج قومق adj komak; * پك قصه‌لتمق دارالتمق pék kesaltmak, daraltmak.

Affectation, *f.* قصد kasd; حرص hers; دونانمه donatma.

Affecté, ée *p. et a.* دونانمش donanmech; حرصلو hersle; صارلش sarelmech; ميللو méyilli.

Affecter, *v. a.* (de..) برشيه اوكنمك bir chéyé éuyunmék; q. ou qc. محبتى اولق mouhabbéti olmak; qc. حرصلو برشيه چالشمق hersle bir chéyé tjalechmak; تقليد ايتمك taklid étmék; * ال اورمق él vourmak; صارمق sarmak; گوكلنى ياپمق guéunlunu yapmak.

Affection, *f.* ميل méyl; خصيت qhasiyét; *T.* خسته‌لك qhastalek; تأثير téésir.

Affectionné, ée *p. et a.* ميللو méyilli.

Affectionner, *v. a.* ميل ويرمك méyl vérmék.

Affermer, *v. a.* كيرايه ويرمك kiraya vérmék.

Affermir, *v. a.* قويلمك kavilémék.

Affeté, *a.* دونانمش donanmech; ياپمه طورلو yapma tavrle.

Affeterie, *f.* ياپمه يلان طور yapma, yalan tavr.

Affiche, *f.* خبر تزكرمسي qhabér tézkirési.

Affidé, ée, *a.* صادق sadek; *m. et f.* صادق دوست sadek dost.

Affiliation, *f.* اولادلغه الما evladlegha alma.

Affiner, *v. a.* تميزلمك témizlémék.

Affinerie, *f.* قل اوجاغى kall odjaghe.

Affinité, *f.* خصملق qhesemlek.

Affirmation, *f.* اقرار ikrar.

Affirmer, *v. a.* تحقيقلمك tahkiklémék; اقرار ايتمك ikrar étmék.

Affliction, *f.* درد dérd; محنت mihnét; غم gham; قيغو kayghe; قساوت kasavét; —s *pl.* بقتسزلق baqhtsezlek.

Affligé, ée, *a.* ياسلو yasle; قساوتلو kasavétli; خسته qhasta.

Affliger, *v. a.* قساوتلندرمك kasavétléndirmék; درد محنت چكترمك dérd, mihnét tjéktirmék; زحمت ويرمك zahmét vérmék.

Affluer, *v. n.* ايچنه اقق itjiné akmak; چوق بول اولق tjok, bol olmak.

Affoiblir v. Affaiblir.

Affoler, *v. a.* دلورتمك délirtmék; — *v. n.* دلورمك délirmék.

Affranchir, *v. a.* قورتارمق kourtarmak; آزاد ايتمك azad étmék.

Affres, *f. pl.* — de mort اولم قورقوسي éulum korkousou.

Affréter, *v. a.* كيرا ايله كمي طوتمق kira ilé guémi toutmak.

Affreux, euse *a.* اورنكلك urkédjék.

Affriander, *v. a. fa.* بوغازه دوشرمك boghaza duchurmék; * يم دوكمك yém déukmék.

Affrioler, *v. a. fa.* * يم دوكمك yém déukmék.

Affront, *m.* عرض نقصانلغي erz noksanleghe; عيب ayep.

Affronter, *v. a.* اوزرينه وارمق اتلمق uzériné varmak, atelmak; (q.) پك انجمك pék indjitmék; * (q. de qc.) الداتمق aldatmak.

Affubler, *v. a.* بورمك burumék; باش يوز اورتمك bach, yuz éurtmék; s' — *v. r.* de دلورمك délirmék.

Affût, *m. T.* طوپ عربه‌سي top arabase; قوندق koundak (filinténin); پوسى pousou (avda).

Affutage, *m.* طوپ دوزتمه top duzétmé; *T.* آلات alat; آوادانلق avadanlek.

Affuter, *v. a.* طوپ دوزتمك top duzétmék; *T.* آلات بلمك aléat bilémék.

Afin que, afin de, *c.* بويله كه béuylé ki; كه ki; ديو déyi; ايچون itjin.

Agace, *f.* صقصغان sakseghan.

Agacer, *v. a.* قاشترمق kamachtermak (dich); كسبز ايتمك kés-méz étmék; * طاقلق takelmak; انجمك indjitmék.

Agaric, *m.* غاريقون gharikoun (mantar).

Agate, *f.* بابا قوري baba korou (tach).

Age, *f.* ياش yach; سن sin; عمر éumr.

Agé, ée, *a.* ياشنده yachenda; ياشلو yachlo.

Agence, *f.* مصلحتكذارلق maslalahatguuzarlek.

Agencer, *v. a. fa.* كورل ديزمك guuzél dizmék; تميزلمك témizlémék.

Agenouiller, *v. a.* ديز چوكمك diz tjéukmék; s'— *v. r.* ديز چوكدرمك diz tjéukdurmék.

Agent, *m.* مصلحتكذار maslahatguuzar; وكيل vékil; قپو كتخداسي kapou kétqhudase (kiahyase); سبب sébéb; دلال déllal.

Aggraver, *v. a.* اغرلتمق agherlatmak; بيوتمك béuyutmék.

Aggrédir, *v. a.* صارمق sarmak.

Agile, *a.* تيز téz; چاپك tjapik; تتك tétik.

Agilité, *f.* تتكلك tétiklik; چاپكلك tjapeklek.

Agio, *m.* اقچه باشي akdjé bache.

Agir, *v. n.* بازركانلق الش ويرش بازركانلق bazirguianlek, aleoh vérich étmék; — sur تأثير ايتمك téésir étmék; گچمك guétj-

mék ; — pour q. برينه بر اش biriné bir ich guéurmék ; — en.. كبي حركت ايتمك guibi harékét étmék ; il s'agit de lui لاقردمز اندندر lakerdemez ondander.

Agissant, te *a.* چالشقان tjalechkan ; تأثيرلو téésirli.

Agitation, *f.* صللانمه پك pék sallanma ; — de la mer صالندي salentı.

Agiter, *v. a.* صللامق sallamak ; قلدلتمق kemeldatmak ; * اياغه قالدرمق ayagha kaldermak.

Agneau, *m.* قوزي kouzu.

Agneler, *v. n.* قوزيلمق kouzoulamak.

Agonie, *f.* جان چكشمه‌سي djan tjékichmési ; صوك نفس son néfés.

Agoniser, *v. n.* جان چكشترمك djan tjékichtirmék.

Agrafe, *f.* چنكل tjénguél.

Agrandir, *v. a.* بيوتمك béuyutmék ; s' — *v. r.* بيوسك béuyumék ; بوللانمق bollanmak.

Agréable, *a.* خوش qhoch ; كولر يوزلو guulér yuzlu.

Agréer, *v. a.* قبول ايتمك kaboul étmék ; — *v. n.* خوش اولق qhoch olmak.

Agréger, *v. a.* ارايه صرايه المق araya, seraya almak.

Agrément, *m.* خوشلنمه qhochlanma ; بسكنمه béyénmé ; tatlelek; خوشلق qhochlouk ; agrémens, *pl.* اثواب زينتلري ésbab ziynétléri.

Agression, *f.* الك اله ilk hudjum.

Agreste, *a.* يبانى yabani; قبا kaba.

Agriculture, *f.* چفتجيلك tjiftdjilik; اكينجيلك ékindjilik.

s' Agriffer, *v. r.* جرناغيله پك طوتمق djernaghiylé pék toutmak.

Agripper, *v. a. fa.* قاپمق kapmak.

Aguerir, *v. a.* جنكه الشترمق djéngué alechtermak; * اوكرتمك éuyrétmék.

Aguets, *m. pl.* پوسى pousou.

Ah! *i.* اه ah ; امان aman.

Ahan, *m. fa.* * زور ايش zor ich.

Aheurtement v. Entêtement.

s' Aheurter, *v. r.* à qc. عناد ايدوب طورمق inad édib dourmak.

Ahi! *i.* يازق yazek ; امان aman.

Ahurir, *v. a. fa.* شاشترمق chachermak.

Aide, *f.* ياردم yardem, امداد imdad ; مدد médéd ; ياردمجي yardemdje (zénné) ; كلسه‌جك kilsédjik.

Aide, *m.* ياردمجي yardemdje; قلفه kalfa ; — de camp جنرال ملازمى djénéral mulazimi ; — major بلوك ملازمي béuluk mulazimi.

à l'Aide, *ad.* اليله éliylé ; يديله yédiylé ; — *i.* امان aman ! يتشك yétichin !

Aider, *v. a.* ياردم ايتمك yardem étmék.

Aïe ! v. Ahi !

Aïeul, *m.* دده dédé; بيوك بابا béuyuk baba.

Aïeule, *f.* نينه niné; بيوك انا béuyuk ana.

Aigayer, *v. a.* يقامق yeykamak; چلقامق tjalkamak.

Aigle, *m.* قره قوش kara kouch; قرتال kartal.

Aigre, *a.* اكشي ékchi; ككره kékré; سرد sért (madén); *طاتسز tatsez.

Aigre, *m.* اكشيلك ékchilik; ككرملك kékrélik.

Aigrefin, *m.* بر نوع مزيت بالغى bir névi mézit baleghe; *قرناس kournas.

Aigrelet, elte, *a.* اكشيجه ékchidjé.

Aigrimoine, *f.* قوين اوتى koyoun otou.

Aigreur, *f.* اكشيلك ékchilik; *اجيلق adjelek; جان صقنديسي djan sekentese; — s *pl.* معده اكشيلكي midé ékchiliyi.

Aigrir, *v. a.* اكشتمك ékchitmék; *T.* سرتلتمك sértéltmék (madéni); *اجيتمق adjetmak.

Aigu, ue, *a.* سوري sivri; كسكين késkin; آتشلو atéchli (illét).

Aiguière, *f.* ابرق ebrek (yebrek).

Aiguille, *f.* اكنه iyné; ترازو دلى térazi dili; تپه‌سي قله koulé tépési; عقرب akréb (sahaten).

Aiguillée, *f.* تل ايپلك tél iplik.

Aiguillete, *f.* قيطان kaytan.

Aiguillier *m.* اكنه‌جي iynédji; اكنه‌دان iynédan.

Aiguillon, *m.* اوكندره éuyéndéré; *مهموز mahmouz.

Aiguiser, *v. a.* بلەمك bilémék; سورلتمك sivriltmék.

Ail, *m.* صارمصاق sarmesak.

Aile, *f.* قناد kanad; *ارقه arka.

Ailé, ée, *a.* قنادلو kanadle.

Aileron, *m.* قناد اوجي kanad oudjou.

Ailleurs, *ad.* بشقه يرده bachka yérdé; d'— بوندن ماعدا boundan maada; بشقه يردن bachka yérdén.

Aimable, *a.* سولجك sévilédjék.

Aimant, *m.* مقناطيس meknates (meqhladez).

Aimer, *v. a.* سومك sévmék; حظ اتمك hazz étmék; — à.. استيرك اتمك istéyerék étmék; — mieux داها اسمك daha istémék.

Aine, *f.* قاسق kasek.

Aîné, ée, *a.* بيوك béuyuk; اوّل يا‌شلو évél doghan; yachle; الك اولاد ilk évlad.

Aînesse, *f.* بيوكلك beuyukluk; الك اولادلق ilk évladlek.

Ainsi, *ad. et c.* بويله béuylé; شويله chéuylé; اويله éuylé; ايسه اويله éuylé isé; — que نيجه كه nidjé ki; تمام اويله témam éuylé; — soit-il اولسون اويله éuylé olsoun; آمين amin.

Air, *f.* هوا hava; روزكار ruzguiar; گوستريش guéustérich; صورت sourat; *T.* هوا hava; مقام makam; ازكى ézgui.

Airain, *m.* طوج toudj.

Aire, *f.* خرمن دوكمك دوشمه qharman déuyédjék déuchémé; يوا youva (kapedjo kouchoun); كون آوليسى guun avlousou.

Airelle, *f.* مرسين تخمى mérsin toqhoumou; مرسين اغاجى mérsin aghadje; اولز دكن éulméz dikén.

Ais, *m.* تختة taqhta; پدروه péderva.

Aisance, *f.* قولايلق kolaylek; ايو حال éyi hal; — *s pl.* كنيف kénif (kénéf).

Aise, *f.* سوينج sévindj; خوشنودلق qhochnoudlouk; راحت rahat; وارلق varlek; à l'— راحت rahat.

Aise, *a,* خوشنود qhochnoud.

Aisé, ée, *a.* قولاى kolay; راحت rahat; سربست sérbést; وارلقلو varlekle.

Aisement, *m.* كنيف kénif (kénéf).

Aisseau, *m.* aissette, *f.* كچوك كسر kutjuk késér; چكيج tjékidj.

Aiselle, *f.* قولتق koltouk.

Aissieu, *m.* دنكل dinguil.

Ajourner, *v. a. T.* شريعته چغرمق chériata tjaghermak.

Ajouter, *v. a.* قاتمق katmak; — foi اعتقاد ايتمك itikad étmék.

Ajuster, *v. a.* طوغرلتمق doghroultmak; دوزلتمك duzéltmék; اويدرمق ouydourmak; هيار ايتمك ayar étmék; نشانلمق nechanlamak; تميزلك témizlémék; باصترمق bastermak; دوزتمك duzétmék.

Alambic, *m.* انبك émbik.

Alambiquer, *v. a.* ou s'— *v. r.* *— l' esprit عقلنى يورمق aklene yormak.

Alan, *m.* صمصون samsoun (kéupék).

Alarme: *f.* شماته chamata; انا بابا كونى ana baba guunu; *اوركمه urkmé; شاشرمه chacherma.

Alarmer, *v. a.* اوركتمك urkutmék; شاشرمق chachermak; s'— *v. r.* اوركمك urkmék;

Albâtre, *m.* صو مرمرى sou mérméri.

Albique, *f.* بياض اوخره béyaz oqhra.

Alcali, *m.* قليه توزى kalyé touzou.

Alcanna, *f.* قنا kena; خنا qhena.

Alchimie, *f.* كمياجيلق kimyadjelek.

Alchimiste, *m.* كمياجى kimyadje.

Alcoran, *m.* قران kouran; مصحف moushaf.

Alcyon, *m.* بالقچيل balektjel(-djen).

Alègre, *a.* كيفلو kéyfli.

Alégresse, *f.* كيف kéyf; شاذلق chazlek.

Alembic v. Alambic.

Alène, *f.* بيز biz.

Alenois, *m.* تره اوتى téré otou.

Alentir v. Ralantir.

Alentour ou à l'entour, *ad.* طولايى dolaye; d' — اطرافنده étrafenda; —s *m. pl.* اطراف étraf.

Alerte, *a.* صاق sak; كيفلو kéyfli; —*f.* اكسزشماته ansez chamata.

Alevin, *m.* بالقلر افاق oufak baleklar.

Alezan, Alzan, ne *a.* آل al (at); — *m.* آل ات al at.

Algarade, *f. fa.* انجمه قبا kaba indjitmé.

Algébre, *f.* الجبره éldjébré.

Aliboron, *m. fa.* فتبار fénn(fénd)-baz; maitre — هر شيى اكلامق hér chéyi anlamak istéyén.

Alibousier, *m.* قره كونلك اغاجى kara guunluk aghadje.

Aliénable, *a.* الدن چقر éldén tjekar.

Aliénation, *f.* الدن چقرمه éldén tjekarma; — d' esprit قودرلق koudouzlouk.

Aliéner, *v. a.* الدن چقرمق éldén tjékarmak; صاتمق satmak; — l'esprit دلورتمك délirtmék; s'— *v. r.* de q. بريله قونشمق biriylé konouchmamak.

Aligner, *v. a.* چرپيه كوره اولچمك tjerpeya guéuré éultjmék.

Aliment, *m.* يمك yéyédjék; نفقه nafaka.

Alimenter, *v. a.* *بسلمك béslémék.

Alité, ée, *a.* خسته دوشكده déuchékdé qhasta.

Aliter, *v. a.* دوشكده ياترمق déuchékté yatermak.

Alkékenge v Coqueret.

Alkali v. Alcali.

Allaiter, *v. a.* امزرمك émzirmék; سوس ايتمك sous étmék.

Allant, te, *a.* سكرديجى séyirdidji; حرات hamarat.

Alléchement, *m.* يم yém.

Allécher, *v. a.* يم دوكمك yém déukmék.

Allée, *f.* ايكي يانى اغاجلو يول iki yane aghadjle yol; —s et venues, *pl.* كيدوب كلمه guidib guélmé.

Alléger, *v. a.* خفيفلتمك qhafiflétmék.

Allégir, *v. a.* ازالتمق azaltmak.

Allégorie, *f.* تمثيل témsil; معناى مخفى manaï mouqhfi.

Alléguer, *v. a.* اثبات كتورمك isbat guétirmék.

Allemand, de, *a.* نمچه جه némtjédjé.

Aller, *v. n.* كتمك guitmék; — à pied يورمك yurumék; ياقشمق yakechmak; se laisser — sur دوريلمك dévrilmék; s'en — *v. r.* كتمك guitmék; اوجمق outjmak; — *m.* كيدش guidich.

Alliage, *f.* عيار ayar.

Alliance, *f.* اقرباليق akrabalek; عهد ahd; برلك birlik.

Allié, ée, *p. et a.* باغلو baghle;

قرشق karechek; — *m. f.* اقربا akraba; عهددلش ahddach.

Allier, *v. a.* قرشترمق karechtermak; *T.* ايمك عيار ayar étmék; اقربا ايمك akraba étmék; s'— *v. r.* عهدلشمق ahdlachmak.

Allié, *m.* وكيل vékil.

Allouer, *v. a.* ايو ديمك éyi démék (bir hisaba).

Allumer, *v. a.* ياقمق yakmak; s'— *v. r.* يانمق yanmak.

Allumette, *f.* كبريت kibrit.

Allure, *f.* گيدش guidich; طور tavr.

Almanach, *m.* تقويم takvim.

Aloès, *m.* عود اغاجی éud aghadje.

Aloi, *m.* عيار ayar.

Alonger, *v. a.* اوزاتمق ouzatmak; * گچكدرمك guédjiktirmék.

Alors, *ad.* او زمان o zaman.

Alouette, *f.* چاير قوشی tjayer kouchou.

Alourder, *v. a.* باش اغرتمق bach aghretmek.

Alourdir, *v. a.* اويوشترمق ouyouchtourmak.

Alouvi, ie, *a. fa.* پك اولان pék adj olan.

Aloyer, *v. a. T.* ايمك عيار ayar étmék.

Alphabet, *m.* الف با élif ba.

Alsine, *f.* صچان قولاغی setjan koulaghe.

Alte v. Halte.

Altérable, *a.* دكشلور déyichilir.

Altération, *f.* بوزله bozoulma; دكشلمه déyichilmé; قلبزلك kalbazanlek; شاشرمه chacherma; قتی حرارت kati hararét.

Altercas, *m.* Altercation, *f.* غوغا ghavgha; نزاع niza; چكش tjékich.

Altérer, *v. a.* دكشترمك déyichtirmék; قرشترمق karechtermak; قلب ايمك kalb étmék; حرارت ويرمك hararét vérmék; شاشرمق chachermak; s'— *v. r.* بوزلق bozoulmak.

Alternatif, ive, *a.* دكشلن déyichilén.

Alterner, *v. a.* دكشمك déyichmék; — *v. n.* دكشلمك déyichilmék.

Altesse, *f.* دولتلو حضرتلری dévlétli hazrétléri.

Althée, *f.* گل ختم guul qhatém (qhatmi) (ot).

Altier, ère, *a.* فضول fodoul; مغرور magrour (-roul).

Alun, *m.* شاب chab.

Aluner, *v. a.* شابلمق chablamak.

Alvéole, *m.* ديش چقوری dich tjoukourou; اری كومجی are guéumédji.

Amabilité, *f.* سوكولولك sévguululuk.

Amadou, *m.* قاو kav.

Amadouer, *v. a.* اوخشمق oqhchamak.

Amaigrir, *v. a.* ضعيفلتمق zayeflatmak; يصيلتمق yasseltmak;

— *v. n.* ضعيفلنمق zayeflanmak; s' — *v. r.* قورومق kouroumak.

Amalgame, *f.* ملمّع mulémma (malama).

Amande, *f.* بادم badém; چكردك tjékirdék.

Amandé, *m.* سبيه subyé.

Amandier, *m.* بادم اغاجى badém aghadje; — nain چغاله اغاجى tjaghala aghadje.

Amant, *m.* عاشق achek; سوكولو sévguulu.

Amante, *f.* معاشوقه maachouké; سوكولو sévguulu.

Amaranthe, *f.* صولمز چچك solmaz tjitjék.

Amarre, *f. T.* پلامر palamar; خلات qhalat.

Amas, *m.* يغن yeghen.

Amasser, *v. a.* يغمق yeghmak; طوپلمق toplamak.

Amateur, *m.* trice *f.* v. Amante.

Ambassade, *f.* ايلچيلك éltjilik.

Ambassadeur, *m.* ايلچى éltji.

Ambesas v. Beset.

Ambigu, ue *a.* ايكى فكرلو iki fikirli; چتال tjatal; تجنيس tédjnis.

Ambiguité, *f.* چتالق tjatallek.

Ambitieux, euse *a.* حريص منصب harisi manseb; عزّت و اكرام izzét ou ikram istéyén.

Ambition, *f.* منصب حرصى manseb herse; عزّت و اكرام اسمه izzét ou ikram istémé.

Amble, *m.* اشكن échkin.

Ambre, *m.* عنبر amber; — jaune كهربار kéhribar.

Ambulant, te *a.* يلمجى yélidji; كوچر guéutjér.

Ambulatoire, *a.* بر يرده طورمز bir yérdé dourmaz.

Ame, *f.* جان djan; يازى yaze (sourétin); قالب kalep.

Améliorer, *v. a.* اصلاح اتمك islah étmék.

Amen! *i.* آمين amin.

Aménage, *m.* يوك yuk; كرا kira.

Amendable, *a.* جريمه لنجك djérimélénédjék.

Amende, *f.* جريمه djérimé.

Amender, *v. a.* جريمه كسمك djérimé késmék; جريمه لمك djérimélémék; *دوزتمك duzétmék; كوبره فشنق دوكمك guubré, fechke déukmék; — *v. n.* ايوجه اولق éyidjé olmak; *اوجزلنمق oudjouzlanmak.

Amener, *v. a.* بله كتورمك bilé guétirmék; برو چكمك béri tjékmék; * — les voiles يلكن سوندرمك yélkén séundurmék.

Aménité, *f.* لطيفلك latiflik; فراحلق férrahlek.

Aménuiser, *v. a.* رندەلمك réndélémék.

Amer, ère *a.* اجى adje; *اجنه جق adjenadjak

Amer, *m.* اجيلق adjelek; بالق اودى balek éudu.

Amertume, *f.* اجيلق adjelek; اجى adje; درد dérd.

Améthyste, *f.* جبللقون djébél-lokoun.

Ameuter, *v. a.* چفتلشترمق tjift-léchtirmék; *ayagha kaldermak ايغه قالدرمق.

Ami, *m.* ie, *f.* دوست dost; ياران yaran.

Ami, ie *a.* ميللو méyllu.

A mi..., *ad.* ياري yare.

Amiable, *a.* كولر يوزلو gnulér yuzlu; طتلو دللو tatle dilli; à l' — *a.* طتلو دل ايله tatle dil ilé.

Amical, le *a.* دوستانه dostané.

Amidon, *m.* اق نشاسته ak-nechasta.

Amignarder, Amignoter, *v. a. fa.* ناز جلوه ايتمك naz, djilvé étmék.

Amincir, *v. a.* انجلتمك indjéltmék.

Amiral, *m.* قپودان پاشا kapoudan pacha; —le *a.* اكا متعلق ana mutaalik.

Amitié, *f.* دوستلق dostlouk; ايلك éylik; كرم kérém; étroite — الفت ulfét; —s *pl.* انسانيت insaniyét.

Ammoniac, aque *a.* sel — *m.* نشادر nechader; gomme — *f.* چادر اوشاغى tjader ouchaghe.

Amnistie, *f.* عفو af; قباحتى اونوتمه kabahate ounoutma; گچنلرى اونودوب عفو ايتمه guétjénléri ounoudoup af étmé.

Amodiateur, *m.* كرا ايله طوتان kira ilé toutan.

Amodier, *v. a.* كرايه ويرمك kiraya vérmék; كرا ايله طوتمق kira ilé toutmak.

Amoindrir, *v. a.* ازالتمق azaltmak.

Amollir, *v. a.* يومشاتمق youmchatmak; كوشتمك guévchétmék; s' — *v. r.* يومشامق youmchamak; *تنبللنمك témbéllénmék.

Amomi, *m.* يكى بهار yéni bahar.

Amonceler, *v. a.* يغيق yeghmak.

Amont, *ad.* اقندي يوقري akente yokare; vent d' — كون طوغى يلى guun doghou yéli.

Amorce, *f.* يم yém; *T.* اغز اوتى aghez otou (silahen).

Amorcer, *v. a.* يم قومق دوكمك yém komak, déukmék; اغزاوتى قومق aghez otou komak.

Amortir, *v. a.* بصترمق bastermak; يوف ايتمك youf étmék; اودەمك éudémék.

Amour, *m.* سوكو sévguu; محبّت mouhabbét; عشق achk; سودا sévda; — pur حقيقت hakekét; m'—! قوزم kouzoum; جانم djanem! كوزم guéuzum! amours *f. pl.* عاشقلق acheklek; سوكولو sévguulu.

s'Amouracher, *v. r.* (de q.) عشقندن achkendan déli olmak; دلى اولمق مفتون اولمق méftoun olmak.

Amourette, *f.* عاشقلق acheklek.

Amoureux, euse, *a.* عاشق اولمش achek olmouch.

Amoureux, *m.* عاشق achek.

Amovible, *a.* قلدانور kemeldaner; قالقر kalkar.

Amphibie, *a.* صوده وقوروده یشیان اولان souda vé karada yachayan, olan; * ایکی طرفلو iki taraflé.

Amphibologique, *a.* تجنیس tédjnis.

Amphithéâtre, *m.* سیر اوین یری séyr, oyoun yéri.

Ample, *a.* بول bol, ككش guénich; اوزون ouzoun.

Ampleur, *f.* بوللق bolluk; ككشلك guénichlik.

Amplier, *v. a. T.* اوزاتمق ouzatmak.

Amplifier, *v. a.* بوللاتمق bollatmak; اوزاتمق ouzatmak; بیوتمك béuyutmék.

Ampoule, *f.* قبارجق kabardjek (souda, téndé).

Ampusser, *v. a.* یتشترمك yétichtirmék (tjebane).

Amulette, *f.* حمایل hamaïl; نسخه nousqha.

Amusant, te, *a.* كیف ویریجی kéyf véridji.

Amusement, *m.* اكلنجه éyléndjé; ذوق zévk; جنبش djumbuch.

Amuser, *v. a.* اكلندرمك éyléndirmék; ذوق باغشلمق zévk baghechlamak; q. de qc. بحكترمك guédjiktirmék; s'— *v. r.* à qc. ou à faire qc. كندویه اكلنجه ایتمك kéndiné éyléndjé étmék.

Amusette, *f. fa.* قصه اكلنجه kesa éyléndjé; اویونجق oyoundjak.

Amusoir, *m.* —e, *f. fa.* اكلنجه éyléndjé; جنبش djumbuch; شقا chaka.

Amygdales, *f. pl.* چراك tjaran.

An, *m.* یل yel; سنه séné; le jour de l'— یل باشي yel bache; par — سنوي sénévi; یلده yelda.

Anachorète, *m.* ابطال abdal; زاهد zahid; كشیش kéchich.

Anagramme, *f.* تحریف tahrif.

Analogie, *f.* بكزمكلك bénzéméklik; بكزرلك bénzérlik.

Analogue, *a.* اویار ouyar.

Analyse, *f.* سوكوب طاغمه séukup daghetma; چوزمه tjéuzmé; *T.* افراز ifraz.

Anarchie, *f.* باشسزلق bachsezlek.

Anathématiser, *v. a.* آفروس ایتمك aforos étmék; لعنت اوقومق * lanét okoumak.

Anathème, *m.* آفروس aforos; لعنت lanét; آفروسلو aforoslou.

Anatomie, *f.* علم تشریح ilmi téchrih; * دقتلو كچتس dekkétli tédjéssus.

Ancêtres, *m. pl.* سالفلر saliflér; كچنلر guétjénlér; سلف séléf.

Anche, *f.* اغزلق aghezlek (tjalgheda).

Anchois, *m.* صاردله sardela.

Ancien, enne, *a.* اسكی éski; سابق

sabek; قديم kadim; اولكى évélki.

Ancienneté, *f.* اسكيلك éskilik; ايلرولك ilérilik.

Ancre, *f.* كمى دمرى guémi démiri; دمر démir.

Andouille, *f.* باغرسق baghersak; توتون يپراغى tutun yapraghe; سجوق soudjouk.

Androgyne, *m. et f.* خنثى qhounsa.

Ane, *m.* اشك échék; مركب mérkéb.

Anéantir, *v. a.* يوغ ايتمك yogh étmék; s'— *v. r.* يوق كورنمز yok, guéurunméz olmak; اولمق pék mazlemlanmak.

Anecdote, *f.* قصّه kessé; قصه حكايت kesa hikiayét.

Anée, *f.* اشك يوكى échék yuku.

Anémone, *f.* نعمان numan; — rouge آذريون azéryon.

Anerie, *f.* اشكلك éehéklik.

Anesse, *f.* قانجق اشك kandjék échék.

Anet, *m.* دوغ اورود اوتى doragh otou.

Anévrisme, *m.* نبض ششيه‌سى nabz (namz) chichmési.

Anfractueux, euse, *a.* اكرى بوكرى éyri buyru.

Ange, *m.* ملك mélék; ملايك mélayek; صالقم salkem (guullé).

Angélique, *a.* ملايكانه mélayikiané; —*f.* بر نوع لاوته bir névi lavouta; ملايك اوتى mélayik otou; سنبل خطايى sumbuli qhétayi.

Angine, *f.* خناق qhunnak.

Anglais, se, *a.* انكليزجه inguilizdjé.

Angle, *m.* كوشه kéuché; بوجاق boudjak.

Angleuse, *a. f.* noix — فرنكى جويز fréngui djéviz.

Angoisse, *f.* يورك طارلغى yurék darleghe.

Anguille, *f.* يلان بالغى yelan baleghe.

Angulaire, *a.* كوشه‌لو kéuchéli; pièrre — كوشه طاشى kéuché tache.

Anguleux, euse, *a.* كوشه‌لو kéuchéli.

Angustié, ée, *a.* طار dar; اينسز énsiz.

Anicroche, *f. fa.* مانع mani.

Animal, *m.* حيوان hayvan.

Animal, le, *a.* حيوانى hayvani.

Animalcule, *m.* حيوانجق hayvandjek.

Animalité, *f.* حيوانلق hayvanlek.

Animer, *v. a.* جانلندرمق djanlandermak; * اويانديرمق oyandermak; اجق atjmak; قندرمق kendermak; اوكه‌لندرمك éuké-léndirmék; s'— *v. r.* اچلمق atjelmak; قزمق kezmak.

Animosité, *f.* اوكه éuké, خشم qhechm.

Anis, *m.* انيسون anison.

Annales, *f. pl.* تواريخ سنوي tévariqhï sénévi.

Anneau, *m.* يوزك yuzuk; خلقه qhal(hal)ka.

Année, *f.* يل yel; سنه séné; اراد سنوي iradï sénévi.

Anneler, *v. a.* قورجقلمق kever-djeklatmak.

Annexe, *f.* متعلّقات mutaallikat.

Annexer, *v. a.* متعلّق ايتمك mutaallik étmék.

Annihiler, *v. a.* يوق يوف ايتمك yok, youf étmék.

Anniversaire, *a.* سنوي sénévi.

Annoise, *f.* صاري قنطريون sare kantaryon.

Annonce, *f.* طوي ايتمه douy étmé; خبر qhabér; اعلام ilam.

Annoncer, *v. a.* طوي ايتمك douy étmék; خبر ويرمك qhabér vérmék; جميعته سويلمك djémiata séuylémék.

Annotation, *f.* اشارت icharét.

Annualité, *f.* سنويلك sénévilik.

Annuel, elle, *a.* سنوي sénévi; يللق yellek.

Annuité, *f.* ادا سنوي sénévi éda.

Annulaire, *a.* خلقه پچي qhalka bitjimí; doigt — اوكسز پرمق éuksuz parmak.

Annuller, *v. a. T.* بطّال ابطال ايتمك battal, ibtal étmék.

Anoblir, *v. a.* شرف ويرمك chéréf vérmék.

Anodin, ne, *a. T.* اغري دكديجي aghre dindiridji.

Anon, *m.* صپه sepa.

Anone, *f.* تلكي قويروغي tilki kouyroughou(ot).

Anse, *f.* قلب koulp; — de mer قوي koy.

Antagoniste, *m.* قرشوسنده كي karchesendaki.

Antécédent, te, *a.* الرو كچن iléri guétjén; سابق sabek.

Antechrist, *m.* دجّال dédjdjal.

Antenne, *f. T.* يلكن دركي yélkén diréyi.

Antérieur, re, *a.* الروكي ilériki.

Antérieurement, *ad.* اوّل évél.

Antériorité, *f.* الروللك ilérilik.

Anthémide, *f.* مخور چچكي maqhmour tjitjéyi.

Anthos, *m. T.* بربه چچكي bébéryé tjitjéyi.

Anthrax, *m.* يمرجق youmourdjak (tjeban).

Anthropophage, *m.* انسان يين insan yéyén.

Anti, *prp.* الرو iléri; قرشو karche.

Antichambre, *f.* سلاملق sélamlek; قهوه اوطه‌سي kahvé odasé.

Antichrétien, enne, *a.* خرستيانه مخالف qhristiyana mouqhalif.

Anticipation, *f.* اوللدن الرو اله évéldén, iléri alma (akdjé); par — اوللدن évéldén.

Anticipé, ée, *p. et a.* * اركن érkén.

Anticiper, *v. a.* (qc.) وقتندن اوّل

ايتمك vaktendan évél étmék; اوكدن اوّلى المق — évéli almak; صارمق éundén sarmak.

Antidote, *m.* پادزهر pad(pan)zéhir.

Antienne, *f. T.* كليساده بر الهي kilsédé bir ilahi; *قره خبر kara qhabér.

Antimoine, *m.* راستق طاشى rastek tache.

Antipathie, *f.* طبيعت ضدّي tabiat zedde.

Antipode, *m.* تحت الارض اولان taqht ul arz olan; *عكسى aksi.

Antiquaille, *f.* اسكى بوسكى éski buski.

Antiquaire, *m.* اسكى شيلر ارايان éski chéylér arayan,satan.

Antique, *a.* اسكى éski; — *m.* انتيقا antika.

Antiquité, *f.* اسكيلك éskilik; اوّل زمان خلقى évél zaman qhalke.

Antisalle, *f.* قووش kovouch.

Antre, *m.* اين in; مغره maghara.

Anus, *m. T.* بوزك buzuk, كوت دلكي guéut déliyi.

Anxieté, *f.* كوكل طارلغى guéunul darleghe; اضطراب ézterab.

Aorte, *f.* شاه طمر chah damar.

Août, *m.* اوستوس avostos; خرمن qharman.

Aoûté, ée, *a.* اولش olmouch, يتشمش yétichmich.

Aoûteron, *m.* v. Moissonneur.

Apaiser, *v. a.* ملايملمق mulayemlatmak; s'— *v. r.* راحتلنمق rahatlanmak.

Apanage, *m.* ارپەلق arpalek.

Apathie, *f.* طويمزلق douymazlek.

Apédeute, *m.* جاهل djahil.

Apercevable, *a.* كورنور guéurunur; بللو bélli.

Apercevoir, *v. a.* فرق ايتمك fark étmék; فرقنه وارمق farkena varmak; دهينه دوشمك déhiné duchmék; s'— *v. r.* (de qc.) كورنمك guéurunmék; بلنمك bilinmék; انلاشلمق anlachelmak.

Apetisser, *v. a.* كچولتمك kutjultmék; — *v. n.* et s'— *v. r.* كچولمك kutjulmék; چكلمك tjékilmék.

A peu près, *ad.* صانكه sanki; تخمينا taqhmina.

Aphonie, *f.* دلسزلك dilsizlik.

Aphorisme, *m.* ديش déyich.

Aphronitre, *m.* كوهرچله چچكى guuhértjilé tjitjéyi.

Apitoiement, *m.* مرحمت mérhamét.

Apitoyer, *v. a.* مرحمته كتورمك mérhamété guétirmék.

Aplanir, *v. a.* دوزلمك duzlémék; *قولايلمق kolaylamak.

Aplatir, *v. a.* يصيلمق yasselamak; s'— *v. r.* يصيلنمق yasselanmak; يصيلمق yasselmak.

Aplomb, *m.* طوغريلغنده شاهول اولان chahoul doghrouloughounda olan; *قويلك kavilik.

Apnée, *f.* ضيقنفسلك deknéféslik.

Apodictique, *a.* اثبات ايدن ispat édén.

Apographe, *m.* صورت sourét (yazenen).

Apologue, *m.* حصّه الاجق قصّه hissé aladjak kessé.

Apoltroner, *v. a.* تنبللمك témbéllétmék.

Apoplexie, *f.* طلمه damla (illét).

Apostasie, *f.* مرتدلك murtédlik (mourtadlek).

Apostat, *m.* te, *f. et a.* مرتدّ murtédd (mourtad); ديندن دونن dindén déunén.

Apostème, *m.* چبان tjeban.

Aposter, *v. a.* پوسيه قومق pousouya komak.

Apostille, *f.* شرح chérh.

Apostiller, *v. a.* شرح ويرمك chérh vérmék (kénara).

Apostrophe, *f.* خطاب qhitab.

Apostropher, *v. a.* خطاب ايتمك qhitab étmék.

Apostume, v. Apostème.

Apostumer, *v. n.* چبان چقمق tjeban tjekmak; اريك اوتورمق irin otourmak.

Apothicaire, *m.* اجزاجي édjzadje.

Apôtre, *m.* حواريون havariyon; — des turcs رسول résoul; un bon — كندولى صوفى كوستون kéndini sofou guéustérén.

Apozéme, *m.* مطبوخ matbouqh (mahboub).

*Apparaître, *v. n.* (à q.) كورنمك guéurunmék; il m' apparait que... بكا كورنوركه bana guéurunur ki, ظنّمده zannemda.

Apparat, *m.* سلطنت saltanat; تدارك tédarik; آلات aléat.

Apparaux, *m. pl.* كمي طاقمي guémi takeme.

Appareil, *m.* تدارك tédarik; سلطنت saltanat; زينت ziynét; طاقم takem; باغ bagh.

Appareiller, *v. a.* چفتلمك tjiftlémék.

Appareilleuse, *f.* پزونك pézévénk (kare).

Apparemment, *ad.* ظاهر zahir.

Apparence, *f.* كورنش guéurunuch; كوستريش guéustérich.

Apparent, te, *a.* كورنر guérunur.

Apparenté, ée, *a.* خصم اولان qhesem olan.

s' Apparenter, *v. r.* خصملشمق qhesemlachmak.

Apparier, *v. a.* چفتلندرمك tjiftléndirmék; s' — *v. r.* چفتلشمك tjiftléchmék.

Appariteur, *m.* محضر méuhzur.

Apparition, *f.* كورنمه guéurunmé.

Apparoitre v. Apparaître.

Appartement, *m.* اوطه‌لر odalar. قوناق konak; قات kat.

Appartenance, *f.* متعلّقات mutaallikat; علاقه aléaké.

Appartenant, te, *a.* متعلّق mutaallik.

*Appartenir, *v. n.* (à...) متعلّق

منسوب اولق mutaallik, mén-sub olmak.

Appas, *m.* شيوه chivé ; ناز naz.

Appât, *m.* يم yém.

Appauvrir, *v. a.* فقيرلتمك fakerlétmék ; s' — *v. r.* فقيرلنمك fakerlénmék ; زوكرتلنمك zuyurtlénmék.

Appeau, *m.* يم yém.

Appel, *m. T.* شكوا chékva (yuksék chériata) ; ميدان اوقومه méydan okouma.

Appeler, *v. a.* چغرمق tjaghermak ; دمك démék ; دعوت ايتمك davét étmék ; چغرتمق tjaghertmak ; ميدان اوقومق méydan okoumak ; — *v. n. T.* (de... à) يوقرو شريعته شكوا ايتمك yokare chériata chékva étmék ; s' — *v. r.* چغرلمق tjaghrelmak ; دنمك dénmék.

Appendice, *f.* فضله fazla ; ملحقه mulhaka.

Appert (il), ظن اولنور zann olounour.

Appesantir, *v. a.* اغرلتمق agherlatmak ; s'— *v. r.* اغرلنمق agherlanmak.

Appétit, *m.* اشتاه ichtah ; هوس havés.

Appiétrir, *v. n.* بوزلمق bozoulmak (bir mal).

Applaudir, *v. n.* (à qc. à q.) *et v. a.* ال چرپمق él tjerpmak ; خوش كلمك qhoch guélmék.

Applicable, *a.* قوللانلمجق koullanéladjak.

Application, *f.* قومه koma (mélhém) ; *قوللانمه koullanma ; صرف ايتمه خرج sarf, qhardj étmé ; جهد djahd ; دقت dekkét.

Appliqué, ée, *p. et a.* حمرات hamarat.

Appliquer, *v. a.* قومق komak ; ياپشترمق yapechtermak ; صرف ايتمك خرج sarf, qhardj étmék ; s' — *v. r.* ياپشمق yapechmak.

Appoint, *m.* باقى baki ; افاق پاره oufak para.

Apport, *m.* پزار يري pazar yéri.

Apportage, *m.* حمّاليه hammaliyé.

Apporter, *v. a.* كتورمك guétirmék ; *سبب ايتمك sébéb étmék ; صرف ايتمك sarf étmék.

Apposer, *v. a.* بصمق basmak ; ياپشترمق yapechtermak ; — le sceau مهرلمك méuhurlémék.

Appréciateur, *m.* تخمينجي taqhmindji ; اهل قبله éhlî keblé.

Appréciation, *f.* تخمين taqhmin.

Apprécier, *v. a.* تخمين ايتمك taqhmin étmék ; پها كسمك paha késmék ; دكدرمك déydirmék.

Appréhender, *v. a.* قورقمق korkoutmak ; *T.* طوتمق toutmak (kimséi).

Appréhension, *f.* قورقو korkou ; قساوت kasavét ; *T.* طوتمه toutma (haps itjin).

*Apprendre, *v. a.* (qc. de q.)

اوكرنمك éuyrénmék; طوبمق douymak; (qc. à q.) اوكرتمك éuyrétmék; طويرمق douyourmak.

Apprenti, ie, *m. f.* چراق tjerak; شاكرد chayirt.

Apprentissage, *m.* اوكرنمه وقتي éuyrénmé vakte.

Apprêt, *m.* حاضرلق hazerlek; * زينت ziynét.

Apprêter, *v. a.* حاضرلق hazerlamak; دوزمك duzmék; s' — *v. r.* حاضرلنمق hazerlanmak.

Appris, se, *a. fa.* اوكرنمش éuyrénmich.

Apprivoiser, *v. a.* آلشترمق alechtermak (insana); يواشتمق yavachetmak; s' — *v. r.* آلشمق alechmak.

Approbation, *f.* ايو بوله éyi boulma; قبول ايتمه kaboul étmé; خوشلنمه qhochlanma.

Approchant, te, *a.* (de) يقلشور yaklacher; يقين yaken; بكزر bénzér,

Approchant, *prp.* (de) *et ad. fa.* صانكه sanki.

Approche, *f.* يقلشمه yaklachma.

Approcher, *v. a.* (qc. de qc.) يقلشترمق yaklachtermak; q. بريني يناشمق biriné yanachmak; — *v. n.* يقلشمق yaklachmak; بكزر اولق bénzér olmak.

Approfondir, *v. a.* درينكلتمك dérinlétmék; * ايردرمك تمليني téméliné érdirmék.

Approprier, *v. a.* ياقشترمق yakechtermak; اويدرمق ouydourmak; s' — *v. r.* (qc.) كندويه مخصوص متعلّق ايتمك kéndiné maqhsous, mutaallik étmék.

Approuver, *v. a.* خوش كورمك qhoch guéurmék, مناسب بولمق minasib boulmak.

Approximer, *v. n.*, *et* s' — *v. r.* *T.* يقلشمق yaklachmak; يقين كلمك yaken guélmék.

Appui, *m.* دايانق طيانق dayak; طيانجق dayanadjak; دستك désték; * طيانان dayanan; ارقه arka.

Appuyer, *v. a.* طيانق قومق اورمق dayak komak, vourmak; طيامق dayamak; طيانمق dayatmak; ارقه اولق arka olmak; امداد ايتمك ويرمك imdad étmék, vérmék; طيانمق dayanmak; s — *v. r.* طيانمق dayanmak; يصدانمق yastanmak.

Apre, *a.* ككره kékré; طاتسز tatsez; صرپ sarp.

Après, *prp.* صكره sonra; صكره‌دن sonradan; d' — كوره guéuré; — coup, پك ييك pék guétj; — que قچان كه ka(ha)tjan ki.

Après-demain, *ad.* يارن دكل بر كون yaren déyil bir guun.

Après-dinée, مانجه صوكي mandja sonou.

Après-midi, *f.* اويله صوكي éuylé sonou.

Apreté, *f.* ككرملك kékrélik; صرپلق sarplek; خاملق qhamlek.

Aptitude, *f.* à qc. الم alem; استعداد istidad.

Apurer, *v. a.* حسابى بتورمك hisabe bitirmék.

Aquarelle, *f.* نقاشلق nakkachlek.

Aquatile, *a.* صودەكي soudaki.

Aquatique, *a.* صولو soulou; صودەكي soudaki.

Aqueduc, *m.* كونك kunk.

Aqueux, euse, *a.* صولى soulou.

Aquilin, *a. m.* nez — بورناز bournaz.

Aquilon, *m.* پويراز poyraz.

Aquilonaire, *a.* شمالى chimali.

Arabe, *a.* عربجه arabdja; — *m.* عرب arab.

Arabique, *a.* عربجه arabdja.

Arack, *m.* عراق erake.

Araignée, *f.* اورنجك éurumdjék; toile d' — اغى اورنجك éurumdjék aghe.

Arbalète, *f.* كمان kéman; زنبرك zémbérék.

Arbitraire, *a.* ارادتى النده اولان iradéti élindé olan.

Arbitrateur, *m.* ميانجي miyandje.

Arbitre, *m.* ميانجي miyandje; حاكم hakim; كندي باشنه اولان ضابط kéndi bachena olan zabit; le libre, ou le franc — ارادت جزئيه iradéti djuziyé.

Arbitrer, *v. a.* قياسنجه حكم ايتمك keyasendja héukm étmék.

Arborer, *v. a.* دكمك dikmék (bayrak).

Arbouse, *f.* قوجه خواجه يمشي kodja, qhodja yémichi.

Arbre, *m.* اغاج aghadj.

Arbrisseau, *m.* چالى tjale; اغاججق aghadjdjek.

Arbuste, *m.* چالى tjale.

Arc, *m.* ياى yay; كمان kéman.

Arcane, *m. T.* سرّ serr.

Arcane, arcanée, *f.* آشو بويا ache boya.

Arcanson, *m.* قطران katran; رچينه ritjina.

Arc-bouter, *v. a. T.* طياق قومق dayak komak.

Arceau, *m. T.* كمر kémér.

Arc-en-ciel, *m.* الكم صاغه ilé-yum saghma.

Archange, *m.* جبرايل djébraïl.

Archangélique, *f.* اصرغان اى ak eserghan.

Arche, *f.* كوز guéuz (kéuprunun); — de Noë نوح كميسي nouh guémisi.

Archer, *m.* تير انداز tir éndaz.

Archet, *m.* كمان يايى kéman yaye; كمانه kémané.

Archétype, *m.* اصل نسخه asl nousqha.

Archevêque, *m.* ارشك érchék; مترپوليت mitrépoulit.

Archipel, *m.* اطه‌لر دكزي adalar dénizi.

Architecte, *m.* ميمار mimar.

Archives, *f. pl.* سندات sénédat; دفتر خانه déftér qhané.

Archiviste, *m.* دفتردار déftérdar.

Arçon, *m.* ايرقاشي éyér kache; ايير éyér.

Arcot, *m. T.* اراماث eramat (déukmédjinin).

Ardelion, *m. fa.* عقلي خفيف akle qhafif.

Ardent, te, *a.* آتشلو atéchli; قزغن kezghen, ياقيجي yakedje.

Ardeur, *f.* اشجاقلق issi(se)djaklek; *آتش atéch; غيرت ghayrét.

Ardoise, *f.* قياغن kayakan (tach).

Arène, *f.* قوم koum; * جنك يري djénk yéri.

Arèner, *v. n. T.* كوچمك guéutjmék (yapou).

Arête, *f.* بالق دكنى balek dikéni; *T.* كنار kénar; كوشه kéuché; —s *pl.* بجلغان bedjelghan.

Argent, *m.* كموش guumuch; اقجه akdje; پاره para; — vif, v. Vif-argent.

Argenté, ée, *p. et a.* كموشلو guumuchlu; كموشي guumuchu.

Argenter, *v. a.* كموشلمك guumuchlémék.

Argenteux, euse, *a. fa.* پاره‌لو parale.

Argentin, ne, *a.* كموشي guumuchu.

Argile, *f.* كل kil; كرنك guérénk; چوملكجي طبراغى tjéumlékdji topraghe.

Argot, *m.* قوش دلى kouch dili.

Argue, *f. T.* تل چكمجك چرق tél tjékédjék tjark; صرمه كشخانه sermakéchqhané.

Arguer, *v. a. T.* تل چكمك tél tjékmék.

Arguër, *v. a. T.* غضبلمك ghazéblémék.

Argument, *m.* قياس keyas; اثبات ésbat; مفهوم méfhoum.

Argumentation, *f.* اثبات esbat.

Argumenter, *v. a.* قياس ايتمك keyas étmék

Aride, *a.* قورى kourou; *حاصلسز haselsez.

Aridité, *f.* قوريلق kouroulouk; *حاصلسزلق haselsezlek.

Aristocratie, *f,* جمهور djoumhour.

Aristoloche, *f.* زراوند zéravénd.

Arithméticien, *m.* اهل علم رقم éhlï ilmï rakam.

Arithmétique, *f.* علم رقم ilmï rakam.

Arlequin, *m.* قره كوز kara guéuz.

Armateur, *m.* قرسان كميسي koursan (koursand) guémisi.

Arme, *f.* سلاح silah, پوسات pousat; —s *pl.* سلاح silah; نشان nechan; طوكز آزوسي domouz azese.

Armée, *f.* عسكر askér; — navale دونانمه donanma.

Armeline, v. Hermine.

Armenien, enne, *a.* ارمنیجه érménidjé.

Armer, *v. a.* سلاحلندرمق silahlandermak; — *v. n.* جنکه حاضرلنمق djéngué hazerlanmak; s'— *v. r.* سلاحلنمق silahlanmak.

Armet, *m.* بر نوع کلاه bir névi kulah.

Armistice, *m.* متارکه mutariké.

Armoire, *f.* طولاب dolab.

Armoiries, *f. pl.* نشان nechan.

Armoise, *f.* مسك اوتی misk otou.

Armure, *f.* پوسات pousat; زره zerh; * ارقه arka.

Aromate, *m.* بهار bahar.

Aromatique, *a.* بهارلو baharle.

Aromatiser, *v. a.* بهارلق baharlamak.

Arpent, *m.* دونم déunum.

Arpenter, *v. a.* تارلا اولچمك tarla éultjmék; * *fa.* بیوك ادم المق béuyuk adem almak.

Arqué, ée, *a.* اکری éyri.

Arquebuse, *f.* تفنك tufénk.

Arquebuser, *v. a.* تفنك اتمق tufénk atmak.

Arquebusier, *m.* تفنکجی tufénkdji.

d' Arrache-pied, *ad. fa.* هیچ طورمه‌دن hitj dourmadan.

Arracher, *v. a.* (qc. à q.) قوپرمق koparmak; * (qc. de q.) کوچ ایله المق guudj ilé almak.

Arrangé, ée, *p. et a.* دوزنلو duzénli; یوللو yollou.

Arrangement, *m.* نظام nezam; ترتیب tértib.

Arranger, *v. a.* دیزمك dizmék; دوزلتمك duzéltmék; یولنه یرینه صراسنه قومق yolouna, yériné, serasena komak; نظام ویرمك nizam vérmék; یرلشترمك yérléchtirmék; s'— *v. r.* کندویه طاقم دوزمك kéndiné takem duzmék.

Arrenter, *v. a.* مقاطعه‌سن المق صاتمق moukatasen almak, satmak.

Arrêt, *m.* حکم hukm; حکم شرعی hukmî chéri; اعلام ilam; * قیاس keyas; حبس haps; ضبط وبند zabt ou bénd; سوس طورمه sous dourma; سکوت sukut.

Arrêté, *m.* قوي قیاس kavi keyas; سجل sidjill; حساب رسیدي hisab résidi.

Arrêté, ée, *p. et a.* طوتلمش toutoulmouch; قوي kavi; امین émin.

Arrêter, *v. a.* طوتمق toutmak; ضبط ایتمك zabt étmék; الیقومق alckomak; مکث ایتمك méks étmék; اکلندرمك éyléndirmék; حبس haps étmék; کرا ایله کرایه ویرمك kira ilé, kiraya vérmék; تعین یللو ایتمك téayin, bélli étmék; بلدرمك bildirmék; — *v. n.* یولده اکلنمك yolda éylénmék; گمك gué-

djikmék ; s' — *v. r.* طورمق dourmak ; قالمق kalmak ; گچمك guétjmék.

Arrher, *v. a.* پی ویرمك péy vérmék.

Arrhes, *f. T.* پی péy.

Arrière, en arrière, *ad.* گریدن guéridén ; آرددن arddan ; باقی baki.

Arrière, *m.* گمی گچی guémi ketje.

Arriéré, ée, *p. et a.* قلان kalan ; قالمش kalmech ; باقی baki.

Arrière-boutique, *f.* ایچ اوطه itj oda.

Arrière-change, *m.* فایزك فایزی fayizin fayizi.

Arrière-corps, *m.* ارد یاپو ard yapou.

Arrière-cour, *f.* ایچ اولی itj avlou.

Arrière-faix, *m.* اوغلان دواغی oghlan douvaghe ; بیك اشی bébék échi ; مشیمت méchimét.

Arrière-garant, *m.* کفیلك کفیلی kéfilin kéfili.

Arrière-garde, *f.* عسکرك اردی askérin arde.

Arrière-neveu, *m* Arrière-nièce, *f.* قرداش طورنی kardach tornou.

Arrière-petite-fille, *f.* Arrière-petit-fils, *m.* طورنك طورنی tornoun tornou.

Arrièrer, *v. a.* گچکترمك guédjiktirmék.

Arrière-saison, *f.* صوك بهار son bahar.

Arrivée, *f.* یتشمه yétichmé ; گلمه guélmé ; وصول visoul.

Arriver, *v. n.* قرمیه یناشمق karaya yanachmak ; گلمك guélmék ; یتشمك yétichmék ; * اولق olmak ; راست گلمك rast guélmék.

Arroche, *f.* قویون صرمشغی koyoun sarmacheghe.

Arrogance, *f.* فضولق fodoullouk ; مغرورلق maghrourlouk.

Arrogant, te, *a.* فضول fodoul ; مغرور maghrour (maghroul).

Arrondir, *v. a.* دگرمیلمك déyirmilémék ; یوارلق ایتمك youvarlak étmék ; *T.* بیوتمك béuyutmék (mal ilé) ; s'— *v. r.* دگرمیلنمك déyirmilénmék ; حالنی دوزمك halini duzmék.

Arroser, *v. a.* اصلاتمق eslatmak ; صولامق soulamak ; صوارمق sevarmak.

Arrudir, *v. n.* قبالنمق kabalanmak.

Arsenal, *m.* ترسخانه térsqhané (térsana).

Arsenic, *m.* سچان اوتی setjan otou.

Art, *m.* صنعت sanat (zénahat) ; صناعت sanaat ; معرفت marifét ; maitre-ès-arts استا ousta.

Artère, *f.* شاه طار chah damar.

Artichaut, *m.* انگنار énguinar.

Article, *m.* اویناق oynak ; ماده maddé ; باب bab ; حصه hissé.

Articulaire, *a.* maladie — اویناق اغریلری oynak aghrelari ; وجع مفاصل védjaï méfasel.

Articulation, *f.* چلشق كچورمه tjekek guétjirmé.

Articuler, *v. a. T.* ماده ماده يازمق maddé maddé yazmak; تميز تلفظ ايتمك témiz télaffuz étmék; s' — *v. r. T.* بر برينه ياپشمق bir biriné yapechmak.

Artifice, *m.* معرفت marifét; صناعت sanaat; هزارفنلك hézarfénnlik; *حيله hilé; فن fénn (fénd); feu d' — آتش اويونى atéch oyounou.

Artificiel, elle, *a.* ياپه yapma; صنعت ايشي sanat ichi.

Artificier, *m.* آتش باز atéch baz.

Artificieux, euse, *a.* حيله‌لو hiléli; فنباز fénn(fénd)baz.

Artiller, Artillier, *m.* طوپجي topdjou.

Artillerie, *f.* طوپجيلق topdjoulouk; بال يرطوپ bal yéméz top; طوپجي بلوكي topdjou béuluyu.

Artilleur, *m.* طوپجي topdjou (askér).

Artisan, *m.* صنعتجي sanatdje; اصناف esnaf; اشجي ichdji; اهل صنعت éhli sanat.

Artison, Artuson, *m.* كوه guvé; كتاب بتي kitab biti; تخته بوجكي taqhta béudjéyi.

Artiste, *m.* معرفت اهل éhli marifét; هزارفن hézar fénn(fénd).

Arum, *m.* يلان بچاغى yelan betjaghe(ot).

As, *m.* بك béy, كور kéur (kiaghadda); يك yék (zarda).

Asarum, Asaret, *m.* كدي اوتى kédi otou.

Asçavanter, *v. n. et a.* اوقومش اولق ايتمك okoumouch olmak, étmék.

Ascendant, *m.* خصم qhesem; اقربا akraba; *T.* آختر aqhtér; يلدز طوغمه‌سي yeldez doghmase.

Ascension, *f. T.* ارتفاع irtifa; معراج عيسي miradji isa.

Asile, *m.* صغنجق ير seghenadjak yér; *ارقه arka.

Aspect, *m.* كورش guéuruch; نظارت nazarét; كوسترش guéustérich.

Asperge, *f.* قوش قوغز kouch konmaz.

Asperger, *v. a.* سرپمك sérpmék.

Aspérité, *f.* سرتلك sértlik; خاملق qhamlek.

Asphalte, *m.* شاخي ساقز chamaqhi sakez.

Aspic, *m.* صاغريلان sagher yelan; كفرباز kufurbaz.

Aspirer, *v. a.* صولغني چكمك soloughounou tjékmék; صولق نفس الق solouk, néfés almak; — *v. n.* à qc. هوس ايتمك havés étmék; چالشمق tjalechmak.

Assa, *m.* بر نوع اوت bir névi ot; — dulcis عسل بند aselbénd; — foetida شيطان بوقى chéytan bokou.

Assabler, *v. a.* قوم دوكمك koum déukmék; قوملمق koumlamak; **s'—** *v. r.* قوم طولمق koum dolmak; قومه باتمق kouma batmak.

* **Assaillir**, *v. a.* صارمق sarmak; هجوم ايتمك hudjm étmék.

Assaisonner, *v. a.* بهارلمق baharlamak.

Assassin, *m.* يول كسيجي yol késidji; خرسز qhersez; حيدود haydoud.

Assassiner, *v. a.* قرده يولده اولدرمك kerda, yolda éuldurmék; اسكنجه ويرمك iskéndjé vérmék.

Assant, *m.* هجوم hudjm; يوريش yuruyuch.

Assemblage, *m.* توپ جمع ايتمه top djémï étmé.

Assemblée, *f.* بركندي birikindi; درنك dérnék; جماعت djémaat; درنك يري dérnék yéri.

Assembler, *v. a.* درمك dérmék; درمكمك dérnémék; دوشرمك dévchirmék; طوپلمق toplamak; جمع ايتمك djémï étmék; **s'—** *v. r.* طوپلنمق toplanmak; بر يره كلمك bir yéré guélmék.

* **Asseoir**, *v. a.* اوترتمق otourtmak; قومق komak; **s'—** *v. r.* اوترمق otourmak.

Assertion, *f.* تحقيقلمه tahkiklémé.

Asservir, *v. a.* التنه ضبطنه المق altena, zabtena almak; **s'—** *v. r.* مطيع اولمق muti olmak.

Assesseur, *m.* دعوا دكلين dava dinléyén; اهل مجلس éhlï médjlis.

Asseuler, *v. a.* يالكز براقمق yalenez berakmak.

Assez, *ad.* يتر yétér; يتشور yétichir.

Assidu, ue, *a.* (à qc.) چالشقان tjalechkan.

Assiduité, *f.* چهد djahd.

Assiégeant, te, *a.* محاصره ايدن mouhaséré édén.

Assiéger, *v. a.* محاصره ايتمك mouhaséré étmék.

Assiégés, *m. pl.* محاصره اولانلر mouhaséré olanlar.

Assiette, *f.* اوتورش otourouch; اوتراق otourak; حال hal; طباق tabak; پياته piyata; تپسي tépsi.

Assigner, *v. a.* اداسني حواله ايتمك édasene havalé étmék; شريعته چغرمق chériata tjaghermak.

Assimiler, *v. a.* بكزتمك bénzétmék.

Assistanse, *f.* امداد imdad; ياردم yardem; مجلس médjlis.

Assistant, te, *a.* موجود mévdjoud; — *m.* ياردمجي yardemdje; — **ns**, *pl.* موجود اولانلر mévdjoud olanlar.

Assister, *v. a.* (q.) ياردم امداد ايتمك yardem, imdad étmék; طيانمق dayanmak; — *v. n.* (à qc.) اورده اولق orda olmak; بولنمق boulounmak.

Association, *f.* اورتاقلق ortaklek; شركت chirkét.

Associé, *m* ée, *f.* اورتاق ortak; شريك chérik.

Associer, *v. a.* قوشمق kochmak; s' — *v. r.* avec q. اورتاق اولمق ortak olmak; اورتاقلق بغلمق ortaklek baghlamak.

Assommer, *v. a.* اولدرمك éuldurmék; باتيرمق batermak; دپەلمك tépélémék.

Assommoir, *m.* صچان قپانی setjan kapane.

Assortir, *v. a.* اوكرتلمك éuyurt-(uyut)lémék; بوي ايتمك boy étmék; s' — *v. a.* (à qc.) اويغن اولمق ouyghoun olmak.

Assortissant, te, *a.* اويار ouyar; اويغن ouyghoun.

Assoté, ée, *a. fa.* de qc. ou de q. دلوسی اولمش délisi olmouch; تريياكيسی tiryakisi.

Assoupir, *v. a.* اويشترمق ouyouchtourmak; *ملايملمق malayemlatmak; s' — *v. r* اويوشمق ouyouchmak.

Assoupissement, *m.* اويقوسزلق ouyoukousouzlouk; *كوشكلك guévchéklik.

Assouplir, *v. a.* يومشاتمق youmchatmak.

Assourdir, *v. a.* صاغرلتمق sagherlatmak; s' — *v. a.* صاغر اولمق sagher olmak.

Assouvir, *v. a.* طويرمق ايو éyi doyourmak.

Assujetir, *v. a.* التنه ضبطنه المق altena, zabtena almak; تابع ايتمك tabï étmék; قويلمك kavilémék; s' — *v. r.* (à qc.) مبتلا اسير اولمق mubtéla, ésir olmak.

Assujettissement, *m.* صقی seke, جبر djébr.

Assurance, *f.* صحيحلك sahihlik; امينلك éminlik; كفالت kéfalét; جسارت djésarét; اعتماد itimad; *T.* سيقورته sikourta.

Assuré, ée, *a.* صحيح sahih; امين émin; يوركلو yurékli.

Assurément, *ad.* صحيح sahih, تحقيق tahkik.

Assurement, *m.* قويلمه kavilémé; امين ايتمه émin étmé; رهين réhin.

Assurer, *v. a.* صحيحلمك sahihlémék; اثبات ايتمك isbat étmék; *حسارت ويرمك djésarét vérmék; قويلمك kavilémék; *T.* سيقورته ايتدرمك sikourta éttirmék; s' — *v. r.* صحيح اولمق sahih olmak; برينه بل بغلمق biriné bél baghlamak; ضبط ايتمك zabt étmék.

Asthénie, *f.* ضعيفلق zayeflek.

Asthmatique, *a.* ضيق نفسلو dek néfésli.

Asthme, *m.* ضيق نفس dek-néfés.

Asticoter, *v. a.* طاقلمق takelmak.

Astre, *m.* يلدز yeldez.

*Astreindre, *v. a.* (q. à qc.) مجبور ايتمك médjbour étmék; زورلمق zorlamak.

Astrolabe, *m.* *T.* اسطرلاب oustourlab.

Astrologie, *f.* علم نجم ilmï nudjm; منجملك munédjdjimlik.

Astrologue, *m.* منجم munédjdjim.

Astronome, *m.* اهل علم هيئت éhlï ilmï hijét.

Astronomie, *f.* علم هيئت ilmï hijét.

Astuce, *f.* حيله hilé; قلاشلق kallachlek.

Astucieux, euse, *a.* حيله كار hilékiar; قلاش kallach.

Asyle, v. Asile.

Atelier, *m.* توكان tukyan; كارخانه kiarqhané.

Athée, *m. et f.* ملحد mulhud (muhludu); الله‌يي انكار ايدن allahe inkiar édén.

Athéisme, *m.* الله‌يي انكار ايتمه allahe inkiar étmé.

Athlète, *m.* پهلوان péhlivan; مطراقجى matrakdje; كورشجي guuréch(guuléch)dji.

Atinter, *v. a. fa.* كيدروب قوشاتمق guéydirib kouchatmak.

Atlas, *m.* اطلاس atlas.

Atome, *m.* ذره zérré.

Atour, *m.* زلّه زينتي zénné ziynéti.

Atourner, *v. a. fa.* دوناتمق donatmak.

Atrabilaire, *a.* قره صفره‌لو kara safrale.

Atre, *m.* اوجاق odjak.

Atroce, *a.* مكروه mékrouh; اورككدجك urkédjék.

Atrocité, *f.* مكروهلق mékrouhlouk.

Atrophie, *f.* ورم vérém.

s' **Attabler**, *v. a. fa.* صفره‌يه اوتورمق soufraya otourmak.

Attache, *f.* باغ bagh; قيطان kaytan; قايش kayech; *T.* اويناق oynak; * ميل méyl.

Attacher, *v. a.* پركتمك pérkitmék; پكتمك pékitmék; قويلمك kavilémék; دكمك dikmék; شلاللمق choulallamak: * à qc. باغلمق baghlamak; s'— *v. r.* اصلمق aselmak; à *qc.* اوزرينه uzériné duchmék.

Attaque, *f.* هجوم hudjum.

Attaquer, *v. a.* هجوم ايتمك hudjm étmék; دوشمك duchmék; * s'— *v. r.* à q. برينه صارلمق birinè sarelmak.

s' **Attarder**, *v. r.* كچكمك guédjikmék.

Atteindre, *v. a.* يتشمك yétichmék; * برابر كلمك bérabér guélmék.

Atteinte, *f.* طوقنمه dokanma; بوزمه bozma; * اورمه vourma; اوستنه دوشمه ustuné duchmé.

Attelage, *m.* قوشم kochoum.

Atteler, *v. a.* قوشمق kochmak.

Attelle, *f.* چقچي تختەلري tjekekdje taqhtalare.

Attenant, te, *a.* بتشك bitichik.

Attenant, *ad. et prp.* پك يانندە pék yanenda.

Attendre, *v. a.* (q. ou qc.) بكلمك

béklémék; * سوز ویرمك séuz vérmék; اوممق oummak; s'— *v. r.* à qc. بر شیه حساب ایتمك bir chéyé hisab étmék.

Attendrir, *v. a.* یومشاتمق youmchatmak.

Attendu, *prp.* بقرق bakarak; — que *c.* چونکه tjunki.

Attentat, *m.* قباحت kabahat.

Attente, *f.* بکلمه béklémé; امید umid (oumoud).

Attenter, *v. a.* contre, sur ou à qc. ال اوزاتمق él ouzatmak.

Attentif, ive, *a.* (à qc.) دقتلو dekkétli.

Attention, *f.* دقت dekkét; ایزمرت izzét; faire — à... دقت ایتمك dekkét étmék.

Attenuer, *v. a.* قوتسزلندرمك kouvétsizléndirmék.

Atterir, *v. n.* قرمیه یناشمق karaya yanachmak.

Atterrer, *v. a.* یره اورمق yéré vourmak.

Attestation, *f.* شاهدنامه chahidnamé.

Attester, *v. a.* اثبات ایتمك esbat étmék.

Attiédir, *v. a.* * ایلمق eletmak; s'— *v. r.* ایلیمق elemak.

Attifer, *v. a. fa.* دقتلو تمیزلمك dekkétli témizlémék.

Attirail, *m.* طاقم takem; قلبه‌لق kalabalek.

Attirer, *v. a.* کندویه چکمك kéndiné tjékmék; * یم دوکمك yém déukmék.

Attiser, *v. a.* کوکرتمك kukrétmék.

Attitrer, *v. a.* برینی کزلو دکمك birini guizli dikmék.

Attitude, *f.* طور tavr; طورش dourouch.

* Attraire, *v. a.* کندویه چکمك kéndiné tjékmék; اولامك avlamak.

Attrait, *m.* قندرمه kenderma.

Attrape, *f.* طوزاق douzak; کمند kéménd.

Attraper, *v. a.* طوتمق toutmak; قاپمق kapmak; اله کچورمك élé guétjirmék.

Attrapoire, *f.* طوزاق douzak.

Attribuer, *v. a.* برینه مخصوص ایتمك biriné maqhsous étmék; مناسب کورمك minasib guéurmék.

Attribut, *m.* خصیّت qhassiyét; صفت sefat; نشان nechan.

Attribution, *f.* برات بیرمه bérat vérmé.

Attrister, *v. a.* ملوللندرمك mélilléndirmék.

Attrition, *f.* انکسار inkisar; پشمانلق puchmanlek.

Attroupement, *m.* قلبه‌لق kalabalek.

Attrouper, *v. a.* فتنه قوپارمق fitné koparmak; یغن یغن طوپلمق yeghen yeghen toplamak; s'— *v. r.* اوشمك uchmék.

Au, *art. m.* اکا ona ; انده onda ; انکله anenilé (onounla).

Aubain, *m.* یبانجی yabandje.

Auban, *m. T.* droit d'— دکان کراسی tukian kirase.

Aube, *f.* کلیسا کوملکی kilsé guéumléyi ; — de jour طاك یری اغرمه‌سی dan yéri aghar-mase, شفق chafak.

Aubépin, *m.* —ne *f.* اق دکن ak dikén.

Aubère, *a.* cheval — قولا ات koula at.

Auberge, *f.* میخانه méyqhané ; خان qhan ; مسافرخانه misa-firqhané.

Aubergiste, *m.* میخانه‌جی méy-qhanédji.

Aubier, *m.* اغاجك اتی aghadjen éti (kaboukilé éuzun arase) ; v. Obier.

Aubifoin, v. Bluet.

Aubin, *m.* یمرطه اغی youmourta aghe.

Aucun, ne, *pr.* ne— هیچ کمسه hitj kimsé, کمسه kimsé.

Aucunement, *ad.* هیچ برطریق hitj bir tarik.

Audace, *f.* جسارت djésarét ; یورك yurék ; پروازلق pérvasezlek.

Audacieux, *m. a.* جسور djéssour ; پرواسز pérvasez.

Au-deçà, *ad. et prp.* بو طرفدن طرفده bou tarafdan, tarafda.

Au-delà, *ad. et prp.* اوتەدن éuté-dén, اوتەده éutédé.

Au-dessous, *prp.* التنده altenda ; — *ad.* التدن altdan.

Au-dessus, *prp.* اوستنده ustundé ; *ad.* اوستندن ustundén.

Au-devant, *ad. et prp.* قرشو karche.

Audience, *f.* قولاق ویرمه koulak vérmé ; دکلین dinléyén ; دیوان خانه divan qhané.

Auditeur, *m.* دکلین dinléyén.

Auge, *f.* تکنه tékné ; مسلق mous-louk ; قوغا kogha (kova) ; اولوق olouk ; صوصاق sousak.

Augment, *m.* ترقی tarakke.

Augmenter, *v. a.* آرترمق arter-mak ; بیوتمك béuyutmék ; — *v. n. et* s'— *v. r.* آرتمق artmak.

Augure, *m.* قوش فالجیلغی kouch faldjeleghe ; فالجی faldje.

Augurer, *v. a.* قیاس ایتمك kéyas étmék ; اومق oummak.

Auguste, *a.* اولو oulou, اعلی aléa.

Aujourd'hui, *ad.* بوگون bou guun (béuyun).

Aumailles, *a. f. pl.* un troupeau de bêtes — خرکله qhar(hér)-guélé ; صغر segher.

Aumône, *f.* صدقه sadaka.

Aumôner, *v. a.* صدقه یرینه ویرمك sadaka yériné vérmék.

Aune, *m.* قزل اغاج kezel aghadj.

Aune, *f.* آرشین archen ; اندازه én-dazé ; ریف rif.

Aunée, *f.* آندز اوتی andez otou.

Auner, *v. a.* آرشینله اولچمك archenla éultjmék.

Auparavant, *ad.* اوّلدن évélden; الرو iléri.

Au-pis-aller, *ad.* فنا فنادن féna-dan féna.

Auprès, *prp.* یقین yaken, یاننده yanenda; بقرق bakarak.

Auriculaire, *a.* témoin — اشیدن شاهد ichidén chahid; doigt — سرچه پرمق sertja parmak.

Auripeau, v. Oripeau.

Aurone, *f.* قویسن اوتی koyoun otou.

Aurore, *f.* شفق chafak; طاك یری اورتالق اغرمه‌سی dan yéri, or-talek agharmase.

Auspice, *m.* v. Augure; * ارقه arka; حمایه himayé; نشان nechan.

Aussi, *c.* دخی dachi (daha; da; dé); ینه اویله yiné éuylé; بویله béuylé.

Aussitôt, *ad.* هان héman; او ساعت o saat; — que, *c.* قپانکه ka-(ha)tjan ki.

Austère, *a.* سرت sért, قبا kaba; ککره kékré.

Austérité, *f.* سرتلك sértlik; کسکینلك késkinlik.

Austral, le, *a.* جنوبی djunoubi.

Autant, *ad.* ینه اول قدر yiné ol (o) kadar; بوقدر bakadar; — que *c.* هرنه قدر کی hér né ka-dar ki; d' — plus, *ad.* دخی زیاده daha ziyadé.

Autel, *m.* محراب mihrab.

Auteur, *m. et f.* ایجاد ایدن idjad édén; تمل قویان témél koyan; مؤلّف muéllif; مصنّف mou-sannaf.

Authenticité, *f.* صحیحلك sahihlik.

Authentique, *a.* صحیح sahih; محقّق mouhakkak.

Autographe, *a.* کندو ال یاروسی kéndi él yazeso; — *m.* اصل نسخه asel nousqha.

Automne, *m. et f.* کوز guuz.

Autoriser, *v. a.* وکیل ایتمك دکمك vékil étmék, dikmék; ایو دیمك éyi démék; تعین ایتمك téayin étmék.

Autorité, *f.* قوّت شرعیه kouvétï chériyé; قدرت koudrét.

Autour, *prp. et ad.* اطرافنده étra-fenda; دورت یاننده déurt ya-nenda.

Autour, *m.* طوغان doghan; چاقر tjaker.

Au-travers (de) *ad.* اورتاسندن or-tasendan.

Autre, *pr. et a.* بشقه bachka; غیری ghayri; اولر olbir (obir); بشقه‌سی bachkase; بری biri; بریسی birisi; l'un et l' — ایکیسی دخی ikisi daqhi; l' un l' — بربری bir biri; l' un ou l' — ایکیسندن ikisindén biri; à d' —s

انی بکا سویلمه onou bana séuylémé ; var بشقه‌سن آلدات bachkasen aldat.

Autrefois, *ad.* بر زمان bir zaman ; اوّل زمانده évél zamanda.

Autrement, *ad.* بشقه bachka ; یوقسه yoksa.

Autre-part, *ad.* بشقه یرده bachka yérdé ; d'— بشقه یردن bachka yérdén.

Autruche, *f.* دوه قوشی dévé kouchou.

Autrui, *m.* بشقه‌سی bachkase ; بشقه کمسه bachka kimsé.

Auvent, *m.* صچاق satjak (taqhtadan).

Auxiliaire, *a.* یاردمجی yardemdje.

s'Avachir, *v. r.* تنبللنمك témbéllénmék ; **fa.* ششمك chichmék.

Aval, *ad.* اقندی اشاغی akente achagha ; vent d' — باتی یلی bate yéli ; aller à vau l' eau اقندی اشاغی گتمك akente achagha guitmék ; **fa.* کوتن گوتن guéutun guéutun guitmék.

Avaler, *v. a.* یوتمق youtmak ; — *v. n.* اقندی اشاغی گتمك akente achaghe guitmék.

s'Avaler, *v. r.* صارقق sarkmak.

Avaloire, *f. fa.* بیوك اغز بوغاز béuyuk aghez boghaz ; قویرق قایشی kouyrouk kayeche.

Avance, *f.* چقمه الرولمه ilérilémé ; tjekma ; سوندرمه sundurmé ; d'—, par —, à l'— *ad.* اوّلدن évéldén ; الریدن iléridén ; پشین péchin.

Avancer, *v. a.* الرولتمك ilérilétmék ; اوكه گچورمك éuné guétjirmék ; ایودرمك évdirmék ; پشین اودمك péchin éudémék ; خرج اوكه قهرمق qhardj étmék ; اوكه قومق éuné komak ; — *v. n.* الرو گتمك iléri guitmék, الرولمك ilérilémék ; s'— *v. r.* الرو گتمك iléri guitmék ; یقلشمق yaklachmak.

Avanie, *f.* ظلم zoulm ; انجمه indjitmé.

Avant, *prp. ad.* اوّل évél ; اقدم akdém ; الرو iléri ; en — الرو iléri ; اوكه éundjé.

Avantage, *m.* فایده fayda ; کار kiar ; الرولك ilérilik ; اوستهلك ustélik.

Avantager, *v. a.* (q.) حمایت ایتمك himayét étmék.

Avantageux, euse, *a.* فایده‌لو faydale.

Avant-bras, *m.* بلك bilék.

Avant-corps, *m. T.* شاهنشین chahnichin (-chir) ; چقمه tjekma.

Avant-cour, *f.* الك اولی ilk avlou.

Avant-coureur, *m.* قلاوز kelavouz.

Avant-garde, *f.* چرقه‌جی tjarkadje.

Avant-goût, *m.* چاشنی tjach-(tjéch)ni.

Avant-hier, *ad.* دون دكل اوّلى كون dun déyil évéli guun.

Avant-main, *m.* آوج avoudj.

Avant-midi, *m.* قوشلق kouchlouk.

Avant-pied, *m.* اوك ايائ éun ayak.

Avant-propos, *m.* مقدّمه moukaddémé.

Avant que, Avant de, *c.* دن اوّل dén, dan évél.

Avare, *a. m.* طمعكار tamahkiar.

Avarice, *f.* طمع tama (tamah); طمعكارلق tamahkiarlek.

Avaricieux, euse, *a.* طمعكار tamahkiar; ناكس na(né)kés.

A vau, v. Aval.

Avec, *prp.* ايله ilé; بله bilé; برابر bérabér (barabar).

Aveine, v. Avoine.

Aveline, *f.* فندق fendek.

Avenage, *m.* يولاف عشري youlaf éuchuru.

Avenant, te, *a.* دلبر dilbér.

* Avenir, *v. i.* اولمق olmak; راست كلمك rast guélmék.

Avenir, *m.* كلجك guélédjék; اولاجق oladjak; à l'— *ad.* بوندن بويله boundan béuylé.

Aventure, *f.* قضا kaza; اتّفاق ittifak; عاشقلق acheklek; mal d'— طولامه dolama.

Aventurer, *v. a* بريسني قضايه صالمق birini kazaya salmak; s'— *v. r.* كندوبى مخاطره يه صالمق kéndini mouqhataraya salmak.

Aventurier, *m.* قضايه صالجي kazaya saledje; سردن كچدي sérdén guétjdi.

Avenue, *f.* كچه جك يول guétjédjék yol; كچيد guétjid.

Avérer, *v. a.* كرچكلمك guértjéklémék.

Averse, *f. fa.* صغنق saghanak.

Aversion, *f.* استمه istémémé; ضدّلق zeddlek.

Avertir, *v. a.* طويرمق douyourmak; تنبيه ايتمك témbih étmék.

Avertissement, *m.* خبر qhabér; تنبيه témbih.

Aveu, *m.* تقرير takrir; اقرار ikrar; بكنمه béyénmé; رضا reza; homme sans— باشي بوش كمسه bache boch kimsé.

Aveugle, *a.* كور kéor.

Aveuglement, *m.* كورلك kéorlouk; — *ad.* كور كورنه kéor kéorouna.

Aveugler, *v. a.* كورالتمق kéoraltmak.

à l'Aveuglette, *ad. fa.* كور كورنه kéor héorouna.

Avide, *a.* (de qc.) اج كوزلو adj guéuzlu; حرصلو hersle.

Avidité, *f.* اج كوزلولك adj guéuzluluk; حرص hers.

Avilir, *v. a.* الچقلتمق altjaklatmak; — *v. n. fa.* اوجزلنمق oudjouzlanmak.

Aviné, ée, *a.* **fa.* شراب فجيسي charab fetjese.

Aviron, *m.* قايق كوركي kayek kuréyi.

Avis, *m.* قياس keyas; نصيحت nasihat; خبر qhabér; تنبيه témbih.

Avisé, ée, *a.* عقللو akelle.

Aviser, *v. a.* خبر ويرمك qhabér vérmék; تنبيه ايتمك témbih étmék; *fa.* بري كوريند الشمك biri guéuzuné ilichmék; — *v. n.* à. qc. بر شيه دوشنمك bir chéyé duchunmék; s' — *v. r.* de qc. فكرلنمك fikirlénmék; عقللنه كتورمك aklena guétirmék.

Avocat, *m.* كاغد خفّافي kiaghed qhéffafi (kavafe); * رجاجي ridjadj.

Avoine, *f.* يولاف youlaf.

Avoir, *v. a.* اولق olmak; il y a *v. i.* وار در var der; بولنور boulounour; دن برو dén béri; اوّل évél.

Avorter, *v. n.* دوشرمك duchurmék (tjodjouk, yavrou); اغق atmak; خام قالمق qham kalmak; * باشه چقممق bacha tjekmamak.

Avouer, *v. a.* اقرار ايتمك ikrar étmék; بعكنمك béyénmék; s' — *v. r.* اثبات طوتمق esbat toutmak.

Avril, *m.* نسان nisan; poisson d' — اسقومري eskoumrou; پزونك pézévénk.

Axe, *m. T.* محور mihvér; دنكل dinguil.

Axonge, **Axunge**, *f.* ياغ yagh (hayvanen).

Aye! etc. v. Aïe.

Azérole, *f.* هالچ haledj; آلچ aledj.

Azur, *m.* لاجورد ladjivérd.

Azuré, ée, *a.* لاجوردي ladjivérdi.

Azyme, *a.* مايه سز mayasez; خميرسز qhamoursouz; fêtes des — s *f.* خميرسز بيرامي qhamoursouz bayrame.

B.

Bab – Bab

Babeau, *m.* خيال qheyal.

Babiche, *f.* كويجك kéupédjik.

Babil, *m. fa.* يكشاقلق yanchaklek.

Babillard, *m.* de, *f. et a.* يكشاق yanchak; گوزه guévézé.

Babiller, *v. a. fa.* يكشامق yanchamak.

Babine, *f.* حيوان طوداغي hayvan dodaghe.

Bab – Bac

Babiole, *f.* **babioles**, *pl.* اونجق oyoundjak; چوجقلق tjodjouklouk.

Bâbord, *m. T.* اورصه orsa.

Babouches, *f. pl.* پابوج paboutj.

Babouin, *m.* ne, *f.* صورتلو ميمون maymoun souratle.

Bac, *m.* پوت pot; صال sal; تكنه tékné.

Balsamine, *f.* بلسان اوتی balasan otou.

Balustrade, *f.* پرمقلق parmaklek.

Balux, *m.* التونلوقوم altenle koum.

Bambin, *m. fa.* سد امن چوجق sud émén tjodjouk.

Bamboche, *f.* اري قوقله iri kouk-la; قصه ششمان کمسه kesa chich-man kimsé; قامش دکنك kamech déyénék (hinddén).

Bambou, *m.* هند قامشي hind kameche.

Ban, *m.* فرمان اوقومه férman okouma; تللال چغرتمه téllal tjaghertma (bir émr itjin); مالی یغمه باشي بکلك دیمه mali yaghma bache béylik démé; محلس عیان médjlisî ayan; زورلمه zorlama.

Banc, *m.* بنقه banka, اوزون اسکمله ozoun iskémlé; قومسال koumsal.

Bancal, le, *a.* اکري بجاقلو éyri badjakle.

Bancroche, *a. fa.* اکري بجاقلو éyri badjakle.

Bandage, *m.* بغلمه baghlama; باغ bagh; قاسق باغی kasek baghe.

Bande, *f.* باغ bagh; بند bénd; شرید chérid; *T.* کنار kénar; بولك béuluk; صارغی sarghe.

Bandège, *m.* دپسي tépsi (kah-vénin).

Bander, *v. a.* بغلمق baghlamak; صارمق sarmak; گرمك guér-mék; — *v. n.* گریلو اولمق guérili olmak; se — *v. r.* * (contre q.) زوربا اولمق zorba olmak.

Banderet, *m.* بولك باشی béuluk bache.

Banderole, *f.* کچوك بیراق kutjuk bayrak; پسکول puskul.

Bandit, *m.* یول کسیجي yol késidji.

Bandoulier, *m.* طاغ خرسزي dagh cherseze.

Bandoulière, *f.* اومز قایشی omouz kayeche.

Banlieue, *f.* ناحیه nahya.

Banneton, *m.* بالق صندیغی balek sandeghe.

Bannette, *f.* مال سپدي mal sépédi.

Bannière, *f.* بیراق bayrak, سنجق sandjak.

Bannir, *v. a.* سورکن ایتمك surguun étmék; سورمك surmék.

Banque, *f.* اقجه الش ویرشي akdjé alechvérichi; صرافلق sarraflek; صرافخانه sarrafqhane.

Banquereau, *m.* کچوك قومسال kutjuk koumsal.

Banqueroute, *f.* مفلسلك muflislik.

Banqueroutier, *m.* ère, *f.* مفلس muflis (méuhluz); آچق atjek.

Banquet, *m.* ضیافت ziyafét.

Banquette, *f.* قولسز اسکمله kol-souz iskémlé.

Banquier, *m.* صراف sarraf.

Banse, *f.* دورت كوشه سپد déurt kéuché sépéd.

Baptême, *m.* وافتز vaftiz.

Baptiser, *v. a.* وافتز ايتمك vaftiz étmék.

Baquet, *m.* بر نوع تكنه bir névi tékné.

Baragouin, Baragouinage, *m.* قوش دلى kouch dili.

Baraque, *f.* عسكر قلبه‌سي askér kolibase.

se Baraquer, *v. r.* قلبه قورمق koliba kourmak.

Barbacane, *f.* مزغل دلكي mazghal déliyi.

Barbare, *a. m.* ظلمكار zouloumkiar; ظالم zalim.

Barbarie, *f.* ظلم zoulm; ظلمكارلق zouloumkiarlek.

Barbe, *f.* صقال sakal; — *m.* عرب آتى arab ate; تازي ات taze at.

Barbeau, v. Bluét.

Barbier, *m.* بربر bérbér.

Barbon, *m.* قرصقالو ker sakalle.

Barboter, *v. n.* واق واق ايتمك vak vak étmék (éurdék).

Barboteur, *m.* او اوردكي év éurdéyi.

Barboteuse, *f. fa.* زوقاق روسپى سي zokak rospousou.

Barbotine, *f.* خراسانى qhorasani (toqhoum).

Barbouillage, *m.* مردارلق mourdarlek.

Barbouiller, *v. a.* مردارلق mourdarlamak.

Barbu, ue, *a.* صقالو sakalle.

Barbue, *f.* قلقان بالعى kalkan baleghe.

Bard, *m.* تجكره tédjkéré.

Bardache, *m.* پوشت poucht; اوغلان oghlan.

Bardane, *f.* طول عورب doul avrat(ot).

Bardeau, *m.* شندره chindéré.

Barder, *v. a.* تجكره‌يه قومق tédjkéréyé komak.

Bardot, *m.* قاتر صپاسي kater sepase; اكسكلو كتاب éksikli kitab.

Barguigner, *v. n. fa.* صوصلامق savsalamak; ايكي فكرلو اولق iki fikirli olmak.

Baril, *m.* كچوك فجي kutjuk fedje; وارل varil.

Barioler, *v. a. fa.* الاجه بويامق aladja boyamak.

Barlong, gue, *a.* برابر دوز اوليان bérabér, duz olmayan.

Baron, *m.* بك béy.

Barque, *f.* قايق kayek; صندال sandal.

Barrage, *m.* باج badj; قلدرم بصدي kalderem basde.

Barre, *f.* سرق serek; مرتك mérték; چبوق tjebouk; سبوكه subuké; قومسال koumsal; چزغى tjezghe, چزق tjezek.

Barreau, *m.* برمقلق چبوغى parmaklek tjeboughou; كاغد خقانى

كيوستى kiaghed qhéffafe postou; محكمه mahkémé.

Barrette, *f.* بارتا baréta (bach itjin).

Barrière, *f.* برمقلق parmaklek; ضربه daraba; پلانقه palanka; مكث méks.

Barrique, *f.* بيوك فچي béuyuk fetje.

Bas, basse, *a.* الچق altjak; اشاغى achaghe; صغ segh; يواش ya-vach; فنا féna.

Bas, *m.* اشاغيكى achaghéki; اشاغى يانى achaghe yane; چوراب tjorab.

Basalte, *m.* محك طاشي mahékk (méhénk) tache.

Basané, ée, *a.* اسمر ésmér; قررمش kararmech (guunéchdén).

Bascule, *f.* صالنجق salendjak.

Base, *f.* تمل témél; اياق ayak; ديب dib.

Bas-fond, *m.* صغ ير segh yér.

Basilic, *m.* فسلكن fésliyén; قهقهه kahkaha.

Basin, *m.* دمي dimi; بازن bazén.

Bas-relif, *m. T.* از قبارغه ايش az kabartma ich.

Basse, *f.* بم bamm (bamb); قبا سس kaba sés; بيوك كمان béuyuk kéman.

Basse-cour, *f.* حيوان طامي hay-van dame.

Basses, *f. pl.* صغ يرلر segh yérlér.

Bassesse, *f.* * الچقلق altjaklek.

Basset, *m.* * قصه چاقلو kessa ba-djakle (kéupék, kimsé).

Bassin, *m.* لكن léyén; دپسي tép-si; ترازي كوزي térazi guéuzu; حوض havouz.

Bassinet, *m.* كلسه شعدانى كناري kilsé chamdane kénare; خزينه qhaziné (hazna) (silahda); صاري دوكن چچكي sare duyun tjitjéyi.

Bastion, *f.* طابيه طبيه tabya.

Bastonnade, *f.* كوتك kéuték; طياق dayak.

Bas-ventre, *m.* قرن karen.

Bat, *m.* بالق قوبروغى balek kouy-roughou.

Bât, *m.* سمر sémér.

Bataclan, *m.* اسكى بسكي éski busku.

Bataille, *f.* جنك djénk.

Batailler. *v. n.* * دوكشمك déu-yuchmék; چكشمك tjékichmék.

Bataillon, *m.* بولك béuluk.

Bâtard, *m.* de, *f.* پيج pidj; قحبه‌نك روسپينك جوجغى kahpénin, ros-pounoun tjodjoughou; — *a.* نكاحسز nikahsez; * قلب kalb.

Batardise, *f.* پيجلك pidjlik.

Batate, v. Patate.

Bateau, *m.* قايق kayek; صندال sandal.

Batelage, *m.* حقه‌بازلق hokka-bazlek; نولون navloun.

Batelée, *f.* قايق يوكى kayek yuku; * *fa.* چوق قلبه‌لق tjok kalabalek.

Batelet, *m.* كچوك قايق kutjuk kayek.

Bateleur, *m.* euse, *f.* حقه‌باز hokkabaz; گوزبايجى guéuz bayedje.

Batelier, *m.* ère, *f.* قايقجي kayekdje (tjayda).

Bâter, *v. a.* سمر طاقمق sémér takmak.

Bâtier, *m.* سمرجي sémérdji.

Batifoler, *v. n. fa.* چوجقجه اوينامق tjodjoukdja oynamak.

Bâtiment, *m.* ياپو yapou, بنا bina; گمي guémi, تكنه tékné.

Bâtir, *v. a.* *sur qc. تمل قومق témél komak; *T.* شلالمق choulallamak.

Bâtisse, *f.* ياپلمه yapelma; ياپو yapou.

Batiste, *f.* دلبند dulbénd, باتستا batista.

Bâton, *m.* دكنك déyénék; چبوق tjebouk; صوپه sopa; طوياقه toyaka; صرق serek; طياق dayak; tour de — گرش چقش guirich tjekech (akdjédén).

Bâtonner, *v. a.* كوتك طياق اورمق kéuték, dayak vourmak; دوكمك déuymék.

Battage, *f.* خرمن دوكمه qharman déuyme.

Battant, *m.* چاك دلى tjan dili; قپو قنادي kapou kanade.

Batte, *f.* طوقمق tokmak; — de blanchisseuse, طوقاج tokadj.

Batterie, *f.* دوكشمه déuyuchmé; *T.* طوب مترسي top métérizi; طبيه tabya; طوپ انباري top ambare; طبل سسي tabl(davoul) sési; — de fusil قرشولق karchelek; — de cuisine باقرلر bakerlar (achévinin); *چاره tjaré.

Batteur, *m. fa.* غوغاجى ghavghadje; — en grange خرمن دوكن qharman déuyén; — de pavé *بوش يلن boch yélén; خواردە qhovarda.

Battoir, *m.* طوقق tokmak.

Battre, *v. a.* اورمق vourmak; دوكمك déuymék; چارپمق tjarpmak; بريره چوق طوپ تفنك اتمق bir yéré tjok top, tufénk atmak, بر يري دوكمك bir yéri déuymék; — la campagne طولاشمق dolachmak; — le pavé بوشه يلمك bocha yélmék; *v. n.* le coeur lui bat بوركي اورر yuréyi vourour; *صايقلمق sayeklamak; se — *v. r.* اورلمق vouroulmak; چارپلمق tjarpelmak; se — contre q. بريله دوكشمك biriylé déuyuchmék.

Baudet, *m.* اشك échék.

Baudrier, *m.* قلج باغى keledj baghe.

Baume, *m.* پلسنك pélésénk; نعنه nané; — verte مرصه marsama (marsamani); — comnune ou poivrée انكليز نعنه‌سى inguilis nanést.

Bavard, *m.* de, *f. a.* لافزن lafazan; گوزه guévézé; زوزك zévzék.

Bavarder, *v. n. fa.* يكشامق yanchamak.

Bavarderie, *f.* يكشاقلق yanchaklek.

Bave, *f.* صاليار salyar; سيوك sumuk.

Baver, *v. n.* صالياري اقمق salyare akmak.

Baveux, euse, *a.* سيوكلو sumuklu.

Bayer, *v. n.* اغزيني اچوب بقمق aghzéne atjep bakmak.

Bayeur, *m.* euse, *f.* داغلاق danghalak.

Béant, te, *a.* اچق atjek (aghze).

Béat, *m.* te, *f.* صورتا صوفي souréta sofou.

Béatifier, *v. a.* متلولندرمق moutloulandermak.

Béatitude, *f.* سعادت saadét.

Beau, bel, belle, *a.* گوزل guuzél; ايو éyi; — *ad.* il a beau faire چالشور نافله nafilé tjalecher; tout beau! يواش yavach; اصول ايله ousoul ilé.

Beau, *m.* گوزلی guuzéli.

Beaucoup, *ad.* چوق tjok, پك pék.

Beau-fils *m.* (fils par alliance) داماد damad; اوكه اوغل éuyé oghoul.

Beau-frère, *m.* (celui qui a épousé notre soeur) انشته énichté; (dont nous avons épousé la soeur) قاين kayen, kayn.

Beau-père, *m.* اوكه بابا éuyé baba (celui dont on a épousé le fils ou la fille) قاينانا kaynata; اوغلان قز باباسی oghlan, kez babase.

Beauté, *f.* گوزللك guuzéllik!

Bec, *m.* غاغا ghagha; قوش بورنی kouch bournou; بورون bouroun; — d'une plume قلم اوجي kalém oudjou; — d'une aiguiere بردق امزيكي bardak émziyi; دل dil (dénizdé): — à — دورد déurt guéuz arasenda.

Becasse, *f.* يلوه قوشي yélvé kouchou.

Bec-de-lièvre, *m.* يارق طودق yarek dodak.

Bec-figue, *m.* انجير قوشی indjir kouchou.

Bêche, *f.* بل bél; قزمه kazma.

Bêcher, *v. a.* بللمك béllémék.

Bêchet, *m.* ايكي اوركلو دوه iki éurkudjlu dévé.

Becqueter, *v. a.* غاغالمق ghagha-(gaga)lamak; قاقمق kakmak.

Bedaine, *f. fa.* بيوك قرن béuyuk karen; * طلوم touloum; اشكنبه ichkémbé.

Bedon, *m.* * ششپان chichman.

Beffroi, *m.* بكجي قلهسي békdji koulési; شهاته چاكي chamata tjane.

Bégayer, *v. n. et a.* پلتمكلمك pél-

téklénmék; پپه سويلمك pépé séuylémék.

Bégueule, *f. fa.* شاشقن chachken.

Bêler, *v. n.* ملەمك mélémék.

Belette, *f.* كلنجك guélindjik.

Bélier, *m.* قوچ kotj.

Belître, *m.* كولخانى kulqhani.

Belle, *f.* كوزلى guuzéli; *سوكولو sévguulu.

Belle-de-jour, *f.* قزل صاري زنبق kezel, sare zambak.

Belle-de-nuit, *m.* صفا گيجه guédjé séfa (tjitjék).

Belle-fille, *f.* اوكه قز éuyé kez; (la femme de mon fils) كلين guélin.

Bellement, *ad. fa.* گوزلجه guuzéldjé; اصول ايله ousoul ilé.

Belle-mère, *f.* اوكه انا éuyé ana; (celle dont a épousé le fils ou la fille) قاين انا kayen ana (kaynana).

Belle-soeur, *f.* اوكه قز قرداش éuyé kez kardach; (la soeur de ma femme) بالدز baldez; (la soeur de mon mari) گورجه guéurumdjé; (la femme de mon frère) كلين guélin.

Belliqueux, euse, *a.* جنك ايديجي djénk édidji.

Bellot, otte, *a. fa.* جان سوجك djan sévédjek.

Belveder, *m.* سيرانگاه ير séyranguiah yér; كوشك kéuchk.

Bénédiction, *f.* القش alkech; خير دعا qhayer doua.

Bénéfice, *f.* كرم kérém; لطف loutf; ايلك éylik; فايده fayda; وقف vakf.

Benêt, *a. m.* دلو déli; احمق ahmak.

Bénévole, *a. fa.* ايلك ايديجي éylik édidji.

Bénignité, *f.* ايلك éylik; انسانيت insaniyét; كرم kérém.

Bénin, Bénigne, *a.* انسانيتلو insaniyétli; سوكولو sévguulu; مظلوم mazlem.

Bénir, *v. a.* تقديس ايتمك takdis étmék; خير دعا اوقومق qhayer doua okoumak.

Benjoin, *m.* صسلبند aselbénd (sakez).

Béquille, *f.* قولتق دكنكى koltouk déyénéyi.

Bercail, *m.* * اغل aghel.

Berceau, *m.* بشك béchik.

Bercer, *v. a.* بشك صللامق béchik sallamak; * اويوتمق ouyoutmak.

Berge, *f.* يوكسك اوچرم قيى yuksek, outjouroum keye.

Berger, *m ère, f.* چوبان tjoban.

Bergerie, *f.* اغل aghel; ماندره mandra.

Bergeronnette, *f.* قويرق صالان kouyrouk salan (kouch).

Béril, *m.* بللور billor.

Berle, *f.* صو معدنوسي sou ma(magh)danosou.

Berlue, *f. fa.* كوز قورمه‌سي guéuz kararmase ; * كوزي كور اوله guéuzu kéur olma.

Bernable, *a.* كولنجك guulunédjék.

Berner, *v. a.* بريني كليمده birini kilimdé, tjarchafda sallamak; مسخره ايتمك masqhara étmék.

Berniquet, *m. fa.* دلنجيلك dilén-djilik.

Bérubleau, *m.* تجني پشل tjuméni yéchil.

Besace, *f.* هكبه héybé; * دلنجيلك diléndjilik.

Beset, *m. T.* هپ يك hép yék.

Besicles, *f. pl.* بر نوع كوزلك bir névï guéuzluk.

Besogne, *f.* ايش ich; عمل amél; زحمت zahmét.

Besogneux, euse, *a.* اقتضالو ik-tizale.

Besoin, *m.* اقتضا iktiza; احتياج ihtiyadj; حاجت hadjét; لزوم luzoum; يوقلق yoklouk.

Bestial, le, *a.* حيوانى hayvani.

Bestialité, *f.* حيوانلق hayvanlek.

Bétail, *m.* حيوان hayvan; صغر segher.

Bête, *f.* حيوان hayvan; جانوار djanavar; — *a.* * احمق ahmak; حيوان hayvan.

Bêtise, *f.* احمقلق ahmaklek; حيوانلق hayvanlek.

Bétoine, *f.* كستره késtéré.

Bette, *f.* پازي paze.

Betterave, *f.* چوكندر tjukundur; پانجار pandjar.

Bétuse, *f.* بالق فچيسي balek fe-tjese.

Beugler, *v. n.* بوكرمك béuyurmék.

Beurre, *m.* تره ياغى téré yaghe.

Beurrer, *v. a.* تره ياغيله ياپق téré yagheyla yapmak.

Bévue, *f.* سهو séhv; غلط ghalat.

Bezoard, *m.* پادزهر pad(pan)zéhir.

Biais, *m.* اكريلك éyrilik; * طور tavr, طرز tarz; de — *a.* اكري éyri.

Biaiser, *v. n.* كچمك اكري اولق éyri olmak, guitmék; ايو بهانه بولق éyi béhané(mahana) boulmak.

Bibéron, *m.* بكري békri.

Bible, *f.* تورات tévrat.

Bibliographie, *f.* كتابدن اكلامه kitabdan anlama.

Bibliomane, *m.* كتاب دلوسي kitab délisi.

Bibliothécaire, *m.* كتوبخانه ناظري kutubqhané nazere.

Bibliothèque, *f.* كتابخانه kitabqha-né; كتوبخانه kutubqhané.

Biche, *f.* كيك صغنى kéyik seghene; دانه dana.

Bicoque, *f.* كچوك قوي اولميان بر ير kavi olmayan kutjuk bir yér; يوا youva.

Bidet, *m.* مدللو midilli.

Bien, *m.* ايو éyi; اشه يرار iché yarar; وارلق varlek; طوغريلق doghroulouk.

Bien, *ad.* ايو éyi; كوزل guzél; پك pék; چوق tjok; استيرك istéyérék; faire — حظ ايتمك hazz étmék; بختى اولمق baqhte olmak.

Bien-aimé, ée, *a. m. et f* پك سوكولو pék sévguulu.

Bien-aise, *a.* خوشنود qhochnoud.

Bien-dire, *m. fa.* فصاحت fésahat.

Bien-disant, te, *a.* ميركلام mirî kélam.

Bien-être, *m.* راحت rahat; ايو حال éyi hal

Bienfaisance, *f.* ايلك éylik; كرم kérém.

Bienfaisant, te, *a.* ايلك ايديجي éylik édidji.

Bienfait, *m.* خيرعمل qhayr amél; ثواب sévab.

Bienfaiteur, *m.* trice, *f.* ايلك ايديجي éylik édidji; كريم kérim.

Bien-fonds, *m.* ملك mulk.

Bienheureux, euse, *a.* پك بختلو pék paqhtle; سعادتلو séadétli.

Bien que, *c.* گرچك كه guértjék ki.

Bienséance, *f.* ياقشق yakechek.

Bienséant, te, *a.* ياقشقلو yakechekle.

Bientôt, *ad.* هان héman (hémén); چابوق tjapoudjak.

Bienveillance, *f.* همّت himmét.

Bienveillant, te, *a.* همّتلو himmétli.

Bienvenu, ue, *a.* خوش qhoch; مقبول makboul.

Bienvenue, *f.* خوش كلمه qhoch guélmé; خوش كلدك ديمه qhoch guéldin démé.

Bienvoulu, ue, *a.* چكيلور tjékilir.

Bière, *f.* تابوت tabout; پيوا piva (itjki).

Biffer, *v. a.* سلمك silmék (yazeye), ايتمك رسيد résid étmék.

Bîgame, *a. m. et f.* ايكي قوجه‌لو iki kodjale, قرلو karele.

Bigarrer, *v. a.* آلاجه‌لق aladjalamak.

Bigle, *m.* برنوع كازي bir névî taze.

Bigle, *a.* شاشي chache.

Bigler; *v. n.* شاشي بقمق chache bakmak.

Bigorne, *f. T.* صاوا اورسي sava éursu.

Bigot, te, *a.* صورتا صوفي souréta sofou.

Bijou, *m.* جواهر djévahir.

Bijouterie, *f.* جواهر جيلك djévahirdjilik.

Bijoutier, *m.* جواهرجي djévahirdji.

Bilboquet, *m.* حاجى ياتمز hadje yatmaz.

Bile, *f.* صفره safra; اود éud; *اوكه éuké.

Bilieux, euse, *a.* صفره‌لو safrale.

Billard, *m.* بلارد billard (oyoun).

Bille, *f.* بلارد طاشى billard tache.

Billebaude, *f. fa.* قرشقلق karecheklek.

Billet, *m.* تذكره tézkiré; پيانقو

كاغدي pianko kiaghede; تمشك témésouk; يول امري yol émri.

Billon, *m.* باقر افاق پاره baker, oufak para; كچز اقچه guétjméz akdjé.

Billot, *m.* كوتك kutuk.

Bimbelot, *m.* اويمجق oyoundjak.

Binocle, *m.* چفته دوربين tjiflé durbun.

Biographie, *f.* وصف عمر vasfî éumr.

Bipédal, le, *a.* ايكي اياق بويلى iki ayak boylou.

Bipéde, *a.* ايكى اياقلو iki ayakle.

Bis, se, *a.* سياه siyah (ékmék).

Bisaïeul, *m.* ددمنك ددمسي dédénin dédési.

Bisaïeule, *f.* ننهنك ننهسى nénénin nénési.

Bisannuel, elle, *a.* ايكى يللق iki yellek.

Bisbille, *f. fa.* نزاع niza; چكش tjékich.

Biscornu, ue, *a. fa.* ياقشقسز yakecheksez; * سيرك séyrék; نادر nadir.

Biscuit, *m.* پكسيمت péksimét; شكرلو اكمك chékérli ékmék.

Bise, *f.* پويراز poyraz.

Biser, *v. a.* اسمرلمك ésmérlénmék; — *v. a.* بشقه بويامق bachka boyamak.

Biset, *m.* تخته كوكرجينى taqhta guéuvérdjini.

Bisquer, *v. n.* طارلق darelmak.

Bissac, *m.* هكبه héybé.

Bissextil, le, *a.* كبيسه kébisé.

Bistorte, *f.* قورد پنجه‌سى kourd péntjési.

Bitume, *m.* ير سافزي yér sakeze.

Bivoie, *f.* يول آيردمي yol ayerdeme.

Bizarre, *a.* عجايب adjaïb; كمسه‌يه بكزمز kimséyé bénzéméz.

Bizarrerie, *f.* كمسه‌يه بكزمزلك kimséyé bénzémézlik.

Blafard, de, *a.* صررمش sararmech; كول رنكلو kul réngli.

Blaireau, *m.* پورسق porsouk.

Blâmable, *a.* عيبلنجق ayeplanadjak.

Blâme, *m.* آزار azar.

Blâmer, *v. a.* (q. de qc.) عيبلمق ayeblamak.

Blanc, anche, *a.* اق ak; بياض béyaz; چيل tjil; تميز témiz.

Blanc, *m.* بياض béyaz; اق ak; اق رنك ak réngu; اقلق aklek; — de céruse, ou de plomb استوبج ustubétj; — de baleine بالق نفسي balek nèfsi; en — *ad.* يازلدق yazelmadek; بويانمدق boyanmadek; بغلنمدق baghlanmadek.

Blanc-bec, *m. fa.* جاهل كمسه djahil kimsé.

Blanc d' Espagne, *m.* استوبج ustubétj.

Blanchâtre, *a.* اقجل akdjel.

Blancherie, v. Blanchisserie.

Blancheur, *f.* اقلق aklek; اق رنك ak réngu.

Blanchir, *v. a.* اغرتمق aghartmak; بياضلمق béyazlatmak; بادانه ايتمك badana étmék; قصارلمق kassarlamak; چرپمق tjerpmak (*béz*); يقمق yeykamak; *T.* قلايلمق kalaylamak; * q. برينى پاكه چقرمق birini paka tjekarmak; — *v. n.* اغرمق agharmak; * ne faire que — فايده‌سز اولمق faydasez olmak.

Blanchisserie, *f.* قصارخانه kassarqhané; بز چرپجق يرى béz tjerpadjak yér.

Blanchisseur, *m.* قصار kassar.

Blanque, *f.* پيانقو piyanko.

Blaser, *v. a.* برينك فكرينى كورالتمق birinin fikrini keuraltmak.

Blason, *m.* سلسله نشانى silsilé (*sinsilé*) nechane; انك علمى onoun ilmi.

Blasphémateur, *m.* trice, *f.* كفر سويليجى kufr séuyléyidji; كافر kiafir.

Blasphème, *m.* كفر kufr (kufur); كافرلك kiafirlik.

Blasphémer, *v. a. et n.* كفر ايتمك kufr étmék, séuylémék; الله سوكمك allaha séuymék.

Blatier, *m.* بغدايجى boughdaydje; مطرباز madrabaz.

Blé, *m.* بغداى boughday; اكن ékin.

Blèche, *a. fa.* سوزنده طورمز séuzundé dourmaz; قرى كبى اولان kare guibi olan.

Bled, v Blé.

Blême, *a.* صررمش sararmech; بور boz.

Blémir, *v. n.* بوزرمق bozarmak.

Blè-noir, *m.* ارناود داروسى arnavoud darese.

Blesser, *v. a.* يارملق yaralamak; اجمق adjetmak; * انجمك indjitmék; ضرر ويرمك zarar vérmék; se — *v. r.* يارالنمق yaralanmak; كندويه اجى ضرر ويرمك kéndiné adjé, zarar vérmék.

Blessure, *f.* يارە yara; ضرر zarar; انجمه indjinmé.

Blet, **ette**, *a.* گچمش guétjmich (*yémich*).

Blé-turque, *m.* مصر بغدايى meser boughdaye.

Bleu, **ue**, *a.* ماوى mavi; كوك guéuk.

Bleu, *m.* ماوى mavi; ماوى بويا mavi boya; — celeste كوك ماوى guéuk mavi.

Bleuâtre, *a.* ماويجه mavidjé.

Bleuir, *v. a.* ماويلتمك mavilétmék; — *v. n.* ماويلنمك mavilénmék.

Bloc, *m.* كوتك kutuk; يغين yeghen; en — كوتوري guéuturu.

Blond, **de**, *a.* صارى قرمزى sare kermeze.

Blond, *m.* صارى قرمزى sare kermeze; بويله صاچلو ادم béuyle satjle adam.

Blondin, *m.* ne, *f.* صاري صاچلو sare satjle; **fa.* يوصمه yosma.

Blondir, *v. n.* صارمق sararmak.

Bloquer, *v. a.* محاصره ايتمك mouhasére étmék.

Blossir, *v. n.* اولوب كچمك oloup guétjmék (yémich).

se Blottir, *v. r.* بوزلمك buzulmék (saklanmak itjin).

Blouse, *f.* دلك délik (billardda).

Bluet, *m.* ماوي پيغامبر چچكي mavi péyghambér tjitjéyi.

Bluetter, *v. n. fa.* قغلجم صاچلمق kegheldjem satjelmak.

Bobine, *f.* مقره makara; جهره djéhré.

Bocage, *m.* اورمانجق ormandjek.

Bocal, *m.* پوقال poukal; بر نوع اولجي bir névï éultju.

Boeuf, *m.* اوكز éukuz; صغر اتى segher éti.

Bogue, *f.* كستانهنك طش قبوغى késtanénin dech kaboughou.

Bohémien, enne, *m. f.* چنكانه tjinguiané.

Bohémiens, *m. pl.* چهلر tjéhlér; چهلولر tjéhlilér.

Boïard, *m.* بويار boyar.

**Boire*, *v. a. et n.* ايچمك itjmék; صورمق sormak; اوتـه يانـنـه كچمك éuté yanéna guétjmék (kiahaden); — *m.* ايچكى itjki; ايچمه itjmé.

Bois, *m.* اودون odoun; اغـاج aghadj; اورمان orman; كراسته kérésté; كيك بـويـنـوزى kéyik bouynouzou; طاش tach (dama, tavlouda).

Boiseux, euse, *a.* اودونلو odounlou.

Bois-gentil, *m.* مـازريـون mazérion.

Boisseau, *m.* بر نوع اولچي bir névï éultju.

Boisson, *f.* ايچكى itjki.

Boite, *f.* قـوملى koutou; ظـرف zarf; صندقجه sandekdja.

Boiter, *v. n.* اقسامق aksamak.

Boiteux, euse, *a.* اقساق aksak; طوپال topal.

Bol, *m.* كل kil; (terre sigillée) طين مختوم tenï maqhtoum; — d'Armenie كل ارمني kil érméni.

Bombarde, *f.* هوان طوپى havan topou.

Bombarder, *v. a.* قنبره اغمق koumbara atmak.

Bombardier, *m.* قنبرجى koumbaradje.

Bombe, *f.* قنبره koumbara.

Bon, bonne, *a.* ايو éyi; قوى kavi; بون béun; bon marché اوجز oudjouz.

Bon, *m.* ايو éyi; ايوسي éyisi; فايده fayda; كار kiar.

Bon, *ad. et i.* ايو éyi; بويله ايو béuylé éyi; هه hé; tout de — كرچكدن guértjékdén.

Bonace, *f.* ايمانلق ilimanlek.

Bonasse, *a. fa.* بون béun.

Bonbon, *m.* شكر آلاتی chékér aléati.

Bond, *m.* صچرامه setjrama.

Bonde, *f.* ضربه daraba (havouzoun).

Bondir, *v. n.* صچرامق setjramak.

Bondon, *m.* طپه tapa; طقلاج tekadj.

Bondonner, *v. a.* طپه كچورمك tapa guétjirmék; طقامق tékamak.

Bonheur, *m.* اقبال ekbal; بخت baqht.

Bonhomie, *f. fa.* انسانيت insaniyét.

Bonifier, *v. a.* دوزلتمك duzéltmék.

Bonjour, *m.* صباحكز خير اولا sabahenez qhayr ola; سلام sélam.

Bonne-dame, v. Arroch.

Bonnement, *ad.* طوغري doghrou; مخصوص maghsous.

Bonnet, *m.* بونتا bonéta; قلپاق kalpak; فس fés; اسكوف uskuf.

Bonneter, *v. a. fa* q. آشوري عزت achere izzét étmék.

Bonneteur, *m. fa.* عتيق طولاندرجی atik dolanderedje.

Bonnetier, *m.* يصوراب اسفوفه tjorab, eskoufa dokouyan.

Bon-sens, *m.* فراست firaset.

Bonsoir, *m.* اخشامكز خير اولا aqhchamenez qhayr ola; سلام sélam.

Bonté, *f.* ايولك éyilik.

Borax, *m.* بوره bora.

Borborygme, Borborisme, *m.* قرن كورلدمه‌سي karen guuruldémési.

Bord, *m.* كنار kénar, قيی keye; كمي guémi; چرچوه tjértjivé, پروار pervaz.

Bordel, *m.* بابوللق baboullouk; بابل خانه baboul qhané; صقال دوكن sakal déukén.

Border, *v. a.* كناريني شريتلمك kénarene chéritlémék.

Bordereau, *m.* قايمه kayimé.

Bordure, *f.* كنار kénar; پروار pérvaz; چرچوه tjértjivé.

Borée, *m.* پويراز poyraz.

Borgne, *a.* بر كوزلو bir guéuzlu; قراكلق * karanlek.

Borgnesse, *f.* * چركن عورت tjirkin avrét.

Borne, *f.* سنور طاشی sinor tache; —s *pl.* سنورلر sinor(sener)lar.

Borner, *v. a.* سنور كسمك sener késmék.

Bornoyer, *v. a.* بر كوز ايله شاهوللمق bir guéuz ilé chahoullamak.

Bosquet, *m.* اورمانجق ormandjek.

Bosse, *f.* قنبور kambour; قنبورلق kambourlouk; شيش chich; قبارمه ايش kabartma ich.

Bosselage, *m.* قبارمه ايش kabartma ich.

Bossetier, *m.* دوكمه‌جي déukmédji.

Bossu, ue, *a.* قنبورلو kambourlou; قنبور kambour.

Botanique, *f.* علم نباتات ilmi nébatat.

Botrys, *m.* قربغه اوتی kourbagha otou.

Botte, *f.* باغ bagh; دمت démét; یغن yeghen; چزمه tjizmé.

Botteler, *v. a.* دمت باغلمق démét baghlamak.

Botter, *v. a.* چزمه یاپمق tjizmé yapmak; چزمه کیدرمك tjizmé guéydirmék; se — *v. r.* چزمه‌سن کیمك tjizmésin guéymék; چامووره قاره بصمق tjamoura, kara basmak.

Bottier, *m.* چزمه‌جی tjizmédji.

Bouc, *m.* ارکج érkédj; طلوم touloum.

Boucan, v. Bordel.

Bouche, *f.* اغز aghez, aghz; دلك délik; — à — *ad.* اغز اغزه aghez agheza; sujet à sa — بوغاز دوشکنی boghaz duchguunu; de — *ad.* لساناً lisanén; دل ایله dil ilé; —s à feu طوپ اغزی top aghze; آتش اوکی atéch éunu,

Boucher, *v. a.* طقامق tekamak.

Boucherie, *f.* صالخانه salaqhana; قصاب خانه kassab qhané.

Bouchon, *m.* طپه tapa, طقلج tekadj; میخانه نشانی méyqhane nechane; mon petit — یاورم yavroum! قوزم kouzoum! * میخانه méyqhané.

Boucle, *f.* حلقه halka; طوقه toka; زلف zuluf.

Bouclier, *m.* قلقان kalkan.

Boucon, *m.* زهرلو لقمه اپچکی zéhirli lokma, itjki.

Bouder, *v. n.* صورت ایتمك sourat étmék.

Boudeur, *m.* euse, *f. et a.* صورت اکشیدن sourat ékchidén.

Boudin, *m.* قان سجوغی kan soudjoughou.

Boue, *f.* چامور tjamour; اریك irin.

Bouée, *f. T.* شاندره chamandra (guémidé).

Boueur, *m.* زوقاق سپوریجی zo-(so)kak supurudji.

Boueux, euse, *a.* چامورلو tjamourlou; چامورلق tjamourlouk; چامور tjamour.

Bouffée, *f.* بوره bora (ruzguiaren); طومان douman; اسمطوتمه‌سی esetma toutmase; گیرمه guéyirmé.

Bouffette, *f.* کچوك پسکول kutjuk puskul.

Bouffir, *v. a.* ششورمك chichirmék; — *v. n.* ششمك chichmék.

Bouffissure, *f.* شش chich.

Bouffon, *m.* onne, *f. et a.* شقالو chakale; مسخره masqhara, شقاجی chakadje.

Bouffonner, *v. n.* شقا ایتمك chaka étmék.

Bouffonerie, *f.* شقا chaka.

Bouge, *m.* اوطه‌جق odadjek.

Bougeoir, *m.* ال شمدانی él chamdane.

Bouger, *v. n.* یرندن قلدانمق yérindén kemeldanmak.

Bougette, *f.* چانته tjanta.

Bougie, *f.* بال مومی bal momou.

Bougre, *m.* غلامپاره ghou(kou)-lambara.

Bouillant, te, *a.* قینار kaynar.

Bouilli, *m.* خشلامه qhachlama, سوکش séuyuch.

Bouillie, *f.* قویمق kouymak (mandja)

Bouillir, *v. n.* قینامق kaynamak; خشلامق qhachlanmak; *ارتمق artmak, مایه‌سی کلمك mayase guélmék; — *v. a.* قینامق kaynatmak; خشلامق qhachlamak.

Bouillon, *m.* قینامه kaynama; ات صوی et souyou; * شدت chiddét; قزغنلق kezghenlik; ترید tirid.

Bouillonnant, te, *a.* قینار kaynar.

Bouillonner, *v. a.* قینامق kaynatmak; —*v. n.* قینامق kaynamak.

Bouis, v. Buis.

Boulanger, *m.* ère, *f.* اکمکجی ékmékdji.

Boulanger, *v. a.* اکمك پشرمك ékmék pichirmék.

Boule, *f.* طوپ top; یوارلق youvarlak; à (ou à la) — vue *ad.* فکرسز fikirsiz.

Bouleau, *m.* قاین اغاجی kayen aghadje.

Boulet, *m.* گله guullé; *T.* آت طوپوغی at topoughou; — ramé صالقم salkem (topoun).

Boulette, *f.* کوفته kéufté.

Boulevart, **Boulevard**, *m.* شرانپو charanpov; بیوك طابیه béuyuk tabya.

Bouleverser, *v. a.* اوستنه التنی کتورمك altene ustuné guétirmék; یقمق yekmak.

Boulimie, *f.* جوع الکلب djou ul-kelp (djihanï kélp).

Boulin, *m.* کوکرجن یواسی guévérdjin youvase.

Bouliner, *v. a. fa.* اوردیده خرسزلق ایتمك ordouda qhersezlek étmék.

Boulineur, *m.* اوردی خرسزی ordou qherseze.

Boulingrin, *m.* یایلا yayla (yér).

Boulon, *m.* سماخور اکسری samaqhor énséri.

Bouque, *f.* دار بوغاز dar boghaz (souda).

Bouquer, *v. n.* زور ایله اوپمك zor ilé éupmék; —*v. a.* * *fa.* زور ایله الت ایتمك zor ilé alt étmék.

Bouquet, *m.* چچك دمدی طوتامی tjitjék démédi, toutame.

Bouquetier, *m.* چچکلك tjitjéklik (kap).

Bonquetière, *f.* چچکجی tjitjékdji (zénné).

Bouquetin, *m.* طاغ کچیسی dagh kétjisi.

Bouquin, *m.* قارت ارکچ kart érkédj; ارکك طوشان érkék tavchan.

Bourbe, *f.* بالچق baltjek; چامور tjamour.

Bourbeux, euse, *a.* چامورلو tjamourlou.

Bourbier, *m.* بتاق batak.

Bourbillon, *m.* قویو اریك koyou irin.

Bourde, *f. fa.* یلان سویلمك yalan séuylémék.

Bourdon, *m.* اشك آروسي échék arese; حجاج عصاسی hudjdjadj asase.

Bourdonnement, *m.* وزلدي vezelde; مرلدي merelde; — d'oreille قولاق چکلامه‌سی اوتمه‌سي koulak tjenlamase, éutmési.

Bourdonner, *v. n.* وزلدامق vezeldamak; مرلدمق mereldanmak.

Bourdonnet, *m. T.* فتیل fitil (yaranen).

Bourg, *m.* قصبه kasaba.

Bourgade, *f.* قصبه‌جق kasabadjek.

Bourgeois, se, *a. m. et f.* شهرلو chéhirli; مشتري muchtéri.

Bourgeon, *m.* فلیس filis; کوز guéuz; فدان fidan; *قبارجق kabardjek.

Bourgeonner, *v. n.* فلیسلنمك filizlénmék; یوزده قبارجق چقمق yuzdé kabardjek tjekmak.

Bourg-épine, *f.* اق دکن ak dikén.

Bourrache, *f.* لسان الثور lisanussévr (insani sélvi); صغر دلی segher dili.

Bourrasque, *f.* قاي kay; قاسرغه kasherga; *فرطنه fertena.

Bourre, *f.* توي tuy.

Bourreau, *m.* جلاد djéllad.

Bourrée, *f.* چالی دمدي tjalé démédi.

Bourreler, *v. a.* ازیت ویرمك ézivyét vérmék; صقمق sekmak.

Bourrelet, Bourlet, *m.* یصدق yasdek.

Bourrer, *v. a.* قل طولدرمق kel doldourmak; *مشته اورمق mouchta vourmak.

Bourrique, *f.* اشك échék; v. Mazette.

Bourru, ue, *a.* تتیز titiz.

Bourse, *f.* کیسه kisé (késé); توربا torba; پولیچه بزستانی polidja bézésténi; امداد imdad; یاردم yardem.

Bourse-à-pasteur, *f.* چوبان چانته‌سي tjoban tjantase (ot).

Boursier, *m.* کیسه‌جي késédji.

Boursiller, *v. n.* پاره دیوشرمك para dévchirmek.

Bourson, *m.* طون ساعت جبي don, saat djébi.

Boursouflade, Boursouflage, *m.* *شیش chich.

Boursoufler, *v. a.* ششورمك chichirmék.

Boursouflure, *f.* شیش chich.

Bouse, Bouze de vache, *f.* تزك tézék.

Bousillage, *m.* طوپراق ديوار top-rak douvar.

Boussole, *f.* پسوله pousoula.

Bout, *m.* اوج oudj; كوشه kéuché; پارچه partja; مه باشي mémé bache; ديبلك diblik; être à — تمك bitmék; au — de compte حساب باشنده hisab bachenda; صوكنده sonounda.

Boutargue, *f.* بالق يمرطه‌سي balek youmourtase.

Boute-feu, *m.* قونداق اتان koundak atan; * فساد قوپاران fésad koparan; *T.* قونداق koundak (yanghen itjin).

Boute-hors, *m.* بر نوع اويون bir névi oyoun; * دلبازلق dilbazlek.

Bouteille, *f.* شيشه chiché; صو قبارجغى sou kabardjeghe.

Bout-tout-cuire, *m. fa.* چوق اسرافجي tjok israfdje.

Boutique, *f.* دكان dukkan (tukyan); كارخانه kiar(kér)qhané; چرچيلك tjértjilik.

Boutiquier, *m.* چرچي tjértji.

Bouton, *m.* فليس filis, كوز guéuz; دوكمه duymé; قبارجق kabardjek.

Boutonner, *v. n.* فليسلنمك filislénmék; — *v. a.* الكلمك iliklémék.

Boutonnière, *f.* الك ilik.

Bouture, *f. T.* فدان fidan.

Bouverie, *f.* صغر اخوري segher aqhere.

Bouvier, *m.* ière, *f.* صغر چوبانى segher tjobane; * اوغز oghouz.

Bouvillon, *m.* طوسن tosoun.

Boyau, *m.* بغرساق baghersak; corde à — كرش kirich.

Boyaudier, *m.* كرشجي kirichdji.

Bracelet, *m.* بلزك bilézik.

Bractéole. *f.* التون ورق alten varak.

Brai, *m.* كمي قطرانى guémi katrane.

Braïe, *f.* قونداق koundak.

Braillard, de, Brailleur, euse, *a.* باغران bagheran.

Brailler, *v. n.* باغرمق baghermak.

* **Braire**. *v. n.* آكرمق anermak.

Braisière, *f.* منغال manghal; فرنك اوجاغى frénk odjaghe.

Bran, *m.* بوق bok, نجاست nédjasét; — de son ايري كپك iri képék; — de scie دسته طلاشي téstéré talache.

Brancard, *m.* تجكره tédjkéré; يوك عربه‌سي yuk arabase.

Branche, *f.* دال dal; بوداق boudak; شمعدان قولى chamdan kolou; قنطرصاپي kantar sape.

Brancher, *v. a.* داله اصمق dala asmak; — *v. n.* داله قونمق dala konmak.

Branche-ursine, v. Acanthe.

Branchu, ue, *a.* داللو dallo.

Brande, *f.* كچوك چالى kutjuk tjale.

Brandevin, *m. fa.* عراقى erake.

Brandiller, *v. a.* صللامق sallamak; se — *v. r.* صللانمق sallanmak.

Brandilloire, *f.* صالنجق salendjak.

Branle, *m.* صللانمه sallanma; صالنمه salenma; * استك isték.

Branler, *v. a.* صللامق sallamak; — *v. n.* صاللنمق sallanmak.

Braque, *m. f.* زاغر zaghar; براق barak.

Braquer, *v. a.* دوزتمك duzétmék (topou).

Braques, *f. pl.* يڭنج مقصلرى yénguétj makaslare.

Bras, *m.* قول kol; يڭنج مقصى yénguétj makase; * قوّت kouvét; قدرت koudrét; يكيدلك yiyidlik.

Braser, *v. a. T.* دمر قينامق démir kaynatmak.

Brasier, *m.* كمور آتشى kéumur atéchi, قور kor; منغل manghal, * عشق آتشى achk atéchi.

Brasiller, *v. a.* براز قزارتمق biraz kezartmak.

Brasse, *f.* قولاج kouladj.

Brassée, *f.* بر قوجق bir koudjak.

Brasser, *v. a.* ايو قرشترمق éyi karechtermak; پشرمك pichirmék (piva).

Bravache, *m.* سويليجى بيوك béuyuk séuyléyidji.

Bravade, *f.* چقش tjekech; ستم sitém.

Brave, *a. m.* يكيد yiyid; يوركلو yurékli, قهرمان kahriman; صاليجى saledje; جسور djésour; *fa.* ياقشقلو yakechekle.

Braver, *v. a.* q. برينه چقش چقمق biriné tjekech tjekmak, ايتمك étmék; qc. بر شى صايممق bir chéy saymamak.

Braverie, *f. fa.* سلطنت saltanat (esvabilé).

Bravoure, *f.* يكيدلك yiyidlik, قهرمانلق kahrimanlek, مردلك mérdlik.

Brayette, *f.* اوچقورلق outjkourlouk.

Brebis, *f.* قويون koyoun.

Brêche, *f.* ديوار يارغى douvar yareghe; يارق yarek; دلك délik; * ضرر zarar.

Brèche-dent, *a.* اوك ديشى دوكك éun dichi déukuk.

Bredouiller, *v. n. et a.* پپه سويلمك pépé séuylémék; پلتكلمك péltéklénmék.

Bredouilleur, *m.* euse, *f.* پپه pépé, پپه‌كو pépéyi; پلتك pélték,

Bref, ève, *a.* قصه kesa.

Bref, *ad. fa.* قصه‌جه kesadja.

Bréhaigue, *a. fa.* قصر keser (hayvan).

Brelandier, *m.* ère, *f.* قاربار koumarbaz.

Breloque, *f.* اويڭجق oyoundjak.

Brème, *f.* ياين بالغى yayen baleghe.

Breneux, euse, *a.* بوقلو boklou.

Brésil, *m.* بقم bakam.

Brésiller, *v. a.* اوفاقلمق oufaklamak; بقام ايله بويامق bakam ilé boyamak.

Bretelle, *f.* قايش kayech.

Bretteur, *m.* غوغاجي ghavghadje.

Bretture, *f.* كدوك guédik; ديش dich.

Breuvage, *m.* ايچكي itjki.

Brevet, *m.* برات bérat; فرمان férman; نولون تذكرسى navloun tézkirési.

Breveter, *v. a.* برات ويرمك bérat vérmék.

Bribe, *f. fa.* اكمك فصلهسي ékmék faslase.

Bride, *f.* كم guém; دزكن dizguin; باغ bagh, بند bend.

Brider, *v. a.* كم اورمق guém vourmak; صقى بغلمق seke baghlamak.

Bridon, *m.* باشلق bachlek (aten).

Brief, ève, *a. T.* قصه kesa.

Briévement, *ad.* قصهجه kesadja.

Briéveté, *f.* قصهلق kesalek.

Brifer, *v. a. fa.* حرصله يمك herslé yémék.

Brifeur, m. euse, *f. fa.* بوغاز دوشكنى boghaz duchguunu.

Brigade, *f.* بولك béuluk.

Brigadier, *m.* بولك باشي béuluk bache.

Brigand, *m.* يول كسيجي yol késidji; حرامى harami, حيدود haydoud.

Brignole, *f.* بر نوع اعلا اريك bir névi aléa érik.

Briguer, *v. a.* qc. الهكتورمكه چالشمق élé guétirméyé tjalechmak; حيله حيله قوللانمق hilé koullanmak.

Brillant, te, *a.* پارلاق parlak; فراح ferrah.

Brillant, *m.* پرداه pérdah, پارلاقلق parlaklék; برلانتي berlanti; * فراحلق férrahlek.

Brimborions, *m. pl. fa.* اويونجق oyoundjak.

Brin, *m.* چوپ tjéup; صاپ sap; فليس filis; تل tél; بوي boy; اغاج كوندسي aghadj guéuvdési; — à — *ad.* پارچه پارچه partja partja.

Brique, *f.* توغله toughla; كرپيج kérpidj.

Briquet, *m.* چاقق tjakmak.

Briqueterie, *f.* كرمسيدلك kirémidlik.

Bris, *f.* قرله kerelma; يقق yekek.

Brise, *f.* باد صبا badi saba.

Brise-cou, *m. fa.* اوچرم outjouroum.

Brisement, *m.* طلغه چاتلمهسي dalgha tjatlamase; * — de coeur يورك ازلمهسي yurék ézilmési.

Briser, *v. a.* قرمق kermak; پارچهلق partjalamak; * يورمق پك pék

yormak ; — *v. n.* چاتلمق tjatlamak (dalgha); se — *v. r.* قرلمق kerelmak; دورلمك durulmék.

Brisoir, *m.* طوقمق tokmak.

Broc, *m.* اغاج دستي aghatj tésti, دپمه tépmé; de bric et de — *ad.* پارچه پارچه partja partja.

Brocarder, *v. n. fa.* سوز اتمق séuz atmak, طاقلمق takelmak.

Brocard, *m.* زرباب zérbab, دیبا diba.

Broche, *f.* كباب ششي kébab chichi; شش chich; طپه tapa; بيز biz.

Brocher, *v. a.* دستكاهده نقش اشلمك déstguiahda nakch ichlémék ; اورمك éurmék (tjorab); بغلمق baghlamak (bir kitabe bayaghe).

Brochet, *m.* طورنا بالغي tourna baleghe.

Broder, *v. a.* نقش اشلمك nakch ichlémék.

Broderie, *f.* نقش nakch (nahach); سوزانی suzani; *T.* زینت zinét.

Broncher, *v. n.* توكسمك téukésémék; اياغی اورلمق ayaghe vouroulmak; يانكلمق yanelmak.

Bronze, *m.* پرنج pirindj; طوج toudj.

Brosse, *f.* كفه سپورگه‌سی kéfé supurguési; فرچه fertja.

Brosser, *v. a.* كفه‌لمك kéfélémék; فرچه‌لمق fertjalamak.

Brout, **Brou**, *f.* يشل جويز قبوغی yéchil djéviz kaboughou.

Brouée, *f.* انجه يغمور indjé yaghmour.

Brouette, *f.* ال عربه‌سي él arabase.

Brouillamini, *m. fa.* كورلدي guurultu.

Brouillard, *m.* پوس pous, طومان douman; — *a.* papier — ياقي كاغدي yake kiaghede.

Brouiller, *v. a.* قرمه قرش اتمك karma karech étmék; قرشترمق karechtermak; بولاندرمق boulandermak; شاشرمق chachermak; se — *v. r.* شاشمق chachmak; بولانمق boulanmak; *آيرلمق ayrelmak.

Brouillerie, **Brouille**, *f.* شاشرمه chacherma; غوغا ghavgha, نزاع niza.

Brouillon, onne, *a. m. et f.* فسادجي fésaddje; فساد چقرن fésad tjekaran; نزاعجي nizadje.

Brouillon, *m.* مسوده musvéddé.

Brouissure, *f.* قراغی زيانی keraghe ziyane.

Broussailles, *f. pl.* چالی tjale.

Brouter, *v. a. et n.* اوتلامق otlamak.

Broutilles, *f. pl.* فليس filis; اسكي يسكي éski busku.

Broyer, *v. a.* ازمك ézmék, دوكمك déuymék; اوفاتمق oufatmak.

Bru, *f.* كلين guélin.

Bruine, *f.* چك tjiy (yaghan).

Bruiné, **ée**, *a.* چيك اورمش tjiy vourmouch.

Bruiner, *v. i.* چيك يغمق tjiy yaghmak.

Bruit, *m.* شماته chamata; چاتردي tjaterde; باتلمه patlama; گوستريش guéustérich; خبر qhabér; نزاع niza; ولوله vélvélé.

Brûé, **ée**, *a.* يانق yanek.

Brûlé, *m.* يانق yanek.

Brûler, *v. a.* يقمق ياقق yakmak; — *v. n.* يانمق yanmak.

Brûlot, *m.* آتش كميسي atéch guémisi.

Brûlure, *f.* ينغن زيانى yanghen ziyane; يانق يري yanek yéri.

Brun, **ne**, *a. m.* اسمر ésmér; قرمجه karadja.

Brunet, *m.* **ette**, *f.* اسمر كمسه ésmér kimsé.

Brunir, *v. a.* اسمر ايتمك بويامق ésmér étmék, boyamak; جلا ايتمك djila étmék; — *v. n.* اسمرلنمك ésmérlénmék.

Brunisseur, *m.* جلاجى djiladje.

Brunissoir, *m.* مصقله maskala.

Brusque, *a.* صرپ sarp, سرت sért.

Brusquer, *v. a.* q. باشنه قاقق bachena kakmak.

Brusquerie, *f.* خوريادلق qhoryadlek.

Brut, **te**, *a.* خام qham; اشلنمش ichlénmémich.

Brutal, **le**, *a.* حيوانجه hayvandja; خوريار qhoryad.

Brutalité, *f.* حيوانلق hayvanlek; پك خوريادلق pék qhoryadlek.

Brute, *f.* حيوان hayvan.

Bruyère, *f.* ارناود طاروسي اوتى arnavoud darese otou.

Buanderie, *f.* چاشر خانه tjamacher qhané.

Buandier, *m.* **ère**, *f.* چاشرجي tjamacherdje.

Bube, *f.* اسيلك issilik (kabardjek).

Bubon, *m.* خيارجق qheyardjek.

Bûche, *f.* يارمه اودون yarma odoun, كتوك kutuk; بولمه béulmé; *احمق ahmak.

Bûcher, *m.* اودونلق odounlouk.

Bûcheron, *m.* اودون يارىجى odoun yaredje; اودون يغني odoun yeghene.

Bûchette, *f.* يونغه yongha.

Buffet, *m.* طولاب dolab.

Buffetier, *m.* چناق يلاييجى tjanak yalayedje.

Buffle, *m.* مانده manda, صو صغري sou seghere, دنباط dumbat (dombay); *احمق ahmak.

Buire, *f.* كوكم guuyum.

Buis, *m.* چمشير tjim(chim)chir.

Buisson, *m.* چالى tjale; چاليلق tjalelek.

Bulbe, *f.* چچك صوغانى tjitjék soghane.

Bulletin, *m.* تذكره tézkiré.

Bureau, *m.* بر نوع قبا قماش bir névi kaba koumach; پشتمه

pich(péch)taqhta ; چشمجه tjékmédjé ; یازوخانه yazeqhané.

Burette, *f.* کچوك بردان kutjuk bardak.

Burin, *m.* ال قلمي él kalémi ; آرده arda.

Buriner, *v. a.* شكاف ايتمك chikiaf étmék ; قازمق kazmak ; دیشلرین تمیزلمك dichlérin témizlémék.

Burlesque, *a.* لطیفه‌لو latiféli.

Buse, *f.* بر نوع طوغان bir névï doghan ; * احمق ahmak.

But, *m.* نشان يري nechan yéri ; نیت niyét ; انجام éndjam ; de — en blanc, *ad.* * دوشمزدن duchunmézdén ; — à — تمام témam ; باشه باش bacha bach, برابر bérabér.

Buter, *v. n.* نشانی اورمق nechane vourmak ; * à qc. بر شیه چالشمق bir chéyé tjalechmak ; se — *v. r.* نیت ایتمك niyét étmék ; بر برینه مخالف اولمق bir biriné mouqhalif olmak.

Butin, *m.* یغمه yaghma.

Butiner, *v. a.* یغمالمق yaghmalamak.

Butor, *m.* بر نوع قوش bir névï kouch ; * قاز kaz (kimsé).

Butorde, *f.* * قاز kaz (kimsé).

Buvable, *a.* ایچیلور itjilir.

Buveur, *m.* ایچیجي itjidji ; بکري békri.

Buvoter, *v. a. fa.* آزر آزر صق صق ایچمك azar azar sék sék itjmék.

C.

Ca – Cab Cab – Cac

Ça! *i.* هایده haydé ! — *ad.* بونده bounda, بورایه bouraya ; ça et là اوته برو éuté béri.

Cabale, *f.* مهر سلیمان muhrï suléyman ; خاتم جم qhatémï djém ; گزلو اتفاق guizli ittifak.

Cabaler, *v. n.* سوزي بر ایتمك séuzu bir étmèk.

Cabane, *f.* قلبه kouliba ; چرکه tjérgué.

Cabaret, *m.* میخانه méyqhané ; کدي اوتی kédi otou.

Cabinet, *m.* اوطه oda ; خلوت خانه qhalvétqhané ; رجال دولت ridjalï dévlét.

Câble, *m.* پلامر palamar, خلات qhalat.

Cabri, *m.* اوغلاق oghlak.

Cabriole, *f.* هوایه صچرامه havaya setjrama.

Cabus, *a. m.* chou — لحنه باشي lahana bache.

Cacade, *f. fa.* صچه setjma ; * اشك شقاسی échék chakase.

Cache, *f. fa.* بوجق boudjak.

Cacher, *v. a.* صقلامق saklamak,

كزلك guizlémék; اورتمك éurtmék.

Cachet, *m.* مهر méuhur; طمغه damgha.

Cacheter, *v. a.* مهرلك méuhurlémék; مهر بصمق méuhur basmak.

Cachette, *f. fa.* بوجق boudjak; en — *ad.* كزلو guizli.

Cachot, *m.* زندان zendan.

Cacophonie, *f.* فنا صدا féna séda.

Cadavre, *m.* اولو éulu, جنازه djénazé; لش léch.

Cadeau, *m.* بقشش baqhchich.

Cadenas, *m.* اصمه كليد asma kilid.

صفره طاقمي sofra takeme.

Cadenette, *f.* قمچي صاچ kamtje satj.

Cadet, *m.* ette, *f. et a.* كنجي guéndji; كچوكي kutjuyu; كشيذاده نفر guéndj kichi zadé néfér.

Cadette, *f. T.* قالدرم طاشي kaldérem tache.

Cadran, *m.* كونش ساعتي guunéch saati; ساعت تختەسي saat taqhtase.

Cadre, *m.* چرچوه tjértjivé, پروار pérvaz.

Cadrer, *v. a.* دورت كوشه ياپمق déurt kéuché yapmak; — *v. n.* avec qc. اويغون اولمق oyghoun olmak.

Caduc, uque, *a.* دوشكن duchguun, كچش guétjmich; خراب qharab; اسكى éski; mal — طوتاري toutare, صرع sara.

Caducité, *f.* دوشكنلك duchguunluk.

Cafard, de, *a. et m. f.* مرايى murayi, يوزه كوليجي yuzé guuludju.

Cafarderie, *f.* مرايلك murayilik.

Café, *m.* قهوه kahvé.

Cafetan, *m.* قفتان kaftan.

Cafetier, *m.* قهوه‌جي kahvédji.

Cafetière, *f.* قهوه ابريغى kahvé ebreghe.

Cage, *f.* قوش قفصى kouch kafési; * حبس hapé; *T.* اوك دورت ديوارى évin déurt douvare; چناقلق tjanaklek (guémidé); تل قفص tél kafés.

Cagnard, de, *a. fa. m.* تنبل témbél; خوارده qhovarda.

Cagnarder, *v. n. fa.* تنبل طورمق témbél dourmak.

Cagnardise, *f. fa.* تنبللك témbéllik.

Cagneux, euse, *a.* اكرى بجاقلو éyri badjakle.

Cagot, te, *a. et m. f.* مرايى murayi; صورتا صوفى souréta sofou.

Cagou, *m.* انساندن قاچن كمسه insandan katjan kimsé.

Cahier, *m.* جز djuz.

Cahoter, *v. a.* صرصمق sarsmak (araba).

Cahute, *f. fa.* فنا قلبه féna kouliba.

Caille, *f.* بلدرجن belderdjen.

Caillé, ée, *p. et a.* كسلمش késilmich; — *m.* كسك سد késik sud.

Cailler, *v. a.* كسمك késmék (sud); se — *v. r.* كسلمك késilmék.

Caillette, *f.* شردن chirdén; لافزن lafazan.

Caillou, *m.* چقمق طاشی tjakmak tache.

Caimand, *m.* de, *f.* Caimandeur, *m.* euse, *f.* بوش يليجي boch yélidji; تنبل دلنجی témbél dilén dji.

Caimander, *v. n. fa.* تنبللكدن دلنمك témbéllikdén dilénmék.

Caisse, *f.* صندق sandek; طولاب dolab; *اقجه akdjé; طبل tabl (davoul).

Caissier, *m.* تحصيلدار tahsildar.

Caisson, *m.* انبار ambar.

Cajoler, *v. a.* اوخشمق oqhchamak; صقاله كولمك sakala guulmék.

Cajolerie, *f.* اوخشمه oqhchama; يلتاقلق yaltaklek.

Cal, *m.* ناصور naser.

Calament, *m.* كدي اوتی kédi otou.

Calamine, *f.* توتيا tutya.

Calamite, *f.* مقناطيس meknates (meqhladez).

Calamité, *f.* بلا béla; مصيبت mousibét; سفيللك séfillik; دردمندلك dérdiméndlik.

Calamiteux, euse, *a.* سفيل séfil, زوواللو zavalle; دردمند dérdiménd.

Calandre, *f.* بر نوع چاير قوشي bir névi tjayer kouchou; بغداي بتي boughday biti; منكنه ménguéné, جندره djéndéré (koumachen).

Calcédoine, *f.* بلغمي balghami (tach).

Calcul. *m.* حساب hisab.

Calculateur, *m.* محاسبه جي mouhasébédji.

Calculer, *v. a.* حساب ايتمك hisab étmék.

Cale, *f. T.* كمي انباري guémi ambare; قوي koy; اوچرم دكزكناري outjouroum déniz kénare; اولته قرشونی olta kourchounou; تخته پارچه سي taqhta partjase.

Calebasse, *f.* قباق kabak (itji boch); خام اريك qham érik.

Caleçons, *m. pl.* ايچ طونی itj donou.

Calemar, *m.* ديويد divid.

Calemare, *f.* v. Calmar.

Calendrier, *m.* تقويم takvim.

Calepin, *m. fa.* لغت كتابی loughét kitabe.

Calfat, *m.* قلفات kalafat.

Calfater, *v. a. T.* قلفات ايتمك kalafat étmék.

Calfateur, *m.* قلفاتجی kalafatdje.

Calibre, *m. T.* اغز aghez (silahen); قالب kaleb.

Calice, *m.* قدح kadéh.

à Califourchon, *ad.* آتلو atle; ات ايله at ilé.

se Câliner, *v. r. fa.* بوش كرمك boch guézmék.

Calligraphe, *m.* خطّاط qhattat.

Calmar, Cornet, *m.* مرگب بالغی murékkéb baleghe.

Calme, *a.* راحت rahat, *a.* سوس sous; — *m.* الیمانلق ilimanlek; * راحتلق rahatlek.

Calmer, *v. a.* راحتلندرمق rahatlandermak.

Calomnie, *f.* افترا iftira; بهتان béuhtan.

Calomnier, *v. a.* افترا ایتمك iftira étmék; بهتان اتمق béuhtan atmak.

Calotte, *f.* کلّه‌پوش kéllépoch; تاکه takké.

Calus, *m.* ناصور naser.

Calvitie, *f.* طازلق dazlek.

Camarade, *m. et f.* ارقه‌داش arkadach.

Camard, de, *a. m. et f.* تاتار بورنلو tatar bourounlou.

Cambiste, *m.* صرّاف sarraf.

Cambrer, *v. a.* اکمك éymék (yay guibi).

Camelée, *f.* مازریون mazériyon.

Caméléon, *m.* بوقلمون boukalémoun.

Caméléopard, *m.* زرناپا zournapa, زرافه zurafa.

Camelot, *m.* صوف sof: تخیّر mouqhayyér (koumach).

Camelotte, *f.* فنا ایش féna ich.

Camion, *m.* افاق طوپلو اکنه oufak toplou iyné.

Camisade, *f.* کیجه بصقونی guédjé baskene.

Camisole, *f.* یلك yélék, زبون zeboun.

Camomille, *f.* پاپاتیه papatya (ot).

Camp, *m.* اوردی ordou.

Campagne, *f.* اوه اوا ova; قر ker; صحرا sahra; سفر séfér.

Campane, *f.* پسکول puskul.

Campanette, *f.* یبان نرکیسی yaban nérguizi.

Campanille, *f.* چاك قلّه‌سی tjan koullési.

Camper, *v. a.* اوردی قورمق ordou kourmak; دکمك dikmék; — *v. n.* اوردیسی اولق ordousou olmak; se — *v. r.* قونمق konmak; اوتورمق otourmak.

Camphre, *m.* کافوری kiafouri (kiafiri).

Campos, *m.* تعطل téatil.

Camus, *m.* se, *f.* تاتار بورنلو tatar bourounlou.

Canaille, *f.* قبا خلق kaba qhalk; کولخانی kulqhani.

Canal, *m.* صو یولی sou yolou; *T.* اولوق olouk; * یول yol; چاره tjaré.

Canapé, *m.* بر نوع صدیر bir névi sédir.

Canapsa, *m. fa.* چانته tjanta (méchinden).

Canard, *m. fa.* اوردك éurdék (érkék); صو ايتى sou iti.

Canarder, *v. a.* اورقدن اورمق ouzakdan vourmak (kourchoun ilé).

Canari, *m.* قناريه قوشي kanarya kouchou.

Cancelle. *m.* كچوك استاقوس kutjuk estakoz.

Cancer, *m. T.* شيرپنجه chirî péntjé; برج سرطان bourdjî sérétan.

Cancre, *m.* استاقوس estakoz; **fa.* ناكس na(né)kés.

Candélabre, *m.* ميدان شمعدانى méydan chamdane.

Candeur, *f.* صافدرونلق safdérounlouk; صادقلق sadeklek.

Candi, ie, *a.* du sucre — نوبت شكري néubét chékéri; نبات شكري nébat chékéri.

Candide, *a.* صافدرون safdéroun, صادق sadek.

Cane, *f.* اوردك éurdék (dichi); **fa.* faire la — اوركك اولق urkék olmak.

Canépetière, *f.* افاق طوى oufak toy.

Caneter, *v. n. fa.* اوردك كبي يورمك éurdék guibi yurumék.

Caneton, *m.* اوردك پلازي éurdék palaze.

Canevas, *m.* قباكتان بزي kaba kétén bézi; بوغاسي boghase; مسودّه musvéddé.

Canicule, *f.* ياللق يلدز yaldek yeldez; ايّام باحور éyamî bahour.

Canif, *m.* قلمتراش kalémtrach.

Canine, *a. f.* faim — جوع الكلب djou ul kélb (djihanî kélp); dent — آزو ديشي azo dichi.

Canne, *f.* بر نوع آرشين bir névî archen; قامش kamech; هازون hazérén.

Cannelle, *f.* دارچين dartjin, tartjin; فچي لولەسى fetje loulase.

Cannellé, ée, *a.* دارچيني tartjini.

Canner, *v. a.* آرشينلمق archenlamak.

Cannetille, *f.* صرمه serma.

Canon, *m.* طوپ top, بال بز bal yéméz; نامله namle, دمر démir (silahen).

Canon, *m. T.* قانون kanoun; قاعده kaïedé.

Canonnade, *f.* طوپ پاتردىسى top paterdese.

Cannoner, *v. a.* طوپ ايله دوكمك top ilé déuymék (bir yéri).

Canonnier, *m.* طوپجي topdjou.

Canot, *m.* صاندال sandal (kayek).

Cantharide, *f.* قوندوز بوجكي koundouz béudjéyi.

Cantine, *f.* شراب صنديغى charab sandeghe; قولتق koltouk (ordouda).

Canton, *m.* سمت sémt, محلّه mahallé.

Cantonner, *v. a. et n.* عسكري

askéri mahallé-léré komak. عسكرى محلّه‌لره قومق

Cap, *m.* bouroun, dil (dénizin); de pied en — bachdan ayagha. بورن, دل (دنيزين); باشدن ايغه

Capable, *a.* élindén guélir; alemle. النده كلور; الملو

Capacité, *f.* kabiliyét, élindén guélmé; ouzaklek; méydan. قابليّت, النده كلمه; اوزاقلق; ميدان

Caparaçon, *m.* at éurtusu. ات اورتوسي

Capillaire, *m.* kéchpér (ot). كشپر

Capitaine, *m.* yuz bache; kouchdjou bache. يوز باشي; قوشجي باشي

Capital, le, *a.* iktizale, bach, *a.* اقتضالو, باش

Capital, *m.* sérmayé; iktizale chéy. سرمايه; اقتضالو شى

Capitale, *f.* payï taqht; béuyuk yaze. پاي تخت; بيوك يازي

Capitan, *m.* béuyuk séuyléyén. بيوك سويلين

Capitation, *f.* kharadj. خراج

Capiteux, euse, *a.* sérqhoch édidji. سرخوش ايديجي

Capitulation, *f.* vira (véra); vira kiaghede. ويرا; ويرا كاغدي

Capituler, *v. n.* vira, véra ilé vérmék. ويرا ويرا ايله ويرمك

Capon, *m. fa.* féna oynayan. فنا اوينيان

Caporal, *m.* on bache. اون باشى

Capot, *m.* kapout; yaghmourlouk. قاپوط; يغمورلق

Capote, *f.* zénné yaghmourloughou. زنه يغمورلغى

Capre, *m.* kourcan guémisi. قرصان كميسى

Câpre, *f.* kébéré (méyvé). كبره

Caprice, *m.* kéndi aklene béyénmé; kéndi kéyfindjé étmé; inad; kéyf. كندو عقلني بكنمه; كندو كيفنجه ايتمه; عناد; كيف

Capricieux, euse, *a.* kéndi séuzum olsoun déyén; éylé ouymaz. كندو سوزم اولسون ديين; ايله اويمز

Capricorne, *m.* bourdjï djédi. برج جدي

Captation, *f.* hilé; fénn (fénd). حيله; فن

Captieux, euse, *a.* aldadedjo. الدادجي

Captif, ive, *a.* ésir (yésir); toutoulmouch. اسير; طوتلمش

Captiver, *v. a.* * ésir étmék; se — *v. r.* * ésir kéulé olmak. * اسير ايتمك; * اسير كوله اولمق

Captivité, *f.* ésirlik. اسيرلك

Capture, *f.* toutma; kapma; yaghma; zabt. طوتمه; قاپمه; يغما; ضبط

Capuce, Capuchon, *m.* bachlek; koukoula (papazlaren). باشلق; قوقوله

Capucine, *f.* hind térési. هند ترسي

Caquet, *m.* laf; yavé séuz. لاف; ياوه سوز

Caqueter, *v. n.* يكشامق yancha-mak ; چاملق چكه tjéné tjalmak.

Caqueterie, *f.* يكشامه yanchama; كوزەلك guévézélik.

Caqueteur, *m.* euse, *f.* يكشاق yanchak, كوزه guévézé, چكه چالان tjéné tjalan.

Car, *c.* زيرا zira, چونكه tjunki.

Carabé, *m.* كهربار kéhribar.

Carabine, *f.* قرەبنا karabina (tufénk).

Caractère, *m.* نشان nechan ; حرف harf, يازي yaze ; يوز صويو yuz souyou ; رتبه rutbé, مرتبه mértébé ; مشرب méchréb ; كچمه guétjinmé; عنوان unvan; منصب mansoub.

Caractériser, *v. a.* وصف ايتمك vasf étmék; se — *v. r.* كندوبى بلدرمك kéndini bildirmék.

Carafe, *f.* كچوك شيشه kutjuk chiché.

Caramel, *m.* عقيده akidé (chékér).

Carat, *m. T.* قيرات kerat, چكردك tjékirdék.

Caravane, *f.* كروان kérvan (kévran), قافله kafilé.

Caravanier, *m.* كروان باشي kérvan bache, سربان باشي sérban (savran) bache.

Carboncle, *m.* شمس چراق طاشى chémsi tjerak tache.

Carbonnade, *f.* كول بصدي kul basde.

Carcan, *m.* دمر تصه démir tasma.

Carcasse, *f.* قبورغه كمكلري kabourgha kémikléri.

Carcinome, *m. T.* شيرپنچه chirí péntjé.

Cardamine, *f.* صوترەسي sou térési.

Cardamome, *m.* قاقله kakoulé.

Cardasse, *f. T.* يوك طراغى yun taraghe.

Carder, *v. a.* يوك اپك طرامق yun, ipék taramak.

Cardier, *m.* طراقجى tarakdje (yun itjin).

Cardinal, le, *a.* باشلو bachle; باش bach, *a.*

Cardinal, *m.* كردباس kérdiyas.

Cardon, *m.* يبان انكناري yaban énguinare.

Carême, *m.* پرهيز بيوك béuyuk pérhiz (péhriz).

Carénage, *m.* قلفات يري kalafat yéri ; قلفات kalafat.

Carène, *f.* كمينك قرنى guéminin karne.

Caresse, *f.* جلوه djilvé; عشق achk.

Caresser, *v. a.* جلوه ايتمك djilvé étmék ; كيف جلوه باغشلمق kéyf, djilvé baghechlamak ; خاطرين الهٔ المق qhateren élé almak.

Cargaison, *m.* كمي يوكي guémi yuku.

Caricature, *f. T.* عجايب شي adjdj él adjayib chéy.

Carie, *f. T.* چوركلك tjurukluk ; قورد بوجك يمكي kourd, béudjék yémiyi.

Carier, *v. a.* يغمك yénmék (kémik, boughday); se — *v. r.* چورىمك tjurumék.

Carmes, *m. pl.* دورت جهار déurt djéhar.

Carmin, *m.* لعل léal, سرخ sourqh.

Carnage, *m.* قرغن kerghen; لش léch.

Carnassier, ère, *a.* يىجى ات ét yéyidji.

Carnaval, *m.* كسيمى ات ét késimi.

Carne, *f.* كوشه kéuché.

Carnéole, Cornaline, *f.* حكيك طاشي hakek tache.

Carnivore, *a. et m.* v. Carnassier.

Carogne, *f. fa.* فاحشه fahiché.

Carotte, *f.* هاوج havoudj.

Caroube, Carouge, *m.* كچى بويىوزى kétji bouynouzou.

Carpe, *f.* سازان بالغى sazan baleghe.

Carpin, *m.* اق اغاج ak aghadj.

Carquois, *m.* تيركش tir(tér)kéch, اوقلق oklouk.

Carré, ée, *a.* دورت كوشەلو déurt kéuchéli.

Carré, *m.* دورت كوشه déurt kéuché; *T.* خانه qhané (damada).

Carreau, دورت كوشه طاش déurt kéuché tach; طغله toughla; يوز يصديغى yuz yasdeghe; اوتى utu; *T.* طون tavan; اوريا orya (oyoun kiahadenda); قابضلق kabezlek; معده صقلتى midé sekléti.

Carrefour, *m.* دورت يول اغزى déurt yol aghze; زوقاق كوشەسى zo(so)kak kéuchési.

Carrer, *v. a.* دورت كوشه ايتمك déurt kéuché étmék; se — *v. r.* يايلمق yayelmak.

Carrière, *f.* طاش اوجاغى tach odjaghe; سكردم يرى séyirdim yéri; * مدت عمر muddétï éumr.

Carrillon, *m.* چاك چالنمەسى tjan tjalenmase; * شهانه chamata.

Carrosse, *m.* عربه araba, قوچى kotjou, هنتو hintov.

Cartéaux, *m. pl.* دكز خريطەلرى déniz qhartalare.

Carte, *f.* مقوّى moukava; اويون كاغدى oyoun kiaghede; ميخانەجى حسابى méyqhanédji hisabe; — géographique خريطه qharité (qharta); — de marine دكز خريطەسى déniz chartase; —s *pl.* كاغد اويونى kiaghed oyounou, قمار koumar.

Cartero, *m.* جزدان djouzdan.

Carthame, *m.* اصفور asfour.

Cartilage, *m.* كموردك kémurdék (kemertek); صاج اوزادان satj ouzadan.

Carton, *m.* مقوّى moukava.

Cartouche, *f.* فشك fichék (silahen).

Carus, *m. T.* اولم اويقوسى éulum ouykousou.

Carvi, *m.* كفه فرنك كميونى kéfé, frénk kimyonou.

Cas, *m.* دوشش duchuch; راسات rasat, وقعه vakaa; ايش ich; عمل amél; *T.* بنا bina; *faire — de qc.* بر شئ بيوك صايمق bir chéyi béuyuk saymak; en, au — que..., *c.* اكركه éyér ki; en tout — بهر حال béhér hal, بى حالٍ béy halin.

Cas, sse, *a.* قرق سسلو kerek sésli.

Casanier, *m.* ière, *f.* * اوكديسي év kédisi (kimsé).

Case, *f.* خانه qhané (damada); قپو kapou (tavlouda); *fa.* patron de la — اوصاحبى év sahibi.

Caserne, *f.* قشله kechla.

Caserner, *v. n.* قشلهده اوتورمق kechlada otourmak; — *v. a.* قشلهيه قومق kechlaya komak.

Cassant, te, *a.* قريلور kereler.

Casse, *f.* خيارشنبه qheyar chémbé; *T.* قال اوجاغى kall odjaghe.

Cassé, ée, *p. et a.* قرق kerek, *a.*

Casse-cou, *m.* اوچرم ير outjouroum yér.

Casse-lunette, v. Bluet.

Casse-museau, *m.* سلّه sillé.

Casse-noisette, *m.* فندق قرجق fendek keradjak.

Casser, *v. a.* قرمق kermak; پارملك paralamak; * يول ويرمك yol vérmék; بطّال ايتمك battal étmék; يوق ايتمك yogh étmék; ضعيفلتمق zayeflatmak; se — *v. r.* قرلق kerelmak.

Casserolle, *f.* تنجره téndjiré.

Cassette, *f.* صندقچه sandektja.

Cassis, *m.* سياه فرنك اوزمي siyah frénk uzumu.

Cassonade, *f.* توز خام شكر toz, qham chékér.

Cassure, *f.* قرق kerek, *s.*; چتلاق tjatlak.

Castille, *f. fa.* نزاع niza.

Castor, *m.* قوندز koundouz.

Castoréum, *m.* قوندز خايەسى koundouz qhayési.

Castrat, *m.* خادم qhadem.

Casuel, elle, *a.* راست كلان rast guélén.

Catalogue, *m.* اسامه ésamé; دفتر téftér.

Cataplasme, *m.* ملهم mélhém; لاپه lapa.

Catapulte, *f. T.* منجنق méndjénik (mandjelek).

Cataracte, *f.* پرده pérdé (guéuzdé); بالقچل balekdjil (balekdjen).

Catarrhe, *m.* زكام zukkiam, نزله nouzla, نوازل névazil, ايمه énmé.

Catastrophe, *f.* صوك ماجرا son madjara.

Catéchiser, *v. a.* تعليم دين ايتدرمك téalimí din éttirmék.

Catechu, *m.* كعت هندي kiat hindi.

Catolique, *a.* عمومي oumoumi;

— *m. et f.* كاتولك katoulik, پاپشته papichté, لاطين latin.

en Catimini, *ad. fa.* گزلی guizli.

Catin, *f. fa.* * پوستال postal (zénné).

Cauchemar, *m.* اغر بصان agher basan.

Caudé, ée, *a.* قويرقلو kouyrouklou.

Cause, *f.* سبب sébéb; باعث baïs; ايش ich; مصلحت maslahat; دعوا dava; خصوص qhousous; طرف taraf; à — de, *prp.* ايچون itjin; اوتري éuturu, سببدن sébébdén; à — que *c.* چونكه tjunki.

Causer, *v. a.* گتورمك guétirmék; ايتمك étmék, پيدا ايتمك péydah étmék; — *v. n.* يكشامق yanchamak.

Caustique, *a. T.* ياقيجي yakedje.

Cautère, *m.* ياقي yake.

Cautériser, *v. a. T.* ياقي ايتمك yake atjmak.

Caution, *f.* كفيل kéfil.

Cautionner, *v. a.* q. كفيل اولمق kéfil olmak.

Cavalcade, *f.* بنش binich (atilé).

Cavale, *f.* قسراق kesrak.

Cavalerie, *f.* آتلو عسكر atle askér.

Cavalier, *m.* آتلو atle; سوار suvar; سپاهي sipahi (ispahi); قوالر kavaler.

Cavalier, ère, *a.* معاف mouaf; آزاد azad, چلبي tjélébi; براز فضول biraz fodoul.

Cave, *f.* كيلار kilar (kilér), محزن mahzén (maghaza), بودرم bodroum, زير زمين zér zémin; مغره maghara; صندقجه sandekdja.

Caveçon, v. Cavesson.

Cavée, *f.* صو يولی sou yolou.

Caver, *v. a.* قازمق kazmak, اويمق oymak.

Caverne, *f.* اين in, مغره maghara; اويق oyouk, *s.*

Cavesson, *m.* قنطرمه kantarma.

Caviar, *m.* خاويار qhavïar.

Cavité, *f.* چوقر tjoukour; اويق oyouk, *s.*

Ce, cet, cette, *pr.* بو bou, شو chou; **ce que, ce qui** اوكه o ki.

Céans, *ad.* بونده bounda, بورده bourda.

Ceci, *pr.* اشته بو ichté bou.

Cécité, *f.* كورلك kéurluk.

Céder, *v. a.* بشقه سنه چويرمك bachkasena tjévirmék, فراغت ايتمك féraghét étmék; — *v. n.* à q. برندن ساوشمق birindén savouchmak.

Cédre, *m.* يوكسك چام yuksék tjam.

Cédule, *f.* تذكره tézkéré; ال يازيسي él yazese.

* **Ceindre**, *v. a.* قوشاتمق kouchatmak.

Ceinture, *f.* قوشاق kouchak, كمر kémér; باغ bagh.

Ceinturon, *m.* قلچ باغی keledj baghe.

Cela, *pr.* بو bou, شو chou.

Céladon, *m.* اچق یشل àtjek yéchil ; چلبی کمسه tjélébi kimsé.

Célébration, *f.* شینلك chénlik.

Célèbre, *a.* مشهور méchhour (ménchour).

Célébrer, *v. a.* کون طوتمق guun toutmak, مدح ایتمك médh étmék, شینلك ایتمك chénlik étmék ; *T.* لیطوریا ایتمك litourya étmék.

Célébrité, *f.* شینلك chénlik, شهرت chéuhrét ; نام nam.

Céler, *v. a.* کزلمك guizlémék.

Céleri, *m* کرویز kéréviz.

Céleste, *a.* کوکلو guéuylu, سماوي sémavi ; bleu — سد کوك ماوي sud, géuk mavi.

Célibat, *m.* بکارلق békiarlek, ارکنلك érguénlik.

Célibataire, *m.* بکار békiar, ارکن érguén.

Cellier, *m.* کیلار kilar.

Cellule, *f.* زاویه zaviyé.

Celui, celle, *pr.* شو chou ; — ci اشته شو ichté chou ; — là اشته او ichté o.

Cendre, *f.* کول kul ; — de plomb صاچه satjma ; — verte چنی یشل tjuméni yéchil.

Cendré, ée, *a.* کول رنکي kul réngui.

Cendrée, *f.* قرشون کویکی kourchoun kéupuyu ; صاچه satjma.

Cénobite, *m.* قره باش kara bach, زاهد zahid, رهبان rouhban.

Cénotaphe, *m.* بوش تربه boch turbé.

Cens, *m.* ملك کیراسي mulk kirase.

Censal, *m.* دلال téllal, میانجي miyandje.

Censerie, *f.* دلالیه téllaliyé.

Censeur, *m.* کتاب مفتشی kitab mufétttichi.

Censurer, *v. a.* ذم ایتمك zémm étmék ; حکم ایتمك hukm étmék.

Cent, *a. m.* یوز yuz.

Centaine, *f.* یوز yuz ; یوزي yuzu.

Centaure, *m.* یاري ات یاري انسان yare at yare insan.

Centaurée, *f.* کنتاوریون kéntavriyon.

Centinaire, *a.* یوز یللق zuz yellek.

Centième, *a.* یوزنجی yuzundju.

Central, le, *a.* مرکزي mérkézi.

Centre, *m.* مرکز mérkéz, اورتا یر orta yér.

Centuple, *a.* یوز قات yuz kat.

Cep, *m.* اصمه کتوکی asma kutuyu.

Cependant, *ad.* بو ارالقده bou aralekda ; ینه اویله ایکن yiné éuylé ikén ; بویله بله béuylé bilé.

Cérat, *m.* بال موصلو ملهم bal momlou mélhém.

Cerceau, *m.* فچي چنبري fetje tjémbéri.

Cercle, *m.* دایره dairé.

Cercler, *v. a.* چنبرلمك tjémbérlémék.

Cercueil, *m.* تابوت tabout.
Cérémonie, *f.* آیین ayen, توره turé; تکلیف téklif.
Cerf, *m.* کیك kéyik (guéyik).
Cerfeuil, *m.* طوراغ اوتی doragh otou.
Cerf-volant, *m.* بوق بوجکی bok béudjéyi; اوچرمه outjourma.
Cerise, *f.* کراس kiras
Cerne, *m.* دایره daïré.
Cerner, *v. a.* اطرافنه دایره چکمك étrafena daïré tjékmék; باریه المق bareya almak; — de noix جویز صویمق djéviz soymak.
Certain, ne, *a.* کرچك guértjék, صحیح sahih; اینانلجق inanéladjak; — *pr.* بر bir, فلان filan.
Certes, *ad.* کرچك guértjék, حقیقت hakekét.
Certificat, *m.* تحقیق نامه tahkiknamé.
Certitude, *f.* کرچك guértjék, کرچکلك guértjéklik.
Cérumen, *m.* *T.* قولاق بوقی koulak bokou.
Céruse, *f.* اوستوبج ustubétj.
Cerveau, *m.* بین béyn; * فراست firasét.
Cervelle, *f.* v. Cerveau.
César, *m.* چاسار tjasar.
Cesse, *f.* طورمه dourma, *a.*; sans — *ad.* طورمیوب dourmayeb, طورمه dourma, بر دوزیه bir duziyé.
Cesser, *v. a.* طوردرمق dourdourmak; طوتمق toutmak; — *v. n.* طورمق dourmak; دوکمك tukénmék.
Cession, *f.* فراغت féraghét.
C'est, *v. i.* در dir, der, dur, dour; بو در bou dour; یعنی yani, دیمك دركه démék dirki; — que, *c.* زیرا zira, سبب sébéb; — ne pas que, *c.* دکل که déyil ki; si ce n'est, *c.* ماعدا maada.
Cétérach, *m.* التون اوتی altoun otou.
Chabraque, *f.* صغرپوش saghripoch.
Chacun, ne, *pr.* هر بر hér bir; هر hér.
Chafouin, ne, *a. m. et f. fa.* کوسترشسز guéustérichsiz.
Chagrin, *m.* تاسه tasa, قساوت kasavét(fét); قیغو kayghe; *T.* صغری saghre; کلر دیسی kélér dirisi, کلر kélér.
Chagrin, ine, *a.* قساوتلو kasavétli, جانی صقغن djane sekghen.
Chagrinant, te, *a.* جان صقلهجق djan sekeladjak.
Chagriner, *v. a.* جان صقمق djan sekmak; طارلتمق dareltmak.
Chaîne, *f.* زنجیر zindjir; کورك kurék (azab).
Chaînette, *f.* زنجیرجك zindjirdjik; ساعت کوستکی saat kéustéyi.
Chaînon, *m.* زنجیر آشغی zindjir acheghe.
Chair, *f.* ات ét; دری déri; تن رنکی tén réngui.
Chaire, *f.* کرسی kursu (épisko-

posoun); منبر mémbér; مدرسلك mudérrislik.

Chaise, *f.* اسكمله iskémlé(li); معفه mafa; بر نوع عربه bir névï araba; — percée حوروضلو اسكمله havrozlou iskémlé.

Chaland, *m.* de, *f.* مشتري muchtéri.

Chaldeen, enne, *m. f.* كلدانى kildani.

Châle, *m.* شال chal.

Chaleur, *f.* اشجاق issi(se)djak, *s.* اشجاقلق sedjaklek; آتش atéch; حرارت hararét; قزغنلق kezghenlek; * غيرت ghayrét.

Chaleureux, euse, *a.* اشجاق issi(se)djak, *a.* آتشلو atéchli.

Chaloupe, *f.* شلوبه chouloupa (guémi).

Chalumeau, *m.* قامشجق kamechdjek; صمان چوپى saman tjéupu; قوال kaval, دودك duduk.

Chamaillis, *m. fa.* دوكش déuyuch, * نزاع niza.

Chamarrer, *v. a.* زنجفلمك zindjéflémék.

Chambre, *f.* اوطه oda; او év; قمره kamara; خلوتخانه qhalvétqhané.

Chambrée, *f.* ارقه‌داشلق arkadachlek.

Chambrer, *v. n.* برابر اوتورمق barabar otourmak; اوطه‌شقلق اتمك odacheklek étmék; — *v. a. q.* برينى بر اوطه‌ده قپالو طوتمق birini bir odada kapale toutmak; برينى بر يانه چكمك birini bir yana tjékmék.

Chameau, *m.* دوه dévé; دوه توبى dévé tuyu.

Chamois, *m.* طاغ يبان كچيسى dagh, yaban kétjisi; طوريجي tourondjou.

Champ, *m.* تارلا tarla; صحرا sahra; * سبب sébéb; sur le — هان héman; —s *pl.* قر ker.

Champeaux, *m. pl.* چاير tjayer.

Champignon, *m.* منطر mantar.

Champion, *m.* جنكجي djénkdji; قهرمان kahriman.

Chancelant, te, *a.* بر دالده طورمز bir dalda dourmaz.

Chanceler, *v. n.* صللانمق sallanmak; صالنمق salenmak; ايكي فكرلو اولمق iki fikirli olmak.

Chancelier, *m.* ديوان كاتبي افنديسي divan kiatibi, éféndisi.

Chancellerie, *f.* ديوانخانه divanqhané, قلم kalém.

Chancir, *v. n. et* se — *v. r.* كوفلنمك kuflénmék.

Chancissure, *f.* كوف kuf.

Chancre, *m. T.* ينور يارە yénir yara, شير پنجه chirï péntjé.

Chandelier, *m.* شمعدان chamdan; موجى momdjou.

Chandelle, *f.* آيدن ayden, ايدنلق aydenlek, اشق echek.

Change, *m.* دكش déyich, ترانپه terampa; اقجه بوزمه akdjé boz-

ma; صرّاف اوطه‌سی sarraf odase; صرّافلق sarraflek; lettre de — تمسك téméssuk, پوليچه politja.

Changer, *v. a.* دكشمك déyichmék; دكش ايتمك déyich étmék; بوزمق bozmak (akdjé); دكشترمك déyichtirmék; — *v. n.* (de qc.) دكشلمك déyichilmék.

Changeur, *m.* صرّاف sarraf.

Chanson, *f.* تركى turku; الاهي ilahi; * بوش لاقردي boch lalakerde.

Chansonner, *v. a.* اوستنه تركي چقرمق ustuné turku tjekarmak.

Chant, *m.* مقام makam; اوتش éutuch.

Chanteau, *m.* اكمك دلمي ékmék dilimi; پارچه partja.

Chanter, *v. a. et n.* چاغرمق tjaghermak (turku); اوتمك éutmék; الاهي اوقومق ilahi okoumak.

Chanteur, *m.* euse, *f.* خواننده qhanéndé.

Chantier, *m.* آولى avlou (odoun, kérésté komagha); ترسخانه حوضي térsqhané havouzou.

Chanvre, *m.* كندر kéndir, كنور kénévir.

Chapeau, *m.* شپقه chapka; *fa.* اركك érkék.

Chapelet, *m.* تسبيح tésbih.

Chapelle, *f.* محراب mihrab; مسجد mésdjid (métjid)

Chaperon, *m.* تاكه takké, كلاه kulah.

Chaperonnière, *f.* دوه طبانى dévé tabane (ot).

Chapitre, *m.* باب bab; فصل fasl.

Chapitrer, *v. a. fa.* پرينه چقش biriné tjekech étmék.

Chapon, *m.* ابلق eblek, اخمش خروس énénmich qhoros.

Chaponner, *v. a.* اخمك خروس qhoros énémék.

Chaque, *pr.* هربر hér bir; هر hér.

Charançon, *m.* بغداي بتي boughday biti.

Charavari, *m.* شلوار chalvar.

Charbon, *m.* كمور kéumur; *T.* يمرجق youmourdjak; طوملان domalan, قرلغان kerleghan; تركه ياغمه‌سي téréké yanmase.

Charbonnée, *f.* كول بصدي kul basde.

Charbonner, *v. a.* كمورايله قرملق kéumur ilé karalamak.

Charbonnier, *m.* كمورجي kéumurdju; كمورلك kéumurluk.

Chardon, *m.* دكن dikén; دكنلو چالى dikénli tjale; — bénit شفكت اوتى chéfkét otou; — à foulon دوه دكني dévé dikéni.

Chardonneret, *m.* سقا قوشى saka kouchou, اسپنوس ispinos.

Chardonnette, *f.* يبان انكناري yaban énguinare.

Chardonnière, *f.* دكنلك dikénlik.

Charge, *f.* يوك yuk; كبه‌لك guébélik; * شكايت chikiayét; سپارش

séparech; حواله havalé; تفنك tufénk sekese; صقيسي vérgui; ويركو mansep; منصب hudjum (djénkdé); هجوم à la — que bou chart ilé; بوشرط ايله

Charger, *v. a.* يوكلتمك yuklétmék; طولدرمق doldourmak (silah); چوق يوكلتمك tjok yuklétmèk; آشورمق achermak; دشمنه صارمق duchmana sarmak; (q. de qc.) سپارش حواله ايتمك séparech, havalé étmék; se — *v. r.* de qc. يوكلنمك yuklénmék; اوستنه الق ustuné almak.

Chargeur, *m.* يوكلديجي yuklédidji; طوب طولدريجي top doldouroudjou.

Chariage, *m.* يوك yuk; كرا kira.

Charier, *v. a.* كوترمك guéuturmék (araba ilé).

Chariot, *m.* يوك عربه‌سى yuk arabase.

Charitable, *a.* مرحمتلو mérhamétli.

Charité, *f.* حسنانيت hakkaniyét; صدقه sadaka; عمارت imarét.

Charivari, *m.* انا بابا گونى ana baba guunu; * قتى شماته kate chamata.

Charlatan, *m.* چرچي tjértji; عطّار attar (aktér); * فورتاجي fortadje.

Charlataner, *v. a. fa.* آووتمق avoutmak.

Charmant, te, *a.* دلبر dilbér.

Charme, *m.* بوكي buyu; سحر séhr, آفسون afsoun; * دلبرلك dilbérlik; اق اغاج ak aghadj; قايين آغاجي kayen aghadje, گوركن guurguén.

Charmer, *v. a.* سحرلمك séhirlémék; محبّت ويرمك mouhabbét vérmék.

Charmeur, *m.* سحرباز séhirbaz; بوكيجى buyudju.

Charmeuse, *f.* دلربا dilrouba.

Charnel, elle, *a.* تنانى ténani.

Charnier, *m.* مزار mézar.

Charnière, *f.* قلاب koullab.

Charnu, ue, *a.* اتلو étli.

Charogne, *f.* لش léch.

Charpente, *f.* دوركر اشي durguér ichi; قبورغه كموكلري kabourgha kémikléri.

Charpentier, *m.* دوركر durguér; طوغرامه‌جى doghramadje; مرانغوز maranghoz.

Charpie, *f.* فتيل fitil (yaraya).

Charretier, *m.* عربه‌جي arabadje.

Charrette, *f.* قانلو kanle (araba).

Charroi, *m.* يوك yuk (arabànen).

Charrue, *f.* صبان saban.

Charte, Chartre, *f.* اسكي سندلر éski sénédlér.

Chartre, *f. T.* چوجق ورمي tjodjouk vérémi.

Chas, *m.* اكنه يوردي‌سي iyné yourdousou; *T.* حلاصه halasa.

Chasse, *f.* آو av; آوجيلق avdjelek; * قاچه katjma.

Châsse, *f.* قديد صندیغی kadid sandeghe; اوسترا صاپی oustoura sape; ترازی مقصی térazi makase.

Chasse-cousin, *m.* فنا شراب féna charab.

Chasse-morte, *f.* نافله زحمت nafilé zahmét.

Chasse-mouches, *m.* سکك اغی sinék aghe.; سکککلك sinéklik.

Chasse-mulet, *m.* اشکجی échékdji.

Chasser, *v. a.* قوومق kovmak; قوالمق kovalamak, قاچرمق kaſjertmak; — *v. n.* آولامق avlamak; آو آولامق av avlamak.

Chasseur, *m.* euse, *f.* آوجی avdje.

Chassie, *f.* چپاق tjapak (guéuzun); کوز یشارمه‌سی guéuz yacharmase.

Châssis, *m.* چرچوه tjértjivé.

Chaste, *a.* اهل عفّت éhlï effét, پاك pak.

Chasteté, *f.* عفّت effét, عصمت esmét, پاکلك paklek.

Chat, *m.* کدی kédi (érkék).

Châtaigne, *f.* کستانه késtané.

Château, *m.* قلعه kalea.

Chatelain, *m.* دزدار dizdar.

Chât-huant, *m.* بیقوش baykouch.

Châtier, *v. a.* غضب ایتمك ghazéb étmék.

Chaton, *m.* کدیجك kédidjik; طاش اوی tach évi, دیواره divaré.

Chatouiller, *v. a.* قجقلمق kedjeklamak.

Chatouilleux, euse, *a.* قجقلنان kedjeklanan.

Châtrer, *v. a.* اخمك énémék; خادم ایتمك qhadem étmék.

Chatte, *f.* کدی kédi (dichi).

Chattemité, *f. fa.* صورتا صوفی souréta sofou; مرایی murayi.

Chatter, *v. n.* یوریلمق yavroulamak (kédi).

Chaud, de, *a.* اسجق issi(se)djak, *a.* آتشلو atéchli; قزغن kezghen.

Chaud, *ad.* اسجاق issi(se)djak; *fa.* tout — اسجاق اسجاق sedjak sedjak; هان héman.

Chaud, *m.* اسجاقلق issi(se)djaklek, اسجاق sedjak, *s.*

Chaude, *f. T.* قزغنلق kezghenlek.

Chaude-pisse, *f.* بل صووقلغی bél sovoukloughou.

Chaudier, *v. n.* قزمق kezmak (hayvan).

Chaudière, *f.* قزان kazan.

Chaudron, *m.* تنجره téndjéré.

Chaudronnerie, *f.* بقر آوادانلق baker avadanlek.

Chaudronnier, *m.* بقرجی bakerdje.

Chauffage, *m.* آتش اتمه atéch étmé; bois de — اودون odoun.

Chauffe-chemise, *m.* حمّام قفصی hamam kafési.

Chauffer, *v. a.* قزدرمق kezdermak; اسمق esetmak; — *v. n.* اسجق اولق issi(se)djak olmak.

Chaufour, *m.* *T.* كرج فرونى kirédj fourounou.

Chaume, *m.* اكز anez; اكزلو تارلا anezle tarla; طام صمانى dam samane.

Chaumière, *f.* صمانددن قلبه samandan koliba.

Chaussage, *m.* ايايق قابى ayak kabe.

Chaussant, te, *a.* قولاي كيلور kolay guéyilir (tjorab).

Chausse, *f.* v. Bas; سوزكج suzguétj; — d'aisance كنيف قبورى kénéf koubourou.

Chousséage, *m.* باج badj.

Chaussée, *f.* طولمه طولدرمه يول dolma, doldourma yol; بند bénd.

Chausser, *v. a.* كيدرمك guéydirmék (paboutj, tjorab); q. پابوج پاپق paboutj yapmak; — *v. n.* گيمك guéymék (paboutj, tjorab).

Chausses, *f. pl.* طون دون don.

Chaussetier, *m.* چورابجي tjorabdje.

Chausse-trape, *f.* طوزاق douzak; بوقاغى boukaghe; اق دكن ak dikén.

Chaussette, *f.* ايچ چورابى itj tjorabe.

Chausson, *m.* درلك térlik, مست mést; كچه پابوج kétjé paboutj.

Chaussure, *f.* ايايق قابى ayak kabe.

Chauve, *a.* طاز taz; un homme — قباق طاز باشلو kabak, taz bachle.

Chauve-souris, *f.* گيجه قوشي guédjé kouchou, يرسه yarasa.

Chauveté, *f.* طازلق dazlek.

Chauvir, *v. a.* — des oreilles قولاقلرينى دكمك koulaklarene dikmék.

Chaux, *f.* كرج kirédj

Chéant, te, *a.* *T.* خراب qharab.

Chef, *m.* باش bach; * ايلرو كلان iléri guélén; *T.* ماده maddé; de son — *ad* كندو غيرتيله kéndi ghayrétiylé.

Chef-d'oeuvre, *m.* استا ايشي ousta ichi, دسته باشى testé bache; تفارك téfarik.

Chef-lieu, *m.* باش ير bach yér; صدير sédir.

Chélidoine, *f.* قرلانجى اوتى kerlanghedj otou, زردچوب zérdétjéup (zérdétjav).

se Chêmer, *v. r.* ضعيفلمق zayeflanmak.

Chemin, *m.* يول yol; طريق tarik; چاره tjaré.

Cheminée, *f.* اوجاق odjak; باجا badja.

Cheminer, *v. n.* گزمك guézmék; طولشمق dolachmak.

Chemise, *f.* گوملك guéumlék.

Chemisette, *f.* قصه گوملك kesa guéumlék; زبون zeboun.

Chênaie, *f.* ميشه‌لك méchélik.

Chêne, *f.* ميشه méché, ميشه اغاجي méché aghadje.

Chêneau, *m.* تازه ميشه tazé méché.

Chéneau, *m.* طلم اولوغی dam oloughou.

Chenet, *m.* میمون maymoun (odjakda).

Chêne-vert, *m.* پلید اغاجی pélid aghadje.

Chenevière, *f.* کنور تارلاسی kénévir tarlase.

Chenevis, *m.* کتان کندر تخمی kétén, kéndir toqhoumou.

Chenil, *m.* کوپك طامی kéupék dame.

Chenille, *f.* طرطل tertel (terter).

Chenu, ue, *a.* صاچی اغرمش satje agharmech; * قار بیاض kar béyaz.

Cher, ère, *a.* دکر déyér, قیمتلو keymétli, پهالو pahale.

Chercher, *v. a.* ارامق aramak; تجسس ایتمك tédjéssus étmék.

Chère, *f.* ضیافت ziyafét, اکرام ikram; آغرلمه agherlama.

Chérir, *v. a.* جاندن سومك djandan sévmék.

Cherté, *f.* پهالولق pahalelek, قحطلق kahat(ket)lek.

Chervis, *m.* شکر شلغمی chékér chalghame.

Chétif, ive, *a.* زوالو zavalle, دردیمند dérdiménd, زبدی zibidi.

Cheval, *m.* آت at; باركير barguir (béyguir); chevaux, *pl.* آتلو عسکری atle askéri.

Chevalet, *m.* اسکنجه آلاتی isképdjé aléati; جندره djéndéré; *T.* اشك échék (tjalgheda); طیاق dayak.

Chevalier, *m.* بکذاده béyzadé; فیل fil (satrandjda).

Chevaucher, *v. n.* اتله گیتمك atilé guitmék.

Chevelu, ue, *a.* اوزون صاچلو ouzoun satjle.

Chevelure, *f.* باش صاچی bach satje.

Chevet, *m.* یوز یصدیغی yuz yasdeghe.

Cheveu, *m.* صاچ satj (bachen).

Cheville, *f.* فلکی filgui, چوی tjivi; بورغی bourghou (kémanen); — du pied طوپق topouk.

Cheviller, *v. a.* چویلمك tjivilémék.

Chevir, *v. n. fa.* de q. اوزلشمق ouzlachmak.

Chèvre, *f.* کچی kétji; طولاب dolab.

Chevreau, *m.* اوغلاق oghlak.

Chevrette, *f.* دیشی قرمجه dichi karadja; کوچك میمون kutjuk maymoun (odjakda).

Chevreuil, *m.* کیك صغنی kéyik seghene; قرمجه karadja, جیران djéyran.

Chevrillard, *m.* قرمجه داناسی karadja danase.

Chevroter, *v. n.* بوزاغیلمق bouzaghelamak; * صچرامق setjramak (kétji guibi); صبرسزلنمق sabersezlanmak.

Chevrotine, *f.* كچى صاچمه‌سي kétji satjmase.

Chez, *prp.* اوده évdé, يانده yanenda, يقين yaken; ده dé, da; — moi بنده béndé, بنم يانمده bénim yanemda.

Chiasse, *f.* بوجك معدن بوقي boudjék, madén bokou.

Chicane, *f.* زيركلك zéyréklik; حيله hilé, فن fénn (fénd); بزقجيلق bezekdjelek.

Chicaner, *v. a. et n.* بزقجيلمق bezekdjelanmak.

Chicaneur, *m.* euse, *f.* شرت chirrét.

Chicanier, *m.* ière, *f. fa.* بزقجي bezekdje.

Chiche, *a.* پخيل paqhel, ناكس na(né)kés; اداره‌جي idarédji; pois — s نخود noqhoud.

Chicon, *m.* ماروك maroul.

Chicorée, *f.* هندبا hindiba; كونيك اوتى guunéyik otou.

Chicot, *m.* اغاج كوده‌سي كوتكى aghadj guéuvdési, kutuyu; يونغه yongha; ديش كوكي dich kéuku.

Chicoter, *v. n. fa.* بزقجيلمق bezekdjelanmak.

Chien, *m.* كوپك kéupék (érkék); ايت it, كلب kélp; *T.* — d'un fusil خروس qhoros; — de demoiselle ماستي maste.

Chiendent, *m.* آيرق اوتى ayrek otou.

Chien-marin, *m.* كوپك بالغى kéupék baleghe.

Chienne, *f.* كوپك kéupék (dichi), قانجق kandjek.

Chienner, *v. n.* يوريلمق yavroulamak (kéupék).

Chiennine, *a.* كوپك كبي kéupék guibi.

Chier, *v. n.* صچمق setjmak, بيوك صو دوكمك béuyuk sou déukmék.

Chiffe, *f.* انجه قبا قماش indjé kaba koumach.

Chiffon, *m.* پچاوره patjavra; اسكى بسكي éski buski.

Chiffonder, *v. a.* دورم بوكوم ايتمك durum bukum étmék.

Chiffonier, *m.* ière, *f.* اسكيلر اليجي éskilér aledje; * بزقجي bezekdje.

Chiffre, *m.* رقم rakam; نشان nechan; چفره tjifra; * قوش دلى kouch dili; امضا imza.

Chiffrer, *v. a.* رقملمق rakamlamak; كزلو حرفله يازمق guizli harf ilé yazmak; — *v. n.* حساب ايتمك hisab étmék.

Chignon, *m.* اكسه énsé.

Chimère, *f.* خيال qheyal, شجا chédja.

Chimérique, *a.* اويدرمه ouydourma.

Chimie, *f.* صو چقرمه sou tjekarma; افرازجيلق ifrazdjelek.

Chimiste, *m.* افرازجى ifrazdje; صوجي soudjou.

Chinfreneau, *m. fa.* يوزده قلچ دكنك yuzdé keledj, déyénék يارسى yarase.

Chinquer, *v. n. fa.* كور سرخوش اولق kéur sérqhoch olmak.

Chipoter, *v. n. fa.* صاوصالق savsalamak; بزقجيلنمق bezekdjelanmak.

Chipotier, *m.* ière, *f.* صاوصاجي savsadje; بزقجي bezekdje.

Chiquenaude, *f.* فسكه fiské.

Chiquet, *m. fa.* بر لقمه bir lokma; — à —, *ad.* آزار آزار azar azar.

Chiragre, *f.* چولاقلق tjolaklek; — *m.* چولاق tjolak.

Chiromancie, *f.* آوج فالجيلغى avoudj faldjelghe.

Chiromancien, *m.* enne, *f.* آوجدن فال بقان avoudjdan fal bakan.

Chirurgie, *f.* جراحلق djérrahlek.

Chirurgien, *m.* جراح djérrah.

Chite, *f.* چيت tjit (koumach).

Chiûre, *f.* سكك بوقى sinék bokou.

Chlorose, *f. T.* صاريلق اق ak sarelek.

Choc, *m.* اورش vourouch, اورمه vourma; *ضرر zarar.

Chocaillon, *f. fa.* سرخوش عورت sérqhoch avrét.

Chocolat, *m.* چقولات tjokolat.

Chocolatier, *m.* چقولاتجي tjokolatdje.

Choeur, *m.* بولك béuluk, صرا sera (kilsédé).

*Choir, *v. n.* دوشمك duchmék.

Choisir, *v. a.* اوكرتلمك éuyurtlémék (uyutlémék), سچمك sétjmék.

Choix, *m.* اوكرتلمه uyutlémé, سچمه sétjmé.

Chômer, *v. n.* طوتمق toutmak (yortou); بوش طورمق boch dourmak.

Chopine, *f.* بر نوع اولچى bir névi éultju.

Chopiner, *v. n. fa.* صق صق وچوق ايچمك sek sek vé tjok itjmék.

Choquer, *v. a.* طوقنمق dokanmak; چارپمق tjarpmak, اورمق vourmak; *خاطره طوقنمق qhatera dokanmak, ضد اولق zedd olmak.

Choriste, *m.* باش خواننده bach qhanéndé..

Chorographie, *f. T.* تخطيط بلاد taqhtitï bilad.

Chose, *f.* شى chéy; نسنه néné (nésté); quelque — از برشي az bir chéy; ازاجق azadjek, بر مقدار bir mekdar.

Choser, *v. n.* زنان ايله اكلنمك وقت كچورمك zénan ilé éylénmék, vakt guétjirmék.

Chou, *m.* لحنه lahana, كلم kélém; — fleur, قرنبط karnabit.

Choucas, *m.* الاجه قرغه aladja kargha.

Chouette, *f.* بيقوش baykouch, كجه قوشي guédjé kouchou.

Choyer, *v. a. fa.* صاقمق saken-mak; دقّت ايتمك dekkét étmék.

Chrétien, *m.* enne, *f. et a.* خرستيان qhristiyan, عيسوي isévi, نصراني nasrani, مسيحي mésihi; عيسويجه isévidjé, خرستيانه متعلّق qhristiyana mutaallik.

Chrétienté, *f.* خرستيانلق qhristiyanlek.

Christ, *f.* عيسي isa, حضرت عيسي hazrétï isa, مسيح mésih.

Christianisme, *m.* دين عيسوى dinï isévi, خرستيانلق qhristiyanlek.

Chronique, *f.* تاريخ tariqh, تواريخ tévariqh; maladie — اسكي صلّت éski illét.

Chronologie, *f.* تاريخ حسابى tariqh hisabé.

Chrysocolle, *f.* بوره bora.

Chrysolite, *f.* زبرجد zébérdjad.

Chucheter, *v. n.* جولدمك djivildémék.

Chuchoter, *v. n.* فصلدامق feseldamak (koulagha).

Chuchoterie, *f.* فصلدي feselde.

Chut! *i. fa.* سوس اول sous ol.

Chute, *f.* دوشش duchuch, دوشمه duchmé; * بختسزلق baqhtsezlek, مصيبت mousibét.

Chyle, *m. T.* كيلوس kilous.

Chymie, v. Chimie.

Ci, *ad.* بونده bounda, بورده bourda, بواراده bourada; ci-après *a.* بوندن صكره boundan sonra; ci-git, اشته بونده ichté bounda; ci-joint بونكله برابر bounounla barabar.

Ciboule, *f.* اوفاق صوغان oufak soghan.

Cicatrice, *f.* ياره يري yara yéri, بره béré.

Ciclamen, *m.* طوشان قولاغى tavchan koulaghe, يرصوغنى yér somounou.

Ci-devant, *ad.* بوندن اوّل اقدم boundan évél, akdém; — *m.* سابق sabek; اوّلكى évélki.

Ciel, *m.* كوك géuy.

Cierge, *m.* بال مومي bal momou; يل مومي yél momou.

Cigale, *f.* چرتلق tjirtlak.

Cicogne, *f* لكلك léylék.

Cicogneau, *m.* لكلك يوروسى léylék yavrousou.

Ciguë, *f.* بالدران balderan.

Cil, *m.* كربك قلى kirpik kele; cils كربك kirpik (kiprik).

Cilice, *m.* حرار harar; حراردن كوكلك harardan géumlék.

Ciller, *v. a.* كور قپمق guéuz kepmak.

Cime, *f.* دپه dépé, tépé; باش bach.

Ciment, *m.* كرج خراسان kirédj qhorasan.

Cimenter, *v. a.* خراسانله صوامق qhorasanilé sevamak; ياپشترمق yapechtermak; * قاويلمك kavilémék.

Cimeterre, *m.* قليج keledj.

Cimetière, *m.* مزارلق mézarlek.

Cinabre, *m.* زنجفره zindjifra.

Cingler, *v. n.* طولو يلكنله حسمك dolou yélkénlé guitmék; — *v. a.* قامچيلمق kamtjelamak; روزكار كسمك ruzguiar késmék (yuzu).

Cinnamome, *m.* طارچين دارچين tartjin.

Cinq, *a. m.* بش béch.

Cinquantaine, *f.* عدد اللى élli adéd.

Cinquante, *a.* اللى élli.

Cinquantième, *a.* اللنجي éllindji.

Cinquième, *a.* بشنجي béchindji; — *m.* بش پايك برى béch payen biri.

Cinquièmmement, *ad.* بشنجى béchindji.

Cintre, *m. T.* كمر kémér.

Cintrer, *v. n. T.* كمرلك kémérlémék.

Cirage, *m.* موملمه momlama.

Cirée, *f.* ابو سلام abou sélam, قان قرودان kan kouroudan, حشرق echrek.

*Circoncire, *v. a.* سنت ايتمك sunnét étmék.

Circoncision, *f.* سنت sunnét.

Circonférence, *f.* چوره tjévré; دايره dayiré.

Circonjacent, te, *a.* pays — اطراف مملكت étrafí mémlékét.

Circonlocoution, *f.* افاده كلام ifadéi kélam.

Circonscription, *f.* تحديد tahdid, سنور كسمه sinor késmé.

Circonscrire, *v. a.* تحديد ايتمك tahdid étmék, سنور كسمك sinor késmek; وصف ايتمك vasf étmék.

Circonspect, te *a.* آچق كور atjek guéuz; اطرافه بقان étrafa bakan.

Circonspection, *f.* صاقنمه saknma; كوز آچقلغى guéuz atjekleghi, بصيرت basirét.

Circonstance, *f.* طور tavr, اطراف étraf; شي chéy; مهملك muhimlik.

Circonstancier, *v. a.* اطرافيله نقل ايتمك étrafeyla nakl étmék.

Circonvallation, *f. T.* متريس météris.

Circonvenir, *v. a.* طولاندرمق dolandermak, الداتمق aldatmak; طولاب طوزاق قورمق dolap, douzak kourmak.

Circonvention, *f.* آل al; طولاب dolab, طوزاق douzak.

Circonvoisin, sine, *a.* اطرافده اولان étrafda olan.

Circuit, *m.* چوره tjévré, طولايى dolaye, دايره dairé.

Circulaire, *a.* دكرمي déyirmi, مدوّر mudévvér.

Circulairement, *ad.* چورەيانه tjévréyana.

Circulation, *f.* دور dévr; دايره dayiré.

Circuler, *v. n.* طولانمق dolanmak; دور ايتمك dévr étmék.

Cire, *f.* بال مومي bal momou; مهر méuhr; قولاق بوقي koulak bokou; — d'Espagne مهر مومی méuhr momou, لوك léuk.

Cirer, *v. a.* مومامق momlamak.

Cirier, *m.* بال موجي bal momdjou.

Cirque, *m.* تماشاكاه tamachaguiah.

Cirure, *f.* مومامه momlama.

Ciseau, *m.* آرده arda.

Ciseaux, *m. pl.* مقص makas.

Ciseler, *v. a. T.* اويمق oymak; شكاف ايتمك chikiaf étmék.

Ciselet, *m.* قلم kalém; ال قلمي él kalémi.

Ciseleur, *m.* قاقمجی kakmadje; قلمكار kalémkiar.

Citadelle, *f.* ايچ قلعه itj kalé.

Citadin, ne, *a.* شهرلو (iléri guélén) chéhirli.

Citation, *f.* ايراد irad; شريعته چغرمه chériata tjagherma.

Citer, *v. a.* ايراد ايتمك irad étmék; شريعته چغرمق chiriata tjaghermak.

Citérieur, re, *a.* بو طرفده‌كي bou tarafdaki; بو طرفلو bou tarafle.

Citerne, *f.* سارنج sarnedj.

Citoyen, ne, *m. f.* شهرلو chehirli, يرلو yérli.

Citragon, *m.* قويون اوتی koyoun otou.

Citrin, ne, *a.* ليمونی limoni.

Citron, *m.* اغاج قاونی aghadj kavounou.

Citronnat, *m.* اغاج قاونی رچلی aghadj kavounou rétjéli.

Citronnelle, *f.* اغاج قاونی عراقيسی aghadj kavounou erakese; اوغل اوتی oghoul otou.

Citronnier, *m.* اغاج قاونی اغاجي aghadj kavounou aghadje.

Citrouille, *f.* قيش قباغی kech kabaghe.

Cive, *f.* بر نوع افاق يشيل صوغان bir névi oufak yéchil soghan.

Civette, *f.* v. Cive; مسك كديسی misk kédisi; غاليه مسك ghalyé misk.

Civière, *f.* تجكره tédjguéré.

Civil, ile, *a.* شهره متعلق chéhéré mutaallik; شهرلو كبي chéhérli guibi; چلبی tjélébi; تربيه‌لو térbiyéli.

Civilisation, *f.* ادب اركان اوكرنمه édéb érkian éuyrénmé.

Civilité, *f.* ادب édéb, اركان érkian; چلبيلك tjélébilik; civilités, *pl.* تلطف télattuf; طتلو دللولك tatle dillilik.

Civique, *a.* شهري chéhri.

Clabaud, *m.* چوق حوليان طازي tjok havlayan taze; لافزن lafazan; بر نوع شبقه bir névi chabka.

Clabaudage, *m.* بر دوزيه حولامه bir duziyé havlama; بوش شي ايچون شماته boch chéy itjin chamata.

Clabauder, *v. n.* بر دوزیه حولامق bir duziyé havlamak; * اوغمق oghounmak; شهاته ایدوب باغرمق chamata édip baghermak.

Clabauderie, *f.* بوش شهاته boch chamata; هایقرمه haykerma.

Clabaudeur, euse, *m. f.* شهاتهجی chamatadje; هایقرجی haykeredje.

Claie, *f.* چت tjit, قفس kafés, اورمه éurmé.

Clair, re, *a.* اچق atjek; پرداهلو pérdahle, جلالو djilale; پارلاق parlak; ایجه انجه indjé; بللو bélli, اشکاره achkiaré; براق bérrak, طوری dourou.

Clair. *m.* ایدین ayden, ایدینلق aydenlek; نور nour; اشق echek.

Claire-voie, *f.* بغچهده دیوار دلکی baghtjédé douvar déliyi; à— سیرك اورولو séyrék éurulu.

Clair-semé, ée, *a.* سیرك اکلمش séyrék ékilmich.

Clair-voyance, *f.* اینجه فکرلولك indjé fikirlilik, زیرکلك zéyréklik.

Clair-voyant, te, *a.* انجه فکرلو indjé fikirli, زیرك zéyrék.

Clameur, *f.* یوکسك شهاته yuksék chamata.

Clandestin, ne, *a.* کزلو guizli.

Clapier, *m.* اطه طوشانی یولی یواسی ada tavchane yolou, youvase.

Clapir, *v. n.* اطه طوشانی کبی چغرمق ada tavchane guibi tjaghermak; se— *v. r.* صوقلمق sokoulmak.

Claque, *f. fa.* چرپه ال él tjerpma; بر نوع قوش و قاطر bir névi kouch vé kater.

Claquedent, *m. fa.* کلخانی kiulqhani; لافزن lafazan.

Claquement, *m.* دیش قجردامه dich kedjerdatma; چرپه ال él tjerpma.

Claquemurer, *v. a. fa.* زندانه قومق zendana komak; حبس ایتمك haps étmék.

Claquer, *v. n.* چرپمق ال él tjerpmak; دیش قجردامق dich kedjerdatmak.

Claquet, *m.* چاقلداق tjakeldak, v. Cliquet.

Clarification, *f.* طورلتمه douroultma.

Clarifier, *v. a.* طوری ایتمك dourou étmék, طورلتمق douroultmak.

Clarine, *f.* حیوان چاکی hayvan tjane.

Clarté, *f.* طورولق douroulouk; اچقلق atjeklek; نور nour, اشق echek, روشنلك ruchénlik.

Classe, *f.* نظام nizam, صره sera; درجه dérédjé.

Classique, *a.* اوکرتلمه éuyurtlémé (uyutlémé), *a.*

Clatir, *v. n.* صق و چوق خولامق sek vé tjok havlamak.

Claudication, *f.* اقسمه aksama, طوپالق topallok.

Clause, *f.* شرط chart, ماده maddé.
Claustral, le, *a.* مناسترە متعلق manastera mutaallik.
Clavecin, *m.* چنبالو tjimbalo.
Clavicule, *f. T.* ایکی کوکس کموکی iki guéuks kémiyi; اناختارجق anaqhtardjek.
Clavier, *m.* اناختارلر کچورجك anaqhtarlar guétjirédjék حلقه halka.
Clayon, *m.* سپت sépét, زنبیل zémbil; چت tjit.
Clayonnage, *m.* چت tjit, باري bare.
Clef, *f.* اناختار anaqhtar; سنور کسمه sinor késmé; *T.* fausse — طوشان tavchan.
Clémence, *f.* کرم kérém, مرحمت mérhamét; رحم rahm, شفقت chéfkét.
Clément, te, *a.* کریم kérim, مرحمتلو mérhamétli, شفقتلو chéfkétli.
Clepsydre, *f.* صو ساعتي sou saate; قوم ساعتي koum saate.
Clerc, *m.* پاپاز papaz; یازیجي yazedje.
Clergé, *m.* پاپازلق papazlek.
Clérical, le, *a.* پاپازه متعلق papaza mutaallik.
Client, te, *m. f.* چراغ tjeragh; تابع tabï.
Clientèle, *f.* اتباع étbaa; توابع tévabï; * حمایت himayét.
Cligne-musette, *f.* صقلانبج saklanbétj; کوز بغلمه guéuz baghlama.
Cligner, *v. n.* کوز قپمق guéuz kepmak.
Clignoter, *v. n.* صق کوز قپمق sek guéuz kepmak.
Climat, *m.* اقلیم eklim.
Clin-d'oeil, *m.* کوز اچوپ یومه guéuz atjep youmma.
Clincaille, etc. v. Quincaille etc.
Clinquant, *m.* ورق varak; شهاته تلی chamata téli; * یلانجي پرداه yalandje pérdah; ججی بجی djidji bidji.
Clique, *f. fa.* بولك béuluk, بر الای bir alay.
Cliquet, *f. T.* دکرمن چاقلداغی déyirmén tjakeldaghe; بر چقمغك bir tjakmaghen tétiyi.
Cliqueter, *v. n.* چاقلدمق tjakeldamak.
Cliquetis, *m.* کورلدي guurultu, پاتردي paterde.
Cliquette, *f.* چالپاره tjalpara.
Cliqueur, *m.* الدادیجي aldadedje.
Clisse, *f.* سپت sépét, اورمه éurmé; دمرچنر démir tjémbér.
Clissé, ée, *a.* اورلمش éurulmuch, اورولو éurulu; دمر چنرلو démir tjémbérli; une bouteille clissée حصیرلو شیشه haserle chiché.
Clisser, *v. a.* اورمك éurmék (kap).
Cloaque, *f.* کارز guiariz (guériz); چوپلك tjéupluk.
Cloche, *f.* چاك tjan; قبارجق kabardjek.
Clochement, *m.* اکسمه aksama.

Cloche-pied, *m.* اوچ قاتلو ابرشیم utj katle ébrichim; بر نوع قماش bir névi koumach; à — بر ایاغله bir ayaghla.

Clocher, *m.* چاك قلّه‌سی tjan koullési; محله‌لولر mahallélilér.

Clocher, *v. n.* طوپالمق topallamak, اقسیق aksamak; * قصورلو اولمق kousourlou olmak; — *v. a.* نباتته شیشه‌دن کلاه قومق nébatété chichédén kiulah komak.

Clochette, *f.* چاك کچوك kiutjuk tjan; چنگراق tjenguerak, طوکرداق tonurdak.

Cloison, *f.* تخته پرده taqhta pérdé, ارا دیواری ara douvare.

Cloisonner, *v. a.* تخته پرده چکمك taqhta pérdé tjékmék.

Cloître, *m.* مناستر manaster.

Cloîtrer, *v. a.* بر مناسترہ صوقمق bir manastera sokmak.

Clopin-clopant, *ad. fa.* طوپال طوپال topal topal.

Clopiner, *v. n. fa.* بر از اقسیق bir az aksamak.

Cloporte, *m.* قرق ایاق kerk ayak, تسبیح بوجکی tésbih béudjéyi.

Clopoteux, euse, *a. T.* فرطنه‌لو fourtounale.

* **Clorre**, *v. a.* قپامق kapamak, اورتمك éurtmék; محاصره ایتمك mouhaséré étmék; بتورمك bitirmék, تکمیل ایتمك tékmil étmék; — *v. n.* اورتلمك éurtulmék, قپانمق kapanmak.

Clos, se, *p. et a.* قپالو kapale; اطرافی باریه النمش étrafe bareya alenmech.

Clos, *m.* اطرافی باریه النمش بر از یر étrafe bareya alenmech bir az yér.

Closeau, *m.* **Closerie**, *f.* اطرافی چتلو اغاجلق étrafe tjitli aghadjlek; کچوك چفتلك kiutjuk tjiftlik.

Clossement, *m.* طاوغلك قوقوغدمه‌سی tavoughoun kokoghdamase.

Closser, *v. n.* قوقوغدمق kokoghdamak.

Clôture, *f.* چت tjit; تخته پرده taqhta pérdé; بر حسابك قطعی bir hisaben kati; * مناستر مهدی manaster ahde.

Clou, *m.* اکسر énsér; چوی tjivi; * چبان tjeban; — de girofle قورو قرنفل kourou karémfil.

Clouer, *v. a.* میخلمق meqhlamak.

Clouter, *v. a.* چویلمك tjivilémék, اکسرله دونامق énsérlé donatmak.

Clouterie, *f.* اکسرجی énsérdji; نعلبورلق énsér késén; نعلبورلق nalbourlouk.

Cloutier, *m.* اکسرجی énsérdji, نعلبور nalbour.

Cloutière, Clouvière, *f. T.* اکسر دمری énsér démiri.

Clystère, *m.* حقنه hokna, احتقان ihtikan.

Coactif, ive, *a.* زورليان zorlayan.

Coaction, *f. T.* جبر djébr, زور zor.

Coadjuteur, trice, *m. f.* ياردجى yardemdje, دستيار déstiyar.

Coagulation, *f.* قويولمه koyoulanma.

Coaguler, *v. a.* قويولمق koyoulamak; پكشترمك pékichtirmék, طوكدرمق dondourmak; se — *v. r.* قويولنمق koyoulanmak, پكشمك pékichmék, طوكمق donmak.

Coissement, *m.* قربغه اوتمه‌سي kourbagha éutmési.

Coisser, *v. n.* اوتمك (kourbagha) éutmék.

Cobalt, Cobolt, *m.* اقليميا eklimya.

Cocarde, *f.* شبقه اوزره ابرشم پسكول chabka uzré ébirchim puskul.

Coche, *m.* قوچي kotjou, عربه araba; — d'eau پازار قايغى pazar kayeghe; — *f.* كسك késik; كرتك kértik, چتله tjétélé; *fa.* ديشي طوكز dichi domouz.

Cochemar, *m.* اغر بصان agher basan.

Cochenille, *f.* قرمز بوجكى kermez béudjéyi; قرمز kermez.

Cocheniller, *v. a. T.* قرمزله بويامق kermezla boyamak.

Cocher, *m.* عربه‌جى arabadje; قوچجي kotjoudjou.

Cocher, *v. a.* تمك (qhoroz tavougha) binmék.

Cochère, *a. f.* porte — قپو يولى kapou yolou; زوقاق قپوسي zokak kapousou, قپو kapou.

Cochet, *m.* يوري خروس yavrou qhoroz.

Cochevis, *m.* دپه‌لو چاير قوشي tépéli tjayer kouchou.

Cochon, *m.* طوكز domouz; خنزير qhenzir; — du lait طوكز يوريسى domouz yavrousou.

Cochonner, *v. a.* يوريلمق (domouz) yavroulamak; مردارلق mourdarlamak (moundarlamak).

Cochonnerie, *f. fa.* مردارلق mourdarlek, پسلك pislik.

Coco, *m.* اري هندستان جوزي iri hindistan djévizi.

Cocon, *m.* اپك قوزالغى ipék kozalaghe.

Coc-sigrue, *f.* صو چكركه‌سي sou tjékirguési; * طورلاق torlak.

Coction, *f.* پشمه pichmé; هضم hazm.

Cocu, *m.* روسپى قريلو rospou karele, پزونك pézévénk.

Cocuage, *m.* پزونكلك pézévénklik.

Cocufier, *v. a.* روسپي اتمك rospou étmék.

Code, *m.* كوتك kutuk (téftér).

Codébiteur, *m. T.* برابر بورجلو barabar bordjlou.

Codicille, *m. T* وصيت نامه‌دن

vasiyét na- صكره يازيلان كاغدو médén sonra yazelan kiaghed.

Coeffe, v. Coiffe.

Coemption, *f. T.* برابر صاتون الش barabar saten alech.

Coercitif, ive, *a. T.* زورليان zorlayan.

Coercition, Coercion, *f. T.* قوّت جبر kouvvétï djébr.

Co-état, *m.* يك حال yék hal.

Coéternel, elle, *a. T.* ابديّتده برابر ébédiyétté barabar.

Coeur, *m.* يورك yurék, قلب kalb, كوكل guéunul, خاطر qhater, درون déroun; تخم قابى toqhoum kabe; اغاج اوزي aghadj éuzu; par — *ad.* ازبردن ézbérdén, اغزدن aghezdan.

se **Coffiner**, *v. r.* آكلمك éyilmék (yaprak); اتلمق atelmak.

Coffre, *m.* صندق sandek; — fort اقجه صندغى akdjé sandeghe.

Coffrer, *v. a. fa.* صندغه قومق sandegha komak.

Coffret, *m.* صندقجه sandekdja, صندجق sandedjak.

Coffretier, *m.* صندقجي sandekdje.

Cognasse, *f.* يبان ايواسي yaban ayvase.

Cognat, *m.* اوزاقدن خصم ouzakdan qhesem.

Cognation, *f.* خصملق qhesemlek.

Cognée, *f.* بالته balta.

Cogne-fétu, *m. fa.* بوش شيه چوق بوروان boch chéyé tjok yoroulan.

Cogner, *v. a.* اورمق vourmak; ميخلمق meqhlamak, قاقق kakmak; — *v. n.* اورمق vourmak.

Cohabiter, *v. n. T.* اوتورمق بله bilé otourmak.

Cohérence, *f. T.* اولاشقلق oulacheklek.

Cohérent, te, *a.* بتشك bitichik, ياپشق yapechek.

Cohéretier, m. ière, *f.* ميراثده مشترك mirasda muchtérék; ميراثداش mirasdach.

Cohésion, *f. T.* ياپشقلق yapecheklek.

Cohorte, *f.* بولك béuluk.

Cohue, *f. T.* كچوك شريعت يري kiutjuk chériat yéri; بر الاي bir alay chamatadje kimsélér; كورلدى guurultu.

Coi, ie, *a.* راحت rahat, راحتلو rahatle.

Coiffe, *f.* تاكه takké, كلّه پوش kéllépoch, فس fés.

Coiffer, *v. a.* باشنى اورتمك كيمك bachene éurtmék, guéymék; باشني دوناتمق bachene donatmak; صاچلرينى ياپمق satjlarene yapmak; — une bouteille شيشه يى مهرلمك chichéyi méuhurlémék; * — *q.* برينك اوكنه birinin éununé يمرطه يوارلمق

youmourta youvarlamak; بريني سرخوش ايتمك birini sérqhoch étmék, — *v. n.* ايو اوتورمق éyi otourmak, طورمق dourmak; se — *v. r.* كيتمك تاكه فس takké, fés guéyinmék; باشني دوزتمك bachene duzétmék.

Coignée, v. Cognée.

Coin, *m.* كوشه kéuché, بجاق boudjak; اوج oudj; سكه sikké; قالب kalep (téré yaghe); چوي tjivi; سكل siyil; *T.* كوشه طولابی kéuché dolabe.

Coin (Coing), *m.* ايوا ayva.

Coïncidence, *f. T.* بر يره كلمسي bir yéré guélmési.

Coïncider, *v. n.* برابر كلمك barabar guélmék.

Coïon, *m. fa.* دربدر dérbédér, قره يورلو kara yuzlu, نكبتي nékbéti (nékbét).

Coïonner, *v. a. fa.* طاقلمق takelmak; انجتمك indjitmék.

Coïonnerie, *f. fa.* دربدرلك dérbédérlik, نكبت nékbét, *s.*

Cointerie, Cointie, Cointise, *f.* اوكه يوارلنمه éuné youvarlanma; تربيه térbiyé.

Coït, *m.* حيوان چفتلشمه‌سي hayvan tjiftléchmési.

Col, *m.* بوغاز boghaz, بوين boyoun, v. Cou; بوغاز ياغلغی boghaz yaghleghe; دربند dérbénd.

Colachon, *m.* بر نوع لاوته bir névi lavouta.

Colaphiser, *v. a.* شمارلق chamarlamak.

Colature, *f. T.* سوزمه suzmé; سوزلش شی suzulmuch chéy.

Colchique, *m.* مخور چچكی maqhmour tjitjéyi; سرنجان surundjan.

Colera-morbus, *m. T.* قره صاريلق kara sarelek.

Colère, *f.* اوكه éuké, اويكه éuyké, غضب ghazéb; — *a.* اوكه‌لو éukéli, غضبه كلمش ghazébé guélmich; طارغن darghen.

Colérique, *a. T.* تيز مزاج téz mizadj.

Coliart, *m.* اق قيا بالغی ak kaya baleghe.

Colifichet, *m* ججي بجي djidji bidji, اويمجق oyoundjak.

Colin, Colimbe, *m.* قره بطاق kara batak.

Colin-mailard, *m.* كوز بغلمه guéuz baghlama.

Colique, *f.* قولنج kouloundj, صانجی sandje; قرن اغريسي karen aghrese.

Collaborateur, trice, *m f.* برابر اشلين barabar ichléyén.

Collatéral, le, *a.* جانبی djanibi; — *m.* اوزاق خصم ouzak qhesem.

Collation, *f T.* كليسا ملكنی ويرمه kilsé mulkunu vérmé; مقابله

moukabélé, روبار roubar; اخشام قهوالتيسي aqhcham kahvaltese.

Collationner, *v. a. T.* روبار ايتمك roubar étmék; — *v. n.* اخشام قهوالتيسى ايتمك aqhcham kahvaltese étmék.

Colle, *f.* طوتقال دوتقال toutkal; يلان yalan.

Collecte, *f.* تحصيل ساليانه tahsil salyané; اقچه ديوشرمه akdjé dévchirmé.

Collecteur, *m.* ديوشرجي dévchiridji, محصل mouhassél.

Collectif, ive, *a. T.* جامع djamï.

Collection, *f.* تحصيل tahsil, ديوشرمه dévchirmé.

Collège, *m.* جماعت djémaat, مجلس médjlis; مدرسه médrésé.

Collégial, le, *a.* مكتبه متعلق mektébé mutaallik.

Collégue, *m.* رفيق réfik, هم منصب hém manseb.

Coller, *v. a.* طوتقالمق toutkallamak; ياپشترمق yapechtermak; — *v. r.* ياپشمق yapechmak; پك يصداغق pék yastanmak.

Collet, *m.* يقه ياقه yaka; بوغاز boghaz; كمند kéménd.

Colleter, *v. a.* بوغازينه يقه‌سنه boghazena, yakasena sarelmak; — *v. n.* كمند اتمق kéménd atmak.

Colletin, *m.* قولسز زبون kolsouz zeben.

Collier, *m.* كردانلق guérdanlek, خلقه qhalka; تصمه tasma; هامت hamet; *franc du — طوغري doghrou harékétlé; coup de — چالشمه tjalechma; هجوم hudjum.

Colline, *f.* تپه tépé.

Colliquation, *f.* اريتمه éritmé.

Collision, *f.* طوقش dokouch.

Colloque, *m.* مصاحبت mousahibét, صحبت sohbét, لاقردي lakerde.

Colluder, *v. n. T.* گزلو سوز برلكي ايتمك guizli séuz birliyi étmék.

Collusion, *f.* گزلو اتفاق guizli ittifak.

Collyre, *m.* توتيا tutya.

Colombe, *f.* گوگرجن guéuyérdjin.

Colombier, *m.* گوگرجنلك guéuyérdjinlik.

Colombin, *m.* قرشون معدنى kourchoun madéni.

Colombin, ine, *a.* گوگرجن بوغازي رنكلو guéuyérdjin boghaze rénguli.

Colombine, *f.* گوگرجن بوقى guéuyérdjin bokou; بر نوع اوت bir névï ot.

Colon, *m.* چفتجي tjiftdji; گويلو kéuylu.

Côlon, *m. T.* گودن بغرساق guéudén baghersak.

Colonel, *m.* بيك باشي bin bache.

Colonel, elle, *a.* بيك باشه‌يه متعلق bin bacheya mutaallik.

Colonie, *f.* يورك yéuruk, گوچر

guéutjér; بويلك béuluk; قبيله kabilé; اوبه oba; يورك يري yéuruk yéri.

Coloniser, *v. a.* بر قبيله دكمك bir kabilé dikmék.

Colonnade, *f* دركلو يول dirékli yol.

Colonne, *f.* درك dirék; طياق dayak; يارق yarek.

Colophane, *f.* رچنه rétjiné.

Coloquinte, *f.* ابو جهل قرپوزي abou djéhl karpouzou.

Colorant, te, *a.* بويايان boyayan.

Colorer, *v. a.* بويامق boyamak, بوياملق boyalamak; رنك ويرمك réng vérmék.

Colorier, *v. a.* بوياملق boyalamak.

Colorifique, *a.* بويا يپان boya yapan.

Coloris, *m.* رنك réng.

Coloriste, *m.* بوياجي boyadje.

Colossal, le, *a.* ازباندود ezbandoud.

Colosse, *m.* ديو شكللو صورت div chékilli sourét; آزمان azman.

Colostre, *m. T.* اغوز aghouz.

Colporter, *v. a.* كزدرمك (malo) guézdirmék.

Colporteur, *m.* كزدريجي guézdiridji; چرچي tjértji.

Combat, *m.* جنك djénk, دوكش déuyuch.

Combattant, *m.* جنكجي djénkdji, غازي ghazi.

Combattre, *v. a. et n.* دوكشمك déuyuchmék, اوروشمق vourouchmak; جنك ايتمك djénk étmék; جنكلشمك djénkléchmék.

Combien, *ad.* قاچ katj, نه قدر né kadar.

Combinaison, *f.* اولاشترمه oulachterma; برلك birlik.

Combiner, *v. a.* اولاشترمق oulachtermak, بتشترمك bitichtirmék.

Comble, *m.* طوروقلمه dorouklama; دام طام dam; تپه tépé.

Comble, *a.* طوبطولو dobdolou, يغيلو yeghele.

Combler, *v. a.*. يغمق yéghmak; طولدرمق doldourmak.

Combuger, *v. a.* فچيلري اصلاتمق fetjelare eslatmak.

Combustibilité, *f.* يانارلق yanarlek; يانمقلق yanmaklek.

Combustible, *a.* يناجق yanadjak; ينار yanar.

Combustion, *f.* ياقمقلق yakmaklek; فتنه لك fitnélik.

Comédie, *f.* تقليد اويونى taklid oyounou; قره كور kara guéuz.

Comestible, *a.* يني yénir; comés-tibles, *pl.* بوغاز آلتي boghaz aléti.

Comète, *f.* قويرقلو يلدز kouyrouklou yeldez.

Comique, *a.* تقليده منسوب taklidé ménsoub; مقلّيد moukallid.

Comite, *m.* كوركده اولانلرك ناظري kurékdé olanlaren nazere.

Comité, *m.* لوجه londja.

Comma, *m. T.* ایکی نقطه iki nokta.

Commandant, *m. et a.* officier — حاکم hakim, ویوده voyvoda, ناظر nazer, ضابط zabit, پاشا pacha, والی vali, دزدار dizdar.

Commande, *f. T.* وکالت vékialét; وکیللك vékillik, امر émr, حکم kukm; maladie de — کزلو علّت guizli illét.

Commandement, *m.* امر émr; حکم hukm.

Commander, *v. a.* امر ایتمك émr étmék, بیورمق bouyourmak; تنبیه سپارش ایتمك témbih, separech étmék; تعین ایتمك tayin étmék; اصمرلمق esmarlamak; عسکره باش اولق askéré bach olmak; طوپ اته بلمك top ata bilmék; طوپ منزلنه المق top méuziliné almak; — *v. n.* (à) سلطنت سورمك saltanat surmék.

Commanderie, *f.* اراد ضابط عسکری iradî zabitî askéri.

Commandeur, *m.* ارادلو عسکر ضابطی iradle askér zabiti.

Commandite, *f. T.* شرکت chirkét; اورتاقلق ortaklek.

Comme, *ad.* بکزر bénzér, مثالی misali, کبی guibi, نیجه نجه nidjé, کذلك kézalik; — *c.* چون tjun, چونکه tjunki.

Commémoraison, *f.* بر عزیزی ذکر ایتمه bir azizi zikr étmé.

Commémoratif, ive, *a.* ذکر اولنور zikr olounour.

Commémoration, *f.* یاد yad; ذکر zikr.

Commençant, *m.* te, *f.* بشلایجی bachlayedje, مبتدی mubtédi.

Commencement, *m.* بشلانغیچ bachlanghetj, ابتدا iptida, باش bach, اوّل évél.

Commencer, *v. a. et n.* بشلامق bachlamak.

Commende, *f. T.* تیمار timar; زعامت ziamét.

Commensal, *m.* همسفره hémsoufra.

Comment? *ad.* نیجه nidjé, ناصل nasel.

Commentaire, *m.* تفسیر téfsir, شرح chérh.

Commentateur, *m.* trice, *f.* تفسیرجی téfsirdji, اهل تفسیر éhlî téfsir.

Commenter, *v. a.* شرح ویرمك chérh vérmék; تفسیر ایتمك téfsir étmék; — *v. n.* فنایه یورمق fénaya yormak.

Commer, *v. n. fa.* بکزتمك bénzétmék.

Commérage, *m. fu.* چکه چالمه tjéné tjalma, قریلر شهاتهسی karelar chamatase.

Commerçable, *a.* صاتلور sateler.

Commerçant, *m.* te, *f.* بازرکان bazirguian; الش ویرشجی alech vérichdji.

Commerçant, te, *a.* الش ویرش alech vérich édén.

Commerce, *m.* الش ویرش alech

vérich ; تجارت tédjarét, كار kiar ; كچمه الوب صاتمه alep satma, گوتجينمه guétjinmé ; قونشمه konouchma ; — de lettre, مكتوبلشمه méktoublachma.

Commercer, *v. n.* الش وبرش ايتمك alech vérich étmék ; بازركانلق ايتمك bazirguianlek étmék ; اخذ و اعطا ايتمك aqhz ou ata étmék.

Commercial, le, *a.* اخذ و اعطايه منسوب aqhz ou ataya ménsoub.

Commère, *f.* صاغدج قدين saghdetj kaden ; يكشاق yanchak, چكه چالان tjéné tjalan.

Commettant, *m.* اصمرلايجى esmarlayedje.

Commettre, *v. a.* وجوده ظهوره كتورمك vidjoudé, zouhoura guétirmék ; qc à q. برينه برشي اصمرلمق biriné bir chéy esmarlamak ; اينانمق inanmak ; q. à, pour q. مباشر تعين ايتمك mubacher tayin étmék ; — deux personnes l'une avec l'autre ايكي كيشيى بر برينه دوشورمك iki kichiyi bir biriné duchurmék ; q. برينى هجيل دوشرمك birini hédjil duchurmék ; se — *v. r.* كندوبى هجيل دوشرمك kéndini hédjil duchurmék ; avec q. بريسيله دوشمك birisiylé duchmék.

Commis, *m.* وكيل vékil, تجار وكيلى tudjdjar vékili ; بازركان خدمتكاري bazirguian qhezmétkiare ; يازيجي yazedje.

Commisération, *f.* اسيركمكلك ésirguéméklik, مرحمت mérhamét.

Commissaire, *m.* قومسار komsar, وكيل vékil, مباشر mubacher.

Commission, *f.* سپارش separech, امر émr ; وكالت vékialét, مباشرلق mubacherlek.

Commissionaire, *m.* وكيل vékil, يوكجي yukdju.

Commode, *a.* راحت rahat, راحتلو rahatle.

Commode, *f.* اوروبا صنديغى ourouba sandeghe.

Commodément, *ad.* راحتله rahatilé, انى قونى ènî konou.

Commodité, *f.* قولايلق kolaylek, راحتلق rahatlek, راحب rahat ; فرصت foursat (fersant) ; مناسبت minasibét. ; commodités كنيف kénif (kénéf), حاله halé, اياق يولى ayak yolou, چشمه tjéchmé.

Commotion, *f.* صارصلمه sarselma ; حركت harékét ; اضطراب ezterab.

Commuer, *v. a.* — une peine جزاسني تبديل ايتمك djézasene tépdil étmék.

Commun, une, *a.* بياغى bayaghe, عمومي umoumi ; مشترك muchtérék ; عدتا adéta ; فنا féna.

Commun, *m.* مشترك شى muchtérék chéy ; بياغى bayaghe ; زوقاق خلقى sokak qhalke ; en — اشتراكاً ichtirakén.

Communal, le, *a.* جماعته منسوب djémaété ménsoub.

Communauté, *f.* جماعت djémaét; عمّه ammé; اورتاقلق ortaklek.

Communaux, *m. pl. T.* جماعت قوريسي اورمانی djémaét korousou, ormane.

Commune, *f.* جماعت djémaét; communes کویلولر kèuylulér; جماعت ملکی djémaét mulku.

Communément, *a.* عموماً umoumén, عوم اوزره umoum uzré.

Communicable, *a.* حصّه‌دار اولنور hissédar olounour.

Communicabilité, *f.* حصّه‌دارلق hissédarlek.

Communicatif, ive, *a.* اولشلور uléchilir.

Communication, *f.* حصّه‌دارلق hissédarlek, علاقه alaké; قونشمه konouchma, یارانلق yaranlek; برلك birlik.

Communiquant, te, *a.* حصّه‌دار ایدن hissédar édén.

Communiquer, *v. a.* اولشترمك uléchtirmék; حصّه‌دار ایتمك hissédar étmék; *v. n.* de qc. avec, à q. بریله بر شي ایچون سویلشمك biriylé bir chéy itjin séuyléchmék; avec q. بریله قونشمق biriylé konouchmak; se — *v. r.* (à) حصّه‌دار اولق hissédar olmak; مرحمتلو اولق mérhamétli olmak.

Commutatif, ive, *a.* justice — اشده کوجده عدالت ichdé guutjdé adalét.

Commutatif, *f. T.* دکشترمه déyichtirmé.

Compacité, *f. T.* صقلق seklek, سرتلك sértlik.

Compacte, *a.* صق seke; سرت sért.

Compagne, *f.* دوست dost, یولداش yoldach; اهل éhl, عورت avrét.

Compagnie, *f.* اورتاقلق ortaklek; شرکت chirkét; الای alay; جماعت djémaét; مجلس médjlis.

Compagnon, *m.* یاران yaran, ارقه‌داش arkadach; شاکرد chayird, اصناف چراغی ésnaf tjeraghe; جنبشلو کمسه djumbuchlu kimsé; اورتاق ortak.

Compagnonnage, *m.* چراقلق tjeraklek sénési; اصناف سنه‌سي ésnaf tjeraghe, جماعتي djémaéti.

Comparable, *a.* (à, avec) بکزدلور bénzédilir.

Comparaison, *f.* بکزتمه bénzétmé; مثال misal; بکزمه bénzémé, اورنك éurnék.

*Comparaître, *v. n.* شریعته وارمق chériata varmak.

Comparant, te, *a. T.* شریعته چقان chiriata tjekan.

Comparatif, ive, *a. T.* بکزدن bénzédén.

Comparatif, *m. T.* اسم تفضیل ismi téfzil.

Comparativement, *ad.* رو بارو

roubarou ; بكزدرك bénzédérék.

Comparer, *v. a.* بكزتمك bénzétmék; تشبيه ايتمك téchbih étmék.

Comparoir, *v. n. T.* شريعته وارمق chiriata varmak.

Compartiment, *m.* پاي ايتمه pay étmé ; حجره héudjré.

Compartir, *v. a.* حجره ايتمك héudjré héudjré étmék; بولمك béulmék.

Comparution, *f.* شريعته چقمه chériata tjekma; دعوايه گتمه davaya guitmé.

Compas, *m.* پركار pérguiar (pérguél) ; اولچي éultju ; — de mer, — de route پصوله pousoula.

Compassement, *m.* Compassage, *f.* پركار ايله پاي ايتمه pérguél ilé pay étmé.

Compasser, *v. a.* پركارلمك pérguéllémék; ايو پاي ايتمك éyi pay étmék.

Compassion, *f.* مرحمت mérhamét; اسيرگمكلك ésirguémékliк.

Compaternité, *f. T.* صاغدجلق saghdedjlek.

Compatibilité, *f.* اويغون گلمكلك ouyghoun guélméklik; امتزاج imtizadj.

Compatible, *a.* چكيلور tjékilir; امتزاجلو imtizadjle.

Compatir, *v. n.* (à) اسيرگمك ésirguémék; اجيمق adjemak; يوز ويرمك yuz vérmék ; (avec) ديرلك ايتمك dirlik étmék.

Compatissant, te, *a.* مرحمتلو mèrhamétli.

Compatriote, *m. et f.* همشهري hémchéhri (hémchéri).

Compendium, *m.* اجمال idjmal.

Compensation, *f.* عوض ivaz (éyvaz), بدل bédél, اجر édjr ; اوزلشمه ouzlachma.

Compenser, *v. a.* عوضن ايتمك ivazen étmék; اجريني ويرمك édjrini vérmék.

Compèrage, *m.* صاغدجلق saghdedjlek.

Compère, *m.* صاغدج saghdedj, جنبشلو ارقهداش djumbuchlu arkadach.

Compétence, *f. T.* قدرت koudrét, حقّ hakk.

Compétant, te, *a.* جايز djaiz, لايق layek; حقّي اولان hakke olan.

Compéter, *v. n. T.* لايق مناسب اولمق layek, minasib olmak; ياقشمق yakechmak.

Compétiteur, *m.* ايكيسي بر شي استين ikisi bir chéy istéyén; هم مطلب hém matloub.

Compilateur, *m.* اندن بوندن الوب جمع ايدن ondan boundan alep djémi édén.

Compilation, *f.* اندن بوندن الوب جمع ايتمه ondan boundan alep djémi étmé; مجموعه mégjmoua.

Compiler, *v. a.* اندن بوندن

الوب جمع ايتمك ondan boundan alep djémï étmék.

Complaignant, te, *a. T.* دعوا ايدن dava édén, دعواجي davadje.

Complainte, *f. T.* دعوا dava.

***Complaire**, *v. n.* خاطر المق كوزتمك qhater almak, guéuzétmék; خاطر ياپمق qhater yapmak; **se** — *v. r.* كندو خوشنه كلمك kéndi qhochouna guélmèk; كندوني خوشلنمق qhochlanmak; كندوني بكمك kéndini béyénmék.

Complaisance, *f.* خاطر كوزتمكلك qhater guéuzétméklik; دوستلق dostlouk.

Complaisant, te, *a.* خاطر ييان qhater yapan; خاطر ايچون اش qhater itjin ich guéurén; دوستلق كوستن dostlouk guéustéren; اشدن قاچز ichdén katjmaz.

Complant, *m.* اصمه‌لق asmalek; اغاجلق aghadjlek.

Complanter, *v. a.* اصمه‌لق اغاجلق ياپمق asmalek, aghadjlek yapmak.

Complément, *m.* بتورمكلك bitirméklik; ارتان artan, باقي bake.

Complet, ète, *a.* تمام tamam; تكميل tékmil.

Complètement, *ad.* تماماً témamén; كاملاً kiamilén.

Complétement, *m.* بتورمكلك bitirméklik.

Compléter, *v. a.* طولدرمق doldourmak; تكميل ايتمك tékmil étmék; بتورمك bitirmék; تمام ايتمك tamam étmék.

Complexe, *a.* دوزلمش duzulmuch, مركب murékkéb.

Complexion, *f.* مزاج mizadj; طبيعت tabiat.

Complication, *f.* طولاشقلق dolacheklek, اولاشقلق oulacheklek.

Complice, *m. et f.* برابر صوج ايدن barabar soutj édén; — *a.* همصوج hémsoutj.

Complicité, *f.* همصوچلق hémsoutjlouk, قباحتده علمي اولمه kabahatda ilmi olma.

Compliment, *m.* سلام sélam; بلني باشني اكمه bélini, bachene éymé; تهنيه téhniyé; ناز naz, عشوه ichvé; تكريم tékrim.

Complimenter, *v. a.* سلام تكريم تهنيه عشوه ايتمك sélam, tékrim, téhniyé, ichvé étmék; سلام وبرمك sélam vérmék.

Complimenteur, m.-euse, f. چوق تكريم ايدن tjok tékrim édén.

Compliqué, ée, *a.* طولاشق dolachek; قرشق karechek.

Compliquer, *v. a.* طولشترمق dolachdermak.

Complot, *m.* سوز برلكي séuz birliyi, اتفاق ittifak.

Comploter, *v. a. et n.* بر فنا ايش ايچون سوزي بر ايتمك bir féna ich itjin séuzu bir étmék; اتفاق ittifak étmék.

Concerner, *v. a.* متعلّق اولمق mutaallik olmak ; دكمك déymék.

Concert, *m.* اهنك ahéng, سازلر sazlar ahéngui; اتّفاقلق ittifaklek ; برلك birlik, اتّفاق ittifak ; de —, *ad.* سوز برلكيله séuz birliguiylé.

Concertant, te, *m. f.* اهنكجي ahéngdji.

Concerté, ée, بر سوزلو bir séuzlu, اتّفاقلو ittifakle ; مجبور médjbour.

Concerter, *v. a.* اهنك ايتمك ahéng étmék ; اتّفاق ايتمك ittifak étmék.

Concession, *f.* باغشلايش baghechlayech, اعطا ita; اذن izn (izin).

Concessionaire, *m. et f.* اذنى اولان izni olan.

Concevable, *a.* اكلاشلور anlacheler.

Concevoir, *v. a. et n.* حامله كبه اولمق hamilé, guébé olmak ; اكلامق anlamak, عقلى ايرمك akle érmék ; ضبط ايتمك zabt étmék.

Conchyle, *m.* اسكرلت بوجكى iskérlét béudjéyi.

Concierge, *m. et f.* دزدار dizdar, قلعه نظري kalé nazere; اوطه‌جي odadje ; قپوجي kapoudjou ; زندانجي zendandje.

Conciergerie, *f.* دزدارلق dizdarlek ; زندان zendan, حبس خانه hapis qhané ; زندانجى zéndandje konaghe.

Concile, *m.* كليسا خصوصنده kilsé qhousousounda olan dérnék.

Conciliateur, *m.* trice, *f.* ميانجي miyandje ; اوزلشترجي ouzlachteredje.

Conciliation, *f.* اوزلشترمه ouzlachterma, بارشترمه barechterma, اتّفاق ittifak.

Concilier, *v. a.* اوزلشترمق ouzlachtermak ; بارشترمق barechtermak ; ايدنمك édinmék.

Concion, *f.* جماعت djémaét.

Concis, ise, *a.* قصه kessa, اجمال idjmal.

Concision, *f.* قصه‌لق kessalek.

Concitoyen, *m.* enne, *f.* شهرداش chéhirdach ; ايكسي بر ولايتدن اولان ikisi bir vilayéttén olan, همشهري hémchéhri.

Concluant, te, *a.* قاوي قوي kavi, ثابت sabit.

* Conclure, *v. a. et n.* قپاتمق kapatmak ; قياس ايتمك keyas étmék ; بتورمك bitirmék.

Conclusion, *f.* نتيجه nétidjé ; اتمام itmam, بتم bitim ; قياس keyas.

Concoction, *f.* هضم hazm ; ارمه érimé.

Concombre, *m.* خيار qheyar.

Concordance, *f.* برلك birlik, اتّفاقلق ittifaklek ; اتّفاق ittifak, معاهده mouahédé.

Concordant, te, *a.* مطابق moutabek, موافق mouvafek ; برلك birlik.

Concordat, *m.* پاپا ايله معاهده papa

pa ilé mouahédé ; عهدنامه ahdnamé.

Concorde, *f.* برلك birlik, v. Concordance.

*Concourir, *v. n.* (à qc.) برابر اشلمك barabar ichlémék ; ياردم ايتمك yardem étmék ; — pour qc. بر شيه هم مطلب اولق bir chéyé hém matléb olmak.

Concours, *m.* مخلق سكرديمي qhalk séyirdimi, uchmési ; ياردم yardem ; هم مطلبلك hém matléblik.

Concret, éte, *a. T.* قويولنمش koyoulanmech.

Concubinage, *m.* بله ياتمقلق bilé yatmaklek.

Concubinaire, *m.* نكاحسز عورتله nikiahsez avrétilé guétjinén érkék ; زنپاره zémparé.

Concubine, *f.* اوطه‌لق odalek, اوينلش oynach.

Concupicence, *f.* شهوت chéhvét, نفس آرزوسي néfs arzousou.

Concurrence, *f.* هم مطلبلك hém matléblik ; اردنه دوشمه ardéna duchmé.

Concurrent, *m.* te, *f.* هم مطلب hém matléb.

Concussion, *f.* ظلم zoulm ; صويمه soyma ; جفا djéfa.

Concussionnaire, *m.* ظالم zalim, جفاكار djéfakiar ; ظلم كار zoulounkiar.

Condamnable, *a.* حكم اولنه‌جق héukm olounadjak ; ذم اولنه‌جق zémm olounadjak.

Condamnation, *f.* حكم ايتمه héukm étmé.

Condamner, *v. a.* قضا حكم ايتمك kaza, héukm étmék ; اتمق atmak.

Condensation, *f.* قويولمه koyoulama, قويو ايتمه koyou étmé.

Condenser, *v. a.* قويولتمق koyoulatmak, قويو ايتمك koyou étmék.

Condescendance, *f.* تنزل ténézzul.

Condescendant, te, *a.* تنزل ايدن ténézzul édén.

Condescendre, *v. n.* (à) تنزل ايتمك ténézzul étmék ; الچق كوكللولك altjak guéunulluluk étmék.

Condigne, *a. T.* لايق layek ; مناسب minasib.

Condignité, *f. T.* لايقلق layeklek.

Condisciple, *m.* خواجه‌داش qhodjadach.

Condition, *f.* حال hal, شرط chart, شروط chourout, قول kavl ; خدمت qhezmét.

Conditionel, elle, *a.* شرطلو chartle.

Conditionner, *v. a.* قول قرار ايتمك kavl karar étmék ; دوزمك duzmék.

Condoléance, *f.* تعزيه taziyé.

Condor, *m.* عنقا قوشي anka kouchou.

Conducteur, *m.* trice, *f.* كراجي kiradje ; قاترجي katerdje ;

يلدرم چكن دمر yelderem tjékén démir.

*Conduire, *v. a.* كتورمك guéuturmék ; ارقه‌داشلق ايتمك arkadachlek étmék ; اوزرينه نظر اولمق uzériné nazr olmak, بيورمق bouyourmak ; se — *v. r.* حركت ايتمك harékét étmék.

Conduit, *m.* كونك kunk, اولق olouk, صو يولى sou yolou.

Conduite, *f.* قولاوزلق koulavouzlouk, قولاغزلق koulaghezlek ; كتورمه guéuturmé ; ارقه‌داشلق ايتمه arkadachlek étmé ; توفيق tévfik ; سردارلق sérdarlek ; صو يولى sou yolou.

Confabulateur, *m.* مصاحبت ايدن mousahibét édén.

Confabulation, *f. fa.* مصاحبت mousahibét.

Confection, *f.* بتورمكلك bitirméklik, اتمام itmam ; معجون madjoun.

Confectionner, *v. a.* بتورمك bitirmék, ياپمق yapmak.

Confédéral, ale, *a.* متعلّق اتّفاقه ittifaka mutaallik.

Confédératif, ive, *a.* اتّفاق خصوصي ittifak qhousousou.

Confédération, *f.* برلك birlik, اتّفاق ittifak., معاهده mouahédé.

Confédéré, ée, *a.* برلك birlik, اتّفاقلو ittifakle.

se Confédérer, *v. r.* عهدلشمق ahdlachmak, اندلشمق andlachmak, اتّفاق ايتمك ittifak étmék.

Conférence, *f.* تشبيه téchbih ; تمثيل témsil ; روبار roubar ; مشاوره muchavéré.

Conférencier, *m.* مشاورمجي muchavérédji.

Conférer, *v. a.* روبار ايتمك roubar étmék, بكزتمك bénzétmék ; تشبيه ايتمك téchbih étmék ; *v. n.* مشورت مشاوره ايتمك méchvérét, muchavéré étmék.

Confesse, *f.* اعتراف itiraf.

Confesser, *v. a.* اقرار ايتمك ikrar étmék ; اعتراف دكلمك itiraf diyémék ; se — *v. r.* اعتراف ايتمك itiraf étmék.

Confession, *f.* اقرار ikrar ; اعتراف itiraf.

Confiance, *f.* اعتماد itimad, اعتقاد itikad ; اميد umid (oumoud) ; امينلك éminlik ; جرأت djiraét.

Confiant, te, *a.* امين émin ; اتام inam ; جراءتلو djiraétli, جسور djéssour.

Confidence, *f.* اعتماد itimad, اعتقاد itikad ; سرّ ايچه serr atjma.

Confident, *m.* te, *f.* نديم nédim, مصاحب mousahib.

Confier, *v. a.* (qc. à q.) اتامق inanmak ; اعتقاد اعتماد ايتمك itikad, itimad étmék ; se — *v. r.* en q. en qc. برينه طيامق biriné dayanmak, برينه اتامق biriné inanmak ;

Configuration, *f.* شكل chékl, تصوير tasvir; علامت alamét, نشان nechan.

Confiner, *v. a.* سنوركسمك sinor késmék; سورمك surmék; سوركن ايتمك surguun étmék; se — *v. r.* تنهايه چكلمك ténhaya tjékilmék.

Confins, *m. pl.* حدود houdoud; سنورلر sinorler (senerlar).

Confire, *v. a.* قومق komak (ترشي tourchou); تربيه ايتمك térbiyé étmék.

Confirmatif, ive, *a.* مقرر moukarrér, محقق mouhakkak.

Confirmation, *f.* اقرار ikrar, مقرر moukarrér, اثبات ispat; ياغلمه yaghlama; وافتز يكيلمه‌سى vaftiz yénilémési.

Confirmer, *v. a.* قاويلمك kavilémék, محكم ايتمك muhkém étmék; پكتمك pékitmék; قرار ويرمك karar vérmék, تحقيق ايتمك tahkik, tasdik étmék; ياغلمق yaghlamak, وافتز يكيلمك vaftiz yénilémék.

Confiscable, *a.* مريه ضبط اولنور miriyé zabt olounour.

Confiscation, *f.* مريه ضبط ايتمه miriyé zabt étmé, بكلك ايتمه béylik étmé; بكلك اولمش شي béylik olmouch chéy, بكلك béylik.

Confiserie, *f.* شكرجيلك chékérdjilik.

Confiseur, *m.* شكرجي chékérdji.

Confisquer, *v. a.* ميريه ضبط ايتمك miriyé zabt étmék.

Confiture, *f.* شكرله chékérlémé, شكر التي chékér aléti.

Confiturier, *m.* ière, *f.* شكرجي chékérdji.

Confluent, *m.* ايكي چايك قرشمه‌سي iki tjayen karechmase.

Confondre, *v. a.* قرشترمق karechtermak; بريني شاشرمق birini chachermak; اوتاندرمق outandermak.

Confondu, ue, *p. et a.* قرشق karechek, قرشمش karechmech; دكشلمش déyichilmich; شاشمش chachmech.

Conformation, *f.* شكللنمه chékillénmé, ياپلمه yapelma.

Conforme, *a.* اويار ouyar, بكزر bénzér, مطابق moutabek; موافق mouvafek; اويغون ouyghoun.

Conformer, *v. a.* (qc. à qc.) بكزتمك bénzétmék, اويدرمق ouydourmak; مطابق موافق ايتمك moutabek, mouvafek étmék; se — *v. r.* (à qc.) اويمق ouymak.

Conformité, *f.* اويمقلق ouymaklek, موافقلق mouvafeklek, مطابقلق moutabeklek, اويغونلق ouyghounlouk.

Confortable, *a.* راحت rahat, راحتلو rahatle.

Confortatif, ive, *a. T.* قوتلندرن kouvétléndirén.

Confortation, *f.* قوت ويرمه kouvét vérmé.

Conforter, *v. a.* قوت ويرمك kouvét vérmék.

Confraternité, *f.* هم قرداشلق hém kardachlek.

Confraterniser, *v. a.* هم قرداش ايتمك hém kardach étmék.

Confrère, *m.* هم قرداش hém kardach.

Confrontation, *f. T.* يوزلشترمه yuzléchtirmé ; روبار ايتمه roubar étmé.

Confronter, *v. a. T.* شاهدي دعوا اولانله يوزلشترمك chahidi dava olanlé yuzléchtirmék ; (qc. à qc.) روبار ايتمك roubar étmék.

Confus, use, *a.* قرمه قرش karma karech ; شاشرمش chachermech ; شاشمش chachmech, پريشان périchan.

Confusion, *f.* قرشقلق karecheklek ; شاشقنلق chachkenlek, پريشانلق périchanlek; اوتانمه outanma.

Confutation, *f.* خلافنى سويلمه qhilafene séuylémé ; قرشو سويلمه karche séuylémé.

Confuter, *v. a. p. u.* خلافنى سويلمك qhilafene séuylémék ; ردّ ايتمك rédd étmék.

Congé, *m.* اذن izn (izin) ; يول اذنى yol izni ; وداع vida.

Congédier, *v. a.* يول ويرمك yol vérmék ; گوندرمك guéundérmék, گتمكه يوله اذن ويرمك guitméyé, yola izn vérmék ; قويوبرمك koyvérmék.

Congélable, *a.* طوكر donar.

Congélation, *f.* طوكدرمقلق dondourmaklek.

Congeler, *v. a.* طوكدرمق dondourmak ; se — *v. r.* طوكمق donmak.

Conglomérer, *v. r.* se — يومقلمق youmaklamak, يومغه صارمق youmagha sarmak.

Conglutination, *f.* مبلغلمه mablaklatma, قويولمه koyoulatma.

Conglutiner, *v. a. T.* قويولمق koyoulatmak ; طوتقالمق toutkallamak.

Congratulation, *f.* تهنيه téhniyé.

Congratuler, *v. a.* تهنيه ايتمك téhniyé étmék, مباركلمك mubaréklémék, مبارك اولسون ديمك mubarék olsoun démék;

Congrégation, *f. T.* صوفى قرداشلق sofou kardachlek ; جماعت djémaét, جميعت djémiat.

Congrès, *m.* مشاوره dérnék, مشاوره دركى muchavéré dérnéyi.

Congru, ue, *a.* صرف يولنده طغرو sarf yolounda doghrou ; ياقشر yakecher, مناسب minasib.

Congrûment, *ad.* يرنده yérindé, ياقشقلغله yakechekleghilé ; مناسبتله minasibétlé.

Conjecture, *f.* تخمين taqhmin, قرينه kariné.

Conjecturer, *v. a.* تخمين ايتمك taqhmin étmék, قرينه ايله بلمك kariné ilé bilmék, بولمق boulmak; سزمك sézmék.

*Conjoindre, *v. a.* ياپشترمق yapechtermak, بتشترمك bitichtirmék, بر ايتمك bir étmék.

Conjoints, *m. pl.* اهل éhl, قوجه قري ياخود kodja, yaqhod kare, اش éch.

Conjointement, *ad.* برلكله birliklé; بله bilé, معاً maén.

Conjonctif, ive, *a. T.* وصلى vasli.

Conjonction, *f.* اولاشقلق oulacheklek, برلك birlik; *T.* عطف atf; اقتران iktiran.

Conjoncture, *f.* حال hal, حالة halét.

Conjugaison, *f.* بنا bina, صيغه seghia, تصريف tasrif.

Conjugal, le, *a.* اولو évli; نكاحلو nikiahle.

Conjuguer, *v. a. T.* تصريف بنا ايتمك tasrif, bina étmék.

Conjurateur, *m.* سوزي بر séuzu bir, متفق muttéfik, معاهد mouahid.

Conjuration, *f.* اتفاق ittifak, معاهده mouahédé.

Conjurer, *v. a.* اندلشمق andlachmak, ال بر ايتمك él bir étmék, اتفاق ايتمك ittifak étmék.

Conjurés, *m. pl.* جلاليلر djélalilér, زوربالر zorbalar.

Connaissable, *a.* طانئور tanener; بللو bélli.

Connaissance, *f.* بلمكلك bilmékklik, بلش bilich, طانمه tanema, اشنالق achnalek.

Connaissement, *m.* نولون تذكيرسي navloun tézkirési.

Connaisseur, *m.* euse, *f.* بليجي bilidji, طانيان taneyan, عارف arif, اشنا achna.

*Connaître, *v. n.* طانمق tanemak, بلمك bilmék, اشنا اولق achna olmak; se — *v. r.* en ou à qc. بر شيى بر شيدن طانمق bir chéyi, bir chéydén tanemak.

Connexion, *f.* مناسبت minasibét, عقد akd; ياپشمه yapechma.

Connexité, *f. T.* يقينلق yakenlek, مناسبت minasibét.

Connivence, *f.* يوز ويرمه yuz vérmé, اغماض eghmaz.

Conniver, *v. n.* يوز ويرمك yuz vérmék, كورمزلكدن كلمك géurmézlikdén guélmék.

Connotation, *f.* معنئ ثانى manaï sani.

Connu, ue, *a.* بلنمش bilinmich, بللو bélli, معلوم malum, بلدك bildik, اشنا achna.

Conquérant, *m.* فاتح fatih.

*Conquérir, *v. a.* فتح ايتمك féth étmék.

Conquêt, *m.* *T.* اهلدن اولان مال éhldén olan mal.

Conquête, *f.* فتح féth.

Consacrer, *v. a.* ايتمك تقديس takdis étmék.

Consanguin, ine, *a.* بابا طرفندن خصم اولان baba tarafendan qhesem olan.

Consanguinité, *f.* خصملق qhesemlek.

Conscience, *f.* قلب kalb, ضمير zamir, درون déroun, انسانك ايچروسي insanen itjérisi.

Consciencieux, euse, *a.* انصافلو insafle, قلبى پاك kalbi pak.

Conscription, *f.* بر شهرك عسكره متعلّق ارككلريني يازمه bir chéhirin askéré mutaallik érkéklérini yazma.

Conscrit, *m.* عسكر يازلش askér yazelmech.

Consécration, *f.* ايتمك تقديس takdis étmék.

Consécutif, ive, *a.* اردى صرا arde sera, متوالى mutévali.

Consécutivement, *ad.* ارد اردە ard arda; اولاشترى oulachtere, صرا ايله sera ilé.

Conseil, *m.* اوكت éuyut, نصيحت nasihat, رأى réey, تدبير tédbir, دانشق danechek, دانشقلق danecheklek; مشورت méchvérét, مشاوره muchavéré; قياس keyas; لوندجه londja; ديوان divan; نصيحت اوكت ويرن nasihat éuyut vérén.

Conseiller, *v. a.* اوكت نصيحت ويرمك éuyut, nasihat vérmék;

Conseiller, *m.* ère, *f.* نصيحت اوكت ويرن nasihat, éuyut vérén, اوكتجى éuyutdju, مشاورمجى muchavérédji, مشورتجى méchvérétdji; ديوان افنديسي divan éféndisi.

Consentant, te, *a.* راضي razi, قايل kayel.

Consentement, *m.* رضا riza, راضيلق razilik.

Consentir, *v. n.* راضي قايل اولق razi, kayel olmak, هه بلى ديمك hé, béli démék.

Conséquemment, *ad.* صرا ايله sera ilé; انك اوزره onoun itjin, اويله اولنجه éuylé oloundja.

Conséquence, *f.* نتيجه nétidjé; قياس keyas; مهملك muhimmlik, اغرلق agherlek.

Conséquent, *m.* نتيجه nétidjé; اردى صرا كلان arde sera guélén; par —, *ad.* انك اوزره onoun itjin, اويله اولنجه éuylé oloundja.

Conséquent, te, *a.* اردى صرا arde sera; صرا ايله sera ilé.

Conservateur, *m.* trice, *f.* صقليجي saklayedje, حافظ hafez; ناظر nazer.

Conservation, *f.* صقلايش saklayech, حفظ hefz.

Conserve, *f.* رچل rétjél; طتلو tatle; بكجي كمي békdji guémi; حوض havouz.

Conserver, *v. a.* صقلمق saklamak; حفظ ايتمك hefz étmék, طوتمق toutmak; se — *v. r.* صقلنمق saklanmak; حفظ اولنمق hefz olounmak.

Considérable, *a.* كلّيتلو kulliyétli, كوزه كورنور guéuzé guéurunur, اولو oulou, بيوك béuyuk, بللو باشلو bélli bachle; فكر ايدمجك fikr édédjék.

Considérant, te, *a. fa.* كوزي اچوق guéuzu atjek, دقّت ايدن dekkét édén; صاقنان sakenan.

Considération, *f.* فكر fikr, تفكّر téfékkur, ملاحظه mulahaza, دوشنمه duchunmé; كوز اچقلغي guéuz atjekleghe; اچق كوزلك atjek guéuzluk, بصيرت basirét; قصد kasd; مهمّلك muhimmlik; حرمت hurmét; اعتبار itibar, عزّت izzét, اكرام ikram.

Considérément, *ad.* عاقلانه akelané.

Considérer, *v. a.* فكر ايتمك fikr étmék, دوشنمك duchunmék; حرمت اعتبار عزّت ايتمك hurmét, itibar, izzét étmék; طوتمق toutmak; صايق saymak.

Consignataire, *m.* امانتدار émanétdar, امانت صقليان émanét saklayan.

Consignation, *f.* امانت émanét; امانت رهين قومه émanét, réhin koma.

Consigne, *f.* امر بكجيه اولان békdjiyé olan émr; ديزدار كاتبي dizdar kiatibi; دشاري چقمغه بصاق dichare tjekmagha yasak.

Consigner, *v. n.* امانت رهين قومق émanét, réhin komak; ادي چقمق قالمق ade tjekmak, kalmak; بكجيه امر ويرمك békdjiyé émr vérmék.

Consistance, *f.* قويولق koyoulouk, قالكلق kalenlek; صقلق seklek; بركلك bérklik (péklik); سرتلك sértlik; قرار karar, طيانمقلق dayanmaklek.

Consister, *v. n.* طورمق dourmak, قالمق kalmak, طيانمق dayanmak.

Consistoire, *m.* كردياس ديوانى kérdiyas divane.

Consistorial, le, *a.* كردياسه متعلّق kérdiyasa mutaallik.

Consolable, *a.* تسلّى اولاجق tésélli oladjak.

Consolant, te, *a.* شاد chaz; سوندجلو sévindjli.

Consolateur, *m.* trice, *f.* تسلّى ويريجي tésélli véridji.

Consolation, *f.* تسلّى tésélli (téséla), دلنوازلق dilnuvazlek.

Consoler, *v. a.* تسلّى ايتمك tésélli étmék, ويرمك vérmék, دلنوازلق ايتمك dilnuvazlek étmék.

Consolidant, *m. T.* برلشتريجي علاج birléchtiridji iladj.

Consolidation, *f.* برلشترمه birléchtirmé, قاويلمه kavilémé.

Consolider, *v. a.* ايو ايتمك éyi étmék; قاويلمك kavilémék.

Consommateur, *m.* توكديجي tukédidji, مصرفجي masrafdje, مسرف musrif.

Consommation, *f.* بتورمكلك bitirméklik, اسراف israf.

Consommer, *v. a.* بتورمك bitirmék, باشه چقرمق bacha tjekarmak, تمام تكميل ايتمك tamam, tékmil étmék, بشارمق bacharmak; اسراف تلف ضايع ايتمك israf, téléf, zay étmék; توكتمك tukétmék.

Consomption, *f.* تلف téléf; اسراف israf, خرج qhardj; ورم vérém.

Consonnance, *f. T.* اهنك ahénk; اهنكلك ahénklik, دوزن duzén.

Consonnant, te, *a. T.* دوزنلو duzénli, هم اهنك hém ahénk.

Consonne, *a.* دوزنلو duzénli, اوبار ouyar; *f.* حرف harf; حرف بي harfi bi savt.

Consonner, *v. a.* اهنك ايتمك ahénk étmék; اومق ouymak.

Consorts, *m. pl. T.* ارقه داشلر arkadachlar, صاحبه sahibé.

Consoude, *f.* قره قفص kara kafés.

Conspirateur, *m.* سوزى بر اولان séuzu bir olan; يمينلو yéminli.

Conspiration, *f.* اتفاق ittifak, برلك birlik; معاهده mouahédé, سوز برلكي séuz birliyi.

Conspirer, *v. n.* بر اولمق bir olmak; اتفاق ايتمك معاهده mouahédé, ittifak étmék, اندلشمق andlachmak.

Conspuer, *v. a.* قوصمق kousmak; خورلمق qhorlamak.

Constance, *f.* قرارلق kararlek; قرار karar, پايدارلق paydarlek; قاويلك kavilik.

Constant, te, *a.* قرارلو kararle, بر قرار bér karar, قوي قاوي kavi, ثابت sabit, قايم kayem, پايدار paydar; بللو bélli.

Constamment, *ad.* قرار اوزره karar uzré, بر قرار bér karar, بر دوام bér dévam.

Constater, *v. a.* اثبات ايتمك esbat étmék, صحيحلمك sahihlémék.

Constellation, *f.* برج bourdj; اختر aqhtér; عليون aliyuné.

Conster, *v. i. T.* عيان معلوم ظاهر اولمق ayan, malum, zahir olmak.

Consternation, *f.* شاشقنلق chachkenlek, قورقو بيوك béuyuk korkou.

Consterner, *v. a.* قورقتمق korkoutmak, شاشرمق chachermak.

Constipation, *f.* قبض kabz, قبضلق kabzlek (kabizlik), انقباض inkebaz.

Constipé, ée, *p. et a.* قابض kabiz.

Constiper, *v. a.* قبض ايتمك kabz étmék.

Constitué, ée, *p. et a.* طوران douran, طيانان dayanan.

Constituer, *v. a.* ياپق yapmak, تكميل ايتمك tékmil étmék; دكمك dikmék, قرار ويرمك karar vérmék, نصب تعين ايتمك nasb, tayen étmék; مباشر ايتمك mubacher étmék; se — *v. r.* طورمق dourmak, دكلمك dikilmék; تدارك كورمك tédarik guéurmék.

Constitution, *f.* ياپشترمه yapechterma, اجاد ايتمه idjad étmé; امر émr, قانون kanoun; مزاج mizadj; نصب nasb; تعين tayen; امور دولت oumouri dévlét; احتساب اغاسى ihtisab aghase.

Constitutionel, elle, *a.* احتساب طريقى ihtisab tareki.

Constringent, te, *a.* قصيجي kesedje.

Construction, *f.* بنا bina, ياپو yapou; دوزمكلك duzméklik; *T.* اضافت izafét.

*Construire, *v. a.* ياپق yapmak; بنا ايتمك bina étmék, قورمق kourmak, بتورمك bitirmék; دوزمك duzmék, يرلشترمك yérléchtirmék; *T.* اضافت ايتمك izafét étmék.

Consul, *m.* قونسلوس konsolos.

Consulat, *m.* قونسلوسلق konsoloslouk.

Consultant, *a. et m.* نصيحت ويرجى nasihat véridji.

Consultation, *f.* دانشق danechek, دانشقلق danecheklek, مشورت méchvérét, مشاوره muchavéré; ظن zann, قياس keyas.

Consulter, *v. a.* دانشق danechmak; عقل صورمق دانشق akl sormak, danechmak; دانشق danechek étmék; *v. n.* مشورت مشاوره ايتمك méchvérét, muchavéré étmék; فكرلشمك fikirléchmék; se — *v. r.* كندي باشنه دوشنمك kéndi bachena duchunmék, كندي كندويله كندي مشورت ايتمك kéndi kéndiylé méchvérét étmék.

Consument, te, *a.* توكدن tukédén.

Consumer, *v. a.* اسراف تلف ضايع ايتمك israf, téléf, zay étmék, توكتمك tukétmék.

Contact, *m. T.* طوقمقلق dokounmaklek, طوقنش dokounuch, مس méss.

Contadin, *m.* كويلو kéuylu; چفتجي tjiftdji.

Contagieux, euse, *a.* بولشغن boulachghan, اولشغن oulachghan; un mal — بولاشق خسته‌لك boulachek qhastalek.

Contagion, *f.* بولشمقلق boulachmaklek, اولشمه oulachma; وبا véba, طاون taoun, يمرجق you-

mourdjak ; بولاشغن علّت boulachghan illét.

Conte, *m.* حكايت hikiayét, روايت rivayét, نقل nakl ; قصّه kessé ; مثل méssél (masal).

Contemplateur, *m.* trice, *f.* سيرجي séyirdji, تماشاجي témachadji.

Contemplatif, ive, *a.* دوشنيجي duchunudju, سير ايدمجك séyr édédjék.

Contemplation, *f.* بقمه bakma ; ملاحظه mulahaza ; en — بقرق bakarak, ايچون itjin.

Contempler, *v. a.* بقمق bakmak ; سير ايتمك séyr étmék ; ملاحظه ايتمك mulahaza étmék ; دوشنمك duchunmék.

Contemporain, ne, *a. m. f.* بر زمانده اولان bir zamanda olan, هم زمان hém zaman.

Contempteur, *m.* خوركوريجي qhor guéurudju, خورلايجي qhorlayedje ; اهانتجي éhanétdji.

Contenance, *f.* ضبط zabt, ايچنه المه itjiné alma ; طور tavr, قدانش kemeldanech ; قرارلق kararlek.

Contenant, te, *a.* الور aler, ايچنه صغار itjiné seghar.

Contenant, *m.* ايچنه الان itjiné alan, طوتان toutan.

Contendant, te, *a.* غوغالو kavguale ; نزاعلو nizale.

Contendans, *m. pl.* غوغا ايدنلر kavgua édénlér.

*Contenir, *v, a.* قپلامق kaplamak, الق almak, ضبط ايتمك zabt étmék, ايچنه الق itjiné almak, طوتمق toutmak ; se — *v. r.* طوتلمق toutoulmak ; ضبط اولنمق zabt olounmak ; صغمق seghmak.

Contenu, te, *a.* قايل kayel, راضى razi, خشنود qhochnoud, خوش كوكللو qhoch guéunullu.

Contentement, *m.* رضا reza, خشنودلق qhochnoudlouk, كوكل خوشلغى guéunul qhochloughou, شينلك chénlik, شاذلق chazlek ; قناعت kanaat.

Contenter, *v. a.* راضى خشنود قايل razi, qhochnoud, kayel, كوكلنى خوش ايتمك guéunlunu qhoch étmék, كوكل خوشلغى صفا ويرمك guéunul qhochloughou, séfa vérmék ; se — *v. r.* de qc. بر شيله قناعت ايتمك bir chéyilé kanaat étmék.

Contentieusement, *ad.* غوغا ايله kavgua ilé.

Contentieux, euse, *a.* غوغاجي kavguadje, چكشمجي tjékichidji, تتيز titiz ; نزاعلو nizale.

Contention, *f.* چكش tjékich, غوغا kavgua, نزاع niza ; جهد djéhd (djaht), چالشمقلق tjalechmaklek.

Contenu, *m.* مضمون mazmoun, مفهوم méfhoum, ضمن zemn.

Conter, *v. a.* نقل حكايت روايت

ايتمك nakl, hikiayét, rivayét étmék; ديوويرمك déyivérmék, مثل سويلمك masal séuylémék; en —, à q. برينه يلان سويلمك biriné yalan séuylémék, برينى الداتمق birini aldatmak.

Conterie, *f. T.* ديزيلو بونجق dizili bondjouk.

Contestable, *a.* نزاعلو nizale.

Contestant, te, شربعتده نزاع ايدن chériatda niza édén, غوغا ايدن kavgua édén.

Contestation, *f.* نزاع niza; غوغا ghavgha (kavgua); چكش tjékich.

Contester, *v. a.* چكشمك tjékichmék, نزاع غوغا ايتمك niza, kavgua étmék.

Conteur, euse, *m. f.* نقل ايديجي nakl édidji, مدّاح méddah; لافزن lafazan.

Contexture, *f.* طوقومه dokouma; ياپشترمه yapechterma; اورمه éurmé; اوركي éurguu; باغ bagh.

Contigu, ue, *a.* بتشك bitichik, چاتق tjatek, اولاشق oulachek, متّصل mouttasel.

Contiguité, *f.* بتشكلك bitichiklik, اولاشقلق oulacheklek, ملاصقلق mulaseklek, مماسلق mumaslek.

Continence, *f.* پرهيز pérhiz (péhriz), پرهيزكارلق pérhizkiarlek, زاهدلك zahidlik.

Continent, te, *a.* اهل پرهيز éhlï pérhiz, پاك دامن pak damén, عفّتلو effétlu, عصمتلو esmétlu.

Continent, *m.* قره kara.

Continental, le, *a.* قرويه متعلّق karaya mutaallik.

Contingence, *f.* وقوع voukou, ظهور zouhour, راسات rasat, دوشش duchuch.

Contingent, te, *a.* دوشن duchén, كلان guélén, واقع vakï.

Contingent, *m.* پاي pay, حصّه‌سنه دوشن hissésiné duchén.

Continu, ue, *a.* اولاشق oulachek, بتشك bitichik, متّصل mouttasel, دايمي dayemi, مداوم mudavim; continu, *m.* بتونى butunu; à la —e, *ad.* وقت ايله vakt ilé, زمان ايله zaman ilé.

Continuation, *f.* دوام dévam; مداومت mudavimét, طيانمه dayanma.

Continuel, elle, *a.* دايم dayem, مداوم mudavim.

Continuellement, *ad.* دورميوب dourmayeb; دورمه dourma; دورمدن dourmadan, دايما dayema, هر دايم hér dayem, هر دم hér dém.

Continuement, Continûment, *ad.* v. Continuellement.

Continuer, *v. a.* طورمق dourmamak, اوستلمك ustélémék, دورشمك duruchmék, مداومت اوزره اولمق mudavimét uzré ol-

mak; اوزمق ouzatmak; — *v. n.* طيانمق dayanmak; طورمق dourmak; se — *v. r.* طورمه كيتمك dourma guitmék.

Continuité, *f.* بتشكلك bitichiklik, دايملك dayemlek; طيانمقلق dayanmaklek, طورمقلق dourmamaklek.

Contorsion, *f.* بورله bouroulma, بورو bourou, بورمه bourma; قرله kerelma, بوكلمه bukulmé, چقمه tjekma.

Contour, *m.* چورميان tjévréyan, چوره tjévré; طولاي dolay, اطراف étraf, دايره dayiré.

Contourné, ée, *p. et a.* چقق tjekek, بوركك burkuk; اكري éyri; bien —, ايو رسم اولمش éyi résm olmouch.

Contourner, *v. a.* دايره ويرمك dayiré vérmék; q. بريسنك اوكنه birinin éununé youvarlanmak, يوارلنمق aghzene aramak, اغزينه ارامق.

Contractans, *m. pl.* حجت الوب ويرنلر héudjdjét alep vérénlér, حجتلشنلر héudjdjétléchénlér.

Contracter, *v. a. et n.* قوللشمك kavilléchmék; حجتلشمك héudjdjétléchmék, حجت الوب ويرمك héudjdjét alep vérmék; برشيي كندويه چكمك bir chéyi kéndiné tjékmèk; se — *v. r.* چكلمك tjékilmék; طوتلمق toutoulmak.

Contraction, *f.* چكلمه tjékilmé; طوتلمه toutoulma; اعضا طوتلمه aza toutoulmase, كوترملك kéutrumluk.

Contractuel, elle, *a.* حجتلو héudjdjétli.

Contradicteur, *m.* قرشو سويلين karche séuyléyén, مناقض munakez.

Contradiction, *f.* قرشو سويلمه karche séuylémé, مخالفت mouqhalifét.

*Contraindre, *v. a.* زورلمق zorlamak, زور ويرمك zor vérmék, زور ايتمك zor étmék, مجبور ايتمك médjbour étmék, صقمق sekmak.

Contraint, te, *p. et a.* مجبور médjbour, زورلنمش zorlanmech; ياپه yapma; صقلمش sekelmech; باصلمش baselmech.

Contrainte, *f.* زور zor, جبر djébr; طوتمقلق toutmaklek, مكث méks; تأخير téeqhir.

Contraire, *m.* ضد zédd, عكس aks, خلاف qhilaf; au —, *ad.* عكسنجه aksindjé, ضدنه zeddena.

Contraire, *a.* قرشو karche, ضد zedd, مغاير moughayir, مخالف mouqhalif; ضررلو zararle.

Contrariant, te, *a.* قرشو سويلين karche séuyléyén.

Contrarier, *v. a.* ضد قرشو سويلمك zedd, karche séuylémék; قرشولق karchelamak, قرشو

طورمق karche dourmak; مخالفت ایتمك mouqhalifét étmék; تأخیر ایتمك téeqhir étmék.

Contrariété, *f.* قرشولق karchelek, ضدلق zeddlek, مخالفت mouqhalifét; مانع mani, ممانعت mémanaat.

Contraste, *m.* فرق fark, اختلاف iqhtilaf, اویمزلق ouymazlek.

Contraster, *v. a. et n.* ضد ایتمك zedd étmék, olmak.

Contrat, *m.* حجت héudjdjét; قول kavl, عهد ahd; اوزلشمه ouzlachma.

Contravention, *f.* خلافنی ایتمه qhilafene étmé; خلاف qhilaf.

Contre, *prp. et ad.* قرشو قارشو karché, قرشوسنده karchesenda; مقابلهسنده moukabélésindé; قرشو karche, خلاف qhilaf, مغایر moughayir; اوزره uzré; یاننده yanenda, یقین yaken, طغرو doghrou.

Contre-amiral, ریاله بك eryala béy; ریاله کمیسی eryala guémisi.

Contre-balancer, *v. a.* برابرلمك barabarlamak, برابر ایتمك barabar étmék.

Contrebande, *f* یصاق مال yasak mal, ممنوعات mémnouat

Contrebandier, *m.* ière, *f.* کمروکدن قاچران مال guémrukdén mal katjeran.

Contre-batterie, *f.* دشمن طبیهسنه قرشو اولان طبیه duchman tabyasena karche olan tabya.

à Contre-biais, *ad.* مکسنه aksiné, ترسنه térsiné.

Contrecarrer, *v. a.* مکسنی خلافنی ایتمك aksini, qhilafene étmék; قرشو طورمق karche dourmak.

Contr'-échange, *m.* دکش déyich, ترانپه terampa.

Contre-coup, *m.* اوروش vourouch; اوزلش vouroulouch; عمل amél, تأثیر téésir.

*Contredire, *v. a.* q. قرشو سویلمك karche séuylémék, معارضه ایتمك mouaraza étmék.

Contredisant, te, *a.* عنادجی inaddje.

Contredit, *m.* قرشو سوز karche séuz, قرشو سویلمه karche séuylémé; معارضه mouaraza, ضد zedd sohbét.

Contrée, *f.* ایل ال él, ولایت vilayét; یورت یورد yourd, دیار diyar, مملکت mémlékét.

Contre-façon, *f.* تقلید taklid.

*Contre-faire, *v. a.* تقلید یاپمق taklid yapmak, یاپه یاپمق yapma yapmak; دوزمك duzmék; se — *v. r.* تبدیل اولق tébdil olmak.

Contrefaiseur, *m.* مقلّد moukallid; تقلیدجی takliddji.

Contrefait, te, *a.* چرکن tjirkin, بچمسز bitjimsiz.

Contre-finesse, *f.* حيلهيه بدل حيله hiléyé bédél hilé.

Contre-fort, *m. T.* ديوار طياغى douvar dayaghe.

Contre-gage, *m.* بورجه بدل امانت bordja bédél amanét, رهين réhin.

Contre-gager, *v. a.* امانت رهين قومق amanét, réhin komak.

Contre-hâtier, *m.* بيوك ميمون béuyuk maymoun.

Contre-jour, *m.* يان اشغى yan echeghe; à — قرشو اشغه echegha karche.

Contre-lettre, *f.* يازويه بدل يازو yazeya bédél yaze; ابرا كاغدي ibra kiahade.

Contre-maître, *m.* ايكنجي رئيس ikindji réis; اشجيلره ناظر ichdjiléré nazer.

Contremandement, *m.* بر امره قرشو امر bir émré karche émr.

Contremander, *v. a.* بر امره قرشو امر ويرمك bir émré karche émr vérmék; بطّال ايتمك battal étmék.

Contre-marque, *f.* نشانه قرشو نشان nechana karche nechan; طمغه damgua.

Contre-marquer, *v. a.* بر ايكنجى نشان اورمق bir ikindji nechan vourmak; طمغالمق damgualamak.

Contre-mine, لاغمه قرشو لاغم laghema karche laghem.

Contre-miner. *v. a.* لاغمه قرشو لاغم قازمق laghema karche laghem kazmak.

Contre-mont, *ad.* à — اقنتي يوقرو akente yokare.

Contre-mur, *m.* ايكنجى ديوار ikindji douvar.

Contre-ordre, *m.* امره قرشو امر émré karche émr.

Contre-partie, *f.* قرشو طوران karche douran; مقابله moukabélé.

Contre-percer, *v. a.* مكسندن دلمك aksindén délmék.

Contre-peser, *v. a.* ترازولمك térazilémék.

Contre-pied, *m.* ايز ترس térs iz; عكسلك akslik, ترسى térsi.

Contre-pleige, *m. T.* كفيل kéfil.

Contre-pleiger, *v. n.* كفيل اولمق kéfil olmak.

Contre-poids, *m.* معادلت mouadélét; ترازو térazi.

Contre-poil, *m.* دكنه اولان صاچ dikiné olan satj; à —, *ad.* دكنه dikiné; ترس térs.

Contre-point, *m. T.* اهنك ahéngu.

Contre-pointer, *v. a.* اكنملك iynélémék; قرشو سويلمك karche séuylémék, معارضه ايتمك mouaraza étmék.

Contre-poison, *m.* پادزهر padzéhr (panzéhir).

Contre-porte, *f.* ايكي قات قپو iki kat kapou.

Contre-porter, *v. a.* des mar-

chandises مال كزدرمك mal guézdirmék.

Contre-poser, *v. a.* دفتره يكلش قيد ايتمك déftéré yanlech kayd étmék.

Contre-poseur, *m. T.* مقهلايجي meqhlayedje.

Contre-position, *f.* دفتره يكلش قيد ايتمه déftéré yanlech kayd étmé.

Contre-propos, *m.* حاضر جواب hazer djévab.

Contre-ruse, *f.* v. Contre-finesse.

Contre-scel, *m.* كچوك مهر kutjuk méuhur; تطبيق tatbik.

Contre-sens, *m.* عكسي فكر معني aksi fikr, maana; ترس طرف térs taraf.

Contre-signer, *v. a.* برابر امضا قومق barabar imza komak.

Contre-temps, *m.* قضا kaza; وقتسزلق vaketsezlek; à — وقتسز vaketsez.

Contre-tirer, *v. n.* تكرار بصمق tékrar basmak: رسمنى چقرمق résmini tjekarmak.

Contre-val, *a.* — *ud.* طاغ اشاغه dagh achagha.

Contrevallation, *f.* مترسه قرشو مترس métérisé karche météris.

Contrevenant, *m.* te, *f.* عكسني ايدن aksini édén.

*Contrevenir, *v. n.* à q. عكسنى ايتمك aksini étmék.

Contrevent, *m.* پنجره قپاغى pén-djéré kapaghe.

Contre-vérité, *f.* طوغريلغه خلاف سوز doughrouloughа qhilaf séuz.

Contribuable, *a. m.* ويركو ويرن vérgui vérén.

Contribuer, *v. n. et a.* (à qc.) ويركو ويرمك vérgui vérmék; امداد ايتمك imdad étmék.

Contributif, ive, *a.* ويركولو vérguili.

Contribution, *f.* امداد imdad, ويركو vérgui, تكليف téklif, خراج qharadj.

Contrister, *v. a* محزون ملول mélil, mahzoun étmék, تاصه لندرمق tasalandermak.

Contrit, te, *a.* پشمان puchman; كوكلي قريق guéuynu kerek, منكسر munkésir.

Contrition, *f.* انكسار inkisar; ياري پشمانلق yare puchmanlek.

Contrôle, *m.* مقابله moukabélé; مقابلهجيلك moukabélédjilik.

Contrôler, *v. a.* مقابلهيه قيد ايتمك moukabéléyé kayd étmék; طغملق damghalamak; ذم ايتمك zémm étmék.

Contrôleur, *m.* مقهبلهجي moukabélédji; ناظر nazer; contrôleur, *m.* euse, *f.* ذم ايديجي zémm édidji.

Controuver, *v. a.* ايجاد پيدا ايتمك idjad, péyda (péydah) étmék;

بولمق boulmak; اويدرمق ouydourmak.

Controverse, *f.* نزاع niza, مجادله mudjadélé.

Controversé, ée, *a.* نزاعلو nizale.

Controversité, *m.* ديين ايچون نزاع din itjin niza édén.

Contumace, *f. T.* چغرلدقده شريعته tjaghreldekda chériata وارمه varmama.

Contumace, Contumax, *a. et m. f.* شريعته كلمديكي ايچون اعلام اولان chériata guélmédiyi itjin ilam olan.

Contumacer, *v. a.* چغرلدقده شريعته tjaghreldekda chériata كلمديكي ايچون اعلام ايتمك guélmédiyi itjin ilam étmék.

Contusion, *f.* ازلمسى tén ézilmési.

Contusionner, *v. a.* تنك بر يرينى ازمك ténin bir yérini ézmék.

Convaincant, te, *a.* الزام اثبات ايدن ilzam, esbat édén.

*Convaincre, *v. a.* (q. de qc.) الزام اثبات ايتمك ilzam, esbat étmék.

Convalescence, *f.* شفا chifa, افاقت ifakat.

Convalescent, te, *a.* شفا بولان chifa boulan.

Convenable, *a.* يراشر yaracher, ياقشقلو yakechekle; ياقشان yakechan, مناسب minasib; اويغون ouyghoun, موافق mouvafek.

Convenance, *f.* ياقشقلق yakecheklek, مناسبلك minasiblik, مناسبت minasibét; موافقت muvafekat, اويغونلق ouyghounlouk; لايقلق layeklek.

*Convenir, *v. n.* (de qc.) قوللشمك kavilléchmék, عهدلشمق ahdlachmak; اتفاق قول ايتمك ittifak, kavl étmék; اوزلشمق ouzlachmak; اقرار ايتمك ikrar étmék; (à q. ou à qc.) ياقشمق yakechmak; — *v. i.* مناسب اولق minasib olmak.

Conventicule, *m.* كزلو و يصاق درنك guizli vé yassak dérnék; كزك guézék, حلوا صحبتي hélva sohbéti.

Convention, *f.* برلك birlik, اتفاق ittifak; قول kavl, معاهده mouahédé, عهد ahd; اوزلشمه ouzlachma; درنك dérnék, ديوان divan, مجلس médjlis.

Conventionel, elle, *a.* قوللو kavlli, اوزلشلان ouzlachelan; conventionnels, *m. pl.* ديوان درنك مجلس ارلري divan, dérnék, médjlis érléri.

Conventualité, *f.* مناسترده يشامه manasterda yachama.

Conventuel, elle, *a.* مناسترده متعلق manastera mutaallik.

Conventuel, *m.* دايما بر مناسترده اوتوره بلن پاپاز dayema bir manasterda otoura bilén papaz.

Convers, erse, *a.* دوندرلش déun-

durulmuch, دونمش déunmuch; frère convers عهدلو مناستر خزمتجيسي ahdle manaster qhezmétdjisi.

Conversation, *f.* قونشمه konouchma, مصاحبت mousahibét, صحبت sohbét, الفت ulfét.

Converser, *v. n.* (avec q.) قونشمق konouchmak, كورشمك guéuruchmék, الفت ايتمك ulfét étmék.

Conversion, *f.* دونش déunuch, دونمه déunmé; دكشلمه déyichilmé, تبديل اولمه tébdil olma; — du pécheur توبه téubé.

Converti, ie, *p. et a.* دونمش déunmuch, دونمه déunmé; دوندرلمش déundurulmuch; nouveau —, nouvelle — يكى دونمه yéni déunmé; دينه كلان diné guélén.

Convertir, *v. a.* دوندرمك déundurmék, دكشترمك déyichtirmék, تبديل ايتمك tébdil, taghyir étmék; دوندرمك déundurmék, دينه كتورمك diné guétirmék.

Convertissement, *m.* دوندرمه déundurmé, دكشترمه déyichtirmé; تبديل tébdil, تغير taghyir.

Convertisseur, *m. fa.* دوندرجى déundurudju, دينه امانه كتوريجى diné, imana guétiridji.

Convexe, *a.* قبه‌لو koubbéli, قبارمش kabarmech; يمرو youmrou.

Convexité, *f.* يمرولق youmroulouk, قبه‌لولق koubbélilik.

Conviction, *f.* اثبات espat.

Convie, *m.* مسافر misafir.

Convier, *v. a.* دعوت ايتمك davét étmék; قندرمق kendermak.

Convive, *m.* مسافر misafir, مهمان mihman.

Couvocation, *f.* دعوت جميعت davétï djémiat, درنك dérnék.

Convoi, *m.* اولو كوترمه éulu guéuturmé; ارقه‌داشلق arkadachlek; چوق كمي بر يرده كچمه‌سي tjok guémi bir yérdé guitmési.

Convoiter, *v. a.* استمك istémék, بر شي سودا سنده اولمق bir chéy sévdasenda olmak, حرص طمع hers, tamah étmék, بر شيده كوزي اولمق bir chéydé guéuzu olmak.

Convoitise, *f.* حرص hers, سودا sévda, كوز guéuz.

Convoler, *v. n.* (en secondes noces) ايكنجي دفعه اولمك ikindji défa évlénmék.

Convoquer, *v. a.* بر يره چغرمق bir yéré tjaghermak, دعوت ايتمك davét étmék; درنك جمع dérnék djémï étmék.

Convoyer, *v. a.* ارقه‌داشلق يولداشلق ايتمك arkadachlek, yoldachlek étmék; نظارتله كوترمك nazarétlé guéuturmék.

Convulsé. ée, *a.* سكري چكلمش siniri tjékilmich.

Convulsif, ive, *a.* سكر چكيجي sinir tjékidji.

Convulsion, *f.* سكر چكلمه‌سى sinir tjékilmési.

Convulsionnaire, *m.* سكرلري چكلمش sinirléri tjékilmich,

Coopérateur, *m.* trice, *f.* بله چالشان bilè tjalechan; ياردمجي yardemdje.

Coopération, *f. T.* بله چالشمه bilé tjalechma; ياردم yardem.

Coopérer, *v. n.* (à qc.) بله چالشمق bilé tjalechmak; برابر ايشلمك barabar ichlémék.

Cooptation, *f.* اوكرتلمه éuyurtlémé (uyutlémé), اختيار iqhtiyar.

Coopter, *v. a.* اوكرتلمك éuyurtlémék (uyutlémék).

Coordonner, *v. a.* نظام ويرمك nizam vérmék.

Copartageant, te, *a. m. fa.* حصه‌دار hissédar.

Copeau, *m.* يونغه yongha.

Copie, *f.* صورت sourét, نسخه nousqha; تقليد taklid; اورنك éurnék.

Copier, *v. a.* صورتني المق sourétini almak, رسمنى چقرمق résmini tjekarmak.

Copieux, euse, *a.* چوق tjok, بول bol; برکتلو bérékétli.

Copieusement, *ad.* بوللغله bolloughilé, بول بول bol bol, بولجه boldja; برکتله bérékétilé.

Copiste, *m.* صورت چقاريجى اليجي sourét tjekaredje, aledje.

Copreneur, *m.* اورتاقلغه الان طوتان ortaklegha alan, toutan.

Copropriétaire, *m.* برابر مالك اولان barabar malik olan.

Copter, *v. a.* — la cloche چاكه اورمق tjana vourmak.

Copulatif, ive, *a.* چفتلندرن tjiftléndirén; *T.* وصلى vasli.

Copulation, *f.* — charnelle, جماع djima, سكش sikich.

Copulative, *f. T.* حرف صله harfi sela; عطف atf.

Copule, *f. T.* عطف atf, وصل vasl; صله sela.

Coq, *m.* خروس qhoros; يل قوان yél kovan; — à-l'âne, *m.* مناسبتسز جواب minasibétsiz djévab; les — des jardins, herbe du — افاق يبان نعنه‌سي oufak yaban nanési.

Coqâtre, *m.* تك طشاقلو خروس ték tachakle qhoros.

Coque, *f.* يمرطه قبوغى youmourta kaboughou; جويز بادم قبوغى djéviz, badém kaboughou; اپك قوزالغى ipék kozalaghe.

Coquelicot, *m.* كلنجك چچكي guélindjik tjitjéyi.

Coqueliner, *v. a. fa.* اوغك éutmék (qhoros guibi).

Coqueluche, *f. p. u.* قره‌باش باشلغى

karabach bachleghe; سوكولو كمسه sévguulu kimsé; ضيق نفس اوكسركى dek néfés éuksuruyu.

Coqueluchon, *m.* بر نوع باشلق bir névï bachlek.

Coquemar, *m.* دستي testi, ابريق ebrek (yebrek)

Coquereau, *m.* كچوك كمى kutjuk guémi.

Coqueret, *m.* كاكنج kiakunédj; le fleur de — فنر چچكى fénér tjitjéyi.

Coquerico, *m.* خوروس اوتمه‌سي qhoros éutmési.

Coqueriquer, *v. n.* خوروس اوتمك qhoros éutmek.

Coquet, ette, *a. m. fa.* كندوبى هر كسه بكندرمكه چالشان kéndini hér késé béyéndirméyé tjalechan; عاشق achek, معشوقه machouké.

Coqueter, *v. n.* كندوبى بكندرمكه چالشمق kéndini béyéndirméyé tjalechmak; عاشق اولق achek olmak, سورنمك surunmék.

Coquetier, *m.* يمرطه‌جي youmourtadje; طاوقجى tavoukdjou; ياغجي yaghdje; رفادان قويناجق قاب rafadan koyadjak kap.

Coquetterie, *f.* عاشقلق acheklek, يوصمه‌لق yosmalek; عشق achk, سوكو sévgui.

Coquillage, *m.* بوجك béudjék.; صوده اولان قبوقلو حيوانلر sou-da olan kabouklou hayvanlar; مديه midya; استردبه istridya.

Coquille, *f.* بوجك béudjek; قبوقلو حيوان kabouklou hayvan; سمكلو بوجك قبوغى sumuklu béudjék kaboughou; قرق يمرطه جويز قبوغى kerek youmourta, djéviz kaboughou; طوب قپو خزنه‌سي top qhaznase; قپو يايى kapou yaye.

Coquin, *m.* ine. *f. et a.* يرامز yaramaz, قناكشي كوتى kéutu, féna, kém kichi; قره يوزلو kara yuzlu, حرامزاده haramzadé; مختث mouqhannés (mouhanét), نابكار nabékiar.

Coquinaille, *f.* انسانلرك سپرنديسي insanlaren suprundusu.

Coquinerie, *f. fa.* يرامزلق yaramazlek; كوتيلك kéutuluk; كملك kémlik.

Cor, *m.* طاوق كوتى tavouk guéutu; بورو borou; اوجي بوروسي avdje borousou.

Corail, coraux, *m.* مرجان mérdjan; — de jardin اسپانيول بيري ispanyol bibéri.

Corailler, *v. a.* قرغه كبى اوتمك kargua guibi éutmék.

Corailleur, *m.* مرجان دالغجي mérdjan dalghedje, مرجان چقران mérdjan tjekaran.

Corallin, ine, *a.* مرجان صوبى رنكي mérdjan soyou, réngui.

Corassin, *m.* بر نوع سازان بالغی bir névi sazan baleghe.

Corbeau, *m.* قوزغون kouzguoun, قره قرغه kara kargua; corbeaux وبادن طوتولانلر vébadan toutoulanlar.

Corbeille, *f.* سپت sépét, سلّه séllé (sélé), کوفه kufé; زنبیل zémbil; یوز کورملکی yuz guéurumluyu; هدایه hidayé.

Corbeillée, *f.* سپت طولوسی sépét dolousou.

Corbillard, *m.* پازار قایغی pazar kayeghe; بر صوی بیوك عربه bir soy béuyuk araba.

Corbillat, *m.* قوزغون یوریسی kouzguoun yavrousou.

Corbillon, *m.* سپتجك sépétdjik.

Cordage, *m.* حلات halat, پلامار palamar; قولاجلمه kouladjlama.

Cordager, *v. n.* حلاتی چویرمك halate tjévirmék.

Corde, *f.* ایپ ip, اورغان ourghan; کرش kirich; قیطان قیتان kaytan; سجم sidjim; قولاج kouladj; چرپی tjerpe; چوقه تلی tjouka téli.

Cordeau, *m.* سجم sidjim.

Cordeler, *v. a.* اورمك éurmék.

Cordelette, *f.* ایپجك ipdjik, سججك sidjimdjik.

Cordelle, *f.* سججك sidjimdjik.

Corder, *v. a.* ایپ بوکمك ip bukmék; اولچمك éultjmék; قولاجلمق kouladjlamak; بغلمق baghlamak: se —, *v. r.* پروزلنمك puruzlénmék; کچه‌لنمك kétjélénmék.

Corderie, *f.* ایپ بوکمك یر ip bukédjék yér.

Cordial, le, *a.* یورکه شفالی yuréyé chifale; صادق sadek.

Cordial, *m.* یورکه شفا ویرمه yuréyé chifa vérmé.

Cordialité, *f.* صادقلق sadeklek.

Cordier, *m.* ایپجی ipdji, ایپ بوکیجی ip bukudju.

Cordon, *m.* سجم sidjim, قتاب kennab; شرید chérid; باغ bagh; سکه کناری sikké kénare; دیزی dizi.

Cordonner, *v. a.* بوکمك bukmék; اورمك éurmék; کنار یاپمق kénar yapmak.

Cordonnerie, *f.* پابوجیلك paboutjdjoulouk, چزمه‌جیلك tjizmédjilik; خفّاف خانه qhéffaf qhané (kavafhané).

Cordonnet, *m.* ایپجك ipdjik, قیتاجق kaytandjek, دیزیجك dizidjik.

Cordonnier, *m.* چزمه‌جی tjizmédji, پابوچجی paboutjdjou, خفّاف qhéffaf (kavaf).

Cordouan, *m.* سختیان sahtiyan, کوسله kéusélé.

Cordouanier, *m.* سختیانجی sahtiyandje.

Coriace, *a.* سرت sért; طعکار tamahkiar.

Coriandre, *f.* کشنش kichnich.

Corme, *m.* اوز uvéz.

Cormier, *m.* اوز اغاجی uvéz aghadje.

Cormoran, *m.* قره بطاق kara batak ; * اوزون ضعیف کمسه ouzoun zayef kimsé.

Cornac, *m.* فیلجی fildji.

Cornaline, *f.* عقیق طاشی akek (hakek) tache.

Cornard, *m. fa.* کیدی guidi, اهلنه ایدن پزونکلك éhliné pézévénklik édén.

Corne, *f.* بینوز بوینوز bouynouz ; نعل nal ; کوشه kéuché.

Corné, ée, *a.* بوینوزلو bouynouzlou.

Corneille, *f.* قرغه kargha ; (ot) قوح اوتی qhouqh ulma.

Cornemuse, *f.* غیده ghaydé, طلوم touloum.

Corner, *v. n.* بورو چالمق borou tjalmak ; قولاغنه باغرمق koulaghena baghermak ; چکلمق tjenlamak ; کوف قوقمق kuf kokmak ; اغر قوقوسی اولمق agher kokousou olmak ; *v. a.* شایع چاو ایتمك chay, tjav étmék.

Cornet, *m.* کچوك بوینوز بوری kutjuk bouynouz, borou ; زرنا zourna ; بوینوزدن دیوید حقه bouynouzdan divid, hokka ; کلاه (kiahat) kulah ; دکز بوروسی déniz borousou ; زار اتاجق قاپ zar atadjak kap ; v. Calmar.

Cornetier, *m.* بوینوز اشلین bouynouz ichléyén.

Cornette, *f.* بر نوع زنه تقیه‌سی bir névi zénné takyési ; برنشان bir nechan ; بیاض سنجق béyaz sandjak.

Cornette, *m.* سنجقدار sandjakdar.

Corneur, *m.* بوری چالان borou tjalan ; زرنازن zournazan.

Corniche, *f. T.* راف raf.

Cornichon, *m.* بوینوزجق bouynouzdjouk ; روس خیاری rous qheyare.

Cornière, *f.* اولوق olouk ; کونك kunk.

Cornillas, *m.* قرغه یورسی kargua yavrousou.

Cornouille, *f.* قزلجق kezeldjek.

Cornouiller, *m.* قزلجق اغاجی kezeldjek aghadje.

Cornu, ue, *a.* بوینوزلو bouynouzlou ; کوشه‌لو kéuchéli.

Cornue, *f. T.* عراقی قزانی قپاغی eraké kazane kapaghe, انبیك قپاغی émbik kapaghe.

Corollaire, *m. T.* حرمت hurmét ; طراقی tarakke.

Corporation, *f.* حرفت herfét ; عرفت urfét ; اصناف ésnaf.

Corporel, elle, *a.* جسمانی djismani, تنانی ténani.

Corporifier, *v. a.* تن ویرمك tén vérmék, بر تن التنده فکر ایتمك bir tén altenda fikr étmék ;

se — *v. r.* ياپشمق yapechmak; بتشمك bitichmék.

Corps, *m.* گوده guévdé, تن tén, بدن bédén, جسد djéséd, جسم djism, وجود vidjoud; جنازه djénazé, اولو éulu; جماعت djémaat; چوقلق tjoklouk; — de garde, بكجي اوي قوناغي békdji évi, konaghe; اوتوراجق او otouradjak év, yapou; à — perdu, *ad.* جسارتله djésarétlé, اولدم اولاسيه oldoum olaseya, كور كورينه kior kiorouna.

Corpulence, *f.* تنلولك ténlilik, اندام‌لولق éndamlelek.

Correct, te, *a.* ياكلشسز yanlechsez, غلطسز ghalatsez, طوغرى doghrou; اصلاح islah.

Correcteur, *m.* دوزلديجى duzéldidji, طوغرلديجي doghrouldoudjou; تربيه ايديجي térbiyé édidji.

Correctif, *m.* يومشتمه youmouchatma, گوشتمه guévchétmé; ملايملق عملجي malayemlek iladje.

Correction, *f.* دوزلتمه duzéltmé, طوغرلتمه doghroultma; تعزير téazir; تربيه térbiyé; جزا djéza; طوغرولق doghroulouk; دفتر خانه téftér qhané; maison de — حيلاز تربيه‌سى ايچون اولان هيارخانه haylaz térbiyési itjin olan pimarqhané.

Correctionnel, elle, *a.* دوزلور duzélir, تربيه اولور اصلاح islah, térbiyé olour.

Corrégence, *f.* هم سلطنت hém saltanat.

Corrégent, *m.* هم حكمدار hém hukumdar.

Correlatif, ive, *a.* علاقهٔ مشتركه alakéi muchtéréké olan.

Corrélation, *f.* علاقهٔ مشتركه alakéi muchtéréké.

Correspondance, *f.* معامله mouamélé, علاقه alaké; مكتوبلشمه méktoublachma, خبرلشمه qhabérléchmé; اوزلشمه ouzlachma; برلك birlik.

Correspondant, *m.* برينك علاقه‌سى اولان مكتوبلشديغى كمسه birinin alakési olan, méktoublachdeghe kimsé.

Correspondre, *v. n.* (à qc.) اويمق ouymak; مطابق اولمق moutabek olmak.

Corridor, *m.* بر اوده طاريول bir évdé dar yol; قووش kovouch.

Corriger, *v. a.* دوزلتمك duzéltmék, طوغرلتمق doghroultmak, دوزتمك duzétmék, دوزمك duzmék, اوكرمق onarmak, اصلاح ايتمك islah étmék; تعزير ايتمك tazir étmék, ازارلمق azarlamak; غضب ايتمك ghazéb étmék, جزاسني ويرمك djézasene vérmék; ملايملتمق mulayemlatmak.

Corrigible, *a.* دوزلور duzélir.

Corroboratif, ive, Corroborant, *a.* قوتلندريجي kouvétléndiridji.

Corroborer, *v. a.* قوتلندرمك kouvétléndirmék, قويلمك kavilémék.

Corrodant, te, *a.* يييجي yéyidji, اشندريجي achenderedje.

Corroi, *m. T.* سپي sépi, سپمه sépmé, دباغت débaghét; يوغرلش چوملكجي طپراغي youghroulmouch tjéumlékdji topraghe.

Corrompre, *v. a.* بوزمق bozmak, ازدرمق azdermak; ياپمق yapmak, اويدرمق ouydourmak; رشوت خامن ويرمك rechvét, qhamin vérmék; se — *v. r.* بوزلمق bozoulmak, چورومك tjurumék.

Corrosif, ive, *a.* ياقيجي yakedje; يييجي yéyidji.

Corrosion, *f.* يمه yémé, اشندرمه achenderma.

Corroyer, *v. a. T.* سپلمك sépilémék, ايتمك دباغت débaghét étmék; قارمق (tjéumlékdji tjamourou) karmak; دمري قزدروب اكلمك démiri kezderep éklémék.

Corroyeur, *m.* دبّاغ débbagh (tabak).

Corrude, *f.* يبانى قوش قونماز yabani kouch konmaz.

Corrupteur, *m.* trice, *f.* بوزيجي bozoudjou, ازدريجي azderedje, رشوت خامن ويريجي rechvét, qhamin véridji; —, *a.* فانى fani, ازدريجي azderedje.

Corruptibilité, *f.* بوزولقلق bozoulmaklek, فانيلك fanilik, بوزلمه bozoulma, چورمه tjurumé.

Corruptible, *a.* فانى fani, بوزلور bozoulour, چوريجي tjuruyudju; رشوت خامن ويريلور rechvét, qhamin vérilir.

Corruption, *f.* بوزلقلق bozoulmaklek, چورمه tjurumé, چوركلك tjurukluk; رشوت rechvét, خامن qhamin.

Corsage, *m.* اندام éndam, تن tén, بدن bédén.

Corsaire, *m.* قرصان قورسان koursan (koursand); قرسان كميسي koursan guémisi, جلّاد djéllad

Corsé, *a. m.* drap — قالن چوقه kalen tjouka.

Corselet, *m.* بوجك كوكسى béudjék guéuksu.

Corset, *m.* زنّه‌لرك قيطانلو يلكى zénnélérin kaytanle yéléyi, زبون ziboun (zeben).

Cortège, *m.* قلبه‌لك kalabalek, برابر كيدنلر barabar guidénlér.

Cortuse, v. Oreille d'ours.

Cortuscation, *f.* يلدرامقلق yelderamaklek, شعله‌دارلق chéulédarlek, شعله chéulé, پارله parlama, يلابه yalabema.

Corvéable, *a. m.* انقريه‌يه‌لايق ankaryéyé layek.

Corvée, *f.* عنقريه انقريه ankariyé (anguarya); تكليف téklif.

Corveïer, *m.* عنقريه انقريه اشلين ankariyé ichléyén.

Corvette, *f.* قوربتا kourbéta (guémi).

Cosmétique, *a. et m.* دريى كوزللندرن dériyi guuzéllén-dirén.

Cosmographe, *m.* خطّاط الدنيا qhattat uddunya.

Cosmographie, *f.* هيئة دنيا hiyétï dunya.

Cosse, *f.* تركه قبوغى téréké kaboughou.

Cosser, *v. n.* se —, *v. r.* سوسمك بوينوز ايله دورتمك اورمق susmék, bouynouz ilé durtmék, vourmak.

Cosson, *m.* بغداي بتى boughday biti; اصمه كوزي asma guéuzu; بغداى سطربازي boughday madrabaze.

Cossu, ue, *a.* قالن قبوقلو kalen kabouklou; وارلقلو varlekle.

Costume, *m.* قيافت keyafét, كسبت kisbét; كسوت kisvét, كسم késim; اوروبا ourouba.

Cote, *f.* حرف harf; نشان nechan; رقم rakam; cote, cote-part, *f.* حصّه hissé.

Côte, *f.* ايكه éyé, اكه كموكي éyé kémiyi; قبورغه kabourgha; دكز كناري déniz kénare; يالى yalé; باير bayer, يار yar, دپه dépé, اصل asl.

Côté, *m.* طرف taraf, يان yan.

Coteau, *m.* باير bayer, يار yar, اينش énich, دپه tépé; باغ bagh.

Cotelette, *f.* قبورغه قزارتمه‌سي kabourgha kezartmase.

Coter, *v. a.* رقملق rakamlamak.

Coterie, *f.* مجلس médjlis, صحبت sohbét.

Côtiere, *f.* يالى كناري yale kénare; ديوار اوكنده اولان بغچه douvar éuyundé olan baghtja taqhtase, odjaghe.

Cotignac, *m.* ايوا رچلى ayva rétjéli.

Cotillon. *m.* ايچ انتارسي itj éntarese; بر نوع رقص خورا bir névï raks, qhora.

Cotir, *v. a.* برملك bérélémék, زدلملك zédélémék (ميوه‌يى méyvéyi).

Cotisation, *f.* صالمه صاليانه salmа salyané.

Cotiser, *v. a.* صالمق صاليانه salmak salyané; se —, *v. r.* كندي صاليانه‌سن ويرمك kéndi salyanésin vérmék.

Cotissure, *f.* بره béré, زده zédé, ازك ézik (méyvédé).

Coton, *m.* پنبه pémbé, پنبوق pambouk; ايوا توبى ayva tuyu; qui batte le — پنبوقجى pamboukdjou, حلّاج halladj.

se Cotonner, *v. r.* ايوا توبلو اولمق ayva tuylu olmak; توبلنمك tuylénmék.

Cotonneux, euse, *a.* کچه‌لو kétjéli, بوغاز الان boghaz alan (méyvé).

Côtoyer, *v. a.* کچمك اوزونلغنه ouzounloughouna guitmék.

Cotret, *m.* چالی دمتي tjale démédi.

Cotte, *f.* زنه انتاريسي zénné éntarisi; — de mailles زره کوملکی zerh guémléyi; — d'armes خفتان qhaftan.

Cotteron, *m.* قصه و طار ايچ انتاريسی kesa vé dar itj éntarisi.

Cou, *m.* بوغاز boghaz, v. Col.

Couchages, *m. pl.* دوشکه متعلّق اولان شيلر déuchéyé mutaallik olan chéylér.

Couchant, *m.* کون باتی guun bate; باتی bate; غرب gharb, مغرب maghreb; — *a.* بتان batan; chien — بکجی کوپك békdji kéupék; يوزسز کمسه yuzsuz kimsé.

Couche, *f.* دوشك déuchék, يتاق yatak, کروت kirévét; طوغش doghouch, طوغمه doghma, طوغمقلق doghmaklek; چوجق قوندا‌غی tjodjouk koundaghe; صرا sera, ديزی dizi, تخته taqhta; الك صوا ilk seva.

Couchée, *f.* يتاق yatak.

Coucher, *v. a.* ياترمق yatermak; يره اورمق yéré vourmak; الك صوايی اورمق ilk sevaye vourmak; — *v. n.* ياتمق yatmak, اويومق ouyoumak, کجه‌لك guédjélémék; se — *v. r.* ياتمق yatmak, يره ياتمق yéré yatmak; سرلمك sérilmék; باتمق (guunéch) batmak.

Coucher, *m.* ياتمه yatma; دوشك déuchék; دوشکه متعلّق اولان شی déuchéyé mutaallik olan chéy; يلدزلرك باتمه‌سی yeldezlaren batmase.

Couchette, *f.* دوشك فنا féna déuchék.

Coucheur, *m.* euse, *f.* دوشك ارقه‌داشی déuchék arkadache.

Couci-couci, *ad.* اشته اه éh ichté, الويرر élvirir.

Coucou, *m* قوقو قوشي koughou kouchou.

Coude, *m.* درسك dirsék; اکريلك éyrilik.

Coudée, *f.* الدن درسکه‌دك اوزونلق éldén dirséyédék ouzounlouk; يارم اندازه yarem éndazé.

Coude-pied, *m.* انجك indjik.

Couder, *v. a.* اکري قول کبي اکمك éyri kol guibi éymék.

Coudoyer, *v. a.* درسکله اورمق dirséklé vourmak.

Coudraie, *f.* فندقلق fendeklek.

*Coudre, *v. a.* دکمك dikmék.

Coudre, Coudrier, *m.* فندق اغاجي fendek aghadje.

Couenne, *f.* طوکز دريسی domouz dérisi.

Couette, *f.* قوش توبی دوشك kouch tuyu déuchék.

Couille, *f. fa.* خايه qhaya.

Coulant, te, *a.* اقر akar, اقان akan; اقيجي akedje.

Coulant, *m.* كردانلق guérdanlek.

Coulement, *m.* اقه akma.

Couler, *v. n.* اقق akmak; قايمق kaymak; قايپمق kaypmak, سورتجك surtjmék; خسام (yémich) qham déukulmék; — bas, — à fond, باتمق batmak; چوكمك tjéukmék; — *v. a.* سوزمك suzmék, سوركچدن كچورمك suzguétjdén guétjirmék; — à fond باترمق batermak; se — *v. r.* سيوشمك sivichmék, بردن غايب اولق birdén ghayb olmak.

Couleur. *f.* بويا boya; رنك réngu; بهانه béhané (mahana).

Couleuvre, *f.* انكرك يلانى énguérék yelane.

Couleuvreau, *m.* انكرك ياوريسى énguérék yavrousou.

Coulevrée, *f.* سمز قباق sémiz kabak.

Coulisse, *f.* اك ék; سورمه پنجره surmé péndjiré; سورمه ديوار surmé douvar.

Couloir, *m.* سوزكج suzguétj; *fa.* سويشجك ير sivichédjék yér.

Coulpe, *f.* گناه guunah, صوج soutj.

Coulure, *f.* اريش شيك اقه‌سي érimich chéyin akmase; اوزملر دوكلمه‌سي uzumlér déukulmési.

Coup, *m.* اورش vourouch, ضرب zarb; دورتش durtuch; صوقش sokouch; كسمه késmé, كسش késich; آتش atech, اتم atem; ايچم itjim, يودم youdoum; — dans le flanc مشته mouchta; — dans l'oil نظر nazar, باقش bakech; tout à —, *ad.* اپاكسزدن ansezdan, اپاكسزدن apansezdan; tout d'un —, *ad.* بردن بره birdén biré; à — sûr, *ad.* صحيح sahih, البته élbétté, (hélbétté); après —, *ad.* ايش بتدوكدن صكره ich bittikdén sonra; pour le —, à ce —, *ad.* بوكرملك bou kérélik, بوكره bou kéré; à tout — s دفعه هركره hér kéré, défa.

Coupable, *a. m.* جرملو djurumlu, قباحتلو kabahatle.

Coupant, te, *a.* كسر késèr, كسكين késkin.

Coupe, *f.* كسمه késmé, كسش késich; كرتمه kértmé; كرتك kértik, كسك késik; اودون كسمه odoun késmé; فنجان findjan (fildjan), قدح kadéh, قوپه koupa.

Coupe-gorge, *m.* خرسز يتاغى qhersez yataghe.

Coupe-jarret, *m.* خرسز qhersez, يول كسيجي yol késidji, حيدود haydoud.

Coupelle, *f. T.* پوته pota.

Coupeller, *v. a. T.* پوته دنمك pota dénémék.

Couper, *v. a.* كسمك késmék, قطع ايتمك katï étmék ; طوغرامق doghramak; q. برينك اوكنه كلمك birinin éuyuné guélmék, — du vin دورلو شرابى بر برينه قرشترمق turlu charabe bir biriné karechtermak ; — *v. n.* كسمك késmék, كسر كسكين اولق késér, késkin olmak; *fa.* — court قصه قوپرمق kesa koparmak.

Couperet, *m.* ساطر ساطر sater, كوفته بچاغى kéufté betjaghe.

Couperose, *f.* زاج زadj, زاج قبرس zadjï kebrez (satje kebrez).

Coupeur, *m.* euse, *f.* كسن késén, كسيجي késidji, — de bourse, يان كسيجي yan késidji.

Couple, *f.* چفت tjivt, tjift; اش éch.

Coupler, *v. a.* چفت ايتمك tjift étmék.

Couplet, *m.* قطعه keta.

Coupleter, *v. a. fa.* برينه تركى چقرمق biriné turku tjekarmak

Coupoir, *m.* صنعتجي مقصي sanatdje makase.

Coupole, *f. T.* قبه koubbé.

Coupure, *f.* كسك késik, كرتك kértik.

Cour, *f.* اولى avlou; قپو kapou, درگاه dérguiah; محكمه méhkémé, عرض اوطه‌سي arz odase; ديوان divan.

Courable, *a.* آولناجق avlanadjak.

Courage, *m.* يورك yurék, يوركلولك yuréklilik, جراءت djuraét, غيرت ghayrét; — ! *i.* غيرت ايدك ghayrét édin!

Courageux, euse, *a.* يوركلو yurèkli, جراءتلو djuraétli, غيرتلو ghayrétli.

Couramment, *ad.* تيز téz, الغار ايله ilé.

Courant, te, *a.* سكردن séyirdén; اقان akan; گيدر guidér, گچر guétjér.

Courant, *m.* اقنتي akente; — du marché سيرالناس گچر بها séyrénnas, guétjér paha.

Courbatu, ue, *a.* قتي kate; سرت sért; اويوشموش ouyouchmouch.

Courbature, *f.* قتيلق katelek, اويوشمه ouyouchma.

Courbe, *a.* اكري éyri; — *f.* اكري چزي éyri tjizi; اكري اغاچ éyri aghadj; اتك ارد اياقلرنده اولان شيش aten ard ayaklarenda olan chich.

Courber, *v. a.* اكمك éymék, — *v. n.* se — *v. r.* اكلمك éyilmék.

Courbette, *f.* ات سكمه‌سي at sékmési.

Courbure, *f.* اكلش éyilich, اكلمه éyilmé; اكش éyich, اكمه éymé.

Courcaillet, *m.* بلدرجن اوتمه‌سى belderdjen éutmési ; بلدرجن دودوكي belderdjen duduyu.

Coureur, *m.* سكرديجي séyirdidji, قوشيجي kochoudjou, اولاق oulak, شاطر chater, پيك péyik; coureurs, *pl.* تاتارلر tatarlar, خبر كتورنلر qhabér guétirénlér.

Courge, *f.* قباق kabak.

Courir, *v. n.* سكرمك séyirtmék, قوشمق kochmak, يورمك yurumék, يلمك yélmék, كچمك guétjmék, كتمك guitmék; كزمك guézmék, اقق akmak.

Couronne, *f.* تاج tadj.

Couronnement, *m.* تاج قومه tadj koma.

Couronner, *v. a.* تاج قومق كيدرمك tadj komak, guéydirmék, تاجلندرمق tadjlandermak; se — *v. r.* اختيارلنمق (aghadj) éqhtiyarlanmak.

Courre, *v. a.* v. Courir.

Courrier, *m.* اولاق oulak, تاتار tatar, ساعى saye, پوشتا pochta.

Courroie, *f.* قايش kayech, يولتار youltar.

Courroncer, *v. a.* طارلتمق dareltmak, قزدرمق kezdermak.

Courroux, *m.* اوكه éuké, اويكه éuyké, طارغنلق darghenlek.

Cours, *m.* اقم akma; اقملق akmaklek; كچش guétjich, كيدش guidich; كتمه guitmé, اوزونلق الرى iléri guitmé; اوزونلق ouzounlouk; دور dévr; — de ventre قرنى سورمه karne surmé; اسهال ishal.

Course, *f.* سكرمه séyirtmé, قوشش kochouch; سكردم séyirdim, قوشى kochou; يول yol; چته tjété, اقن aken; ميدان méydan, سكردم ات ميدانى séyirdim, at méydane.

Coursier, *m.* سكردجك ات séyirdédjék at; چاپقن tjapken.

Courson, *m.* بودانمش اصه چبوغى boudânmech asma tjeboughou; اغاج فلسى agkadj filizi.

Court, te, *a.* قصه kesa.

Courtage, *m.* دلالق téllallek, سمسارلق simsarlek, ميانجيلق miyandjelek.

Courtaud, de, *a.* كسك késik; — *m. f.* بودر bodour, قصه بويلو kesa boylou.

Courtaud, *m.* قويرغى و قولاغى كسك ات kouyroughou vé koulaghe késik at; كودك guuguk; تلومك بم دودوكى touloumoun bamm duduyu; دكان خدمتكارى tukian qhezmétkiare;

Courtauder, *v. a.* قويرغنى قولاغنى كسمك kouyroughounou, koulaghene késmék; كوتمك guutmék.

Courte-botte, *f. fa.* بودر bodour, قصه و ششمان كمسه kesa vé chichman kimsé.

Courte-haleine, *f.* نفس طارلغى néfés darleghe; ضيق النفس dek unnéfs (déknéfés), تنك نفسلك ténk néféslik.

Courtement, *ad.* قصه kesa, اجمال idjmal ilé, قصصجه kesadja.

Courte-pointe, *f.* يورغان yorguan.

Courtier, *m.* دلال téllal, سمسار simsar, ميانجى miyandje.

Courtille, *f.* كچوك بغچه kutjuk baghtjé; شراب پوا دستكاهى charab, piva déstguiahe (tézguiahe).

Courtine, *f.* دوشك پردەسي déuchék pérdési, جبينلك djibinlik; اورتا حصار orta hisar.

Courtisan, *m.* سرايلو sarayle, قپو اغاسى قولى kapou adémi, koulou; ديوان قوويجي divan kovoudjou.

Courtisane, *f.* معشوقه machouké, اوياش oynach.

Courtiser, *v. a. fa.* يلتاقلنمق yaltaklanmak, دلكيلنمك tilkilénmék.

Courtois, oise, *a. p. u.* تربيەلو térbiyéli, چلبى tjélébi.

Courtoisie, *f. fa.* چلبيلك tjélébilik, انسانيت insaniyét; ادب édéb, تربيه térbiyé.

Courton, *m.* كندر kéndir, كتان kétan (kétén).

Couru, ue, *p. et a.* قووولمش kovoulmouch, سورلمش surulmuch; être fort — چوق ارانمق tjok aranmak.

Cous, *m.* بلكو كوسره طاشي biléyi, kéusré tache.

Cousin, *m.* ine, *f.* عمجه حالا قرداش amdja, hala, kardach, kez kardach oghlou, keze.

Cousin, *m.* سكك سورى sivri sinék; بر نوع خير ايشي bir névi qhamour ichi.

Cousinage, *f.* خصملق qhesemlek.

Cousinière, *f.* جبينلك djibinlik.

Coussin, *m.* ياصدق يصدق yasdek, مندر mindér.

Coussu, ue, *p. et. a.* دكلمش dikilmich, دكك dikik, دكلو dikili; پك ضعيف pék zayef; طوب طولو dop dolou.

Coût, *m. p. u.* خرج qhardj; مصرف masraf.

Coûtant, *a.* prix —, الو بها ale paha; قيمت keymét.

Couteau, *m.* بچاق betjak; يتاغن yataghan; پالا pala.

Coutelas, *m.* بر نوع ايكي اغزلو قصه بچاق bir névi iki aghezle kesa betjak; خنجر qhantjér.

Coutelier, *m.* بچاقجي betjakdje; سلونز sulunéz.

Coutelière, *f. p. u.* بچاق قابى قينى betjak kabe, kene.

Coutellerie, بچاقجيلق betjakdjelek; بچاقجى دكانى ايشي betjakdje tukyane, ichi.

Coûter, *v. a.* دكمك déymék, اغر بهايه اولق agher bahaya olmak, برينه اولق biriné olmak.

Coûteux, euse, *a.* اغر بهالو agher pahale.

Coutier, *m.* يلكن بزي طوقيان yélkén bézi dokouyan.

Coutil, Coutis, *m.* يلكن بزي yélkén bézi.

Coutre, *m.* صبان دمري saban démiri.

Coutume, *f.* عادت adét, معتاد mutad; آيين ayen, قاعده kaidé; تورە turé.

Coutumier, ière, *a. fa.* الشمش alechmech; اولى كلان ola guélén.

Coutumier, droit —, *m.* قانون مملكت kanounï mémlékét.

Couture, *f.* دكش dikich; درزيلك térzilik, يارە يرى yara yéri.

Couturé, ée, *a.* زياده چيچك بوروغى ziyadé tjitjék bozoughou.

Couturier, *m.* ايو دكن éyi dikén; كويلو درزيسي kéuylu térzisi.

Couturière, *f.* زنه دكشجي dikichdji zénné.

Couvain, Couvein, *m.* تخته بتى يمرطه‌سي taqhta biti youmourtase.

Couvaison, *f.* قولچقه يمرطه‌يه اوتوراجق وقت kolotjka, youmourtaya otouradjak vaket.

Couvée, *f.* يمرطه‌دن يكي چقان يورى youmourtadan yéni tjekan yavrou; بريوا طولوسي يمرطه bir youva dolousou youmourta; قولچقه kolotjka, يمرطه‌يه اوتورمه youmourtaya otourma.

Couvent, *m.* مناستر manaster, كشيش خانه kéchich qhané.

Couver, *v. a. et n.* قولچقه اولق kolotjka olmak, يمرطه‌يه اوتورمق youmourtaya otourmak, يمرطه بصمق youmourta basmak.

Couvercle, *m.* قپاق kapak.

Couvert, te, *p. et a.* قپالو kapalé, گزلو guizli; temps — بولانق هوا boulanek hava.

Couvert, *m.* قوناق konak, اوده oda, بر كيجه‌لك يتاجق بر bir guédjélik yatadjak yér; كولكه‌لك مكتوب كفنى ير kéulguélik yér; méktoub kéfini, zarfe; سفره طاقمى soufra takeme; à — *ad.* حفظ اولش hefz olmouch; امين émin.

Couverte, *f.* سرّ serr; دوشك ات اورتوسى déuchék, at éurtusu.

Couvertement, *ad.* گزلو guizli.

Couverture, *f.* يورغان yorguan; اورتى éurtu; كتاب باغى kitab baghe, جلد djild; اوستى او év ustu, دام طام dam, كرمت kirémit, طام اورتوسى dam éurtusu, چالى tjate, اورتى éurtu.

Couverturier, *m.* يورغانجى yorguandje.

Couveuse, *f.* قولچقه قولوچقه kolotjka; اوتوران طاوق otouran tavouk.

Couvi, *a. m.* oeuf — جلق بوروق djelk, bozouk youmourta.

Couvre-chef, *m.* باش اورتوسي bach éurtusu.

Couvre-feu, *m.* منغل قپاغی mangual kapaghe; چاك سسي tjan sési.

Couvre-plat, *m.* صحان قپاغی sahan kapaghe.

Couvreur, *m.* دام اورتيجي dam éurtudju, كرمديجي kirémiddji.

Couvreuse, *f.* اسكمله اوروجي زنه iskémlé éurudju zénné.

*Couvrir, *v. a.* اورتمك éurtmék, قپامق kapamak, نقابلمق nikablamak, پردلمك pérdélémék; كيدرمك guéydirmék; قبلامق kablamak, صقلامق saklamak, كزلمك guizlémék; ات قصراغه اشمق at kesragha achmak; se —, *v. r.* اورتنمك éurtunmék, گيمك guéyinmék; شبقه‌سني باشنه گيمك chabkasene bachena guéymék; بولوت ايله قپلانمق boulout ilé kaplanmak.

Crabe, *m.* يڭنج yénguédj.

Crac, *m. fa.* چاترده tjaterde; — *i.* اكسزدن ansezdan, بردن بره birdén biré.

Crachat, *m.* توكرك tukruk, سالیار salyar.

Crachement, *m.* توكرمه tukurmé.

Cracher, *v. a. et n.* توكرمك tukurmék; بلغام چقرمق balgham tjekarmak.

Crachoir, *m.* توكردان tukurdan.

Crachoter, *v. n.* صقجه توكرمك sekdja tukurmék.

Craie, *f.* تباشر tébachir (tébéchir).

*Craindre, *v. a.* قورقق korkmak; خوف ايتمك qhavf étmék, قورقوسي اولق korkousou olmak; اوركمك urkmék.

Crainte, *f.* قورقو korkou, خوف qhavf.

Craintif, ive, *a.* قورقق korkak, اوركك urkék.

Cramoisi, *m.* ie, *f. a.* قرمزي kermeze; قرمزرنكی kermez réngui.

Crampe, *f.* سكر چكلمسي sinir tjékilmési.

Crampon, *m.* چنكل tjénguél.

Cramponner, *v. a.* چنكللمك tjénguéllémék; اتی قتي نعللمق ate kate nallamak; se —, *v. r.* چنكللنمك tjénguéllénmék.

Cramponnet, *m.* چنكلجك tjénguéldjik.

Cran, *m.* كرتك kértik.

Crâne, *m.* باش چناغی طاسي bach tjanaghe, tase, قفا كموكي kafa kémiyi.

Crapaud, *m.* زهرلو قربغه zéhirli kourbagha, قره بشل قربغه kara, yéchil kourbagha.

Crapaudine, *f. T.* قربغه طاشی kourbagha tache; دلك دلك délik délik ténéké.

Crapule, *f.* بكريلك békrilik;

زنپارملك zémparélik, حواردەلق hovardalek.

Crapuler, *v. n. p. u.* ایچکیه زنانه دوشمك itjkiyé, zénané duchmék, ایتمك حواردەلق hovardalek étmék.

Crapuleux, euse, *a.* بکري békri, زنپاره zémparé, حواردە hovarda.

Craquelin, *m.* بر نوع سمید bir névi simid.

Craquement, *m.* چاترديي tjaterde, پاترديي paterde.

Craquer, *v. n.* چتلامق tjatlamak; پاتلمق patlamak, چاتردمق tjaterdamak; — *fa.* اوكنمك éuyunmék.

Craquerie, *f. fa.* يلان سويلمه yalan séuylémé, اوكنمه éuyunmé.

Craquétement, *m.* ديش قجردیسی dich kedjerdese.

Craqueter, *v. n.* چاتردمق tjaterdamak, چترمق tjeterdamak; لقلق چالمق (léylék) laklak tjalmak.

Craqueur, *m.* euse, *f.* اوكنجی éuyunudju.

Crasse, *f.* كير kir, مردارلق mourdarlek, بوقلق boklouk, چرك tjirk; معدن بوق madén bokou; ناكس nakés, چنكانه tjinguiané; الچق كمسه altjak kimsé.

Crasse, *a.* قالن kalen, قبا kaba.

Crasseux, euse, *a.* كيرلو kirli, مردار mourdar, بوقلو boklou; *m. et f.* طمكار tamakiar (tamahkiar), ناكس nakés (nékés).

Cravache, *f.* قصه قمچي kesa kamtje.

Cravan, *m.* انغت anghet (kouch).

Cravate, *f.* بوغاز باغی ياغلغی boghaz baghe, yaghleghe.

Crayon, *m.* رسم قلمی résm kalémi; قرشون قلم kourchoun kalém; رسم résm.

Crayonner, *v. a.* رسم چكمك résm tjékmék; رسمني چقرمق résmini tjékarmak.

Crayonneur, *m.* رسّام réssam.

Crayonneux, euse, *a.* تباشرلو tébéchirli.

Créance, *f.* سرّاً رجال امري serrén ridjal émri; الاجق aladjak; lettre de — شهادتنامه chéhadétnamé; بياض béyaz.

Créancier, *m.* ière, *f.* الاجقلو aladjakle.

Créateur, *m.* يرادان yaradan, خلّاق qhallak, خالق qhalik.

Création, *f.* يرادش yaradech; ياپه yapma, دوزمه duzmé.

Créature, *f.* مخلوق maqhlouk, مخلوقات maqhloukat, كائنت kiainét.

Crebèbe, v. Cubèbe.

Crédibilité, *f.* اعتماد itimad, اعتقاد itikad.

Crédit, *m.* اعتبار itibar; faire — اعتبار ويرمك itibar vérmék;

à —, ويرمسي vérési; نافله nafilé, تمسز témélsiz.

Créditer, *v. a.* اعتبار ويرمسي ويرمك itibar, vérési vérmék; الاجقلو يازمق aladjakle yazmak.

Créditeur, *m.* الاجقلو aladjakle.

Crédule, *a.* تيز اينانيجي téz inaner, inanedje.

Crédulité, *f.* تيز اينانمه téz inanma.

Créer, *v. a.* يراتمق yaratmak, وار خلق ايتمك var, qhalk étmék, وجوده كتورمك vidjoudé gué-tirmék; دوزمك duzmék, اجاد ايتمك idjad étmék.

Crême, *f.* قيمق kaymak; اك ايوسي én éyisi.

Crèmer, *v. n.* قيمقلنمق kaymak-lanmak.

Crèmière, *f.* قيمقجي زنه kaymak-dje zénné.

Crénau, *m.* مزغل دلكي mazgual déliyi, كنكره kunkuré.

Créneler, *v. a.* چنتمك چندمك tjéntmék, كرتمك kértmék; مزغل دلكي mazgual déliyi atjmak; كنارلق (sikké) kénarlamak.

Crénelure, *f.* كرتكلو ايش kértikli ich.

Crêpe, *m.* بورنجك burundjuk.

Crêper, *v. a.* قورمق kevermak; قورجق ايتمك keverdjek étmék.

Crépi, *m.* صوا seva.

Crépin, *m.* Saint — پابوچچي چانتهسي pabouтjiou tjantase; وار يوق var yok.

Crépine, *f.* بر نوع پسكول bir névi puskul.

Crépir, *v. a.* صوامق sevamak; مشيني دانهلك méchini tanélémék.

Crépissure, *f.* ديوار صوامه douvar sevama.

Crépitation, *f.* آتش چاترديسي atéch tjaterdese.

Crépu, ue, *a.* قورجق keverdjek (satj).

Crépuscule, *m.* اخشام كونشي aqhcham guunéchi, ملس mélés.

Créque, *f.* كوكم guéuyém.

Cresson, *m.* تره اوتى téré otou.

Cressonnière, *f.* ترهلك térélik.

Crête, *f.* خروس ايبكى qhoros ibiyi, جغا djegha; يلان بوينوزي yelan bouynouzou; تپه tépé; طاغ دوروغى dagh doroughou.

Crêté, ée, *a.* ايبكلو ibikli.

Crêteler, *v. n.* قط قطاق ايتمك ket ketak étmék.

Creuser, *v. a. et n.* قازمق kazmak, اشمك échmék, اويمق ouymak, چقورلتمق tjoukourlatmak.

Creuset, *m.* پوته pota.

Creux, euse, *a.* قووق kovouk, ايچى بوش itji boch; چقور tjoukour, چقورلو tjoukourlou; درين dérin; شاشرمش chachermech; شاشقن chachken.

Creux, *m.* قووق kovouk, چقور tjoukour, بوش ير boch yér; قالب قبا سس kaba sés;

kalep ; *T.* دوكمه‌جى درجه‌سى déukmédji térédjési.

Crevasse, *f.* يارق yarek, چتلاق tjatlak.

Crevasser, *v. a.* چتلاتمق tjatlatmak, يارمق yarmak; — *v. n. et* se —, *v. r.* چتلامق tjatlamak; يارلق yarelmak.

Crève-coeur, *m.* جان اجيسى djan adjese.

Crever, *v. a.* چتلاتمق tjatlatmak, قرمق kermak, پاتلتمق patlatmak; — les yeux كوزلرينى اويق guéuzlérini oymak; — *v. n.* پاتلمق patlamak, كرمك guébérmék; se —, *v. r.* پاتلمق patlamak, چتلامق tjatlamak.

Cri, *m.* چاغرش tjagherech, باغرش bagherech, هايقرش haykerech, فرياد féryad, شهاته chamata, فغان fighan, نعره naare (naghara).

Criailler, *v. a. fa.* صق باغرمق sek baghermak.

Criaillerie, *f.* **Criage**, *m. fa.* شهاته chamata, نزاع niza.

Criailleur, *m.* **euse**, *f. fa.* شهاته‌جى chamatadje; نزاعجى nizadje.

Criant, te, *a.* باغران bagheran.

Criard, de, *a.* باغران bagheran; شهاته نزاع ايدن chamata, niza édén.

Crible, *m.* قلبور قالبور kalbour.

Cribler, *v. a.* قلبورلق kalbourlamak; قلبوردن كچورمك kalbourdan guéutjirmék.

Criblure, *f.* قلبورده قلان kalbourda kalan.

Criér, *v. n. et a.* باغرمق baghermak, هايقرمق haykermak, شهاته ايتمك chamata étmék; شريعتدن مزاد ايتمك chériatdan mézad étmék.

Crierie, *f.* شهاته chamata, يينغره yayguara.

Crieur, *m.* **euse**, *f.* باغران bagheran; دلال téllal.

Crime, *m.* قباحت kabahat; صوچ soutj.

Criminel, *m.* **elle**, *f. a.* قباحتلو kabahatle, صوچلو soutjlou; حرامى harame.

Crin, *m.* قل kel; **crins**, *pl.* يلى yéli, ات يليسى at yélisi.

Crinier, *m.* موتاف moutaf.

Crinière, *f.* يلى yéli, ات يليسى at yélisi; بر فنا ايرتى صاچ bir féna éyréti satj.

Crique, *f.* كچوك ليمان kutjuk liman.

Criquet, *m.* فنا و افاق ات féna vé oufak at.

Crise, *f.* بحران bouhran.

Crispation, *f.* قورمله kevrelma.

Crisser, *v. a.* ديش قجردامق dich kedjerdatmak.

Cristal, *m.* بلور billor.

Cristallin, ine, *a.* بلور كبى billor guibi.

Cristalliser, *v. a. et n.* طوكدرمق dondourmak; طوكمق donmak.

Crite, *f.* ارپەجق arpadjek, ايت دىرسكي it dirséyi.

Critiquable, *a.* قنانەجق kenanadjak, يرجك yérédjék.

Critique, *a.* تفتيش ايدن téftich édén; قنامغه بقان kenamagha bakan; مخاطرەلو mouqhatarale; — *m.* تفتيشجي téftichdji; هر شيه بهانه بولان hér chéyé mahana boulan; قنامغه بقمه kenamagha bakma; تفتيش téftich.

Critiquer *v. a.* تفتيش ايدوب قياسن دىمك téftich édip keyasen démék; قنامق kénamak.

Croasser, *v. n.* قرغه كبي اوتمك kargua guibi éutmék.

Croc, *m.* چنكل tjénguél; حيله كار hilékiar oyoundjou; — *pl.* پالا pala, béuyuk beyek; قانجه kandja.

Croc, *i.* faire — برشيى چينركن bir chéyi tjéynérkén kuturdétmék.

Croc-en-jambe, *m.* ايا ق چلمه ayak tjélmé.

Croche, *a.* اكري éyri.

Crochet, *m.* چنكل tjénguél; طوشان tavchan; قنتار kantar; *pl.* زلف zulf (zuluf).

Crocheter, *v. a.* طوشان ايله اچق tavchan ilé atjmak.

Crocheteur, *m.* چنكللو حمال tjénguélli hamal.

Crochetier, *m.* چنكلجي tjénguéldji.

Crochu, ue, *a.* اكري éyri.

Crocodile, *m.* تمساح timsah, تمساح بالغي timsah baleghe, كلر kélér.

*Croire, *v. a. et n.* انامق inanmak, اعتقاد ايتمك itikad étmék; صانمق sanmak.

Croisade, *f.* جهاد djihad, غزا ghaza.

Croisé, ée, *p. et a.* حاچلو hatjle; — *m.* غازي ghazi.

Croisée, *f.* پنجرەنك حاچ كبي چرچوەسي péntjérénin hatj guibi tjértjivési; پنجره péndjiré; حاچ كبي اولان شيلر hatj guibi olan chéylér.

Croiser, *v. a.* حاچواري قومق hatjvari komak; اوستنه وارمق ustuné varmak; بوزمق bozmak, چزمك tjizmék; — *v. n.* كميلر گيدوب گلمك guémilér guidip guélmék; قاوشمق (ésvab) kavouchmak; se — *v. r.* غزاوت ايچون حاضر اولمق ghazavét itjin hazer olmak.

Croissance, *f.* ترقي tarakke, ازدياد izdiyad, آرتمه artma; آرترمه arterma.

Croissant, *m.* يارم آي yarem ay; بچق betjke.

Croît, *m.* حيوانلرك آرتمەسي hayvanlaren artmase.

*Croître, *v. n.* آرتمق artmak; ترقي ايلرى ازدياد بولمق tarakke, izdiyad

boulmak, چوغلمق tjoghalmak, بيومك béuyumék.

Croix, *f.* حاچ hatj, خاچ qhatj, چلیپا tjalipa, استاوروس estavroz; تحنت mihnét, بلا béla.

Croquant, *m. fa.* يرامز yaramaz, زبدي zibidi.

Croquant, te, *a.* اغزده قترديان aghezda keterdayan.

Croque, *f.* manger qc. à la — au sel بر شيي صالت توز ايله يمك bir chéyi salt touz ilé yémék.

Croquer, *v. n.* قترمق keterdamak, يركن قتر قتر ايتمك yérkén keter keter étmék; — *v. a.* كوتردي ايله كومك kuturdu ilé guévmék; اچ كوزلولكله يمك atj guéuzluluklé yémék, يوتمق youtmak; قبا رسم چكمك kaba résm tjékmék.

Croquignole, *f.* فسكه fiské.

Croquignoler, *v. a. fa.* فسكه اورمق fiské vourmak.

Croquis, *m.* الك رسم ilk résm.

Crosse, *f.* اپسقپوس عصاسي épiskopos asase; اكرى عصا éyri asa; — de fusil تفنك دپچكي tufénk dépdjéyi; مطراق matrak.

Crosser, *v. n.* مطراق اوينامق matrak oynamak; *fa.* un homme à — چاپقن tjapken.

Crossette, *f. T.* فلس filis.

Crotte, *f.* زوقاق چامورى sokak tjamourou; بوق bok.

Crotté, ée, *p. et a.* چامورلو tjamourlou.

Crotter, *v. a.* چامورلمق tjamourlamak, چامور ايتمك tjamour étmék.

Crottin, *m.* حيوان بوقى hayvan bokou; تازه فشقى tazé fechke.

Croulant, te, *a.* خرابه يوز طوتان qharaba yuz toutan.

Crouler, *v. n.* يقلمق yekelmak, كوچمك guéutjmék; *v. a.* صويه كمي ايندرمك souya guémí éndirmék.

Croulier, ère, *a.* اياق بتان ayak batan.

Croulière, *f.* يمشاق ير youmouchak yér.

Croupe, *f.* صغريسى ات at saghrese; طاغ دپهسي tagh tépési; حصه hissé.

Croupière, *f.* قسقون kouskoun.

Croupion, *m.* كوت كموكي guéut kémiyi, كوت guéut.

Croupir, *v. n.* طورمق dourmak, اركمك irkmék (sou); — dans qc. صوقلوب قالمق sokouloup kalmak; بوزلمق bozoulmak.

Croupissant, te, *a.* اركن irkén.

Croustille, *f.* كنارجغى ايتمك ékmék kénardjeghe.

Croustiller, *v. n. fa.* شراب ايچركن براز ايتمك قبوغى يمك charab itjérkén bir az ékmék kaboughou yémék.

Croustilleux, euse, *a. fa.* لطيفه‌جي latifédji.

Croûte, *f.* قبوق kabouk; اكمك ekmék kénare; فنا تصوير féna tasvir.

Croûtelette, *f.* اكمك قبوغى كناري ekmék kaboughou, kénare.

Croyable, *a.* اينانلر inaneler, اينانلجق inaneladjak.

Croyance, *f.* اعتقاد itikad, اعتماد itimad, انان inan (inam).

Croyant, *m.* te, *f.* ديندار dindar.

Cru, *m.* محصول چقان ير mahsoul tjekan yér; نباتات nébatat.

Cru, ue, *a.* چيك tjiy; پشمش pichmémich; هضم اولز hazm olmaz; قبا kaba, سرت sért; à — ايرسز éyérsiz.

Cruauté, *f.* ظلم zoulm; ظلمكارلق zouloumkiarlek.

Cruche, *f.* برداق bardak, دستي tésti; احمق ahmak.

Crouchon, *m.* برداجق bardadjek.

Crucifier, *v. a.* حاچه چقرمق كرمك hatja tjekarmak, guérmék, چارميخه كرمك tjarmeqha guérmék.

Crudité, *f.* چيكلك tjiylik, خاملق qhamlek.

Crue, *f.* ارتمه artma, ارتمقلق artmaklek, ترقّي tarakke, ازدياد izdiyad.

Cruel, elle, *a. m. f.* يمان yaman, ظالم zalim, ظلمكار zouloumkiar.

Crypte, *f.* مزار mézar; اولو قويوسي éulu kouyousou; مغره maghara, اين in.

Cu, v. Çul.

Cube, *m.* زار zar.

Cubèbe, Crebèbe, *f.* كبابيه kébabiyé.

Cubiculaire, *m.* اچ اوغلانى itj oghlane, خاصّكي qhasséki.

Cubital, *m.* درسك يصديغى dirsék yasdeghe.

Cueillette, *f.* خرمان qharman; بچم bitjim; دوشرمه dévchirmé.

*Cueillir, *v. a.* دوشرمك dévchirmék, طوپلمق toplamak, قوپرمق koparmak.

Cuider, *m.* كوفه kufé.

Cuiller, *m.* قاشق kachek; كچه képdjé.

Cuir, *m.* درى déri, كون guéun, سختيان saqhtiyan, مشين méchin, كوسله kéusélé.

Cuirasse, *f.* جبه djébé; زره zerh.

Cuirassé, ée, *a.* جبه‌لو djébéli, زرهلو zerhle.

Cuirasser, *v. a.* زره جبه كيدرمك zerh, djébé guéydirmék.

Cuirassier, *m.* زرهلو جبه‌لو سوار zerhle, djébéli suvar.

*Cuire, *v. a. et n.* پشرمك pichirmék, قينامق kaynatmak; پشمك pichmék, قينامق kaynamak; قزارتمق kezartmak; هضم اتمك hazm étmék; قزدرمق kezdermak; اجمق adjetmak.

Cuisant, te, *a.* ياقيجى yakedje, قتى اجيان kate adjeyan.

Cuiseur, *m. T.* كرمدجى kirémiddji,

طغلهجی toughladje , کرمد kirémid پشرن pichirén.

Cuisine, *f.* اش خانه ach qhané, اش اوي ach évi, مطبخ moutbaqh (moutvak); اشجیلق achdjelek; اشجی یاغی achdje yamaghe.

Cuisiner, *v. n. fa.* اشجیلق ایتمك achdjelek étmék; مانجه یی پشرمك mandjaye pichirmék.

Cuisinier, ière, *f.* اشجي achdje.

Cuisse, *f.* بود boud, بجاق badjak.

Cuisson, *m.* پشرمه pichirmé, قینتمه kaynatma; یانمه yanma; قتی اجي kate adje.

Cuissot, *m.* آو بودي av boudou.

Cuistre, *m.* مکتب خدمتکاري mékteb qhezmétkiare.

Cuite, *f.* — des tuiles کرمت پشمه‌سي kirémit pichmési; — de la chaux کرج یاقه kirédj yakma; — du pain اکمك پشمه‌سی ékmék pichmési; — du sel طوز قینمه‌سي touz kaynamasi.

Cuivre, *m.* باقر بقر baker; — jaune پرنج pirindj.

Cuivré, ée, *a.* باقر رنکي baker réngui.

Cuivrer, *v. a.* باقر ایله باقر قپلامق baker ilé, baker kaplamak; قلب یالدر ایتمك kalb yaldez étmék.

Cuivreux, euse, *a.* باقرلو bakerle; قزل یوزلو kezel yuzlu.

Cul, *m.* کوت guéut; آرد ard, بوزك buzuk, دیب dib; — de basse-fausse, زندان zendan, حبس haps, hapes; un — de sac چقمز توقاق tjekmaz sokak; un — de jatte ایاقسز بجاقسز کمسه ayaksez, badjaksez kimsé.

Culbute, *f.* تقله takla.

Culbuter, *v. a. et n.* تقله قلمق takla kelmak.

Culer, *v. a. T.* کرو چکلمك (guémi) guéri tjékilmék.

Culot, *m. fa.* صوك طوغان son doghan: بر مجلسده اك کنجی bir médjlisdé én guéndji; پوته دبی pota dibi.

Culotte, *f.* طون don, چقشر tjakcher, دیزلك dizlik, شلوار chalvar.

Culte, *m.* عبادت ibadét, طاپنمه tapenma.

Cultivable, *a.* اکلور ékilir, سورولور surulur.

Cultivation, *f.* نطس nadas.

Cultiver, *v. a.* چفت سورمك tjivt surmék, سورمك surmék; * تربیه ایتمك térbiyé étmék; اعتبار ایتمك itibar étmék; حرمت ایتمك héurmét étmék; قونشمق konouchmak, کورشمك guéuruchmék.

Culture, *f.* نطس nadas; تعلیم talim, تربیه térbiyé.

Cumin, *m.* کمیون kimyon.

Cumuler, *v. a. T.* یغمق yeghmak.

Cupide, *a.* طمعکار tamakiar (tamahkiar), شهوتلو chéhvétli.

Cupidité, *f.* کم آرزو kém arzou; شهوت chéhvét.

Curage, *m.* تمیزلمه témizlémé.

Curailles, *f. pl.* سپرندي supruntu.

Curatelle, *f.* وصیلك vasilik, وکالت vékialét.

Curateur, *m.* واصی vasi, وکیل vékil.

Curatif, ive, *a.* شفالو chifale.

Curation, *f.* تیمار timar, خسته بقمه qhasta bakma.

Curcuma, *m.* زردچوب zérdétjéup (zérdétjav).

Cure, *f.* تیمار timar, خسته بقمه qhasta bakma; امامالق imamlek; محلّه mahallé.

Curé, *m.* امام imam, محلّه پاپازي mahallé papaze.

Cure-dent, *m.* دیش قورشترمجق dich karechteradjak.

Cure-oreille, *f.* خلال qhilal (hilal).

Curer, *v. a.* تمیزلك témizlémék, پاکلمك paklémék; آیرتلمق ayertlamak; se — les dents, les oreilles, دیشني قولاغني قورشترمق dichini, koulaghene karechtermak.

Cureur, *m.* — de puits, قویوجي kouyoudjou, لغمجي laghemdje.

Curieux, euse, *a. et m. f.* هر شنیي طوبمق بلمك استین hér chéyi douymak, bilmék istéyén, سودالو sévdale; نادر nadir, باشدن باش bachdan bach; عجایب adjayib.

Curiosité, *f.* هوسلك havéslik; سودا کرلك sévdaguérlik, هر شي بلمك استمه hér chéyi bilmék istémé; curiosités, *pl.* نادیده‌لر nadidélér.

Curoir, Curou, *m.* صبان بورنی saban bournou.

Curvité, *f. p. u.* اکریلك éyrilik.

Cuscute, *f.* کشوته kuchuta (ot).

Cussoné, ée, *a.* قورد یمکي kourd yémiyi.

Custode, *f.* ناظر nazer, کوزجي guéuzdju.

Cutané, ée, *a.* دریه منسوب dériyé ménsoub.

Cuticule, *f. m.* اوست دري ust déri, زار zar.

Cuve, *f.* ماستل mastél, تختەدن taqhtadan kup; une — de vendange, لازه laza.

Cuver, *v. n.* لازمده قالمق lazada kalmak; — *v. a.* — son vin اویویوب سرخوشلغن کچرمك oyouyoub sérqhochloughoun guétjirmék.

Cuvette, *f.* کیرلو صو دوکمك قرنا kirli sou déukédjék kourna.

Cuvier, *m.* تکنه tékné.

Cycle, *m.* دور dévr.

Cygne, *m.* قوغو قوشي koughou kouchou, قوغو koughou.

Cylindre, *m.* اوقلغی oklaghe; دیرك dirék; یووق. طاشي youvguou tache.

Cylindrique, *a.* یوارلق youvarlak.

Cymbale, *f.* صنتور santour.

Cynoglosse, *f.* كوبك دلى kéupék dili (ot).

Cyprès, *m.* سرو sérv (sélvi).

Cypriére, *f.* سرولك sérvilik (sélvilik).

D.

Da-Dam

Da, *i.* oui-da بلى béli, وقعا vaka; nenni-da خير qhayer, بوش boch.

Dada, *m.* اويونجق ات oyoundjak at.

Dadais, *m. fa.* شاشقن chachken; اشك échék.

Dagorne, *f.* بر بوينوزلو اينك bir bouynouzlou inék; *fa.* جاذي قري djaze kare.

Dague, *f.* بر نوع پالا bir névi pala; — de prévot, كمي قامچيسي guémi kamtjese.

Dagues, *f. pl. T.* كيكك تازه بوينوزي kéyiyin tazé bouynouzou.

Daguet, *m.* ايكى ياشنده كيك iki yachenda kéyik.

Daigner, *v. a.* لايق كورمك layek guéurmék.

Daim, *m.* جيران djéyran.

Daine, *f.* صغن seghen.

Dalle, *f.* طاش اولوق tach olouk; قرنا kourna; بلكو biléyi.

Dam, *m.* ضرار zarar, زيان ziyan.

Damas, *m.* شام قماشي دمري اريكى cham koumache, démiri, éri-yi; acier de — طبان daban.

Damasquiner, *v. a.* طبان ايتمك daban étmék.

Dam-Dam

Damasquinure, *f.* طبان daban.

Dame, *f.* خاتون qhatoun (kaden); خانم qhanem; — (en jeu) داما dama, داما طاشي dama tache; — (au jeu des échecs) فرز férz; — (en jeu de carts) قز kez; notre — سريم méryém ana.

Dame-dame, *m.* بر نوع پينير bir névi péynir.

Damer, *v. a. T.* دامايه نشان ايتمك damaya nechan étmék.

Dameret, *m.* زنپاره zémparé.

Damier, *m.* داما تختەسى dama taqhtase; سطرنج تختەسى satrandj taqhtase.

Damnable, *a.* جهنمه لايق djéhénnémé layek; مكروه mékrouh.

Damnation, *f.* جهنملو ايتمه djéhénnémli étmé.

Damné, ée, *p. et a.* جهنملو djéhénnémli.

Damner, *v. a.* جهنملو ايتمك djéhénnémli étmék.

Damoiseau, Damoisel, *m.* يكيد yiyid; *fa.* زنپاره zémparé.

Damoiselle, *f.* كچى زاده قز kichi zadé kez.

Dandin, *m. fa.* بون béun, احمق ahmak.

Dandinement, *m.* صالنتي salente.

Dandiner, *v. n. et* se —, *v. r.* صالنمق salenmak.

Danger, *m.* مخاطره mouqhatara.

Dangereux, euse, *a.* مخاطرهلو mouqhatarale.

Dans, *pr.* ده dé, da; يانده yanenda; ه é, a.

Danse, *f.* خورا qhora, رقص raks.

Danser, *v. n. et a.* خورا دپمك qhora tépmék; رقص ايتمك raks étmék, اوينامق oynamak.

Danseur, *m.* euse, *f.* خورا دپن qhora tépén, رقاص rakkas; قول باشي kol bache; — de corde; جانبار djambaz, ايپ جانبازي ip djambaze.

Dansoyer, *v. a.* فنا خورا دپمك féna qhora tépmék.

Dard, *m.* خشد qhechd; جريد djirid; اوق يلانى ok yelane; اوق ok; آرو دكنى are dikéni.

Darder, *v. a.* خشد جريد اتمق qhechd, djirid atmak; خشد جريد ايله دلمك chechd, djirid ilé délmék; صپلامق saplamak; شوق اورمق chavk vourmak.

Dardille, *f. T.* قرنفيل صاپى karamfil sape.

Darne, *f.* بالق پارچهسى balek partjase.

Darse, Darsine, *f.* ايليمان ايچي iliman itji.

Dartre, *f.* تمركو démréyi.

Dartreux, euse, *a.* تمركولو démréyili.

Date, *f.* تاريخ tariqh.

Dater, *v. a.* تاريخ قومق tariqh komak.

Datif, *m. T.* هدايى hidayi.

Dation, *f. T.* ويرش vérich; باغشلمه baghechlama.

Datte, *f.* خرمه qhourma.

Dattier, *m.* خرمه اغاجي qhourma aghadje.

Daube, *f.* قزارمه kezartma, قاورمه kavourma.

Dauber, *v. a.* قزارمق kezartmak; قاورمق kavourmak; *fa.* يمروقلمق youmrouklamak; طاقلمق takelmak; زوقلنمك zévklénmék.

Dauphin, *m.* يونس بالغى yonous baleghe.

Davantage, *ad.* زياده ziyadé, داقى daqhi (daha).

Davéridion, *f. m.* انكرك ياغى énguérék yaghe.

Davier, *m. T.* ديش كلپتنى dich kélpétini.

De, *prp.* دن dén, dan; ايچون itjin; يانده yanenda.

Dé, *m.* زار zar; يوكسوك yuksuk.

Débâcler, *v. n.* اقق (bouz) akmak; *v. a.* بوشاتمق bochatmak (iskéléyi).

Débâcleur, *m.* ايليمان ناظري iliman nazere.

Débagouler, *v. n. fa.* قوصمق

kousmak; رابطه‌سز سویلمك raboutasez séuylémék.

Déballer, *v. a.* دنك یوك ایچق dénk, yuk atjmak.

Débandade, *f.* شاشرمه chachermma; à la —, *ad.* قرمه قرش karma karech.

Débander, *v. a.* چوزمك tjéuzmék; se —, *v. r.* چوزلمك tjéuzulmék; طاغلمق daghelmak.

Débarbouilier, *v. a.* یقمق (élin, yuzun) yeykamak.

Débarder, *v. a.* بوشاغق (guémiyi karaya) bochatmak.

Débarquement, *m.* کمیدن چقمه guémidén tjekma.

Débarquer, *v. a.* کمیدن چقرمق guémidén tjekarmak; —, *v. n.* قرمه چقمق karaya tjekmak.

Débarasser, *v. a.* کوجلك دفع ایتمك guutjluk défi étmék; قورتارمق kourtarmak; se —, *v. r.* de q. برشیدن کندن قورتارمق bir chéydén kéndin kourtarmak.

Débat, *m.* نزاع niza; مجادله mudjadélé.

Débâter, *v. a.* پلانن المق palanen almak.

Débattre, *v. a.* نزاع مجادله ایتمك niza mudjadélé étmék, چکشمك tjékichmék; se —, *v. r.* چبالمق tjabalamak; کندوبی یورمق kéndini yormak.

Débattu, ue, *p. et a.* نزاعلو nizale; ایو تجسس اولمش éyi tédjéssus olmouch.

Débauche, *f.* یمه ایچمه yémé itjmé; مسرفلك musrufluk, مبذرلك mubézzérlik; طفرا tafra, اسرافچیلق israfdjelek; بوش بوغازلق boch boghazlek.

Débauché, *m.* اسرافجی israfdje; مسرف musrif, بوش بوغاز boch boghaz, کولخانی kulqhani; باشدن چقمش bachdan tjekmech.

Débauchement, *m.* باشدن چقرمه bachdan tjekarma.

Débaucher, *v. a.* ازدرمق azdermak; باشدن چقرمق bachdan tjekarmak; se —, *v. r.* ازمق azmak; یمك ایچمك yémék itjmék; ابلویی قاچرمق ablouyou katjermak.

Débaucheur, euse, *a.* باشدن چقران bachdan tjekaran.

Débet, *m.* بورج bordj; باقی bake.

Débêter, *v. a.* ادم ایتمك adam étmék.

Débiffer, *v. a. fa.* ضعیفلندرمق zayeflandermak; بوزمق bozmak.

Débile, *a.* ضعیف zayef, قوتسز kouvétsiz, زبون zaboun.

Débilitation, *f.* ضعیفلنمه zayeflanma.

Débilité, *f.* ضعیفلق zayeflek, زبونلق zabounlouk.

Débiliter, *v. a.* زبون ضعیف ایتمك

zaboun, zayef étmék ; ضعیفلتمق zayeflatmak.

Débit, *m.* صاتش satech, روایج révaidj, رایج raidj, گیم guétjim, سورله surulmé ; حاضر جوابلق hazer djévablek.

Débitant, *m.* te, *f.* چرچی tjértji ; صاتیجی satedje ; مال سورن mal surén.

Débiter, *v. a.* چوق صاتمق tjok satmak, مال سورمك mal surmék ; نقل ایتمك nakl étmék, بالبالللندرمق balballandermak ; الاجق دفترینه گچورمك aladjak téftériné guétjirmék ; ایشلمك (tach, aghatj) ichlémék.

Débiteur, *m.* euse, *f.* حوادثجی havadisdji.

Débiteur, *m.* trice, *f.* بورجلو bordjlou.

Déblai, *m.* کورومه (kazelan topraghe) kurumé ; *fa.* دفع ایدش défi édich.

Déblayer, *v. a.* کورومك kurumék, تمیزلمك témizlémék ; *fa.* دفع ایتمك défi étmék.

Débloquer, *v. a.* محاصره‌یی قالدرمق mouhasséréyi kaldermak.

Déboire, *m.* ایچدکدن صکره کلان itjdikdén sonra guélén féna dad ; اگرنمه iyrénmé ; نا مقبوللق na makboullouk ; اجی adje.

Déboîter, *v. a.* چقرمق (aaza) tjekarmak.

Débonder, *v. a.* طپه‌سن چقرمق tapasen tjekarmak ; —, *v. n. et* se —, *v. r.* فشقرمق fechkermak.

Débondonner, *v. a.* طپه‌سن چقرمق tapasen tjekarmak.

Débonnaire, *a.* مظلوم mazlem.

Débordé, ée, *a.* خوارده qhovarda, چاپقن tjapken.

Débordement, *m.* طاشمه tachma ; خواردەلق qhovardalek, چاپقنلق tjapkenlek.

Déborder, *v. a.* کنار سوکمك kénar séukmék ; —*v. n. et* se —, *v. r.* طاشمق tachmak ; چقمق tjekmak.

Débotter, *v. a.* q. برینك چزمه‌سن چقرمق birinin tjizmésin tjekarmak.

Débouché, **Débouchement**, *m.* یول درینه اغزي yol, dévrénd aghze, بوغاز boghaz ; صاتش طریقی satech tariki.

Déboucher, *v. r.* طقالو شیي اچمق tekale chéyi atjmak ; —, *v. n.* بوغازدن دریندن چقمق boghazdan, dévrénddén tjekmak.

Déboucler, *v. a.* طوقه‌سن اچمق tokasen atjmak ; زلف یاپمق zuluf yapmak.

Débouillir, *v. a.* رنکي بویایی دکمك réngui, boyaye dénémék.

Débouquer, *v. n.* دکز بوغازندن چقمق déniz boghazendan tjekmak.

Débourber, *v. a.* چامورمدن چقرمق tjamourdan tjekarmak; چامورون تميزلمك tjamouroun témizlémék.

Débourrer, *v. a.* قلني آيتلمق kelene ayetlamak; تربيه ايتمك térbiyé étmék; se —, *v. r.* تربيه اولق térbiyé olmak.

Débourse, *m.* مصرف masraf; خرج qhardj.

Déboursement, *m.* اودمه éudémé, ادا éda; خرج qhardj.

Débourser, *v. a.* اودمك éudémék, ادا ايتمك éda étmék; خرج مصرف ايتمك qhardj, masraf étmék.

Débout, *ad.* اياقده ayakda; دكيلو dikili.

Débouter, *v. a. T.* حقّك يوق ديمك kakken yok démék.

Déboutonner, *v. a.* دوكمه‌سن الكن چوزمك duymésin, iliyin tjéuzmék; se —, *v. r.* كندو دوكمه‌سن چوزمك kéndi duymésin tjéuzmék; سرّيني اچق serrene atjmak.

se **Débrailler**, *v. r.* بوينونى وكوكسنى اچق boynounou vé guéuksunu atjmak.

Débrider, *v. a.* كمنى چقرمق المق guémini tjekarmak, almak; *fa.* عجله كورمك adjélé guéurmék; sans —, *fa.* بر دوزيه bir duziyé.

Débris, *m. T.* قرنتى kerente; پارچه partja.

Débrouiller, *v. a.* دوزلتمك duzéltmék, دوزلتمك duzéltmék; چوزمك tjéuzmék; سوكمك séukmék.

Débrutir, **Débroutir**, *v. a.* پردهء جلا ايتمك pérdah, djila étmék.

Débucher, *v. n.* ايندن چقمق indén tjekmak (hayvan).

Débusquer, *v. a.* قومق komak, سورمك surmék; يرندن چقرمق yérindén tjekarmak.

Début, *m.* الك اتش اوروش ilk atech, vourouch; باش bach; بشلانغيچ bachlanghetj; ابتدا iptida.

Débuter, *v. n.* بشلامق bachlamak.

Deçà, *ad. et. prp.* بوندن بو طرفدن boundan, bou tarafdan; بونده بو طرفده bounda, bou tarafda.

Décacheter, *v. a.* مهريني اچمق méuhurunu atjmak.

Décadence, *f.* دوشمه duchmé; نقصان noksan.

Décagone, *m.* اون كوشه on kéuché.

Décaisser, *v. a.* صندغى بوشاتمق sandeghe bochatmak.

Décalogue, *m.* الّلهك اون تنبيهي allahen on témbihi; عشره كلمات achéré kélimat.

Décampement, *m.* اردو قالقمه‌سي ordou kalkmase.

Décamper, *v. n.* اردوي قالدرمق ordouyou kaldermak; كوچمك guéutjmék; *fa.* الرو يكمك iléri guitmék.

Décan, *m.* عرفت باشي urfét bache; باش اسكى bach éski.

Décanter, *v. a*, *T.* سوزمك suzmék.

Décapiter, *v. a.* باشني كسمك bachene késmék.

Décasyllabe, Décasyllabique, *a.* اون هجالو on hédjéli.

Décédé, ée, *p. et a.* اولن éulén, مرحوم mérhoum.

Décéder, *v. n.* اولمك éulmék, وفات ايتمك véfat étmék, مرحوم اولمق mérhoum olmak.

Déceler, *v. a.* عيان ايتمك ayan étmék; سرّ اچمق serr atjmak; طويورمق douyourmak.

Décembre, *m.* كانون اوّل kianouni évél.

Décemment, *ad.* مناسبتله minasibét ilé.

Décence, *f.* ياقشقلق yakechéklek; مناسبت minasibét.

Décennaire, *a.* اونر onar.

Décennal, le, *a.* اون ياشنده‌كي on yachendaki, اون يللق on yellek.

Décent, te, *a.* ياقشيجى yakechedje; مناسب minasib, ياقشقلو yakechekle.

Déception, *f. T.* حيله hilé, ال al, حيله كارلق hilékiarlek.

De ce que, *c.* زيرا zira; انك اچون onoun itjin.

Décerner, *v. a.* حكم فصل ايتمك héukm, fasl étmék.

Décès, *m.* اولم éulum; اجل édjél; وفات véfat.

Décevant, te, *a.* الداديجى aldadedje.

Décevoir, *v. a.* الداتمق aldatmak, دولاندرمق dolandermak; حيله ايتمك hilé étmék.

Déchaînement, *m.* *يورنه اتلمه yuzuné atelma.

Déchaîner, *v. a.* زنجيردن چقرمق zéndjirdén tjekarmak; قندرمق kendermak; se —, *v. r.* * contre q. برينك يورنه اتلمق birinin yuzuné atelmak, برينه چقش ايتمك biriné tjekech étmék.

Déchalander, v. Désachalander.

Déchanter, *v. n. fa.* اينمك énmék; بورنى قرلق bournou kerelmak.

Décharge, *f.* يوك يقمه ايندرمه yuk yekma, éndirmé; آتشلمه atéchlémé, اتش ايتمه atéch étmé; بوشاتمه (top, tufénk) bochatma; قويويرمه koyvérmé; قولايلمه kolaylama; ابرا كاغدي ibra kiaghede; حنبار hambar (ambar); سپرنديلك supruntuluk; اقه akma; ايماق ayak (souyoun).

Déchargement, *m.* يوك يقمه ايندرمه بوشاتمه yuk yekma, éndirmé, bochatma.

Décharger, *v. a.* يوك يقمق yuk yekmak, ايندرمك éndirmék; خفيفلندرمك qhafifléndirmék; بوشاتمق bochatmak; ارا

ايتمك azad étmék ; ايتمك اده éda étmék ; — une arme à feu طوب تفنك اتمق top tufénk atmak ; بوشاتمق bochatmak ; se —, *v. r.* كندوبى خفيفلندرمك kéndini qhafifléndirmék ; — un ruisseau دوكلمك déukulmék ; — un couleur رنكنى اتمق rénguini atmak.

Décharné, ée, *p. et a.* اتدن دوشمش éttén duchmuch ; ضعيف zayef, زبون zaboun.

Décharner, *v. a.* اتنى چقرمق étini tjekarmak ; ضعيفلندرمق zayeflandermak.

Déchasser, *v. a.* چوي اكسر چقرمق tjivi, éksér tjekarmak.

Déchaussé, ée, *p. et a.* يالن ايلق yalen ayak.

Déchausser, *v. a.* چقرمق (pabutj, tjorab) tjekarmak ; — un arbre اغاجك اطرافن قازمق aghadjen étrafen kazmak.

Déchéance, *f. T.* حقنى غايب ايتمه hakkene ghayb étmé.

Déchet, *m.* اكسكلمه éksiklémé ; نقصان noksan.

Déchevelé, ée, *p. et a.* دك صاچلو dik satjle.

Décheveler, *v. a.* صاچلرين طاغتمق tatjlaren daghetmak.

Déchevétrer, *v. a.* يولارن چقرمق yoularen tjekarmak.

Déchiffrer, *v. a.* نشانلره شرح ويرمك néchanlara chérh vérmék ; — q. برينى وصف ايتمك birini vasf étmék.

Déchiqueter, *v. a.* كرتمك kértmék ; چندمك tjéntmék.

Déchiqueture, *f.* كرتك kértik, چندك tjéndik.

Déchirant, te, *a.* كوكل يقيجى guéunul yekedje.

Déchirement, *m.* يرتمه yertma ; يرتش yertech.

Déchirer, *v. a.* يرتمق yertmak ; قرمق kermak ; — le coeur كوكل قرمق guéunul kermak ; — q. ادنى چكمك adene tjékmék, ذم ايتمك zémm étmék (birini).

Déchirure, *f.* يرتق yertek, دلك délik.

***Dechoir,** *v. n.* دوشمك duchmék, يقلمق yekelmak ; يولدن چقمق yoldan tjekmak.

Décidement, *ad.* بللو bélli ; البتده élbétté (hélbétté).

Décider, *v. a.* (qc.) بللو ايتمك bélli étmék ; كسمك késmék ; q. تعين ايتمك tayen étmék ; —, *v. n.* de qc. بللو اولمق bélli olmak ; se —, *v. r.* فكرينه قومق fikriné komak.

Déciller. v. Déssiller.

Décimable, *a.* عشرى النور éuchuru alener.

Décimal, le, *a.* عشره متعلّق éuchuré mutaallik.

Décimateur, *m.* عشر دیوشرجی éuchur dévchiridji.

Décimation, *f.* اونده بر اله onda bir alma.

Décime, *f.* عشر éuchur, اوندهلق ondalek; اونده بر onda bir.

Décimer, *v. a.* اونده بر المق onda bir almak; عشرین المق éuchurun almak.

Décirer, *v. a.* مومني چقرمق momounou tjekarmak.

Décisif, ive, *a.* قاطع katï.

Décision, *f.* فصل fasl; سجل sidjill.

Déclamateur, *m.* متکلم mutékéllim.

Déclamation, *f.* کلام kélam; دلبازلق dilbazlek; ازار azar.

Déclamer, *v. a. et n.* دلبازلق ایتمك dilbazlek étmék; contre q. ازارلق azarlamak, برینه چقش ایتمك biriné tjekech étmék.

Déclaration, *f.* بیان béyan, دویرمه douyourma; قایمه kayimé; شرح chérh; — du roi امر émr.

Déclarer, *v. a.* شرح ویرمك chérh vérmék; بیان تفسیر تعبیر ایتمك béyan, téfsir, tabir étmék; دویورمق douyourmak, بلدرمك bildirmék; انلاتمق anlatmak; اویورتلمك اوکرتلمك éuyurtlémék (uyutlémék); دکمك dikmék; اسم و رسمیله انلاتمق ism ou résmiylé anlatmak; se —, *v. r.* کندویی بلدرمك kéndini bildirmék; بللو اولق bélli olmak.

Déclin, *m.* دوشمه duchmé; السلمه éksilmé; دوکنمه tukénmé, — une arme à feu چقمق زنبرکی tjakmak zémbérégui.

Déclinable, *a. T.* تصریف اولور tasrif olour.

Déclinaison, *f. T.* تصریف tasrif, بنا bina.

Décliner, *v. n.* دوکنمك tukénmék, دوشمك duchmék; قاچمق katjenmak, صاپمق sapmak; — *v. a.* بنا تصریف اعراب ایتمك bina, tasrif, irab étmék; — son nom کندو ادیني ویرمك kéndi adene vérmék.

Déclive, *a.* انش énich.

Déclivité, *f.* انش énich; انش یر énich yér.

***Déclorre**, *v. a.* چتی باریی قالدرمق tjiti, bareye kaldermak.

Déclos, se, *p. et a.* اچق atjek; باریسز baresez.

Déclouer, *v. a.* اکسرن چقرمق énsérin tjekarmak.

Décocher, *v. a.* اوق اتمق ok atmak.

Décoction, *f.* پشرمه pichirmé; مطبوخ matbouqh (mahboub).

Décoiffer, *v. a.* باشني چقرمق bachene tjekarmak; صاچنی طاغتمق satjene daghetmak; — une bouteille, بوتلیه یی اچمق boutilyaye atjmak.

Décollation, *f.* حضرت یحیانك بویني

اورلمه‌سي hazrétü yahyanen boynou vouroulmase.

Décoller, *v. a.* بوينن اورمق boynoun vourmak, كلّه باش كسمك kéllé, bach késmék.

Décolleter, *v. a.* كوكسني يا بوينونى ايجق guéuksunu, ya boynounou atjmak.

Décoloré, ée, *p. et a.* رنكي بوزوق rénguí bozouk; رنكني اتمش rénguini atméch.

Décolorer, *v. a.* رنكنى بوزمق rénguini bozmak; se —, *v. r.* رنكنى اتمق rénguini atmak.

Décombrer, *v. a.* ويرانه يغنس تميزلمك vérané yeghenen témizlémék.

Décombres, *m. pl.* ويرانه يغني vérané yeghene.

Décomposer, *v. a.* سوكمك séukmék, ايجق atjmak.

Décompte, *m.* اخراج iqhradj; باقى bake.

Décompter, *v. a. et n.* اخراج ايتمك iqhragj étmék; اشاغى وارمق achaghe varmak.

Déconcert, *m.* اتفاقسزلق ittifaksezlek.

Déconcertement, *m.* شاشرمه chacherma.

Déconcerter, *v. a.* براهنكي بوزمق bir ahéngui bozmak; بريني شاشرمق birini chachermak; اوركتمك urkutmék, كوزينى قورقتمق guéuzunu korkoutmak; se —, *v. r.* كوزي قورقق guéuzu korkmak.

Déconfire, *v. a. p. u.* بتون بتونه قرمق (duchmane) butun butuné kermak.

Déconfiture, *f. p. u.* عسكر قرغني askér kerghene; كول اولمه (bir insan) kul olma.

Déconfort, *m. p. u.* تسلّى اولمه téséllí olmama.

Déconforter, *v. a.* كوزينى قورقتمق guéuzunu korkoutmak; se —, *v. r.* كوزي قورقق guéuzu korkmak.

Déconseiller, *v. a.* برينك فكرينى چويرمك birinin fikrini tjévirmék.

Déconstenance, *f.* كوز قورقوسى guéuz korkousou.

Déconstenancer, *v. a.* كوزيني قورقتمق guéuzunu korkoutmak.

Déconvenue, *f. fa.* بختسزلق baqhtsezlek, قره كون kara guun.

Décoration, *f.* زينت ziynét; دونامه donatma; عزّت نشانى izzét nechane.

Décorder, *v. a.* — une corde, اپك بوكمنى چوزمك ipin bukumunu tjéuzmék.

Décorer, *v. a.* دونامق donatmak.

Décortication, *f.* قبوغنى صويمه kaboughounou soyma.

Décorum, *m. fa.* garder le — ياقشغى كوزتمك yakecheghe guéuzétmék.

Decoucher, *v. n.* ديشاريه ياتمق dicharda yatmak; —, *v. a.* q. birini برينى دوشكندن قووموق déuchéyindén kovmak.

***Découdre**, *v. a.* سوكمك (dikichini) séukmék; en —, *fa.* قرشوسنه چقمق karchesena tjekmak; se —, *v. r.* سوكلمك séukulmék; بوزلق bozoulmak; صووموق sovoumak.

Découlement, *m.* اقه akma, دوكلمه déukulmé.

Découler, *v. n.* اقق akmak, دوكلمك déukulmék.

Découper, *v. a.* افاق افاق كسمك oufak oufak késmék; قرپمق kerpmak; كسمك késmék.

Découpler, *v. a. et n.* اشندن ايرمق échindén ayermak, ايرلق ayrelmak.

Découpure, *f.* كسلمش اوجلر késilmich oudjlar; قرپلمش ايش kerpelmech ich.

Découragé, ée, *a.* يوركسز yuréksiz.

Décourageant, te, *a.* يوركسزلندرن yuréksizléndirén.

Découragement, *m.* يوركسزلك yuréksizlik.

Décourager, *v. a.* يوركسزلندرمك yuréksizléndirmék; اوركتمك urkutmék.

Décours, *m.* آيك خسته‌لكك اكسلمه‌سى ayén, qhastaleghen éksilmési.

Décousu, ue, *p. et a.* سوكك séukuk, سوكلمش séukulmuch; يرتق yertek.

Décousure, *f.* سوكك séukuk, سوكلمش دكش séukulmuch dikich.

Découvert, te, *p. et a.* اچلمش atjelmech; اچق atjek; en deniers à découverts, à deniers découverts, نقد افجه nakd (nokoud, naghd) akdjé; à découvert اورتوسز éurtusuz; اچق atjek; آشكاره achkiaré, اچقده atjekda; سربست sérbést.

Découverte, *f.* بولنمه boulounma; ميدانه چقمه méydana tjekma.

***Découvrir**, *v. a.* اچمق atjmak; قپاغن اورتوسن اچمق kapaghen, éurtusun atjmak; بولمق boulmak; ميدانه چقرمق méydana tjekarmak; سر اچمق serr atjmak; دويورمق douyourmak; se —, *v. r.* اچلمق atjelmak; باشنى اچمق bachene atjmak; اشكار اولمق achikiar olmak; ميدانه چقمق méydana tjekmak.

Décrasser, *v. a* تميزلمك témizlémék; تربيه ايتمك térbiyé étmék; se —, *v. r.* توزدن چقرمق tozdan tjekarmak.

Décréditement, *m.* اعتباردن دوشمه itibardan duchmé.

Décréditer, *v. a.* برينك اعتبارينه زول ويرمك birinin itibarena zul vérmék; se —, *v. r.* كندو اعتباردن

غيب ايتمك kéndi itibaren ghayb étmék.

Décrépit, te, *a.* قوجه‌مش kodjamech; بونامش bounamech; un homme — بونامش bounamech; اتاه كتورمش étah guétirmich; une femme — te عجوزه adjouzé.

Décrépiter, *v. a. T.* — le sel آتشده توزى چاترده‌مز ايتمك atéchdé touzou tjaterdamaz étmék; —, *v. n.* چاترداماق tjaterdamak.

Décrépitude, *f.* پك قوجه‌لق pék kodjalek.

Décret, *m.* فرمان férman; بيورلدي bouyroultou; برات bérat, حجت héudjdjét; قياس keyas, سجل sidjill.

Décreter, *v. a. et n.* فرمان بيورلدي حجت ويرمك férman, boyroultou, héudjdjét vérmék; سجل كسمك sidjill késmék; — une maison بر اوى شرعاً مزاده چقرمق bir évi chéran mézada tjekarmak.

Décri, *m.* اقچه سكّه يصاغى akdjé, sikké yasaghe; فنا اد féna ad.

Decrier, *v. a.* يصاق ايتمك yasak étmék, دلال چغرتمق téllal tjaghertmak; ادينى بوزمق چقرمق adene bozmak, tjekarmak.

* Décrire, *v. a.* واصف ايتمك vasf étmék.

Décrocher, *v. a.* جنكلدن چقرمق tjénguéldén tjekarmak.

Décroissement, *m.* اكسلمه éksilmé, ازاله azalma.

*Décroître, *v. n.* اكسلمك éksilmék, ازالمق azalmak.

Décrotter, *v. a.* چامورن تميزلمك tjamouroun témizlémék, سلمك silmék.

Décrotteur, *m.* پابوج سلن paboutj silén.

Décrue, *f.* صو ازالمسي sou azalmase.

Décruser, *v. a. T.* ايپك قينامق ipék kaynatmak.

Déçu, ue, *p. et a.* الدانمش aldanmech.

Décuire, *v. n. et* se — *v. r.* طورولمق douroulanmak.

Décuple, *m.* اون قات on kat.

Décupler, *v. a.* اون قات ايتمك on kat étmék.

Décuver, *v. a.* — le vin شرابى لازمدن چقرمق charabe lazadan tjekarmak.

Dédaigner, *v. a. et n.* خور باقق qhor bakmak; لايق اولمق layek olmamak.

Dédaigneux, euse, *a.* خور اولان qhor olan; اهانت ايديجي ihanèt édidji.

Dédain, *m.* خورلق qhorlouk, اهانت ihanét; صايمه saymama.

Dédale, *m.* ياكلماج yaneltmadj.

Dédamer, *v. n. T.* دامايه چقمق damaya tjekmak.

Dédans, *ad.* اچنده itjindé; ايچينه

itjiné ; ايچندن itjindén ; par — ايچندن itjindén ; de — ايچندن itjindén dichare ; —, *m.* ايچي itji, ايچ يانى itj yane, tarafe.

Dédicace, *f.* تقديس takdis, تكريساس tékrisas.

Dédier, *v. a.* ايتمك تقديس takdis étmék ; ايتمك مخصوص تعين maqhsous, tayen étmék.

***Dédire**, *v. a.* بركسمك (bir séuzu) béyénmémék ; se —, *v. r.* سوزيني كيرو المق séuzunu guéri almak ; كيرو چكلمك guéri tjékilmék.

Dédit, *m.* سوزينى كيرو الله séuzunu guéri alma, سوزندن دوغه séuzundén déunmé ; پشيانلق puchmanlek.

Dédommagement, *m.* ضرر اودمه zarar éudémé.

Dédommager, *v. a.* ضررين اودمك zararen éudémék.

Dédorer, *v. a.* يالدزين چقرمق yaldezen tjekarmak ; se —, *v. r.* يالدزي چقمق yaldeze tjekmak.

***Dédormir**, *v. n. fa.* faire — de l' eau بـرار ايلتمق (souyou) biraz eletmak.

Dédoubler, *v. a.* اصتار سوكمك asdar séukmék.

Déduction, *f.* اخراج iqhradj, تنزيل ténzil ; مفصّل حكايت moufassal hikiayét ; اثبات isbat (espat).

***Déduire**, *v. a.* ايتمك اخراج iqhradj étmék, چقرمق tjekarmak ; مفصّل نقل ايتمك moufassal nakl étmék.

Déesse, *f.* ديشي بت dichi pout.

se Défâcher, *v. r. fa.* اوكسي كچمك éukési guétjmék.

Défaillance, *f.* ضعيفلق zayeflek ; بايلمه bayelma.

Défaillant, te, *a.* بايغن bayghen, بايلمش bayelmech ; شريعته كلمديكي ايچون اعلام اولان chériata guélmédiyi itjin ilam olan.

***Défaillir**, *v. n. p. u.* ياكلمق yanelmak ; ضعيفلمق zayéflanmak.

***Défaire**, *v. a.* چوزمك tjéuzmék ; ايچق atjmak, سوكمك séukmék, قويويرمك koyvérmék, طاغمق daghetmak ; يوق يوف هلاك ايتمك yok, youf, hélak étmék ; اولدرمك éuldurmék ; بتون بتونه butun butuné kermak ; ضعيفلتمق zayeflatmak ; اوستن اولق ustun olmak ; se —, *v. r.* de qc. كندوبى قورتارمق kéndini kourtarmak ; كندوبى اولدرمك kéndini éuldurmék ; كوزي قورقق guéuzu korkmak.

Défaite, *f.* قرغن kerghen ; مال روايجي mal révaidji ; بهانه béhané (mahana), سوز séuz.

Défalcation, *f.* اخراج iqhradj.

Défalquer, *v. a.* ايتمك اخراج iqhradj étmek, چقرمق tjekarmak, اشاغى وارمق achaghe varmak.

Défaut, *m.* اکسك éksik, نقصان noksan, اکسکلك éksiklik; قصور kousour, تقصيرات taksirat, قباحت kabahat; چغرلدقده شريعته tjaghreldekda chériata varmama; — des côtes بوش بوكر boch béuyr.

Défaveur, *f.* كوردن چقمه géuzdén tjekma, يوز چويرمكلك yuz tjévirméklik.

Défavorable, *a.* كوزدن چقمش guéuzdén tjekmech; ضررلو zararle, ايو اوليان éyi olmayan.

Défectif, ive, *a.* اکسکلو éksikli, قصور kousour.

Défection, *f.* ترك térk, دونمه déunmé.

Défectueux, euse, *a.* اکسکلو éksikli, اکسك éksik; قصور kousour.

Défectuosité, *f.* اکسکلك éksiklik; اکسك éksik, قصور kousour, نقصان noksan.

Défendre, *v. a.* قورومق koroumak, طرف ارقه چقمق اولق taraf, arka tjekmak, olmak; تنبيه يصاق ايتمك témbih, yasak étmék, se —, *v. r.* كندوبی كندوني قورومق kéndini koroumak, قورونمق korounmak, صاقنمق sakenmak.

Défense, *f.* ارقه arka, طرف taraf, قورومقلق koroumaklek, حمايت himayét, صيانت siyanét; طرف ياك چقمه taraf, yan tjekma; يصاق yasak; les — s du sanglier طوكز آروسي domouz azese; — de l'éléphant فيل ديشي fil dichi.

Défenseur, *m.* قوروييجي korouyoudjou; ارقه arka; طرف taraf.

Défensif, ive, *a.* قوروويه متعلق korouya mutaallik.

Déférant, te, *a.* اويوجي ouyoudjou, سوزه ياتر séuzé yater; خاطر يپان qhater yapan.

Déférence, *f.* اويش ouyouch, اويمه ouyma; اسلمه éslémé.

Déférent, *m. T.* سكّكده ضرب اولان sikkédé zarb olan يرك نشانی yérin nechane.

Déférer, *v. n.* (à) اويمق (qhater itjin) ouymak; —, *v. a.* ويرمك vérmék, تسليم ايتمك téslim étmék; قولامق kovlamak, غمازلق ghammazlamak, برينی كچمك birini guétjmék, شكايت ايتمك chikiayét étmék.

Déferrer, *v. a.* نعلينی قوپارمق nalene koparmak; * qc. كورنی قورقمق guéuzunu korkoutmak; برينی شاشرمق birini chachermak; se —, *v. r.* نعلنی دوشرمك nalene duchurmék; * كوزي قورقق guéuzu korkmak.

Défets, *m. pl. T.* اکسکلمه éksiklamé! ارتقلمه arteklama.

Défeuillir, *v. a.* يپراغن دوكمك yapraghen déukmék.

Défi, *m.* ميدانه چغرمه méydana

tjagherma ; میدان اوقومه méydan okouma.

Défiance, *f.* اعتمادسزلق itimadsezlek, اینامه inanmama ; اشکل ichkil, شپهه chuphé (chifé).

Défiant, te, *a.* اعتمادسز itimadsez, اینامز inanmaz, اشکللو ichkilli.

Déficit, *m.* اکسیلن éksilén, قصور kousour.

Défier, *v. a.* میدان اوقومق méydan okoumak ; استمك istémék ; se —, *v. r.* de q. ou de qc. اعتماد ایتمك itimad étmémék, اینامق inanmamak.

Défigurer, *v. a.* بچنی بوزمق bitjimini bozmak.

Défilé, *m.* طار یول dar yol ; بوغاز boghaz, دربند dérbénd (dévrént).

Défiler, *v. a.* دیزمك dizmék ; تلی چقرمق téli tjekarmak ; — *v. n.* عسکر دیزی ایله گیتمك askér dizi ilé guitmék.

Définir, *v. a.* تعیین ایتمك tayen étmék, بلدرمك bildirmék, دوی ایتمك douy étmék ; کسمك késmék, قطع ایتمك katï étmék ; تعریف ایتمك tarif étmék.

Définitif, ive, *a.* قاطع katï ; en définitive, خلاصهٔ کلام qhulaseï kélam.

Définition, *f.* تعریف tarif ; شرح chérh ; تقدیر takdir, کسك جواب késik djévab.

Définitivement, *ad.* قاطع hatï, بتون بتونه butun butuné.

Déflagration, *f. T.* یاقه yakma.

Déflegmer, *v. a. T.* صوینی اوچرمق souyounou outjourmak.

Défleurir, *v. n.* چچکی دوکلمك tjitjéyi déukulmék ; — *v. a.* چچکنی دوکمك tjitjéyini déukmék ; طومانن سلمك (ériyin) doumanen silmék.

Défloration, *f.* قزبوزمه kez bozma.

Déflorer, *v. a.* قز بوزمق kez bozmak, قزلغن المق kezleghen almak.

Défoncer, *v. a.* دیبنی چقرمق dibini tjekarmak ; se —, *v. r.* دیبی گوتمك dibi guéutjmék.

Déformer, *v. a.* بچدن چقرمق bitjimdén tjekarmak.

Défourner, *v. a.* فروندن چقرمق fouroundan tjekarmak.

Défrai, *m.* برینك مصرافن چکمه birinin masrafen tjékmé.

Défrayer, *v. a.* q. برینك مصرافن چکمك birinin masrafen tjékmék.

Défricher, *v. a.* سورمك surmék (tarlaye) ; یول اچمق yol atjmak.

Défricheur, *m.* اکینجی ékindji.

Défriser, *v. a.* صاچن قویرجقلغن بوزمق satjen keverdjekleghen bozmak.

Défroncer, *v. a.* پوتن المق potoun almak ; * — les sourcils کیفلو

يوز كوسترمك kéyfli yuz guéustérmék.

Défroque, *f.* متروكات métrukiat.

Défroquer, *v. a.* درويش خرقه‌سن چقرمق dérvich qherkasen tjekarmak ; صويمق soymak ; se —, *v. r.* درويشلكدن چقمق dérvichlikdén tjekmak.

Défructu, *m.* ضيافتده سفره طاقمى ziyafétté soufra takeme.

Défunt, te, *a.* اولن يا‌قنده yakenda éulén, مرحوم mérhoum.

Dégagé, ée, *p. et a.* ازاد azad ; قويويرلمش koyvérilmich ; سربست sérbést ; اچق atjek.

Dégagement, *m.* چوزمه tjéuzmé, قويويرمه koyvérmé, ازاد ايتمه azad étmé ; قولايلمه kolaylama ; سوزيني ايتمه كيرو الله séuzunu étmé, guéri alma ; * مجبور اولمامه médjbour olmama.

Dégager, *v. a.* قورتارمق kourtarmak ; خلاص ايتمك qhélas étmék, آزاد ايتمك azad étmék, قولايلمق kolaylatmak ; — sa parole سوزيني ايتمك كيرو الق séuzunu étmék, guéri almak ; se —, *v. r.* de qc. بر شيدن كندويى قورتارمق bir chéydén kéndini kourtarmak.

Dégaîne, *f. fa.* d' une belle — يوغنجه yoghoundja, خوريادجه qhoryaddja.

Dégaîner, *v. a.* قيندن چقرسق kendan tjekarmak.

Dégaîneur, *m.* قلجله جنك ايدن keledjla djénk édén.

Déganter, *v. a. et* se —, *v. r.* الدون چقرمق éldivén tjekarmak.

Dégarnir, *v. a.* الق almak, قاپمق kapmak ; چقرمق tjekarmak ; صويمق soymak ; se —, *v. r.* از اوروبا كيتمك az ourouba guéyinmék.

Dégât, *m.* خراب qharab, يقم yekem.

Dégauchir, *v. a. T.* دوزلتمك duzéltmék (késér, réndé, éyé, téstéré ilé).

Dégel, *m.* طوك چزلمه‌سي don tjézilmési.

Dégeler, *v. a. v. n. v. i.* se — *v. r.* طوك چوزلمك don tjézilmék, بوز ارمك bouz érimék.

Dégénération, *f.* نسلندن ازمه néslindén azma.

Dégénérer, *v. n.* (de qc. en qc.) نسلندن اصلندن ازمق néslindén, aslendan azmak.

Dégigandé, ée, *a.* يولسز حركتلو yolsouz harékétli.

Dégluer, *v. a.* اوكسه‌دن قورتارمق éukséden kourtarmak ; se —, *v. r.* اوكسه‌دن قورتلمق éuksédén kourtoulmak ; se — les yeux كوزلرينك چپاغن سلمك guéuzlérinin tjapaghen silmék.

Dégobiller, *v. a. fa.* قوصمق kousmak

Dégobillis, *m. fa.* قوصمق kousmouk.

Dégorgement, *m.* دوكلمه déukulmé; تميزله témizlémé (tjamourou).

Dégorger, *v. a. et n.* تميزلمك témizlémék; ايجق atjmak (bir yolou); — les laines يپاغی يقمق yapaghe yeykamak; se —, *v. r.* دوكلمك déukulmék; تميزلنمك témizlénmék.

Dégoter, *v. a. fa.* يرندن قووومق yérindén kovmak.

Dégourdir, *v. a.* طوكنی چوزمك donounou tjéuzmék; faire — de l' éau صووق صويی الیمق sovouk souyou eletmak; * — q. بريني ايجق birini atjmak; تربيه ايتمك térbiyé étmék; se —, *v. r.* اليمق elemak; اچلمق atjelmak; تربيه اولمق térbiyé olmak.

Dégourdissement, *m.* طوكنی بوريني چوزمه donounou, bouzounou tjéuzmé.

Dégoût, *m.* ايرنمه iyrénmé; تتسنمه titsinmé, اكراه ikrah.

Dégoûtant, te, *a.* ايرنلور iyrénilir, تتسنمجك titsinédjék, مكروه mékrouh.

Dégoûter, *v. a.* ايرندرمك iyréndirmék; تتسندرمك titsindirmék, بقدرمق bekdermak, اكراهلق ويرمك ikrahlek vérmék; se —, *v. r.* de qc. اوصانمق osanmak; بقمق bekmak, بيزار اولمق bizar (bézar) olmak, اكراه ايتمك ikrah étmék; — de viandes تتسنمك titsinmék, بقمق bekmak.

Dégouttant, te, *a.* طلنيان damlayan.

Dégouttement, *m.* طلمه damlama.

Dégoutter, *v. n.* طلمق طلمه‌مق damlamak, طلمه طلمه اقمق damla damla akmak.

Dégradation, *f.* عزل ايتمه azl étmé; ضرر zarar, زيان ziyan; يقلمه yekelma.

Dégrader, *v. a.* عزل ايتمك azl étmék, اندرمك éndirmék; ضرر زيان ويرمك zarar, ziyan vérmék.

Dégraffer, *v. a.* چنكلدن چقرمق tjénguéldén tjekarmak.

Dégraisser, *v. a.* ياغنی يا يانی almak; ياغ لكه‌سی چقرمق yagh lékési tjekarmak; * q. بريني صاغمق birini saghmak.

Dégraisseur, *m.* لكه‌جی lékédji.

Dégravoyer, *v. a.* آلتنی اويمق altene oymak, kazmak.

Dégré, *m.* نردبان nérduban (mérdivén); نردبان ايلغی mérdivén ayaghe, بصامق basamak; درجه dérédjé.

Dégrévement, *m.* براقه berakma.

Dégringoler, *v. a. fa.* چاپق اشاغی ايتمك صچرامق tjapek achaghe énmék, setjramak.

Dégriser, *v. a.* سرخوشلغن

سرقوچلوغون sérqhochloughoun guétjirmék, ایلتمق ayeltmak.

Dégrosser, *v. a. T.* تلی اینجه چکمك téli indjé tjékmék.

Dégrossir, *v. a.* قباسن المق kabasen almak.

Déguenillé, ée, *a.* یرتق yertek.

Déguerpir, *v. a. et n. T.* وارلغنی الاجاقلوله ویرمك varleghene aladjaklelara vérmék; — *fa.* قورقودن بر یردن کچمك korkoudan bir yérdén guitmék.

Dégueuler, *v. n. fa.* قوصمق kousmak.

Déguisement, *m.* تبدیللك tépdillik; تبدیل tépdil.

Déguiser, *v. a.* تبدیل ایتمك tépdil étmék, قیافتنی دکشترمك keyafétini déyichtirmék; صقلامق saklamak, کیزلمك guizlémék; چرکنلندرمك tjirkinléndirmék.

Déhâler, *v.* کونش یاغنی کیدرمك guunéch yaneghene guidérmék; se —, *v. r.* تکرار اغارمق tékrar agharmak.

Déhanché, ée, *a.* بلی قرق béli kerek.

Déharnacher, *v. a.* اتك طاقمی چقرمق aten takemene tjekarmak.

Déhonté, ée, *a.* ادبسز édépsiz, اوتانمز outanmaz.

Déhonter, *v. a.* ادبسزلندرمك édépsizléndirmék; se —, *v. r.* ادبسزلنمك édépsizlénmék.

Déhors, *ad.* دیشاری dichare; دیشاریه dichareya; دیشاریه dicharda; دیشاردن dichardan; —, *m.* طش دیش dech, dich; دیش طرف dech taraf; dehors, *pl.* قلعه‌نك طش طرفی kaléanen dech tarafe; کوستریش guéustérich.

Déification, *f.* بتلر صراسنه چکرمه poutlar serasena guétjirmé.

Déifier, *v. a.* بتلر صراسنه چکرمك poutlar serasena guétjirmék; بت ایتمك pout étmék, الهلندرمق ilahlandermak.

Déisme, *m.* بر نوع مذهب bir névi mézhép.

Déité, *f.* مثل بتی méséi (masal) poutou.

Déjà, *ad.* هان héman; شمدیدن chimdidén; (یور...yor, مش ایدی...mich idi).

se Déjeter, *v. r.* اکلمك éyilmék; قنبورلنمق kambourlanmak.

Déjeûné, ou Déjeûner, *m* قهوه التی kahvé alte, قهوالتی kahvalte.

Déjeûner, *v. n.* قهوالتی ایتمك kahvalte étmék.

*Déjoindre, *v. a.* بربرندن ایرمق birbirindén ayermak; se —, *v. r.* ایرلمق ayrelmak.

Déjouer, *v. n. T.* اسمك (bandiéra) ésmék; —, *v. a.* بوشه چقرمق bocha tjekarmak.

Déjucher, *v. a. et n.* کومسدن

قومق kumésdén kovmak; كومسدن چقمق kumésden tjekmak; *اندرمك éndirmek.

Delà, *ad.* اندن ondan, اورادن oradan; *prp.* اوته طرفده éuté tarafda.

Délabrer, *v. a.* يرتمق yertmak; *بوزمق bozmak.

Délacer, *v. a.* قيتان چوزمك kaytan tjéuzmék.

Délai, *m.* تحكدرمه guédjikdirmé, مكث mèks; تأخير téeqhir; *T.* وعده vadé.

Délaissement, *m.* چارمسزلك tjarésizlik; *T.* كيرو براقمه guéri brakma.

Délaisser, *v. a.* ترك ايتمك térk étmék, براقق berakmak; *T.* كيرو براقق guéri brakmak.

Délassement, *m.* راحت ايتمه rahat étmé.

Délasser, *v. a.* يورغنلغن المق yorghounloughoun almak, رحتلندرمق rahatlandermak; se —, *v. r.* راحتلنمق rahatlanmak.

Délateur, *m.* trice, *f.* قووجي kovdjou, قولايجي kovlayedje; شكايتجي chikiayétdji; غمّاز ghammaz.

Délation, *f.* شكايت chikiayét.

Délaver, *v. a.* بر رنكى ايتمك bir réngui atjmak.

Délayer, *v. a.* صوايله چالمق sou ilé tjalmak.

Délectable, *a.* خوش qhoch, صفالو séfale, لطيف latif.

Délectation, *f.* صفا séfa, ذوق zévk.

Délecter, *v. a.* صفا ويرمك séfa vérmék, حظلندرمق hazlandermak, سوندرمك sévindirmék.

Délégation, *f.* وكالت vékialét; سپارش separech.

Délégué, *m.* وكيل vékil, قومسار komisar, مباشر moubacher.

Déléguer, *v. a.* وكيل ايتمك vékil étmék, dikmék; اقجه تحصيل ايچون يركوسترمك akdjé tahsil itjin yér guéustérmék.

Délester, *v. a.* *T.* كميدن صفره چقرمق guémidén safra tjekarmak.

Délibérant, te, *a.* دوشنن duchunén.

Délibération, *f.* مشاوره mucha-véré; فكر fikr (fikir); تدبير tédbir.

Délibéré, *m.* حجت héudjdjét.

Délibéré, ée, *p. et a.* دوشنمش duchunmuch, فكر ايتمش fikr étmich; آزاد azad; كوكللو guéunullu; de propos délibéré قصداً kasdén, قصد ايله kasd ilé.

Délibérément, *ad.* قاوي kavi, يوركلولكله yurékliliklé; قصد ايله kasd ilé, قصداً kasdén.

Délibérer, *v. n.* sur qc. بر شي bir chéy ايچون مشورت ايتمك itjin méchvérét étmék; — de qc. بر شئ فكرينه قومق bir

chéyi fikriné komak; مراد ايتمك murad étmék.

Délicat, te, *a.* نازك nazik, ملايم mulayem, نازلو nazle, نازنين nazénin; چلبي tjélébi, ظريف zarif, طتلو tatle; انجه indjé, زبون zaboun.

Délicater, *v. a.* نازك طوتمق nazik toutmak.

Délicatesse, *f.* لذت lézzét, طاد داد dad; صفا séfa; نازكلك naziklik, ظريفلك zariflik, نزاكت nézakét; ملايملك mulayemlek; ضعيفلق zayeflek, زبونلق zabounlouk; طويمقلق douymaklek.

Délice, *m. p. u.* صفا séfa, ذوق zévk.

Délicieux, euse, *a.* لذتلو lézzétli, صفالو séfale, نازك nazik, نازنين nazénin.

se Délicoter, *v. r.* كندو يولارن اتمق kéndi yoularen atmak.

Délié, ée, *p. et a.* چوزك tjéuzuk, چوزلش tjéuzulmuch; نازك nazik; زيرك zéyrék, انجه فكرلو indjé fikirli.

Délier, *v. a.* چوزمك tjéuzmék.

Délinéation, *f.* رسم résm.

Délinquant, *m.* صوچلو soutjlou, صوج صاحبي soutj sahabe.

Délinquer, *v. n. fa.* صوج قباحت soutj, kabahat étmék.

Délirant, te, *a.* معتوه matouh,

صايقليان sayeklayan, بونامش bounamech.

Délire, *m.* صايقلمقلق sayeklamaklek, معتوهلق matouhlouk.

Délirer, *v. a.* صايقلمق sayeklamak, دلورمك délirmék, معتوهلمق matouhlamak, چلدرمق tjeldermak.

Délit, *m. T.* قباحت kabahat.

Déliter, *et* se —, *v. r.* چتلامق (tach) tjatlamak.

Délivrance, *f.* قورتارش kourtarech; قورتلش kourtoulouch, خلاص qhélas; طوغرمقلق doghourmaklek; تسليم téslim.

Délivre, *m. fa.* اوغلان دووآغى oghlan douvaghe, بيك اشي bébék échi, مشيمت méchimét.

Delivrer, *v. a.* قورتارمق kourtarmak, خلاص ازاد ايتمك qhélas, azad étmék; ويرمك vérmék, تسليم ايتمك téslim étmék; طوغرتمق doghourtmak; se —, *v. r.* كندوبى قورتارمق kéndini kourtarmak, قورتلمق kourtoulmak, طوغرمق doghourmak

Délogement, *m.* چكش tjekech, چقمه tjekma.

Déloger, *v. n.* چقمق tjekmak; *v. a.* قومق kovmak, سورمك surmék.

Déloyal, le, *a.* حقيقتسز hakekétsiz.

Déloyauté, *f.* حقيقتسزلك hakekétsizlik.

Déluge, *m.* صو طوفانى sou toufane.

Démaillotter, *v. a.* چوجغن قوندا غن چزمك tjodjoughoun koundaghen tjéuzmék.

Demain, *ad.* یارین yaren, صباح sabah.

Démancher, *v. a.* صاپنی چقرمق sapene tjekarmak; se —, *v. r.* صاپندن چقمق sapendan tjekmak.

Demande, *f.* رجا ridja, نیاز niyaz, استك isték, دلك dilék; سؤال sual, صورش sorouch; شکوا chékva, شکایت chikayét.

Demander, *v. a. et n.* qc. à qn. برینه بر شی رجا ایتمك صورمق biriné bir chéy ridja étmék, sormak; à q. برینی برینه صورمق birini, biriné sormak; qc. بر شی استمك طلب ایتمك bir chéy istémék, talab étmék; دلنمك dilénmék.

Demandeur, *m.* euse, *f.* دلنجی diléndji.

Demandeur, *m.* eresse, *f.* شکوا ایدن chékva édén.

Démangeaison, *f.* گشیه guidjichmé; هوس havés.

Démanger, *v. n.* گشیمك guidjichmék.

Démanteler, *v. a.* حصاری یقمق hisare yekmak.

Démantibuler, *v. a.* *اکندن ایرمق ékindén ayermak; طاغتمق daghetmak.

Démarche, *f.* گیدش guidich, یورمه yurumé; گوج guéutj; ادم adem; حرکت harékét.

Démarier, *v. a.* اهلندن ایرمق éhlindén ayermak; se —, *v. r.* کندوبی نکاحدن ایرتمق kéndini nikiahdan ayertmak.

Démarquer, *v. a.* نشانن چقرمق بوزمق nechanen tjekarmak, bozmak.

Démarrer, *v. a.* کمیی دمردن قورتارمق guémiyi démirdén kourtarmak; **fa.* یرندن چقرمق yérindén tjekarmak; —, *v. n.*, *T.* کمی اچلمق guémi atjelmak; * *fa.* یرندن قلدامق yérindén kameldamak.

Démasquer, *v. a.* یوزلکنی میدانه چقرمق yuzluyunu méydana tjekarmak.

Démâter, *v. a.* سرن درکنی قرمق sérén diréyini kermak.

Démêlé, *m.* غوغا ghavgha (kavgua), نزاع niza, جکش tjékich.

Démêler, *v. a.* ایرمق ayermak, بولمك béulmék; طانمق tanemak, فرق ایتمك fark étmék; — qc. avec q. برینله غوغاسی نزاعسی اولق biriylé kavguase, nizase olmak; se —, *v. r.* اچلمق atjelmak, سوکلمك séukulmék.

Démêloir, *m.* المیه élémyé; سیرك طراق séyrék tarak.

Démembrer, *v. a.* پاملق paralamak, پارچهلق partjalamak; بولمك béulmék.

Déménager, *v. n.* قوناقدن طاشنمق konakdan tachenmak, tjekmak; *v. a.* بوشاتمق bochatmak.

Démence, *f.* دليلك délilik, ديوانەلك divanélik, جنونلق djunounlouk, معتوهلق matouhlouk.

se Démener, *v. r.* پك صلاغمق pék sallanmak; كندوبى قورومق kéndini koroumak.

Démenti, *m.* يالانن بوله yalanen boulma; donner un — à q. برينك يالانن طوتمق يوزينه اورمق birinin yalanen toutmak, yuzuné vourmak; *il en aura le — او يالانن چقه‌جق o yalan tjekadjak.

*Démentir, *v. a.* q. يالانن طوتمق yalanen toutmak, يوزينه اورمق yuzune vourmak; انكار ايتمك inkiar étmék; se —, *v. r.* قرشو طورمق karche dourmak; بوزلمق bozoulmak, فنا اولمق féna olmak.

Démérite, *m.* جزا djéza; قباحت kabahat.

Déméríter, *v. n.* قباحت ايتمك kabahat étmék.

Démesuré, ée, *a.* Démesurement, *ad.* اولچوسز éultjusuz; حددن زياده haddén ziyadé.

*Démettre, *v. a.* عزل ايتمك azl étmék; *T.* چقرمق tjekarmak; se —, *v. r.* d'une charge كندوبى عزل ايتمك kéndini azl étmék.

Démeubler, *v. a.* بوشاتمق (év) bochatmak.

Demeurant, te, *a.* ساكن sakin, اوتوران otouran; au — *ad. fa.* باقى bake.

Demeure, *f.* مكان mékian, قوناق konak, او év, اوطه oda; دايانمه dayanma, باقيلك bakelik; كيرو قاله guéri kalma.

Demeurer, *v. n.* اوتورمق otourmak, قونمق konmak, طورمق dourmak, ساكن اولمق sakin olmak; طورمق dourmak; اكلنمك éylénmék; ارتمق artmak; en — là طوروب قالمق douroub kalmak.

Demi, ie, *a.* يارم yarem; بجوق boutjouk; —, *ad.* ياري yare, نصف nesf.

Demie, *f.* يارم ساعت yarem saat.

Demis, se, *a.* چقق tjekek, قريق kerek.

Démission, *f.* براقمه berakma; ايرلمه ayrelma, ال چكمه él tjékmé; قويويرلمه koyvérilmé.

Démocrate, *m.* حكومت هوام hukioumétï avam.

Demoiselle, *f.* قز kez, طوطى doudou.

Démolir, *v. a.* يقمق yekmak.

Démolition, *f.* يقش yekech; خراب qharab.

Démon, *m.* جن djinn (djin), شيطان chéytan, ديو div (dév) (édjinni).

Démoniaque, *a. et m. f.* جنلو

djinli, جن طوتان djin toutan; *قودوز koudouz, قودرمش koudourmouch.

Démonstrateur, *m.* گوستریجی guéustéridji.

Démonstratif, ive, *a.* گوسترن guéustérén; اثبات ایدن espat édén.

Démonstration, *f.* اثبات espat, دلیل délil; گوسترش guéustérich; نشان nechan; درس ders.

Démonter, *v. a.* برینی اتدن اندرمك birini attan éndirmék; سوکمك séukmék, طاغتمق daghetmak.

Démontrable, *a.* اثبات اولیجق esbat oladjak.

Démontrer, *v. a.* اثبات ایتمك espat étmék, گوسترمك guéustérmék.

Démoraliser, *v. a.* برینك ادبنی بوزمق birinin édébini bozmak.

Démordre, *v. n.* اصردیغنی قویویرمك eserdeghene koyvérmék; *de qc. بر شیدن واز گچمك bir chéydén vaz guéčmék.

Démunir, *v. a.* ذاخیرسن و جنك آلاتن بوشاتمق zaqhirésin vé djéngu aléaten bochatmak.

Démurer, *v. a.* دیوار اورلش قپویی تکرار اچمق douvar éurulmuch kapouyou tékrar atjmak.

Dénatter, *v. a.* اورگوسنی سوکمك éurguusunu séukmék.

Dénaturer, *v. a.* *T.* — son bien بتون واریني اقچه ایتمك butun varene akdjé étmék.

Dénégation, *f.* شریعتده انکار ایتمه chériatta inkiar étmé.

Déni, *m.* انکار inkiar.

Déniaise, *m.* حیلهباز hilébaz.

Déniaiser, *v. a.* q. برینك گوزینی اچمق birinin guéuzunu atjmak. حیلهبازلق اوگرتمك hilébazlek éuyrétmék.

Déniaiseur, *m. p. u.* قلاش kallach, حیلهباز hilébaz.

Dénicher, *v. a.* یوادن چقرمق المق youvadan tjekarmak, almak; چقرمق tjekarmak; —, *v. n.* یوادن اوچمق youvadan outjmak; *قاچمق katjmak; صاوشمق savouchmak.

Dénier, *v. a* انکار ایتمك inkiar étmék, چکنمك tjékinmék.

Dénier, *m.* پاره para, اقچه akdjé (ahdjé), منغر mangher; فایز faïz, معامله mouamélé, معجله mouadjdjélé, اقچه باشي akdjé bache; — à Dieu پي péy; — de fin ou de loi, سکه عیاري sikké ayare; deniers, *pl.* اقچه akdjé. (ahdjé).

Dénigrement, *m.* خورلندرمه qhorlanderma.

Dénigrer, *v. a.* خورلق qhorlamak, خورلندرمق qhorlandermak, الچقلتمق altjaklatmak.

Dénombrement, *m.* صایمه sayma; *T.* دفتر téftér.

Dénombrer, *v. a.* صايمق saymak.
Dénomination, *f.* آدله سويلمه adela séuylémé.
Dénommer, *v. a.* آدله سويلمك adela séuylémék; ديمك (dimék) démék.
Dénoncer, *v. a.* بلدرمك bildirmék, خبر ويرمق douyourmak, خبر ويرمك qhabér vérmék.
Dénonciateur, *m.* خبر ويرن qhabér vérén.
Dénonciation, *f.* خبر qhabér, اعلام ilam.
Dénoter, *v. a.* نشان ويرمك nechan vérmék; گوسترمك guéustérmék.
Denouer, *v. a.* چوزمك (duyum) tjéuzmék; * چوزمك tjéuzmék; se —, *v. r.* چوزلمك tjéuzulmék; * يومشمق youmouchamak.
Denrée, *f,* ايجك يه yéyédjék itjédjék, ذاخيره zaqhiré (zahré), بوغاز الاتى boghaz aléati.
Dense, *a. T.* سق sek.
Densité, *f. T.* سقلق seklek.
Dent, *f.* ديش dich.
Denté, ée, *a.* ديشلو dichli, ديش ديش dich dich.
Denté, *f. T.* ديش يري dich yéri.
Dantelé, v. Dentéa.
Denteler, *v. a.* ديش ديش ايتمك dich dich étmék; كرتمك kértmék.
Dentelle, *f.* برنجك شريد burundjuk chérid, مشبّق mouchabbak.
Dentelure, *f. T.* ديش ديش ايش dich dich ich.
Dentier, *m. fa.* ديش ديزيسي dich dizisi.
Dentiste, *m.* ديش حكيمى dich hékimi.
Dentition, *f.* ديش چقرمه dich tjekarma.
Denture, *f.* ديشلر dichlér.
Dénué, ée, *p. et a.* de بلا bila, سز siz, sez, بى bi.
Dénuer, *v. a.* صويمق soymak.
Dépaqueter, *v. a.* چوزمك چقني tjekene tjéuzmék.
Depar, *prp.* طرفندن tarafendan.
Dépareiler, *v. a.* طاغمق daghetmak.
Déparer, *v. a.* بر شيك زينتنى bir chéyin ziynétini tjekarmak, چرڭينلتمك tjirkinlétmék.
Déparier, *v. a.* اشندن آيرمق échindén ayermak.
Déparler, *v. n. fa.* سوس اولمق sous olmak; سسنى كسمك séséini késmék.
Départ, *m.* كدش guidich, قالقش kalkech, گوچ guéutj, رحلت rihlét; — des troupes حركت harékét; آيرمه ayerma, ايرش ayerech.
Département, *m.* بولكلك béulméklik, طاغمه daghetma; اوطه oda, قلم kalém; ناحيه nahiyé; منصوب mansoub, ايش ich.

Départie, *f.* v. Départ.

Départir, *v. a.* پاي تقسيم ايتمك pay, taksim étmék; طاغمق daghetmak; اولشترمك uléchtirmék; *T.* ايرمق ayermak; se — *v. r.* de qc. بر شيدن واز كچمك bir chéydén vaz guétjmék.

Dépasser, *v. a.* تكرار چقرمق tékrar tjekarmak; *T.* كمي ايله اوكندن كچمك guémi ilé éuyundén guétjmék; *اشمق achmak.

Dépaver, *v. a.* قالدرم سوكمك kalderem séukmék.

Dépayser, *v. a.* q. برينى غربته يوللامق birini ghourbété yollamak; برينك وطانى عدتنى اونتدرمق birinin vétane adétini ounouttourmak; برينى بر يردن چقرمق birini bir yérdén tjekarmak; برينك عقلنى چلمك birinin aklene tjélmék.

Dépècement, *m.* پارمله paralama.

Dépècer, *v. a.* پارملك paralamak; افاقلمق oufaklamak, طوغرامق doghramak; قاقلمق kaklamak.

Dépêche, *f.* دولت مصلحتنه دائر مكتوب dévlét maslahatena daïr méktoub; — *pl.* اقتضالو كاغدلر iktizale kiahatlar.

Dépêcher, *v. a.* عجله ايمك adjélé étmék; ايومك évmék; q. يوللامق yollamak, ارسال ايتمك irsal étmék; *احرته يوللامق aqhrété yollamak; se —, *v. r.* ايومك évmék, چابك اولمق tjapek olmak.

Dépeindre, *v. a.* تعريف وصف ايتمك tarif, vasf étmék.

Dépenaillé, ée, *a.* اوستى باشي يرتق ustu bache yertek.

Dépendamment, *ad.* اليله éliylé, وساطتيله vusatatiylé.

Dépendance, *f.* تابعلق tabilik; اصلمه aselma.

Dépendant, te, *a.* تابع tabï, باغلو baghle; اصيلو asele.

Dépendre, *v. a.* اصيلو شيي اندرمك asele chéyi éndirmék; —, *v. n* (de...) تابع اولمق tabï olmak, بر شيدن كلمك bir chéydén guélmék.

Dépens, *m. pl.* مصارف masaref.

Dépense, *f.* خرج qhardj, مصرف masraf; كيلار kilar (kilér).

Dépenser, *v. a.* مصرف خرج ايتمك masraf, qhardj étmék; خرجه كيرمك qhardja guirmék; اصراف ايتمك israf étmék.

Dépensier, ière, *a. et m. f.* اصرافجي israfdje.

Déperdition, *f. T.* ضرر žarar, زيان ziyan.

Dépérir, *v. n.* بوزلمق bozoulmak, بدتر اولمق bédtér (bétér) olmak.

Dépérissement, *m.* خرابلق qharablek; غيب اوله ghayb olma; اكسلمه éksilmé.

Dépeuplement, *m.* برلوبى طاغمه yérliyi daghetma.

Dépeupler, *v. a.* بر شهري طاغمق bir chéhiri daghetmak; خراب ايتمك qharab étmék.

Dépiècer, v. Démembrer.

Dépilatif, ive, *a.* صاچ دوكيجی satj déukudju.

Dépilation, *f.* صاچ دوكمه satj déukmé, déukulmé.

Dépilatoire, *m. T.* صاچ دوكن علاج satj déukén iladj.

Dépiler, *v. a.* صاچ قل دوكمك satj, kel déukmék.

Dépiquer, *v. a. fa.* اوكسه‌سن گچورمك éukésin guétjirmék.

Dépister, *v. a.* ايزلمك izlémék, ايزيني ارامق izini aramak.

Dépit, *m.* اوكه éuké (éurké), en — de qc. بريسنه نسبت birisiné nisbét, نسبتنه nisbétiné.

Dépiter, *v. a.* طارلتمق dareltmak, اوكه‌لندرمك éukéléndirmék.

Deplacé, ée, *p. et a.* يرندن چقمش yérindén tjekmech; مناسبتسز minasibétsiz.

Déplacer, *v. a.* يرندن چقرمق yérindén tjekarmak, اويناتمق oynatmak, دكشترمك yérini déyichtirmék; — q. بريسنك يرينی الق birinin yérini almak.

* **Déplaire**, *v. n.* خوشلنمق qhochlanmamak.

Déplaisance, *f.* بيزارلق bizarlek (bézarlek).

Déplaisant, te, *a.* نا مقبول na makboul; بكنلز béyénilméz.

Déplaisir, *m.* استئقال istiskal, خوشلنمه qhochlanmama; بلا béla, زحمت zahmét.

Déplanter, *v. a.* كوكندن چقرمق kéukundén tjekarmak.

Déplier, *v. a.* دورمني ايچق durumunu atjmak.

Déplorable, *a.* آجينجق adjenadjak.

Déplorer, *v. a.* اجيمق adjemak, اغلامق aghlamak.

Déployer, *v. a.* دورمني ايچق durumunu atjmak, يايمق yaymak, سرمك sérmék; * مالني يايمق malini yaymak, يايمق yayenmak; rire à gorge déployée قهقهه ايله كولمك kahkaha ilé guulmék.

Déplumer, *v. a.* توينی يولمق tuyunu yolmak; se — *v. r.* توبی يولنمق tuyu yolounmak.

De plus, v. Plus.

Dépocher, *v. a.* جبندن چقرمق djébindén tjekarmak.

Dépolir, *v. a.* جلاسن كيدرمك djilasen guidérmék.

Dépopulation, v. Dépeuplement.

Déport, *m.* sans — بلا تأخير bila téékhir.

Déportation, *f.* سورگنلك surguunluk.

Déporté, ée, *p. et a.* سورگن surguun.

Déporter, *v. a.* مملكتدن سورمك mémlékéttén surmék; se — *v. r.* de qc. وازگچمك vaz guétjmék.

Déposant, te, *a. et m. f.* شاهدلك ايدن chahidlik (chahatlek) édén.

Déposer, *v. a.* عزل ايتمك azl étmék; امانت قومق amanét komak; اشاغى يره قومق achaghe, yéré komak; اينانمق inanmak; قومق komak; — *v. n.* شريعتده تقرير ويرمك chériatta takrir vérmék.

Dépositaire, *m.* امانتدار émanétdar.

Dépositer, *v. a.* امانت قومق ويرمك émanét komak, vérmék.

Déposition, *f.* عزل azl; شاهد تقريري chahid (chahad) takriri.

Déposseder, *v. a.* q. de qc. برينى مالندن محروم ايتمك birini malindén mahroum étmék.

Déposter, *v. a.* q. برينى يرندن قومق birini yérindén kovmak.

Dépôt, *m.* امانت émanét (amanét), تكرى امانتى tanre émanéti; امانت قومه amanét koma: امانت يرى amanét yéri; دردى dordu (tortou); محزن عسكريه mahzéni askériyé.

Dépoudrer, *v. a.* صاچك توزينى satjen tozounou silkmék.

Dépouille, *f.* يورلمش درى yuzulmuch déri; طلوم touloum; صويندلمش اثواب soyounoulmouch ésbab; محصول mahsoul; طلان talan, يغما yaghma; متروكات métrukiat.

Dépouillement, *m.* استيرك محروملق istéyérék mahroumlouk; حساب اجمالى hisab idjmali.

Dépouiller, *v. a.* برينى صويمق birini soymak, يغمه‌لمق yaghmalamak; درى يورمك déri yuzmék; چبلاقلتمق tjeblaklatmak; چقرمق tjekarmak; دوشرمك dévchirmék, محصولنى المق mahsoulounou almak; * محروم ايتمك mahroum étmék; برحسابى اجمال ايتمك bir hisabe idjmal étmék; se —, *v. r.* صويمق soyounmak, چبلاقلنمق tjeblaklanmak, يپراقلرى دوكلمك yapraklare déukulmék; گيتمك guitmék.

*Dépourvoir, *v. a.* صويمق soymak, بوشاتمق bochatmak; محروم قومق mahroum komak; au dépourvu, *ad.* اپ اكسز ap ansez, اكسزدن ansezdan, اكسز ansez.

Dépravation, *f.* بوزغن bozghoun, بوزغنلق bozghounlouk, بوزمه bozoulma.

Dépraver, *v. a.* بوزمق bozmak.

Déprécation, *f.* دلك dilék.

Déprécier, *v. a.* الچقلتمق altjaklatmak, خورلمق qhorlamak.

Déprédateur, *m.* يغماجى yaghmadje; قاپيجى kapedje; حق بيجى hak yéyidji.

Déprédation, *f.* تالان talan, يغما yaghma, قاپه kapma; حق يمه hak yémé.

Dépréder, *v. a.* يقوب يقمق yakeb yekmak, يغمالق yaghmalamak, حق يمك hak yémék.

*Déprendre, *v. a.* قويويرمك koyvérmék; se —, *v. r.* قورتلمق kourtoulmak.

Dépresser, *v. a. T.* منكنه دن چقرمق ménguénédén tjekarmak, پرداهني المق pérdahene almak.

Dépression, *f.* بصمه basma, صقمه sekma.

*Déprévenir, *v. a.* اولكي قياسني قالدرمق évélki keyasene kaldermak.

Déprier, *v. a.* دعوت اولديغي يره كلميمكني بلدرمك davét oldoughou yéré guélméyédjéyini bildirmék.

Déprimer, *v. a.* اشاغلمق achaghelatmak; خورلق qhorlamak.

Dépriser, *v. a.* خور بقمق qhor bakmak, guéurmék.

Dépuceler, قزلغني بوزمق المق kezleghene bozmak, almak.

Depuis, *prp.* دن برو dén, dan béri; —, *ad.* اوندن او زماندن برو ondan, o zamandan béri; — que, *c.* اندن برو ondan béri.

Dépuration, *f.* تميزله témizlémé; *T.* قال kal.

Dépurer, *v. a. T.* تميزلمك témizlémék; مصفا ايتمك قال kal, musaffa étmék.

Députation, *f.* وكيل مباشر تعيين vékil, mubacher tayén étmé; وكيل vékil, مباشر mubacher.

Député, *m.* وكيل vékil, مباشر mubacher.

Députer, *v. a.* تعيين ايتمك tayen étmék.

Déraciner, *v. a.* كوكندن چقرمق kéukundén tjekarmak; * كوكني قورتمق kéukunu kouroutmak.

Déraison, *f.* فراستسزلك firasétsizlik.

Déraisonable, *a.* فراستسز firasétsiz.

Déraisonner, *v. n.* فراستسز سويلمك firasétsiz séuylémék.

Dérangement, *m.* نظامسزلق nizamsezlek; قرشقلق karecheklek.

Déranger, *v. a.* شاشرمق chachermak, قرمه قرش ايتمك karma karech étmék; بوزمق bozmak.

Dératé, ée, *a.* *fa. صق sak; كيفلو kéyfli; اچق كوز atjek guéuz.

Dérater, *v. a. p. u.* طلاغني كسمك dalaghene késmék.

Derechef, *ad.* تكرار tékrar, يني yine (guéné), يكيدن yénidén.

Déréglé, ée, *a.* يولسز yolsouz, چاپقن tjapken.

Déréglement, *m.* نظامسزلق nizamsezlek; شاشرمه chachermа; * چاپقنلق tjapkenlek.

Dérégler, *v. a.* قرمه قرش ايتمك

karma karech étmék; بوزمق bozmak; شاشرمق chachermak.

Dérider, *v. a.* يوزك بورشقلغنى كيدرمك yuzun bourouchoukloughounou guidérmék.

Dérision, *f.* مسخره ايتمه masqhara étmé; مزاق mézak.

Dérivatif, ive, *a. T.* فرعى férî.

Dérivation, *f.* صدور soudour.

Dériver, *v. n.* چقمق tjekmak, ظهوره كلمك zouhoura guélmék, صادر اولمق sader olmak; —, *v. a.* چقرمق tjekarmak; — des fiches پرچينى چقرمق pértjinin tjekarmak; — des eaux صو چويرمك sou tjévirmék.

Dernier, ière, *a.* صكره كى sonraki; قتى kati, زياده ziyadé.

Dernièrement, *ad.* صكچنلرده guétjénlérdé.

Dérobé, ée, *p. et a.* چالنمش tjalenmech; صقلو sakle, كيزلو guizli; à la dérobée, *ad.* كيزلوجه guizlidjé.

Dérober, *v. a.* چالمق tjalmak, خرسزلق ايتمك qhersezlek étmék; صقلامق saklamak, كزلك guizlémék; *se —, *v. r.* چكلمك tjékilmék; قاچمق katjenmak.

Dérocher, *v. a.* قيادن اشاغى اتمق kayadan achagha atmak; صوبه چكمك (altene) souya tjékmék.

Déroger, *v. a.* بطّال ابتمك battal, ibtal étmék; عرض نقصانلغى ويرمك erz noksanleghe vérmék; خورلامق qhorlamak.

Déroidir, *v. a.* كوشمك guévchétmék.

Dérougir, *v. a.* قزللغن المق kezelleghen almak; —, *v. n.* se — *v. r.* قزللغن غايب ابتمك kezelleghen ghayb étmék.

Dérouiller, *v. a.* كوفنى چقرمق kufunu tjekarmak; *تربيه ابتمك térbiyé étmék; se —, *v. r.* *تربيه اولمق térbiyé olmak.

Dérouler, *v. a.* چوزمك tjéuzmék.

Déroute, *f.* انهزام inhizam, اردونك بوزلوب قچه سى ordounoun bozouloub katjmase; *بوزله bozoulma; شاشرمه chacherma; يقم yekem.

Dérouter, *v. a.* طوغرى يولدن چقرمق doghrou yoldan tjekarmak.

Derrière, *prp.* صره اردى arde sera, اردندن ardendan; — *m.* ارد ard اردى arde.

Dérviche, Dérvis, *m.* درويش dérvich (dévrich).

Des, *art.* بوشو او bou, chou, o; بر قاچ bir katj.

Dès, *prp.* دن برو dén, dan béri; — que هر نه قدر تيز اولورسه hér né kadar téz olourséa; چونكى tjunki.

Désabuser, *v. a.* (q. de qc.) ياكلشنى دوزتمك yanlechene duzétmék; طوغرلتمق doghroultmak, اصلاح ايتمك islah étmék.

Désaccord, v. Discorde.

Désaccorder, *v. a.* اهنكني بوزمق ahénguini bozmak.

Désaccoupler, *v. a.* اشندن ايرمق échindén ayermak.

Désaccoutumer, *v. a.* عدتندن واز كچمك adétindén vaz guétjmék.

Désachalander, *v. a.* مشتريسنى غيب ايتدرمك muchtérisini ghayb éttirmék.

Désaffectionné, ée, *a.* ميلسز méyilsiz.

Désagencer, *v. a.* نظامدن چقرمق nizamdan tjekarmak.

Désagréable, *a.* ناخوش naqhoch, نا مقبول na makboul; طاتسز tatsez.

Désagréer, *v. n.* خوشلنمق qhochlanmamak, ناخوش طاتسزكلك naqhoch, tatsez guélmék; —, *v. a. T.* كمبي چبلاقلتمق guémiyi tjeblaklatmak.

Désagrément, *m.* طاتسزلق tatsezlek, لذتسزلك lézzétsizlik, ناخوشلق naqhochlouk; قصور kousour.

Désajuster, *v. a.* نظامدن بولدن چقرمق nizamdan, yoldan tjekarmak.

Désaltérer, *v. a.* حرارت سوندرمك hararét séundurmék, قاندرمق kandermak.

Désancrer, *v. n. T.* دمرالمق (guémi) démir almak.

Désappliquer, *v. a.* هوسندن واز كچورمك havésindén vaz guétjirmék.

Désappointement, *m.* اميد بوشه چقمه umid (oumoud) bocha tjekma.

*Désapprendre, *v. a.* اوكرندوكن اونوتدرمق éuyréndiyin ounouttourmak.

Désapprobation, *f.* خوشلنمه qhochlanmama.

se Désapproprier, *v. r.* (de qc.) كندو مالندن واز كچمك kéndi malindén vaz guétjmék.

Désapprouver, *v. a.* خوشلنمق qhochlanmamak, بكنمك béyénmémék.

Désargenter, *v. a.* پستاوبني چقرمق pastafene tjekarmak; **fa.* q. بريني صويمق birini soymak, بتون اقجه‌سن الق butun akdjésin almak.

Désarmer, *v. a. et n.* برينك سلاحن الق birinin silahen almak; عسكره يول ويرمك askéré yol vérmék; سلاحلري چقرمق silahlare tjekarmak.

Désarranger, *v. a.* نظامندن صراسندن چقرمق nizamendan, serasendan tjekarmak.

Désarroi, *m.* يولسزلق (alech vérichté) yolsouzlouk.

Désassembler, *v. a.* طاغتمق daghetmak, سوكمك séukmék.

Désassocier, *v. a.* اورتاقلغى شركتى

بوزمق ortakleghe, chirkéti bozmak ; se —, *v. r.* اورتاقلقدن ايرلق ortaklekdan ayrelmak.

Désassortir, *v. a.* بر اولان شيء آيرمق bir olan chéyi ayermak.

Désastre, *m.* بختسزلق baqhtsezlek ; طالعسزلك taléhsizlik, بلا béla, نحوست nouhousét.

Désastreux, euse, *a.* بختسز baqhtsez.

Désattrister, *v. a.* برينك الندن قدرتني المق birinin élindén koudrétini almak.

Désavantage, *m.* زيان ziyan, ضرر zarar.

Désavantageux, euse, *a.* ضررلو zararle.

Désavéu, *m.* انكار inkiar.

Désaveugler, *v. a.* كوريني اچق guéuzunu atjmak.

Désavouer, *v. a.* انكار ايتمك inkiar étmék, يوق ديمك yok démék.

Desceller, *v. a.* مهرينى اچق méuhurunu atjmak.

Descendence, *f.* اولادلري évladlare, سلسله silsilé, قوم kavm.

Descendant, te, *a.* اينن énén; اينجي énidji; les descendans اولادلري évladlare.

Descendre, *v. n. et a.* اينمك énmék (inmék); اشاغى ايتمك achagha énmék; اشاغه اوزاتمق achagha ouzatmak, صالندرمق salendermak; قرويه يانشمق karaya yanachmak : * كلمك guélmék,

اينمك énmék, طوغمق doghmak, چقمق tjekmak; الچقلنمق altjaklanmak; ايندرمك éndirmék.

Descente, *f.* اينمه énmé, اشاغى اينش achaghe énich; اينش énich; قرويه يانشمه karaya yanachma; دشمن بصقونى duchmén (duchman) baskene; *T.* چقق tjekek; صقط sakat.

Description, *f.* قالمه الله kalémé alma, وصف vasf; قايمه kayimé.

Désemballer, *v. a.* يوك چوزمك yuk tjéuzmék, atjmak.

Désembarquer, *v. a.* كميدن تكرار چقرمق guémidén tékrar tjekarmak.

Désembourber, *v. a.* چامورىدن چقرمق tjamourdan tjekarmak.

Désemparer, *v. a. et n.* چقمق tjekmak, براقمق berakmak; بوشاتمق bochatmak.

Désemplir, *v. a.* دولمك déulmék, بوشاتمق bochatmak; —, *v. n. et* se —, *v. r.* بوشالمق bochalmak.

Désemprisonner, *v. a.* q. برينى آزاد ايتمك birini azad étmék.

Désenchanter, *v. a.* بوكيسني اچق buyusunu atjmak.

Désenclouer, *v. a.* اكسري چقرمق énséri tjekarmak.

Désendormi, ie, *a.* ياري اويانق yare oyanek.

Désenfler, *v. a.* شيشنى كيدرمك chichini guidérmék; —, *v. n.*

et se —, *v. r.* شيشى كچمك ايتمك chichi guétjmék, énmék.

Désenger, *v. a.* بوجكلريني تميزلمك béudjéklérini témizlémék.

Désénivrer, *v. a.* آيقلندرمق ayeklandermak; —, *v. n.* آيلمق ayelmak.

Désenlacer, *v. a.* كمنددن قورتارمق kéménddén kourtarmak.

Désennuyer, *v. a.* جان ثقنتيسنى كيدرمك djan sekentesene guidérmék.

Désenrhumer, *v. a.* نوازلن كچورمك névazilin guétjirmék; se —, *v. r.* نوازلى صاوميق névazili savmak.

Désenrôler, *v. a.* اسامه‌سنى سلمك ésamisini silmék; يول ويرمك yol vérmék.

Désenrouer, *v. a.* بوغاز قصقلغنى كيدرمك boghaz kesekleghen guidérmék.

Désentêter, *v. a.* برينك بر شيى باشندن چقرمق birinin bir chéyi bachendan tjekarmak.

Désentortiller, *v. a.* صرغيسنى چوزمك sarghesene tjéuzmék.

Désentraver, *v. a.* بقاغيسنى چقرمق bekaghesene tjekarmak.

Désenvenimer, *v. a.* زهريني المق zéhirini almak.

Déséquiper, *v. a.* كميي چبلاقلاتمق guémiyi tjeblaklatmak.

Désert, te, *a.* اسسز issiz, يبان yaban, ويران véran; خالى qhali; —, *m.* چول tjéul; خالى يـر qhali yér, قر ker.

Déserter, *v. a.* ترك ايتمك térk étmék, براقق berakmak, قومق komak; خراب ايتمك qharab étmék; —, *v. n.* قاچمق katjmak.

Déserteur, *m.* قاچغن katjghen; * مرتد mourtad.

Désespéré, ée, *a.* اميدى كسك oumoudou késik; —, *m.* قودز koudouz.

Désespérer, *v. n.* اميد كسكلكنه دوشمك oumoud késikliyiné duchmék; —, *v. a.* برينك اميدنى كسمك birinin oumoudounou késmék.

Désespoir, *m.* اميد كسكلكى oumoud késikliyi.

Déshabillé, *m.* كيجه‌لك guédjélik (ésbab).

Déshabiller, *v. a.* اثوابنى صويمق ésbabene soymak.

Déshabité, ée, *a.* خالى qhali; خراب qharab.

Déshabituer, *v. a.* عادتندن وار كچورمك adétindén vaz guétjirmék.

Déshériter, *v. a.* ميراثنى كسمك mirasene késmék.

Déshonnête, *a.* ادبسز édébsiz, عارسز arsez.

Déshonneur, *m.* اعتبارسزلق itibarsezlek, عيب ayeb.

Déshonorable, *a.* اعتبارسز itibarsez.

Déshonorant, te, *a.* ادبسز édébsiz.

Déshonorer, *v. a.* برينك عرضني بوزمق birinin erzene bozmak ; رزيل رسواى ايتمك rézil, resvay étmék.

Déshumaniser, *v. a.* برينك انسانيتني كيدرمك birinin insaniyétini guidérmék.

Désignation, *f.* نشانلمه nechanlama ; تعيين tayen.

Désigner, *v. a.* نشان ايتمك nechan étmék ; كوسترمك guéustérmék ; تعيين ايتمك tayen étmék, دكمك dikmék.

Désincorporer, *v. a.* برلسمش شيى برلشمك ايرمق birléchmich chéyi ayermak.

Désinfatuer, *v. a.* (q. de qc.) ديوانه‌لكني ايو ايتمك divanéliyini éyi étmék.

Désinfecter, *v. a.* بولاشقلغني كيدرمك boulachekleghene guidérmék.

Désintéressement, *m.* كندو چقارينه بقمه kéndi tjekarena bakmama ; —, *ad.* كندو چقارينه بقميرق kéndi tjekarena bakmayarak.

Désintéresser, *v. a. T.* q. اورلشترمق ouzlachtermak.

Désir, *m.* استك isték, دلك dilék, آرزو arzou, مقصود maksoud, مراد murad, مرام méram, هوس havés.

Désirable, استنيلك isténédjék.

Désirer, *v. a.* استمك istémék, دلمك dilémék, آرزولمق arzoulamak.

Désireux, euse, *a.* آرزولين arzoulayan, استين istéyén.

se **Désister,** *v. r.* (de qc.) واز كلمك vaz guélmék, guétjmék.

Dès-lors, *ad.* او زمان o zaman ; اندن برو ondan béri.

Désobéir, *v. a.* (à qc.) مطيع اولمق muti olmamak ; دكلدمك dinlémémék (diynémék).

Désobéissance, *f.* اطاعتسزلك itaatsezlek.

Désobéissant, te, *a.* اطاعتسز itaatsez, مطيع اوليان muti olmayan.

Désobligeamment, *ad.* تربيه‌سزلكله térbiyésizlikilé.

Désobligeant, te, *a.* تربيه‌سز térbiyésiz.

Désobligeante, *f.* بر ادملك عربه bir adamlek araba.

Désobliger, *v. a.* q. برينك خاطرينه طوقنمق birinin qhaterena dokanmak.

Désobstructif, *m.* قبض علاجى kabz iladje.

Désoccupation, *f.* آوارەلك avaralek, اشسزلك ichsizlik.

Désoccupé, ée, *p. et a.* آواره avaré (avara), اشسز ichsiz.

se **Désoccuper,** *v. r.* اشدن قورتلمق ichdén kourtoulmak.

Désoeuvré, ée, *a.* بوش طوران boch douran.

Désoeuvrement, *m.* بوش كزمه boch guézmé, حيلازلق haylazlek.

Désolant, te, *a.* ياسلو yasle, ملول mélil; چكلمز tjékilméz.

Désolateur, *m.* يقيجي yekedje; خراب ابديجي qharab édidji.

Désolation, *f.* خراب ايتمه qharab étmé; تسلّى اولمه téséll olmama.

Désolé, ée, *p. et a.* خراب اولمش qharab olmouch; تسلّى اولمز téséll olmaz.

Désoler, *v. a.* ويران خراب ايتمك véran, qharab étmék; زياده ملول ايتمك ziyadé mélil étmék.

Désordonné, ée, *a.* Désordonnement, *ad.* يولسز youlsouz, چاپقن tjapken.

Désordonner, *v. a.* قرمه قرش ايتمك karma karech étmék.

Désordre, *m.* قرشقلق karecheklek; يولسزلق yolsouzlouk; اتّفاقسزلق ittifaksezlek.

Désorienter, *v. a.* برينى شاشرمق birini chachermak; * يولدن يولدن yoldan tjekarmak.

Désormais, *ad.* بوندن صكره boundan sonra; بوندن بويله boundan béuylé.

Désorner, *v. a.* زينتى كيدرمك ziynéti guidérmék.

Désosser, *v. a.* كمكنى دكنى kémiyini, dikénini tjekarmak.

Désouci, *m.* قساوتسزلك kasavétsizlik.

Déspectueux, euse, *a.* خور qhor, الچق altjak.

Despote, *m.* استدوكي كبي بيوران istédiyi guibi bouyouran.

Déspumer, *v. a. T.* كفني المق kéfini almak.

Dessaisir, *v. a.* الدن المق élindén almak; ضبط ايتمك zabt étmék; se —, *v. r.* de qc. برو ويرمك guéri vérmék.

Dessalé, *m.* فرزند férzénd.

Dessaler, *v. a.* صوده توزينى المق souda touzounou almak.

Dessangler, *v. a.* قولاكن كوشتمك kolanen guévchétmék.

Déssaouler, v. Dessoûler.

Desséchant, te, قوروديجى kouroudoudjou.

Dessécher, *v. a.* قورتمق kouroutmak.

Dessein, *m.* مقصود maksoud; مقصد makséd, قصد kasd, مراد murad; رسم résm, اورنك éurnék; v. Dessin; à — — قصداً kasdén; نيتله niyétlé.

Desseler, *v. a.* ايري چقرمق éyéri tjekarmak.

Desserre, *f.* قويويرمه koyvérmé; *fa.* être dur à la — طلعكار الى صق اولمق tamahkiar, éli seke olmak.

Desserrer, *v. a.* كوشتمك guévchétmék; *fa.* — un soufflet à qn. برينه شمار اورمق biriné chamar vourmak.

Dessert, *m.* ايندجه مانجه indjé mandja; چرز tjéréz.

Desserte, *f.* ارتان قلان مانجه artan, kalan mandja; ارتـنـدي artende.

***Desservir**, *v. a.* مانجهٔ قالدرمق mandjaye kaldermak; — q. ايتمك برينه اوين biriné oyoun étmék; *T.* برينك يرينه كليسه birinin yériné kilsé qhezmétini guéurmék خذمتني كورمك

Dessication, *f. T.* قورتمه kouroutma.

Dessiller, *v. a.* كوزلرين اچمق gueuzlérin atjmak.

Dessin, *m.* رسم résm, اورنك éurnék; كرلمه كارنامه kiarnamé, رسم رسامليق réssamlek.

Dessinateur, *m.* رسام réssam; رسم اليجي résm aledje.

Dessiner, *v. a.* چزمك tjizmék; رسم ايتمك چكمك résm étmék, tjékmék, رسمني چقرمق الق résmini tjekarmak, almak.

Dessouder, *v. a.* لهمني قوپارمق léhimini koparmak; se —, *v. r.* قوپمق kopmak.

Dessoûler, *v. a.* آيلتمق ayeltmak; —, *v. n.* ايلمق ayelmak.

Dessous, *ad.* اشاغده achaghda, التده altda; —, *prp.* التنده altenda; —, *m.* الت alt, اشغى achaghe, الت طرف alt taraf.

Dessus, *ad. et prp.* استده ustdé, اوزره uzré, اوستنده ustundé, اوزرنده uzérindé; —, *m.* اوست ust, اوست طرف ust taraf; عنوان unvan; *اوستنلك ustunluk; تيز مقام tiz makam, يوكسك سس yuksék sés; là —, *ad.* بونك اوزرينه bounoun uzériné: par — دخي زياده daha ziyadé, au — دخى اوستن daha ustun.

Destin, *m.* النده يازيلان alnena (annena) yazelan; النيك ياروسي alnenen (annenen) yazese; نصيب nasib.

Destination, *f.* تعيين tayen.

Destinée, *f.* تقدير takdir, نصيب nasib.

Destiner, *v. a.* تعيين ايتمك tayen étmék; —, *v. n.* تعيين اولمق tayen olmak.

Destituable, *a.* عزل اوليجق azl oladjak.

Destitué, ée, *a.* عزل اولمش azl olmouch; معزول mazoul; محروم mahroum.

Destituer, *v. a.* عزل ايتمك azl étmék.

Destitution, *f.* عـزل ايـدش azl édich, عزل azl.

Destructeur, *m. et a.* — trice, *f.* يكيجى yekedje; خراب ايديجى qharab édidji.

Destructif, ive, *a.* بوزيجى bozoudjou.

Destruction, *f.* يقمقلق yekmaklek, خرابلق kharablek; * باتش batech.

Désuétude, *f. T.* بر عدتك ابطالى bir adétin ibtali.

Désunion, *f.* اتفاقسزلق ittifakseezlek; ايرلمه ayrelma.

Désunir, *v. a.* آيرمق ayermak.

Désusité, ée, *a.* عدتدن چقمش adétdén tjekmech.

Détachement, *m.* قويويرمه koyvérmé; آيري بولك ayre béuluk.

Détacher, *v. a.* قويويرمك koyvérmék; صاليورمك salevérmék; قوپارمق koparmak; امرايلمه émrilé yollamak; se — *v. r.* قورتلمق kourtoulmak.

Détail, *m.* اوفاق دفك صاتش oufak défék satech; فرانه فرانه نقل firadé firadé nakl; حكايت دايرسى hikiayét daïrési; en — فرانه فرانه firadé firadé, برر برر birér birér, اطرافيله étrafiylé.

Détailler, *v. a.* پارملق paralamak, پارچەلق partjalamak; اوفاق دفك صاتمق oufak défék satmak; اطرافيله نقل ايتمك étrafiylé nakl étmék.

Détailleur, *m.* چرچي tjértji.

Détaler, *v. a. et n.* بصمق basmak, دكانى دوشرمك tukyane dévchirmek; * *fa.* دوشروب دكمك dévchirib guitmék.

* Déteindre, *v. a.* بويامسن چقرمق boyasen tjekarmak; se —, *v. r.* رنكنى رنكنى رénguini atmak.

Dételer, *v. a.* قوشلمش اتى چقرمق kochoulmouch ate tjekarmak.

Détendre, *v. a.* گوشتمك guévchétmék, قويويرمك koyvérmék; چقرمق tjekarmak; ايندرمك éndirmék; se —, *v. r.* گوشتمك guévchémék.

* Détenir, *v. a.* ناحق اليقومق nahak alekomak; حبس ايتمك haps étmék.

Détente, *f.* — d' fusil تتيك tétik.

Détenter, *v. a. T.* صاحبى اولمق sahibi olmak; اغواسن گيدرمك ighvasen guidérmék.

Détenteur, *m.* trice, *f. T.* ناحق مالك اولان na hak malik olan.

Détention, *f.* حبس haps; ضبط zabt; ناحق ضبط ايتمه na hak zabt étmé.

Détenu, ue, *p. et a.* اليقونمش alekonmouch; حابس hapis; محبوس mahbous; دوشك بكجيسى déuchék békdjisi.

Déterger, *v. a. T.* تميزلمك témizlémék; سلمك silmék.

Détériorer, *v. a.* بدتر ايتمك bétér étmék; بوزمق bozmak.

Déterminé, ée, *p. et a.* قراويرلمش karar vérilmich, بللو bélli; —, *m.* جسور كمسه djéssour kimsé.

Déterminer, *v. a.* بللو فصل ايتمك bélli, fasl étmék; مراد ايتمك

murad étmék; تعيين ايتمك tayen étmék; se —, *v. r.* à qc. بر شيه مرام مراد ايتمك bir chéyé méram, murad étmék.

Déterrer, *v. a.* بر اولو مزاريني قازوب بقمق bir éulu mézarene kazep bakmak; * كزلو شيي ارايوب بولق guizli chéyi arayep boulmak.

Détersif, ive, *a.* Détergeant, *a. T.* تميزليجي témizléyidji; سوردريجي surdurudju.

Détestable, *a.* اكراه ايدمجك ikrah édédjék; مكروه mékrouh.

Détéstation, *f.* اكراه ikrah.

Détester, *v. a.* اكراه ايتمك ikrah étmék; لعنت اوقومق lanét (nalét) okoumak.

Détirer, *v. a.* كرمك guérmék, ياييق yaymak.

Détiser, *v. a.* يانن آتشى طاغمق yanan atéchi daghetmak.

Détonner, *v. n.* هوايى مقامى شاشرمق havaye, makame chachermak; *T.* پاتلمق patlamak.

Détordre, *v. a.* بوكمنى سوكمك bukumunu séukmék; se — le pied اياغى بورقلمق ayaghe bourkoulmak; se — le bras قولى چقمق kolou tjekmak.

Détorquer, *v. a.* بر فكري چورمك bir fikri tjévirmék.

Détors, *a.* سوكك séukuk.

Détorse, v. Entorse.

Détortiller, *v. a.* بوكمي ايچق (ايپك ايپلك ipék, iplik) bukumu atjmak.

Détouper, *v. a.* طقالو شيي ايچق tekale chéyi atjmak.

Détour, *m.* اكريلك éyrilik; صپه يول sapa yol; * اوكنه يوارلمه éuyuné youvarlanma.

Détourner, *v. a.* آيرمق چقرمق (yoldan) ayermak, tjekarmak, صاپمق sapetmak; بر طرف ايتمك bér taraf étmék; —, *v. n.* صاپمق sapmak; se —, *v. r.* صپه يول المق sapa yol almak.

Détracter, *v. a.* de q. ذم ايتمك zémm étmék; ادبني چكمك adene tjékmék; غيبت سويلمك ghaybét séuylémék.

Détractation, Détraction, *f.* غيبت ghaybét, ذم zémm.

Détrancher, *v. a.* v. Disséquer.

Détraquer, *v. a.* بوزمق bozmak, طاغمق daghetmak; * باشدن چقرمق bachdan tjekarmak; se —, *v. r.* اكري كتمك éyri guitmék, بوزلق bozoulmak.

Détrempe, *f.* صولى بويا soulou boya; صوايله ازلمش بويه souyoula ézilmich boya.

Détremper, *v. a.* چالمق tjalmak; — de la farine avec du lait, اونى سدله چالمق ounou sudilé tjalmak; اونه سد قرشترمق ouna sud karechtermak; — les chaux, كرجى الشترمق kirédji alechtermak; — des couleurs,

بويا ازمك boya ézmék; — de l'acier, چلكك صويني الق tjéliyin souyounou almak.

Détresse, *f.* كوكل عزابی guéunul ézabe, اضطراب izdirab.

Détresser, *v. a.* اوروسني چوزمك éurusunu tjéuzmék.

Détriment, *m.* ضرر zarar, زيان ziyan.

Détroit, *m.* بوغاز boghaz; دربند dérbénd (dévrénd); قاضيلق kadelek.

Détromper, *v. a.* برينك يكلشني birinin yanlechene duzétmék; se —, *v. r.* كندو يكلشني كورمك kéndi yanlechene guéurmék.

Détrôner, *v. a.* تختدن ايندرمك taqhttan éndirmék.

Détrousser, *v. a.* طوپلانمش اثوابني toplanmech ésbabene salevérmék; **fa.* صويمق soymak.

*Détruire, *v. a.* يقمق yekmak, بوزمق bozmak, خراب ايتمك qharab étmék; *باترمق batermak; se —, *v. r.* يقلمق yekelmak, گوچمك guéutjmék.

Dette, *f.* بورج bordj; — active الاجق aladjak; — passive بورج bordj.

Détumescence, *f. T.* شيش ايتمسي chich énmési.

Déuil, *m.* ياس yas, ملوللك mélillik; آجی adje; اولو كوترنلر éulu guéuturénlér.

Deux, *a.* ايكي iki; ايكسيده ikisidé; —, *m.* ايكی iki.

Deuxième, *a.* ايكنجی ikindji.

Dévaliser, *v. a.* صويمق soymak, يغمالمق yaghmalamak.

Devancer, *v. a.* (q.) برينی گچمك birini guétjmék; اوكنه گچمك éuyuné guétjmék; *اشمق achmak, باصدرمق bastermak.

Devancier, *m.* ière, *f.* سلف séléf, سابق sabek; devanciers آتالرمز atalaremez, اوّلكيلر bizdén évélkilér.

Devant, *prp.* اوكنده éuyundé (éunundé); حضورنده houzourounda, يانده yanenda; —, *ad.* اوكدين éundén, الرو iléri, اوّل évél; —, *m.* الرده‌كی ilérdéki; اك اوكده‌كي éun éundéki; اوك éun, اوك طرف éun taraf.

Devantier, *m. fa.* پشتمال péchtimal, اوكمجك éunédjék.

Devanture, *f. T.* اوك طرف éun taraf, اوك éun.

Dévastation, *f.* ويرانلق véranlek, خراب qharab.

Dévaster, *v. a.* يقوب ياقق yekep yakmak; خراب ويران ايتمك qharab, véran étmék.

Développer, *v. a.* صاريلو شيئ اچق sarele chéyi atjmak, چوزمك tjéuzmék; *شرح وبرمك chérh vérmék; se —, *v. r.* كندوبی قورتارمق kéndini kourtarmak; *اچلمق atjelmak.

* **Devenir**, *v. n.* اولق olmak; اوليجق اولق oladjak olmak.

Dévergondé, ée, *a. fa.* اوتانمز outanmaz.

Déverrouiller, *v. a.* زنبركيني زمبريني قالدرمق zémbéréyini kaldermak.

Devers, *prp.* قرشو karche; طرفنده tarafenda; par devers يانـنده yanenda.

Devers, se, *a. T.* اكري éyri.

Déverser, *v. n.* اكري طورمق éyri dourmak.

se **Dévêtir**, *v. r.* كندو اثوابني صويمق kéndi ésbabene soyounmak; خفيف قيلمك qhafif guéyinmék.

Déviation, *f. T.* يولندن چقش yoloundan tjekech.

Dévider, *v. a.* اليه صارمق élémyaya sarmak; — les soies ابيك جهرملك ipék djéhrélémék.

Dévidoir, *m.* اليه élémya.

Devier, *v. n.* يولدن چقمق yoldan tjekmak; —, *v. a.* يولدن چقرمق yoldan tjekarmak.

Devin, Devineur, *m.* فالجي faldje.

Devination, v. Divination.

Deviner, *v. a.* غايب سويلمك ghayeb séuylémék; فال اچق fal atjmak; فراست ايله بلمك firasét ilé bilmék.

Devis, *m.* بر ياپونك تخميناً مصرفي bir yapounoun taqhminén masrafe.

Dévisager, *v. a.* يوزيني طرملمق yuzunu termalamak.

Devise, *f.* علامتلو تصوير alamétli tasvir.

Dévisser, *v. a.* ويداسني بورمه‌سني سوكمك vidasene, bourmasene séukmék.

Dévoiement, *m.* اسهال ishal, قرن سورمه‌سي karen surmési.

Dévoiler, *v. a.* يوز اورتوسني اچق yuz éurtusunu atjmak.

Devoir, *v. n.* بورجلو اولق bordjlou olmak; —, *m.* بورج bordj; فرض farz.

Dévolu, ue, *a. T.* صاحبنه دوشمش sahabena duchmuch.

Dévolution, *f. T.* صاحبنه دوشمه sahabena duchmé.

Dévorant, te, *a.* يييجي yéyidji.

Dévorer, *v. a.* يمك yémék, يوتمق youtmak.

Dévot, te, *a. m.* اهل تقوي éhlï takva, صوفي sofou; عبادت ايدن ibadét édén.

Dévotion, *f.* صوفيلك sofoulòuk, پارسالق parsalek; عبادت ibadét; être à la — de qc. برينه طاپمق biriné tapenmak.

Dévouement, *m.* اطاعت itaat; عبوديت ouboudiyét.

Dévouer, *v. a.* اداميق adamak, اداق عهد ايتمك adak, ahd étmék; se —, *v. r.* كندوبي قربان ايتمك kéndini kourban étmék.

Dévoyer, *v. a.* ياكلتمق yanelt-

mak ; يولدن شاشرمق yoldan chachermak ; *T.* اسهال ايتمك ishal étmék.

Dextérité, *f.* قابليت kabiliyét ; چاپقلق tjapouklouk.

Diable, *m.* شيطان chéytan.

Diablerie, *f.* شيطانلق chéytanlek.

Diablotin, *m.* شيطانجق chéytandjek ; بر نوع شكرلمه bir névi chékérlémé.

Diabolique, *a.*—**ment**, *ad.* شيطان كبي chéytan guibi, شيطانجه chéytandja.

Diaconat, *m.* شمّاسلق chemmaslek.

Diacre, *m.* شمّاس chémmas, ديياق diyak.

Diadème, *m.* تاج tadj.

Diaire, *a.* fièvre — هركونلك اسمما hér guunluk setma.

Dialecte, *m.* دل dil, بر ولايتك دلى bir vilayétin dili.

Dialectique, *f.* *T.* علم منطق ilmï mantek.

Dialogue, *m.* مكالمه mukialémé, محاوره mouhavéré, مذاكره muzakéré.

Dialogueur, *m.* لافزن lafazan.

Diamant, *m.* الماس élmas.

Diamantaire, *m.* الماسجي élmasdje.

Diamanter, *v. a.* الماسلمق élmaslamak ; الماسه چورمك élmasa tjévirmék.

Diamétral, le, *a.* قطره متعلّق koutré mutaallik.

Diamètre, *m.* قطر koutr.

Diantre, *m. fa.* شيطان chéytan.

Diaphane, *a.* بر يوزدن او بر يوزي كورنن bir yuzdén o bir yuzu guéurunén.

Diaphragme, *m.* *T.* جان اوي djan évi.

Diarrhée, *f.* يورك سورمه‌سى yurék surmési ; اسهال ishal.

Dictame, *m.* كريد اوتى guirid otou.

Dicter, *v. a.* يازاجغني ديمك yazadjaghene démék, سويليوب يازدرمق séuyléyib yazdermak.

Diction, *f.* الفاظ élfaz.

Dictionnaire, *m.* لغت كتابى lughét kitabe.

Diète, *f.* پرهيز pérhiz (péhriz).

Diététique, *a.* دلديجى térlédidji ; —, *f.* علم پرهيز ilmï pérhiz.

Dieu, *m.* الله allah ; پت put.

Diffamateur, *m.* دلليجي dilléyidji.

Diffamation, *f.* دلمه dillémé, ذم ايتمه zémm étmé.

Diffamer, *v. a.* دلمك dillémék ; عرضنى erz bozmak, عرض بوزمق بر اقجه‌لك ايتمك erzene bir akdjélik étmék.

Différemment, *ad.* بشقه دورلو bachka turlu ; فرقلو farkle.

Différence, *f.* فرق fark ; دورلولك turluluk.

Différencier, *v. a.* آيرت فرق ايتمك ayert, fark étmék.

Différent, te, *a.* فرقلو farkle, بشقه bachka.

Différent, Différend, *m.* غوغا guavgua; نزاع niza; نزاعلو شي nizale chéy.

Différer, *v. a.* اوزاتمق ouzatmak, اكلندرمك éyléndirmék; اوزاغه صالمق ouzagha salmak; —, *v. n.* اوزانمق ouzanmak.

Difficile, *a.* كوج guudj, چتين tjétin, زور zor, زحمتلو zahmétli, پچارز patjarez (tjaparez); صرب sarp; مشكل muchkul.

Difficulté, *f.* كوجلك guudjluk, پچارز patjarez (tjaparez), چتينلك tjétinlik, مشكللك muchkulluk; زحمت zahmét; نزاع niza.

Difficulter, *v. a.* كوجلك ويرمك guudjluk vérmék.

Difficultueux, euse, *a.* كوجلك پچارز ويرن guudjluk, patjarez vérén.

Difforme, *a.* بچمسز bitjimsiz, چركين tjirkin.

Difformer, *v. a. T.* بچمندن چقرمق bitjimindén tjekarmak.

Difformité, *f.* بچمسزلك bitjimsizlik, چركينلك tjirkinlik.

Diffus, se, *a.* **Diffusément**, *ad.* يايلور yayeler, يايلرق yayelarak.

Diffusion, *f.* يايلمه yayelma.

Digérer, *v. a.* اريتمك éritmék, هضم ايتمك hazm étmék, سكدرمك sindirmék; *فكر ايتمك fikr étmék; اجسيني چكمك adjesene tjékmék.

Digestif, ve, *a.* سكديجي sindiridji.

Digestion, *f.* سكدرمكلك sindirméklik, سكمه sinmé, هضم hazm.

Dignifier, *v. a.* لايق ايتمك layek étmék.

Dignité, *f.* شان chan, پايه payé, مرتبه mértébé, اولولق oulouluk.

Digression, *f.* صاپه sapma.

Digue, *f.* ارغ argh; بند bénd, سد sédd.

Diguer, *v. a.* مهموزلق mahmouzlamak.

Dilacération, *f.* يرتمه yertma.

Dilacérer, *v. a.* يرتمق yertmak.

Dilapider, *v. a.* مال تلف ايتمك mal téléf étmék.

Dilatable, *a. T.* يايلور yayeler.

Dilatation, *f.* يايلمقلق yayelmaklek.

Dilater, *v. a.* يايمق yaymak, اچمق atjmak, بوللتمق bollatmak.

Dilection, *f.* محبت mouhabbét; سوكو sévguu, عشق achk.

Diligence, *f.* كوز اچقلغي guéuz atjekleghe; اهتمام ihtimam; دقت dekkét; جهد djahd; غيرت ghayrét, چاپقلق tjapouklouk; تيز كيدن تز guidén téz araba.

Diligent, te, *a.* چاپق tjapouk, غيرتلو چالشقان tjalechkan, غيرتلي ghayrétli; مقيد moukayéd.

Diligenter, *v. a.* عجله ايتمك adjélé étmék; —, *v. n.* se —, *v. r.* جهد غيرت ايتمك djahd, ghayrét étmék.

Dimanche, *m.* پازار کونی pazar guunu.

Dime, Dixme, *f.* عشر éuchur.

Dimension, *f.* یایلمه yayelma.

Dimer, Dixmer, *v. a.* عشر المق éuchur almak.

Dimeur, عشر الان éuchur alan.

Diminuer, *v. a.* ازالتمق azaltmak; —, *v. n.* ازالمق azalmak.

Diminutif, *m. T.* اسم تصغیر ismî tasghir.

Diminution, *f.* اکسکلك éksiklik, نقصان noksan.

Dinatoire, *a.* heure — اویله مانجه‌سی وقتی éuylé mandjase vakte; déjeûner —, زیاده قهوالتی ziyadé kahvalte.

Dinde, *f.* دیشی هند تاوغی dichi hind tavoughou.

Dindon, *m.* ارکك هند تاوغی érkék hind tavoughou.

Dindonneau, *m.* هند تاوغی یاوریسی hind tavoughou yavrousou.

Diné, Diner, *m.* اویله مانجه‌سی éuylé mandjase.

Diner, *v. n.* اویله مانجه‌سی قوشلق یمك éuylé mandjase, kouchlouk yémék.

Dineur, *m. fa.* اویله مانجه‌سی یین éuylé mandjase yéyén; چوق یی tjok yéyidji.

Diocèse, *f.* قاضیلق kadelek, ناحیه nahiyé; پسقپوسلق piskoposlouk.

Diphtongue, *f. T.* صوتین savtéyn.

Diplomatique, *f.* علم برات و فرمان ilmî bérat ou férman: —, *a.* برات فرمان علمی بلن bérat, férman ilmini bilén.

Diplome, *m.* برات bérat, فرمان férman.

* Dire, *v. a.* سویلمك séuylémék; دیمك dimék (démék), دیو ویرمك déyi vérmék; بیورمق bouyourmak, امر ایتمك émr étmék; بلدرمك bildirmék; trouver à — اکسك éksik boulmak; se —, *v. r.* دینلمك dinilmék (dénilmék), سویلنمك séuylénmék; کندو یی فلان دیو بلدرمك kéndini filan déyi bildirmék; —, *m.* تقریر takrir, کلمات kélimat.

Direct, te, *a.* طوغری doghrou.

Directement, *ad.* طز طوغری doz doghrou.

Directeur, *m.* trice, *f.* قلاوز kelavouz, قولاغز kolaghouz; متولی mutévélli, ناظر nazer, باش وکیل bach vékil.

Direction, *f.* قلاوزلق kelavouzlouk, نظارت nazarét.

Directoire, *m.* تقویم کلیسا takvimî kélisa, کلیسه تقویمی kilsé takvimi.

Diriger, *v. a.* طوغرلتمق doghroultmak; یول کوسترمك yol guéustérmék, قلاوزلق ایتمك ke-

lavouzlouk étmék; باشده اولمق bachda olmak.

Discale, *m. T.* مالك طرتيسى آكسك كلمه malen tartese éksik guélmé.

Disceptation, *f.* مجادله mudjadélé.

Discepter, *v. a.* مجادله ايتمك mudjadélé étmék, نزاع ايتمك niza étmék.

Discernement, *m.* فرق fark; فرق ايدش fark édich.

Discerner, *v. a.* فرق ايتمك fark. étmék; سچمك sétjmék.

Disciple, *m.* شاكرد chaguird, (chayirt); مريد murid; les — s de Jésus-Christ, حوارى havari, *pl.* حواريون havariyon.

Disciplinable, *a.* قولاي اوكرنور kolay éuyrénir.

Discipline, *f.* ادب édéb; تربيه térbiyé; تعليم taalim.

Discipliné, ée *p. et a.* تربيه اولمش térbiyé olmouch; ادبلو édébli.

Discipliner, *v. a.* تربيه ادب ايله térbiyé, édéb ilé zabt ضبط ايتمك étmék; ادب ارکان اوكرتمك édéb érkian éuyrétmék.

Discontinuation, *f.* اراسنى كسمه arasene késmé; مداومتسزلك mudavimétsizlik.

Discontinuer, *v. a. et n.* اراسنى كسمك arasene késmék; طورمق dourmak.

Disconvenance, *f.* اوىمه ouymama; اتفاقسزلق ittifaksezlek.

***Disconvenir**, *v. n.* (de ...) انكار اتيمك inkiar étmék; اوىمق ouymamak.

Discord, *a.* اهنكي بوزلمش ahéngui bozoulmouch.

Discordant, te, *a.* اوىمين ouymayan; *اتفاقسز ittifaksez.

Discordance, *f.* اهنكسزلك ahénksizlik.

Discorde, *f.* اتفاقسزلق ittifaksezlek; فتنه fitné; آيرولق ayrelek; pomme de — غوغا قشاغيسى guavgua kachaghese.

Discorder, *v. n.* اهنكسز اولمق ahénksiz olmak; اوىمق ouymamak.

Discoureur, — euse, *f.* لافزن lafazan; گوزه guévézé.

***Discourir**, *v. n.* سويلمك séuylémék; نقل ايتمك nakl étmék.

Discours, *m.* كلام kélam; لاقردي lakerde; سوز séuz; مصاحبت mousahibét, مذاكره muzakéré.

Discrédit, *m.* اعتبار قرغنلغى itibar kerghenleghe.

Discrédité, ée, *a.* اعتباردن دوشمش itibardan duchmuch.

Discréditer, *v. a.* اعتبارينى بوزمق itibarene bozmak; اعتباريه زول ويرمك itibarena zul vérmék.

Discret, ète, *a.* عقللو akelle; فراستلو firasétli, اوصلو ouslou; سرّ صقلايان serr saklayan; انصافلو insafle.

Discrétion, *f.* فراست firasét; اچق

atjek guéuzluk ; كوزلك سرّ saklama ; صقلمه serr murad , مراد iradét ; ارادت insaf ; انصاف vivre à — استدوكنه كوره istédiyiné guéuré guétjinmék ; كچنمك à — استدوكنه كوره istédiyiné guéuré, كيفنجه kéyfindjé ; se rendre à — . ya baght ya taght téslim olmak. يا بخت يا تخت تسليم اولق

Disculper , *v. a.* صوچسز چقرمق soutjsouz tjekarmak.

Discussif , ive , *a.* طاغديجي daghededjé.

Discussion , *f.* دقتلو تجسس dekkétli tédjéssus ; نزاع niza ; چكش tjékich..

Discuter , *v. a.* دقتلو تجسس ايتمك dekkétli tédjéssus étmék.

Disert , te , *a.* دلباز dilbaz ; الفاظ صاحبي élfaz sahibi.

Disette , *f.* قطلق ketlek , قحطلق kahetlek.

Diseur , *m.* — euse , *f.* نقل ايديجي nakl édidji , سويليجي seúyléyidji.

Disgrace , *f.* كوزدن چقمه guéuzdén tjekma ; بختسزلق baqhtsezlek.

Disgracié , ée , *p. et a.* كوزدن چقمش دوشمش guéuzdén tjekmech , duchmuch ; * بچدن چقمش bitjimdén tjekmech.

Disgracier , *v. a.* برينى كوزدن چقرمق birini guéuzundén tjekarmak , سومز اولق sévméz olmak.

Disgracieux , euse , *a.* نا مقبول خوش اولميان na makboul ; qhoch olmayan.

*Disjoindre , *v. a.* آيرمق ayermak.

Disjonction , *f.* چقمه (اعضا كمك kémik , aaza) tjekma : عسكري آيرمق askéri ayermak.

Disloquer , *v. a.* چقرمق (اعضا كمك aaza , kémik) tjekarmak.

*Disparaître , *v. n.* غايب بلورسز نابديد اولق ghayeb , bélirsiz , nabédid olmak.

Disparate , *f.* ياقشمزلق yakechmazlek ; مناسبتسزلك minasibétsizlik ; اوبمه ouymama ; — *a.* ياقشمز yakechmaz , ياقشقسز yakecheksez , مناسبتسز minasibétsiz.

Disparité , *f.* برابر اولمه barabar olmama ; برابرسزلك barabarsezlek.

Disparition , disparution , *f.* غايب بلورسز نابديد اوله ghayeb , bélirsiz , nabédid olma.

Dispendieux , euse , *a.* اغربهالو agher bahale , ذي القيمت zilkeymét.

Dispensateur , *m.* — trice , *f.* وكيل خرج vékil qhardj.

Dispensation , *f.* اولشترمكلك uléchtirméklik , توزيع tévzi.

Dispense , *f.* اذن izn , رخصت rouqhsét , اجازت idjazét.

Dispenser , *v. a.* لازم اولان يرلرو

اولشدرمك lazem olan yérléré uléchtirmék, ايتمك توزيع tévzi étmék; q. de qc. معاف سربست ايتمك mouaf, sérbést étmék; يوز رخصت ويرمك yuz, rouqhsét vérmék.

Disperser, *v. a.* اوته برو صاچمق éuté béri satjmak, داغتمق طاغتمق daghetmak; طار طغن تار و مار پريشان ايتمك dardaghen, tar ou mar, périchan étmék.

Dispersion, *f.* پريشانلق périchanlek; طاغلمه daghelma.

Disponible, *a.* استدوكك يره (كي) istédiyin yéré (guibi) koullanela bilén.

Dispos, *a.* دنج dindj.

Disposer, *v. a.* دوزمك duzmék, نظام ويرمك nizam vérmék; دكمك dikmék; ديزمك dizmék; يرلشترمك yérléchtirmék; ترتيبه كتورمك tértibé guétirmék; q. à qc. برينى بر شيه حاضرلق birini bir chéyé hazerlamak; دكمك dikmék; (pour qc.) حاضرلق hazerlamak; قايرمق kayermak; — *v. n.* (de q. ou. de qc.) استدوكى كي قوللنمق istédiyi guibi koullanmak; صاتمق satmak; se —, *v. r.* (à qc.) حاضر اولق hazer olmak, حاضرلق كورمك hazerlek guéurmék.

Dispositif, ive, *a. T.* حاضرليجى hazerlayedje.

Disposition, *f.* دوزن duzén, ترتيب tértib, تدارك tédarik, نظام nizam; قدرت koudrét; قابليت kabiliyét; ميل méyl; سوز برلكي séuz birliyi; حال hal; مزاج mizadj; قصد kasd, مرام méram.

Disproportion, *f.* بكزمزلك bénzémézlik; مناسبتسزلك minasibétsizlik.

Disproportionné, ée, *a.* برابر اولميان barabar olmayan; ياقشقسز yakecheksez, اندامسز éndamsez.

Disproportionner, *v. a.* اندامسز لندرمق éndamsezlandermak.

Disputable, *a.* نزاعلو nizale.

Disputailler, *v. a.* چكشمك tjékichmék.

Disputaillerie, *f.* بوش بوشنه نزاع boch bochouna niza.

Dispute, *f.* چكش tjékich, نزاع niza; غوغا guavgua; مجادله mudjadélé.

Disputer, *v. n.* چكشمك tjékichmék; نزاع مجادله ايتمك niza, mudjadélé étmék.

Disputeur, *m.* غوغا قشاغيسي guavgua kachaghese.

Disquisition, *f.* تفتيش téftich, تفحّص téféqhhus; مذاكره muzakéré.

Disruption, *f.* قرق kerek.

Dissection, *f.* اولو قرنى يارمه éulu

karne yarma; تشريح ايتمه téchrih étmé.

Dissemblable, *a.* بكزمين bénzéméyen.

Dissemblance, *f.* بكزمزلك bénzémézlik.

Dissention, *f.* اتفاقسزلق ittifakszezlek, مخالفت mouqhalifét.

Disséquer, *v. a.* اولو قرنني يارمق éulu karnene yarmak, atjmak, تشريح ايتمك téchrih étmék.

Dissertation, *f.* عالم مذاكره alim muzakéré.

Disserter, *v. n.* مذاكره ايتمك muzakéré étmék.

Dissimilaire, *a.* بشقه جنس bachka djins; بكزمز bénzéméz.

Dissimilitude, *f. T.* بكزمزلك bénzémézlik.

Dissimulation, *f.* مرايلك murayilik, ايكي يوزلولك iki yuzluluk; مدارا mudara.

Dissimulé, ée, *a.* تبديل قيافت tébdil keyafét; مرايى murayi, ايكى يوزلو iki yuzlu.

Dissimuler, *v. a. et n.* كندويى بلدرمك kéndini bildirmémék; صقلمق saklamak, كزلك guizlémék; بلمزلكدن كورمزلكدن كلمك bilmézlikdén, guéurmézlikdén guélmék.

Dissipateur, *m.*—trice, *f.* اسرافجي israfdje, مسرف musrif.

Dissipation, *f.* تلف téléf, اسراف israf.

Dissiper, *v. a.* تلف اسراف ايتمك téléf, israf étmék, چورتمك tjurutmék.

Dissociable, *a.* ارقهداشلق اولميان arkadachlek olmayan.

Dissolu, ue, *a.* دنكسز dénsiz; تربيهسز térbiyésiz.

Dissoluble, *a.* قولای اريين چوزلن kolay ériyén, tjéuzulén.

Dissolution, *f.* اريمه érimé, چوزلمه tjéuzulmé, حلّ hall; ايرلمه ayrelma; دنكسزلك dénsizlik, عارسزلق arsezlek, ادبسزلك édébsizlik.

Dissolvant, te, *a. m. T.* اريديجي érididji; چوزيجي tjéuzudju.

Dissonance, *f. T.* اهنكسزلك ahénksizlik.

Dissonant, te, *a.* دوزنسز duzénsiz, اهنكسز ahénksiz.

Dissoner, *v. n.* اهنكسز اولق ahénksiz olmak; اويمق ouymamak.

Dissoudre, *v. a.* اريتمك éritmék, آيرمق ayermak.

Dissuader, *v. a.* (q. de qc.) برينى بر فكردن چورمك birini bir fikirdén tjévirmék; عكسنى ديو و يرمك aksini déyivérmék.

Dissyllabe, Dissyllabique, *a.* ايكي هجالو iki hédjéli.

Distance, *f.* اراقلق eraklek; اوزاقلق ouzaklek, بعدلق boudlouk; فرق fark.

Distant, te, *a.* اوزاق ouzak, اراق erak, بعد boud, دور dur.

Distendre, *v. a. T.* قاتی کرمك kate guérmék.

Distillateur, *m.* صو روح چقريجي sou, rouh tjekaredje.

Distiller, *v. a.* صو راقی روح چقرمق sou, rake, rouh tjekarmak; — sa raye اوكسن الق éukésin almak.

Distinct, te, *a.* آيرو ayre, آيرلش ayrelmech; بللو bélli; اشكار achikiar.

Distinction, *f.* فرق fark; ايرولق ayrelek; آيرد ايدش ayerd édich; اوستەلك ustélik, يوجەلك yudjélik; عزت izzét.

Distingué, ée, *p. et a.* فرقلو farkle; بشقه bachka; اده لي بللو ade bélli, نامدار namdar.

Distinguer, *v. a.* (qc. d'avec qc.) فرق ايتمك fark étmék, سچمك sétjmék; ايرمق ayermak; اوكرتمك éugurtlémék (uyutlémék); مشهور ايتمك méchhour (ménchour) étmék; se —, *v. r.* مشهور اولمق méchhour olmak; الرو كلمك iléri guélmék.

Distique, *m. T.* بيت béyt; ايكي صرا شعر iki sera chiir.

Distorsion, *f. T.* بورقلمه bourkoulma; يرندن چقمه yérindén tjekma.

Distraction, *f.* پريشانلق périchanlek.

***Distraire**, *v. a.* طاغتمق daghetmak, پريشان پراكنده ايتمك périchan, paraképdé étmék; پارملك paralamak; افاقلمق ufaklamak; ايرمق ayermak.

Distrait, te, *a.* پريشان périchan, طاغنق daghenek.

Distribuer, *v. a.* اولشترمك uléchtirmék; طاغتمق daghetmak; توزيع پاي ايتمك tévzi, pay étmék.

Distribution, *f.* توزيع tévzi (tévdjih); اولشترمه uléchtirmé.

District, *m.* ناحيه nahyé.

Dit, *m.* كلام kélam; ديش déyich.

Dit, te, *p. et a.* ذكر اولنان zikr olounan, olan, مذكور mézkur, مزبور mézbour, مرقوم mérkoum, موسي اليه mouma iléih.

Dito, Ditto, *ad.* دفعه défa, تكرار tékrar.

Diurétique, *a. T.* ادرار اچيجي idrar atjedje.

Diurne, *a. T.* كوندەلك guundé lik; يوميه yéuvmiyé.

Divan, *m.* ديوان divan.

Divers, se, *a.* آيرو ayre, بشقه bachka; بشقه دورلو bachka turlu.

Diversifier, *v. a.* دورلو دورلو ايتمك turlu turlu étmék; دكشترمك déyichtirmék.

Diversité, *f.* دورلولك turluluk; فرق fark, اختلاف iqhtilaf.

Divertir, *v. a.* كوكلنى ايچق guéunlunu atjmak; اكلندرمك éylendirmék; اقجه صرف ايتمك akdjé sarf étmék; بشقه يره خرج صرف ايتمك bachka yéré qhardj, sarf étmék; se — *v. r.* فراحلنمق férahlanmak; كوكلى اچلمق guéunlu atjelmak.

Divertissant, te, *a.* كيف باغشليجي kéyf baghechlayedje.

Divin, ine, *a.* الّلهانى allahani, ربّانى rabbani.

Divinateur, *m.* — trice, *f.* فالجي faldje.

Divination, *f.* فالجيلق faldjelek; فال fal.

Divinatoire, *a.* art —, فالجيلق faldjelek.

Diviniser, *v. a.* الّلهلندرمق allahlandermak.

Divinité, *f.* الّلهلق allahlek, تكريلك tanrelek.

Divis, *ad. T.* par —. بولنمش béulunmuch.

Diviser, *v. a.* بولمك béulmék; اولشترمك uléchtirmék; پاى ايتمك pay étmék; تقسيم توزيع ايتمك taksim, tévzi étmék; آيرمق ayermak; ارالمق aralamak; se —. *v. r.* بولنمك béulunmék; آيرلق ayrelmak.

Divisibilite, *f.* بولنمكلك béulunméklik.

Divisible, *a.* ايريلور ayreler; بولنور béulunur.

Division, *f.* بولمكلك béulméklik; توزيع tévzi; * ايرلمه ayrelma; اتّفاقسزلق ittifaksezlek; *T.* تقسيم taksim; بولك béuluk.

Divorce, *m.* نكاح بوشانمه‌سى nikah bochanmase, طلاق dalak; اتّفاقسزلق ittifaksezlek.

Divorcer, *v. n.* ايرلق ayrelmak; نكاحدن بوشانمق nikiahdan bochanmak.

Divulguer, *v. a.* شايع عالمه شايع ايتمك chay, alémé chay étmék; ياىمق yaymak.

Dix, *a. m.* اون on; اونجى onoundjou.

Dixième, *a.* اونجي onoundjou; — *m.* اون پايك بري on payen biri.

Dixaine, *f.* اونلق onlouk; اون on.

Docile, *a.* قابل ادب و علمه édéb ou ilmé kabil; سوز دكلر séuz dinlér.

Docilité, *f.* ادب و تربيه‌يه قابللك édéb ou térbiyéyé kabillik; سوز دكلمه séuz dinlémé.

Docte, *a.* اوقومش okoumouch; علم صاحبى ilm sahibi; عالم alim.

Docteur, *m.* معلّم mouallim; مدرس mudérris; عالم alim; — en droit, فقه اهل éhli fikh: — en médicine, حكيم hékim, طبيب tabib.

Doctrinal, le, *a.* علمه منسوب ilmé ménsoub.

Doctrine, *f.* علم ilm, بلكو bilgui, معرفت marifét.

Document, *m.* حجت héudjdjét, سند sénéd.

Dodécagone, *a.* اون ايكي كوشه on iki kéuché.

Dodiner, *v. n.* صالنمق salenmak.

Dodo, faire —. اويوتمق ouyoutmak.

Dodu, ue, *a. fa.* ششهان chichman.

Doge, *m.* دوج doj.

Dogmatiser, *v. n.* بر يالان مذهب چقرمق bir yalan mézhép tjekarmak; اوكرتمك éuyrétmék istémék.

Dogmatiseur, *m.* ياكلش اوكردن yanlech éuyrédén; هر شي بلمك استين hér chéyi bilmék istéyén.

Dogme, *m.* تعليم taalim; تعليم دين taalimï din.

se **Doguer**, *v. r.* سوسمك susmék.

Doigt, *m.* پرمق parmak; پنجه péntjé; پرمق parmak (éultju).

Doléances, *f. pl.* ياس yas, اجي adje.

Dolent, te, *a.* ياسلو yasle, دردلو dérdli, ملول mélil.

se **Dolenter**, *v. r.* واه ايتمك vah étmék, اجيمق adjemak.

Doler, *v. a.* رندملك réndélémék.

Doliman, *m.* طولامه dolama (ésbab).

Doloire, *f. T.* رنده réndé; كشتره kuchtéré.

Domaine, *m.* بكلك béylik; مملكت mémlékét, ايالت éyalét.

Dôme, *a.* قبه kouppé, دپه tépé.

Domestique, *a.* اودن évdén, يبانجى اولميان yabandje olmayan, الشق alechek, مونس munis; —. *m.* خذمتكار qhezmétkiar; اهالى éhali; اهل بيت éhlï béyt.

Domestiquer, *v. a.* الشترمق alechtermak; يواشلندرمق yavachlandermak.

Domicile, *m.* طورمجق يرى douradjak yér, طوراق dourak, مكان mékian; او év; خانه qhané; اوطاق otak.

se **Domicilier**, *v. r.* يرمكان تمل طوتمق yér, mékian, témél toutmak.

Dominant, te, *a.* بيورن bouyouran.

Dominateur, *m.* بيورجي bouyouroudjou, حكم ايدجي héukm édidji; حاكم hakim; والى vali.

Domination, *f.* حكومت héukumét; سلطانلق soultanlek; سلطنت saltanat; بكلك béylik.

Dominer, *v. a.* بيورمق bouyourmak; بكلك حكم حاكملك ايتمك béylik, héukm, hakimlik étmék; —. *v. n.* بكلك سلطنت سورمك béylik, saltanat surmék.

Dominotier, *m.* ابرو الجه كاغدجي ébru, aladje kiagheddje.

Dommage, *m.* ضرر zarar, زيان ziyan.

Dommageable, *a.* ضررلو zararle, زيانلو ziyanle, مضر muzerr.

Dompter, *v. a.* جبر ايتمك djébr étmék; يواشلندرمق yavachlandermak, يواش ملايم مطيع ايتمك yavach, mulayim, muti étmék.

Don, *m.* بخشيش baqhchich; پيشكش pichkéch (pécbkéch); هديه hédiyé; ارمغان armaghan; برگذار bérguzar; جبا djaba.

Donataire, *m.* بخشيش الان baqhchich alan.

Donateur, *m.* — trice, *f.* بخشيش ويرن baqhchich vérén.

Donation, *f.* باغشلايش baghechlayech.

Donc, c. امدي imdi; اويله ايسه éuylé isé; انك ايچون onoun itjin, اوتري اندن ondan éuturu.

Dondon, *f. fa.* ششهان و قرمزي chichman vé kermeze yanakle zénné. يكا قلو زنه

Donjon, *m.* قلعه قله جكي kalé koullédjiyi.

Donnant, te, *a.* جومرد djéumérd.

Donné, *p.* ويرلش vérilmich.

Donner, *v. a.* ويرمك vérmék; اعطا ايتمك احسان قلمق lita, ihsan étmék, kelmak; ويري ويرمك véri vérmék; باغشلمق baghechlamak; تسليم ايتمك téslim étmék; سبب اولمق sébéb olmak; ايتمك itmék (étmék); ايلمك éylémék; — . *v. n.* اورمق vourmak; دوقنمق dokanmak; se — . *v. r.* ويرلمك vérilmék; (à) كندوبى kéndini téslim étmék تسلم ايتمك

Dont, *pr.* انك onoun; اندن ondan; انك ايله onoun ilé (onouyla).

Dorade, *f.* دولكر بالغى dulguér baleghe.

Doradille, *f.* اسقلوفندريون isklofondrion.

Doré, ée, *a.* يالدرلو yaldezle; صپ صري sap sare.

Dorénavant, *ad.* بوندن صكره boundan sonra, بوندن بويله boundan béuylé; شمدن صكره chimdén sonra, guéri. كيرو

Dorer, *v. a.* يالدزلمق yaldezlamak; وراقلمق varaklamak.

Doreur, *m.* — euse, *f.* يالدرجي yaldezdje; يالدزليجي yaldezlayedje.

Dorloter, *v. a.* چوق يوز ويرمك tjok yuz vérmék.

Dormant, te, *a.* اويويان ouyouyan; طوران douran; قلدامز kemeldamaz; les sept dormans اصحاب كهف éshabï kéhf.

Dormeur, *m.* — euse, *f.* اويقوجى ouyoukoudjou.

*Dormir, *v. n.* اويومق ouyoumak; ياتوب اويومق yatep ouyoumak; طورمق dourmak; اقمق akmamak; —. *m.* اويقو اويوقو ouyoukou

Dorure, *f.* يالدز yaldez.

Dos, *m.* صرت sert, ارقه arka.

Dose, *f.* علاج اولچوسي iladj éultjusu.

Dossier, *m.* طياغجق يرى dayanadjak yér; شريعت كاغدلري chériat kiaghetléri; وانك محافظه‌سي vé onoun mouhafazase.

Dot, *f.* اغرلق agherlek; جهاز djihaz (djéhéz).

Dotal, le, *a.* جهازلك djihazlik (djéhézlik).

Doter, *v. a.* جهاز ويرمك djihaz vérmék; جهازلق djiházlamak (djéhézlémék).

Douaire, *m.* دوللق كلوري doullouk guéliri.

Douane, *f.* كومرك كمرك guéumruk

Douanier, *m.* كومركجي guéumruk-*dju*; كمرك اميني guéumruk émini.

Double, *a. ad. m.* ايكى قات iki kat; * يلان yalan; مرايى murayi.

Doublement, *ad.* قات قات kat kat; —. *m.* ايكه قات قات kat kat étmé.

Doubler, *v. a.* قاتلمق katlamak, ايكه قات قات kat kat étmék; استارلمق astarlamak, استار كچورمك astar guétjirmék; طولاشمق (كميله guémiylé) dolachmak.

Doublet, *m.* قپلامه kaplama; *T.* چفته tjifté.

Doublure, *f.* استار astar.

Douçain, *m.* طتلو الما اغاجي tatle élma aghadje.

Douce-amère, *f.* يبان اصمه‌سي yaban asmase.

Douceâtre, *a.* طتلوجه tatledja, طتلومتراك tatlemtrak; صاصى sase.

Doucement, Doucettement, *ad.* يواشجه yavachdja; سهول ايله souhoul ilé (ousoul ilé); يواش يواش yavach yavach; tout —. ال ويرر él vérir.

Doucereux, euse, *a.* طتلوجه tatledja; صاصى sase.

Doucet, *a.* براز طتلو biraz tatle; دوستجه dostdja.

Douceur, *f.* دادلولق طتلولق tatlelek; خوشلق qhochlouk; دوستلق dostlouk; ملايملك mulayimlik; ايلك ايلك éylik bilmé; مظلوملق mazlemlek.

Douer, *v. a.* كندو اولمزدن اول كندى قريسنه بر ايراد بغلمق kéndi éulmézdén évél karesena bir irad baghlamak; ويركو ايتمك vérgui étmék; ويرمك vérmék.

Douillet, ette, *a.* نازك nazik; يومشاق youmouchak, ملايم mulayim.

Douleur, *f.* اغرى aghre, اجى adje, صزى seze, درد dérd; زحمت zahmét.

se Douloir, *v. r.* اجيق adjemak; اغلمق aghlamak; الم چكمك élém tjékmék.

Douleureux, euse, *a.* دردلو dérdli; اجيلو adjele; دردمند dérdiménd, اجناجق adjenadjak.

Doutance, *f.* قورقو korkou; خوف qhéf.

Doute, *m.* شپهه chuphé (chifé), اشكل ichguil, كمان guman; خوف qhéf, قورقو korkou: sans —, *ad.* شپهه‌سز chuphésiz, لابد labid; غالبا ghaliba.

Douter, *v. n.* شپهه‌لنمك chuphélénmék (chifélénmék), شپهه‌ده شپهه‌سي اولق chuphédé, chuphési olmak, اشكللنمك ichkillénmék, اشكله وارمق ichkilé varmak; se —, *v. r.* de qc. قياس ايتمك keyas étmék; اوممق oummak.

Douteux, euse, *a.* شپهه‌لو chuphéli (chiféli).

Douve, *f.* فجي قبورغه‌سى fetjc kaburghase; *T.* حوضك اچ ديواري havouzoun itj douvare.

Doux, Douce, *a.* داتلو داتلو طاتلو tatlou (tatle), شيرين chirin; ملايم mulayim; مظلوم mazloum; —, *ad.* يواش yavach; سهول ايله souhoul ilé (ousoulilé, ousoulla).

Douzaine, *f.* دسته désté, désté, اون ايكي دانه on iki dané.

Douze, *a.* اون ايكي on iki.

Douzième, *a. m.* اون ايكنجي on ikindji; اون ايكى پايك برى on iki payen biri.

Doyen, *m.* باش اسكي bach éski; عرفت باشي urfét bache.

Drachme, *f.* درهم dirhém (dirém).

Dracuncule, *m.* دري بوجكى déri béudjéyi.

Dragée, *f.* شكرلو دانه‌لر chékérli danélér; صاچمه satjma.

Drageoir, *m.* شكرله قابى كاسه‌سي chékérlémé kabe, kiasési.

Drageon, *m.* كوك فليزي kéuk filizi.

Drageonner, *v. n.* فليزلنمك filizlénmék.

Dragoman, *v.* Drogman.

Dragon, *m.* اژدر éjdér, اژدر ézdér, كورده بياض لكه gueuzdé béyaz léké; بر نوع عسكر bir névi askér; — de diamant الماس لكه‌سي بوزي élmas lékési, bouzou.

se Dragonner, *v. r.* كندوبى يورمق kéndini yormak.

Drague, *f. T.* اكري كورك éyri kurék; چپه tjapa; پيوا جبرمسى piva djibrési.

Draguer, *v. a. T.* لاغم آيرتلمق laghem ayertlamak.

Drap, *m.* چوقه tjouka (tjouha); چارشب tjarchéb (tjarchaf); — d'or, d'argent, استوفه estoufa

— de soie, ايپكلو قماش ipékli koumach.

Drapeau, *m.* پاچاوره patjavra; بيراق bayrak, سنجق sandjak, عالم além; le — blanc ويرا بيراغى véra bayraghe: drapeux, *pl.* چوجق بزلرى tjodjouk bézléri.

Drapelier, *m.* اسكيلر éskilér; پاچاوره patjavra.

Draper, *v. a.* سياه چوقه ايله دونامق siyah tjouqha ilé donatmak; *T.* گيندرمك guéyindirmék; ** زوقلنمك zévklénmék.

Draperie, *f.* چوقه‌جيلك tjoukadjelek; چوقه الاتى tjouka alate; *T.* اثواب ésvab (ésbab), اوروبا ourouba.

Drapier, *m.* چوقه‌جي tjoukadje (tjouhadje).

Drèche, *f.* پيوا كوسبه‌سى piva kuspési.

Drége, *f.* بر نوع اغرب bir névï eghrep; كتان كتان طراغى kétén taraghe.

Dresser, *v. a.* طوغرلتمق doghroultmak; دوزتمك duzétmék; دكمك dikmék; دوزلمك duzlémék; دوز ايتمك duz étmék; قوتارمق (مانجه mandja) kotarmak; تربيه ايتمك térbiyé étmék; اوكرتمك énurétmék; — *v. n.* دك دك اولمق dik dik olmak (صاچلرى satjlare).

Dresseur, *m.* دوزلديجي duzéldidji.

Drille, *m. fa.* حريف hérif; ادم adam; —. *f.* اسكيلر éskilér, كاغد ياپلجق پاچاوره kiaghed yapeladjak patjavra.

Driller, *v. n. fa.* تيز سكرتمك téz séyirtmék.

Drillier, *m.* اسكيلر الان éskilér alan.

Drogman, *m.* ترجمان térdjiman.

Drogue, *f.* عطاريه attariyé, اجزا édjza; * فنا مال féna mal.

Droguer, *v. a. fa.* چوق علاج ويرمك tjok iladj vérmék; اويدرمق ouydourmak; تقليديني ياپمق taklidini yapmak.

Droguerie, *f.* عطاريه attariyé; بهار آلاتى bahar alate.

Droguiste, *m.* عطّار attar (akdér); اجزاجي édjzadje; بهارجى bahardje.

Droit, te, *a.* طوغرى doghrou; دوز duz; حق hakk; صادق sadek; صداقتلو sadakatlé; — *ad.* طوغرى يول doghrou yol.

Droit, *m.* طوغرلق doghroulouk, حق hakk; علم فقه ilmï fikh, فقه fikh; ويركو vérgui.

Droite, *f.* صاغ ال طرف sagh él, taraf; صاغ sagh; à — صاغه sagha; صاغده saghda.

Droitier, ière, *a.* صاغدكى saghdaki.

Droiture, *f.* طوغرلق doghroulouk; en —. *ad.* طوغرى doghrou.

Drôle, *a.* لطيفهجي latifédji, خوراتاجي qhoratadje, مسخره masqara.

Drôlerie, *f. fa.* لطيفه latifé; خوراته qhorata, شقا chaka.

Dromadaire, *m.* هجين دومسي hédjin dévési.

Drouine, *f.* قزان يمالين توربهسي kazan yamalayan torbase.

Dru, ue, *a.* اوجهسی يقين اولان outjmase yaken olan; كيفلو kéyfli, عتيق atik; صق sek.

Dru, *ad.* صق sek; چوق tjok; قتى kate.

Drupe, *f.* سرت چكردكلو ميوه sért tjékirdékli méyvé.

Dû, ûe, *p. et a.* بورجلو bordjlou; واجب اولان vadjib olan.

Dû, *m.* بورج bordj; حق hakk.

Duc, *m.* دوقه douka, ارشك érchék, بك béy; — de Venise دوج dodj, وندك دوژي vénédig dojou; بر نوع بيقوش bir névi baykouch.

Ducat, *m.* التون alten; — de Hollande, مجار التونی madjar altene, بجاقلو badjakle; — d'Autriche, قرمنج kerméntj (kerménz); — de Venise, يالدز التونی yaldez altene.

Ductile, *a.* يايلور yayeler; اوزانور ouzaner.

Duel, *m.* ايكی كيشی جنكی دوكشي iki kichi djéngui, déuyuchu.

Duisant, Duisible, *a.* مناسب minasib.

Doulcamara, *v.* Douce-amère.

Dulcifier, *v. a. T.* طتلولندرمق tatlelandermak.

Dûment, *ad.* مناسبتله minasibétlé.

Dune, *f.* ياليده قوم يغيني yaleda koum yeghene.

Dupe, *f.* الدانان aldanan; *m. et f.* احمق ahmak; قولاي الدانان kolay aldanan.

Duper, *v. a.* الدامق aldatmak, اويون اويتمك oyoun étmék.

Duperie, *f.* الدامقلق aldamaklek; آل al; حيلهبازلق hilébazlek.

Duplicata, *m. T.* عينی ayni, صورتی souréti.

Duplication, *f. T.* قاتلمه katlama

Duplicité, *f.* ايكيلك ikilik; * ايكي يوزلولك iki yuzluluk.

Duplique, *f. T.* دعوا اولنانك جوابی dava olounanen djévabe.

Dur, Dure, *a.* سرت sért, برك bérk (pék), قتى kate; كوج guutj, زور zor; — d'oreille, اغر اشيدن agher ichidén.

Durable, *a.* طيانر dayaner; طيانان dayanan.

Durant, *prp.* دوركن dourourkén; مادامكه madamki; اثناسنده ésnasenda, اراسنده arasenda, زمانده zémanenda.

Durcir, *v. a.* سرتلتمك sértlétmék, پكلتمك péklétmék; —. *v. n. et se* —. *v. r.* سرتلنمك sértlénmék, سرتلمك sértélmék, پكلنمك péklénmék, پكلمك pékélmék.

Dure, *f.* سرت قتی طپراق sért, kate toprak.

Durée, *f.* طيانمقلق dayanmaklek, دوام dévam.

Durer, *v. n.* طايانمق دايانمق dayanmak, طورمق دورمق dourmak, اولق دوامي dévame olmak.

Duret, ette, *a.* سرتجه sértdjé.

Dureté, *f.* سرتلك sértlik, قتيلق katelek; * طويمقلق douymamaklek; Duretés, *pl.* خوريانلقلر qhoryatleklar.

Durillon, *m.* ناصر naser, ناصور nasour.

Durillonner, *v. n.* ناصورلنمق naserlanmak.

Dusil, Dusi, *m.* فچي طپهسي fetje tapase.

Duvet, *m.* اينجه قوش توبی indjé kouch tuyu, انا توبی ana tuyu.

Dynastie, *f.* بكلك béylik.

Dyscole, *m. f.* تتيز titiz, كمسهيه بكزمز kimséyé bénzéméz.

Dysenterie, Dyssenterie, *f.* قان سورمهسي صچهسي kan surmési, setjmase.

Dyspnée, *f. T.* كوكس طارلغی gouéuks darleghe.

Dysurie, *f.* سدك زورى sidik zorou.

E.

Eau, *m.* صو sou; Eaux اليجه eledja, حاملر hamamlar.

Ébarber, *v. a.* قرپمق kerpmak, مقاصله دوزتمك makasilé duzétmék; — des plumes, توبلرينی توليق tuylérini yolmak.

Ébat, *m. fa.* سوينج sévindj, كيف kéyf, اكلنجه éylendjé.

s'Ébattre, *v. r. p. u.* كيفلنمك kéyflénmék.

Ébaubi, ie, *a. fa.* شاشمش chachmech, حيران hayran.

Ébauche, *f.* مسوده musvéddé, الك وسم ilk résm.

Ébaucher, *v. a.* چاپق رسمنی چقرمق tjapek résmini tjekarmak; قباسنی المق kabasene almak.

Ébe, *f. T.* دكز ارڤهسی déniz artmase.

Ébène, *f.* ابنوس abanos.

Ébéner, *v. a.* سياهلندرمق siyahlandermak.

Ébénier, *m.* ابنوس اغاجي abanos aghadje.

Éblouir, *v. a.* قاشترمق kamachtermak; * كورالتمق kéuraltmak.

Éblouissant, te, *a.* قاشتران kamachteran.

Éborgner, *v. a.* بر كوزلو ايتمك bir guéuzlu étmék ; نورسزلندرمق noursouzlandermak.

s'Ébouffer (de rire), *v. r.* كولمدن پاتلمق guulmédén patlamak.

*Ébouillir, *v. n.* پشمك pichmék, قينامق kaynamak.

Ébouler, *v. n. et* s' — . *v. r.* چوكمك tjéukmék, كوچمك guéutjmék, يقلمق yekelmak.

Éboulis, *m.* يقمق yekek, خراب qharab.

Ébourgeonner, *v. a.* ارتقلمه فيلزلري arteklama filizléri كسمك késmék.

Ébouriffé, ée, *a.* صاچلري طاغلمش satjlare daghelmech.

Ébourrer, *v. a. T.* قلنى يولمق kelene yolmak, چقرمق tjekarmak.

Ébrancher, *v. a.* دالسزلندرمق dalsezlandermak.

Ébranler, *v. a.* صرصمق sarsmak, دپرتمك déprétmék ; s' — . *v. r.* صارصلمق sarselmak ; * دپرنمك déprénmék.

Ébrécher, *v. a.* اغزيني بوزمق قرمق aghzene bozmak, kermak, كسيزلندرمك késmézléndirmék.

Ébréner, *v. a.* چوجغى تميزلمك tjodjoughou témizlémék.

Ébrouer, *v. a.* چرپمق صودن (bézi, koumache) tjerpmak, soudan كچورمك guéutjirmék ; s' — . *v. r.* صولومق (at) soloumak.

Ébruiter, *v. a.* عالمه شايع ايتمك alémé chay étmék ; s' — . *v. r.* شايع اولمق chay olmak.

Ébuard, *m.* اغاج چوي aghatj tjivi, سيكل siyil.

Ébullition, *f. T.* طاشش tachech ; ديشاري اورمه dechare vourma.

Écaché, ée, *a.* يصى yasse, دوز duz.

Écacher, *v. a.* ازمك ézmék, يصيلتمق yasseltmak.

Écacheur d'or, *m.* التون وراقجي alten varakdje.

Écaille, *f.* بالق پولى balek poulou ; قبوق kabouk (midya vé tosbaghanen).

Écaillé, ée, *p. et a.* پولى چقمش poulou tjekmech, پوللو poullou.

Écailler, *v. a.* پولينى چقرمق poulounou tjekarmak ; — des huîtres, استريا اچمق estridya atjmak ; s' — . *v. r.* پول كبى دوكلمك poul guibi déukulmék.

Écailler, *m.* — ère, *f.* استرياجي estridyadje.

Écailleux, euse, *a.* پوللو poullou, پول پول اولان poul poul olan.

Écale, *f.* يمرطه قبوغى youmourta kaboughou, قبوق kabouk ; *T.* اسكله iskélé.

Écaler, *v. a.* قبوغن صويمق چقرمق kaboughoun soymak, tjekar-

mak; s'—. *v. r.* قبوغی صویلمق kaboughou soyoulmak.

Écarbouiller, *v. a. fa.* ازمك ézmék, پارچەلك partjalamak.

Écarlate, *f.* اسکرلت iskérlét.

Écarquiller, *v. a. fa.* ایچق (gueuzlérin) atjmak, آیرمق (badjaklaren) ayermak, اپشمق apechmak.

Écart, *m.* صاپه sapma; بر طرفه صچرامه bir tarafa setjrama, دیشاری چقمه dechare tjekma; à l'—. بر طرف bér taraf, بر یکا bir yana.

Écarté, ée, *p. et a.* ایرلش ayrelmech; صپه sapa.

Écarteler, *v. a.* دورده بولك déurdé béulmék.

Écarter, *v. a.* آیرمق ayermak, طاغتمق daghetmak; چویرمك tjévirmék; s'—. *v. r.* آیرلق ayrelmak, یولدن صاپمق yoldan sapmak.

Ecclésiarque, *m.* کلسه متولّیسی kilsé mutévéllisi.

Ecclésiastique, *a. m.* پاپاز papaz.

Écervelé, ée, *a.* بینسز béynsiz.

Échafaud, Échafaudage, *m.* اسکله iskélé.

Échafauder, *v. a.* اسکله قورمق iskélé kourmak.

Échalas, *m.* اصمه صرغی asma sereghe.

Échalasser, *v. a.* اصمەلره صرق دکمك asmalara serek dikmék.

Échalier, *m.* چت tjit.

Échalotte, *f.* صوغانجق soghandjék.

Échancrer, *v. a.* کمر کبی کسمك kémér guibi késmék.

Échandole, *f. v.* Bardeau.

Échange, *m.* دکش déyich, طرانپه terampa; en —. *ad.* انسك اچون onoun itjin, اوتری اندن ondan éuturu.

Échanger, *v. a.* دکشمك déyichmék.

Échangiste, *m.* طرامپەجی terampadje.

Échanson, *m.* قدحکار kadéhkiar, ساقی saki.

Échantillon, *m.* تجربه tédjrubé, نمونه noumouné, اورنك éurnék.

Échantillonner, *v. a.* دنەمك dénémék, عیارنه بقمق ayarena bakmak, محکه اورمق méhéngué vourmak.

Échappatoire, *f. fa.* قاچمه katjenma.

Échappée, *f.* فکرسزلك fikirsizlik; *T.* — de vue انجه و اوزون یردن indjé vé ouzoun yérdén گوروش guéuruch, طار یر dar yér.

Échapper, *v. a.* قاچمق katjenmak, فرار ایتمك firar étmék; — *v. n.* (de...) قاچمق katjmak, قورتلمق kourtoulmak; (à...) کورنمك guéurunmémék; s'—. *v. r.* قاچمق katjmak, خلاص اولق qhélas olmak; * عجله ایتمك

adjélé étmék; سوكلمك séukulmék; —de la memoire, فكردن fikirdén tjekmak.

Écharbot, *m.* كول كستانه‌سى guéul késtanési.

Écharde, *f.* دكن dikén.

Échardonner, *v. a.* دكنلرى قوپارمق dikénléri koparmak, يولق yolmak.

Écharpe, *f.* بر نوع باغ bir névi bagh; بر نوع زنه اثوابى bir névi zénné ésbabe; en —. *ad.* اكرى éyri, ارقرى arkere (aykere).

Écharper, *v. a.* اوروب يارملك vouroub yaralamak.

Écharseté, *f.* سكه الچقلغى sikké altjakleghe.

Écharseter, *v. a.* اشاغى سكه كسمك achaghe sikké késmék.

Échasses, *f. pl.* اياقلق ayaklek.

Échauboulure, *f.* اشيلك issilik.

Échauder, *v. a.* قابلرى يقمق kablare yeykamak; خشلامق qhachlamak; s' —. *v. r.* اغزى ياغمق aghze yanmak, ضررلو چقمق zararle tjekmak.

Échauffer, *v. a.* اسمق esetmak, قزدرمق kezdermak; s' —. *v. r.* اسنمق esenmak; *قزمق kezmak.

Échauffourée, *f. fa.* فكرسز ايش fikirsiz ich; اكسز راست كليش ansez rast guélich.

Échauffure, *f.* اشيلك issilik.

Échauguette, *f.* بكجى كوزجى békdji, guéuzdju koullési.

Échéance, *f.* وعده vadé.

Échec, *m. T.* كيش kich; donner —. كيش ديمك kich démék; — et mat كيش و مات kich ou mat; *tenir en —. قورقوده طوتمق korkouda toutmak; Échecs *pl.* سطرنج satrandj.

Échelle, *f.* ال نردبانى él mérdivéni; جدول djédvél, درجه dérédjé; اسكله iskélé.

Échelon, *m.* اياق ayak, نردبان mérdivén ayaghe, اياغى باصمق basamak.

Échenal, Écheneau, Échenet, *m.* اغاج اولوق aghadj olouk.

Écheniller, *v. a.* طرطل آيتلمق tertel ayetlamak.

Écheveau, *m.* چيله tjilé.

Échevelé, ée *a.* صاغنق صاچلو daghenek satjle.

Échevin, *m.* شهر امينى chéhir émini.

Échevinage, *f.* شهر امينلكى chehir éminliyi.

Échine, *f.* اوكرغه onourgha, بل اوكرغه كمكى bél, onourgha kémiyi.

Échiner, *v. a.* بلنى قرمق bélini kermak; *fa. دپملك dépélémék.

Échiquier, سطرنج داما تختهسى satrandj, dama taqhtase; بر نوع

اغرب bir névï eghreb; انكليز دفتردارخانه‌سي inguiliz déftér-darqhanési.

Écho, *m.* ينقو يانقو yanko, عكس صدا aksï séda, بر سسه طاغدن bir sésé daghdan, دره‌دن كلان جواب dérédén guélén djévab.

***Échoir**, *v. n.* راست كلمك rast guélmék; كلمك guélmék, دوشمك duchmek; اولق olmak.

Échoppe, *f.* بر كوچك چرچي دكانى bir kutjuk tjértji tukiane.

Échouer, *v. n. T.* كمى اوتورمق guémi otourmak; *عكس كلمك aks gélmék, اولمق olmamak; — *v. a.* قره‌يه اوتورتمق karaya otourtmak.

Écimer, *v. a.* اغاجن باشن كسمك aghadjen bachen késmék.

Éclabousser, *v. a.* چامور صچرامق tjamour setjratmak.

Éclaboussure, *f.* زيفوز زيفوس zifoz.

Éclair, *m.* يلدرم yelderem, شمشك chimchék.

Éclaircir, *v. a.* ايدنلندرمق aydenlandermak, اچمق atjmak, نورلندرمق nourlandermak, روشن ايتمك rouchén étmék; طوري ايتمك dourou étmék; شرح معني ويرمك chérh, manéa vérmék.

Éclairé, ée, *p. et a.* اچق atjék; *شرح ويرلش chérh vérilmich.

Éclairer, *v. imp.* شمشك شاقمق chimchék chakemak, يلدرم يلدرم yelderem énmék, vourmak; — *v. a.* ايدنلندرمق aydenlandermak; *شرح ويرمك chérh vérmék, اچق atjmak; تجسس ايتمك tédjéssus étmék; — *v. n.* نور ويرمك nour vérmék, يلدرامق yelderamak; — à q. برينه ايديرن طوتمق biriné ayden toutmak.

Éclanche, *f.* قوين بودي koyoun boudou.

Éclat, *m.* يونغه yongha, قيمق keymek; پارلقلق parlaklek, شعله chéulé, نور nour; شان chan, احتشام ihticham, سلطنت saltanat; كوتردي kuturdu, چاترده tjaterde, كورلدي guurultu; *شاطه chamata; — de rire, قهقهه ايله كوله kahkaha ilé guulmé.

Éclatant, te, *a.* پارلاق parlak; احتشاملو ihtichamlé; اچق سسلو atjék sésli.

Éclater, *v. n.* صچرامق setjramak, چاتلمق tjatlamak, پاتلمق patlamak; پارلق parlamak; مشهور مشهور méchhour olmak, بللو بللو béllí, عالمه شايع اولمق alémé chay olmak; دردي‌ني اچمق dérdini atjmak.

Éclipse, *f.* — de soleil; كون كونش طوتلمه‌سي guun, guunéch

toutoulmase; — de lune آي طوتلمه‌سي ay toutoulmase.

Éclipser, *v. a.* قراكولندرمق karanleklandermak; s' —. *v. r.* قراكولنمق karanleklanmak, طوتلمق toutoulmak, كورنمز گورونمز guéurunméz, ghayeb olmak.

Écliptique, *f. T.* طريق شمسى tarikĭ chémsi.

Éclisse, *f.* چقق بغلنان تختەلر tjekek baghlanan taqhtalar; سازدن قاپ sazdan kap.

Éclisser, *v. a.* چقق باغلمق tjekek baghlamak.

Écloppé, ée, *a.* اقسق aksak, اقسيان aksayan; قوتسز kouvétsiz.

*Éclore, *v. n.* يمرطەدن ديشارى چقمق youmortadan dichare tjekmak; اچلمق atjelmak.

Écluse, *f.* صو بندي sou béndi.

Écofrai, *m. T.* پيشتخته péchtaqhta.

École, *f.* مكتب mékteb.

Écolier, *m.* — ière, *f.* شاكرد chayird, چراق tjerak, مريد murid.

*Éconduire, *v. a.* دفع ايتمك déf étmék.

Économe, *a. et m. f.* خانەدار qhanédar.

Économie, *f.* خانەدارلق qhanédarlek, اداره‌جيلك idarédjilik, اداره idaré; *ترتيب tértib, نظام nizam.

Économiquement, *ad.* اداره‌ايلە idaré ilé.

Économiser, *v. a.* خانه دارلق ايتمك qhanédarlek étmék, اداره ايله idaré ilé guétjinmék.

Écorce, *f.* قبوق kabouk (aghatj, vé méyvédén).

Écorcer, *v. a.* قبوغن صويمق kaboughoun soymak.

à Écorche—cu, *ad.* قيجيله سورنرك ketjeyla surunérék; *fa. زور ايله zor ilé.

Écorcher, *v. a.* دريسنى يوزمك dérisini yuzmék; اولدرمك éuldurmék; صقاتلق ويرمك sakatlek vérmék; — le gorge, le palais, بوغاري دماغى قجقلمق boghaze, damaghe kedjeklamak; * — une langue, بر دلك باشن كوزن يارمق bir dilin bachen guéuzun yarmak.

Écorcheur, *m.* دري يوزن déri yuzén, كوپك جلادي kéupék djéllade.

Écorchure, *f.* دري صيرلمه déri seyrelma; صيرق seyrek.

Écore, *f.* دكز كناردە اولان يار déniz kénarenda olan yar.

Écorner, *v. a.* بوينوزلرين كوشەلرين بوينوزلرين قرمق bouynouzlaren, kéuchélérin kermak; اينسزلتمك énsizlétmék, طارلتمق daraltmak.

Écornifler, *v. a.* دالقووقلمق dalkavouklanmak.

Écornifferie, *f.* دالقووقلق dalkavouklouk.

Écornifleur, *m.* — **euse**, *f.* دالقاوق dalkavouk, چناق يلايجى tjanak yalayedje.

Écosser, *v. a.* قبوقلرندن چقرمق kabouklarendan tjekarmak.

Écot, *m.* عارفانه ou عرفانه arfané (hérféné); ايچه يبوب yéyib itjmé, مجلس médjlis.

Écouane, **Écouène**, *f. T.* جرب اكدسي djérb éyési.

Écouer, *v. a.* قويرغن كسمك kouyroughoun késmék.

Écouler, *v. n.* faire — des marchandises, مال سورمك mal surmék; s' —. *v. r.* اقق akmak; *كچمك guétjmék; صاوشمق savouchmak.

Écourter, *v. a.* كسمك késmék, قصه لمق kessaltmak.

Écoutant, te, *a.* دكلين dinléyén.

Écoute, *f.* دكلمجك ير محل dinléyédjek yér, mahél; **fa.* être aux —. پوسيده اولمق pousouda olmak.

Écouter, *v. a.* دكلمك dinlémék (diynémék), قولاق ويرمك koulak vérmék, اسلمك éslémék.

Écouvillon, *m.* طوپ فرون سبرگه سي top, fouroun supurguési.

Écran, *m.* كوزي اتشدن اشكدن guéuzu atéchdén, echekdan korouyan aléat.

Écraser, *v. a.* پارچه لمق partjalamak, پارملك paralamak, قرمق kermak, ازمك ézmék, چينمك tjiynémék; *باطرمق batermak, يوق ايتمك yok étmék.

Écrêmer, *v. a.* قيماغن المق kaymaghen almak.

Écrevisse, *f.* چغنوس tjaghanos, ينكج yénguétj; قراويدس karavidés, كروبد guérévud, استاقوس estakos; le signe de l' —. سرطان sérétan.

s' **Écrier**, *v. r.* باغرمق baghermak, چغرمق tjaghermak, tjeghermak, هايقرمق haykermak.

Écrille, *f.* بالق ضربى balek darbe, ضربه daraba.

Écrin, *m.* جواهر صنديغى djévahir sandeghe.

***Écrire**, *v. a. et n.* يازمق yazmak, يازو يازمق yaze yazmak; تحرير ايتمك tahrir étmék, بلدرمك bildirmék, افاده ايتمك ifadé étmék; قيد ايتمك kayd étmék, قلمه المق kalémé almak, دفتره تفتيره گچورمك téftéré guétjirmék; يازلمق yazelmak, امضا ويرمك imza vérmék.

Écrit, *m.* يازو yaze; امضا imza; par —. *ad.* يازو ايله yaze ilé.

Écriteau, *m.* تذكره tézkiré, خبر qhabér ويرمه ايچون اولان يازو vérmé itjin olan yaze; عنوان unvan.

Écritoire, *f.* دويد divid, حقه hokka.

Écriture, *f.* يازو yaze, ال يازوسى él yazese; تورات tévrat, كتاب مقدس kitabï moukaddés.

Écriturier, *m.* صينى چقرن aynene tjekaran, صورتجي sourétdji, چوق يازان tjok yazan.

Écrivailler, *v. n.* كاغد قرملق kiaghed karalamak.

Écrivain, *m.* يازوجى yazedje, كاتب kiatib; يازو استاسى yaze oustase, خواجەسى qhodjase.

Écriveur, *m.* صورتجي sourétdji; يازو استاسي yaze oustase.

Écrou, *m.* بورمه دلكي bourma déliyi; اسيرلر قايمەسى ésirlér kaimési.

Écrouelles, *f. pl.* اور our.

Écrouelleux, euse, *a.* اورلو ourlou.

Écrouer, *v. a.* اسير قايمەسنه ésir kayimésiné guétjirmék.

Écrouir, *v. a.* معدنى چكيجله سرتلتمك madéni tjékidjilé sértéltmék.

s'Écrouler, *v. r.* گوتجك guéutjmék, چوكمك tjéukmék, باتمق batmak.

Écroûter, *v. a.* كنارين كوپارمق (اكمك ékmék) kénaren koparmak.

Écru, ue, *a.* چه tjiy (ipék).

Écu, *m.* قلقان kalkan: اسقود koud, قره غروش kara ghourouch, اريال iryal.

Écueil, *m.* دكزده اولان قيا dénizdé olan kaya.

Écuelle, *f.* طباق tabak, تبسى tépsi; صحان sahan, چناق tjanak.

Écuellée, *f.* بر طباق چناق طولو bir tabak, tjanak dolou.

Éculer, *v. a.* پابوج چزمه اوگچەسن پابوتج ازمك paboutj, tjizmé éuktjésin ézmék.

Écumant, te, *a.* كوپكلنن kéupuklénén.

Écume, *f.* كوپك kéupuk; — du chair, كف kéf; — de mer استفه لولەسى istifé lulési.

Écumer, *v. n. et a.* كوپكلنمك كفن كوپكن المق kéupuklénmék; كفين, kéfin, kéupuyun almak; — les mers, les côtes قرصانلق ايتمك koursanlek étmék.

Écumeur, *m.* — de marmites, دالقووق dalkavouk; — de mer, قرصان koursan, (koursand).

Écumeux, — euse, *a.* كوپكلو kéupuklu.

Écumoire, *f.* كفچه kéfdjé (képdjé), كفكير kéfguir.

Écurer, *v. a.* تميزلمك témizlémék.

Écureuil, *m.* تيّون téyyun, زنجاب zindjab.

Écureur, *m.* قويو آيتليان kouyou ayetlayan.

Écurie, *f.* اخور aqhor (aqher).

Écusson, *m.* نشان nechan.

Écussonner, *v. a.* اشلمق achlamak (aghadje).

Écussonnoir, *m.* بچاغی اشي ache betjaghe.

Écuyer, *m.* قلقانجی kalkandje, سلحدار siléhdar; امراخور imraqhor; — de bouche, چاشنیکیر tjachniguir; — de cuisine, وکیل خرج vékil qhardj.

Édacité, *f.* — du tems زمانك زمانك يیجیلکي zémanen yéyidjiliyi.

Édenté, ée, *a.* دیشسز dichsiz, دیشي دوکلمش dichi déukulmuch.

Édenter, *v. a.* دیشي چقرمق قرمق dichi tjekarmak, kermak.

Édifiant, te, *a.* یپان yapan, یپر yapar.

Édificateur, *m.* یاپیجی yapedje, بنا ایدیجی قوروجي bina édidji, kouroudjou.

Édification, *f.* یاپمه yapma, بنا ایدش bina édich.

Édifice, *m.* یاپو yapou, بنا bina.

Édifier, *v. a.* یاپمق yapmak, بنا ایتمك bina étmék, یاپو یاپمق yapou yapmak; نصیحت اورنك بربنی birini éurnék, nasihat ilé yola guétirmék.

Édit, *m.* امر émr, فرمان férman, حجت héudjdjét.

Éditeur, *m.* مؤلف muéllif.

Édition, *f.* تصنیف tasnif, بصمه basma.

Éducateur, *m.* — trice, *f.* بسلیيجي bésléyidji, لالا lala, تربیه ایدن térbiyé édén.

Éducation, *f.* تربیه térbiyé.

Effaçable, *a.* سلنور silinir, بوزلور bozoulour.

Effacer, *v. a.* سلمك silmék, بوزمق bozmak, چزمك tjizmék, چالمق tjalmak; قازیمق kazemak; * گچمك guétjmék, اشمق achmak, اوستن اولمق ustun olmak.

Effaçure, *f.* بوزلان bozoulan, رسید اولان résid olan.

Effaré, ée, *p. et a.* شاشرمش chachermech, کندوبی غیب کندینی غیب ایتمش kéndini ghayb étmich.

Effarer, *v. a.* بربنی شاشرمق birini chachermak.

Effaroucher, *v. a.* اورکمك urkutmék; * قورقمق korkoutmak.

Effectif, ive, *a.* بالفعل bilfil, گرچکدن guértjéktén; homme —. سوزینك اری séuzunun éri.

Effectuer, *v. a.* عمله کتورمك amélé guétirmék, تکمیل ایتمك tékmil étmék, باشه چقرمق bacha tjekarmak.

Efféminé, ée, *a. m.* زنانی zénani, زنه عورت کبی zénné, avrét guibi.

Efféminer, *v. a.* زنه یه عورته چورمك zénnéyé, avrété tjévirmék.

Effervescence, *f.* جوشش djochouch, کوبروب طاشمه kéupurup tachma.

Effet, *m.* عمل amél, فعل fiil, ايش ich; مال mal; Effets, *pl.* املاك émlak, ملك mulk; pour cet —, à cet —. بونك ايچون bounoun itjin, بو نيتله bou niyétlé; à l' — de, نيتيله niyétiylé, ديو déyu; en —, وقعا vakaa, كرچك guértjék.

Effeuiller, *v. a.* يپراقلرين دوكمك yapraklaren déukmék; s' —. *v. r.* يپراقلري دوكلمك yapraklare déukulmék.

Efficace, *a.* قوتلو kouvétli, كسكين késkin, ايچنه اشلر itjiné ichlér, عمللو amélli; — *f.* ايچنه اشلمه itjiné ichlémé.

Éfficacité, *f.* قوت kouvvét, عمل amél.

Effigie, *f.* صورت sourét, تصوير tasvir.

Effigier, *v. a.* تصوير صورت ايتمك tasvir, sourét étmék.

Effilé, *m.* صچاق satjak; صچاقلو باش اورتوسی satjakle bach éurtusu.

Effilé, ée, *p. et a.* صچاقلو satjakle; ضعيف zaif.

Effiler, *v. a.* صچاقلمق satjaklamak, صچاق چقرمق satjak tjekarmak, *v. r.* s'—. صچاقلنمق satjaklanmak.

Efflanquer, *v. a.* ضعيفلتمق zaiflatmak.

Effleurer, *v. a.* صيرمق seyermak, يرتمق yertmak, يارمق yarmak; طوقنمق dokanmak.

Efflorescence, *f. T.* چچك tjitjék, كوف kuf; ديشاري اورمه dichare vourma.

Effondrer, *v. a.* اطرافن درين قازمق étrafen dérin kazmak; پارملك paralamak; قرننی بوشاتمق karnene bochatmak.

Effondrilles, *f. pl.* دوردي tortou, دبده قلان dibdé kalan.

s'Efforcer, *v. r.* كندوبی يورمق kéndini yormak.

Effort, *m.* يورله yoroulma, زحمت zahmét, جهد djahd.

Effraction, *f.* خرسز قرمه‌سی qhersez kermase.

Effrayant, te, *a.* قورقلحق korkouladjak, قورقولو korkoulou.

Effrayer, *v. a.* قورقتمق korkoutmak, اورگتمك urkutmék; s' —. *v. r.* قورقمق korkmak, اورگمك urkmék, بلكلمك bélénlémék.

Effréné, ée, *a.* *ضبطسز zabtsez, گم المز guém almaz, ادبسز édébsiz.

Effrénement, *m.* ضبطسزلق zabtsezlek.

Effroi, *m.* بلكلمه bélénlémé, قتی قورقو kate korkou.

Effronté, ée, *a.* ادبسز édébsiz, عارسز arsez.

Effronterie, *f.* ادبسزلك édébsizlik, عارسزلق arsezlek.

Effroyable, *a.* اورگنك urkédjék, قورقولو korkoulou.

Effusion, *f.* دوكمكلك déukmékлik, دوكلش déukuluch, دوكمه déukmé, دوكلمه déukulmé.

Égal, le, *a.* برابر bérabér, بكزر bénzér; دوز duz; فرقسز farksez, بر bir; —, *m.* اقران akran, اش éch; à l'— de, قدر اول ol kadar, o kadar, كبي guibi.

Également, *ad.* برابرجه bérabérdjé; اولقدر olkadar.

Égaler, *v. a.* برابر ايتمك bérabér étmék, برابرلمك barabarlamak; دوزمك duzlémék, دوزتمك duzétmék; (q.à q.) روبار ايتمك roubar étmék; —. *v. n.* q. برينه بكزمك biriné bénzémék; s'—. *v. r.* à q. كندوني بريسيله بكزتمك kéndini birisiylé bénzétmék.

Égaliser, *v. a. T.* برابر ايتمك bérabér étmék.

Égalité, *f.* برابرلك bérabérlik.

Égard, *m.* كورش guéuruch, باقش bakech, نظر nazar; à l'— de, باقرق bakarak, ياننده yanenda.

Égarer, *v. a.* ياكلتمق yaneltmak, شاشرمق chachermak; يتورمك yiturmék (itirmék), غايب ايتمك ghayb étmék; s'—. *v. r.* ياكلمق yanelmak, يولدن شاشمق yoldan chachmak.

Égayer, *v. a.* كيفلندرمك kéyflén-dirmék, شاذ ايتمك chaz étmék; خوش ايتمك qhoch étmék.

Églantier, *m.* يباني كول اغاجي yabani guul aghadje, ايت بورني اغاجي it bournou aghadje.

Églantine, *f.* يبان كولي yaban guulu.

Église, *f.* كليسا kélisa (kilsé); — des Turcs, جامع djami, مسجد mésdjid; — des Juifs, خورا qhavra.

Égohine, *f.* ال دسترمسي él déstérési.

Égoïser, *v. n.* كندوني مدح ايتمك kéndini médh étmék.

Égoïsme, *m.* بنلك bénlik.

Égorger, *v. a.* بوغازلمق boghazlamak, بوغمق boghmak; اولدرمك éuldurmék; باطرمق* batermak.

s'**Égosiller**, *v. r.* بغرمقله سسي قصلمق baghermakla sési keselmak.

Égout, *m.* صو اقمسي sou akmase; اولق olouk; كارز guiariz (guériz), لاغم laghem.

Égoutter, *v. n.* faire —, laisser —. طملتمق damlatmak.

Égraffigner, *v. a.* فنا يازمق féna yazmak, قرملق karalamak.

Égrapper, *v. a.* دانه‌لمك danélémék.

Égratigner, *v. a.* قازمق kazemak, چزمق tjezmak.

Égratignure, *f.* چزق tjezek (tjizik).

Égrefin, *v.* Aigrefin.

Égrener, *v. a.* بغدايي دانه‌لمك

boughdaye danélémék ; s' —, *v. r.* دوكلمك déukulmék, افاقلنمق oufaklanmak.

Égrenoire, *f.* كچوك قوش قفصى kutjuk kouch kafési.

Égrillard, de, *a. fa.* كيفلو kéyfli, صاق sak, جانلو djanle.

Égrilloir, *m.* كول ضربى guéul darbe.

Égriser, *v. a. T.* اشلمك الماسي él-mase ichlémék ; جامه طونق جلا djama dounouk djila vérmék.

Égrugeoir, *m.* دوبمك déuyédjék, كچوك هاون kutjuk havan.

Égruger, *v. a.* دوكمك déuymék, ازمك ézmék, افاقلمق oufaklamak.

Égrugeure, *f.* دوكلمشي déuyulmuch.

Éguenler, *v. a.* اغزيني بوغازلى قرمق aghzene, boghazene kermak ; s'—, *v. r. fa.* بغزرق سسي بوغلمق bagherarak sési boghoulmak.

Eh ! *i.* ها ha ; واي vay.

Éherber, *v.* Sarcler, آيرتلمق ayertlamak.

Éhonté, ée, *a.* عارسز arsez, اوتانمز outanmaz.

Éhouper, *v. a.* اغاجلرك باشن aghadjlaren bachen késmék.

Élaborer, *v. a. T.* جولان ايتورمك djévlan éttirmék, اشلتمك ichlétmek ; حاضرلق hazerlamak.

Élaguer, *v. a.* بودامق boudamak ; قصالتمق kessaltmak.

Élan, *m.* صغن seghen, كور guur ; صچرامه setjrama ; Élans, *pl.* جانك تزجه حركتى djanen tézdjé harékéti.

Élancé, ée, *a.* انجه اوزون indjé ouzoun.

Élancement, *m.* صانجي sandje, شدتلو اغري chiddétli aghre.

Élancer, *v. n.* صانجي اولق sandje olmak, پك اجيمق pék adjémak ; s' —, *v. r.* بر شيك اردينه اتلمق bir chéyin ardena atelmak, duchmék ; صچرامق setjramak.

Élargir, *v. a.* بوللتمق bollatmak (bolaltmak), گشلتمك guénichlétmék ; قويوبرمك koyvérmék, حبسدن چقرمق hapisdén tjekarmak ; —, *v. n. et* s' —, *v. r.* بوللنمق bollanmak, بوللمق bolalmak, بول اولق bol olmak.

Élargissure, *f.* صكرمدن قونان پارچه sonradan konan partja.

Élasticité, *f.* عكس ايديجي قوّت aks édidji kouvét, زمبرك ياي zembérék, yay kouvéti.

Élatère, Élatérium, *m.* يبان خيارى yaban qheyare ; اجي خيار خلاصه‌سي adje qheyar qhulasési.

Élatine, *f.* يبان كتانى yaban kéténi.

Électeur, *m.* الكطور éléktor, يدي قرال yédi keral; اوكرتليجي éuyurtléyidji (uyutléyidji).

Électif, ive, *a.* اوكرتلنور éuyurtlénir.

Élection, *f.* اوكرتلمه éuyurtlémé (uyutlémé), اختيار iqhtiyar; ويركو صاليانه شريعاتى vérgui, salyané chériate.

Électoral, le, *a.* الكطوره متعلق éléktora mutaalik; اوكرتلنن éuyurtlénén (uyutlénén).

Électorat, *m.* الكطورلق éléktorlouk.

Électricité, *f.* آتش چقمقلق atéch tjekmaklek.

Électrique, *a.* آتش چقان atéch tjekan.

Électuaire, *m.* معجون madjoun.

Élégamment, *ad.* لطافتله létafétlé, نزاكتله nézakétlé, ظرافتله zérafétlé.

Élégance, *f.* حسن husn, نزاكت nézakét, لطافت létafét.

Élégant, te, *a.* لطيف latif, حسنلو husunlu, نازنين nazénin, ظريف zarif.

Élégir, *v. a.* خفيفلتمك qhafiflétmék, انجلتمك indjéltmék.

Élément, *m.* اصل asel, asl, تمل témél, كوك kéuk.

Élémens, *pl.* مقدمات moukaddémat; les quatre —, عناصر اربع anaserï érbéa.

Éléphant, *m.* فيل fil.

Élévation, *f.* يوكسكلك yukséklik; ارتفاع irtifa, يوقش yokouch, تپه tépé; *T.* كارنامه kiarnamé, رسم résm; * قالدرمه kalderma.

Élève, *m. et f.* شاكرد chayird, مريد murid, چراق tjerak.

Élever, *v. a.* يوقرى قالدرمق yokare kaldermak, يوكسلتمك yukséltmék, قالدرمق kaldermak; ياپمق yapmak, دوزمك duzmék; بيوتمك béuyutmék, بويينجه بسلمك béuyuyundjé béslémék; تربيه ايتمك térbiyé étmék; s' —, *v. r.* قالقمق kalkmak, يوكسلمك yuksélmék, يوقرى چقمق yokare tjekmak; * مغرورلنمق maghrourlanmak.

Élevure, *f.* قبارجق kabardjek.

Éligibilité, *f.* سچه بلمكلك sétjé bilméklik.

Éligible, *a.* سچه بلن sétjé bilén.

Élimé, *a.* اسكمش éskimich.

s'Élimer, *v. r.* اسكمك éskimék.

*Élire, *v. a.* اوكرتلمك éuyurtlémék (uyutlémék), سچمك sétjmék.

Élite, *f.* اك ايوسى én éyisi, اوز éuz.

Élixir, *m. T.* اكسير iksir, الاكسير éliksir; اك ايوسي én éyisi, اوز éuz.

Elle, *pr.* او o (dichi).

Ellébore, *m.* بويينوز اوتى bouynouz otou; l' — noir, قرمجه اوت karadja ot.

Elliptique, *a. T.* بيضا béyza.

Éloge, *m.* مدح médh (mét).

Éloignement, *m.* اوزاقلق ouzaklek, اراقلق eraklek, غايبلق ghayblik, ضدلق zeddlek, استمه istémémé.

Éloigner, *v. a.* اوزاقلندرمق ouzaklandermak, اراقلتمق eraklatmak; اوزاتمق ouzatmak, گچكترمك guédjiktirmék; چورمك tjévirmék; s' —, *v. r.* اوزاقلنمق ouzaklanmak; ضدّ zedd olmak.

Éloquence, *f.* هر سوزي يرنده سويلمه hér séuzu yérindé séuylémé, فصاحت fésahat, دلبازلق dilbazlek.

Éloquent, te, *a.* دلباز dilbaz.

Élu, *m.* اوكرتلنمش éuyurtlénmich (uyutlénmich); ويركو قلمي كاتبي vérgui kalémi kiatibi.

Élucubration, *f.* گچجه ايشي guédjé ichi.

Éluder, *v. a.* سوشمك sivichmék, قاچمق katjenmak; يوفه چقرمق youfa tjekarmak.

Émacié, ée, *a.* ضعيفلنمش zayeflanmech.

Émail, *m.* مينا mina (miné); جلا djila.

Émailler, *v. a.* مينالمق minalamak (minélémék).

Émailleur, *m.* مينا جي minédji.

Émanation, *f.* چقمه tjekma, صدر اولمه olma.

Émanciper, *v. a.* بلوغتن اثبات ايتمك bulughétin ispat étmék, بابادن يا واصيدن خلاص ايتمك babadan, ya vasidén qhélas étmék.

Émaner, *v. n.* چقمق tjekmak, اقمق akmak, صدر اولق sadr olmak, ظهور ايتمك zouhour étmék.

Émarger, *v. a.* كنارنه شرح ويرمك kénarena chérh vérmék.

Émasculer, *v. a.* ارككلكني كيدرمك érkékliyini guidérmék.

Embabouiner, *v. a. fa.* طتلو دلله سوزله الداتمق tatle dililé, séuzilé aldatmak.

Emballage, *m.* يوك دنك باغلمه yuk, dénk baghlama; صرغى sarghe.

Emballer, *v. a.* يوك دنك بغلمق yuk, dénk baghlamak, صرمق sarmak, باصمق basmak.

Emballeur, *m.* دنك بغلين dénk baghlayan; *fa.* لافزن lafazan, هرزه يين hérzé yéyén.

Embarcadère, *m.* كميه كيره جك ير guémiyé guirédjék yér.

Embargo, *m.* ليمانده اولان كميلرك چقمه‌لرينه يصاق limanda olan guémilérin tjekmalarena yasak.

Embarillé, ée, *a.* فچيلره قونمش fetjelara konmouch.

Embarquer, *v. a.* كميه قومق guémiyé komak; *fa.* بر قرشق

شيء صوقمق bir karechek chéyé sokmak.

Embarras, *m.* مانع mani, منع ménï, طوتلمه toutoulma, انكل énguél; يول قپانمه‌سى yol kapanmase; *قرشقلق karechek-lek, دغدغه daghdagha; خجللك qhédjillik (hédjillik).

Embarrassant, te, *a.* مانع اولان mani olan, زحمت ويرن zahmét vérén; خجل ايدن qhédjil (hédjil) édén.

Embarasser, *v. a.* منع ايتمك ménï étmék; يول قپامق yol kapamak; قرشترمق karechtermak; دغدغه‌يه صوقمق daghdaghaya sokmak; خجل ايتمك qhédjil (hédjil) étmék, duchurmék; **s'** —, *v. r.* خجل اولق qhédjil (hédjil) olmak; پورزلو شيء قرشمق puruzlu chéyé karechmak.

Embasement, *m.* تمل ديواري témél douvare.

Embâter, *v. a.* سمرلك sémérlémék; *يوكلتمك yuklétmék.

Embaucher, *v. a.* بر چراق قلفه طوتمق bir tjerak, kalfa toutmak; *فن ايله عسكر يازدرمق birini fénn (fénd) ilé askér yazdermak.

Embaumer, *v. a.* ايچني بوشادوب يغلق itjini bochadeb yaghlamak; توتسلمك tutsulémék.

Embéguiner, *v. a.* باشني اورتمك bachene éurtmék; *fa. q. de qc. برينك فكرينه بر شى صوقق birinin fikriné bir chéy sokmak.

Embellir, *v. a.* كوزللتمك guuzéllétmék; — *v. n. et* **s'** —, *v. r.* كوزللنمك guuzéllénmék.

s'Emberlucoquer, *v. r. fa.* عقلنه ديوانه‌جه بر شي قومق aklena divanédjé bir chéy komak.

Embesaš, *m. pl.* هپ يك hép yék.

Embesogné, ée, *a.* اشي چوق اولان ichi tjok olan.

Emblaver, *v. a. T.* تارلايه بغداي اكمك tarlaya boughday ékmék.

d'Emblée, *ad.* الك دوشنده ilk duchuchdé; يوريشله yuruyuchlé, بردن بره birdén biré.

Emblème, *m.* علامت alamét.

Embobliner, *v. a.* الداتمق aldatmak.

Emboiser, *v. a. fa.* بر حيله ايله اويدرمق bir hilé ilé ouydourmak.

Emboîter, *v. a.* كيدرمك guéydirmék.

Emboîture, *f.* اك يري ék yéri.

Embonpoint, *m.* اندامليق éndamlelek.

Embordurer, *v. a.* چورچوه چكورمك tjértjivé guétjirmék.

Emboucher, *v. a.* كم اورمق guém vourmak, كملمك guémlémék; بر چالغى اغزنه المق bir tjalgheye

aghzena almak; *q. اغزينه لاقردي قومق aghzena lakerde komak; s' —, *v. r.* اقق akmak, دوكلمك déukulmék.

Embouchoir, *m.* اغزلق aghezlek; چزمه چقراجق اغاج tjizmé tjekaradjak aghadj.

Embouchure, *f.* اغز aghez; اغزلق aghezlek.

Embouer, *v. a.* چامورلق tjamourlamak.

Embourber, *v. a.* چاموره كوترمك tjamoura guéuturmék; s' —, *v. r.* چاموره صوقلمق tjamoura sokoulmak, چاموره قالمق tjamourda kalmak.

Embourser, *v. a.* كيسه يه صوقق kiséyé sokmak.

Emboutir, *v. a. T.* چويرمك tjévirmék.

Embrancher, *v. a.* دال ايله اورمك dal ela éurmék.

Embrasement, *m.* يانغن yanghen; *انا بابا كونى ana baba guunu.

Embraser, *v. a.* قوندق اتمق قومق koundak atmak, komak, ياقق yakmak; s' —, *v. r.* يانمق yanmak, آتش الق atéch almak.

Embrassement, *m.* قوجش koudjouch, قوجقلمه koudjaklama; جماع djima.

Embrasser, *v. a.* قوجقلمق koudjaklamak; *اطرافن الق étrafen almak; ضبط ايتمك zabt étmék, الق almak.

Embrasure, *f.* طوپ دلكى top déliyi, مزغل دلكى mazghal déliyi.

Embrener, *v. a. fa.* بوقلمق boklamak.

Embrocher, *v. a.* شيشه صاپلمق chiché saplamak; *fa.* دلمك délmék.

Embrouiller, *v. a.* شاشرمق chachertmak, بريني شاشرمق birini chachermak.

Embruiné, ée, *a.* طوز يغموردن بوزلمش toz yaghmourdan bozoulmouch.

Embrumé, ée, *a.* بلوطلو bouloutlou.

Embûche, *f.* طوزاق douzak, حيله hilé, اوين oyoun.

Embuffler, *v. a.* الدامق aldatmak.

s'**Emburelicoquer**, *v. r.* كندوبى شاشرمق kéndini chachermak.

Embuscade, *f.* پوسى pousou.

s'**Embusquer**, *v. r.* پوسيه كيرمك pousouya guirmék, almak.

Emeraude, *f.* زمرد zumurrud (zumrud).

Emeri, *m.* سپاره soumpara.

Emérillonné, ée, *a. fa.* صاق sak, كيفلو kéyfli, شان chaz.

Emérite, *a. m.* اوترق otourak.

Emerveiller, *v. a.* بريني شاشرمق birini chachermak, تعجب ايتدرمك téadjub éttirmék; s' —,

v. r. (de qc.), شاشمق chachmak, تعجب ایتمك téadjub étmék.

Emétique, *m. a.* قوصدرجي kousdouroudjou.

***Emettre**, *v. a.* گچورمك guétjirmék, اشلتمك ichlétmék.

Emeute, *f.* ایاقلنمه ayaklanma, فساد fésad, فتنه fitné.

Emier, Emietter, *v. a.* افاقلمق oufaklamak.

Emigrant, *m.* — **te**, *f.* گوچيجي guéutjudju.

Emigration, *f.* گوچ guéutj.

Emigrer, *v. n.* گوچمك guéutjmék.

Emincer, *v. a.* اتی انجه دلم ایتمك éti indjé dilim étmék.

Eminence, *f.* يوكسكلك yukséklik, يوجهلك yudjélik; كرامتلو kéramétlu, رفعتلو rifatlu.

Eminent, te, *a.* يوكسك yuksék, يوجه yudjé; *اوستون ustun, عالی aala, باش bach; گورنن guéurunén; گلجك guélédjék.

Emissaire, *m.* گوزجی guéuzdju, جاسوس djasous (tjachoud).

Emission, *f. T.* گچه guétjmé, اشلمه ichlémé.

Emmagasiner, *v. a.* انباره محزنه طولدرمق قومق ambara, mahzéné doldourmak, komak.

Emmaigrir, *v.* Amaigrir.

Emmailloter, *v. a.* قوندافلمق koundaklamak.

Emmancher, *v. a.* صاپ گچورمك sap guétjirmék.

Emmanchure, *f.* اثواب قولی és-bab kolou.

Emmanteller, *v. a.* اطرافنه دیوار چكمك étrafena douvar tjékmék.

Emmarer, *v. n.* بتاغه باتمق batagha batmak.

Emmariné, ée, *a.* طايفهلو tayfale; دكزه الشمش dénizé alechmech.

Emmariner, *v. a.* بر كميه طايفه قومق bir guémiyé tayfa komak.

s'Emménager, *v. r.* كندويه طاقم دائره دوزمك kéndiné takem daïré duzmék.

Emmener, *v. a.* الوب گوتورمك alep guéuturmék.

Emmenotter, *v. a.* الينه گلپچه طاقق éliné kélépdjé takmak.

Emmeubler, *v. a.* طاقم كرايه ويرمك صاتمق takem kiraya vérmék, satmak.

Emmieller, *v. a.* بالمق ballamak.

Emmitoufler, *v. a. fa.* بورومك burumék.

Emmurer, *v. a.* اطرافنه دیوار چكمك étrafena douvar tjékmék.

Emmuseler, *v. a.* اغزينه گلبجه قومق اورمق aghzena kélépdjé komak, vourmak.

Émoëller, *v. a.* الك چقرمق ilik tjékarmak.

Émolument, *m.* فايده fayda, منفعت ménfaat.

Émolumenter, *v. n.* صكندو كارينه بقمق kéndi kiarena bakmak.

Émonder, *v. a.* بر اغاجى تميزلك bir aghadje témizlémék.

Émorceler, *v. a.* پارملك paralamak.

Émotion, *f.* حركت harékét, دپرنش téprénich.

Émotter, *v. a.* كسكلرى قرمق késkléri kermak.

Émoucher, *v. a.* سكك قوالمق sinék kovalamak.

Émouchet, *m.* اركك اتمجه érkék atmadja.

Émouchoir, *m.* سكلك sinéklik, يلپازه yélpazé.

* Émoudre, *v. a.* بلمك bilémék.

Émoulu, ue, *p. et. a.* بلنمش bilénmich, كسكين késkin.

Émousser, *v. a.* كورلندرمك kéorlandermak, اوجنى كور ايتمك oudjounou kéor étmék, اوجنى اغزينى پت كوت ايتمك oudjounou, aghzene put, kut étmék; * كوشتمك guévchétmék; يوصنن تميزلك yosounoun témizlémék; s' —, *v. r.* كورالمق kéoralmak.

Émouvoir, *v. a.* قلدانمق kemeldatmak, دپرشترمك tépréchtirmék, اويناتمق oynatmak; حركته كتورمك harékété guétirmék; قندرمق kendermak; s' —, *v. r.* قلدانمق kemeldanmak, دپرنمك téprénmék, حركت ايتمك harékét étmék; حركته كلمك harékété guélmék; راحتسزلنمك rahatsezlanmak.

Empailler, *v. a.* صمانله اورمك samanilé éurmék; صمانله صارمق samanilé sarmak.

Empaler, *v. a.* قازقلمق kazeklamak.

Empan, *m.* قريش karech; سره séré, (sélé).

Empanacher, *v. a.* جغالمق djeghalamak.

Empaqueter, *v. a.* بصمق basmak; s' — *v. r.* بورنمك burunmék.

s'Emparer, *v. r.* (de qc.), ضبط ايتمك zabt étmék, مالك اولمق malik olmak.

Empatement, *m. T.* تمل ديوارى témél douvare, تمل témél.

Empâtement, *m.* خمرلولق qhamourloulouk; بولاشقلق boulacheklek.

Empâter, *v. a.* خمرلو ياپشقان ايتمك qhamourlou, yapechkan étmék; *T.* قالن بويه‌مق kalen boyalamak.

Empater, *v. a. T.* ايپسيد كچرمك ipsid guétjirmék.

Empaumer, *v. a.* طوپى دوتوب ينه اتمق topou toutoup yiné atmak; * ايو ياپشمق éyi yapechmak, صارمق sarmak; الت ايتمك (birini, bir chéyi séuz ilé) alt étmék.

Empaumure, *f.* الدون الاچي éldivén itji.

Empeau, *m.* *T.* قبوغه اولان آشی kabougha olan ache; آشـــي فليزي ache filizi.

Empecher, *v. a.* قومق komamak, منع ايتمك ménî étmék, تـأخـير ايـتـمـك téeqhir étmék, كيرو براقق guéri brakmak; s' —, *v. r.* (d. qc.), پرهيز طوتمق pérhiz (péhriz) toutmak.

Empenner, *v. a.* ياي تويلمك yaye tuylémék.

Empennes, *f. pl.* ياي تويلري yay tuyléri.

Empereur, *m.* امپراطور impérator, چاسار tjasar, قيصر kaysar.

Empesé, ée, *p. et. a.* نشاسته لنمش nechastalanmech; دك dik; ناچار natjar.

Empeser, *v. a.* نشاسته لمق (tjamacher) nechastalamak; *T.* يلكن اصلاتمق yélkén eslatmak.

Empester, *v. a.* بولاشترمق boulachtermak; Empestée, يمرجقلو youmroudjakle, بولاشق boulachek.

Empétrir, *v. a.* ايـاقـلـريـن بغلمق (birinin)ayaklaren baghlamak.

Emphase, *f.* سوز كسكينلكي séuz késkinliyi, تأكيد téékid.

Empiégé, ée, *a.* قپانجده طوتلمش kapandjada toutoulmouch.

Empiéter, *v. a. et. n.* sur qc. ال اوزاتمق él ouzatmak, قاپمق kapmak.

Empiffrer, *v. a. fa.* پاتليه سيه يدرمك patlayaseya yédirmék.

Empiler, *v. a.* يغمق yeghmak.

Empirance, *f.* *T.* سكه يي الچقارمه sikkéyi altjaklama; مال ضرري mal zarare.

Empire, *m.* حكومت hukioumét, دولت dévlét, سلطنت saltanat; مملكت mémlékét, پادشاهلق padichahlek.

Empirer, *v. a.* بدتر ايتمك béttér étmék; — *v. n.* بدتر اولمق béttér olmak.

Emplacement, *m.* بنا يـري bina yéri, عرصا arsa.

Emplâtre, *m.* مـرهـم mérhém, ملهم mélhém.

Emplette, *f.* صاتون الش saten alech, الم alem, اشترا ichtira.

Emplir, *v. a.* طولدرمق doldourmak, دولو طولو ايتمك dolou étmék; s' — *v. r.* دولمق طولمق dolmak.

Emploi, *m.* قوللنمه koullanma, قوللانش koullanech, استعمال istimal, منصوب manseb.

Employé, *m.* منصوبلو manseble, اهل منصوب éhlî manseb.

Employer, *v. a.* قوللنمق koullanmak, استعمال ايتمك istimal étmék; منصوب ويرمك mansoub vérmék, دكمك dikmék; s' —,

v. r. à qc. بر شيك اوزرنه اولمق bir chéyin uzériné olmak.

Emplumer, *v. a.* توي ايله دونامق tuy ilé donatmak.

Empocher, *v. a. fa.* جبنه صوقق djébiné sokmak.

Empoigner, *v. a.* طوتمق toutmak, آووجلامق avoudjlamak, قاپمق kapmak.

Empoisonner, *v. a.* اغولمق aghelamak, زهرلمك zéhirlémék.

Empoisser, *v. a.* زفتلمك ziftlémék, ساقزلمق sakezlamak.

Empoissonner, *v. a.* افاق بالق ايله طولدرمق oufak balek ilé doldourmak.

Emporté, ée, *a.* كسكين késkin, آتشلو atéchli, زورلو zorlou.

Emportement, *m.* قتى زورلو حركت kati, zorlou harékét; قزغنلق kezghenlek, چقش tjekech.

Emporter, *v. a.* كيدرمك guidérmék, قالدرمق kaldermak, قاپمق kapmak; * قوپارمق koparmak; كندويه چكمك kéndiné tjékmék; قازانمق kazanmak, ايدنمك édinmék; l' — sur qc. بر شي اشمق bir chéyi achmak, استون اولمق ustun olmak; s' — *v. r.* اوكه لنمك éukélénmék, قزمق kezmak.

Empoter, *v. a.* چوملكه قومق tjéumléyé komak.

Empouille, *f. T.* دغي تارلاده اولان daqhi tarlada olan boughday, خرمن qharman.

* Empreindre, *v. a.* بصمق basmak, عينى چقرمق aynene tjekarmak.

Empreinte, *f.* بصمه basma, عيني ayni, قالب kalep.

Empressé, ée, *a.* حمرات hamarat, چالشغان tjalechghan, مشغول méchghoul.

Empressement, *m.* غيرت ghayrét, جهد djéhd (djaht).

s'Empresser, *v. r.* غيرتله چالشمق ghayrétlé tjalechmak.

Emprisonner, *v. a.* حبس ايتمك haps étmék.

Emprunt, *m.* اودنج éudundj.

Emprunter, *v. a.* اودنج المق éudundj almak; عريتى المق ariyéti (éyréti) almak.

Empuantir, *v. a. fa.* قوقو ايله طولدرمق kokou ilé doldourmak; s' — *v. r.* قوقمق kokmak.

Emulateur, *m.* — trice, *f.* Emule, *m. et. f.* غيرتله بريسنه يلتنن ghayrétlé biriné yélténén, امرنن imrénén.

Emulation, *f.* امرنمه imrénmé, حسدلك hasédlik, حسد haséd.

Emulsion, *f.* تخوم سبيه‌سى toqhoum subyési.

En, *prp.* ده dé, da, ايچنده itjindé; يانده yanenda; اوستنده ustundé; ايله ilé; اندن ondan, انك ايچون onoun itjin; كوره

guéuré ; — patience صبر ايله sabr ilé ; — avant , اوكنده éunundé, قرشو karche ; d' — bas اشاغدن achaghdan , التندن altendan.

Encadrer, *v. a.* چرچوملك tjértjivélémék.

Encager, *v. a.* قفصه قومق kafésé komak.

Encaissement, *m.* صندیغه بصمه sandegha basma ; اقندي بوغازي akente boghaze.

Encaisser, *v. a.* صندیغه بصمق sandegha basmak.

Encan, *m.* مزاد mézad.

s'Encanailler, *v. a.* فنا ادملر ايله féna adamlar ilé guéuruchmék.

Encaquer, *v. a.* فچيلره طولدرمق fétjelara doldourmak.

Encastrer, *v. a.* بر برينه كيدرمك bir biriné guéydirmék.

Encaume, *m.* يانق yanek.

Encaver, *v. a.* كيلاره قومق kilaré (kiléré) komak.

***Enceindre**, *v. a.* محاصره ايتمك mouhaséré étmék , اطرفن چوبرمك étrafen tjévirmék.

Enceinte, *a.* حامله hamilé , كبه guébé ; —, *f.* باري bare ; محاصره mouhaséré.

Encens, *m.* كونلك guunluk (guunnuk).

Encencer, *v. a.* كونلك دوتسترمك guunluk tutusturmék ; دوتسي tutsu vérmék ; *بربنى چوق مدح ايتمك birini tjok méth étmék.

Encenceur, *m.* * يوزه كوليجي yuzé guuludju.

Encensoir, *m.* بخوردان bouqhour-(hour)dan.

Enchaîner, *v. a.* زنجيره قومق اورمق zendjiré komak , vourmak , takmak ; *بر برينه زنجيرلمك bir biriné zéndjirlémék.

Enchanté , ée, *p. et a.* سحرلنمش séhirlénmich , بوكولو buyulu ; مايل ايديجى mayel édidji , دلبر dilbér.

Enchanter, *v. a.* سحرلمك séhirlémék , باغلمق baghlamak , بوكو ايتمك buyu étmék , كوز باغلمق guéuz baghlamak , بايمق baymak ; * مفتون ايتمك méftoun étmék.

Enchanterie, *f.* بوكو buyu , سحر séhir , افسون afsoun , جادولق djadelek.

Enchanteur, *m.* — **tresse**, *f.* كوز باجي guéuz bayedje , جادو djadou , جازو djazou , سحرباز séhirbaz , بوكوجي buyudju ; —, *a.* مفتون ايديجى méftoun édidji.

Encharger, *v. a.* دقتلو اصارلمق dekkétli esmarlamak.

Enchâsser, *v. a. T.* طاش قومق tach komak , ميخلمق meqhlamak.

Enchère, *f.* آرترمه arterma ; folle

—, پشمانلق اقمه‌سی puchmanlek akdjési.

Enchérir, *v. a.* آرترمق artermak; بهایه چقرمق pahaya tjekarmak; — sur qc. بر شي كچك اشمق bir chéyi guétjmék, achmak; —, *v. n.* بهالنمق pahalanmak, بهایه چقمق pahaya tjekmak, بهاسی ارتمق pahase artmak.

Enchevêtrer, *v. a.* يولار طقمق yoular takmak; s' —, *v. r.* يولاري ایاغنه طولشمق youlare ayaghena dolachmak; *بر بلایه دوشمك bir bélaya duchmék.

Enchifrenement, *m.* زكام zukkiam.

Enchifrener, *v. a.* زكام ایتمك كتورمك zukkiam étmék, guétirmék.

Enciver, *v. a.* اوستني مومله‌مق ustunu momlamak.

Enclasser, *v. a.* طبقه‌یه قدمه‌یه بولمك tabakaya, kadéméyé béulmék, بوي بوي ایتمك boy boy étmék.

Enclave, *f.* طپراق toprak, ناحیه nahiyé; اطرافی باریه النمش طپراق étrafe bareya alenmech toprak.

Enclaver, *v. a.* اطرافی باریه المق étrafen bareya almak.

Enclin, ine, *a.* (à qc.), میللو méyilli.

Encloître, *v. a.* مناسترہ حبس ایتمك manastera haps étmék.

*Enclorre, *v. a.* اطرافنه باري چیقمك étrafena bare tjékmék.

Enclotir, *v. a.* سورونوب بر دلكه كیرمك surunub bir déliyé guirmék.

Enclouer, *v. a.* — un cheval, اتی نعللركن ایاغني اكسرله صقاتلمق ate nallarkan ayaghene énsérlé sakatlamék; — un canon, طوپك فالیه‌سنی میخلمق topoun falyasene meqhlamak.

Enclouure, *f.* اتی یكلش نعللمه ate yanlech nallama; *طوتمقلق toutmaklek, كوجلك guudjluk.

Enclumeau, *m.* Enclumette, *f.* ال اورسی él éursu.

Encoffrer, *v. a.* ضدیغه قومق sandegha komak; *كلیدلك kilidlémék.

Encoignure, *f.* كوشه kéuché, بوجق boudjak.

Encollure, *f.* ات بوینی at boynou; كوسترش guéustérich.

Encombrement, *m.* يول قپاتمه‌سي yol kapatmase.

Encombrer, *v. a.* چاقل دوكمك tjakel déukmék, طاش دوكوب قپاتمق tach déukup kapatmak.

Encontre, *f.* (aventure) aller à l' — de qc. بر شیه قرشو طورمق bir chéyé karche dourmak.

Encore, Encor, *ad.* دخي daqhi, (daha, da); بر دخی bir daqhi; بوندن ماعدا boundan maada; هیچ اولمزسه hitj olmazsa; —

que, c. كرچك كه faraza, فرضا guértjék ki, وقعا vakaa.

Encorné, ée, *p. et a.* بوينوزلو bouynouzlou.

Encorner, *v. a.* بوينوز ايله ضرر ويرمك bouynouz ilé zarar vérmék.

Encourager, *v. a.* يوركلندرمك yuréklendirmék.

Encourir, *v. a.* اوستنه الق ustuné almak,

Encrasser, *v. a.* موردارلمق mourdarlamak; s' —, *v. r.* موردارلنمق mourdarlanmak; كندوبى خورلق kéndini qhorlamak.

Encre, *f.* مركّب murékkéb.

Encrier, *m.* مركّب حقّه‌سي murékkéb hokkase; ديوت divid.

Encuirasser, *v. r.* كيردن سرتلمك kirdén sértlénmék.

Encuver, *v. a.* فچيه قومق fetjeya komak.

Endenter, *v. a.* ديشلمك dichlémék, ديش كسمك dich késmék.

Endetté, ée, *p. et a.* بورجلو bordjlou.

Endetter, *v. a.* بورجلو ايتمك bordjlou étmék, بورجه صوقمق bordja sokmak; s' —, *v. r.* بورجلنمق bordjlanmak, بورجه كيرمك bordja guirmék, بورجلو دوشمك bourdjlou duchmék.

Endêvé, ée, *a. fa.* طارغن darghen.

Endever, *v. n. fa.* استمزلنمك istémézlénmék, طارلق darelmak.

Endiablé, ée, *a.* قودرمش koudourmouch, شيطانى chéytani.

s'Endimancher, *v. r. fa.* يورتى اثوابنى كيمك yortou ésbabene guéymék.

Endive, *f.* اجي ماروك adje marol, هندبا hindiba.

Endoctriner, *v. a.* اوكرتمك éuyrétmék.

Endommager, *v. a.* ضرر زيان ويرمك zarar, ziyan vérmék.

Endormeur, *m.* يوزه كوليجي yuzé guuludju.

Endormir, *v. a.* اويوتمق ouyoulmak; s' —, *v. r.* اويومق ouyoumak.

Endosse, *f. fa.* يوك yuk, زحمت zahmét.

Endossement, *m.* جيرو djiro.

Endosser, *v. a.* صرتنه الق sertena almak, گيمك guéyinmék; **fa.* يوكلتمك yuklétmék; *T.* جيرو ايتمك djiro étmék; بر تمسكي براسه چورمك bir témés-suyu bir ismé tjévirmék.

Endroit, *m.* ير yér, محلّ mahall; قاش يوزي koumach yuzu.

*Enduire, *v. a.* صوامق sevamak.

Enduit, *m.* صوا seva.

Endurant, te, *a.* صبرلو saberle.

Endurcir, *v. a.* سرتلمك sértlétmék, sértéltmek; s' —, *v. r.*

سرتلمك sértlénmék, سرتلمك sértélmék.

Endurer, *v. a.* چكمك tjékmék (adje, aghre); طيامق dayanmak.

Énergie, *f.* تأكيد téékid; قوت kouvvét.

Énergiser, *v. a.* قوتلندرمك kouvvétléndirmék.

Énergumène, *m. et f.* جنلو djinli, جن طوتان djin toutan.

Énerver, *v. a.* سكرك قوتن كسمك sinirin kouvétin késmék.

Enfaîteau, *m.* كرميد kirémid.

Enfance, *f.* چوجقلق tjodjouklouk.

Enfançon, *m.* چوجوجق tjodjoudjak.

Enfant, *m. et f.* چوجق tjodjouk.

Enfantement, *m.* طوغرمه doghourma.

Enfanter, *v. a.* طوغرمق doghourmak.

Enfantillage, *m.* چوجق حركتی tjodjouk harékéti.

Enfantin, ine, *a.* چوجقجه tjodjoukdja.

Enfariné, ée, *p. et. a.* اون سرپلمش oun sérpilmich; **fa.* بولاشق boulachek.

Enfariner, *v. a.* اونلمق ounlamak, اون اكمك سرپمك oun ékmék, sérpmék.

Enfer, *m.* جهنم djéhénném.

Enfermé, ée, *p. et. a.* قپالو kapale; sentir l'enfermé, كوفه قوقق kufé kokmak.

Enfermer, *v. a.* اورتمك éurtmék, قپامق kapamak, پركتمك pérkitmék (pékitmék); حبس ايتمك haps etmék, قومق komak, اطرافن چورمك étrafen tjévirmék; s' —, *v. r.* گتمك guitmék; صغق seghmak, ايچنه كيرمك itjiné guirmék.

Enferrer, *v a.* دلمك délmék, بر يانه بر ياندن كچورمك bir yandan bir yana guétjirmék; دمره اورمق démiré vourmak.

Enfilade, *f.* صره صره اوطه‌لر sera sera odalar.

Enfiler, *v. a.* اكنه‌يه ايپلك گچورمك iynéyé iplik guétjirmék; ديزمك dizmék; يول (yol) اچق atjmak; (sekentele laf) بشلمق ثقنتی‌لو لاف bachlamak; دلمك délmék; s' —, *v. r.* كندو اويونني كندی oyounounou kapamak.

Enfin, *ad.* اك صكره én sonra, عاقبت akebét, اخر aqher; صوك son sonou.

Enflammer, *v. a.* ياقق yakmak, اتش اتمك atéch étmék, vourmak; قزدرمق kezdermak.

Enfler, *v. a.* ششرمك chichirmék, اوفلمك uflémék, قبارتمق kabartmak; **fa.* قويلندرمك kaviléndirmék; مغرورلندرمق magh-

rourlandermak; —, *v. n. et* s' —, *v. r.* ششيك chichimék.

Enflure, *f.* شيش chich, قبارجق kabardjek; — du coeur, مغرورلق maghrourlouk, فضوللق fodoullouk.

Enfoncement, *m.* دريكلك dérinlik, ديب dib, چقور tjoukour.

Enfoncer, *v. a.* طقمق tekmak, صوقق sokmak, باترمق batermak, چوكدرمك tjéukturmék, ايچنه كچورمك صوقق itjiné guétjirmék, sokmak; چقورلتمق tjoukourlatmak; —, *v. n.* گوچمك guéutjmék, چوكمك tjéukmék; s'—, *v. r.* چقورلنمق tjoukourlanmak.

Enfonçure, *f.* ديب dib, چقور tjoukour.

Enforcir, *v. a.* قاويلتمك kavilétmék; — *v. n. et* s' —, *v. r.* قاويلنمك kavilénmék.

Enformer, *v. a.* قالبلمق kaleblamak.

Enfouir, *v. a.* گومك guéummék.

Enfourner, *v. a.* فرونه قومق صوقق fourouna komak, sokmak; **fa.* بشلمق bachlamak.

*Enfreindre, *v. a.* بوزمق bozmak, عكسنى ايتمك aksini étmék.

s'Enfuir, *v. r.* قاچمق katjmak, صاوشمق savouchmak, فرار ايتمك firar étmék; طاشمق tachmak; صزمق sezmak.

Enfumer, *v. a.* دوتون دوتسى ودرمك tutun, tutsu vérmék; دوتون ايله قرارتمق tutun ilé karartmak.

Enfutailler, *v. a.* فچيلره طولدرمق bachila doldourmak, basmak.

Engageant, te, *a.* خاطر شناس qhater chinas, خوش qhoch.

Engagement, *m.* رهين قومه réhin koma; رهين réhin; عهد ahd, قول kavl, ويرمه سوز séuz vérmé; جنكى يازلمه djénkdji yazelma; جنك djénk, دوكش déuyuch.

Engager, *v. a.* رهين قومق ويرمك réhin komak, vérmék, رهينه قومق réhiné komak; جنكجى يازمق djénkdji yazmak; — à qc. برينى بر شيه مجبور ايتمك birini bir chéyé médjbour étmék, ايتدرمك éttirmék; s' — *v. r.* à qc. عهد ايتمك ahd étmék, كندوى بورجلو ايتمك kéndini bordjlou étmék; كيرمك (bir qhezmété) guirmék; يازلمق yazelmak; pour q. كفيل اولمق kéfil olmak; — dans qc. بر پروزلو شيه دوشمك bir puruzlu chéyé duchmék; * بر شيه كيرمك bir chéyé guirmék, صوقلمق sokoulmak.

Engaîner, *v. a.* قننه صوقق kenena sokmak.

Engeance, *f.* جنس djins, صوى soy.

Engelure, *f.* ناصر naser.

Engendrer, *v. a.* طوغرمق doghourmak, الرو كتورمك iléri guétirmék, پيدا ايتمك péydah étmék.

Enger, *v. a. fa.* بولاشترمق boulachtermak.

Engerber, *v. a.* دمت دمت ايتمك démét démét étmék; يغمق yeghmak.

Engin, *m. T.* منجنك méndjénik (mandjelek), طولاب dolab; * حيله hilé.

Engloutir, *v. a.* يوتمق youtmak.

Engluer, *v. a.* اوكسه سورمك éuksé surmék; s' —, *v. r.* اوكسه ده ياپشوب قالمق éuksédé yapechep kalmak.

Engoncer, *v. a.* اثـــواب ايـلـــه چرصكنلمك ésbab ilé tjirkinlétmék.

Engorger, *v. a.* طقامق tekamak.

Engouer, *v. a. fa.* بوغمق boghmak; s' —, *v. r.* اوكنمك éuyuunmék.

s'Engouffrer, *v. r.* روزكار بر يرده حبس اولق ruzguiar bir yérdé haps olmak.

Engouler, *v. a. fa.* بتون يوتمق butun youtmak.

Engourdir, *v. a.* دوتمز ايتمك toutmaz étmék; اويوشترمق ouyouchtourmak, s' —, *v. r.* طوتمزلنمق toutmazlanmak, طوتمز اولق toutmaz olmak; اويوشمق ouyouchmak.

Engrais, *m.* بسى bési; فشق fechke.

Engraisser, *v. a.* بسلمك béslémék, بسيه قومق bésiyé komak; فشقيلمق fechkelamak; ياغلمق yaghlamak, ياغ سورمك yagh surmék; s' —, *v. r.* ششمك chichmék, سميزلنمك sémizlénmék.

Engranger, *v. a.* انبار كتورمك ambara guétirmék.

Engraver, *v. a.* كمي قومه اوتورتمق guémiyi kouma otourtmak.

Engrener, *v. a. et n.* دوكمك (uyutméyé) déukmék; قوتلو يم ويرمك kouvétli yém vérmék; *T.* — la pompe, طلومبه يي اشلتمك touloumbaye ichlétmék; — bien ou mal, ايو يا فنا بجرمك éyi, ya féna bédjérmék; — *v. n. et* s' —, *v. r.* چرقلرك ديشي بر برينه كچمك (tjarklaren dichi bir biriné) guétjmék.

Engrosser, *v. a. fa.* حامله كبه ايتمك hamilé, guébé étmék.

s'Engrumeler, *v. r.* كسلمك késilmék, طوپ طوپ اولق top top olmak (kan, sud).

Enguenillé, ée, *a. fa.* يرتق مرتق yertek mertek.

Enhardir, *v. a.* يوركلندرمك yurékléndirmék, s' —, *v. r.*

جسورلنمق djéssourlanmak, يورکلنمك yuréklénmék.

Enharnacher, *v. a.* دوناتمق (at) donatmak.

Enigmatique, *a.* بلمجه کبي bilmédjé guibi.

Enigmatiquement, *a.* رمز ايله rémz ilé.

Enigme, *f.* بلمجه bilmédjé, معمّا mouamma.

Enivrant, te, *a.* سرخوش ايديجي sérqhoch édidji, کيف ويرن kéyf vérén.

Enivré, ée, *p. et a.* سرخوش sérqhoch, اچمش itjmich.

Enivrement, *m.* سرخوشلق sérqhochlouk.

Enivrer, *v. a.* سرخوش ايتمك sérqhoch étmék, مست ايتمك mést étmék, کيف ويرمك kéyf vérmék, étmék; s' —, *v. r.* سرخوش مست اولق sérqhoch, mést olmak; qui enivre toujours, بکري békri.

Enjambée, *f.* ادم adem.

Enjamber, *v. n. et a.* ادمني اچق ademene atjmak, اتلمق atlamak; اشمق achmak, کچمك guétjmék.

Enjaveler, *v. a.* بغداي يغمق boughday yeghmak.

Enjeu, *m.* اويونده قونان اقچه oyounda konan ahdjé.

*Enjoindre, *v. a.* مخصوص بيورمق maqhsous bouyourmak, مخصوص تنبيه ايتمك maqhsous témbih étmék.

Enjôler, *v. a.* يلتاقلغله قاپمق yaltakleghela kapmak, الداتمق aldatmak.

Enjôleur, *m.* — euse, *f.* حيله کار hilékiar.

Enjolivement, *m.* زينت ziynét.

Enjoliver, *v. a.* دونـاتمـق donatmak.

Enjoué, ée, *a.* کيفلو kéyfli, شان chaz.

Enjouement, *m.* کيفلولك kéyflilik.

s'Enjuvencer, *v. r.* کنجلك صاتمق guéndjlik satmak.

Enlacer, *v. a.* اورمك éurmék.

Enlaidir, *v. a.* چرکنلتمك tjirkinlétmék; *v. n.* چرکنلنمك tjirkinlénmék.

Enlangagé, *a.* دلبار dilbaz.

Enlever, *v. a.* قالدرمق kaldermak, قوپارمق koparmak, کيدرمك guidérmék; کوتورمك guéuturmék; الـمـق almak, چقرمق tjekarmak.

Enligner, *v. a.* کرشه کوره دوزلتمك kiriché guéuré duzéltmék.

Enluminer, *v. a.* بويالمق boyalamak.

Ennemi, *m.* — mie, *f.* دوشمن duchmén (duchman); —, *a.* دشمن کبي duchman guibi.

Ennoblir, *v. a.* اعلی ایتمك aléa étmék, ایولتمك éyilétmék.

Ennui, *m.* جان صقنتیسی djan sekentese; قساوت kasafét.

s'Ennuiter, *v. r.* تحکمك guédjikmék.

Ennuyant, te, Ennuyeux — euse, *a.* جان صقاجق djan sekadjak, بزار ایدیجی bézar édidji.

Ennuyer, *v. a.* جانني صقمق djanene sekmak; s' —, *v. r.* جانی صقلمق djane sekelmak, جان صقندیسی اولق djan sekentese olmak.

Enoncer, *v. a.* شرح ویرمك chérh vérmék; s' —, *v. r.* کندوبی بیان ایتمك kéndini béyan étmék.

Enonciation, *f.* بیان ایدش béyan édich, کلام kélam.

Enorgueillir, *v. a.* مغرورلندرمق maghrourlandermak; s' —, *v. r.* مغرورلنمق maghrourlanmak, فضوللنمق fodoullanmak.

Enorme, *a.* Enormément, *ad.* اورانسز oransez, حددن طشره haddén tachra (dichare).

Enormité, *f.* اورانسزلق oransezlek, نهایتسزلك nihayétsizlik; * مکروهلق mékrouhlouk.

Enquérant, te, *a. fa.* هر شیي بلمك استین hér chéyi bilmék istéyén.

s'Enquérir, *v. r.* (à q. de qc.), صورشترمق sorouchtourmak, تجسس ایتمك tédjéssus étmék.

s'Enquêter, *v.* s'Enquérir.

Enraciner, *v. n. et* s' —, *v. r.* کوکلنمك kéuklénmék, کوك صالمق kéuk salmak.

Enragé, ée, *p. et a.* قدوز koudouz, قودرمش koudourmouch.

Enrageant, te, *a. f.* قودردیجي koudourdoudjou.

Enrager, *v. n.* قدورمق koudourmak.

Enrayer, *v. a.* تکرك اپسدلرن tékérin ipsidlérin گچورمك guétjirmék; زنجیر گچورمك (tékérléyé) zéndjir guétjirmék.

Enrayure, *f.* تکرلکي طوتان tékérléyi toutan.

Enregistrer, Enregîtrer, *v. a.* کتوکه قید ایتمك kutuyé kayd étmék.

Enrhumer, *v. a.* نوازل ایتمك névazil étmék; s' —, *v. r.* نوازل اولق névazil olmak.

Enrichir, *v. a.* زنکینلتمك zénguinlétmék; * دوناتمق donatmat; s' —, *v. r.* زنکینلنمك zénguinlénmék.

Enrôler, *v. a.* عسکر جنکجی یازمق askér, djénkdji yazmak; s' — *v. r.* عسکر یازلق askér yazelmak.

Enroué, ée, *a.* بوغق سسلو boghouk sésli, بوغق سسي boghouk sési.

Enrouer, *v. a.* بوغازنی طوتمق بوغنك

birinin boghazene toutmak, سسني كسمك sésini késmék.

Enrouement, *m.* بوغاز طوتلمه‌سي boghaz toutoulmase, قصلمه‌سى keselmase, صقلمه‌سى sekelmase.

Enrouer, *v. a.* برينك بوغازيني الق birinin boghazene almak, سسني كسمك sésini késmék; s' —, *v. r.* بوغازي طوتلمق صقلمق boghaze toutoulmak, sekelmak, keselmak, قصلمق سسى طوتلمق sési toutoulmak.

Enrouiller, *v. a.* كوفلندرمك kufléndirmék, *پاسلندرمق paslandermak; s' —, *v. r.* كوف طوتمق كوفلنمك kuflénmék, kuf toutmak.

Enrouler, *v. a.* دورمك durmék.

Enrue, *f.* اينلو و دريك اولك énli vé dérin évlék.

Ensablement, *m.* قومسال koumsal, صيغ segh.

Ensabler, *v.* Assabler.

Ensacher, *v. a.* چواله قومق tjouvala komak.

Ensanglanter, *v. a.* قانلمق kanlamak.

Enseigne, *f.* نشان nechan; بيراق bayrak, باندرا bandéra.

Enseigne, *m.* بيراقدار bayrakdar, سنجاقدار sandjakdar.

Enseigner, *v. a.* (qc. à q.), اوكرتمك éuyrétmék, تعليم ايتدرمك talim éttirmék; كوسترمك guéustérmék.

Ensemble, *ad.* برابر bérabér (barabar), بله bilé; — *m.* بتونى butunu.

Ensemencer, *v. a.* اكمك ékmék.

Ensevelir, *v. a.* كومك guéummék, دفن ايتمك défn étmék.

Ensorceler, *v. a.* فال بقمق اجمق fal bakmak, atjmak, بوكو ايتمك buyu étmék.

Ensorceleur, *m.* بوكوجى buyudju, فالجى faldje.

Ensoufrer, *v. a.* كوكرت توتسي ويرمك kukurt tutsu vérmék.

Ensouple, Ensuple, *f. T.* كوپريه kupriyé (aléat).

Ensuite, *prp.* de..., *et ad.* صكره sonra, صكره بوندن boundan sonra.

*s'Ensuivre, *v. r.* اردينه دوشمك ardena duchmék; اردي صره كتمك arde sera guitmék, اوغق ouymak; de qc. بر شيدن چقمق اولق bir chéydén tjekmak, olmak.

Entaille, Entaillure, *f.* كرتك kértik, اك يري ék yéri.

Entailler, *v. a.* كرتمك kértmék, چندمك tjéndmék.

Entamer, *v. a.* كسمك késmék, چزمق tjezmak; يرتمق yertmak; بوزمق bozmak, صيرمق seyermak, *بشلمق bachlamak; se laisser —, صقالنى ال اليه

وبرمك sakalene él éliné vérmék, *fa.*

Entamure, *f.* كسك késik, يرتق yertek, صيرق seyrek; پارچه partija.

En tant que, c. هر نه قدركه hér né kadar ki, قچانكه katjanki; كبي guibi.

Entassé, ée, *p. et a.* يغلمش yeghelmech; *fa.* homme entassé, طقنار كمسه teknaz kimsé.

Entasser, *v. a.* يغمق yeghmak, يغن يغن ايتمك yeghen yeghen étmék.

Ente, *f.* آشي فليزي ache filizi; آشلنمش اغاج achlanmech aghatj.

Entendement, *m.* عقل akl, فكر fikr.

Entendre, *v. a.* ايشتمك ichitmék, طويمق douymak; آكلامق anlamak (annamak); صانمق sanmak; *v. n.* استمك istémék; à qc. بر شيه راضي اولمق bir chéyé razi olmak; s'—, *v. r.* à, en qc. بر شيه ايو آكاه اولمق éyi aguiah olmak; avec qc. بريله سوز بر biriylé séuz bir étmék ايتمك.

Entente, *f.* لغت معنيسي loughét manase.

Enter, *v. a.* آشلمق achlamak, آشي ايتمك ache étmék.

Enterré, ée, *p. et a.* كومولمش guéumulmuch, ياتور yater.

Enterrement, *m.* كومه guéummé, دفن défn; جنازه djénazé: ميت نمازي méyit namaze.

Enterrer, *v. a.* كومك guéummék, دفن ايتمك défn étmék, مزاره قومق mézara komak.

Entêté, ée, à (de qc.) كندو عقلني بكنمش kéndi aklene béyénmich.

Entêtement, *m.* عناد inad, كندو عقلنى بكنمه kéndi aklene béyénmé.

Entêter, *v. a.* باشي دومكه بشلامق bache déunméyé bachlamak, باشه اورمق bacha vourmak; مغرورلندرمق* maghrourlandermak; s'—, *v. r.* كندو عقلنه بر شى قومق kéndi aklena bir chéy komak, عناد ايتمك inad étmék.

Enthousiasme, *m.* الهام ilham, القا ilka.

Enthousiaste, *m. et f.* مجنون médjnoun.

Entiché, ée, *a.* چورومش tjurumuch; *(de qc.), بولاشق boulachek.

Entier, ière, *a.* بتون butun, بتوي butévi, تمام témam, تكميل tékmil; عناجي inaddje; en son —, en leur —, بتون butun, اكسكسز éksiksiz.

Entièrement, *ad.* بتونجه butundjé, بز بتون buz butun, اندامیله éndamiylé, بالتمام bittémam (bir témam).

Entité, *f. T.* ذات zat, وارلق varlek.

Entoir, *m.* آشی بچقیسی ache betjkese.

Entoiser, *v. a.* قولاجلمق kouladjlamak.

Entonner, *v. a.* فچیلره طولدرمق fetjelara doldourmak; مقامی اویدورمق makame ouydourmak; s'—, *v. r.* حبس اولمق (ruzguiar) haps olmak.

Entonnoir, *m.* خونی qhouni.

Entorse, *f. T.* چقمه tjekma, بورقلمه bourkoulma.

Entortiller, *v. a.* طولاشدرمق dolachdermak; s'— *v. r.* طولاشمق dolachmak.

Entourer, *v. a.* اطرافن چویرمك étrafen tjévirmék, طولای گلمك dolayi guélmék.

Entours, *m. pl.* دائره daïré, اطراف étraf.

Entrailles, *f. pl.* قرنك ایچی karnen itji, بغرصقلر baghersaklar, اشکنبه ichkémbé; *آجیمه adjema, مرحمت mérhamét; محبت mouhabbét.

s'Entr'-aimer, *v. r.* سوشمك sévichmék.

Entraîner, *v. a.* بله چکمك bilé tjékmék, سورکلمك suruklémék; کندوبه چکمك kéndiné tjékmék.

Entraves, *f. pl.* پایبند paybénd (payvand), کوستك kéusték; *بر نسنه bir nésne, شی chéy; گیرو قومه guéri koma.

Entre, *prp.* اراسنده arasenda, بینده béynindé, مابینده mabéynindé; ایچنده itjindé; d' —, ایچندن itjindén, اراسندن arasendan.

Entre-bâillé, ée, *a.* یاری اچق yare atjek.

s'Entre-baiser, *v. r.* اوپشمك éupuchmék.

s'Entre-battre, *v. r.* اوروشمق vourouchmak.

s'Entre-choquer, *v. r.* بر بریسنه bir biriné vouroulmak.

Entre-colonnes, *f. pl.* Entre-colonnement, *m.* ایکی دیرك arasi iki dirék arase.

Entre-couper, *v. a.* اراسنی کسمك arasene késmék.

Entre-deux, *m.* ارا ara, ارا یر ara yér, مابین mabéyn; تخته پرده taqhta pérdé; ارا دیواری ara douvare.

Entrée, *f.* قاپو kapou, گیرمجك یر guirédjék yér; ایچرو گرمه itjéri guirmé; بشلنغچ bachlanghetj; الك مانجه‌لر ilk mandjalar; طپراق باصدی toprak basde.

Entrefaites, *f. pl.* dans ces —, sur ces —. بو ارالق bou aralek, قچانکه ka(ha)tjanki.

s'Entre-frapper, *v. r.* اوروشمق vourouchmak.

Entregent, *m. fa.* شهريلك chéhrilik, چلبيلك tjélébilik.

s'Entre-égorger, *v. r.* بوغشمق boghouchmak.

Entrelacer, *v. a.* طولاشترمق dolachdermak, اورمك éurmék.

Entre-ligne, *f.* ايكى چزغى اراسنده iki tjizgui arasenda olan yér, yaze.

s'Entre-manger, *v. r.* بر برين bir birin yémék.

Entremêler, *v. a.* اراسنه ايچنه arasena, itjiné karechtermak; s'—, *v. r. fa.* de qc. بر شيه قرشمق bir chéyé karechmak.

Entremets, *m.* كباب ايله يمش kébab ilé yémich arasenda olan mandja.

Entremetteur, *m.* ميانجى miyandje.

Entremetteuse, *f.* پزونك قرى pézévénk kare.

s'Entremettre, *v. r.* ارايه كيرمك araya guirmék; de qc. بر شيه كيرمك bir chéyé guirmék, قرشمق karechmak.

Entremise, *f.* ارايه كيرمه araya guirmé, ميانجيلق miyandjelek.

Entreposer, *v. a.* محزنه قومق mahzéné komak.

Entrepôt, *m.* محزن mahzén.

*Entreprendre, *v. a.* اوزريسنه اوستنه uzériné, ustuné almak, بويسونه المق boynouna almak; q. برينى قوالمق birini kovalamak; طوقمز ايتمك toutmaz étmék; اوزاتمق ال él ouzatmak.

Entrer, *v. n.* كيرمك guirmék, ايچرو كيرمك itjéri guirmék.

s'Entre-regarder, *v. r.* باقشمق bakechmak.

s'Entre-suivre, *v. r.* ارد اردە كلمك ard arda guélmék.

Entretemps, *m.* مابين mabéyn, ارالق aralek.

*Entretenir, *v. a.* ضبط ايتمك zabt étmék, طوتمق toutmak; بسلمك béslémék, صقلمق saklamak; qn. اكلندرمك éyléndirmék, سويلشمك séuyléchmék; s'—, *v. r.* اكلنمك éylénmék; كندوبى بسلمك kéndini béslémék.

Entretien, *m.* يجك ايچه‌جك yéyédjék itjédjék, نفقه nafaka; اكلنجه éyléndjé, لاقردي lakerde.

*Entrevoir, *v. a.* ياري كورمك yare guéurmék; *كيرودن سزمك guéridén sézmék, اوزاقدن بللمك ouzakdan béllémék; s'—, *v. r.* كورشمك guéuruchmék, بر برينه كيدوب كلمك bir biriné guidib guélmék.

Entrevue, *f.* كورشمه guéuruchmé.

*Entr'ouïr, *v. a.* ياري اشتمك yare ichitmék.

Entr'ouvert, te, *a.* یاری اچیق yare atjek.

Entr'ouvrir, *v. a.* یاری ازاجق yare, azadjek atjmak.

Enumération, *f.* صایمه sayma, صرا ایله نقل sera ilé nakl.

Envahir, *v. a.* باصمق basmak, زور ایله قپمق zor ilé kapmak.

En vain, *ad.* نافله nafilé, بوشنه bochouna.

Enveloppe, *f.* صارغی sarghe; اورتی éurtu; حکیم لاپه‌سی hékim lapase.

Envelopper, *v. a.* صارمق sarmak, صارغیلمق sarguelamak; اورتمك éurtmék; لاپه اورمق lapa vourmak.

Envenimer, *v. a.* زهرلمك zéhirlémék, اغولمق aghelamak; بدتر ایتمك* béttér étmék; اجمق adjetmak.

Envers, *prp.* قرشو karche; *T.* قاشك طرس koumachen téts tarafe; à l'—, *ad.* ترسنه térsiné, عکسنه aksiné, اردین arden arden.

Envi, *m. a.* l'—, *ad.* بر برینه bir biriné nisbét.

Envie, *f.* قزقانمه kezkanma, قزقانجلق kezkandjlek, کونی guunu, حسد haséd, چکه‌مه tjékémé; استك isték, آرزو arzou, هوس havés; بك bén (bénk); شیطان چیطان tjéytan ternaghe.

Envieilli, ie, *a.* اسکمش* éskimich.

Envieillir, *v. a.* اختیارلتمق éqhtiyarlatmak.

Envier, *v. a.* حسد چکمك haséd tjékmék; قزقانمق kezkanmak, کونیلمك guunulémék; حسرت چکه‌مك hasrét tjékmék; چکه‌مك tjékémémék; اولمك اوجندن oudjoundan éulmék.

Envieux, euse, *a.* قزقانیجی kezkanedje, کونیلیجی guunuléyidji, حاسد hasid, چکه‌مین tjékéméyén.

Enviné, ée, *a.* شرابه قوقن charaba kokan.

Environ, *ad. et prp.* تخمینا taqhmina, قدر ... هان héman ... kadar, صانکه sanki, قراردن karardan.

Environner, *v. a.* اطرافن چویرمك étrafen tjévirmék, طولای کلمك dolaye guélmék, محاصره ایتمك mouhaséré étmék.

Environs, *m. pl.* اطراف étraf.

Envisager, *v. a.* یوزینه باقق yuzuné bakmak; باقق* bakmak, دوشنمك duchunmék.

Envoi, *m.* یوللامه yollama, ارسال irsal.

Envoisiné, ée, *a. fa.* قوکشولو komchoulou.

s'Envoler, *v. r.* اوچمق outjmak; کچمك* guétjmék.

Envoyé, *m.* ایلچی iltji (éltji);

— de Dieu, رسول الله résoul oullah.

Envoyer, *v. a.* يوللامق yollamak, ارسال ايتمك irsal étmék.

Epais, isse, *a.* قالن kalen; قويو koyou; صق sek.

Epaisseur, *f.* قالنلق kalenlek; صقلق seklek.

Epaissir, *v. a.* قويولتمق koyoulatmak; — *v. n. et* s' — *v. r.* قويولنمق koyoulanmak.

Epamprer, *v. a.* اصمانك پيراقلرن قوپارمق asmanen yapraklaren koparmak.

Epancher, *v. a.* دوكمك déukmék.

Epandre, *v. a.* صاچمق satjmak, طاغتمق daghetmak; دوكمك déukmék; s' —, *v. r.* دوكلمك déukulmék.

Epanouir, *v. a.* * — la rate كيفلنمك kéyflénmék; s' —, *v. r.* اچلمق (چيچك tjitjék) atjelmak, چيچكلنمك tjitjéklénmék; * صولمق solmak.

Eparcet, *m.* بورچق يونجه‌سي bourtjak yondjase.

Epargnant, te, *a.* ايدارمجي idarédji.

Epargne, *f.* ايداره idaré, ايدارمجيلك idarédjilik; ايداره‌دن ارتان idaréden artan.

Epargner, *v. a.* بر شيى آجيمق صاقنمق bir chéyi adjemak, sakenmak; اقجه‌يى آجيمق akdjéyi, akdjéyé adjémak, ناكسلك ايتمك nakéslik étmék; s' —, *v. r.* كندويه آجيمق kéndiné adjemak.

Eparpiller, *v. a.* طاغتمق daghetmak.

Epars, se, *a.* طاغنق daghenek.

Eparvin, Epervin, *m. T.* چرپه tjerpma (aten).

Epaté, ée, *a.* nez —, يصي بورون yasse bouroun; verre — ايغى قريق قدح ayaghe kerek kadéh.

Epaule, *f.* اومز omouz, بود boud.

Epaulée, *f.* اومزله omouzlama.

Epauler, *v. a.* بودينى قرمق boudounou kermak; ارقه اولمق arka olmak.

Epaulette, *f.* اومزلق omouzlouk.

Epave, *a.* صاحبسز sahabsez, قپوسز kapousouz.

Epeautre, *m.* يارمه بغداي yarma boughday.

Epée, *f.* قلج keledj; * عسكرلك askérlik; — de mer, قلج بالغى keledj baleghe.

Epeler, *v. a.* هجالمك hédjélémék.

Eperdu, ue, *a.* شاشرمش chachermech.

Eperdument, *ad.* قتي kate, زيادەسيله ziyadésiylé.

Eperon, *m.* مهموز mahmouz; كمى بورنى guémi bournou.

Eperonnier, *m.* مهموزجي mahmouzdjou.

Epervier, *m.* اتمجه atmadja; *T.* سرچه اغ sérpmé agh; بورون باغی bouroun baghe.

Ephélides, *f. pl.* چغد tjeghed.

Ephémère, *a.* گونلك guunluk, يوميه yéuvmiyé; * قصه وقتلك kesa vaketlek.

Ephémèrides, *f. pl.* تقويم takvim, روزنامه ruznamé.

Ephialtes, *m.* اغر بصان agher basan.

Epi, *m.* بغداي باشي boughday bache, بشاق bachak; آتك النننك توبی aten annenen tuyu.

Epice, *f.* بهار bahar.

Epicède, Epicèdion, *m.* ندبة nudbét (nudbé), رثاية risayét, جنازه وصفی djénazé vaze.

Épicer, *v. a.* بهارلق baharlamak.

Epicerie, *f.* عطاريه attariyé (akdériyé), بهار الاتی bahar aléate; عطارلق attarlek.

Epicier, *m.* ière, *f.* عطار attar (akdér).

Epidémie, *f.* بولاشيجی مرض boulachedje maraz.

Epidémique, *a.* بولاشيجی boulachedje.

Epier, *v. n.* بشاقلمق bachaklanmak, بشاق طوتمق bachak toutmak, بشاغه گلمك bachagha guélmék.

Epier, *v. a.* جاسوسلمق djasouslamak (tjachetlamak), يوقلامق yoklamak, جاسوسلق ايتمك djasouslouk (tjachetlek) étmék, گوزتمك guéuzétmék.

Epierrer, *v. a.* طاشلرين تميزلمك tachlaren témizlémék.

Epieu, *m.* حربه harba; زبقن zebken.

Epigramme, *f.* نكتهلو بيت nuktéli béyt, غزل ghazél.

Epilatoire, *a.* صاج دوكيجي satj déukudju.

Epilepsie, *f.* طوتارق toutarek, صرع saraa, صرع خستهلغی saraa qhastaleghe, حواله havalé.

Epileptique, *a.* طوتارقلو toutarekle, صرعلو saraale, حوالهلو havaléli, اوچق طوتان outjouk toutan.

Epilogue, *m. T.* خاتمه qhatimé.

Epiloguer, *v. n. et a. fa.* قنامق kenamak, مسخرميه المق masqharaya almak.

Epinards, *m. pl.* اصپناق espanak.

Epine, *f.* دكن dikén (tikén); * گوجلك guudjluk; — de dos, قبورغه كموكلري kabourgha kémikléri, اوكرغه onourgha, بل اوكرغه كموكی bél, onourgha kémiyi.

Epineux, euse, *a.* دكنلو dikénli; * مخاطرهلو mouqhatarale.

Epingle, *f.* طوپلو اكنه toplou iyné, طوپلو toplou; Epingles, *pl.* بخشش baqhchich, حلوالق hélvalek.

Epinglier, *m.* — ière, *f.* طوپلو

toploudjou. طوپلوجي iynédji, اكنمجى

Epiniers, *m. pl. T.* چالولق tjalelek.

Epinoche, *m.* قهوه‌نك اعلى‌سي kahvénin aléase; — *f.* بر نوع چاي bir névï tjay baleghe.

Epiphanie, *f.* حوشان houchan, قيش ياري بيرامي kech yare bayrame.

Epiphore, *f. T.* كوزلرك اقمسي guéuzlérin akmase.

Epiplocèle, *f. T.* بر نوع دبه‌لك bir névï débbélik.

Episcopal, le, *a.* اپسقپوسه متعلّق épiskoposa mutaallik.

Episcopat, *m.* اپسقپوسلق épiskoposlouk.

Epispastique, *a. et m.* دري قبارديجي déri kabardedje (iladj).

Epistolaire, *a.* style —. علم انشا ilmï incha.

Epitaphe, *f.* مزار يازوسي mézar yazese.

Epithalame, *m.* دوكن شعري duyun chiiri.

Epithète, *f.* وصف vasf, نعت naat, صفت sefat; لقب lakab (laghab).

Epitome, *m.* ايجاز idjaz, اجمال idjmal.

Epître, *f.* مكتوب méktoub, كاغد kiaghed, نامه namé.

Epizooitie, *f.* حيوانك بولاشق hayvanen boulachek خسته‌لغى qhastaleghe.

Eploré, ée, *a.* زاري زاري اغليان zari zari aghlayan.

Eplucher, *v. a.* آيرتلمق ayetlamak, تميزلك témizlémék; دقتلو تجسس ايمك dekkétli tédjéssus étmék.

Epointé, ée, *a.* بلى قريق béli kerek.

Epointer, *v. a.* اوجنى قرمق oudjounou kermak.

Eponge, *f.* سونكر sunguér, *T.* نعل اوجى nal oudjou.

Eponger, *v. a.* سونكر ايله سلمك sunguér ilé silmék.

Epoque, *f.* تاريخ tariqh.

Epoudrer, *v. a.* توزينى سلكمك tozounou silkmék.

s'Epouffer, *v. r. fa.* كيزلو سوشمك guizli sivichmék.

Epouiller, *v. a.* كهله بت آيرتلمق kéhlé, bit ayetlamak, بته بقمق bité bakmak.

Epoulle, *f. T.* بر مصوره اپلك bir masoura iplik.

Epoullin, Epoulet, *m.* مصوره masoura.

Epoumonner, *v. a.* برينك صولغنى كسمك birinin soloughounou késmék.

Epoussailles, *f. pl.* دوكن duyun.

Epouse, *f.* اهل éhl, قري kare, عورت avrét; كلين guélin.

Epousée, *f.* كلين guélin.

Epouser, *v. a.* اولنمك évlénmék; * برينه بغلنمق birinè baghlanmak; s'—, *v. r.* بر برينى المق bir birini almak.

Epoussetter, *v. a.* كفه‌لمك kéfélémék, توزيني سلكمك tozounou silkmék; **fa.* بريني دوكمك birini déuymék.

Epoussette, *f.* كفه سپورگه‌سى kéfé supurguési, كفه kéfé.

Epouvantable, *a.* اوركجك urkédjék, قورقولو korkoulou.

Epouvantail, *m.* قورقولق korkoulouk.

Epouvanter, *v. a.* قورقمق korkoutmak, اوركتمك urkutmék; s'—, *v. r.* قورقمق korkmak, اوركمك urkmék.

Epoux, *m.* اهل éhl, قوجه kodja, ارككك érkék, ار ér; —, *pl.* قوجه قرى kare kodja.

*Épreindre, *v. a.* صقمق (souyounou) sekmak.

s'Éprendre, *v. r.* (pour q.), بر كمسه‌يه اسير اولمق bir kimséyé yésir olmak.

Epreuve, *f.* تجربه tédjrubé, صنامه senama, دنمه dénémé.

Épris, se, *a.* (de) اسير اولمش yésir olmouch.

Eprouver, *v. a.* دنمك dénémék, صنامق senamak, تجربه ايتمك tédjrubé étmék; طويمق douymak.

Epucer, *v. a.* پيره ايرتلمق piré ayetlamak; s'—, *v. r.* پيره‌لنمك pirélénmék.

Epuiser, *v. a.* قوروتمق kouroutmak, توكتمك tukétmék.

Epurer, *v. a.* تميزلمك témizlémék, طورلتمق douroultmak; s'—, *v. r.* طورلمق douroulmak.

Equarrir, *v. a.* دورت كوشه كسمك déurt kiéuché késmék.

Équateur, *m. T.* معدّل ليل و نهار mouaddilï léylu nihar; ligne de — خطّ استوا qhattï ustuva.

Équerre, *f. T.* شاول chavoul, شاهول chahoul.

Équestre, *a.* اتلو atle (sourét).

Équidistant, te, *a. T.* بر اوزاقلقده bir ouzaklekda.

Équilatéral, le, *a. T.* هر طرفى بر hér tarafe bir.

Équilibre, *m.* دنك dénk.

Équinoxe, *m. T.* كيجه كوندز برابرلكى guédjé guunduz bérabérliyi.

Équipage, *m.* طاقم takem, دائره daïré; قب قجاق kap kadjak; ات عربه at araba; اثواب ésbab, اوروبا ourouba; كمي طايفه‌سى guémi tayfase.

Équipée, *f.* فكرسزلك fikirsizlik.

Équiper, *v. a.* كمى طوناتمق guémi donatmak, دوناتمق donatmak.

Équipoller, *v. a.* (qn.), *et v. n.*

(à qc.), بر پهاده طارتیده اولق bir pahada, tarteda olmak.

Equitable, *a.* طوغري doghrou, درست durust, عادل adil, انصافلو insafle.

Equitation, *f.* بنمه اته ata binmé.

Equité, *f.* انصاف insaf, عدالت adalét, درستلك durustluk.

Equivalent, te, *a.* بر پهاده اولان bir pahada olan.

Equivalent, *m.* بدل bédél, بر پهاده طرتیده شي bir pahada, tarteda chéy.

Equivoque, *a.* ایکي فکرلو معنالو iki fikirli, manale, تجنیس tédjnis; * — *f.* ایکي فکرلولك iki fikirlilik.

Equivoquer, *v. n.* تجنیس سویلمك tédjnis séuylémék, یازمق yazmak; s' —, *v. r. fa.* یکلش سویلمك yanlech séuylémék, یاکلمق yanelmak.

Erable, *m.* چنار اغاجي tjenar aghadje.

Eradication, *f. T.* کوکندن چقرمه kéukundén tjekarma.

Erafler, *v. a.* یرتمق yertmak, صیرمق seyermak.

Erailler, *v. a.* چکشترمك tjékichdirmék.

Erater, *v. a.* طلاق کسمك dalak késmék.

Ere, *f.* تاریخ tariqh.

Erection, *f.* دکمه dikmé, دکش dikich.

Ereinter, *v. a.* بلني قرمق (hayvanen) béjini kermak.

Érémitique, *a.* ابطاله متعلق abdala mutaallik.

Ergo, *c.* اویله ایسه éuylé isé, امدي imdi; — *f. fa.* صوك son; — — glu, بو بوش bou boch.

Ergot, *m. T.* حیوان مهموزي hayvan mahmouzou.

Ergoté, ée, *a.* مهموزلو mahmouzlou.

Ergoter, *v. n.* تتیزلنمك titizlénmék.

Ergoteur, *m. fa.* نزاعجي nizadje.

Eriger, *v. a.* قالدرمق kaldermak; دکمك dikmék, ایجاد ایتمك idjad étmék; s' —, *v. r.* کندوبی صایمق kéndini saymak.

Ermitage, *m.* زاهدلك zahidlik, ابطاللق abdallek.

Ermite, *m.* زاهد zahid, ابطال abdal.

Erotique, *a.* عشقه دایر achka daïr.

Errant, te, *a.* یاکلن yanelan.

Errer, *v. n.* یکلمق یاکلمق yanelmak; یولن شاشرمق yoloun chachermak.

Erreur, *f.* یاکلش یکلش yanlech, قصور kousour, غلط ghalat, سهو séhv.

Erroné, ée, *a.* یاکلشلو yanlechle, غلطلو ghalatle.

Eructation, *f.* ککیرش guéyirich.

Erudit, *a. m.* اوقومش okoumouch, عالم alim.

Erudition, *f.* تعليم téalim; اوقومشلق okoumouchlouk.

Erugineux, euse, *a.* كوفلو kuflu.

Eruption, *f.* ديشارى اورمه dichare vourma; ديشارى صچرامه dichare setjrama, خروج qhouroudj.

Erysipèle, *f. T.* يلانجق yelandjek.

Escabeau, *m.* **Escabelle**, *f.* اياق طيامجق اسكمله ayak dayayadjak iskémlé.

Escadre, *f.* كچوك طونانمه kutjuk donanma.

Escadron, *m.* اتلو بلوكى atle béuluyu.

Escalader, *v. a.* بر قلعه‌يه نردبان قويوب چقمق bir kaléyé mérdivén koyoub tjekmak.

Escale, *f. T.* faire — dans un port, بر ليمانه كيرمك bir limana guirmék.

Escalier, *m.* نردبان nérduban (mérdivén).

Escamoter, *v. a.* چابجق غيب ايتمك tjapedjak ghayb étmék, چاپقلغيله المق ال él tjapeklegheyla almak; چالمق tjalmak.

Escamoteur, *m.* حقه‌باز hokkabaz; *fa.* الى اوزون éli ouzoun.

Escamper, *v. n. fa.* صاوشمق savouchmak.

Escarbillard, de, *a. fa.* كيفلو kéyfli.

Escarbot, *m.* بوجك béudjék.

Escarboucle, *f.* لعل léal; شبچراغ chéptjéragh (chémchiljerak).

Escarcelle, *f.* طورپا torba.

Escargot, *m.* سمكلو بوجك sumuklu béudjék, سليانغوز salyanguoz.

Escarmouche, *f.* كچوك جنك kutjuk djénk.

Escarmoucher, *v. a.* كچوك جنك ايتمك kutjuk djénk étmék.

Escarpe, *f. T.* خندكك ايچ ديوارى qhéndéyin itj douvare.

Escarpé, ée, *a.* دك dik, اوچرم outjouroum.

Escarper, *v. a.* دك ايتمك dik étmék.

Escarpin, *m.* قوندره koundoura; خورا پابوجى qhora paboudjou.

Escarpolette, *f.* صالنجق salendjak.

Escarre, *f.* ياره قبوغى yara kaboughou; يارق yarek.

Esclandre, *m. fa.* رزالت rézalét; شهاطه chamata.

Esclavage, *m.* كولەلك kéulélik.

Esclave, *m.* كوله kéulé, قول koul; —, *f.* خلايق qhalayek, جاريه djariyé; —, *a.* اسير كوله كى ésir, kéulé guibi.

Escobarder, *v. n.* حيله‌كارلق قوللانمق hilékiarlek koullanmak.

Escogriffe, *m. fa.* قاپيجى kapedje, تيز قپان téz kapan; قبا كمسه kaba kimsé.

Escompte, *m. T.* فايزبنى اشاغه وارمه faïzini achagha varma; فايز faiz.

Escompter, *v. a. T.* فايزبنى اشاغه وارمق faïzini achagha varmak, تمتك بوزمق téméssuk bozmak.

Escopette, *f.* بر نوع توفنك bir névï tufénk.

Escorte, *f.* يولده بكجي yolda békdji; ارقداشلق arkadachlek.

Escorter, *v. a.* قورومق koroumak, ارقداشلق ايتمك arkadachlek étmék.

Écouade, *f.* اون نفرلك on néférlik.

Escourgée, *f.* مشين قمچى méchin kamtje.

Escourgeon, *m.* ارپه حاصلى يشلى arpa hasele, yéchili; قايش kayech.

Escousse, *f. fa.* آتلامه ايچون كيرو چكلمه atlama itjin guéri tjékilmé.

Escrime, *f.* پهلوانلق péhlivanlek, كورش طوتمه guuréch (guuléch) toutma.

Escrimer, *v. n.* كورشمك guuréchmék (guuléchmék), كورش طوتمق guuréch (guuléch) toutmak, پهلوان اوينامق péhlivan oynamak; s'—, *v. r. fa.* de qc. حقندن حكلمك hakkendan guélmék.

Escrimeur, *m.* پهلوان péhlivan.

Escroc, *m.* فن ايله قپان fénn ilé kapan, طولاندريجي dolanderedje.

Escroquer, *v. a.* الداتمق aldatmak, طولاندرمق dolandermak.

Escroquerie, *f.* حيله كارلق hilékiarlek, فن بازلق fénn bazlek (féndbazlek).

Escroqueur, *m.* — euse, *f.* فن باز fénn baz (féndbaz), طولاندريجي dolanderedje.

Espace, *m.* ميدان méydan; ارا ara, مدت muddét, مابين mabéyn; مقدار mekdar.

Espacement, *m.* ارا يري ara yéri.

Espacer, *v. a.* ميدان ارا قومق méydan, ara komak, ارالمق aralamak.

Espadon, *m.* بر نوع ايكى اغزلو بيوك پاله bir névï iki aghezle béuyuk pala; قلج بالغى keledj baleghe.

Espale, *f. T.* حمله hamla.

Espalier, *m.* اغاج طياغى aghatj dayaghe; حمله hamla.

Esparcette, *f.* بورچق يونجه‌سي bourtjak yondjase.

Espèce, *f.* نوع névï, دورلو turlu, صوي soy, جنس djins; Espèces, *pl.* اجناس édjnas; اقجه akdjé; صورت sourét.

Espérance, *f.* اميد umid (oumoud).

Espérer, *v. a.* اومق oummak, اميد ايتمك oumoud étmék.

Espiègle, *a. et m. f. fa.* دلكي

tilki, قرناس kournas, زيرك zéyrék, شلاو chéllav; شقاجي chakadje.

Espiéglerie, *f. fa.* شلاولق chéllavlek, دلكيلك tilkilik.

Espion, *m.* — onne, *f.* جاسوس djasous (tjachoud).

Espionner, *v. a. et n.* جاسوسلمق djasouslamak (tjachetlamak), جاسوسلق ايتمك djasouslouk étmék.

Esplanade, *f.* ميدان méydan.

Espoir, *m.* اميد umid (oumoud).

Esprit, *m.* جان djan, روح rouh, فكر fikr, فراست firasét; زيركلك zéyréklik; قلب kalb, يورك yurék, كوكل guéunul; جن djinn, اجنّي édjinni, ديو div, dév; le Saint-Esprit, روح الله rouh-oullah.

Esquif, *m.* صندال sandal, قايق kayek.

Esquille, *f.* قريق كمك پارچه‌سي kerek kémik partjase.

Esquinancie, *f. T.* قناق qhounak (hunnak).

Esquine, *f. T.* ات بلى at béli; قنا قنا كوكي kena kena kéuku.

Esquipot, *m.* بربر چراقلرينك قونبرمسى bérbér tjeraklarenen koumbarase.

Esquisse, *f.* الك رسم ilk résm, مسوّده musvéddé.

Esquiver, *v. a. et n.* صاوشمق savouchmak, چكلمك tjékilmék; چكنمك tjékinmék; s' — *v. r.* اوصلله سوشمك ousoulla sivichmék.

Essai, *m.* تجربه tédjrubé, صنامه senama, دنمه dénémé.

Essaim, *m.* آري سوريسي are surusu.

Essanger, *v. a.* جاشور اصلتمق tjamacher eslatmak.

Essarter, *v. a.* بر تارلايى يرى تميزلمك bir tarlaye, yéri témizlémék, بركتلو ايتمك bérékétli étmék.

Essayer, *v. a. et n.* دكمك دنمك dénémék, صنامق senamak, تجربه ايتمك tédjrubé étmék; de l'or —. التونك عيارينه باقمق altounoun ayarena bakmak.

Essayeur, *m. T.* عيارجى ayardje.

Esse, *f.* دنكل چويسي dinguil tjivisi.

Esseau, *m.* كرمت يرينه قونان پدروه kirémit yériné konan péderva, شندره chindéré; بر نوع اغرى اكرى كسر bir névi aghza éyri késér.

Essence, *f.* وارلق varlek, ذات zat; بهارلو ياغ baharle yagh.

Essentiel, elle, *a.* ذاتى zati, اصلى asli, اقتضالو iktizale.

Essentiel, *m.* اك باشلو شيى én bachle chéy.

Essieu, *m.* دنكل dinguil.

Essor, *m.* اوجمه outjma, هوالنمه havalanma.

Essorer, *v. a.* هواده روزكارده havada, ruzguiarda kou-

routmak; s' —, *v. r.* هوالنمق havalanmak, يوكسك اوچمق yuksék outjmak.

Essoriller, *v. a.* قولاقلرينى كسمك koulaklarene késmék; *fa.* صاچلرين كسمك satjlaren késmék.

Essouflé, ée, *p. et a.* صولغى نفسى كسلمش soloughou, néfési késilmich.

Essoufler, *v. a.* نفسنى كسمك néfésini késmék.

Essui, *m.* قورولدمق يرى kouroudadjak yér.

Essuie-main, *m.* ال يوز پشكيري él, yuz péchkiri.

Essuyer, *v. a.* سلمك silmék, قوروتمق kouroutmak; چكمك tjékmék, صبر ايتمك sabr étmék.

Est, *m.* كون طوغيسى guun doghousou, شرق chark.

Estafette, *f.* مخصوص ادم maqhsous adam, ساعى saï (saye); تاتار tatar.

Estaffier, *m.* خدمتكار qhezmétkiar.

Estaffilade, *f.* يوز يارمسى برمسي yuz yarase, bérési.

Estaffilader, *v. a.* برينك يوزينى برملك birinin yuzunu bérélémék.

Estame, *f.* اورمه يپاغيدن yapaghedan éurmé.

Estaminet, *m.* دوتون پيوا ارقداشلرى tutun, piva arkadachlare.

Estampe, *f.* بصمه صورت basma surét.

Estamper, *v. a.* بصمق basmak; سكه كسمك sikké késmék; طمغه لمق damgualamak.

Estampille, *f.* طمغه damgua

Estampiller, *v. a.* طمغه لمق damgualamak.

Estère, *f.* خصير qhaser (haser).

Estimable, *a.* معتبر mutébér, اعتبارلو itibarle, رغبتلو raghbétli.

Estimateur, *m.* بها كسيجي paha késidji, تخمينجى taqhmindji; — du vin استمارجي istimaradje.

Estimation, *f.* تخمين taqhmin, بها كسمه paha késmé.

Estime, *f.* اعتبار itibar, رغبت raghbét.

Estimer, *v. a.* بها كسمك بچمك baha késmék, bitjmék, تخمين ايتمك taqhmin étmék; اعتبار رغبت ايتمك itibar, raghbét étmék; صانمق sanmak, ظن ايتمك zann étmék.

Estive, *f.* صفرا safra (guémidé).

Estoc, *m.* بر نوع قلج bir névï keledj; قلج اوجى keledj oudjou; اغاج كودمسي aghadj guéuvdési; سلسله silsilé (sinsilé), صوي soy.

Estocade, *f.* بر نوع اورون قلج bir névï ouzoun keledj; اوروش

vourouch ; *fa.* دلنجيلك dilendjilik.

Estomac, *m.* معده midé.

s'Estomaquer, *v. r. fa.* قرمق kezmak, جانی صقلمق djane sekelmak.

Estomper, *v. a. T.* قوري بويه ايله رسم چكمك kourou boya ilé résm tjékmék.

Estrade, *f.* صوفه soufa.

Estragon, *m.* يلان يصديغی yelan yasdeghe.

Estrapasser, *v. a.* پك يورمق (bir até) pék yormak.

Estrasse, *f.* اپك پروزي ipék puruzu, پروز puruz.

Estropiat, *m. fa.* طوپال دلنجي topal diléndji.

Estropié, ée, *p. et a.* طوپال topal ; دلسز dilsiz ; چولاق tjolak.

Estropier, *v. a.* طوپال دلسز چولاق ايتمك topal, dilsiz, tjolak étmék.

Esturgeon, *m.* مرسين بالغی mérsin baleghe.

Et, *c.* و vé, هم hém.

Établage, *m.* اخور كراسی aqher kirase.

Étable, *f.* اخور aqhor (aqher).

Établer, *v. a.* اخوره قومق چكمك aqhera komak, tjékmék.

Établi, *m.* دستكاه déstguiah (tézguiah), پيشتخته pichtaqhté (péchtaqhta).

Établir, *v. a.* دكمك dikmék, قويلمك kavilémék, يرلشترمك yérléchtirmék ; تدارك ايتمك tédarik étmék ; تعين ايتمك téayin étmék ; عادت ايتمك adét étmék ; پيدا ايتمك péydah étmék ; s'—, *v. r.* يرلشمك yérléchmék, يرتمل طوتمق yér, témél toutmak, تمللنمك téméllénmék ; الش ويرشه بشلمق alech vériché bachlamak ; طاقم دائره دورمك takem daïré duzmék ; الرو يوزه كلمك iléri, yuzé guélmék.

Étage, *m.* قات kat, قدمه kadémé ; صره sera ; * درجه térédjé ; حال hal.

Étagères, *f. pl.* راف raf.

Étaie, *f.* طياق dayak.

Étaim, *m.* تفتك tiftik.

Étain, *m.* قلاي kalay.

Étal, *m.* قصاب دستكاهي kassab tézguiahe.

Étalage, *m.* يايغه yayenma, مال پزاره چقرمه mal pazara tjekarma ; يركراسي (پزارده pazarda) yér kirase ; كندويی كوسترش kéndini guéustérich.

Étaler, *v. a.* مال ديزمك يايمق mal dizmék, yayenmak.

Étalier, *m. T.* قصاب kassab.

Étalon, *m.* آيغر ayguer ; طغملو طارتی اولچي damguale tarte, éultju.

Étalonner, *v. a.* طرتی اولچي طغملمق tarte, éultju damgualamak, عيار ايتمك ayar étmék.

Étamage, *m.* قلايلمه kalaylama.

Étambot, Étambord, *m.* قچ ketj (guéminin).

Étamer, *v. a.* قلايلمق kalaylamak,

Étameur, *m.* قلايجي kalaydje.

Étamine, *f.* الكلك éléklik; بورنجك burundjuk.

Étamper, *v. a. T.* نعله دلك nala délik délmék.

Étancher, *v. a.* طوردرمق dourdourmak, كسمك késmék, طقامق tekamak, اقر ايتمك akmaz étmék.

Étançon, *m.* طياق dayak.

Étançonner, *v. a.* طياق اورمق dayak vourmak, طيامق dayamak.

Étang, *m.* حوض havouz, كول guéul.

Étape, *f. T.* اسكله iskélé; گچيجي عسكرك يوميه‌سي guétjidji askérin yévmiyési.

Étapier, *m.* ذخيره امينى zaqhiré émini.

État, *m.* حال hal, حالت halét, احوال éhval; قايمه kayimé, دفتر téfter; اولكه éulké, مملكت mémlékét; *faire — (de), اعتبار ايتمك itibar étmék; (que), ظن قياس ايتمك zann, keyas étmék; États, *pl.* ضابطان zabitan.

Étau, *m.* منكنه ménguéné; دكانجق tukyandjek.

Étayer, *v. a.* طيامق dayamak, طياق اورمق dayak vourmak.

Été, *m.* ياز yaz.

*Éteindre, *v. a.* سوندرمك séundurmék, سويندرمك séuyundurmék; باصدرمق bastermak, يوق ايتمك yok étmék, دوكمك tukétmék; s' — *v. r.* سوكمك séunmék, سويمك séuyunmék.

Éteint, te, *p. et a.* سوكمش séuyunmuch.

Étendard, *m.* اتلو بيراغى atle bayraghe, سنجاق sandjak; l' — cèleste, سنجاق شريف sandjak ĭ chérif; باندیرا bandiéra.

Étendre, *v. a.* يايمق yaymak, سرمك sérmék, كرمك guérmék, اجمق atjmak, اوزاتمق ouzatmak; بوللاتمق bollatmak; بيوتمك béuyutmék; s' —, *v. r.* يايلمق yayelmak, يايمق yayenmak.

Étendue, *f.* يايلمه yayelma, اوزاقلق ouzaklek, بيوكلك béuyukluk; طپراق toprak, اولكه éulké; مدت muddét, زمان zaman.

Éternel, elle, *a.* ابدي ébédi.

Éternel, *m.* ابدي اولان ébédi olan, الله allah.

Éternelle, *f.* قره‌باش اوتى karabach otou.

Éterniser, *v. a.* ابدى ايتمك ébédi étmék.

Éternité, *f.* ابديلك ébédilik, ابد ébéd, ابديت ébédiyét, دايملق dayemlek.

Éternuer, *v. a.* اکسرمق ansermak.
Éternument, *m.* اکسرق anserek.
Étèter, *v. a.* باشنی کسمك (aghadjen) bachene késmék.
Éteuf, *m.* طوب top (oynanan).
Éteule, Esteuble, *f.* آکز anez, صمان توبی saman tuyu.
Éther, *m.* هوا hava.
Éthéré, ée, *a.* هوایی havaï.
Éthique, *f. T.* علم ادب ارکان ilmï édéb, érkian.
Étier, *m.* اوجی دکزه اولان خندك oudjou dénizé olan qhéndék.
Étinceler, *v. n.* قغلجم اتمق صاچمق kegheldjem atmak, satjmak.
Étincelle, *f.* قغلجم kegheldjem (keveldjem).
Étique, *a.* ورملو vérémli.
Étiqueter, *v. a.* اتمك نشان nechan étmék, اوستنه تذکره یازمق ustuné tézkiré yazmak, اوستنی یازمق ustunu yazmak.
Étiquette, *f.* بر شی اوزرینه تذکره bir chéy uzériné tézkiré; اوست یازوسی ust yazese, عنوان unvan; تورمه دولت turéï dévlét.
Étirer, *v. a. T.* کرمك guérmék.
Étisie, *f.* ورم vérém.
Étoffe, *f.* قماش koumach; **fa.* قماش koumach, صوی soy.
Étoffer, *v. a.* اقتضا اولان شیلـه iktiza olan chéyilé donatmak.
Étoile, *f.* یلدز yeldez.
Étoilé, ée, *a.* یلدزلو yeldezle.
Étonnant, te, *a.* شاشلجق chacheladjak, عجایب adjayib.
Étonner, *v. a.* شاشرمق chachermak, حیران ایتمك hayran étmék; s' —, *v. r.* (de qc.), تعجب ایتمك chachmak, شاشمق téadjub étmék; اورکمك urkmék.
Étou, *m.* صالخانه salaqhané (salahana), قصاب دکانی kassab dukyane.
Étouffant, te, *a.* نفس طارلندریجی néfés darlanderedje; نفسی طار néfési dar.
Étouffer, *v. a. et n.* بوغمق boghmak; بصدرمق bastermak.
Étoupe, *f.* استپو ustupu.
Étouper, *v. a.* استپولمك ustupulémék.
Étouperie, *f.* استپو بزی ustupu bézi.
Étourderie, *f.* فکرسزلك fikirsizlik.
Étourdi, ie, *a.* فکرسز fikirsiz, سرسم sérsém.
Étourdir, *v. a.* شاشرمق chachermak, عقلن الق aklen almak, سرسملتمك sérsémlétmék; s'—, *v. r.* (de qc.) فکرنه بر شی قومق fikriné bir chéy komak.
Étourdissant, te, *a.* سرسملندریجی sérsémléndiridji.
Étourdissement, *m.* شاشقنلق chachkenlek, سرسملك sérsémlik.

Étourneau, *m.* صغرجق segherdjek.

Étrange, *a.* نادر nadir, عجايب adjayib.

Étranger, ère, *a. et m. f.* يبانجي yabandje, غريب gharib.

Étranger, *v. a.* قومق kovmak, سوروب چقرمق surub tjekarmak, قوالمق kovalamak; s'—, *v. r.* (de), بر يره كيدوب كلمز اولق bir yéré guidib guélméz olmak.

Étranglé, ée, *p. et a.* بوغلمش boghoulmouch; دار طار dar; صق sek.

Étrangler, *v. a.* بوغق boghmak; دار قصه ايتمك dar, kesa étmék.

Étranguillon, *m.* بوغاز قصلمه‌سي (aten) boghaz keselmase.

Étrave, Étable, *f.* كمي باشي guémi bache.

Être, *v. n.* اولق olmak, وار اولق var olmak; طورمق dourmak, متعلّق اولق mutaallik olmak; —, *m.* وارلق varlek, ذات zat, وجود vidjoud.

Étrécir, *v. a.* طار دار ايتمك dar étmék, طارلتمق daraltmak, اينسزلتمك énsizlétmék; s' —, *v. r.* طار اينسز اولق dar, énsiz olmak, طارلمق daralmak, اينسزلنمك énsizlénmék; *T.* چكلمك tjékilmék, قاچق katjmak.

*Étreindre, *v. a.* صق بغلمق seke baghlamak, صقمق sekmak, بوغق boghmak.

Étrenne, *f.* يكي يل بخشيشي yéni yel baqhchichi; سفته sifta; * بر شيك الك قوللانلمه‌سي bir chéyin ilk koullanelmase.

Étrésillon, *m.* طياق dayak.

Étrésilloner, *v. a.* طياق اورمق dayak vourmak, komak.

Étrier, *m.* اوزنكي uzéngui (éuzéngui).

Étrière, *f.* اوزنكى قايشي uzéngui kayeche.

Étrille, *f.* قشاغى kachaghe.

Étriller, *v. a.* قشاغيلمق kachaghelamak, * بر ايو دوكمك bir éyi déuymék.

Étriper, *v. a.* بر حيوانك قرنن بوشاتمق bir hayvanen karnen bochatmak.

Étriqué, ée, *a. fa.* پك طار pék dar.

Étrivière, *f.* اوزنكى قايشى uzéngui kayeche; *pl.* قمچي kamtje.

Étroit, te, *a.* دار طار dar; اينسز énsiz; * سرت sért, كسكين késkin.

Étron, *m.* بوق bok, نجاست nédjasét.

Étronçonner, *v. a.* بر اغاجن باشن بتون كسمك bir aghadjen bachen butun késmék.

Étude, *f. T.* تحصيل علم tahsilï ilm, اوكرنمه éuyrénmé; علم ilm

(ilim); عالملك alimlik; اوكرنمجك éuyrénédjék oda; يازوخانه yazeqhané, اوطه oda.

Étudient, *m.* طالب talib, علمه طالب ilmé talib, سوختة soqhté (softa), اوكرنجي éuyrénidji.

Étudié, ée, *p. et a.* اوقومش okoumouch; بكزر bénzér; ياپه yapma.

Étudier, *v. a. et n.* علمه چالشمق ilmé tjalechmak, علم اوكرنمك ilm éuyrénmék; دوشنمك duchunmék, فكر ايتمك fikr étmék; ازبر ازبردن اغزدن اوكرنمك ézbér, ézbérdén, aghezdan éuyrénmék; s'— *v. r.* (à qc.), چالشمق tjalechmak.

Étudiole, *m.* پيشتخته pichtaqhta (péchtahta), چكمجه tjékmédjé.

Étui, *m.* قاب kab, محافظه mouhafaza; — de mathématique, استوج estoudj.

Étuve, *f.* در اوطه‌سي tér odase, حمّام hammam.

Étuver, *v. a.* اصوللة يپقامق ousoulla yeykamak.

Étuviste, *m.* حمّامجى hammamdje.

Étymologie, *f.* لغتك اصلن ارامه loughétin aslen arama.

Eufraise, *f.* كوز اوتى guéuz otou.

Eunuque, *m.* خادم qhadem.

Euphonie, *f.* قولاغه خوش كلمه koulagha qhoch guélmé; كورل سس guuzél sés.

Euphonique, *a.* قولاغه خوش كلان koulagha qhoch guélén.

Euphorbe, Euphorbier, *m.* فرفيون férfiyon.

Eux, *pr. m. pl.* انلر anlér, onlar.

Évacuer, *v. a. T.* بوشاتمق bochatmak, تميزلمك témizlémék, سورمك surmék.

s'Évader, *v. r.* قاچمق katjmak.

Évagation, *f.* عقل طاغلمه akel daghelma.

s'Évaltonner, *v. r. fa.* پك سربستللنمك pék sérbéstlénmék.

Évaluer, *v. a.* بها قيمت كسمك paha, keymét késmék, دكدرمك déydirmék, دكرينى سويلمك déyérini séuylémék.

Évangeliser, *v. a. et n.* انجيلدن وعظ ويرمك indjildén vaz vérmék.

Évangile, *m.* انجيل indjil, انجيل شريف indjil chérif.

s'Évanouir, *v. r.* بايلمق bayelmak; كورنمز غيب اولمق guéurunméz, ghayb olmak.

Évanouissement, *m.* بايلمه bayelma.

Évaporé, ée, *p. et a.* اوچمش outjmouch; عقلى خفيف akle qhafif.

s'Évapover, *v. r.* بوغ اولوب اوچمق bough oloup outjmak; هوالنمق havalanmak.

Évaser, *v. a.* دلك اغز بيوتمك بوللاتمق délik, aghez béuyutmék, bollatmak; s' —, *v. r.* بوللانمق bollanmak.

Évasion, *f.* قورتلوش kourtoulouch.

Évêché, *m.* اپسقپوسلق épiskoposlouk.

Éveil, *m. fa.* خبر qhabér, طويرمه douyourma.

Éveillé, ée, *a.* اويانمش oyanmech; کيفلو kéyfli; — sur qc. دقت ايديجي dekkét édidji.

Éveiller, *v. a.* اويانديرمق oyandermak; *يوركلندرمك yuréklén-dirmék; s' —, *v. r.* اويانمق oyanmak.

Évènement, *m.* انجام éndjam, بتم bitim; ماجرا madjara.

Évent, *m.* بوزلمه bozoulma; يكي هوا yéni hava; *T.* صولق دلكي solouk déliyi.

Éventail, *m.* يلپاره yélpazé.

Éventailliste, *m.* يلپازمجي yélpazédji.

Éventaire, *m.* يمش سپدي yémich sépédi.

Éventé, ée, *a.* کسلمش késilmich; *عقلی خفيف akle qhafif.

Éventer, *v. a.* يلپاره صاللامق yélpazé sallamak; هوالندرمق havalandermak, قومق روزکاره ruzguiara komak; *T.* بر کزلو شي ميدانه چقرمق bir guizli chéyi méydana tjekarmak; s' —, *v. r.* هوالنمق havalanmak; راحيه‌سي قوقوسي کسلمك rahiyési, kokousou guitmék, کسلمك késilmék.

Éventoir, *m.* اتش يلپازمسي atéch yélpazési.

Éventrer, *v. a.* حيوانك قرننسي يارمق هوشاتمق hayvanen karnene yarmak, bochatmak.

Évêque, *m.* اپسقپوس épiskopos.

Éversion, *f.* الت اوست ايدش alt ust édich, يقلمه yekelma, خرابلق qharablek.

s'Évertuer, *v. r.* يكيدلنمك yiyidlénmék, ادم اولق adam olmak.

Evidence, *f.* آشكاره‌لك achkiarélik, ظاهرلك zahirlik.

Evident, te, *a.* آشكاره achkiaré, بيان béyan, ظاهر zahir, عيان ayan.

Évincer, *v. a. T.* شرعاً متصرفندن چقرمق chéran moutasarrefendan tjekarmak.

Éviter, *v. a.* قاچنمق katjenmak, چكنمك tjékinmék, صاوشمق savouchmak, صاولق savoulmak.

Évocation, *f.* جن چقرمه djin tjekarma; بر دعوايي بشقه شريعته بر قالدرمه bir davaye bachka chériata kalderma.

Évoquer, *v. a.* جن اجمي طوپلمق djin, édjinni toplamak, دعوت ايتمك davét étmék.

Exact, te, *a.* دقتلو dekkétli.

Exacteur, *m.* خراج وبركو صالياني

قیوشریجی qharadj, vérgui, salyané dévchiridji.

Exactitude, *f.* دقّتلولك dekkétlilik, دقّت dekkét.

Exagération, *f.* حدّدن طشره لاف haddén dichare laf, مبالغه mubalighé.

Exagérer, *v. a.* اوفرتمق ofourtmak, پك اشورمق pék achermak.

Exaltation, *f.* يوجه‌لتمه yudjélétmé ; يوكسكلك yudjélik, يوكسكلك yukséklik.

Exalter, *v. a.* يوقري قالدرمق yokare kaldermak, بيوتمك béuyutmék, مدح ايتمك médh étmék ; الهام ايتمك ilham étmék.

Examen, *m.* امتحان imtihan, تفتيش téftich.

Examinateur, *m.* مفتّش mufétich.

Examiner, *v. a.* تفتيش ايتمك téftich étmék, سويلتمك séuylétmék.

Exanthème, *m. T.* قبارجق kabardjek.

Exaspérer, *v. a.* بدتر ايتمك béttér étmék ; جاننی صقمق djanene sekmak.

Exaucer, *v. a.* دكلمك diynémék, قولاق ويرمك koulak vérmék, asmak.

Excavation, *f.* اويمه oyma, قازمه kazma, چقور tjoukour.

Excédant, te, *a.* ارتان artan ; — *m.* ارتمش artmech, باقی bake.

Excédé, ée, *a.* يورلمش yoroulmouch.

Excéder, *v. a.* اشمق achmak, اوته كچمك yanena éuté yanena guétjmék, كچمك guétjmék ; *fa.* qc. ايتمك برينه چوق شی biriné tjok chéy étmék ; s' — *v. r.* de qc. اوفرتمق ofourtmak.

Excellence, *f.* اوستونلك ustunluk, يوجه‌لك yudjélik, كمال kémal, مكلّفلك mukélléflik ; جنابلری djénableri ; par — كمال مرتبه kémalï mértébé.

Excellent, te, *a.* اوستون ustun, مكلّف mukélléf, اعلا aala, باش bach.

Excellentissime, *a. fa.* باشدن باش bachdan bach.

Exceller, *v. n.* (en, dans qc.), اوستون باش اولق ustun, bach olmak, بر شيده كامل اولق bir chéydé kiamil olmak.

Excepté, *prp.* غيري ghayri, ماعدا maada.

Excepter, *v. a.* چقرمق tjekarmak, اخراج ايتمك iqhradj étmék.

Exception, *f.* اخراج iqhradj, چقرمه tjekarma, چقمه tjekma.

Excès, *m.* تجاوز tédjavouz, افراط ifrat ; اسرافجيلق israfdjelek, چاپقنلق ; اولجوسزلك éultjusuzluk ; tjapkenlek, سفيهلك séfihlik ; à l' —, jusqu' à l' —, افراط ايله ifrat ilé.

Excessif, ive, *a.* اولجوسز éul-

tjusuz, حددن زياده haddén ziyadé.

Excise, *f.* ايچكي ويركوسي itjki vérguisi.

Exciter, *v. a.* حركته كتورمك harékété guétirmék, قندرمق kendermak; اويارمق oyarmak, اوياندرمق oyandermak.

Exclamation, *f.* فرياد féryad, فغان fighan.

* Exclure, *v. a.* چقرمق tjekarmak, محروم ردّ ايتمك mahroum, rédd étmék

Exclusion, *f.* ردّ rédd, محروملق mahroumlouk.

Excommunication, *f.* آفروس aforos, لعنت lanét (nalét).

Excommunier, *v. a.* افروس ايتمك aforos étmék, افروسلمق aforoslamak, محروم ايتمك mahroum étmék.

Excorier, *v. a. T.* دريسن قالدرمق dérisin kaldermak.

Excrément, *m.* بوق bok, نجاست nédjasét.

Excrescence, Excroissance, *f.* ارتقلمه بتن ات arteklama bitén ét.

Excrétion, *f. T.* آيرمه ayerma.

Excursion, *f.* چته tjété, اقن aken.

Excusable, *a.* عفو اولنجق af olounadjak.

Excuse, *f.* عذر ايله éuzur dilémé, عذر éuzr.

Excuser, *v. a.* عفو چقرمق soutjsouz tjekarmak, عفو ايتمك af étmék; de qc. بر شيله صاقنمق bir chéyilé sakenmak; s' —, *v. r.* عفو ايله af dilémék, عذر ايله éuzr dilémék.

Exécrable, *a.* مكروه mékrouh, اكراه اوليجق ikrah oladjak.

Exécration, *f.* اكراه ikrah; لعنت lanét.

Exécuter, *v. a.* تكميل ايتمك tékmil étmék, باشه چقرمق كوترمك bacha tjekarmak, guéuturmék, اجرا ايتمك idjra étmék, يرينه كتورمك yériné guétirmék; جزاسن ترتيب ايتمك djézasen tértib étmék; *T.* شريعتدن برينك مالنى الاجنى ماليجون ضبط ايتدرمك chériatdan birinin malini aladjaghe itjin zabt éttirmék.

Exécuteur, *m.* — trice, *f.* باشه چقريجي bacha tjekaredje, بتوريجي bitiridji.

Exécution, *f.* بتورمكلك bitirméklik, اجرا idjra, ادا éda; اصمه asma, كسمه késmé; زور zor; شريعت ياردمي chériat yardeme (hak, aladjak itjin).

Exégèse, *f. T.* تلخيص télqhis.

Exégète, *m. T.* تلخيصجي télqhisdji.

Exemplaire, *a.* اورنك ايچون اولان éurnék itjin olan; — *m.* اورنك éurnék.

Exemple, *m.* اورنك éurnék, تمثيل témsil.

Exemple, *f.* مثل méchk; اورنك éurnék.

Exempt, te, *a.* (de qc.) آزاد azad.

Exempt, *m.* معاف mouaf, آزاد azad.

Exempter, *v. a.* q. de qc. برينى بر شيدن قورتارمق birini bir chéydén kourtarmak.

Exemption, *f.* قورتارش kourtarech, سلامت sélamét, ازادلق azadlek, قورتلش kourtoulouch.

Exercer, *v. a.* (q. à qc.), تعليم ايتدرمك téalim éttirmék, اوكرتمك éuyrétmék, تعليم ايتمك téalim étmék; قوللانمق koullanmak, اوزرينه طورمق uzériné dourmak; s' —, *v. r.* (à), تعليم ايتمك téalim étmek, ادمان ايتمك idman étmek, اوكرنمك éuyrénmék.

Exercice, *m.* تعليم téalim, ادمان idman; نظارت nazarét.

Exergue, *m. T.* سكّه‌نك سنه يري sikkénin séné yéri.

s'Exfolier, *v. r. T.* بركمك بدندن پارچه پارچه اولوب دوكلمك bir kémik bédéndén partja partja oloup déukulmék.

Exhalaison, *f.* بوغ bugh, بخار bouqhar.

Exhalation, *f. T.* بوغ ايتمه bough étmé, اوچرمه outjourma.

Exhaler, *v. a.* بوغ قوقو چقرمق ويرمك bough, kokou tjekarmak, vérmék; * — sa colère, اوكسن اوكسمك éukésin tjekarmak, déukmék; s' —, *v. r.* بوغ اولوب چقمق اوچمق bough oloup tjekmak, outjmak.

Exhausser, *v. a. T.* يوكسلتمك yukséltmék.

Exhéréder, *v. a.* ميراثدن محروم ايتمك mirasdan mahroum étmék, tjekarmak.

Exhiber, *v. a. T.* كوسترمك guéustermék.

Exhorter, *v. a.* (à qc.), اوكت نصيحت ويرمك éuyut, nasihat vérmék, تنبيه ايتمك témbih étmék.

Exhumer, *v. a.* اولو چقرمق éulu tjekarmak.

Exigeant, te, *a.* چوق استين tjok istéyén.

Exigence, *f.* اقتضا iktiza, مقتضي mouktaza.

Exiger, *v. a.* استمك istémék, طلب ايتمك talab étmék.

Exigu, ue, *a. fa.* محلّسز mahallsiz, افاق oufak.

Exiguité, *f.* افاقلق oufaklek, محلّسزلك mahallsizlik, قلّت kellét.

Exil, *m.* سوركنلك surguunluk, نفي néfi, سوركنلك يري surguunluk yéri.

Exilé, *f. m.* سوركن surguun.

Exiler, *v. a.* سورمك surmék, سوركن ايتمك surguun étmék;

s'—, *v. r.* بر يردن چكلمك bir yérdén tjékilmék.

Exilité, *f.* اقسالق oufaklek, محلسزلك mahéllsizlik, قلّت kellét.

Existant, te, *a.* اولان olan, موجود mévdjoud, بولنان boulounan, واقع vake, وار var.

Existence, *f.* وار var, وارلق varlek, موجودلق mévdjoudlouk.

Exister, *v. n.* وار موجود اولق var, mévdjoud olmak, اولق olmak, طورمق dourmak.

Exoine, *f. T.* شريعته كلهمدكنه اثبات chériata guélémédiyiné isbat.

Exomphale, *f. T.* كوبك دوشمه‌سى guéubék duchmési.

Exorbitant, te, *a.* حدّدن زياده haddén ziyadé.

Exorciser, *v. a.* جن چقرمق djin tjekarmak.

Exorcisme, *m.* افسون afsoun.

Exorciste, *m.* افسونجي afsoundjou, جن چقارجى djin tjekaredje.

Exorde, *m.* سوز باشي séuz bache.

Exotique, *a.* يبانجي yabandje, غريب gharib.

Expansibilité, *f. T.* يايلغانلق yayelghanlek.

Expansible, *a. T.* يايلغان yayelghan.

Expansion, *f. T.* يايلمقلق yayelmaklek.

Expatrier, *v. a.* وطانندن قومق vétanendan kovmak; s' —, *v. r.* غربته دوشمك ghourbété duchmék, guitmék.

Expectorant, te, *a.* كوكس تميزلين guéuks témizléyén.

Expectoration, *f.* توكرك tukruk.

Expectorer, *v. a.* بلغام توكرك اتمق balgham, tukruk atmak, tjekarmak.

Expédient, *m.* چاره djaré, يول yol, طريق tarik; — *a.* مناسب minasib, لايق layek, واجب vadjib.

Expédier, *v. a.* يوللامق yollamak, ارسال ايتمك irsal étmék; بر شي bir chéyi tjapek bitirmék; اخرته يوللامق aqhrété yollamak; يازمق yazmak.

Expéditeur, *m.* يوكجي yukdju; گمروكدن مال چقران guéumrukdén mal tjekaran.

Expéditif, ive, *a.* تيز téz, چابق tjapek.

Expédition, *f.* يوللامه yollama, يوللنمه yollanma, ارسال irsal; جنكده بصقون djénkdé basken; بتورمه bitirmé; شريعت كاغذلرينك صورتى chériat kiaghetlarenen souréti.

Expérience, *f.* تجربه tédjrubé, وقوفلق voukouflouk, دنه dénémé.

Expérimental, le, *a.* تجربه ايله اولان tédjrubé ilé olan.

Expérimenté, ée, *p. et a.* دنمش dénénmich, صنامش senanmech, مجرب mudjérréb.

Expérimenter, *v. a.* دنمك dénémék, تجربه ايتمك tédjrubé étmék, صناسق senamek ; — *v. n.* بولق boulmak, كورمك guéurmék (tédjrubé ilé).

Expert, te, *a.* صنامش senanmech, دنمش dénénmich, پشمش pichmich, مجرب mudjérréb.

Expert, *m.* اش بلن ich bilén, دنيايى كورمش dunyaye guéurmuch, معرفت صاحبى marifét sahibi, امور كورمش oumour guéurmuch, اهل وقوف éhli voukouf.

Expiation, *f.* ديت diyét, كفارت kéfarét (kéférét).

Expier, *v. a.* ديت كفارت ويرمك diyét, kéférét vérmék, عفو ايتمك af étmék.

Expiration, *f.* وعده vadé; بوغ چقمه bough tjekma.

Expirer, *v. n.* جان تسليم ايتمك djan téslim étmék, اولك éulmék; بيتمك bitmék, تمام اولق témam olmak; — *v. a.* بوغ چقرمق bough tjekarmak.

Explicable, *a.* معنا ويريلور maana vérilir, تعبري قابل téabiri kabil.

Explicatif, ive, *a.* معنا ويرن mana vérén.

Explication, *f.* بيان béyan, شرح chérh, تعبير téabir, تفسير téfsir, معنا mana.

Explicite, *a.* بيان béyan, آشكاره achkiaré.

Expliquer, *v. a.* معنا ويرمك maana vérmék, انلاتمق anlatmak, شرح تعبير تفسير ايتمك chérh, téabir, téfsir étmék; ترجمه ايتمك térdjumé étmék.

Exploit, *m.* بيوك چوق ايش béuyuk, tjok ich, يكيدلك yiyidlik, قهرمانلق kahrimanlek.

Exploiter, *v. n.* شريعت خذمتن بتورمك (muhzur) chériat qhezmétin bitirmék; —, *v. a.* بر چفتلكى اورمانى قوللنمق bir tjiftliyi, ormane koullanmak; اشلمك (madén) ichlémék.

Explorateur, *m.* جاسوس djasous (tjachoud).

Explosion, *f.* طوپ اولان هوانك الت اوست اولمه‌سي top olan havanen alt ust olmase; كورلمه guurlémé.

Exportation, *f.* بشقه مملكته چقرمه bachka mémlékété tjekarma.

Exposant, *m.* — te, *f. T.* مرضحال ويرن arzouhal vérén, دعوا ايدن dava édén.

Exposé, *m. T.* تقرير الدعوا takrir uddava.

Exposer, *v. a.* ديشاري قومق چقرمق dichare komak, tjekarmak; دكمك dikmék, طوردرمق dour-

dourmak, قومق komak ; خرج ايتمك (kalb sikké) qhardj étmék ; بلدرمك bildirmék, كوز اوكنه قومق guéuz éuyuné komak ; اطرافيله نقل ايتمك étrafiylé nakl étmék ; مخاطره قومق mouqhataraya komak ; s' —, *v. r.* كندوبى مخاطره قومق kéndini mouqhataraya komak.

Exposition, *f.* ديشاري قومه dichare koma ; تعبير téabir ; شرح chérh ; حال hal ; اطرافيله اولان حكايت étrafiylé olan hikiayét ; تقرير takrir.

Exprès, *m.* سعى saye, ادم adam.

Exprès, esse, *a.* آشكاره achkiaré, بللو bélli.

Exprèssement, *ad.* مستقلاً mustakelén, اب آشكاره ap achkiaré.

Expression, *f.* صقمه sekma, سوزمه suzmé ; وصف vasf, كلام kélam, جواب djévab.

Exprimable, *a.* شرح ويرلور chérh vérilir ; cela n'est pas — دله كلمز dilé guélméz.

Exprimer, *v. a.* صقمق sekmak, صوبنى صقمق souyounou sekmak, چقرمق tjékarmak ; تعبير ايتمك بيان téabir, béyan étmék, معنا شرح ويرمك maana, chérh vérmék.

Ex-professo, *ad.* جان و كوكلدن djan ou guéunuldén, مخصوصاً maqhsousén.

Expulser, *v. a.* سورمك surmék ; قومق kovmak, چقرمق tjekarmak.

Exquis, ise, *a.* اوكرتلنمش éuyurtlénmich, اعلا aala.

Exsiccation, *f. T.* قورتمه kouroutma.

Exsuccion, *f. T.* صوبنى صورمه souyounou sorma.

Exsudation, *f. T.* تراله térlémé.

Extant, te, *a. T.* بولنان boulounan.

Extase, *f.* بى خودلق bi qhoudlouk (béyhoudlouk).

Extasié, ée, بى خود bi qhoud (béyhoud), كچش كندودن kéndindén guétjmich.

s'Extasier, *v. r.* بى خود اولق bi qhoud (béyhoud) olmak.

Extensibilité, *f.* يايلغانلق yayelguanlek.

Extensible, *a.* يايلغان yayelguan, يايلور yayeler.

Extension, *f.* يايلمقلق yayelmaklek, يايلش yayelech.

Exténuation, *f.* قوتدن دوشرمه kouvéttén duchurmé ; *T.* كوچلدش kutjulduch, خفيفلتمه qhafiflétmé.

Exténué, ée, *a.* قوتدن دوشرمش kouvéttén duchurmuch.

Exténuer, *v. a.* قوتدن دوشرمك kouvéttén duchurmék ; *T.* كچولتمك kutjultmék.

Extérieur, re, *a.* ديشاريكى dichareki, ديش طش dech.

Extérieur, *m.* ديشاريكي dechareki, ديش طرفي dech tarafe.

Exterminateur, *m.* كوكسني كسيجي قوروديجي kéukunu késidji, kouroudoudjou, توكديجي tukédidji; ange — عزرايل azraïl.

Exterminer, *v. a.* اصلني كوكسني aslene, kéukunu késmék, قوروتمق kouroutmak; يوق يوف ايتمك yok, youf étmék.

Externe, *a.* طش ديش dech, ديشاردن dichardan; —, *m.* يبانجي yabandje, ديشاردن اولان dichardan olan.

Extinction, *f.* سوينش séuyunuch, سويندرش séuyunduruch; يوق ايتمك yok (yogh) étmék.

Extirpateur, *m.* كوك قوروديجي kéuk kouroudoudjou.

Extirpation, *f.* كوكني كسمه kéukunu késmé.

Extirper, *v. a.* كوكندن كوكيله kéukundén, kéukiylé koparmak, كوكني كسمك kéukunu késmék, kouroutmak.

Extorquer, *v. a.* زور ايله يالتاقلغله zor ilé, yaltakleghilé almak.

Extorsion, *f.* زور ايله استمه المه zor ilé istémé, alma.

Extraction, *f.* چقرمه tjekarma; طوغمه doghma, اصل asl, صوي soy.

*Extraire, *v. a.* چقرمق tjekarmak, اخراج ايتمك iqhradj étmék; اجمال ايتمك idjmal étmék, قصه‌سن چقرمق kesasen tjekarmak.

Extrait, *m.* اجمال idjmal; *T.* خلاصه qhoulasé.

Extraordinaire, *a. m.* عادتدن عادت ديشاري adéttén dichare, اولميان شي adét olmayan chéy; نادر شي nadir chéy, سائر مصرف saïr masraf; عادتدن طشره اولان خبر كاغدي adéttén dichare olan qhabér kiaghede.

Extravagance, *f.* ديوانه‌لك divanélik, مناسبتسزلك minasibétsizlik.

Extravagant, te, *a.* دلوجه délidjé, مناسبتسز minasibétsiz.

Extravaguer, *v. n.* صايقلمق sayeklamak, عقلنه كلاني سويلمك aklena guéléni séuylémék.

s'Extravaser, *v. r. T.* طاشمق tachmak.

Extrême, *a.* زياده‌سيله ziyadésiylé, غايت ghayét, شديد chédid, قتي kate; Extrêmes, *pl.* بر برينه ضخالف شيلر bir biriné mouqhalif chéylér.

Extremité, *f.* اوج oudj, صوك son, اوته باشي éuté bache, عاقبت akebét; صوك دقيقه ساعت son takiké, saat, زياده محتاجلق ziyadé méuhtadjlek.

Extrinsèque, *a.* ديشاردن كلان dichardan guélén.
Exubérance, *f.* ارتقلمه arteklama.
Exulcérer, *v. a. T.* ششرمك chirmék, شش پيدا ايتمك chich péydah étmék.
Ezan, *m.* ازان ézan.
Eztéri, *m.* قان طاشى kan tache.

F.

Fable, *f.* مثل mésél (masal), قصه kessé.
Fabricant, *m.* كارخه‌نه‌جي kiarqhanédji, ياپيجى yapedje, استا ousta.
Fabrication, *f.* ياپه yapma, ياپش yapech.
Fabrique, *f.* كارخانه kiarqhané (kérhana); ياپو yapou, بنا bina; كليسا ارادي kilsé irade.
Fabriquer, *v. a.* ياپمق yapmak.
Fabuleux, euse, *a.* يلان yalan.
Fabuliste, *m.* يلان يپان اويدران yalan yapan, ouydouran, مثل اوقيان masal okouyan.
Façade, *f.* ياپو يوزي yapou yuzu.
Face, *f.* يوز yuz; طرف taraf; اوك éun; * گوسترش guéustérich; صورت sourét.
Facé, *a. fa.* bien —, mal —, ايو فنا چهره‌لو éyi, féna tjéhréli.
Facétie, *f.* لطيفه latifé, خوراته qhorata.
Facétieux, euse, *a.* لطيفه‌جى latifédji, خوراته‌جي qhoratadje, گولر يوزلو guulér yuzlu.
Facette, *f.* فاسته faséta.
Fâché, ée, *a.* گوكلسز guéunulsuz, طارغن darghen.
Fâcher, *v. a.* طارلتمق dareltmak, قرديرمق kezdermak; اجتمق adjetmak; se —, *v. r.* طارلمق darelmak.
Fâcheux, euse, *a.* جان صقه‌جق djan sekadjak, اوصاندريجي osanderedje; گوج guudj; عجايب adjaïb.
Faciende, *f. fa.* حيله hilé, فن fénn (fénd); گزلو سوز بركي guizli séuz birliyi.
Facile, *a.* قولاي kolay; مظلوم mazlem, ملايم mulayim, يواش yavach; ايدبجى éylik édidji.
Facilité, *f.* قولايلق kolaylek; ملايملق mulayimlik; ايش بتورمه ich bitirmé.
Faciliter, *v. a.* قولايلمق kolaylamak, قولايلتمق kolaylatmak.
Façon, *f.* طرز tarz, يول yol, طور tavr, بچم bitjim, كسم késim, شكل chékl, اصول ousoul, اسلوب ousloub; گوسترش guéustérich; استادیه oustadiyé; اشلمه ichlémé; Façons, *pl.*

احوال éhval; زينت ziynét; de façon que, *ad.* اويله كه éuylé ki, او طريق كه ou tarikki; sans façon, تكليفسز téklifsiz.

Façonner, *v. a.* بچه كسمه قومق bitjimé, késimé komak, كوزللندرمك guuzéllindirmék, دوناتمق donatmak; اشلمك ichlémék; پشرمك pichirmék; — à qc. بر شيه الشترمق bir chéyé alechtermak; —, *v. n. fa.* اوزاتمق ouzatmak, تكليفلو اولمق téklifli olmak, نازلنمق nazlanmak.

Façonnier, ière, *a.* چوق نازلنان tjok nazlanan.

Facteur, *m.* وكيل vékil; مكتوب طاغدان méktoub daghedan; چالغى يپان tjalghe yapan; قسيون komission.

Factice, *a.* تقليد taklid, ياپه yapma.

Factieux, euse, *a. m.* فتنه fitné, مفسيد mufsid, حيله‌باز hilébaz.

Faction, *f.* قوللق koullouk, قراول karaoul; فساد fésad.

Factionnaire, *m.* قوللق بكلين نفر koullouk békléyén néfér.

Factorage, *f. T.* قسيونلق komissionlouk.

Factoton, *m.* هر شي يپان hér chéyi yapan.

Facture, *f. T.* موسطره mostra, فاتوره fatoura, مال دفترى mal téftéri.

Faculté, *f.* قوت ذاتى kouvvétï zati, قدرت koudrét; قابليت kabiliyét; خصّيت qhassiyét, حق hakk; مدرسلر mudérislér; Facultés, *pl.* اقتدار iktidar.

Fadaise, *f.* ياقشقسز شي yakecheksez chéy.

Fade, *a.* طاتسز دادسز tatsez; * كسك késik.

Fadeur, *f.* طاتسزلق tatsezlek, مناسبتسزلك lézétsizlik; لذتسزلك minasibétsizlik.

Fagopyrum, *m.* ارناود طاروسى arnavoud darese.

Fagot, *m.* چالى چرپى دمدي tjale tperpe démédi; دمت démét, قوجق koudjak; Fagots, *pl.* **fa.* بوش لاقردي boch lakerde, طرلدي derelte.

Fagotage, *m.* دمت بغلمه démét baghlama.

Fagoter, *v. a.* چالى دمدي بغلمق tjale démédi baghlamak; **fa.* الت اوست ايتمك alt ust étmék; مسخره كبي كيدرمك masqhara guibi guéydirmék.

Fagotin, *m.* كيمش ميمون guéyinmich maymoun; * شقاجي chakadje.

Faguenas, *m.* فنا در قوقوسى féna tér kokousou.

Faible, *a.* ضعيف zayef, قوتسز kouvétsiz, زبون zaboun; —, *m.* ضعيفلق zayeflek; ضعيف طرف zayef taraf.

Faiblesse, *f.* ضعيفلق zayeflek, قوتسزلك kouvétsizlik; بايلمه bayelma.

Faiblir, *v. n.* ضعيفلنمق zayeflanmak, ضعيف اولق zayef olmak.

Faïence, *f. T.* فغفوري تقليدي faghfouri (férfouri) taklidi, قبا چيني kaba tjini.

Failli, *m.* مفلس muflis (méuhluz), دوشكن duchkun.

Faillibilité, *f.* ياكليجيلق yaneledjelek.

Faillible, *a.* ياكليجي yaneledje.

*Faillir, *v. n.* ياكلمق yanelmak, يكلش ايتمك yanlech étmék; بتمك bitmék, دوكنمك tukénmék; ضعيفلنمق zayeflanmak, قوتسزلنمك kouvétsizlénmék; مفلس اولق muflis olmak, دوشمك duchmék, بوزلق bozoulmak.

Faillite, *f.* مفلسلك muflislik.

Faim, *m.* اجلق adjlek; Faim-canine, جوع الكلب djou ulkélb (djéhanïkélp).

Faine, *f.* كولكن قاين قوزالغي guulguén, kayen kozalaghe.

Fainéant, te, *a. m. f.* حيلاز haylaz, بوش boch, تنبل témbél.

Fainéanter, *v. n. fa.* حيلاز اولق haylaz olmak, حيلازلنمق haylazlanmak.

Fainéantise, *f.* حيلازلق haylazlek, تنبللك témbéllik.

*Faire, *v. a.* ايتمك étmék, ايلمك éylémék, قلمق kelmak, اشلمك ichlémék; يراتمق yaratmak; ياپمق yapmak; Faire faire, ياپدرمق yapdermak, اتيدرمك éttirmék; —, q. à qc. برينى بر birini bir chéyé alechtermak; avoir à — de, قوللنمق koullanmak; n'avoir que — de, قوللانمق koullanmamak; — *v. n.* ايو فنا طورمق éyi, féna dourmak; *T.* كاغد قارمق ويرمك kiaghet vérmék, karmak; il fait, در dir, اولور olour; se —, *v. r.* اولق olmak, ياپلمق yapelmak; à qc. بر شيه الشمق bir chéyé alechmak.

Faisable, *a.* اولور olour, ياپلور yapeler, ايديلور édilir.

Faisan, *m.* سوكلون suylun, يبان طاوغى yaban tavoughou.

Faisandeau, *m.* سوكلون يوروسى suylun yavrousou.

Faisander, *v. n. et* se —, *v. r.* دوتونلنمك tutunlénmék (ét).

Faisceau, *m.* دمت démét, باغ bagh.

Faiseur, *m.* — euse, *f.* اشجي ichdji, اشليجي ichléyidji, ياپوجي yapedje.

Faisselle, *m.* پينير قالبي péynir kalebe.

Faissier, *m.* سپت اورن sépét éurén, سپتجي sépétdji.

Fait, te, *p.* ياپمش yapmech,

ایتمش étmich, ایدلمش édilmich, اولمش olmouch.

Fait, *m.* ایش ich, عمل amél, شي chéy; de —, *ad.* وقعا vakaa, کرچك guértjék; en — de, *ad.* مصلحتنده maslahatenda; si —, *ad. fa.* ظاهر zahir, البتده él-bétté; tout — à —, اصلا asla.

Faîte, *m.* اوستی او اورتوسي év éurtusu, ustu, چاتی tjate; دپه tépé.

Faîtière, *f.* کرمید kirémid.

Faix, *m.* یوك yuk, اغرلق agherlek.

Falaca, *f.* فلقه falaka.

Falaise, *f. T.* اوچرم صوکناري یالی outjouroum sou kénare, yale.

Falbala, *m.* شرید chérid.

Fallacieux, euse, *a.* الداديجي aldadedje.

*Falloir, *v. i.* واجب اقتضا مجبور اولمق vadjib, iktiza, médjbour olmak; s'en —, اکسلمك éksilmék; il faut — cela, لازم در اولمق بونی étmék.

Falot, *m.* مشعله machala.

Falot, te, *a. fa.* کوجك guulédjék, مسخره masqhara.

Falotier, *m.* مشعلهجی machaladje.

Falourde, *f.* چرپی چبوق دمدي باغی tjerpe, tjibouk démédi, baghe.

Falsificateur, *m.* تقلیدجی taklidji, یاپمهجي yapmadje, قلبزن kalbazan.

Falsifier, *v. a.* یاپمق yapmak, تقلیدینی یاپمق taklidini yapmak, قلبني چقرمق kalbene tjekarmak.

Fâme, *f. T.* نام nam, ایو اد éyi ad.

Fâmé, ée, *a.* bien —, نامدار namdar, ادلو ناملو صانلو adle namle, sanle; mal —, بدنام bédnam.

Famelique, *a.* اج adj, طویمز doymaz.

Fameux, euse, *a.* نامدار namdar, مشهور méchhour (ménchour), ادی چقمش ade tjekmech.

se Familiariser, *v. r.* تکلیفسزلمك téklifsizlénmék, اودن اولق évdén olmak, الفت اتمك ulfét étmék.

Familiarité, *f.* تکلیفسزلك téklifsizlik, الفت ulfét.

Familier, ière, *a.* تکلیفسز téklifsiz, اودن évdén, الشق alechek, الشقان alechkan; آشنا achna, معلوم maalum.

Famille, *f.* اهل عیال éblï ayal, او بارق év bark, چورل چوجق tjoroul tjodjouk, او اوشاقلري év ouchaklare, سلسله silsilé.

Famine, *f.* قحط kahat, قحطلق kahatlek, قتلق ketlek.

Fanal, *m. T.* کمي فنری guémi fénéri; فنر fénér.

Fanatique, *a. m.* دين غيرتى كودن din ghayréti guudén, دين بر دينلو اوغرينه چالشان dinlí bir oughrouna tjalechan.

Fanatisme, *m.* دين غيرتى كودمه din ghayréti gudmé.

Fane, *f.* نباتت يپراغى nébatét yapraghe.

Faner, *v. a.* اوت بچمك طوپلمق ot bitjmék, toplamak.

Fanfan, *m. fa.* چوجوجغز tjodjoudjoughaz.

Fanfaron, *m. a.* اوكينجي éuyunudju, كندوبى بكنمش kéndini béyénmich, اتوب طوتان atep toutan.

Fanfaronnade, Fanfaronnerie, *f.* اوكنمه éuyunmé, اتوب طوتمه atep toutma.

Fanfreluche, *f. T.* ججي بجي djidji bidji.

Fange, *f.* چامور tjamour.

Fangeux, euse, *a.* چامورلو tjamourlou, چامورلق tjamourlouk.

Fanion, *m.* قلبه‌لق سنجاغى kalabalek sandjaghe.

Fanon, *m. T.* بوغازدن اصيلو اولان دري boghazdan asele olan déri; فاليانوسك بيقلرى falyanozoun beyeklare; ات اياغنده قبا تويلر at ayaghenda kaba tuylér; Fanons, *pl.* چقق باغى tjekek baghe.

Fantasie, *f.* خيال qhéyal (qheyal), فكر fikr; قياس kéyas; كندوعقلنى بكمه kéndi aklene béyénmé; خود رأيلك qhod rééylik.

Fantasque, *a.* خيالى qheyali; عجايب adjaïb.

Fantassin, *m.* يايا نفر yaya néfér.

Fantastique, *a.* خيالى qheyali; خود رأي qhod rééy.

Fantôme, *m.* خيال qheyal; ديو dév, جن djin; كولكه kéulgué.

Fanum, *m.* بتخانه poutqhané.

Faon, (فان), *m.* ديشي كيك dichi guéyik.

Faquin, *m.* چاپقن tjapken, خوارده qhovarda.

Faquinerie, *f.* چاپقنلق tjapkenlek.

Faraillon, *m.* كچوك قومسال kutjuk koumsal.

Farce, *f.* دولمه dolma, ايچ طولدرمجق شى itj doldouradjak chéy; خوراته qhorata, شقه chaka.

Farceur, *m.* شقه‌جي chakadje, مقلّد moukallid.

Farcin, *m.* ات قوردي at kourdou.

Farcir, *v. a.* ايچينى طولدرمق itjini doldourmak.

Fard, *m.* قزللق kezellek, اقلق aklek, دوزگن duzguun; مداهنه mudahéné, آل al.

Fardeau, *m.* يوك yuk, اغرلق agherlek.

Farder, *v. a.* قزللق اقلق سورمك kezellek, aklek surmék.

Farfadet, *m.* جن djin, پري péri,

دیو div (dév); **fa.* عقلی خفیف akle qhafif.

Farfouiller, *v. n.* الت اوست اولق alt ust olmak; — *v. a.* ارامق aramak, الت اوست ایتمك alt ust étmék.

Faribole, *f. fa.* بوش لاقردی boch lakerde, مثل mésél (masal).

Farine, *f.* اون oun.

Fariner, *v. a.* اونلمق ounlamak, اون اکمك صاچق oun ékmék, satjmak.

Farineux, euse, *a.* اونلو ounlou.

Farinier, *m.* اونجي oundjou.

Farinière, *f.* اون انباري oun ambare.

Farouche, *a.* یبانی yabani, انساندن اورکن insandan urkén.

Fascinage, *m.* چالی چرپی ایله اولان یاپو tjale tjerpe ilé olan yapou.

Fascination, *f.* کور بایمه guéuz bayma.

Fascine, *f.* چالی چرپی tjale tjerpe, فونده founda.

Fasciner, *v. a.* بوکو ایتمك buyu étmék, کور بایمق guéuz baymak.

Faséole, *f.* فسولیا fasoulya, بوکرلجه béuyruldjé.

Faste, *m.* طنطنه tafra, سلطنت saltanat, تکبرلك tékébburluk, بیوکلك béuyukluk, عنوان unvan (ulvan); * برلنمه béburlénmé.

Fastes, *m. pl.* تواریخ tévarich.

Fastidieux, euse, *a.* اوصاندریجی osanderedje, بزدریجی bézdiridji.

Fastueux, euse, *a.* طفرولو tafrale, برلنن béburlénén.

Fat, *m. a.* احمق ahmak, عقلسز akelsez, مهملات méhmélat, اولور اولز olour olmaz, طاتسز tatsez.

Fatal, le, *a.* قضایی kazayi, مقدر moukaddér.

Fatalité, *f.* تقدیر takdir, قضا kaza, بختسزلق baqhtsezlek.

Fatigant, te, *a.* یوریجي yoroudjou, زحمت ویریجی zahmét véridji.

Fatigue, *f.* یورغنلق yorguounlouk; کوجلك guudjluk.

Fatigué, ée, *p. et a.* یورغن yorguoun, یورلمش yoroulmouch.

Fatiguer, *v. a.* یورمق yormak, یورلتمق yoroultmak.

Fatras, *m.* یرامز شي یغني yaramaz chéy yeghene.

Fatuité, *f.* طاتسزلق tatsezlek, عقلسزلق akelsezlek, احمقلق ahmaklek.

Faubourg, *m.* واروش varoch.

Fauchage, *m.* بچم bitjim, بچمه bitjmé.

Fauchaison, *f.* اوراق وقتی orak vakte.

Fauche, *f.* بچش bitjich.

Faucher, *v. a.* اکن بچمك ékin bitjmék.

Fauchet, *m.* گلبو guélbéri.

Faucheur, *m.* اکن بچن ékin bitjén, اورافجی orakdje.

Faucille, *f.* اوراق orak.

Faucillon, *m.* بچق betjke.

Faucon, *m.* دوغان طوغان doghan, شاهین chahin (chahan).

Fauconneau, *m.* چقالوز tjakaloz.

Fauconnerie, *f.* طوغانجیلق doghandjelek.

Fauconnier, *m.* طوغانجی doghandje.

Faufiler, *v. a.* شلالمق choulallamak; se —, *v. r.* être faufilé avec qn. بریله صقی کورشمك biriylé seke guéuruchmék.

Faufilure, *f.* شلال choulal.

Faussaire, *m.* قلبني یپان kalbene yapan, اویدوریجی ouydouroudjou.

Fausse-alarme, *f.* سببسز شیاقه sébébsiz chamata.

Fausse-clef, *f.* طوشان tavchan.

Fausse-couche, *f.* دوشك duchuk.

Fausse-manche, *f.* یاري قولچق yare koltjak.

Faussement, *ad.* یلانچیلقله yalantjeleklé.

Fausse-porte, *f.* طش ارد قپو dech, ard kapou.

Fausser, *v. a.* اکمك éymék; سوزیني طوتمق séuzunu toutmamak, باشه چقرمق bacha tjekarmamak.

Fausset, *m.* تیز سس tiz sés, زنه سسي zénné sési; طپه tapa.

Fausseté, *f.* یلان yalan, نا حق na hakk; قلبلق kalblek, مزوّرلك muzévirlik.

Faute, *f.* قباحت kabahat, عیب ayep, یکلس یاکلش yanlech, نقصان noksan, قصور kousour; — de, بولنمدیغندن bouloun-madeghendan, اولدیغندن olmadeghendan; sans —, تحقیق tahkik, صحیح sahih, شبهه‌سز chuphésiz; les fautes تقصیرات taksirat.

Fautenil, *m.* طیانجق اسکمله dayanadjak iskémlé.

Fauteur, *m.* — trice; *f.* طرف طوتیجی taraf toutoudjou.

Fautif, ive, *a.* قباحتلو kabahatle, قصورلو kousourlou, اکسکلو éksikli.

Fauve, *a.* حنابی unnabi (hunnabi), قرمزمترك kermezemtrak; bêtes fauves, او حیوانی av hayvane.

Faux, *f.* طرپان terpan.

Faux, usse, *a.* یلان yalan, یلانجي yalandje, یکلش yanlech, یکلشلو yanlechle, قلب kalb, دوزمه duzmé, یاپه yapma, اویدرمه ouydourma, عاریتی ariyéti (éyréti), تقلید taklid; حقیقتسز hakikétsiz; مزوّر muzévvir.

Faux, à —, *ad.* يالان yalan, يالانجيلقله yalandjeleklé.

Faux-accord, Faux-ton, *m.* اهنكسزلك ahénksizlik.

Fauxbourg, *v.* Faubourg.

Faux-brillant, *m.* سرچه طاش sertja tach.

Faux-canon, *m.* اغاج طوب aghatj top.

Faux-étui, *m.* قلف kelef.

Faux-feu, *m.* تفنك پشتو المهسي tufénk, pichtov almamase.

Faux-frais, *m. pl.* اوفاق دفلك مصرف oufak téfék masraf.

Faux-fuyant, *m.* صاوشهجق ير savouchadjak yér, قچامق يري katjamak yéri.

Faux-monnayeur, *m.* قلبزن kalbazan.

Faux-pas, *m.* يكلش بصه yanlech basma.

Faux-semblant, *m.* يكلش كوسترش yanlech guéustérich.

Faveur, *f.* لطف loutf, حمايت himayét, عنايت inayét, همّت himmét; دوستلق dostlouk; گوسترش guéustérich; اعتبار itibar; à la —, عنايتيله inayétiylé, همّتيله himmétiylé; en ma —, بكا لطفاً bana loutfén, بنم خاطرم ايچون bénim qhaterem itjin.

Favorable, *a.* عنايتلو inayétli, لطيف latif.

Favori, *m.* ite, *f. et a.* سوكولو sévgulu, پك سوديكى pék sévduguu, بر دانهسى bir danési, نازنين چكن nazene tjékén.

Favoriser, *v. a.* لطف كرم عنايت ايتمك loutf, kérém, inayét étmék, خاطرن خوش ايتمك qhateren qhoch étmék.

Fayence, *v.* Faïence.

Féal, le, *a. T.* صادق sadek.

Fébricitant, te, *a. et m.* استمالو setmale.

Fébrifuge, *m.* استما علاجي setma iladje.

Fébrile, *a.* استمالو setmale.

Fécale, *a. f.* matière —, نجاست nédjasét, بوق bok.

Fécer, *v. n.* ديبنه دورتى چوكمك dibiné tortou tjéukmék.

Féces, *f. pl.* دورتى dortou, tortou.

Fécond, *de a.* حاصلى بول hasele bol, بركتلو bérékétli, محصوللو mahsoullou.

Féconder, *v. a.* بركتلو محصوللو ايتمك bérékétli, mahsoullou étmék.

Fécondité, *f.* بركت bérékét, بوللق bollouk, غنيمت ghanimét.

Féculence, *f. T.* سدك دورديسي sidik tortousou.

Fée, *f.* حوري huri, حوري قزلري huru kezlare.

Féer, *v. a.* بوكي ايتمك buyu étmék.

*Feindre, *v. a.* بكزتمك bénzét-

mék, مرايلق ايتمك murayelek étmék, صورتا كوسترمك souréta guéustérmék; اويدرمق ouydourmak; (avec negat), گوجك چكمك guudjluk tjékmék; *fa.* براز اقسامق biraz aksamak.

Feint, te, *a.* اويدرمه ouydourma, يلان yalan.

Feinte, *f.* مدارا mudara, مرايلق murayelek, حيله hilé, فن fénn (fénd).

Fêler, *v. a.* يارمق yarmak, چاتلمق tjatlatmak; se —, *v. r.* چاتلمق tjatlamak.

Félicitation, *f.* مباركلمه mubarékléme.

Félicité, *f.* مباركلك mubaréklik, دولت dévlét, سعادت séadét.

Féliciter, *v. a.* (q. de qc.), مباركلمك mubaréklémék.

Félon, onne, *a.* حقيقتسز hakekétsiz.

Fêlure, *f.* چاتلق tjatlak, يارق yarek.

Femelle, *f. a.* ديشى dichi.

Feminin, ine, *a.* مذكر muzékkér.

Femme, *f.* قرى kare, عورت avrét, زنه zénné, ديش اهلى dich éhli.

Fenaison, *f.* اوت بچه‌چك زمان ot bitjédjék zaman.

Fendant, *m. fa.* faire le —, بيورلنمك béburlénmék, خروسلنمق qhorozlanmak.

Fendeur, *m.* ياريجى yaredje.

Fendre, *v. a.* يارمق yarmak; اورتاسندن كسمك ortasendan késmék; يرتمق yertmak; * *v. n.* پاتلمق patlamak, صچرامق setjramak; se —, *v. r.* يارلق yarelmak.

Fenêtrage, *m.* پنجره طاقى péndjéré takeme.

Fenêtre, *f.* پنجره péndjéré.

Fenil, *m.* صمانلق samanlek; اوتلق انبارى otluk ambare.

Fenin, *m.* منغر mangher, پول poul.

Fenouil, *m.* رازيانه raziyané (rézéné).

Fente, *f.* يارق yarek, يرتق yertek.

Fenu-grec, *m.* چمن tjémén, بوى تخمى boy toqhoumou.

Féodal, le, *a.* زعامته تيمار متعلّق ziyamété, timara mutaallik.

Fer, *m.* دمر démir; (— à cheval), نعل nal; (à repasser), اوتى utu, دمرى utu démiri; * قلج keledj, پاله pala; Fers. *pl.* زنجير zéndjir.

Fer-blanc, *m.* اق تنكه ak ténéké.

Ferblantier, *m.* تنكه‌جى ténékédji.

Férie, *f. T.* هفته گونى hafta guunu; **Féries,** *pl.* تعطل گونلرى téatil guunléri.

Férir, *v. a.* sans coup —, قلج قالدرميرق keledj kaldermayarak.

Ferler, *v. a. T.* يلكن بغلمق yélkén baghlamak.

Fermage, *m.* كيرا اقجه‌سي kira akdjési.

Fermaillé, *m.* دمر پارمقلق démir parmaklek.

Fermant, te, *a.* à jour —, كونك صوكنده guunun sonounda; à portes fermantes, قپو قپانوركن kapou kapanerken.

Ferme, *f.* چفتلك tjiftlik; مقاطعه moukata; كيرا كرا kira.

Ferme, *a. et ad.* قوي kavi, قلدانمز kemeldanmaz; — *i.* هايده haydé! غيرت ايدك ghayrét édin.

Ferment, *m.* مايه maya.

Fermentatif, ive, *a.* مايه‌لندريجي mayalanderedje.

Fermentation, *f.* مايه‌لنمه mayalanma.

Fermenter, *v. n.* مايه‌لنمق mayalanmak, مايه‌سي كلمك mayase guélmék.

Fermer, *v. a.* قپامق kapamak, اورتمك éurtmék; كيدلمك kilidlémék; — *v. n. et* se —, *v. r.* اورتلمك éurtulmék, قپانمق kapanmak; كيدلنمك kilidlénmék.

Fermeté, *f.* بركلك bérklik (péklik), قويلك kavilik; * قرارلق kararlek.

Fermier, *m.* ière, *f.* كيرا ايله الان طوتان kira ilé alan, toutan, كيراجي kiradje, مقاطعه‌جي moukatadje.

Fermoir, *m.* كتاب قوپجه‌سي kitab kopdjase, *T.* آرده arda.

Féroce, *a.* ياوز yavouz, سرت sért, يبانى yabani.

Férocité, *f.* ياوزلق yavouzlouk, سرتلك sértlik, يبانيلك yabanilik.

Ferraille, *f.* اسكي دمر éski démir.

Ferrailler, *v. n.* قلجله اورشمق keledj ilé vourouchmak.

Ferrant, *a. m.* marechal —, نعلبند nalband, بايدار baydar.

Ferrement, *m.* دمر اوانلق démir avadanlek.

Ferrer, *v. a.* دمرلمك démirlémék, دمر كچورمك démir guétjirmék; — un cheval ات نعللمق at nallamak.

Ferron, *m.* چبوق دمر صاتان tjibouk démir satan, نعلبور nalbour.

Ferronnerie, *f.* دمر خانه démir qhané.

Ferronier, *m.* — ière, *f.* نعلبور nalbour.

Ferrure, *f.* دمرله démirlémé.

Ferté, *f.* قلعه kalé.

Fertile, *a.* محصوللو mahsoullou, يمشلو yémichli, بركتلو bérékétli, حاصلى بول hasele bol.

Fertiliser, *v. a.* محصوللو ايتمك mahsoullou étmék.

Fertilité, *f.* بركت bérékét, غنيمت ghanimét.

Férule, *f.* طوره toura (oynama itjin); قمچي kamtje.

Fervent, te, *a.* غيرتلو ghayrétli, آتشلو atéchli.

Ferveur, *f.* غيرت ghayrét, آتشلولك atéchlilik.

Fesse, *f.* اوتوراق قيناغى otourak kaynaghe.

Fesse-cahier, *m. fa.* بر شيك صينن bir chéyin aynen tjekaran.

Fessée, *f. fa.* كوته اورولان دكنك guéuté vouroulan déyénék.

Fesse-mathieu, *m. fa.* معاملهجى mouamélédji (mamélédji).

Fesser, *v. a.* كوتنه اورمق guéutuné vourmak.

Fessier, *m. fa.* ارد ard, اوتوراق otourak, كوت guéut.

Fessu, *m. a. fa.* قبا كوت kaba guéut, قبا كوتلو kaba guéutlu.

Festin, *m.* ضيافت ziyafét.

Festiner, *v. a.* ضيافت ايتمك ويرمك ziyafét étmék, vérmék.

Festivité, *f.* شينلك chénlik, دونانمه donanma.

Feston, *m.* زينت ايچون اصلان چيكلو دال دمدي ziynét itjin aselan tjitjékli dal démédi, چيچك هونكى tjitjék kévéngui.

Festoyer, Fêtoyer, *v. a. fa.* چوق اكرام ايتمك tjok ikram étmék.

Fête, *f.* يورتى yortou, يورتى كونى yortou guunu, بيرام bayram, اخر كون agher guun; ادينك كونى adenen guunu; faire — de qc. à qc. برينه بر شي ايچون اميد ويرمك biriné bir chéy itjin oumoud vérmék; se faire de —, اوستنه دوشمك ustuné duchmék.

Fêter, *v. a.* يورتى بيرام ايتمك طوتمق yortou, bayram étmék, toutmak; خوشلغله قبول ايتمك qhochloughilé kaboul étmék.

Fétide, *a.* قوقش kokmouch, فنا قوقولو féna kokoulou.

Fétu, *m.* صمان چوپى saman tjéupu.

Feu, *m.* آتش atéch, اود od; armes à —, سلاح silah, طوب تفنك پشتو top, tufénk, pichtov; Feux, *pl.* اوجاقلر odjaklar, فرونلر fourounlar, باجهلر badjalar.

Feu, ue, *a.* اولمش éulmuch, مرحوم mérhoum.

Feuillage, *m.* يشل يپراق yéchil yaprak.

Feuillaison, *f.* يپراقلنمه yapraklanma.

Feuille, *f.* يپراق yaprak; *T.* فويا foya.

Feuillée, *f.* تالوار talvar.

Feuille-morte, *a. et m.* قوبو صرى koyou sare, تاحينى tahini.

Feuillet, *m.* كاغد يپراغى kiaghet yapraghe.

Feuilletage, *m.* يوفقه youfka.

Feuilleter, *v. a.* كاغد چويرمك kiaghet tjévirmék.

Feuillette, *f.* بر نوع شراب فچيسي bir névï charab feljese.

Feuillu, ue, *a.* صق يپراقلو sek yapraklé.

Feurre, *m.* صمان saman.

Feutre, *m.* كچه kétjé.

Feutrer, *v. a.* كچه‌لمك kétjélémék.

Feutrier, *m.* كچه‌جى kétjédji.

Féve, *f.* بقله bakla (pakla).

Février, *m.* شباط choubat.

Fi, *i.* پوف puf!

Fiacre, *m.* كرا عربه‌سى kira arabase ; كرا عربه‌جيسى kira arabadjase.

Fiançailles, *f. pl.* نشان nechan, نامزدلك namzédlik, نشانلمه nechanlama.

Fiancé, *m.* — ée, *f.* نشانلو nechanle, ياوقلو yavouklou.

Fiancer, *v. a.* نشانلمق nechanlamak, ياوقلمق yavouklamak ; نشانلنمق nechanlanmak, ياوقلنمق yavouklanmak.

Fibre, *f.* انجه طر indjé damar ; اغاج صاچى aghatj satje ; — seche, ليف lif.

Ficeler, *v. a.* قنابله بغلمق kennabla baghlamak.

Ficelle, *f.* قناب kennab, سجم sidjim.

Ficellier, *m.* قناب يومغى kennab youmaghe.

Fiche, *f. T.* رزه rézé ; ماله mala.

Ficher, *v. a.* صوقمق sokmak, گويرمك guivirmék, صپلامق saplamak.

Fichoir, *m.* چتال اغاج tjatal aghadj.

Fichu, ue, *a. fa.* پك فنا pék féna, اجنه‌جق adjenadjak.

Fictif, ive, *a.* ياپه yapma, *a.* اويدرمه ouydourma, *a.*

Fiction, *f.* ياپه yapma, *s.* اويدرمه ouydourma, *s.*

Fidéjusseur, *m. T.* كفيل kéfil.

Fidéjussion, *f. T.* كفالت kéfalét.

Fidèle, Fidelle, *a.* طوغرى doghrou, حقيقتلو hakekétli, صادق sadek, امين émin, اينانلجق inaneladjak ; ديندار dindar, اهل ايمان éhlï iman, اهل اسلام éhlï islam ; les fidèles, *pl.* ارباب ايمان érbabï iman, islam, مسلمان musliman.

Fidélité, *f.* طوغريلق doghroulouk, حقيقت hakeket, امينلك éminlik, اعتقاد itikad, اعتماد itimad.

Fief, *m.* مقاطعه moukata, زعامت ziamét, تيمار timar.

Fieffer, *v. a.* مقاطعه‌يه مقاطعه‌سنى ويرمك moukatasené, moukataya vérmék.

Fiel, *m.* اود éud ; اجيلق adjelek ; بغض boughz.

Fiente, *f.* حيوان ترسى hayvan térsi, قشقى fechke.

Fienter, *v. n.* ترسلمك térslémék.

Fier, *v. a.* (qc. à q.), اينانمق inanmak, اعتماد ايتمك itimad étmék ;

se —, *v. r.* à q. برینه بل بغلمق biriné bél baghlamak.

Fier, ière, *a.* فضول fodoul, مغرور maghrour (maghroul); جسور djéssour.

Fier-à-bras, *m. fa.* اوکنیجی éuyunudju.

Fierté, *f.* فضوللق fodoullouk, مغرورلق maghrourlouk.

Fièvre, *f.* اسیتما ísitma (setma).

Fiévreux, euse, *a.* اسیتما کتوریجی setma guétiridji, اسیتمالو setmale.

Fifre, *m.* چغرتمه tjeghertma; چغرتمه جی tjeghertmadje.

Figer, *v. a.* قویلتمق koyoultmak, طوکدرمق dondourmak.

Figue, *f.* انجیر indjir.

Figuerie, *f.* انجیرلك indjirlik.

Figuier, *m.* انجیر اغاجی indjir aghadja.

Figure, *f.* شکل chékl, صورت sourét, بچم bitjim, کسیم késim; تصویر tasvir.

Figurer, *v. a.* شکللمك chékillémék, عینی شکلنی صورتنی تصویرینی چقرمق aynene, chéklini, sourétini, tasvirini tjekarmak; — *v. n.* ایو فنا طورمق éyi, féna dourmak; se —, *v. r.* دوشنمك duchunmék, فکرینه قومق fikriné komak.

Fil, *m.* ایلك iplik; تل tél; اغز aghez; اقنتی akente.

Filament, *m.* ایلك iplik, لیف lif.

Filamenteux, euse, *a.* ایلك ایلك iplik iplik, تل تل tél tél.

Filandière, *f.* ایریجی اکریجی éyiridji (kare).

Filandreux, *v.* Filamenteux.

Filardeau, *m.* تاوه ایچون بالق tava itjin balek; تازه یوکسك اغاج tazé yuksék aghadj.

Filardeux, euse, *a.* طرلو damarle.

Filasse, *f.* استپو ustupu.

Filassier, *m.* — ière, *f.* استپوجی ustupudju.

File, *f.* صره sera.

Filé, *m.* قلابدان kelabdan.

Filer, *v. a.* ایرمك اکرمك éyirmék; de l'or, d'argent, قلابدن یاپق kelabdan yapmak; — بوکمك bukmék; *T.* التون تل چکمك alten tél tjékmék; —, *v. n.* مبلقلنمق mablaklanmak; ایپلکلنمك ipliklénmék; بر بر اردنجه بر صرده کچمك کچمك bir bir ardendja bir serada guitmék, guétjmék.

Filerie, *f.* کتان اکریلان یر kétén éyrilén yér.

Filet, *m.* ایپلکجك iplikdjik, تلجك téldjik; *T.* دل باغی dil baghe; کول بصدی kul basde; اغ agh, اورمه طور قلش éurmé, tor koumach; باشلق bachlek (aten).

Fileur, *m.* — euse, *f.* ایلك پنق کتان اکریجی iplik, pambouk, kétén éyiridji.

Fil-gros, *m.* زفتلو سجم ziftli sidjim.

Filial, le, *a.* اولاده متعلّق évlada mutaallik.

Filiation, *f.* اوغلك كلمه‌سی oghouloun guélmési; *T.* اوغللق oghoullouk, اولادلق évladlek.

Filière, *f.* حدّه haddé (héddé), — à vis, بورمه حدّه‌سی bourma héddési.

Filigrane, *m.* چفت ايشي tjift ichi.

Fille, *f.* قز kez, قز اولاد kez évlad.

Fillette, *f. fa.* قزجغز kezdjeghaz.

Filleul, *m.* — **le**, *f.* وافتز اوغلی vaftiz oghlou.

Filon, *m.* معدن طاری madén damare.

Filoselle, *f.* پروزلو ايپك puruzlu ipék.

Filou, *m.* يان كسيجي yan késidji.

Filouter, *v. a.* يان كسيجيلك ايتمك yan késidjilik étmék, طولاندرمق dolandermak.

Filouterie, *f.* يان كسيجيلك yan késidjilik, طولاندرجيلق dolanderedjelek.

Fils, *m.* اوغل oghoul, oghl.

Filtrer, *v. a.* سورمك suzmék; **se** —, *v. r.* سوزلمك suzulmék.

Filure, *f.* ايپلك iplik.

Fin, *f.* صون son, آخر aqher, عاقبت akebét; مرام méram, انجام éndjam; نيّت niyét.

Fin, *m.* اقتضالو شي iktizale chéy.

Fin, ne, *a.* انجه indjé; نازك nazik; ولدرنا vélédizna, حيله‌باز hilébaz, *fa.*

Final, le, *a.* صوكده‌كي sondaki, اخر aqher.

Finance, *f.* پشين پاره انجه péchin para, akdjé, نقد انجه nakd akdjé; ويركو vérgui, اجاره idjaré, صالياته salyané; **Finances**, *pl.* مملكت كلوری ايرادي mémlékét guéliri, irade; مملكت كلوري مملكت گلوري mémlékét guéliri ilmi, دفترداراق défitérdarlek; le département des — s. دفتر خانه défitér qhané; le conseil des — s. مالیه قلمي malyé kalémi; le ministre des — s. دفتردار défitérdar.

Financer, *v. a. et n.* ويركوسني ميريسني ويرمك اودمك vérguisini, mirisini vérmék, éudémék.

Financier, *m.* مالیه قلمي كاتبي malyé kalémi kiatibi.

Finasser, *v. n. fa.* اويون ايتمك oyoun étmék.

Finasserie, *f. fa.* اويون oyoun, رنك réngu.

Finaud, de, *a.* حيله‌باز hilébaz, دلكی dilki, *fa.*

Finesse, *f.* انجه‌لك indjélik, نازكلك naziklik; حيله hilé, ولدرنالق vélédiznalek, اويون oyoun.

Finet, ette, *a.* ولدزنا vélédizna, حیله‌باز hilébaz.

Fini, ie, *p. et a.* بتمش bitmich, تکمیل tékmil; *T.* صوکده‌کی sondaki.

Finir, *v. a.* بتورمك bitirmék, تمام تکمیل باش ایتمك témam, tékmil, bach étmék, باشه چقرمق bacha tjekarmak; se —, *v. r.* بتمك bitmék, اولق olmak, باشه چقمق bacha tjekmak.

Fiole, *f.* بیاغی شیشه bayaghe chiché.

Firmament, *m.* کوك géuk, بلدزلر اولان یر yeldezlar olan yér.

Fisc, *m.* بکلك béylik, میری miri, بیت المال béyt ulmal.

Fiscal, le, *a.* بیت المالـه متعلّق béytulmala mutaallik; —, *m.* بیت المالجی béyt ul maldje.

Fistule, *f.* ماده maddé.

Fistuleux, euse, *a.* ماده‌سی اولان maddési olan.

Fixe, *a.* پك pék, قلدانمز kemeldanmaz, قوی kavi, بر قرار bér karar; بللو bélli, صحیح sahih; *T.* آتشه طیانان atéché dayanan.

Fixer, *v. a.* برکتمك bérkitmék, پك قوی ایتمك pék, kavi étmék, پکشدرمك pékichtirmék, دکمك (guéuz) dikmék.

Flache, *f.* قبوغی قلقان یری (aghadjen) kaboughou kalkan yéri.

Flacon, *m.* شیشه chiché.

Flageller, *v. a.* قمچیلمق kamtjelamak.

Flageolet, *m.* چغرتمه tjeghertma.

Flagorner, *v. a. fa.* یلتاقلنمق yaltaklanmak, دلکیلنمك dilkilénmék.

Flagrant, *a.* en — delit, قباحتك اوستنده kabahaten ustundé.

Flairer, *v. a.* قوقمق kokmak, قوقوسی اولق kokousou olmak.

Flambart, *m.* ماصد mased, یاری یانمش کمور yare yanmech kéumur.

Flambe, *f.* ماوی زنبق mavi zambak.

Flambé, ée, *a.* *بوزوق bozouk, غایب اولش ghayb olmouch.

Flambeau, *m.* مشعله machala; یوکسك شمعدان yuksék chamdan.

Flamber, *v. a.* کچورمك علودن alévdén guétjirmék; *v. n.* علولنمك alévlénmék.

Flamme, *f.* علو alév, یالك yalen; *T.* کمی یل قوانی guémi yél kovane; ات چقمه‌سی at tjakmase.

Flammèche, *f.* قغلجم kegheldjem.

Flanc, *m.* بوش بوکر boch béuyur.

Flandrin, *m. fa.* اوزون ضعیف حریف ouzoun zayef hérif.

Flanelle, *f.* فانله fanéla.

Flanquer, *v. a. T.* یانـنی اورمق yanene éurtmék; بر طرفه قومق

bir tarafa komak; *fa.* اورمق (chamar) vourmak.

Flaque, *f.* بتاق batak.

Flaquée, *f. fa.* صو سرپه sou sérpmé.

Flaquer, *v. a. fa.* سرپمك sérpmék, صچراتمق sétjratmak.

Flasque, *a.* كوشك guévchék, قوتسز kouvétsiz.

Flasque, *f.* باروت وزنهسي barout véznési.

Flatter, *v. a.* اوخشمق oqhchamak; يلتاقلنمق yaltaklanmak, دلكيلنمك tilkilénmék, يوزه صقاله كوللك yuzé, sakala guulmék.

Flatterie, *f.* دلكيلك tilkilik, يوزه كوليجيلك yuzé guuludjuluk, جلوه djilvé.

Flatteur, euse, *a. et m. f.* صقاله يوزه كوليجي sakala, yuzé guuludju.

Flatueux, euse, *a.* يللو yélli.

Flatuosité, *f.* يل yél.

Fléau, *m.* خرمن دوكمك چبوق qharman déuyédjék tjebouk; الله غضبي allahen ghazébi; دكنك déyénék, كوتك kéuték; ترازي قولي térazi kolou.

Flèche, *f.* اوق ok; سوري دپه sivri tépé.

Flécher, *v. n.* فليزلنمك filizlénmék.

Flèchir, *v. a.* اكمك éyméк, اكرلتمك éyriltmék; كوكلني ايلمك يابمق guéuynunu étmék, yapmak; — *v. n.* اكلمك éyilmék; كوكلي اولمق guéumlu olmak; — le genou, ديز چوكمك diz tjéukmék.

Flegmatique, *a.* بلغمي balguami.

Flegme, *m. T.* بلغم balguam; قان صووقلغي kan sovoukloughou.

Flegmon, *m.* چبان tjeban, قان چبانی kan tjebane.

Flétrir, *v. a.* صولدرمق soldourmak; سوكمك séuymék; طغملق damgualamak; se —, *v. r.* صولمق solmak.

Flétrissure, *f.* صوله solma; عيب ayep; طغه damgua.

Fleur, *f.* چچك tjitjék; ميوه طومانی méyvé doumane; اوز éuz; جلا djila, پرده pérdah; à — de..., افاقی ifaki, برابر bérabér; à — d'eau, صويك يوزنده souyoun yuzundé.

Fleuraison, *f.* چچكلنمه tjitjéklénmé.

Fleurdeliser, *v. a.* زنبقله سوسنله zambakla, sousénlé donatmak; آتشله طغملق atéchlé damgualamak.

Fleurer, *v. n.* قوقمق kokmak, قوقو صاتمق kokou satmak.

Fleuret, *m.* اوجسز كسز قلچ oudjsouz késméz keledj; پروزلو اپك puruzlu ipék.

Fleurette, *f.* چچجك tjitjédjik; جلوه djilvé.

Fleuri, ie, *a.* چچكلو tjitjékli.

Fleurir, *v. n.* چيچكلنمك tjitjéklénmék, چيچك اچمق tjitjék atjmak.

Fleurissant, te, *a.* چيچكلنن tjitjéklénén.

Fleuriste, *m. et a.* چيچكجي tjitjékdji; چيچك يازان tjitjék yazan.

Fleuron, *m.* چيچكدن زينت tjitjékdén ziynét.

Fleuve, *m.* ارمق ermak, چاي tjay, صو sou.

Flexibilité, *f.* اكليميلك éyilidjilik.

Flexible, *a.* اكلن éyilén, اكلور éyilir.

Flexion, *f.* اكلمش ايلمه éyilmich olma; اكمه éymé.

Flocon, *m.* قار يغني kar yeghene; قار طوپارلغي kar toparlaghe.

Floraison, *f. v.* Fleuraison.

Florès, *fa.* faire —, اور يانسون vour yansen étmék.

Florin, *m.* فيورن fiyorin, فرونط forint.

Florissant, te, *a.* چيچكلنن tjitjéklénén.

Flot, *m.* طلغه dalgua; دكز ارتمه‌سي déniz artmase; صال sal; mettre à —, اوتورمش كميي كيدر ايتمك otourmouch guémiyi guidér étmék.

Flottable, *a.* صال اشلين sal ichléyén.

Flottant, te, *a.* يوزجي yuzudju: صاللنان sallanan; بر فكرده bir fikirdé dourmayan.

Flotte, *f.* دونامه donanma.

Flotté, *a. m.* bois —, صال sal.

Flotter, *v. n.* يوزمك yuzmék, صو سو يوزنده اولق sou yuzundé olmak, guézmék; اسمك ésmék, روزكاردن صاللنمق ruzguiardan sallanmak; بر فكرده* bir fikirdé dourmamak; —, *v. a.* صو يوزنده يورتمك sou yuzundé yurutmék.

Flottille, *f.* دونامه‌جق donanmadjek.

Flouette, *f. T.* يل قوان yél kovan.

Fluant, *a.* papier —, ياقي كاغدي yake kiaghede.

Fluer, *v. n.* اقق akmak.

Fluet, ette, *a.* ضعيف zayef, قوتسز kouvétsiz.

Fluide, *a. m.* صويق sevek, صولو soulou, اقيجي akedje.

Fluidité, *f.* صويقلق seveklek.

Flicors, *m. pl.* سرچه طاش sertja tach.

Flûte, *f.* بر نوع دودك bir névi duduk; ماونا mavona.

Flûter, *v. n.* دودك چالمق duduk tjalmak; *fa.* چوق اچمك tjok itjmék.

Flux, *m.* دكز ارتمه‌سي déniz artmase; سرچه طاش sertja tach.

Fluxion, *f.* بدنده کی صولوك اقمسی bédéndé ki soularen akmase.

Foène, *f.* زبقن zebken.

Foi, *f.* دین din, ایمان iman; اعتقاد itikad, اعتماد itimad, حقیقت hakikét; سوز séuz, عهد ahd; de bonne —, انام inam, حقیقتلو hakikétli.

Foible, *v.* Faible.

Foie, *m.* جکر djiyér, قره جکر kara djiyér.

Foin, *m.* قوري اوت kourou ot, اوتلق otlouk; — *i. fa.* پوف puf; امان aman.

Foire, *f.* پنایر panayer; *fa.* اسهال ishal.

Foirer, *v. n. fa.* اسهالی اولق ishale olmak.

Fois, *f.* کره kérré, دفعه défa; à la —, بردن بره birdén biré, بر کرهدن bir kérrédén.

Foison, *f.* چوقلق tjoklouk, برکت bérékét; à —, *ad.* بول بول bol bol.

Foisonner, *v. n.* چوق برکتلو اولق tjok, bérékétli olmak; پك چوغلمق tjoghalmak.

Fol, *v.* Fou.

Folâtre, *a.* شلاو chéllav, شقهجی chakadje, کیفلو kéyfli.

Folâtrer, *v. n.* شلاولنمق chéllavlanmak, خوراته شقه ایتمك qhorata, chaka élmék.

Folâtrerie, *f.* شلاولق chéllavlek.

Folichon, onne, *a. fa.* دیوانه divané; کیفلو kéyfli.

Folie, *f.* دلولك délilik, دیوانهلك divanélik.

Follement, *ad.* دلوجه délidjé, دیوانهجه divanédjé.

Follet, ette, *a.* چوجقجه tjodjoukdja; poil —, ایوا توبی ayva tuyu; esprit —, جن djin, دیو div.

Follicule, *f.* میوه قبوغی زاري méyvé kaboughou, zare.

Fomenter, *v. a.* لاپه قومق اورمق lapa komak, vourmak; سوردرمك surdurmék.

Foncé, ée, *a.* زنکین zénguin; بر صنعته اشنا bir sanata achna; قویی koyou (réng).

Foncer, *v. a.* کچورمك دب dib guétjirmék; — une couleur, بر رنکی قویولتمق bir réngui koyoultmak; —, *v. n.* à l'appointement, بریننك مصرفنی اودهمك birinin masrafene édémék; — sur l'ennemi, دشمن اوستنه دوشمك duchman ustuné duchmék.

Foncièrement, *ad.* تملدن témél-dén.

Fonction, *f.* بر خدمتی ایشی بتورمه bir qhezméti, ichi bitirmé.

Fond, *m.* دیب دب dib, دبلك diblik; دریکلك dérinlik; عربهنك arabanen ard اوتوراغی otouraghe; à —, *ad.* تملدن témél-

dén, ديبدن dibdén; au —. اصل asel; de — en comble, براوجدن بر bir oudjdan bir oudja, باشدن باشه bachdan bacha.

Fondant, te, *a.* صولو soulou (méyvé).

Fondateur, *m.* — trice, *f.* تمل قويان témél koyan, پير pir.

Fondation, *f.* تمل قومه témél koma.

Fondement, *m.* تمل چقوري témél tjoukourou; تمل témél; كوت دلكي guéut déliyi.

Fonder, *v. a.* تمل قومق دكمك témél komak, dikmék.

Fonderie, *f.* دوكمه‌خانه déukmé-qhané; دوكمه‌جيلك déukmé-djilik.

Fondeur, *m.* دوكمه‌جي déukmédji.

Fondre, *v. a. et n.* اريتمك éritmék; دوكمك déukmék; اريمك érimék; چوكمك tjéukmék, گوتجمك guéutjmék, باتمق batmak; — sur..., اوستنه دوشمك ustuné duchmék, اتلمق atelmak; se —, *v. r.* اريمك érimék.

Fondrière, *f.* سيلك صويك اوبدوغى ير sélin, souyoun oydoughou yér, صو يولى sou yolou; بتاق batak.

Fonds, *m.* دب ديب dib, تمل témél; سرمايه sérmayé; امتاع émtaa (matah).

Fongueux, euse, *a.* كور كور guéuz guéuz.

Fontaine, *f.* بيكار binar (bounar); قيناق kaynak; شادروان chadervan, فسكيه fiskiyé; صو قابى sou kabe; چشمه فچى لولەسى tjéchmé, fetje loulase.

Fontanelle, *f. v.* Fonticule.

Fonte, *f.* اريتمه éritmé, دوكمه déukmé; اريمه érimé; معدن madén.

Fontenier, *m.* قويوجى kouyoudjou, صو يولجي sou yoldjou.

Fonticule, *m. T.* پهلوان ياقيسي péhlivan yakese.

Fonts, *m. pl.* وافتز حوضى vaftiz havouzou.

For, *m. T.* شرع شريف chéri chérif.

Forain, ne, *a.* يابانجي yabandje.

Forban, *m.* قرصان koursan (koursand).

Forcat, *m.* كوركده اولان كمسه kurékdé olan kimsé.

Force, *f.* قوت kouvét, قدرت koudrét, قويلق kavilik; زور zor; à —, de —, par —, *ad.* زور ايله zor ilé; à — de, ايجون itjin; —, *a. fa.* چوق tjok; Forces, *pl.* قدرت koudrét, عساكر asakér.

Forcé, ée, *p. et a.* مجبور médjbour; * زورايله zorilé.

Forcément, *ad.* زوردن zordan.

Forcené, ée, *a.* قدوز koudouz, قودرمش koudourmouch.

Forceps, *m. T.* كلپتين kélpétin.

Forcer, *v. a.* زور ايتمك ويرمك zor étmék, vérmék, زورلق zorlamak; يوريش ايله الق yuruyuch ilé almak; زور ايله قرمق zor ilé kermak, صچراتمق setjratmak; بوزمق bozmak.

Forer, *v. a.* دلمك délmék (bourguou ilé).

Forestier, *m.* قوروجي koroudjou.

Forestier, ière, *a.* قورويه متعلق korouya mutaallik.

Foret, *m.* بورغو bourguou.

Forêt, *f.* قورو korou, اورمان orman.

***Forfaire**, *v. n.* بورجنك عكسني ايتمك bordjounoun aksini étmék; —, *v. a.* بر ملكي رهين قودرمق bir mulku réhin kodourmak.

Forfait, *m.* قباحت kabahat, يرامزلق yaramazlek, عيب ayep; اوزلشمه ouzlachma, بزارلشمه bazarlachma; كوتري guéuturu.

Forfante, *m. fa.* لافزن lafazan, بوش بوغاز boch boghaz, حيله‌باز hilébaz.

Forfanterie, *f. fa.* لافزنلك lafazanlek.

Forge, *f.* دمرخانه démirqhané; نعلبند دكانى nalband dukyane.

Forgeable, *a.* چكيجلنور tjékidjlénir.

Forger, *v. a.* چكيجلمك tjékidjlémék; اويدرمق ouydourmak, فكردن بر شي ياپق fikirdén bir chéy yapmak.

Forgeron, *m.* دمرجي démirdji.

se Formaliser, *v. r.* de qc. بر شي فنايه چكمك bir chéyi fénaya tjékmék; بر شيه جانى صقلمق bir chéyé djane sekelmak.

Formalité, *f.* شريعت قانونى chériat kanounou, عادت adét.

Format, *m.* شكل chékl (kitaben).

Formation, *f.* دوزلمه duzulmé, ياپلمه yapelma; شكل chékl.

Forme, *f.* شكل chékl, صورت sourét, رسم résm, طرز tarz, صفت sefat, كسبت kispét; قالب kaleb; بچم bitjim; pour la —, صورتا souréta, يوزدن yuzdén.

Formel, elle, *a.* يوللو yollou, بياغى bayaghe.

Former, *v. a.* شكل بچم صورت ويرمك chékl, bitjim, sourét vérmék; قالبلمق kaleplamak; پيدا ايتمك péydah étmék, ياپق yapmak; دوزمك duzmék; بنا ايتمك bina étmék.

Formidable, *a.* قورقولو korkoulou, هيبتلو héybétli.

Formier, *m.* قالبجى kalepdje.

Formulaire, *m.* اورنك éurnék.

Formule, *f.* اسلوب ousloub, اورنك éurnék; رچتا rétjéta, حكيم تذكره‌سي hékim tézkirési.

Formuler, *v. n.* علاج يازمق iladj yazmak.

Fornicateur, *m.* زنپاره zémparé

Fornicatrice, *f.* اوروسپو orospou, فاحشه fahiché.

Fornication, *f.* زنپارهلك zémparélik, اوروسپولق orospoulouk, فاحشدلك fahichélik.

Fort, te, *a.* پك pék, قتى kate, قوي kavi; صق sek; زورلو zorlou; se faire — de qc. بر شيه ايو اولق bir chéyé éyi olmak; جسارت ايتمك djésarét étmék.

Fort, *m.* قويلق kavilik, پكلك péklik; صقلق seklek; مترس météris, طابيه tabya.

Forteresse, *f.* قلعه kaléa.

Fortifiant, te, *a.* قويليجي kaviléyidji.

Fortificateur, *m.* اوردي ميماري ordou mimare.

Fortification, *f.* قويلمه kavilémé; اوردي ميمارلغى ordou mimarleghe; مترس météris.

Fortifier, *v. a.* قويلمك kavilémék, قوتلندرمك kouvétléndirmék; se —, *v. r.* قوتلنمك kouvétlénmék, قويلنمك kavilénmék.

Fortin, *m.* مترسجك métérisdjik.

Fortrait, te, *a.* پك يورغن pék yorguoun.

Fortuit, te, *a.* اميدسز oumoudsouz, اكسز ansez.

Fortunal, *m.* فرطنه fertena.

Fortune, *f.* بخت baqht, اوغور oughour; نصيب nasib, قسمت kesmét, اقبال ikbal, راسات rasat; بختسزلق baqhtsezlek; وارلق varlek, مال mal.

Fortuné, ée, *a.* بختلو baqhtle.

Forure, *f.* بورغى دلكي bourguou déliyi; اناختر دلكى anachtar déliyi.

Fosse, *f.* چقور tjoukour; مزار mézar.

Fossé, *m.* خندك qhéndék.

Fossette, *f.* چقورجق tjoukourdjouk.

Fossile, *a. T.* يردن قازوب چقمش yérdén kazep tjekmech; —, *m.* معدن madén.

Fossoyer, *v. a.* اطرافنه خندك قازمق étrafena qhéndék kazmak.

Fossoyeur, *m.* مزارجى mézardje.

Fou, Fol, Folle, *a. m.* دلى déli, ديوانه divané, مجنون médjnoun, عقلسز akelsez; چاپقن tjapken; فيل (satrandj oyounounda) fil.

Fouace, *f.* خمرسز qhamoursouz (kuldé pichmé).

Fouailler, *v. a. fa.* قمچيلمق kamtjelamak.

Foudre, *m. et f.* يلدرم yelderem; شمشك chimchék; يلدرم اوقى yelderem okou.

Foudre, *m. T.* الى اقوولق شراب alte akovlouk charab éultjusu.

Foudroiement, *m.* شمشك چاقش chimchék tjakmech.

Foudroyant, te, *a.* كورلين guurléyén.

Foudroyer, *v. a.* يلدرم اوردروب yelderem vourdouroub éuldurmék; صق صق طوب sek sek top, tufenk atmak; تفنك اتمق شيشك يلدرم اورمق chimchék, yelderem vourmak, chakemak, tjakmak; *v. n.* كورلدمك guuruldémék, كورلمك guurlémék, كورلدي guurultu étmék ايتمك.

Fouet, *m.* قمچى kamtje; طياق dayak, كوتك kéuték, دكنك déyénék.

Fouetter, *v. a.* قمچيلمق kamtjelamak, قمچي دكنك اورمق kamtje, déyénék vourmak; — *v. n.* شديد چارپلمق chédid tjarpelmak.

Fouger, *v. n.* بورنيله يرِ اويق (domouz) bournouyla yér oymak.

Fougère, *f.* يبان بالدري قرمسى yaban baldere karase, اكرلدي éyrélti.

Fougon, *m. T.* كمي اشخانەسي guémi achqhanési.

Fougue, *f.* تتيزلك titizlik, تيز كنجلك téz mizadjlek; مزاجلق guéndjlik atéchi, آتشى ghayrét.

Fougueux, euse, *a.* تتيز titiz, تيز مزاج téz mizadj.

Fouille, *f.* قازش kazech.

Fouille-au-pot, *m.* اشجى يماغى achdje yamaghe.

Fouille-merde, *m.* بوق بوجكى bok béudjéyi.

Fouiller, *v. a. et n.* قازمق kazmak, اشمك échmék; اراشترمق arachtermak; درين كلمك dérinlétmék.

Fouine, *f.* سكسار sansar.

Fouir, *v. a.* قازمق kazmak, اشمك échmék.

Foule, *f.* يغن yeghen, غلبه ghalaba, قلبەلق kalabalek.

Fouler, *v. a.* بصمق basmak, صقمق sekmak, ايلق التنه المق ayak altena almak; بوزمق bozmak; صقنتى ويرمك sekenté vérmék; *T.* منكنەلك ménguénélémék.

Foulerie, *f. T.* منكنه ménguéné.

Fouleur, *m.* اوزوم شراب چيننن uzum, charab tjiynéyén; منكنەجي ménguénédji.

Foulque, *m.* انغت anguet.

Foulure, *f.* ازله ézilmé, — s de cerf, گيك ايزي guéyik izi.

Four, *m.* فرون fouroun; * قراكو karanou (karanlek) yér.

Fourbe, *a. m.* حيلەباز hilébaz, يلانجي yalandje; — *f.* حيله hilé, حيلەبازلق hilébazlek.

Fourber, *v. a.* الداتمق aldatmak, حيله ايتمك hilé étmék.

Fourberie, *f.* حيلەبازلق hilébazlek.

Fourbir, *v. a.* سلمك silmék, جلا djila étmék (silahe).

Fourbisseur, *m.* قلجي keledjdje.

Fourbu, ue, *a. T.* سكري چكلمش siniri tjékilmich.

Fourbure, *f. T.* ايـــاق سكري چكلمه‌سي ayak siniri tjékilmési (hayvanlaren).

Fourche, *f.* چتال بيوك béuyuk tjatal, يبا yaba; à la —, *ad.* اوستون كوي ustun kéuy.

Fourcher, *v. n. et* se —, *v. r.* چتاللنمق tjatallanmak.

Fourchet, *m. T.* پـارمـق اراسنده اولان چبان parmak arasenda olan tjeban.

Fourchette, *f.* چتال tjatal, s.

Fourchu, ue, *a.* چتال tjatal, a.

Fourgonner, *v. a.* آتشي كوكرتمك atéchi kukrétmék; *fu.* قرشترمق karechtermak.

Fourmi, *f.* قرنجه karendja.

Fourmilière, *f.* قرنجه يغيني karendja yeghene, قرنجه‌لق karendjalek.

Fourmillement, *m.* كجك guidjik.

Fourmiller, *v. n.* وغلدامق vegheldamak, قينـامـق kaynamak; كجك اولق guidjik olmak.

Fournage, *f.* فرون كيراسي fouroun kirase; پشرمه پاره‌سي pichirmé parase.

Fournaise, *f.* كولحان kulhan.

Fourneau, *m.* فـــرون fouroun; اوجاق odjak; *T.* لغم laghem; — d'affinage, قل اوجاغي kall odjaghe; كمور يقاجق اودون kéumur yakadjak odoun yeghene.

Fournée, *f.* بر فرون طولوسي bir fouroun dolousou; بـر اوجاق bir odjak.

Fournette, *f. T.* سرّ فرونى serr fourounou.

Fourni, ie, *p. et a.* تداركلو tédarikli.

Fourniment, *m.* باروت قباغي وزنه‌سي barout kabaghe, véznési.

Fournir, *v. a.* (q. de qc.) تدارك ايتمك كورمك tédarik guéurmék, étmék; (qc. à q.) اليويرمك alevérmék, برينه بر شي بولق biriné bir chéyi boulmak; (à qc.), ويرمك vérmék, صوغق soummak; (qc.), طولدرمق doldourmak; —, *v. n.* (à qc.), يتشمك yétichmék, يتشر يتر اولق yétichir, yétér olmak.

Fournissement, *m.* اورتايه قونان سرمايه ortaya konan sérmayé.

Fournisseur, *m.* عسكره روبا زخيره ويرن askéré rouba, zaqhré vérén.

Fourniture, *f.* زخيره zaqhiré, تدارك tédarik; تدارك كورمه tédarik guéurmé, ويرمه vérmé; كاتلان

شي katelan chéy ; صلاتهيه قونان اوتلق salataya konan otlouk.

Fourrage, *m.* يم yém ; يم كسمك yém késmék, طوغرامق doghramak ; اوتلق otlouk ; اوتلق ناطرلغى otlouk nazerleghe.

Fourrager, *v. n.* يم طوپلمق ديوشرمك yém toplamak, dévchirmék ; —, *v. a.* بتون يمي الق butun yémi almak, قورمق kouroutmak ; خراب ايتمك qharab étmék.

Fourré, ée, *p. et a.* ايچنه صوقلمش itjiné sokoulmouch ; pays fourré, اورمانلو مملكت ormanle mémlékét ; coup —, ايكي طرفلو اوروش iki tarafle vourouch ; paix fourrée, يوردن بارش yuzdén barech.

Fourreau, *m.* قلف kelef ; آستار astar ; قاب kap ; قن ken ; — de pistolet, پشتو قبوري pichtov koubourou.

Fourrer, *v. a.* صوقق sokmak, ايچنه صوقق itjiné sokmak, دورتمك durtmék ; كورك قپلامق kurk kaplamak ; * صوقشترمق sokouchtourmak ; se —, *v. r.* صوقلمق sokoulmak, كرشمك guirichmék, قارشمق karechmak ; اسجق كيتمك sedjak guéyinmék.

Fourreur, *m.* كوركجى kurkdju.

Fourrier, *m.* قوناقجي konakdje.

Fourrière, *f.* اودنلق odounlouk, كمورلك kéumurluk ; اودنجي كمورجي باشيلق odoundjou, kéumurdju bachelek.

Fourrure, *f.* كورك الاتى kurk aléati, كورك kurk.

Fourvoyer, *v. a.* ياكلتمق yaneltmak, يولدن چقرمق yoldan tjekarmak ; se —, *v. r.* ياكلمق yanelmak, يولدن چقمق yoldan tjekmak.

Fouteau, *m.* كولكن guulguén (guurguén).

Foutelaie, *f.* كولكنلك guulguénlik.

Foyer, *m.* اوجاق odjak.

Fracas, *m.* چاترديي tjaterde ; شمانه chamata.

Fracasser, *v. a.* چاترداتمق tjaterdatmak, پارملك paralamak.

Fraction, *f. p. u.* قرش kerech ; *T.* كسور عدد kusourï adét.

Fracture, *f.* قرش kerech, قرمه kerma, قرق kerek, چقق tjekek.

Fracturé, ée, *a. T.* قرلش kerelmech, قرق kerek.

Fragile, *a.* قرليجي kereledje, قريلور kereler ; * گچيجي guétjidji.

Fragilité, *f.* قريليجيلق kereledjelek ; گچيجيلك guétjidjilik.

Fragment, *m.* قرق kerek, قرندي kerente.

Frai, *m.* يمرطه‌سنى دوكمه youmourtasene déukmé ; انك وقتى

onoun vakte; بالق يورياري balek yavroulare; سكّه اشمه‌سی sikké achenmase.

Fraîcheur, *f.* سرينلك sérînlik; كوزل رنك guzél réng.

Frairerie, *f. fa.* جنبش djumbuch.

Frais, Fraîche, *a.* سرين sérin; يكی yéni, تازه tazé, صاغ sagh.

Frais, *m.* سرينلك sérinlik, سرين هوا sérin hava; *pl.* مصرف masraf.

Fraise, *f.* چلك tjilék; خرج qhardj; ايچ ياغی itj yaghe; قازقدن متريس kazekdan météris.

Fraiser, *v. a.* قويرمق kevermak, بوكمك bukmék.

Fraisier, *m.* چلك كوكنی tjilék kéukéni.

Framboise, *f.* بوكرتلنك قرمزی يمشی béuyurtlénin kermeze yémichi.

Franc, *m.* فرانق ferank (bir sikké).

Franc, che, *a.* آزاد azad, ازادلو azadle, قورتلمش kourtoulmouch; حقيقتلو hakekétli, صافدرون safdéroun, طوغری doghrou; كرچك guértjék, صحيح sahih; سربست sérbést.

Français, se, *a.* فرانسز feransez, فرانسزجه feransezdja.

Franchement, *ad.* آزادجه azaddja, سربستجه sérbéstdjé.

Franchir, *v. a.* قرشو صچرامق karche setjramak, اتلمق atlamak; اشمق achmak.

Franchise, *f.* آزادلق azadlek, سربستلك sérbéstlik; صافدرونلق safdérounlouk.

Franciser, *v. a.* بر لغتك اخرين فرانسزجه كی ايتمك bir loughétin aqheren fransezdja guibi étmék; se —, *v. r. fa.* فرانسزلنمق fransezlanmak.

Franc-maçon, *m.* فرماسون férmason.

François, *v.* Français.

Francolin, *m.* چيل قوشی tjil kouchou.

Frange, *f.* صچاق satjak, پسكول puskul.

Franger, *v. a.* صچاقلمق satjaklamak, صچاق چقرمق كچورمك satjak tjekarmak, guétjirmék.

Franger, Frangier, *m.* صچاقجی satjakdje.

Franquette, *a. fa.* à la —, صدق ايله sedk ilé.

Frappe, *f. T.* سكّه sikké; ديشی چاقه dichi tjakma.

Frapper, *v. a. et n.* اورمق vourmak; چالمق tjalmak; — de la monnaie, سكّه كسمك sikké késmék; * عقلنه ير ايتمك aklena yér étmék.

Frasque, *f. fa.* اويون oyoun, حيله hilé.

Frater, *m.* بربر قلفه‌سی bérbér kalfase.

Fraternel, elle, *a.* قرداش كبي kardach guibi.

Fraterniser, *v. n.* قرداش كبي ياشامق kardach guibi yachamak, guétjinmék.

Fraternité, *f.* قرداشلق kardachlek.

Fratricide, *m.* قرداشنى اولدرن kardachene éuldurén; قرداشن اولدرمه kardachen éuldurmé.

Fraude, *f.* حيله hilé, آل al.

Frauder, *v. a.* الداتمق aldatmak, حيله ايتمك hilé étmék.

Fraudeur, *m.* — euse, *f.* حيله‌باز hilébaz, حيله‌كار hilékiar, الداديجي aldadedje.

Frauduleux, euse, *a.* الداديجى aldadedje.

Frayer, *v. a.* يول ياپمق ايچق yol yapmak, atjmak; اصول ايله طوقنمق ousoul ilé dokanmak, سورتمك surtmék; — *v. n.* بالقلر يمرطه‌سنى دوكمك baleklar youmourtasene déukmék; سورتلوب اشنمق surtulup achenmak; **fa.* بربرله درلك ايتمك birbiriylé dirlik étmék, اوپمق ouymak.

Frayeur, *f.* اورکندي urkundu.

Fredaine, *f.* ادبسزلك édébsizlik.

Fredon, *m.* *T.* ترنم térénnum.

Fredonner, *v. n.* ترنم ديمك térénnum démék.

Frégate, *f.* فرقته ferkata.

Frein, *m.* دزگن dizguin; *كم guém; باغ bagh.

Frelampier, *m. fa.* الچق كمسه altjak kimsé.

Frêle, *a.* قريلور kereler, قرنلجى kereledje.

Frêle, *f.* قزجغز kezdjeghaz.

Frelon, *m.* اشك آروسي échék arese.

Freluche, *f.* اپك پسكولجك ipék puskuldjuk.

Freluquet, *m. fa.* قاچق katjek.

Frémir, *v. n.* اورکمك urkmék, قورقودن دترمك korkoudan titrémék; فقردامق fekerdamak, فقر فقر فقر قينامق feker feker feker kaynamak.

Frémissement, *m.* اورکندي urkundu, توي اورپرمه‌سي tuy éurpérmési; قورقو korkou; دترمه titrémé.

Frêne, *m.* ديش بوداق dich boudak.

Frénésie, *f.* جنونلق djounounlouk; قودرلق koudouzlouk.

Frénétique, *a.* جنون djounoun; قدوز koudouz.

Fréquence, *f.* چوق تكرارلمه tjok tékrarlama; چوقلق tjoklouk.

Fréquent, te, *a.* صق sek, چوق tjok.

Fréquentation, *f.* صق كورشمه sek guéuruchmé, چوق واروب كلمه tjok vareb guélmé.

Fréquenter, *v. a. et n.* صق چوق كيدوب كلمك sek, tjok guidib guélmék, صقجه وارمق sękdja

varmak, صق كورشمك sek guéuruchmék.

Frère, *m.* قرداش kardach, اوغلان قرداش oghlan kardach.

Fressure, *f.* حيوان ايچى بغرصقلرى hayvan itji, baghersaklare.

Fret, *m. T.* كرا ايله كمى طوتمه kira ilé guémi toutma, نولون navloun.

Fréter, *v. a.* كمي طوتمق guémi toutmak.

Frétillant, te, *a.* راحتسز rahatsez, طورمز تك ték dourmaz.

Frétillement, *m.* صچرامه setjrama.

Frétiller, *v. n.* صچرامق setjramak, صالنمق salenmak.

Fretin, *m.* يورى بالقلر yavrou baleklar; * دوكندى déukundu.

Frette, *f. T.* دمرچنبر démirtjémbér.

Friable, *a.* اوفالور oufaler, ازيلور ézilir.

Friand, de, *a. m. f.* اغزينك داديني بلن aghzenen dadene bilén; بوغاز دوشكونى boghaz duchguunu.

Friandise, *f.* بوغاز دوشكنلكي boghaz duchguunluyu.

Friandises, *f. pl.* بوغاز آلاتى boghaz alati.

Fricandeau, *m.* طوكز ياغيله طنا قزارتمه‌سى domouz yagheyla dana kezartmase.

Fricassée, *f.* قاورمه kavourma.

Fricasseur, *m.* چولپا اشجى tjolpa achdje.

Friche, *f.* يل اشورى بوش قلان تارلا yel achere boch kalan tarla; —, *a.* سورلمش surulmémich.

Friction, *f. T.* اومه ovma, اووش ovouch.

Frigidité, *f. T.* ارلكى اولمه érliyi olmama.

Frileux, euse, *a.* قولاى اوشين kolay uchuyén.

Frimas, *m.* قراغو keraghe, چك tjiy.

Frime, *f. fa.* يوز yuz, چهره tjéhré.

Fringant, te, *a. fa.* كيفلو kéyfli.

Fringuer, *v. a.* چالقمق (kadéhi) tjalkamak.

Friper, *v. a.* يرتق مرتق ايتمك yertek mertek étmék; بوزمق bozmak; اسكتمك éskitmék; * *fa.* چورتمك tjurutmék, اسراف ايتمك israf étmék.

Friperie, *f.* بت بازارى bit pazare, قولتقجيلر ايچي koltoukdjoular itji; قولتقجيلق koltoukdjoulouk.

Fripier, *m.* — ière, *f.* قولتقجي koltoukdjou, اسكيجي éskidji.

Fripon, *m.* onne, *f. a.* يرامز yaramaz, چاپقن tjapken, خبيث qhabis.

Friponner, *v. a.* الداتمق aldatmak, حيله ايله چالمق hilé ilé tjalmak; — *v. n.* يرامزلق ايتمك yaramazlek étmék.

Friponnerie, *f.* يرامزلق yaramazlek, چاپقنلق tjapkenlek.

*Frire, *v. a.* تاوه ايتمك tava étmék, تاوده قزارتمق tavada kezartmak.

Frise, *f.* بر نوع قماش bir névi koumach.

Friser, *v. a.* صاچ قورجقلتمق satj keverdjeklatmak; — *v. n.* قورجقلنمق keverdjeklanmak.

Friseur, *m.* صاچ كسيجي دوزيجي satj késidji, duzudju, پروقه‌جي péroukadje.

Frison, *m.* قصه اچ انتاريسي kesa itj éntarese.

Frisotter, *v. a.* انجه قورجقلتمق indjé keverdjeklatmak; پوتيكلمك potiklémék.

Frisson, *m.* تترمه titrémé (sovoukdan, setmadan); اوركمه urkmé; صووق در sovouk tér.

Frissonner, *v. n.* تترمك titrémék.

Frisure, *f.* قورجقلتمه keverdjeklatma; قورجق keverdjek.

Friture, *f.* تاوه اچمه tava étmé; بالق تاوه‌سي balek tavase.

Frivole, *a.* اعتبارسز itibarsez, محلسز mahallsiz, بوش boch, يرامز yaramaz, فايده‌سز faydasez.

Frivolité, *f.* بوشلق bochlouk, فايده‌سزلك faydasezlek.

Froid, *m.* صووق sovouk, صووقلق sovouklouk.

Froid, de, *a.* صووق sovouk; *كاني صووق kane sovouk.

Froideur, *f.* صووقلق sovouklouk.

Froidir, *v. n. et* se —, *v. r.* صوومق sovoumak.

Froidure, *f.* هوانك صووقلغي havanen sovoukloughou.

Froideureux, euse; *a. fa.* تيز صووبان téz sovouyan.

Froissée, *p. et a.* ازيك ézik, a.

Froisser, *v. a.* ازمك ézmék; بر برينه سورتمك bir biriné surtmék; بورشترمق bourouchtourmak.

Froissure, *f.* ازيك ézik, s.

Frôler, *v. a.* سورتمك surunmék.

Fromage, *m.* پينير péynir.

Fromager, *m.* — ère, *f.* پينيرجي péynirdji.

Fromagerie, *f.* پينير خانه péynir qhané.

Fromageux, euse, *n.* پينيرلو péynirli; پينيره متعلق péyniré mutaallik.

Froment, *m.* اري بغداي are boughday.

Froncer, *v. a.* بورشترمق bourouchtourmak.

Froncis, *m.* Fronçure, *f.* اثواب بورشغي ésbab bouroucheughou.

Fronde, *f.* صپان sapan.

Fronder, *v. a.* صپان اتمق sapan atmak, اتمق atmak; ذم ايتمك zémm étmék; — *v. n. fa.* دولته قارشو سويلمك dévlété karche séuylémék.

Frondeur, *m.* صپان اتيجي sapan atedje.

Front, *m.* الـن aln (ann); اوك éun; يوز yuz; * ادبسزلك édébsizlik.

Frontal, *m.* النلق alenlek (annelek), باش باغی bach baghe.

Frontal, le, *a.* النه متعلّق alna (anna) mutaallik.

Fronteau, Frontail, *m.* الن باغی aln (ann) baghe.

Frontière, *f.* سنور sinor (sener), حدّ hadd; — *a.* سنوريه‌كي sinordaki.

Frontispice, *m.* بـر يـاپونك يوزي bir yapounoun yuzu, éunu; عنوان كتاب unvanï kitab.

Fronton, *m.* قپـو اوستی kapou ustu; *T.* گمي نشانی guémi nechane.

Froqué, *a. m.* درويش قيافتلو dérvich keyafétli.

Froqueur, *m.* يول دوزلديجي yol duzéldidji.

Frottage, *m.* اومه ovma.

Frottement, *m.* سورنمه surunmé.

Frotter, *v. a.* اومق ovmak, اوالمق ovalamak; ياغلمق yaghlamak, يـاغ سـورمـك yagh surmék; سورمك surmék, سلمك silmék; *fa.* دوكمك déuymék; se —, *v. r.* ياغلنمق yaghlanmak.

Frottoir, *m.* سلكج silguitj, پجاوره patjavra; پشكير péchkir; اومه فرچه‌سی ovma fertjase.

Fructifier, *v. n.* ميوه ويرمك méyvé vérmék; * ارتمق artmak.

Fructueux, euse, *a.* فايده‌لو faydale.

Frugal, le, *a.* اولچولـو éultjulu, ايدارمجـي idarédji, آزه قناعتلو aza kanaatle, خانه‌دار qhanédar.

Frugalité, *f.* آزه قـنـاعت aza kanaat, ايـدارمجيلك idarédjilik, خانه‌دارلق qhanédarlek.

Fruit, *m.* ميوه méyvé, يمش yémich; فـايده fayda, كار kiar; ايراد irad, كلور guélir.

Fruiterie, *f.* يمش كيلاري yémich kiléri, سبزمخانه sébzéqhané.

Fruitier, *m.* ière, *f.* يمشجي yémichdji, تازه يمشجي tazé yémichdji.

Fruitier, *a. m.* ميوه‌دار méyvédar; يمش ويرن yémich vérén; —, *m.* بغچه baghtjé.

Frusquin, *m. fa.* وارلق varlek, مال املاك mal émlak.

Frustratoire, *a. T.* تمل‌سز témélsiz; — *m.* شكرلو مسكت شرابی chékérli miskét charabe.

Frustrer, *v. a.* طولاندرمق dolandermak, الداتمق aldatmak; q. de qc. برينی بر شيدن محروم ايتمك birini bir chéydén mahroum étmék.

Fugitif, *m.* قاچغون katjghen.

Fugitif, ive, *a.* قاچغون katjghen, قاچش katjmech.

Fuie, *f.* كچوك كوكرجنلك kutjuk guuvérdjinlik.

*Fuir, *v. n. et a.* قاچمق katjmak, قاچنمق katjenmak, چكمك tjékinmék; قاچورمق katjermak, قوومق kovmak; طاشمق tachmak (kabdan).

Fuite, *f.* قچه katjma, قاچش katjech, فرار firar; *كجكمه guédjikmé.

Fulminant, te, *a.* پك كورليجي pék guurléyidji.

Fulminer, *v. a.* بلدرمك bildirmék, خبر ويرمك qhabér vérmék; — *v. n.* پك كورلدمك pék guurldémék; *T.* چاتلمق tjatlamak.

Fumant, te, *a.* توتر tutér, توتن tutén.

Fumée, *f.* توتون tutun, دومان douman; بوغ bough.

Fumer, *v. n.* توتمك tutmék; دومان بوغ اولق douman, bough olmak; —, *v. a.* توتسترمك tutusturmék, توتسى ويرمك tutsu vérmék; توتون انچمك چكمك tutun itjmék, tjékmék; فشقى دوكمك fechke déukmék.

Fumeron, *m.* ماصد mased.

Fumet, *m.* مانجه‌نك شرابك خوش قوقوسى mandjanen, charaben qhoch kokousou.

Fumeterre, *f.* شاهتره chahtéré.

Fumeur, *m.* توتون چبوق انجن tutun, tjibouk itjén.

Fumeux, euse, *a.* باشه اورمجى bacha vouroudjou.

Fumier, *m.* فشقى fechke, كوبره guubré.

Fumigation, *f.* توتسى ويرمه tutsu vérmé, توتسترمه tutusturmé.

Funambule, *m. f.* جانباز djambaz.

Funèbre, *a.* دفنه متعلّق défné mutaallik; *ياسلو yasle.

Funérailles, *f. pl.* دفن défn, كوعمه guéummé.

Funéraire, *a.* دفنه متعلّق défné mutaallik.

Funeste, *a.* ياسلو yasle, مصيبتلو mousibétlu (mousibét).

Fur, *ad. fa.* au, ou à — et à mesure, او اولجي ايله o éultju ilé, اكا كوره ona guéuré.

Furet, *m.* بر نوع سكسار bir névi sansar; اغز ارايجى aghez arayedje, سؤال صورمجي sual soroudjou.

Fureter, *v. a.* سكسار ايله قوالمق sansar ilé kovalamak; *ايو éyi tédjéssus étmék; قرشترمق karechtermak.

Fureur, *f.* قودوزلق koudouzlouk; خشم qhechm; سودا sévda.

Furibond, de, *a.* قودور koudouz.

Furie, *f.* قودوزلق koudouzlouk, قزغنلق kezghenlek.

Furieusement, *ad.* *زورلو zorlou.

Furieux, euse, *a. et m. f.* قودوز koudouz, خشملو qhechemle; شديد chédid; *عجايب adjaïb.

Furin, *m. T.* عمّان umman.

Furoncle, *m.* قان چبانى kan tjebane.

Furtif, ive, *a.* اوغرن guizlí, oghroun.

Furtivement, *ad.* guizlidjé كيزلوجه.

Fuseau, *m.* الك ilik, اك iy.

Fusée, *f.* طولو الك dolou ilik; فشك fichék.

Fuser, *v. n. T.* يايلمق yayelmak (tjay).

Fuserole, *f. T.* مكوك اكى mékuk iyi.

Fusible, *a.* اريجى ériyidji.

Fusil, *m.* چاقمق tjakmak, قاو چاقمق kav tjakmak; مصاد masad; فلنته filinté; *T.* قرشولق karchelek.

Fusilier, *m.* توفنكجى tufénkdji.

Fusiller, *v. a.* فلنته ايله اورمق filinté ilé vourmak, فلنته اتمق filinté atmak; se —, *v. r.* توفنك توفنكه وارمق tufénk tufénguć varmak.

Fusion, *f.* اريمه érimé.

Fustet, *m. T.* صاري اغاج sare aghadj.

Fustiger, *v. a.* قمچيلمق kamtjelamak.

Fût, *m.* قونداق koundak; فچى تختەلرى fetje taqhtalare.

Futaie, *f.* يوكسك اغاجلو اورمان yuksék aghadjle orman.

Futaille, *f.* فچى fetje, وارل varil; * قاب kap.

Futaine, *f.* دمي بزي dimi bézi.

Futainier, *m.* دمي طقوبان dimi dokouyan.

Futé, ée, *a. fa.* شللاو chéllav, ولدزنا vélédizna.

Futile, *a.* يينى باشلو yéyni bachle, فرفره farfara, بوش boch; discours — s, بوش لاقردي boch lakerde.

Futilité, *f.* يينى باشلولق yéyni bachlelek, فرفرەلق farfaralek; بوشلق bochlouk; اويونجق oyoundjak.

Futur, re, *a.* كلجك guélédjék, اولاجق oladjak; —, *m.* كويكو guéuyéguu (guuvéyi); *f.* كلين guélin.

Futúr, *m. T.* مضارع mouzara, مستقبل mustakbél.

Fuyard, de, *a.* قچاغن katjaghan, قاچيجي katjedje.

Fuyard, *m.* قاچغن katjghen.

G.

Gabatine, *f. fa.* donner de la — à q. برينك كوزيني اچمق birinin guéuzunu atjmak.

Gabelle, *f.* تور ويركوسى touz vérguisi; تورخانه touzqhané.

Gabion, *m.* مترس سپدي météris sépédi.

Gâche, *f. T.* قپو دمري kapou démiri; ياغ دوكجكي yagh déuyédjéyi; چامور كوركي tjamour kuréyi.

Gâcher, *v. a.* قرشترمق (kirédj) karechtermak; كوراك چكمك kurék tjékmék; اوجوز ويرمك oudjouz vérmék.

Gâcheux, euse, *a.* چامورلو tjamourlou.

Gâchis, *m.* صولو صويق چامور soulou, sevek tjamour; بتاق batak.

Gadèle, *f.* بر نوع يمش bir névi yémich.

Gadouard, *m.* كنيف آيرتلين kénéf ayertlayan, لغمجي laghemdje.

Gadoue, *f.* كنيف hénif (kénéf), خالة qhalé, اياق يولي ayak yolou.

Gaffe, *f.* قانجه kandja (kayekda).

Gagate, *f.* قره كهربار kara kéhribar.

Gage, *m.* رهين réhin, امانت émanét; Gages, *pl.* خذمتكار حقّي qhezmétkiar hakke, ايلق aylek, يللق yellek.

Gager, *v. a.* بحث ايتمك طوتمق bahas (bés) étmék, toutmak; حقّني ايلغني يللغني ويرمك hakkene, ayleghene, yelleghene vérmék.

Gageur, *m.* euse, *f.* بحث طوتان bahas (bés) toutan.

Gageure, *f.* بحث bahas (bés).

Gagnage, *m.* چاير tjayer, اوتلاق otlak.

Gagnant, *m.* قزانان kazanan.

Gagne-denier, *m.* كونده لكجي guundélikdji.

Gagne-pain, *m.* اكمكني قزانمه étméyini kazanma.

Gagne-petit, *m.* مقص بلييجي makas biléyidji.

Gagner, *v. a. et n.* قزانمق kazanmak; اله كتورمك élé guétirmék, الق almak, نايل اولق naïl olmak; قزانج كسب ايتمك kazandj, kisb étmék, منفعتلنمق ménféatlanmak.

Gagni, *f. fa.* ششمان كوزل و كيفلو chichman guuzél, vé kéyfli zénné.

Gai, ie, *a.* كيفلو kéyfli, شان chaz, خوش qhoch; اچق atjek.

Gaieté, *f.* كيفلولك kéyflilik, كوكل خوشلغي guéunul qhochloughou; فراحلق férrahlek, شاذلق chazlek.

Gaillard, de, *a.* كيفلو kéyfli, شان chaz; جسور djéssour, ضيرتلو ghayrétli, سربست sérbést; سرخوش sérqhoch.

Gaillard, *m.* باشي بوش bache boch.

Gaillarde, *f.* فاحشه fahiché; بر نوع اسكي رقص bir névi éski raks.

Gaillardise, *f.* كيفلولك kéyflilik, شاذلق chazlek.

Gain, *m.* قزانج kazandj, كار kiar.
Gaîne, *f.* قين ken.
Gaînier, *m.* قينجي kendje; بر نوع اغاج bir névi aghadj.
Gala, Gale, *m.* قپو سراي شينلكي kapou, séray chénliyi.
Galanga, *m.* خولنجان qhavlindjan (havlidjan).
Galant, te, *a.* سويجي sévidji, عاشق achek, لطيف latif, ياقشقلو yakechekle, چلبي tjélébi, يكيد yiyid, اهل عرض éhli erz; ظريف zarif.
Galant, *m.* عاشق achek.
Galanterie, *f.* ظريفلك zariflik, ظرافت zérafét, چلبيلك tjélébilik; عاشقلق acheklek; بر تحفه شي bir téuhvé chéy; — *fa.* فرنك حلتي frénk illéti.
Galaxie, *f. T.* صمان اوغريسي يولي saman oghrousou, yolou.
Galbanum, *m.* قصني kasne.
Gale, *f.* اويوز ouyouz.
Galefretier, *m. fa.* الچاق كمسه altjak kimsé.
Galéga, *m.* كچي صقالي kétji sakale (ot).
Galer, *v. a. fa.* قاشيمق kachemak; se —, *v. r.* قاشنمق kachenmak.
Galère, *f.* چكدري tjékdiri, چكترمه tjéktirmé; كورك kurék.
Galerie, *f.* محفل mahfil; قووش kovouch.
Galérien, *m.* كوركده‌كي اسير kurékdéki ésir.
Galet, *m.* يالي چاقلي yale tjakele; بر نوع اويون bir névi oyoun.
Galetas, *m.* طوان ايچي tavan itji.
Galette, *f.* بوغاچه boghatja.
Galeux, euse, *a.* اويوزلو ouyouzlou, اويوز ouyouz.
Galimatias, *m.* قرمه قرش لاقردي karma karech lakerde.
Galion, *m.* قليون kalyon.
Galipot, *m.* اق چام صاقزي ak tjam sakeze.
Galle, *f.* اغاج منطري aghadj mantare; noix de —, مازي maze.
Galloche, Galoche, *f.* قتر kater.
Galon, *m.* كنار kénar, شريد chérid; غالون gualon (1000 dirhém).
Galonner, *v. a.* شريد كنار كچورمك kénar guétjirmék, دكمك chérid, dikmék.
Galop, *m.* دوردمله déurdumlémé.
Galopade, *f.* دوردمله déurdumlémé.
Galoper, *v. n.* دوردملمك déurdumlémék; — *v. a.* دوردملتمك déurdumlétmék; *fa.* q. بريني قوالمق birini kovalamak.
Galopin, *m.* سرايدار چوجق saraydar tjodjouk.
Galvauder, *v. a. fa.* چقش ايتمك tjekech étmék, آزارلق azarlamak.

Gambade, *f.* يوقري صچرامه yokare setjrama.

Gambage, *m.* پيوا ويركوسي piva vérguisi.

Gambiller, *v. n. fa.* ايياقلريني اويناتمق ayaklarene, badjaklarene oynatmak.

Gamelle, *f.* تخته چناق taqhta tjanak.

Ganache, *f.* اتك الت چكه‌سي aten alt tjénési.

Gangrène, *f.* شير پنجه chirï péntjé, ينور ياره yénir yara.

Gangréneux, euse, *a.* شير پنجه‌لو chirï péntjéli.

Ganse, *f.* قيطان kaytan.

Gant, *m.* الدون éldivén.

Gantelet, *m.* زره الدونى zerh éldivéni.

Ganter, *v. a.* كيمك الدون éldivén guéymék; —, *v. n.* الينه اويق (éldivén) éliné ouymak; se —, *v. r.* كندو الدونني كيمك guéndi éldivénini guéymék.

Ganterie, *f.* الدون مالى éldivén male; الدونجيلك éldivéndjilik.

Gantier, *m.* — ière, *f.* الدونجي éldivéndji.

Garance, *f.* كوك بويا kéuk boya.

Garancer, *v. a.* كوك بويا ايله كوك بويامق kéuk boya ilé boyamak.

Garant, *m.* — te, *f.* كفيل kéfil.

Garantie, *f.* كفيللك kéfillik, كفالت kéfalét.

Garantir, *v. a.* (qc. à q.), كفيل برينه بر شي اولمق kéfil olmak, بريني بر شيدن امين ايتمك birini bir chéydén émin étmék, قورومق koroumak.

Garbon, *m.* اركك ككلك érkék kéklik.

Garce, *f.* روسپي rospou.

Garçon, *m.* اوشاق ouchak, اوغلان oghlan, چوجق tjodjouk; چراق tjerak, خدمتكار qhezmétkiar.

Garçonnière, *f.* كنج پوستال guéndj postal.

Garde, *f.* قراول karavoul, نوبت néubét, قول kol; بكجى békdji, صولاق solak, صولاق اغالري solak aghalare; خسته بكجيسي qhasta békdjisi; نظارت nazarét, التنده éli altenda; حايه himayé, سايه sayé; دقّت dekkét; prendre —, دقّت ايتمك dekkét étmék, مقيد اولمق moukayéd olmak; se donner de —, صاقنمق sakenmak; n'avoir — de faire qc. بر شي ايتمك فكرنده اولمق bir chéyi étmék fikrindé olmamak; la — de l'épée, قلج بالچغى kelcdj baltjeghe.

Garde, *m.* قراول karavoul, نوبتجي

néubétdji, بكجى békdji; صولاق solak.

Garde-bois, *m.* اورمان ناظري orman nazere.

Garde-bonnet, *m.* كيجه‌لك قلفى guédjélik kelefe.

Garde-boutique, *m.* دكّان بكجيسي tukyan békdjisi.

Garde-chasse, *m.* او بكجيسي av békdjisi.

Garde-feu, آتش اوكنده دمر پارمقلق atéch éuyundé démir parmaklek.

Garde-fou, *m.* كوپري پرمقلغى kéupru parmakleghe, قورقولق korkoulouk.

Garde-magasin, *m.* مخزن متوليسي mahzén mutévéllisi.

Garde-malade, *m. et f.* خسته بكجيسى qhasta békdjisi.

Garde-manche, *m.* قولچق koltjak.

Garde-manger, *m.* كيلار kilar.

Garde-meuble, *m.* قلبه‌لق اوطه‌سى kalabalek odase.

Garder, *v. a.* صقلامق saklamak, حفظ ايتمك hefz étmék, كزملك guizlémék; الى قومق ale komak; المق almak; قورومق koroumak; بكلمك béklémék; دكّت ايتمك dekkét étmék, طوتمق toutmak; se —, *v. r.* (de qc.), صاقنمق sakenmak.

Garde-robe, *f.* اثواب اوطه‌سى ésbab odase; اوروبا ourouba; جاشور tjamacher.

Garderobe, *m.* پيشتمال péchtimal, اوكه‌جك éunédjék.

Gardeur, *m.* — euse, *f.* چوبان tjoban.

Garde-vaisselle, *m.* كموش طاقلرى صقليان guumuch takemlare saklayan.

Gardien, *m.* — ienne, *f.* صقلايجى saklayedje, بكليجى béklévidji.

Gare! *i.* صاول savoul, صاولك savouloun.

Gare, *f.* قوي koy.

Garenne, *f.* اطه طوشانى اوي ada tavchane évi; بالق حوضى balek havouzou.

Garer, *v. a.* باغلمق (guémiyi) baghlamak.

se Garer, *v. r. fa.* صاولق savoulmak, صاوشمق savouchmak.

se Gargariser, *v. r.* غرغره ايتمك guarguara étmék, اغزيني چلقمق aghzene tjalkamak.

Gargotage, *m.* فنا مانجه féna mandja.

Gargote, *f.* اوجز ميخانه oudjouz méyqhané.

Gargotier, *m.* ière, *f.* اوجز فنا مانجه پشرن oudjouz féna mandja pichirén.

Gargouille, *f.* اولوق كونكي olouk kunguu.

Gargoulette, *f.* صو بردای sou bardaghe.

Gargousse, *f.* طوپ صقیسی top sekese.

Garnement, *m. fa.* ادم اولمیان adam olmayan, مهملات méhmélat, اصلاجق aseladjak.

Garnir, *v. a.* (qc. de qc.), تدارك ایتمك tédarik guéurmék, کورمك étmék; دونامق donatmak; گیدرمك گچورمك guétjirmék; کیدرمك guéydirmék; se — *v. r.* de qc. بر شی ضبط ایتمك التنه الق bir chéy zabt étmék, altena almak; contre qc. بر شیدن کندوئی قورومق bir chéydén kéndini koroumak.

Garnison, *f.* محافظ عسکر mouhafez askér.

Garnisseur, *m.* دونادیجی donadedje.

Garniture, *f.* زینت ziynét; دونادش donadech.

Garou, *m.* مازریون mazérion.

Garouage, *m. fa.* aller, être en —, اولور اولز اولره کیدوب کلمك olour olmaz évléré guidib guélmék.

Garrot, *m.* اتك اومزی aten omzou; طویاقه toyaka.

Garroter, *v. a.* برینی بغلمق birini baghlamak.

Garroutte, *f. v.* Garou.

Gascon, *m.* — nne, *f.* اتسوب atep toutoudjou, فورتاجی fortadje.

Gasconnade, *f.* اتوب طوتمه atep toutma, فورتەجیلق fortadjelek.

Gasconner, *v. n. fa.* اتوب طوتمق atep toutmak, لاف اورمق laf vourmak.

Gaspiller, *v. a.* اسراف ایتمك israf étmék, چورتمك tjurutmék.

Gaspilleur, *m.* — euse, *f.* اسرافجی israfdje, مسرف musrif.

Gâteau, *m.* قامور ایشی qhamour ichi, بورك béurék.

Gâte-enfant, *m. et f.* چوجق بوزان tjodjouk bozan.

Gâte-métier, *m. fa.* پهایی بوزان pahaye bozan.

Gâter, *v. a.* بوزمق bozmak; خراب ایتمك qharab étmék; مردارلمق mourdarlamak; فنا تربیه ایتمك féna térbiyé étmék, الشترمق alechtermak; باشدن چقرمق bachdan tjekarmak; se —, *v. r.* بوزلمق bozoulmak, ایشه یرامز اولمق iché yaramaz olmak; باشدن چقمق bachdan tjekmak.

Gauche, *a.* صول sol; * اکری éyri; ترس térs, یاقشقسز yakechekséz; à —, *ad.* صول sol, صولدن soldan, صوله sola; * ترسنه térsiné; — *f.* صول ال طرف یاك sol él, taraf, yan.

Gaucher, ère, *a.* صولاق solak.

Gaucherie, *f.* یاقشقسز حرکت yakechcksez harékét.

Gauchir, *v. a.* بر از بر یانا دونمك bir az bir yana dönmék, صاولمق savoulmak; *صدق ایله sedk ilé ichlémémék.

se **Gaudir**, *v. r.* کیفلنمك kéyflénmék.

Gaufre, *f.* کوپج gué'umédj.

Gaule, *f.* اغجه اوزون چبوق indjé ouzoun tjibouk; دکنك déyénék.

Gauler, *v. a.* قرمق (fendek, djéviz) kermak.

Gaupe, *f. fa.* پرت پوشان زنه pértï puchan zénné.

se **Gausser**, *v. r. fa.* de qc. برینی مسخره ایتمك birini masqhara étmék.

Gausserie, *f. fa.* مزاق mézak, ذوق zévk.

Gavache, *m. fa.* کولخانی kulqhani.

Gavion, *m. fa.* خرتلاق qhertlak.

Gaze, *f.* بر نوع برنجك bir névï burundjuk.

Gazelle, *f.* غزال ghazal.

Gazetier, *m.* غازتاجی guazétadje.

Gazette, *f.* غازتا guazéta, خبر کاغدلری qhabér kiaghetléri.

Gazon, *m.* اوت ایله چمش طپراق ot ilé tjekmech toprak.

Gazouiller, *v. a.* جولدمك (kouch) djivildémék; چغلداماق (sou) tjegheldamak.

Geai, *m.* صقصغان sakseghan; الا قرغه ala kargua.

Géant, *m.* — te, *f.* دیو dév, عفریت ifrit.

***Geindre**, *v. n. fa.* مزلدنمق mezeldanmak.

Gelée, *f.* طوك don, بوز bouz; طاوق کوکسی tavouk guéuksu; — blanche, قراغی keraghe.

Geler, *v. a.* طوکدیمق donduurmak; بوز طوك ایله بوزمق bouz, don ilé bozmak, صوغق sovoutmak; *v. n. et i.* طوکمق donmak, اوشیمك uchumék; se — *v. r.* طوکمق donmak, بوز طوکمق bouz donmak.

Gélinotte, *f.* سمز پلیج sémiz pilidj; — de bois, چیل tjil (kouch).

Gélivure, *f.* صووقدن اغاجلرك یاغمسی aghadjlaren sovoukdan yanmase.

Gémaux, *m. pl. T.* جوزا برجی djévza bourdjou.

Gemelle, *v.* Jumelle.

Gémir, *v. n.* (de, sur qc.), آه او و فغان ایتمك ah, ah ou fighan étmék, ایچرسن چکمك itjérisin tjékmék.

Gemme, *a. m.* sel —, قیا توزی kaya touzou.

Gênant, te, *a.* زحمتلو, کوج guudj, zahmétli.

Gencive, *f.* دیش اتی dich éti.

Gendarme, *m.* اتلو عسکر atle askér; Gendarmes, *pl.* قنلجمجق kegheldjemdjek; الماس بوزی élmas bouzou; کوز لکه‌سی guéuz lékési.

se Gendarmer, *v. r. fa.* قزمق kezmak, آتشلنمك atéchlénmék.

Gendre, *m.* داماد damad, كويكو guuyéguu (guuvéyi).

Gêne, *f.* اسكنجه isképdjé, ازيت éziyét; زور zor.

Généalogie, *f.* سلسله صوي دفترى silsilé (sinsilé), soy déftéri.

Gêner, *v. a.* صقمق sekmak, صقشترمق sekechtermak, زورلق zorlamak, زور ايتمك zor étmék.

Général, le, *a.* عومى umoumi; en —, *ad.* عوماً umoumén, على السويه aléssséviyé.

Général, *m.* جنرال djénéral, سردار sérdar, سر عسكر sér askér; عوم umoum, چوغى اك én tjoghou.

Généralat, *m.* سردارلق sérdarlek, سر عسكرلك sér askérlik, جنراللق générallek.

Généralement, *ad.* عوماً umoumén, على السويه aléssséviyé.

Généraliser, *v. a.* عومى ايتمك umoumi étmék, خرج عالم ايتمك qhardj além étmék.

Généralissime, *m.* سردار اكرم sérdarï ékrém..

Génération, *f.* طوغرمقلق doghourmaklek; سلسله silsilé (sinsilé), صوى soy.

Généreux, euse, *a.* كريم kérim, كرم صاحبى kérém sahibi; جومرد djéumérd.

Générosité, *f.* كرم kérém, جومردلك djéumérdlik.

Genêt, *m.* قاتر طرناغى kater ternaghe.

Genet, *m.* يورغه اشكين ات yorgha, échkin at.

Genette, *f.* يبان كديسي yaban kédisi.

Genèvre, *f.* اردج تخمي ardedj toqhoumou.

Genevrer, *m.* اردج اغاجى ardedj aghadje.

Génie, *f.* پري péri, جن djinn, ديو dév; انسانى بكلين ملك insane békléyén mélék; طوغشدن اولان آلم doghouchdan olan alem; هزار فنلك hézar fénnlik; مهندسلك muhéndislik.

Genièvre, *m.* اردج اغاجى تخمي ardedj aghadje, toqhoumou.

Génisse, *f.* دوكه duyé.

Génitif, *m. T.* اصلى asli.

Génitoires, *m. pl.* خايه qhaya, طشاق tachak.

Genou, *m.* ديز diz.

Genre, *m.* جنس djins, صوي soy, نوع névï, دورلو turlu.

Gens, *m. et f. pl.* انسانلر insanlar, هر كس hér kés, ال él.

Gent, *f. p. u.* طايفه tayifé.

Gentiane, *f.* چنتيان اوتى tjintiyan otou, چنتيانه tjintiyané.

Gentil, ile, *a.* بت پرست كبي pout pérést guibi; — *m.* بت پرست pout pérést.

Gauchir, *v. n.* بر از بر یکا دونمك bir az bir yana déunmék, صاولق savoulmak; * صدق ایله اشلمك sedk ilé ichlémémék.

se Gaudir, *v. r.* کیفلنمك kéyflénmék.

Gaufre, *f.* کومج guéumédj.

Gaule, *f.* اوزون چبوق اکجه indjé ouzoun tjibouk; دکنك déyénék.

Gauler, *v. a.* قرمق (fendek, djéviz) kermak.

Gaupe, *f. fa.* پرت پوشان زنه pértï puchan zénné.

se Gausser, *v. r. fa.* de qc. برینی مسخره ایتمك birini masqhara étmék.

Gausserie, *f. fa.* مزاق mézak, ذوق zévk.

Gavache, *m. fa.* کولخانی kulqhani.

Gavion, *m. fa.* خرتلاق qhertlak.

Gaze, *f.* بر نوع برنجك bir névï burundjùk.

Gazelle, *f.* غزال ghazal.

Gazetier, *m.* غازتاجی guazétadje.

Gazette, *f.* غازتا guazéta, خبر کاغدلری qhabér kiaghetléri.

Gazon, *m.* اوت ایله چقمش طپراق ot ilé tjekmech toprak.

Gazouiller, *v. a.* جولدمك (kouch) djivildémék; چغلداماق (sou) tjegheldamak.

Geai, *m.* صقصغان sakseghan; الا قرغه ala kargua.

Géant, *m.* — te, *f.* دیو dév, عفریت ifrit.

*Geindre, *v. n. fa.* مزلدانمق mezeldanmak.

Gelée, *f.* طوك don, بوز bouz; طاوق کوکسی tavouk guéuksu; — blanche, قراغی keraghe.

Geler, *v. a.* طوکدرمق dondourmak; بوز طوك ایله بوزمق bouz, don ilé bozmak, صووغق sovoutmak; *v. n. et i.* طوکمق donmak, اوشیمك uchumék; se — *v. r.* طوکمق donmak, بوز طوکمق bouz donmak.

Gélinotte, *f.* سیز پلیج sémiz pilidj; — de bois, چیل tjil (kouch).

Gélivure, *f.* اغاجلرك صووقدن یانمسی aghadjlaren sovoukdan yanmase.

Gémaux, *m. pl. T.* جوزا برجی djévza bourdjou.

Gemelle, *v.* Jumelle.

Gémir, *v. n.* (de, sur qc.), آه اه و فغان ایتمك ah, ah ou fighan étmék, ایچرسن چکمك itjérisin tjékmék.

Gemme, *a. m.* sel —, قیا توزی kaya touzou.

Gênant, te, *a.* کوج guudj, زحمتلو zahmétli.

Gencive, *f.* دیش اتی dich éti.

Gendarme, *m.* اتلو عسکر atle askér; Gendarmes, *pl.* قغلجمجق kegheldjemdjek; الماس بوزی élmas bouzou; کوز لکهسی guéuz lékési.

se Gendarmer, *v. r. fa.* قزمق kezmak, آتشلنمك atéchlénmék.

Gendre, *m.* داماد damad, كويكو guuyéguu (guuvéyi).

Gêne, *f.* اسكنجه isképdjé, ازيت éziyét; زور zor.

Généalogie, *f.* سلسله صوي دفترى silsilé (sinsilé), soy déftéri.

Gêner, *v. a.* صقمق sekmak, صقشترمق sekechtermak, زورلق zorlamak, زور ايتمك zor étmék.

Général, le, *a.* عومى umoumi; en —, *ad.* عوماً umoumén, على السويه aléssséviyé.

Général, *m.* جنرال djénéral, سردار sérdar, سر عسكر sér askér; عوم umoum, چوغى اك én tjoghou.

Généralat, *m.* سردارلق sérdarlek, سر عسكرلك sér askérlik, جنراللق générallek.

Généralement, *ad.* عوماً umoumén, على السويه aléssséviyé.

Généraliser, *v. a.* عومى ايتمك umoumi étmék, خرج عالم ايتمك qhardj além étmék.

Généralissime, *m.* سردار اكرم sérdarï ékrém..

Génération, *f.* طوغرمقلق doghourmaklek; سلسله silsilé (sinsilé), صوى soy.

Généreux, euse, *a.* كريم kérim, كرم صاحبى kérém sahibi; جومرد djéumérd.

Générosité, *f.* كرم kérém, جومردلك djéumérdlik.

Genêt, *m.* قاتر طرناغى kater ternaghe.

Genet, *m.* يورغه اشكين ات yorgha, échkin at.

Genette, *f.* يبان كديسي yaban kédisi.

Genèvre, *f.* اردج تخمي ardedj toqhoumou.

Genevrer, *m.* اردج اغاجى ardedj aghadje.

Génie, *f.* پرى péri, جن djinn, ديو dév; انسانى بكلين ملك insane békléyén mélék; طوغشدن اولان آلم doghouchdan olan alem; هزار فنلك hézar fénnlik; مهندسلك muhéndislik.

Genièvre, *m.* اردج اغاجى تخمي ardedj aghadje, toqhoumou.

Génisse, *f.* دوكه duyé.

Génitif, *m. T.* اصلى asli.

Génitoires, *m. pl.* خايه qhaya, طشاق tachak.

Genou, *m.* ديز diz.

Genre, *m.* جنس djins, صوي soy, نوع névi, دورلو turlu.

Gens, *m. et f. pl.* انسانلر insanlar, هر كس hér kés, ال él.

Gent, *f. p. u.* طايفه tayifé.

Gentiane, *f.* چنتيان اوتى tjintiyan otou, چنتيانه tjintiyané.

Gentil, ile, *a.* بت پرست كبي pout pérést guibi; — *m.* پت پرست pout pérést.

Gentil, ille, *a.* تربیه‌لو térbiyéli, چلبی tjélébi, لطیف latif, کوزل guuzél, دلبر dilbér.

Gentilhomme, *m.* کیشی زاده kichi zadé.

Gentilhommerie, *f.* زادەلك zadélik.

Gentilité, *f.* پت پرستلك pout péréstlik.

Gentilesse, *f.* چلبیلك tjélébilik.

Gentiment, *ad. fa.* چلبی tjélébi, لطیف latif.

Génuflexion, *f.* دیز چوکمه diz tjéukmé.

Géodésie, *f.* علم المساحت ilmulmésahat.

Géographe, *m.* خطّاط البلاد qhattat ulbilad.

Géographie, *f.* تخطیط بلاد taqhtitï bilad.

Geole, *f.* زندان zendan.

Geolier, *m.* — ière, *f.* زندانجی zendandje.

Géomance, Géomancie, *f.* رمل réml, رمّالق rémmallek.

Géomancien, *m.* — ienne, *f.* رمّال rémmal, فالجی faldje.

Géomètre, *m.* مهندس muhéndis.

Géomètrie, *f.* علم هندسه ilmï héndésé, یر اولچمه‌سی yér éultjmési.

Géranium, *m.* عطر eter (ot).

Gerbe, *f.* دمت démét, * دمت عشری démét éuchuru.

Gerbée, *f.* یاری دوکلمش بغداي دمدي yare déuyulmuch boughday démédi.

Gerber, *v. a.* دمت ایتمك بغلمق démét étmék, baghlamak, بر بر اوستنه یغمق (fetjelare) biri bir ustuné yeghmak.

Gerce, *f.* کتاب قوردي kitab kourdou; کوه guuvé.

Gercer, *v. a.* یرتمق yertmak, یارمق yarmak; — *v. n. et* se — *v. r.* پاتلمق patlamak.

Gerçure, *f.* یارق yarek, یرتق yértek, s.

Gèrer, *v. a.* چکوب چویرمك tjékip tjévirmék, گوزتمك guéuzétmék.

Gerfaut, *m.* طوغان doghan, بویمل قوشی béuymél kouchou.

Germain, ne, *a.* اصل asel, بر صویدن bir soydan; cousin —, cousine —, ایکی قرداش چوجقلری iki kardach tjodjouklare.

Germandrée, *f.* قصه‌جق محمود kessadjek mahmoud.

Germanique, *a.* نمچه‌جه némtjédjé.

Germe, *m.* فلس filis, filiz.

Germer, *v. n.* فلسلنمك filislénmék, فلس ویرمك filis vérmék.

Gésier, *m.* قرصاق koursak.

Gésir, *v. n.* یاتمق (éqhtiar) yatmak.

Gesse, *f.* یصي مرجمك yasse mérdjimék.

Geste, *m.* حركت harékét.

Gesticuler, *v. n.* دورلو حركت ايتمك turlu harékét étmék, لاقردیده الني اويناتمق lakerdeda élini oynatmak.

Gestion, *f.* چكوب چويرمه tjékip tjévirmé.

Gibbeux, euse, *a. T.* قنبور kambour.

Gibbosité, *f.* قنبورلق kambourlouk.

Gibecière, *f.* آو چنطه‌سي av tjantase; حقه‌باز چنطه‌سی hokkabaz tjantase.

Gibelet, *m.* فچي بورغيسی fetje bourguousou.

Giberne, *f.* فشكلك fichéklik, غيرت ghayrét qouchaghe.

Gibet, *m.* دار اغاجی dar aghadje.

Gibier, *m.* يبان حيوانی yaban hayvane.

Giboulée, *f.* صقصغان sakseghan.

Giboyer, *v. n. T.* يبان حيوانی اولامق yaban hayvane avlamak.

Giboyeux, euse, *a.* طولو آو dolou av.

Gigantesque, *a.* ديوكبی dév guibi.

Gigot, *m.* قويون بودي koyoun boudou.

Gigotter, *v. n.* بجاقلرينی صللمق badjaklarene sallamak.

Gilet, *m.* يلك yélék, زبون zeben.

Gimblette, *f.* سميد simid, حلقه halka.

Gingembre, *m.* زنجفيل zéndjéfil.

Ginguet, ette, *a.* ضعيف zayef, فنا féna.

Girafe, *f.* زرنافه zurnafa, زرافه zurafé.

Girandole, *f.* قوللو شمعدان kollou chamdan; مجوهر چچك mudjévhér tjitjék.

Girofle, Gérofle, *m.* clou de —, قرنفيل karamfil, قوري قرنفيل kourou karamfil.

Giroflée, *f.* فرنك منكشه‌سي frénk ménékchési.

Giron, *m.* قوين koyoun, قوجاق koudjak.

Girouette, *f.* يل قوان yél kovan.

Gisant, te, *a.* يتان yatan.

Gîte, *m.* يتاق yatak, يتاق يري yatak yéri.

Giter, *v. n. fa.* كيجه ياتمق guédjé yatmak.

Givre, *m.* قراغی keraghe.

Glace, *f.* بوز bouz; آينا جامي ayna djame; عربه پنجره‌سی araba péndjirési; الماس بوزي élmas bouzou; *صووقلق sovouklouk; Glaces, *pl.* طوكدرمه dondourma.

Glacé, ée, *p. et a.* طوكمش donmouch; سرلو serrle; پك پارلاق pék parlak.

Glacer, *v. a.* طوكدرمق dondourmak; بوز كبی ايتمك bouz guibi étmék; *T.* سرلمق serlamak; شكرلمك chékérlémék; — *v. n. et*, se —, *v. r.* طوكمق donmak.

Glacieux, euse, *a.* بورلو bouzlou, لكەلو lékéli, ندرلو nédirli (djévahir).

Glacière, *f.* بورخانه bouzqhané.

Glacis, *m.* اينش énich, اينش ير énich yér; سرّ serr (tjanak itjin).

Glaçon, *m.* بيوك بوز پارچەسي béuyuk bouz partjase.

Gladiateur, *m.* قلقان قلچ اوينيان kalkan keledj oynayan.

Glaïeul, *m.* ماوي زنبق mavi zambak.

Glaire, *f.* بلغم balguam, صاليار salyar, توكرك tukruk; يمرطه اغى youmourta aghe.

Glaireux, euse, *a.* بلغم كبي balguam guibi, صواشق sevachek.

Glaise, *f.* چومەلكجي طپراغى tjéumlékdji topraghe, بالچق baltjek.

Glaiseux, euse, *a.* بالچقلو baltjeklo.

Glaisière, *f.* طپراق قوبوسي toprak kouyousou.

Glaiteron, *m. v.* Bardane.

Glaive, *m.* قلچ keledj.

Glanage, *m.* بشاق دوشرمه bachak dévchirmé.

Gland, *m.* پليد يمشي pélid yémichi, پلاموط palamout.

Glande, *f.* بيز biz (béz), ات بيزي ét bézi.

Glandée, *f.* پلاموط طوپلمه palamout toplama.

Glandule, *f.* بيزجك bézdjik.

Glanduleux, euse, *a.* بيزلو bézli.

Glane, *f.* بر اوچ بشاق bir avoudj bachak; بر هونك bir hévénk (armoud); بر ديزي bir dizi (soghan).

Glaner, *v. a. et n.* بشاق طوپلمق bachak toplamak.

Glapir, *v. n.* هو هو ايتمك hév hév étmék, اوغنمق oghounmak.

Glas, *m.* اولى چاكى چالمق éulu tjane tjalmak.

Glissade, *f.* قايپه kaypma, قايمه kayma.

Glissant, te, *a.* قايپاق kaypak, قياغن kayaghan.

Glisser, *v. n.* قايمق kaymak, قايپق kaypmak; سوشمك sivichmék; *sur qc. اصول ايله اورمينه وارمق ousoul ilé uzériné varmak; *v. a.* (qc. dans), خبرسز ايچرو صوقق qhabérsiz itjéri sokmak; se —, *v. r.* ايچنه صوقلمق itjiné sokoulmak.

Glissoire, *f.* قياجق بوز kayadjak bouz.

Globe, *m.* كره kurré.

Globule, *f.* يوالق youvalak, دوكمەجك duymédjik.

Gloire, *f.* نام nam, اعتبار itibar, شان chan, سلطنت saltanat; فضولق fodoullouk; ابديّت ébédiyét, كبر kibir.

Glorieux, euse, *a.* نامدار namdar, يوجه yudjé, مشهور méch-

hour, شانلو chanle; عزّته اعتباره لايق izété, itibara layek; فضول fodoul, كبرلو kibirli.

Glorifier, *v. a.* تقديس ايتمك takdis étmék, اولولمق ouloulamak; se —, *v. r.* de qc. بر شيء اوكمك bir chéyé éuyunmék.

Glose, *f.* شرح chérh; معنى maana, حاشيه hachiyé.

Gloser, *v. a. et n.* شرح ويرمك chérh vérmék; حاشيه يازمق hachiyé yazmak.

Gloseur, *m.* euse *f.* طاكه الان dana alan; يكلش شرح ويرن yanlech chérh vérén.

Glossaire, *m.* لغت كتابى loughét kitabe.

Glousser, *v. n.* قوقوغدامق kokoghdamak.

Glouteron, *m.* طول صورت doul avrat.

Glouton, onne, *a.* — *m.* چوق يين tjok yéyén, بوغاز دوشكنى boghaz duchguunu.

Glu, *f.* اوكسه éuksé.

Gluant, te, *a.* ياپشغن yapechghan.

Gluau, *m.* اوكسه چبوغى éuksé tjiboughou.

Gluer, *v. a.* ياپشغن ايتمك yapechghan étmék.

Glui, *m.* قبا صمان kaba saman.

Glutineux, euse, *a.* ياپشغن yapechghan.

Gnome, *m.* Gnomide, *f.* پرى péri, ديو dév.

Gnomon, *m. T.* كونش ساعتى ميلى guunéch saate mili.

Go, tout de —, *ad. fa.* تكليفسز téklifsiz.

Gobbe, *f.* زهرلو لقمه zéhirli lokma.

Gobelet, *m.* فنجان findjan; قدحكارلق kadéhkiarlek; قدحكار kadéhkiar.

Gobelotter, *v. n.* قدح قدح ايچمك kadéh kadéh itjmék.

Gober, *v. a.* چينه‌مدن يوتمق tjéynémédén youtmak; صورمق (youmourtaye) sormak; تيز تيز اينانمق téz inanmak; چاپجق طوتمق tjapedjak toutmak.

se Goberger, *v. r. fa.* de q. برينى مزاق ايتمك birini mézak étmék.

Gobet, *m. fa.* لقمه lokma.

Gobin, *m.* قنبور kambour; un plaisant —. مقلّيد moukallid.

Goblin, *m.* قره قوجلوس kara kondjolos.

Godailler, *v. n. fa.* پتلايه سيه ايچمك patlayaseya itjmék.

Godelureau, *m. fa.* يوصمه yosma.

Godenot, *m.* حقه‌باز صورتلرى hokkabaz sourétléri; **fa.* ياقشقسز يكچوك ادم yakecheksez kutjuk adam.

Godet, *m.* كاسه kiasé; *T.* قوغا kogha (kova); مديه قبوغى midya kaboughou.

Godron, *m.* دكرمي پوتك déyirmi potik.

Goffe, *a. fa.* ياقشقسز yakeçheksez, قبا kaba, احمق ahmak.

Gogaille, *f. fa.* ضيافت ziyafét.

Gogo, *ad. fa.* vivre à —, ذوق و صفاده اولق zévk ou séfada olmak.

Goguenarder, *v. n.* اشك شقاسى ايمك échék chakase étmék.

Goguenarderie, *f.* اشك شقاسى échék chakase.

Goguettes, *f. pl.* جنبشلو شـــى djumbuchlu chéy, خوراته qhorata; être en —, جنبشلو اولق djumbuchlu olmak.

Goinfre, *m. fa.* بوغاز دوشكنى boghaz duchguunu.

Goinfrerie, *f. fa.* بوغاز دوشكنلكى boghaz duchguunluyu.

Goître, *m.* اور our.

Goîtreux, euse, *a.* اورلو ourlou.

Golfe, *m.* كورفز kéurféz, دكز دنيز قولاغى déniz koulaghe.

Golis, *m.* يكرمي ياشنده اغاج yirmi yachenda aghadj.

Gomme, *f.* صغ samgh (zamk); — adragant, كتره kitré; — gutte, پوتهلبه poutalamba, غوطه غبه ghouta ghamba; — ammoniac, چادر اوشاغى tjader ouchaghe.

Gommer, *v. a.* صغلمق samghlamak.

Gommeux, euse, *a.* صغ ويرن samgh vérén; صغ كبى samgh guibi.

Gond, *m.* رزه rézé, قپو رزهسي kapou rézési.

Gondole, *f.* وندك قايغى vénédig kayeghe.

Gonfler, *v. a.* ششورمك chichirmék, قبارتمق kabartmak; — *v. n. et* se — *v. r.* ششمك chichmék, قبارمق kabarmak.

Gonin, *a. fa.* maitre —, فلكك چنبرندن كچمش féléyin tjémbérindén guétjmich.

Gonorrhée, *f. T.* بل صووقلغى bél sovouklughou.

Gord, *m. T.* بالق حوضي balek havouzou.

Gorge, *f.* بوغاز boghaz; كوكس guéuks; قوين koyoun; قرصاق koursak, بوغاز boghaz, طار كچيد dar guétjid.

Gorgée, *f.* يودم youdoum.

Gorger, *v. a.* مانجه ايله طولدرمق mandja ilé doldourmak, طقه باصه يدرمك teka basa yédirmék; *يغمق yeghmak; se —, *v. r.* طقه باصه يمك teka basa yémék.

Gosier, *m.* بوغاز boghaz; خرتلاق qhertlak.

Gouache, *f.* صو ايله نقش sou ilé nakch.

Goudron, *m.* قطران katran.

Goudronner, *v. a.* قطرانلمق katranlamak.

Gouffre, *m.* كرداب guirdab; اسرافجى israfdje, مسرف musrif.

Goujon, *m.* قيا بالغى kaya baleghe; ميل mil; زوانا zevana.

Goujonner, *v. a.* زوانا ايله اكلمك zevana ilé éklémék.

Goujure, *f. T.* كرتك kértik.

Goulée, *f. fa.* لقمه بيوك béuyuk lokma.

Goulet, *m.* ليمانك طار بوغازي limanen dar boghaze.

Gouliafre, *a. fa.* اج كوزلو adj guéuzlu.

Goulot, *m.* شيشه‌نك طار بوغازي chichénin dar boghaze.

Goulu, ue, *a.* چوق يين tjok yéyén.

Goulu, *m.* چوق ييجي tjok yéyidji, بوغازلو boghazle.

Goupille, *f. T.* چوي tjivi.

Goupiller, *v. a.* چويلمك tjivilémék.

Gour, *m.* چقور tjoukour.

Gourd, de, *a.* صووقدن اويشمش sovoukdan ouyouchmouch, قازق كبى اولمش kazek guibi olmouch.

Gourde, *f.* يوزمه قباغى yuzmé kabaghe.

Gourdin, *m. fa.* صوپا sopa, طويافه toyaka.

Gourdiner, *v. a. fa.* دوكمك déuymék, دكنك اورمق déyénék vourmak.

Goure, *f.* ياپه بوزوق اجزا yapma, bozouk édjza.

Goureau, *m.* بر نوع اري انجير bir névi iri indjir.

Gourgandine, *f. fa.* زوقاق روسپي‌سي zoukak rospousou.

Gourmade, *f.* يومرق youmrouk.

Gourmand, de, *a.* — *m.* چوق ييجى tjok yéyidji, اج كوزلو adj guéuzlu.

Gourmander, *v. a.* پك ازارلمق pék azarlamak.

Gourmandise, *f.* چوق ييجيلك tjok yéyidjilik, بوغاز دوشكنلكى boghaz duchguunluyu.

Gourme, *f.* صقاغيسى ات at sakaghese.

Gourmer, *v. a.* يمروقلمق youmrouklamak; اته چكه رنجيري ata tjéné zéndjiri كچورمك guétjirmék.

Gourmet, *m.* شراب طانيان charab taneyan.

Gourmette, *f.* چكه رنجيري tjéné zéndjiri.

Gousse, *f.* قبوق kabouk (térékénin).

Gousset, *m.* قولتق koltouk; قولتق قوقوسي koltouk kokousou; طون جبي don djébi.

Goût, *m.* داد dad, لذت lézzét; قوقو kokou.

Goûter, *v. a.* داتمق datmak, دادنه بقمق dadena bakmak; * دتمك dénémék; طتلو كلمك tatle

guélmék, خوشنه قلمك qhochouna guélmék; *v. n.* اخشام ماجهسی یمك aqhcham mandjase yémék; —, *m.* اخشام ماجهسی aqhcham mandjase.

Goutte, *f.* طلله damla; نقریس nikris; *fa.* ne . . . —, هیچ بر شی hitj bir chéy.

Gouttelette, *f. fa.* طلمجق damladjek.

Goutte-rose, *f.* یوز یلانجغی yuz yelandjeghe.

Goutte-sereine, *f.* قره پرده (guéuzdé) kara pérdé.

Goutteux, euse, *a.* نقریسلو nikrisli.

Gouttière, *f.* طام اولوغی dam oloughou.

Gouvernail, *m.* دومن dumén.

Gouvernante, *f.* پاشا قریسی pacha karese; طایه daya; بر اوی چویرن قز bir évi tjévirén kez.

Gouvernement, *m.* پاشالق pachalek; شهر امینلکی chéhir éminliyi; دولت dévlét; رسوم دولت rousoumï dévlét.

Gouverner, *v. a.* حکم ایتمك héukm étmék, سلطنت سورمك saltanat surmék; چکوب چویرمك tjékip tjévirmék; se —, *v. r.* هر ایشنی بولنده ایتمك hér ichini yolounda étmék, عربسی چکورمك éumrunu guétjirmék.

Gouverneur, *m.* والی vali, حاکم hakim, ضابط zabit; پاشا pacha; شهر امینی chéhr émini; لالا lala, دادا dada; ناظر nazer.

Grabat, *m.* فنا دوشك féna déuchék.

Grabuge, *m. fa.* از نزاع az niza.

Grace, *f.* کرم kérém, عنایت inayét, لطف loutf; ایولك éyilik, دوستلق dostlouk; یاقشق yakechek, یوز نوری yuz nourou; الله عنایتی allahen inayéti; de —, *ad.* لطف کرم ایله loutf, kérém éylé.

Graciable, *a. T.* عفو اولنور afv olounour.

Gracieuseté, *f. fa.* چلبیلك tjélébilik; بخشیش baqhchich.

Gracieux, euse, *a.* یاقشقلو yakechkle, خوش qhoch; سویلجك sévilédjék, لطیف latif, عنایتلو inayétli.

Gracilité, *f.* سس تمیزلکی sés témizliyi.

Gradation, *f.* درجه درجه چقمه dérédjé dérédjé tjekma.

Grade, *f.* مرتبه mértébé, رتبه rutbé, پایه payé.

Gradin, *m.* بصمق basamak.

Graduel, elle, *a.* درجه درجه dérédjé dérédjé.

Graduer, *v. a.* درجه درجه بولمك dérédjé dérédjé béulmék; مدرس مرتبه‌سی ویرمك mudéris mértébési vérmék.

Graillement, *m.* قبا بوغق سس kaba, boghouk sés.

Graillon, *m.* مانجه ارتنديسي mandja artendese; مرمر توزي mérmér tozou; Marie —, *fa.* پرت پوشان زله pértï puchan zénné.

Grain, *m.* بغداي دانه‌سی boughday danési, بغداي boughday; دانه dané, tané; قصرغه kasergha.

Graine, *f.* تخم دانه‌سي toqhoum danési; تخم دانه toqhoum dané.

Graisse, *f.* يغ yagh.

Graisser, *v. a.* ياغلمق yaghlamak.

Graisseux, euse, *a.* ياغلو yaghle.

Gramen, *m. T.* تجن tjumén.

Grammaire, *f. T.* صرف sarf.

Grand, de, *a.* بيوك béuyuk, اولو oulou.

Grandelet, ette, *a.* اپ ايو بيوك ép éyi béuyuk.

Grandeur, *f.* بيوكلك béuyukluk, يوجه‌لك yudjélik; سلطنت saltanat.

Grandir, *v. r.* بيومك béuyumék.

Grand'-mère, *f.* نه nené, niné.

Grand-père, *m.* ده dédé.

Grand'-oeuvre, *m.* كميا kimya.

Grange, *f.* بغداي انباري boughday ambare.

Grappe, *f.* صالقم salkem; بجلغان bedjelghan.

Grappiller, *v. n. et a.* باغ بوزمندن صكره باغده اوزم طوپلمق bagh bozoumoundan sonra baghda uzum toplamak.

Grappillon, *m.* صالقمجق salkemdjek.

Gras, sse, *a.* سيز sémiz, ياغلو yaghle; كيرلو kirli, يغاديلو yaghadele; قالن kalen; —, *m.* سيزلك sémizlik, ياغلولق yaghlelek; — de la jambe, بالدر balder.

Gras-double, *m.* اشكنبه ichkémbé.

Grasset, ette, *a. fa.* براز سيز biraz sémiz.

Grasseyer, *v. n.* پلتكلنمك péltéklénmék.

Grasseyeur, euse, *a.* پلتك pélték.

Gratifier, *v. a.* ايلك ايلمك éylik étmék, برينك كوكلن خوش ايلمك birinin guéuynun qhoch étmék.

Gratin, *m.* تنجره قازنديسي téndjéré kazendese.

Gratis, *ad.* بادهوا badihéva (bédahva), جابه djaba, مفت mouft.

Gratitude, *f.* ايلك بلمه éylik bilmé.

Grateau, *m. T.* رنده réndé.

Gratte-borse, *f.* قويمجي فرچه‌سی kouyoumdjou fertjase.

Gratte-cu, *m.* ايت بورنی it bournou.

Gratteleux, euse, *a.* اويوزلو ouyouzlou, اويوز ouyouz.

Grattelle, *f.* قوري اويوز kourou ouyouz.

Gratter, *v. a.* قاشمق kachemak; قازمق kazemak, اشمك échmék.

Grattoir, *m. T.* رنده réndé.

Gratuit, te, *a.* بادهوا badihava, بخشيش baqhchich, مفت mouft.

Gratuité, *f.* بادهوالق badihavalek, مفتلك mouftlouk, لايغندن زياده بخشيش layeghendan ziadé baqhchich.

Grave, *a.* اغر agher; اغر باشلو agher bachle; مهم muhimm; تيز tiz, انجه indjé (sés).

Gravelée, *a. f. T.* cendre —, دورديي كولى dortou kulu.

Graveleux, euse, *a.* چاقللو tjakelle, قوملو koumlou; * قرمه قرش karma karech.

Gravelle, *f.* انسان ايچروسنده اولان قوم insan itjérisindé olan koum.

Gravelure, *f. fa.* عبث ادبسز سوز abés, édébsiz séuz.

Graver, *v. a.* قازمق kazmak, اويمق oymak, قلم ايله قازمق kalém ilé kazmak, شكاف ايتمك chikiaf étmék.

Graveur, *m.* قلمكار kalémkiar; مهر قزان méuhur kazan; قالبجي kalepdje; شكافجي chikiafdje, طامجى tamdje.

Gravier, *m.* چاقل tjakel, چاقل طاشي tjakel tache, قوم koum.

Gravir, *v. a.* طرمانمق termanmak.

Gravité, *f.* اغرلق agherlek; مهملك muhimmlik; اغر باشلولق agher bachlelek; تيزلك tizlik, انجه لك indjélik (sésin).

Graviter, *v. n.* اغر اولمق agher olmak.

Gravois, *m.* اري الچي پارچه لري iri altje partjalare; يقق دوكندييسي yekek déukundusu.

Gravure, *f.* قلمكارلق kalémkiarlek; مهر قازمه méuhur kazma; شكافجيلق chikiafdjelek; شكاف chikiaf, قلم kalém, طام tam.

Gré, *m.* ارادت iradét, كوكل guéunul; ايلك éylik, دوستلق dostlouk; تشكرلك téchékkurluk; de —, *ad.* استيرك istéyérék, جان و كوكلدن djan ou guéunuldén; bon —, استيرك istéyérék; mal — كوكلسز guéunulsuz; à votre —, سنك كوكلكجه sénin guéunlundjé.

Grec, Grecque, *a.* روجه roumdja.

Gredin, inne, *a.* مسكين miskin, پيس pis, خور qhor, الچق altjak; —, *m.* دلنجي diléndji.

Gredinerie, *f.* دلنجيلك diléndjilik, محتاجلق méuhtadjlek.

Greffe, *m.* دفترخانه déftérqhané.

Greffe, *f.* آشي فليسي ache filizi, كور guéuz ; آشلمه achlama.

Greffer, *v. a.* آشلمق achlamak, ايتمك آشي ache étmék.

Greffier, *m.* دفترخانه كاتي déftérqhané kiatibi.

Greffoir, *m.* آشي بچاغي ache betjaghe.

Grège, *f. et a.* soie —, خام ايپك qham ipék.

Grêle, *a.* انجه اوزون indjé ouzoun ; طوري dourou, برّاق bérrak.

Grêle, *f.* طولو dolou (yaghmour).

Grêlé, ée, *a.* طولو اورمش dolou vourmouch ; *fa.* چچك يوزوغي tjitjék bozoughou.

Grêler, *v. i.* طولو يغمق dolou yaghmak ; — *v. a.* طولو اورمق dolou vourmak.

Grêlon, *m.* اري طولو دانه‌سي iri dolou danési.

Grelot, *m.* چكردك tjenerdak (tjengherdak).

Grelotter, *v. r.* صووقدن دترمك sovoukdan titrémék.

Gremillet, *m.* صيجان قولاغي setjan koulaghe (tjitjék).

Grenade, *f.* نار nar ; قنبره koumbara.

Grenadier, *m.* نار اغاجي nar aghade ; قنبرجي koumbaradje.

Grenadière, *f.* قنبره تورباسي koumbara torbase.

Grenaille, *f. T.* كورسه guéuvérsé.

Grenat, *m.* سليان sélyan (tach).

Grenaut, *m.* كفال بالغي kéfal baleghe.

Greneler, *v. a.* مشين دانه‌لك méchin danélémék.

Grener, *v. n.* تخلنمق toqhoumlanmak ; — *v. a.* دانه‌لك danélémék.

Greneterie, *f.* ذاخيره جيلك zaqhirédjilik, تركه‌جيلك térékédjilik.

Grenetier, *m.* ière, *f.* بغداجي boughdaydje, ذاخيرجي zaqhirédji ; تخمجي toqhoumdjou.

Grenetis, *m.* سكّه زنجيري sikké zindjiri.

Grenouille, *f.* قربغه kourbagha ; *T.* دل التي dil alte.

Grenouiller, *v. n. fa.* حيوان كبي ايچمك hayvan guibi itjmék.

Grenouillère, *f.* قربغه كولي kourbagha guéulu.

Grenu, ue, *a.* دانه‌سي بول danési bol ; دانه‌لو danéli.

Grès, *m.* چاقل tjakel ; قاب طپراغي kab topraghe.

Grésil, *m.* افاق طولو oufak dolou.

Grésiller, *v. i.* افاق طولو يغمق oufak dolou yaghmak ; — *v. a.* بوزمك buzmék.

Grésilloner, *v. n.* جزلمق djezlamak.

Gresserie, *f.* چاقل قويوسي tjakel kouyousou ; چاقلدن ياپلمش ايش tjakeldan yapelmech ich ; قاب طپراغي kap topraghe.

Grève, *f.* دوز چاقللو یالی duz, tjakelle yale; پارسده ات میدانی parisdé ét méydane.

Grever, *v. a. T.* صقمق sekmak, ازیت ویرمك éziyét vérmék, ناحق ایش ایتمك nahak ich étmék.

Griblette, *f. T.* طوکز کول بصدیسی domouz kul bastese.

Gribouillage, *m. fa.* قرمه قرش شی karma karech chéy.

Grieche, *a.* ortie —, الاجه اصرغان aladja eserghan; pie —, افاق صقصغان oufak sakseghan; * چکشجی صورت tjékichidji avrét.

Grief, *m.* ضرر zarar, زیان ziyan; ایچون زیان شکایت ziyan itjin chikiayét.

Grief, ième, *a.* اغر agher, کوج guudj, زور zor.

Grièveté, *f* قباحتك بیوکلکی kabahaten béuyukluyu.

Griffe, *f.* پنجه péntjé, جرنق djernak, طرنق ternak; مهر méuhur; طغه damgua; صوغان soghan.

Griffer, *v. a.* پنجه چرنق طرنقله طوتمق péntjé, djernak, ternaklé toutmak.

Griffon, *m.* عنقا anka (kouch).

Griffonnage, *m.* چزق مزق tjezek mezek.

Griffonner, *v. a. et n.* چزق مزق ایتمك tjezek mezek étmék; مسوده چقرمق musvéddé tjekarmak.

Grignon, *m.* اکمك کناری ékmék kénare; — s d'olives, زیتون جبرسی zéytin djibrési.

Grignoter, *v. a.* صیره صیره یمك seyera seyera yémék; * *fa.* بر از کار ایتمك bir az kiar étmék.

Grigou, *m. fa.* مسکین miskin; پخیل paqhel, ناکس na kés.

Gril, *m.* اصقره eskara (alat).

Grillade, *f.* اصقره ایتمه eskara étmé; اصقره eskara (ét).

Grille, *f.* پرمقلق parmaklek, قفص kafés.

Griller, *v. a. et n.* اصقرده پشرمك eskarada pichirmék, اصقره ایتمك eskara étmék; یقمق yakmak; پرمقلق چکمك parmaklek tjékmék; اصقرده پشمك eskarada pichmék, اصقره اولق eskara olmak.

Grillet, *f.* چکرداق tjenerdak.

Grillon, *m.* چرتلاق tjertlak.

Grimace, *f.* عجایب چهره adjaïb tjéhré, یوز بورشترمه yuz bourouchtourma; فنا بوروشق féna bourouchouk; مراییلق murayilik.

Grimacer, *v. n.* عجایب چهره کوسترمك adjaïb tjéhré guéustérmék, یوز بورشترمق yuz bourouchtourmak; فنا بورشق اولق féna borouchouk olmak.

Grimacier, *m.* ière, *f.* یوز

بورشتريجي yuz bouroutchtouroudjou; *مرايي murayi.

Grime, *m. fa.* مكتب چوجغي mékteb tjodjoughou.

Grimelin, *m. fa.* چوجق مشربلو tjodjouk méchrébli; چوجق اويونى اويناين tjodjouk oyounou oynayan.

Grimeliner, *v. n. et a.* اوجز اونيامق oudjouz oynamak; بر از كار ايتمك bir az kiar étmék.

Grimoire, *m.* بوكو كتابى buyu kitabe, انلاشلمز شى anlachelmaz chéy.

Grimper, *v. n.* طرمانمق termanmak.

Grimpereau, *m.* اغاج قاقان aghadj kakan (kouch).

Grincer, *v. a.* — les dents ديش قجردامق dich kedjerdatmak.

Gringotter, *v. n.* جويلدمك djivildémék; مرلدانمق mereldanmak.

Griotte, *f.* وشنه vichné.

Griottier, *m.* وشنه اغاجى vichné aghadje.

Grippe, *f. fa.* ديوانه‌لك divanélik, دلولك délilik; حليه hulya.

Gripper, *v. a.* چالمق tjalmak, قاپمق kapmak; يتشوب طوتمق yétichip toutmak; se —, *v. r.* چكلمك tjékilmék; كندو باشنه حليه‌لر قومق kéndi bachena hulyalar komak.

Gris, se, *a.* كول رنكى kul rén-gui, قر ker; *قفه‌يى طوتمش kafaye toutmouch.

Gris, *m.* قر ker, قر رنك ker rénk.

Grisâtre, *a.* قرجه kerdja.

Griser, *v. a.* قفه‌يى طوتدرمق kafaye toutdourmak.

Grison, nne, *a.* قر ker, اق صاچلو ak satjle, صاچي اغرمش satje agharmech.

Grison, *m.* اق قر صقالو ak, ker sakalle; اق اثوابلو خدمتكار ak ésbable qhezmétkiar; *fa.* اشك échék.

Grisonner, *v. n.* اغارمق (satj) agharmak.

Grive, *f.* اردج قوشى ardedj kouchou.

Grivelé, ée, *a.* اق و قر بنكلو ak vé ker bénékli.

Grivelée, *f. fa.* جب ايشي djéb ichi, ايشدن صنعتدن چاله ichdén, sanaatdan tjalma.

Griveler, *v. n. fa.* ايشدن صنعتدن چالمق ichdén, sanaatdan tjalmak.

Grivois, oise, *a. m.* كيفلو kéyfli, صاق sak.

Grognard, *m.* مرلدانيجي mereldanedje.

Grogne, *f. fa.* استمزلك istémézlik.

Grogner, *v. n.* باغرمق (domouz) baghermak; *fa.* مرلدانمق mereldanmak.

Grogneur, euse, *a. m.* مرلدانيجي mereldanedje.

Groin, *m.* طوكز بورنی domouz bournou.

Grommeler, *v. n.*-*fa.* مرلدانمق mereldanmak.

Grondable, *a.* سوكلمجك séuyulédjék.

Gronder, *v. n.* مرلدانمق mereldanmak; — *v. a.* سوكمك séuymék, ازارلمق azarlamak.

Gronderie, *f.* باغروب چاغرمه baghereb tjagherma, ازارلمه azarlama.

Gros, sse, *a.* قالن kalen; حامله hamilé, كبه guébé; قبا kaba; بيوك béuyuk, كلّيتلو kulliyétli; فرطنه‌لو fertenale.

Gros, *m.* اك قالن قوي بيوك پايی én kalen, kavi, béuyuk paye; اك اقتضالوسی الرو كلنی كوجی én iktizalese, iléri guéléni, guudju; غروشك ghrochik (bir sikké); درهم dirhém; — *ad.* چوق tjok; en —, *ad.* بتوي butévi, بتون بتونه butun butuné.

Groseille, *f.* فرنك اوزمي frénk uzumu.

Grosse, *f. T.* اون ايكی دسته on iki testé.

Grosserie, *f.* قبا دمر آلاتی kaba démir alate; طوبدن الش ويرش topdan alech vérich.

Grossesse, *f.* كبه‌لك guébélik, حاملەلك hamilélik.

Grosseur, *f.* قالنلق kalenlek; بيوكلك béuyukluk; شيش chich.

Grossier, ière, *a.* قبا kaba; marchand —, بيوك بازركان béuyuk bazirguian.

Grossièreté, *f.* قبالق kabalek.

Grossir, *v. a.* قالنلتمق kalenlatmak; قويلتمك kavilétmék; بيوتمك béuyutmék; ششورمك chichirmék; —, *v. n.* قالن قالنجه ششمان اولمق kalen, kalendja, chichman olmak; قويلنمك kavilénmék, قوتلنمك kouvétlénmék; ششمك chichmék; بيومك béuyumék; se —, *v. r.* كندوني بيوتمك kéndini béuyutmék.

Grotesque, *a. T.* كيفجه kéyfdjé; * عجايب adjaïb, نادر nadir.

Grotte, *f.* اين in, مغاره maghara.

Grouiller, *v. n.* قينامق kaynamak, وغلدامق vegheldamak; *fa.* قلداغمق kemeldanmak, صالنمق sallanmak.

Gruau, *f.* قبوغی چقمش يولاف ارپه kaboughou tjekmech youlaf, arpa ounou; طورنا يوريسی tourna yavrousou.

Grue, *f.* طورنا tourna; **fa.* احمق ahmak, قاز kaz.

Gruger, *v. a.* اوفاقلمق oufaklamak, پاراملك paralamak.

Grume, *f.* قبوقلو اودون kabouklou odoun.

Grumeau, *m.* لوپ lop (kan, sud).

se Grumeler, *v. r.* لوپ لوپ اولق lop lop olmak.

Grumeleux, euse, لوپ لوپ lop lop.

Gruon, *m.* طورنا يورسي tourna yavrousou.

Gué, *m.* گچيد guétjid, صغ يرِ segh yér (tjayda).

Guéable, *a.* گچيد ويرر guétjid vérir.

Guéer, *v. a.* چلقمق (sou ilé) tjalkamak.

Guenille, *f.* پچاوره patjavra, اسكي بسكي éski busku.

Guenipe, *f. fa.* زوقاق روسپيسي sokak rospousou, سورتك surtuk.

Guenon, *f.* ديشي ميمون dichi maymoun; *fa.* چركن و فنا عورت tjirkin vé féna avrét.

Guenuche, *f.* ديشي ميمونجق dichi maymoundjouk; **fa.* چركن و گيمش زنه tjirkin vé guéyinmich zénné.

Guêpe, *f.* يبان آروسي yaban arese.

Guère, Guères, *ad.* از az, چوق صق قولاي دكل tjok, sek, kolay déyil.

Guéret, *m.* بر يل اكلمين تارلا bir yel ékilméyén tarla.

Guéridon, *m.* شمعدان طبلهسي chamdan tablase.

Guérir, *v. a.* ايمك éyi étmék, صاغلمق saghaltmak; — *v. n.* (de), صاغلمق saghalmak, ايو اولق éyi olmak; se —, *v. r.* شفا بولق ايو اولق éyi olmak, chifa boulmak.

Guérison, *f.* صاغلمه saghalma.

Guérite, *f.* قراول اوطهسي karavoul odase, كچوك شاهنشين kutjuk chahnéchin (chahnichir).

Guernon, *m.* بيق beyek.

Guerre, *f.* جنك djénk, سفر séfér.

Guerrier, ière, *a. et m. f.* جنكجي djénkdji; جنكه دائر djéngué daïr.

Guet, *m.* قراول karavoul, بكجي békdji, نوبتجي néubétdji; قول kol; — apens, *m.* پوسي pousou; حيله hilé.

Guêtre, *f.* بر نوع چزمه bir névï tjizmé.

Guetter, *v. a.* پوسيده اولمق pousouda olmak, يولني كوزتمك yolounou guéuzétmék.

Gueule, *f.* بوغاز boghaz, اغز aghez; دلك délik.

Gueulée, *f. fa.* بوغاز طولو boghaz dolou; Gueules, *pl.* ادبسز سوزلر édébsiz séuzlér.

Gueuler, *v. n. fa.* اغزي بوزق اولمق aghze bozouk olmak; — *v. a. T.* صارمق (birini kéupéklér) sarmak.

Gueusaille, *f. fa.* دلنجيلر diléndjilér, مسكنلر miskinlér.

Gueusailler, *v. n.* دلنمك dilénmék.

Gueusant, te, *a.* دلنن dilénén.

Gueuser, *v. r.* دلنمك dilénmék.

Gueuserie, *f.* دلنجيلك diléndjilik; **fa.* اسكى بسكى éski buski.

Gueux, euse, *a. et m. f.* دلنجى diléndji.

Gui, *m.* برج اوكسه اغاجى bourdj, éuksé aghadje.

Guichet, *m.* قزغونلق kouzghounlouk, قپوجق kapoudjouk; پنجره كپنكى péndjéré képéngui.

Guichetier, *m.* زندانجى خدمتكارى zendandje qhezmétkiare.

Guide, *m.* قولاغز koulaghez, قولاوز koulavouz, يول كوسترن yol guéustérén.

Guider, *v. a.* يول كوسترمك yol guéustérmék, قولاوزلق ايتمك koulavouzlouk étmék; *كوترمك guéuturmék, يدمك yédmék.

Guidon, *m.* اتلو بيراغى atle bayraghe; اتلو بيراقدارى atle bayrakdare.

Guigne, *f.* بر نوع كراس bir névi kiras.

Guigner, *v. a. et n.* شاشى بقمق chache bakmak; *بر شيده كورى اولق bir chéydé guéuzu olmak.

Guignon, *m. fa.* بختسزلق (oyounda) baqhtsezlek.

Guildive, *f.* شكر هراقيسى chékér rakese.

Guilée, *f.* اكسز صغنق ansez ṣaghanak.

Guilledin, *m.* انكليز اكدشى inguiliz iydichi.

Guilleret, ette, *a.* كيفلو kéyfli; ايق ayek.

Guimauve, *f.* كل خاتم guul qhatém (qhatmi).

Guimbarde, *f.* بر نوع يوك عربه‌سى bir névi yuk arabase; اغز طنبوره‌سى aghez tambourase.

Guindal, Guindas, *m.* Guindoule, *f.* بوجرغاد bodjourghad.

Guingois, *m.* اكرى شى éyri chéy, طوغرى اولميان doghrou olmayan; de —, اكرى éyri.

Guinguette, *f.* قولتق koltouk.

Guirlande, *f.* چچكدن تلج اصغى tjitjékdén tadj, asghe.

Guise, *f.* طرز tarz, دورلو turlu; en — de, بو طريق bou tarik; نيجه nidjé.

Guitare, *f.* بر نوع لاوته bir névi lavouta.

Gymnase, *m.* تعليم خانه téalim qhané.

Gypse, *m.* آلجى altje.

Gypseux, euse, *a.* الجيلو altjele, الجيه متعلق altjeya mutaallik.

H.

H télafouz oldoughou yérlérdé bou "nechan varder.

"Ha! *i.* هي hév, يازق yazek.

Habile, *a.* الندن الملو alemle, كلور élindén guélir, قابليتلو kabiliyétli, استعدادلو istidadle; چالشقان tjalechkan.

Habilité, *f. T.* استعداد istidad, الم alem; الملولق alemlelek, قابليت kabiliyét, كلمه éldén guélmé.

Habiliter, *v. a. T.* الملو اويغون étmék.

Habiller, *v. a.* كيدرمك guéydirmék, اوروبا اثواب ياپق ourouba, ésbab yapmak; *T.* بوغازلمق boghazlamak; دوزمك (balek) duzmék; صارمق sarmak; طرامق taramak; *اورتمك éurtmék; se — *v. r.* گيمك guéyinmék.

Habit, *m.* اثواب ésvab (ésbab), اوروبا ourouba.

Habitable, *a.* ساكن اولنق sakin oladjak, اوتورجق otouradjak.

Habitacle, *m. T.* قوناق konak, اوطه‌جق odadjek; پوسله دلكي pousoula déliyi (guémidé).

Habitant, te, *a. et m. f.* اوتورر otourour, اوتوران otouran; يرلو yérli, اهالى éhali.

Habitation, *f.* قوناق konak, مكان mékian, اوطه oda; ساكن اولمجق sakin oladjak, otouradjak yér; قبيله kabilé; *T.* برابر اوترمه bérabér otourma.

Habiter, *v. a.* اوتورمق otourtmak, قوندرمق kondourmak, يـر ويرمك yér vérmék; *v. n.* قونمق konmak, اوتورمق otourmak, ساكن اولق sakin olmak.

Habitude, *f.* عادت adét, معتاد mutad; آشنالق achnalek, طانمه tanema; مزاج mizadj; قيافت keyafét.

Habituel, elle, *a.* عادت اولان adét olan.

Habituellement, *ad.* عادتدن adéttén.

Habituer, *v. a.* الشترمق alechtermak; se —, *v. r.* عادت ايدنمك adét édinmék, الشمق alechmak.

"Habler, *v. n.* اوكنمك éuyunmék.

"Hache, *f.* بالته balta, نجاق nadjak.

"Hacher, *v. n.* قيمق keymak, دوكمك déuymék; *T.* شكافلمق chikiaflamak.

"Hachereau, *m.* بالتهجق baltadjek, نجاجق nadjadjek.

"Hachette, *f.* كسر késér.

"Hachis, *m.* قيمه keyma, كوفته kéufté.

"Hachoir, *m.* قیمه کوفته تختهسی keyma, kéufté taqhtase; ساطر sater, قیمه بچاغی keyma betjaghe.

"Hachure, *f. T.* شکاف chikiaf.

"Hagard, de, *a.* یبانی yabani, بوزق bozouk.

"Haie, *f.* چت tjit, باري bare; صرا sera.

"Haillon, *m.* اسکی بسکی éski busku.

"Haine, *f.* بغض boughz, دشمنلك duchmanlek.

"Haineux, euse, *a.* بغضلو boughzlou, دشمن duchman.

"Haïr, *v. a.* بغض دشمنلك ایتمك boughz, duchménlik étmék, استمك istémémék.

"Haire, *f.* حرار کوکلك harar guéumlék.

"Haireux, *a.* temps —, صووق و نم هوا sovouk vé ném hava.

"Halage, *m.* کمي چکمه guémi tjékmé.

"Hâle, *m.* یار کونش اسجاغی yaz, guunéch isidjaghe.

"Hâlé, ée, *p. et a.* کونشدن یانمش guunéchdén yanmech, کون یانغی guun yaneghe.

Haleine, *f.* نفس néfés, نفس ویرمه الوب néfés alep vérmé; صولق المه solouk alma.

Halenée, *f.* فنا قوقان نفس féna kokan néfés.

"Halener, *v. a. fa.* قوقلمق koulamak, اغزینی قوقق aghzene kokmak; *fa.* — اغزندن خبر الق aghzendan qhabér almak; *T.* ازینی بولق izini boulmak.

"Hâler, *v. a.* یاقق yakmak, قارمق karartmak; قوروتمق (kénévir) kouroutmak; se —, *v. r.* قارمق (guunéchdén) kararmak.

"Haler, *v. a. T.* چکمك (guémi) tjékmék; کیش کیش ایتمك (kéupéyé) kich kich étmék.

"Haletant, te, *a.* صولغان soloughan.

"Haleter, *v. n.* صولق soloumak.

"Halle, *f.* بازار pazar, بازار یری pazar yéri; langage des —, زوقاق دلی sokak dili.

"Hallebarde, *f.* مزراق mezrak.

"Hallebardier, *m.* مزراقلو mezrakle.

"Hallebreda, *m. f.* اوزون یاقشقسز کمسه ouzoun yakecheksez kimsé.

"Hallier, *m.* بازار کتخداسي bazar kétqhudase (kiahyase); بازارجی bazardje; صق چالیلق sek tjalelek.

Halo, *m.* ای کون اولوسي ay, guun avlousou, هالت halét.

"Hâloir, *m.* کنویر قوروجق یر kénévir kouroudadjak yér.

"Halte, *f.* طوردرمه dourdourma; —, *i.* طور dour!

"Halter, *v. n.* طورمق dourmak.

"Hamac, *m.* اصمه دوشك asma déuchék.

"Hameau, *m.* كويجك kéuydjuk.

Hameçon, *m.* اولته olta.

"Hampe, *f.* صوپ sap; *T.* حيوان كوكسي hayvan guéuksu.

"Hanche, *f.* اويلوق ouylouk.

"Hanneton, *m.* مايس بوجكي maïs béudjéyi.

"Hanter, *v. a. et n.* چوق كيمك tjok guitmék, كيدوب گلمك guidib guélmék.

"Hantise, *f. fa.* صادق كورشمه sadek guéuruchmé.

"Happelourde, *f.* سرچه طاش sertja tach.

"Happer, *v. a.* اغزيله قاپق aghzeyla kapmak.

"Haquenée, *f.* اشكن échkin.

"Haquet, *m.* يوك عربه‌سي yuk arabase.

"Haquetier, *m.* عربه‌جي arabadje.

"Harangue, *f.* خطاب qhitab.

"Haranguer, *v. a. et n.* خطاب ايتمك qhitab étmék; *چوق لاف ايتمك tjok laf étmék.

"Harangueur, *m.* خطابجي qhitabdje; *لافزن lafazan.

"Haras, *m.* خركله طامي qhérguélé dame.

"Harasser, *v. n.* يورمق yormak, يورلتمق yoroultmak.

"Harceler, *v. a.* طاقلمق takelmak, انجتمك indjitmék.

"Harde, *f.* ديانى حيوان سوريسى yabani hayvan surusu; چفت قايشى tjift kayeche.

"Hardées, *f. pl.* ديان حيوانى زيانلري yaban hayvane ziyanlare.

"Harder, *v. a.* چفت چفت ايتمك tjift tjift étmék.

"Hardes, *f. pl.* اوروبا ourouba, قلبه‌لق kalabalek.

"Hardi, ie, *a.* يوركلو yurékli, جسور djéssour, كستاخ kustaqh; آتشه صالار atéché salar.

"Hardiesse, *f.* جسورلق djéssourlouk.

"Hareng, *m.* رنغا بالغى ringua baleghe.

"Hargneux, euse, *a.* مرلدانيجي mereldanedje; نزاعجي nizadje.

"Haricot, *m.* فصوليه fasoulya; بر نوع ماشه bir névi mandja.

"Haridelle, *f.* اويوز و زبون باركير ouyouz vé zaboun barguir (béyguir).

Harle, *m.* قره بطق kara batak.

Harmonie, *f.* اهنك ahénk; دوزن duzén; اتفاق ittifak.

Harmonieux, euse, *a.* دوزنلو duzénli.

"Harnachement, *m.* سراج الاتى sarradj alate; ات طاقمي at takeme.

"Harnacher, *v. a.* كچورمك (aten takemene) guétjirmék.

"Harnais, *m.* ات عربه طاقمي at, araba takeme; رخت raqht.

"Haro, *m. T.* طوتك دیه toutoun démé, ضابطه ویرمه zabité vérmé.

se "Harpailler, *v. r.* طالشمق dalachmak.

"Harpe, *f.* قوپوز kopouz (tjalgue).

"Harpeau, *m. T.* قانجه kandja.

"Harper, *v. a.* قاپمق kapmak, صارمق sarmak.

se "Harpigner, *v. r. fa.* چکشمك tjékichmék.

"Harpon, *m.* زبقن zebken.

"Harponner, *v. a.* زبقن ایله صپلمق zebken ilé saplamak.

"Hart, *m.* ساز saz (baghlayadjak); ایپ ip (adam asadjak).

"Hasard, *m.* راسات rasat, قضا kaza, بخت baqht; مخاطره mouqhatara; par —, راسـت کله rast guélé.

"Hasarder, *v. a.* جسارت ایتمك djésarét étmék, کوزینه المق guéuzuné almak.

"Hasardeux, euse, *a.* مخـاطرهلو mouqhatarale.

"Hase, *f.* دیشی طوشان dichi tavchan.

"Hâte, *f.* عجله adjélé, تیزلك tézlik; en —, *ad.* عجله adjélé, عجله ایله adjélé ilé, تیز téz; à la —, *ad.* عجله ایدرکن adjélé édérkén.

"Hâter, *v. a.* تیز عجله ایتمك téz, adjélé étmék; اردنه دوشمك ardena duchmék; se —, *v. r.* عجله ایتمك adjélé étmék, چابك اولمق tjapek olmak.

"Hâteur, *m.* کبابجي باشي kébabdje bache.

"Hâtier, *m.* میمون maymoun.

"Hâtif, ive, *a.* طرفنده tourfanda, الك یتشمش ilk yétichmich.

"Hâtiveau, *m.* طرفنده میوه tourfanda méyvé.

"Hâtiveté, *f.* طرفندهلك tourfandalek.

"Haubert, *m.* زره کوملکي zerh guéumléyi.

"Hausse, *f.* طبله tabla; ظـرف zarf; *T.* یایك قل بغلو پارچهسي yayen kel baghle partjase.

"Haussement, *m.* یوکسکلك yukséklik.

"Hausser, *v. a.* قالدرمق kaldermak, یوکسلتمك yukséltmék; چوغلتمق tjoghaltmak; بطـال battal étmék; * — les épaules, اومزینی اوینامق omzounou oynatmak; — *v. n.* یوکسلمك yuksélmék, بیومك béuyumék; se —, *v. r.* کندوبی یوکسلتمك kéndini yukséltmék.

"Haut, te, *a.* یوکسك yuksék, یـوجه yudjé; بیـوك béuyuk; یوقرده yokarda; فضول fodoul, مغرور maghrour.

"Haut, *m.* یوکسکلك yukséklik; اوست ust taraf; en —, par — *ad.* یـوقـرده yokarda, اوستده ustdé; یوقرو yokare.

"Haut-à-bas, *m.* مال كزديجي mal guézdiridji.

"Hautain, ne, *a.* مغرور maghrour (maghroul), فضول fodoul.

"Hobois, *m.* نفير nifir, سرنا zourna.

"Haut-de-chausses, *m.* طون don.

"Haute-justice, *f.* باش شريعت bach chéraat.

"Haute-lutte, *f.* *de —, زور ايله zor ilé.

"Hautement, *ad.* *جسور djéssour; فضول fodoul; اشكاره achkiaré.

"Hautesse, *f.* حضرتلري hazrétléri.

"Hauteur, *f.* يوكسكلك yukséklik, يوجەلك yudjélik; دپه tépé, يوكسك ير yuksék yér; فضوللق fodoullouk.

"Haut-mal, *m.* صرع sara, طوتارق toutarek.

"Hâve, *a.* ضعيف و بكزسز zayef vé bénzsiz.

"Havir, *v. a. n. et* se — *v. r.* ياقق yakmak; يانمق yanmak.

"Hâvre, *m.* ليمان liman.

"Havre-sac, *m.* يول تورباسى yol torbase.

"He! *i.* هي héy, بكا بق bana bak.

Hebdomadaire, *a.* هفتەلك haftalek.

Hebdomadier, *m.* هفتەلكجى haftalekdje.

Héberger, *v. a. fa.* قوندرمق kondourmak; قوناق ويرمك konak vérmék.

Hébété, ée, *a. m.* دلى déli, احمق ahmak.

Hébéter, *v. a.* احمقلتمق ahmaklatmak.

Hébraïque, *a.* عبرانيجه ibranidjé, يهوديجه yahoudidjé.

Hébreu, *a.* عبرانيجه ibranidjé; — *m.* عبرانى دلى ibrani dili; يهودي yahoudi.

Hélas! يازق yazek! حيف hayef!

"Héler, *v. a.* چغرمق كمي guémi tjaghermak.

Héliotrope, *m.* اى كون چچكي ay, guun tjitjéyi.

"Hem, *i.* هي kéy, بكا بق bana bak.

Hémicycle, *m.* نصف دائره nesef daïré.

Hémisphère, *m.* كره نصفى kurré nesfe.

Hémistiche, *m.* نصف شعر nesef chir.

Hémoptysie, *f.* قان توكرمه kan tukurmé.

Hémorragie, *f.* قان سورمه kan surmé.

Hémorroïdes, *f. pl. T.* مايه سيل mayasel, باسور basour.

"Hennir, *v. a.* كشنمك kichnémék.

Hépatique, *f.* كچي اوتى kétji otou.

"Héraut, *m.* بارش ايلچيسي barech éltjisi.

Herbage, *m.* سبزەوات sébzévat, يشللك yéchillik; جمن tjumén.

Herbe, *f.* اوت ot, اوتلق otlouk, نباتات nébatét; — à S. Jéan, قلج اوتى keledj otou.

Herber, *v. a.* جمن اوستنه سرمك tjumén ustuné sérmék (béz).

Herberie, *f.* موم اغردجق ير mom aghardadjak yér.

Herbette, *f.* انجه و قصه اوت indjé vé kesa ot.

Herbeux, euse, *a.* اوتلو otlou, اوتلق otlouk.

Herborisation, *f.* اوت طوپلمه ot toplama.

Herboriser, *v. a.* اوت ارامق طوپلمق ot aramak, toplamak.

Herboriste, *m. et f.* اوت طانيان صاتان ot taneyan, satan.

Herbu, ue, *a.* اوتلو otlou.

Hère, *m.* فقير fakir, زوالللو zavalle.

Héréditaire, *a.* ميراثه متعلّق mirasa mutaallik.

Hérédité, *f.* ميراث miras; ميراثخورلق mirasqhorlouk.

Hérésiarque, *m.* رافضى باشي rafaze bache.

Hérésie, *f.* رافضيلق rafazelek.

Hérétique, *a. et m. f.* رافضى rafaze, ملحد mulhid (muhludu).

"Hérissé, ée, *a.* صاچلرى دك دك satjlare dik dik; قرشو طوران karche douran.

"Hérisser, *v. n. et* se —, *v. r.* دك دك اولق dik dik olmak; — *v. a.* صوامق sevamak.

"Hérisson, *m.* كپرى kipri (kirpi).

"Hérissonner, *v. a.* صوامق sevamak.

Hériter, *v. a.* (qc.) *et* — *v. n.* (de qc. de q.), ميراث يمك miras yémék; ميراث اولق miras olmak.

Héritier, *m.* — ière, *f.* وارث varis, ميراث ييجى miras yéyidji, ميراثخور mirasqhor.

Hermaphrodite, *m.* خنثى qhounsa, هم اركك هم ديشى kém érkék hém dichi.

Hermes, Hernes, *f. pl.* سورلمش يرلر surulmémich yérlér.

Hermine, *f.* قاقوم قاقم kakem.

Hermodacte, Hermodate, *f.* سورنجان suréndjan.

"Hernie, *f. T.* دبه‌لك débélik.

"Hernieux, euse, *a.* دبه débé.

Héroïque, *a.* دلـيـرانـه dilirané, قهرمان كبى kahriman guibi.

Héroïsme, *m.* يكيدلـك yiyitlik, قهرمانلق kahrimanlek.

"Héron, *m.* بالقچيل balektjil (tjen).

"Héros, *m.* قهرمان kahriman.

"Herse, *f.* طرمق termek; پرمقلق parmaklek; اغاج شمعدان aghadj chamdan; چاليدن بارى tjaledan bare.

"Herser, *v. a.* تارلايى طرامق tarlaye taramak, طرمقلمق termeklamak.

Hésiter, *v. n.* پلتكلمك péltéklénmék; (à...) شپه‌لمك chuphélénmék.

Hétérodoxe, *a.* يكلش مذهبلو yanlech mézhépli, كافر kiafir.

Hétérogène, *a.* بشقه جنس bachka djins.

" Hêtre, *m.* قايين اغاجی kayen aghadje.

Heure, *f.* ساعت saat (sahat); زمان zaman, وقت vaket.

Heureux, euse, *a.* بختلو baqhtle.

" Heurt, *m.* اورش vourouch.

' Heurter, *v. a. et n.* اورمق vourmak, طوقنمق dokanmak, طوقندرمق dokandermak; * قرشو اولق karche olmak; انجتمك indjitmék, خاطره طوقنمق qhatera dokanmak.

" Heurtoir, *m.* قپو طوقمغی kapou tokmaghe, شكشاق chenchak, خلقه qhalka.

Hexagone, *m. a.* التی كوشه alte kéuché, شششخانه chéchqhané.

" Hibou, *m.* بيغوش bayghouch, گيجه قوشی guédjé kouchou.

" Hic, *m. fa.* دوكم duyum, اصل كوجی asel guudju.

" Hideux, euse, *a.* هيبتلو héybétli, قورقنج korkadjak.

" Hie, *f. T.* شاه مردان chah mérdan.

Hieble, *f.* يبان مروری yaban murvéri.

Hiène, *f.* سرتلان sertlan.

" Hier, *v. a.* شاه مردانله دوزلمك chah mérdan ilé duzlémék.

Hippopotame, *m.* ات بالغی at baleghe.

Hirondelle, *f.* قرلنغچ kerlanghedj.

" Hisser, *v. a. T.* حصا ايتمك hissa étmék, يوقری چكمك yokare tjékmék.

Histoire, *f.* تاريخ tarich, توارنخ tévarich, حكايت hikiayét; conter, faire une —, نقل ايتمك nakl étmék, بر شی سويلمك bir chéy séuylémék.

Historien, *m.* توارنخجی tévariqhdji, نقل ايدن nakl édén.

Historier, *v. a.* بر حكايتی كوزللندرمك bir hikiayéti guuzélléndirmék, بلبالللندرمق balballandermak.

Historiographe, *m.* توارنخجی tévariqhdji, تاريخ ياران tariqh yazan.

Historique, *a.* توارنخه متعلق tévariqhé mutaallik.

Histrion, *m.* مقلد moukallid.

Hiver, *m.* قيش kech.

Hivernal, le, *a.* قيشه متعلق kecha mutaallik.

Hiverner, *v. n.* قشلمق kechlamak; se —, *v. r.* صووقده طورمق sovoukda dourmak.

Ho! *i.* هی héy! واش vach! عجايب adjaïb.

" Hoche, *f.* كرتك kértik.

" Hochequeue, *m.* قويرق صلان kouy-

rouk salan, يوندە قوشي younda kouchou.

"Hocher, *v. a.* صللمق sallamak, اويناتمق oynatmak.

Hogner, *v. n. fa.* مرلدانمق mereldanmak.

Hoir, *m. T.* اصل وارث asel varis.

Hoirie, *f. T.* اصل ميراث asel miras.

"Holà! *i.* هي héy! يواش yavach.

"Homard, *m.* دكز انەسي déniz anase; استاقوس estakoz.

Hombre, *m.* بر نوع كاغد اويونى bir névi kiaghed oyounou.

Homélie, *f.* وعظ vaz.

Homicide, *m.* ادم اولدرمه adam éuldurmé, قان kan, قتل katl; *a.* —, قانلو kanle.

Hommage, *m.* رعايا بورجي reaya bordjou; اطاعت itaat.

Hommager, *m.* رعايا reaya.

Hommasse, *a.* ار كبي ér guibi.

Homme, *m.* انسان insan; ار ér, اركك érkék; — d'affaires, منصوبلو manseble; — de lettre, اوقومش okoumouch, عالم alim.

Hommée, *f. T.* كوندەلك اش guundélik ich.

Hommelet, *m.* اركجك érkédjik.

Homogène, *a. T.* بر جنسدن bir djinsdén.

Homogénéité, *f. T.* بر جنس اولمه bir djins olma.

Homonyme, *a. T.* بر معنادە bir manadé.

"Hongre, *m. et a.* اكدش iydich, اخمش énénmich.

"Hongrer, *v. a.* ايتمك اكدش iydich étmék, طشاغنى چقرمق tachaghene tjekarmak.

Honnête, *a.* ادبلو édébli, اركانلو érkianle, عرضلو erzle; ياقشقلو yakechekle; چلبي tjélébi; خاطر شناس qhater chinas; انصافلو insafle.

Honnêteté, *f.* ادب édéb, اركان érkian; ياقشق yakechek; چلبيلك tjélébilik; خاطر شناسلق qhater chinaslek; ايلك بلمه éylik bilmé; اهل عرضلق éhlï erzlek; — s. *pl.* عزّت و اكرام izzét ou ikram.

Honneur, *m.* اعتبار itibar, عرض erz; عزّت izzét, يوز اقلغى صوبى yuz akleghe, souyou; اكرام ikram; — s. *pl.* نشانلر nechanlar; عزّت و اكرام izzét ou ikram; رتبه rutbé, مرتبه mértébé.

"Honni, ie, *a.* ميبلو ayeble.

Honorable, *a.* عزّتلو izzétli, اعتبارلو itibarle.

Honoraire, *a.* صالت اد ايله salt ad ilé; — *m.* هدايه hédayé, بخشش baqhchich.

Honorer, *v. a.* عزّت اكرام ايتمك izzét, ikram étmék, رعايت كوسترمك réayét guéustérmék; بيوك طوتمق béuyuk toutmak, saymak, اعتبار ايتمك itibar étmék; s' —, *v. r.* de qc.

بر شيء كندويه بيوك طوتمق كورمك bir chéyi kéndiné béuyuk toutmak, guéurmék.

Honorifique, *a.* اعتبار ارتران itibar arteran.

"Honte, *f.* اوتانمه outanma, عار ar, حجاب hidjab, حيا haya; عيب ayep, ناموس namous.

"Honteux, euse, *a.* اوتنغن outanghan, اوتانجق outandjak, اوتانر outaner; عيبلو ayeple, عارسز arsez.

Hôpital, *m.* خسته خانه qhasta qhané, بيمار خانه pimar qhané; عمارت imarét.

"Hoquet, *m.* انچقرق entjkerek, انچقرمه entjkerma (hentjkerma).

"Horde, *f.* اوبه oba.

"Horion, *m. fa.* پات pat (déyi vourouch).

Horizon, *m.* افق oufouk.

Horizontal, le, *a.* افاقی ifake.

Horloge, *f.* ساعت saat (sahat).

Horloger, *m.* ère, *f.* ساعتجی saatdje.

Horlogerie, *f.* ساعتجيلق saatdjelek.

Hormis, *prp.* ماعدا maada, طشره tachra.

Horoscope, *m.* يلدزه بقمه yeldeza bakma, آختر aqhtér.

Horreur, *f.* تويلري بر بر اوله tuyléri bir bir olma, دترمه titrémé, صوق در sovouk tér, اوركمه urkmé; اكراه ikrah, اكرنمه iyrénmé; مكروهلق mékrouhlouk.

Horrible, *a.* اورجك urkédjék, قورقولو korkoulou; مكروه mékrouh, اكراه ايدمجك ikrah édédjék.

"Hors, *prp.* طشره tachra, ماعدا maada; — de la loi, باشی بكلك bache béylik.

Hospice, *m.* عمارت imarét; خان qhan.

Hospitalier, ière, مسافر اليقويان misafir alekoyan, sévén.

Hospitalité, *f.* مسافر المه طوتمه misafir alma, toutma.

Hostile, *a.* دشمنه متعلق duchmana mutaallik.

Hostilité, *f.* دشمنلك duchmanlek.

Hôte, *m.* ميخانه جی méyqhanédji; مسافر misafir, مشتری muchtéri.

Hôtel, *m.* سراي saray; بيوك ميخانه béuyuk méyqhané; — de ville, محكمه mahkémé; — Dieu, خسته خانه qhasta qhané.

Hôtelier, *m.* ière, *f.* ميخانه جی méyqhanédji.

Hôtellerie, *f.* ميخانه méyqhané, خان qhan.

"Hotte, *f.* سپدي ال él sépédi; زنبيل zémbil; كوفه kufé.

"Hottée, *f.* بر سپد كوفه طولوسی bir sépéd, kufé dolousou.

"Houblon, *m.* بيوا قيناندقلری

اوت piva kaynatteklare ot, حمل hemél.

"Houe, *f.* قزمه kazma.

"Houer, *v. a.* قازمق قزمق kazmak.

"Houille, *f.* معدن کموری madén kéumuru.

"Houlette, *f.* چوبان دکنکي tjoban déyénéyi.

"Houlle, *f. T.* صالنتی salente.

"Houppe, *f.* پسکول puskul.

"Houpper, *v. a.* پسکول کچورمك puskul guétjirmék; طرامق (yapaghe) taramak.

"Hourder, *v. a.* قبا دیوار اورمك kába douvar éurmék.

"Houret, *m. T.* فنا تازي féna taze.

"Hourvari, *m. T.* *fa. بیوك شهاطه béuyuk chamata.

"Houspiller, *v. a. fa.* سوركلمك suruklémék, چكشمك tjékichmék.

"Houssage, *m.* سپورمه supurmé.

"Houssard, Housard, *m.* مجار اتلوسی madjar atlese.

"Housse, *f.* ذیل پوش zilpoch, كبه kébé; اورتی éurtu.

"Housser, *v. a.* سپورمك supurmék.

"Houssine, *f.* انجه چبوق indjé tjibouk.

"Houssiner, *v. a.* انجه چبوقله سلكمك indjé tjiboukla silkmék.

"Houssoir, *m.* سپوركه supurgué.

"Houx, *m.* دیکنلو پرنار dikénli pernar.

"Hoyau, *m.* چتال قزمه tjatal kazma.

"Huche, *f.* بنه‌كید binéyid; اكمك اون انباري ékmék, oun ambare.

"Houchet, *m.* او بوریسي av borousou.

Hue! *i. fa.* ده déh, داه dah, diah (hayvan surméyé).

"Huée, *f.* *شهاطه‌لو ذوق كوله‌سی chamatale zévk guulmési.

"Huer, *v. a.* *q. اردندن چغرمق ardendan tjaghermak; صوصترمغه چالشمق soustourmagha tjalechmak.

"Huet, Huette, *f.* كیجه قوشي guédjé kouchou, بیقوش baykouch.

Huile, *f.* یاغ yagh; زیتون یاغی zéytin yaghe.

Huiler, *v. a.* یاغلمق yaghlamak.

Huileux, euse, *a.* یاغلو yaghle.

Huilier, *m.* یاغدان yaghdan; یاغ قابی yagh kabe.

Huis, *m. T.* à — clos, قپالو قپوده kapale kapouda.

Huisserie, *f.* قپو چاتمه‌سي kapou tjatmase.

Huissier, *m.* قپوجي kapoudjou.

"Huit, *a. m.* سكز sékiz.

"Huitaine, *f.* سكز كونلك sékiz guunluk.

"Huitième, *a.* سكزنجی sékizin-

dji; — *m.* سكز پايك بري sékiz payen biri.

Huître, *f.* استريه istridya.

Humain, ne, *a.* انسانى insani.

Humains, *m. pl.* انسانلر insanlar.

Humaniser, *v. a.* انسان ادم ايتمك insan, adam étmék; s' — *v. r.* ادم انسان اولمق adam, insan olmak.

Humanité, *f.* ادملك adamlek, انسانلق insanlek, انسانيت insaniyét; مروّت muruvvét (murvét).

Humble, *a.* حقير hakir, الچق altjak guéunullu; الچق altjak.

Humecter, *v. a.* نملتمك némlétmék, صو پسكورمك sou puskurmék, اصلتمق eslatmak.

Humer, *v. a.* صورمق sormak, هوپ ديو يوتمق hup déyi youtmak.

Humeur, *f.* نملك némlik; مزاج mizadj; كيف kéyf; Humeurs, *pl.* بدنده اولان صولر bédéndé olan soular; homme d' —, كيفلو kéyfli.

Humide, *a.* نم ném; — *m.* نملك némlik.

Humidité, *f.* نملك némlik.

Humiliation, *f.* الچق كوكللو ايتمه altjak guéunullu étmé; خسته لتمه qhastalatma.

Humilier, *v. a.* الچقلتمق altjaklatmak, خورلق qhorlamak.

Humilité, *f.* الچق كوكللولك altjak guéunulluluk.

Humoriste, *a.* كيفلو kéyfli.

"Hune, *f. T.* چناقلق tjanaklek.

"Huppe, *f.* بوبو قوشى boubou kouchou, هدهد hudhud; قوش ديپه سى kouch tépési.

"Huppé, ée, *a.* ديپه لو tépéli; **fa.* اوستن ustun; حيله باز hilébaz.

"Hure, *f.* طوكز بالق باشى domouz, balek bache; **fa.* قرشق صاچ karechek satj.

"Hurhaut! *i. fa.* هوها hoha (hayvana).

"Hurler, *v. n.* حولامق havlamak, اولومق ouloumak, اورمك urmék.

Hurluberlu, *ad. fa.* طوز طغرى doz doghrou; — *m.* احمق ahmak.

Husso, *m.* مورونه mourouna (balek).

"Hutte, *f.* قلبه kouliba.

"Hutter, se —, *v. r.* كندويه قلبه ياپمق kéndiné kouliba yapmak.

Hyacinthe, *f.* (fleur) سنبل sumbul; (pierre) سليان sélyan (séylan).

Hydre, *f.* صو يلانى sou yelane.

Hydrocardie, *f.* يورك سسقاسى yurék seskase.

Hydrocéphale, *f.* باش سسقاسى bach seskase.

Hydromel, *m.* بال صويى bal souyou.

Hydrophobe, *m. et f.* صودن قورقن soudan korkan.

Hydrophobie, *f.* صودن قورقه soudan korkma.

Hydropique, *a.* استسقالو istiskale, سسقا seska.

Hydropisie, *f.* استسقا istiska, سسقالق seskalek.

Hydrotique, *a.* دردیجی térlédidji.

Hyène, *v.* Hiène.

Hygromètre, Hygroscope, *m. T.* نملك ترازوسی némlik térazisi.

Hymen, *m. T.* بكرلك پرده سي bikirlik pérdési.

Hymen, Hyménée, *m.* اولولك پتی évlilik poutou; * دوكن duyun; اولولك évlilik.

Hymne, *m. et f.* الهي ilahi.

Hyperbole, *f.* مبالغه mubalighé.

Hyperborée, Hyperboréen, nne, *a.* يلدزه متعلّق yeldeza mutaallik.

Hypetre, *m.* طامسز ياپو damsez yapou.

Hypnotique, *a.* اويقو كتوريجي ouykou guétiridji.

Hypocondre, *m. T.* بوكر béuyur, بوش بوكر boch béuyur; **fa.* سودالو sévdale.

Hypocondriaque, *a. m.* سودالو sévdale.

Hypocrisie, *f.* ايكی يوزلولك iki yuzluluk, مرايیلق murayilik, منافقلق mounafeklek.

Hypocrite, *m. et f. a.* مرايی murayi, منافق mounafek, ايكی يوزلو iki yuzlu.

Hypophore, *f. T.* ماده كبي شش maddé guibi chich.

Hypostase, *f. T.* اقنوم ouknoum; سدك دورتيسی sidik tortousou.

Hypothéque, *f.* رهن réhin.

Hypothéquer, *v. a.* رهينه رهن قومق réhiné, réhin komak.

Hysope, *f.* زوفا zoufa, زوفا اوتی zoufa otou.

Hysteralgie, *f. T.* رحم اغريسي rahm aghrese.

Hystérotomie, *f. T.* تشريح راحم téchrih rahm.

I.

Ibis, *m.* قره لكلك kara léylék.

Ichtyocolle, *f.* بالق طوتقالی balek toutkale.

Ichtyophage, *f.* بالق يين balek yéyén.

Ici, *ad.* بوندە bounda, بورده bourda; بورايه bouraya; jusqu'—, شمديه‌دك chimdiyédék.

Iconoclaste, *m.* صورت قران sourét keran.

Iconolâtre, *m.* صورته طپان sourété tapan.

Ictérique, *a.* صاريلقلو sarelekle; صاريلغه قرشو sarelegha karche.

Idéal, le, *a.* فكردن fikirdén, اسمي وارجسمي يوق ismi var djismi yok.

Idée, *f.* شكل chékl; خيال qhiyal; فكر fikr; اسمي اولوب جسمي اوليان شي ismi oloup djismi olmayan chéy; مسوّده musvéddé, رسم résm.

Idem, *ad.* يينه او انده yiné (guéné) o, onda.

Identifier, *v. a. T.* ايكى شئ بر معنايه كتورمك iki chéyi bir manaya guétirmék.

Identique, *a. T.* بر دورلو bir turlu.

Identité, *f. T.* بكزرلك bénzérlik.

Idiome, *m.* مملكت دلى mémlékét dili.

Idiot, te, *a.* احمق ahmak.

Idolâtre, *a. m.* پت پرست pout pérést, پته طپان pouta tapan; مفتون méftoun.

Idolâtrer, *v. n.* پته طپمق pouta tapmak, پت پرستلك ايتمك pout péréstlik étmék; — *v. a.* الهلندرمق allahlandermak.

Idolâtrie, *f.* پت پرستلك pout péréstlik, پته طاپمه pouta tapma.

Idolâtrique, *a.* پت پرست pout pérést, پته طپان pouta tapan.

If, *m.* سرند séréend (aghadj).

Ignare, *a.* بلمين bilméyén, جاهل djahil.

Ignée, *a.* اتشلو atéchli.

Ignicole, *a. et m.* آتشه طپان aténché tapan.

Ignoble, *a.* اصلسز كمسه aselsez kimsé, اصلزاده اوليان aselzadé olmayan, ترك turk.

Ignominie, *f.* رسوايلق resvaylek, عيب ayep, عرض اكسكلكى erz éksikliyi, نقصانلغى noksanleghe, يوز قرولغى yuz karaleghe.

Ignominieux, euse, *a.* رسواي resvay, رزيل rézil, يوزي قره yuzu kara.

Ignorance, *f.* بلمزلك bilmézlik, جاهللك djahillik, نادانلق nadanlek.

Ignorant, te, *a. et m. f.* بلمز bilméz, بلمين bilméyén.

Ignoré, ée, *p. et a.* بللوسز béllisiz, نا معلوم na maalum, بلمدك bilmédik.

Ignorer, *v. a.* بلمك bilmémék.

Il, *pr.* او o, اول ol; Ils, *pl.* انلر anlér (onlar).

Ile, Isle, *f.* اطه ada.

Iliaque, *a. T.* passion —, بغرسق اغريسي baghersak aghrese, صانجي sandje, قولنج koulounj.

Illégal, le, *a.* شرعسه قانونه قرشو chéré, kanouna karche.

Illégitime, *a.* شري اوليان chéri olmayan; حرامزاده haramzadé.

Illicite, *a.* جايز اولميان djaïz olmayan, حرام haram.

Illimité, ée, *a.* سنور كسلمش sener késilmémich, نا محدود na mahdoud.

Illumination, *f.* نورلندرمه nourlanderma.

Illuminé, ée, *p. et a. m.* نورلنمش nourlanmech, منوّر munévvér, ايدنلو aydenle.

Illuminer, *v. a.* ايدنلق ايتمك ويرمك aydenlek étmék, vérmék, نورلندرمق nourlandermak.

Illusion, *f.* خيال qhiyal, كوزه گورنمه guéuzé guéurunmé.

Illusoire, *a.* الدانيجى aldanedje.

Illustration, *f.* شهرت chéuhrét, شان chan, نام nam; شرح chérh.

Illustre, *a.* مشهور méchhour, شهرتلو chéuhrétli.

Illustrer, *v. a.* شهرت ويرمك chéuhrét vérmék, برينى ايتمق birini atjmak.

Illustrissime, *a.* رفعتلو rifatlou, عظمتلو azmétlou.

Ilot, Islot, *m.* اطه‌جق adadjek.

Image, *f.* صورت sourét, تصوير tasvir.

Imager, *m.* ère, *f.* صورتجى sourétdji.

Imaginable, *a.* دوشونله بلن duchunulé bilén, خيالى qhiyali.

Imaginaire, *a.* خيالى qhiyali, اسمى وار جسمى يوق ismi var djismi yok.

Imagination, *f.* خيال qheyal; قياس keyas; فكر fikr.

Imaginative, *f.* خيال qheyal.

Imaginer, *v. n.* فكر ايتمك fikr étmék, فكره قومق fikré komak; s' — *v. r.* (qc.), فكرينه بر شى fikriné bir chéy komak.

Imbécile, Imbécille, *a. m.* احمق ahmak, عقلى قصه akle kessa.

Imbécilité, *f.* عقل اكسكلكى قصه‌لغى akel éksikliyi, kessaleghe.

Imbiber, *v. a.* اصلاتمق eslatmak; s' —, *v. r.* ايچنه چكمك صورمق itjiné tjékmék, sormak; بر يانه بر يانه كچمك bir yandan bir yana guétjmék.

Imbriaque, *a. fa.* سرخوش sérqhoch.

Imbriée, *a. fa.* tuile —, كرميد kirémid.

Imbu, ue, *a.* *de qc. بر شيدن باشي طولمش bir chéydén bache dolmouch.

Imitable, *a.* اويولوز ouyoulour.

Imitateur, *m.* — trice, *f.* اويجي ouyoudjou.

Imitation, *f.* اويمه ouyma, بكزمه bénzémé.

Imiter, *v. a.* اويمق ouymak, بكزمك bénzémék.

Immaculé, ée, *a. T.* لكه‌سز lékésiz.

Immanquable, *a.* يانلمبرق yanelmayarak, الـبـت élbét, صحيح sahih.

Immatérialité, *f.* كراستەسزلك kérésztésizlik, تنسزلك ténsizlik.

Immatériel, elle, *a.* كراستەسز kérastésiz (kérésztésiz), تنسز ténsiz.

Immatricule, *f.* دفترى اسامه ésamé téftéri.

Immatriculer, *v. a.* دفترينه اسامه قيد ايتمك ésamé téftériné kayd étmék.

Immédiat, te, *a.* اراسي كسلمين arase késilméyén.

Immémorial, le, *a.* دوشنلمين duchunulméyén.

Immense, *a.* اولچيسز éultjusuz.

Immensité, *f.* اولچيسزلك éultjusuzluk.

Immersion, *f.* طالمه dalma, باطمه batma, طالش dalech; باطرمه baterma.

Immeuble, *a. et m.* قلداغز kemeldanmaz; قلداغيان مال kemeldanmayan mal, ملك mulk, عقارات akarét.

Imminent, te, *a.* يقين yaken; اوكده اولان éundé olan.

s'Immiscer, *v. r.* بر شيه قرشمق bir chéyé karechmak.

Immobile, *a.* قلداغز kemeldanmaz.

Immobilité, *f.* قلدامزلق kemeldamazlek.

Immodéré, ée, *a.* اولچيسز éultjusuz.

Immodeste, *a.* ادبسز édébsiz, ارکانسز érkiansez; عقلسز akelsez; دكسز dénsiz.

Immodestie, *f.* ادبسزلك édébsizlik; عقلسزلق akelsezlek; دكسزلك dénsizlik.

Immoler, *v. a.* قربان ايتمك kourban étmék; * فدا ايتمك fida étmék.

Immonde, *a. T.* طرفه terfa.

Immondices, *f. pl.* مردارلق mourdarlek; چوپلك tjéupluk.

Immoral, le, *a.* ارکانسز érkiansez.

Immortaliser, *v. a.* اولمزلندرمك éulmézléndirmék, ابدي ايتمك ébédi étmék.

Immortalité, *f.* اولمزلك éulmézlik.

Immortel, elle, *a.* اولمز éulméz; ابدي ébédi.

Immortelle, *f.* صولمز چچك solmaz tjitjék.

Immuable, *a.* دكشلمز déyichilméz.

Immunité, *f.* معافلق mouaflek.

Immutabilité, *f.* دكشلمزلك déyichilmézlik.

Impair, *a.* تك ték (saye).

Impalpable, *a.* طوقنلمز dokanelmaz.

Impardonnable, *a.* عفو اولنمز afv olounmaz.

Imparfait, te, *a.* تمام تكميل tamam, tékmil olmayan.

Impartial, le, *a.* طرفينسز tarafféynsiz, خاطر كوكل بقميان qhater guéunul bakmayan.

Impartialité, *f.* طرفينسزلك tarafeynsizlik.

Impartible, *a.* بولنمز béulunméz.

Impassibilité, *f.* دردہ طيانمہ dérdé dayanmama; طاش يوركلولك tach yuréklilik.

Impassible, *a.* درد چكەمين dérd tjékéméyén; طاش يوركلو tach yurékli.

Impastation, *f. T.* بغدادي صوا baghdadi seva.

Impatience, *f.* صبرسزلق sabersezlek.

Impatient, te, *a.* صبرسز sabersez.

Impatienter, *v. a.* صبرسزلندرمق sabersezlandermak; s' —, *v. r.* صبرسزلنمق sabersezlanmak.

Impayable, *a. fa.* اودنمين éudénméyén.

Impeccabilité, *f.* كوناه ايتمكه تابع اولمه guunah étméyé tabi olmama.

Impeccable, *a.* كوناه ايتمز guunah étméz.

Impeccance, *T. v.* Impeccabilité.

Impénétrabilité, *f.* تأثيرسزلك téésirsizlik, ايتمه تأثير téésir étmémé.

Impénétrable, *a.* تأثير ايتمين téésir étméyén.

Impénitence, *f.* توبەسزلك téubésizlik.

Impénitent, te, *a.* توبەسز téubésiz.

Impense, *f. T.* اسلاح اوله ايچون مصرف islah olma itjin masraf.

Imperatif, ive, *a.* بيوريجي bouyouroudjou.

Impératrice, *f.* ايمپراطوريچه impératoritjé.

Imperceptible, *a.* كوز التنه دوشمين guéuz altena duchméyén.

Imperfection, *f.* كمالسزلك kémalsizlik, اكسكلك éksiklik.

Impérial, le, *a.* چاساري tjasari.

Impérieux, euse, *a.* اوكەلو éukéli; خوروسلنان qhoroslanan, فضول fodoul.

Impérissable, *a.* اوليان گچيجي guétjidji olmayan.

Impéritie, *f.* عجيلك adjémilik.

Impertinence, *f.* مناسبتسزلك minasibétsizlik; قبالق kabalek, يولسزلق yolsouzlouk.

Impertinent, te, *a.* مناسبتسز minasibétsiz, يولسز yolsouz; قبا kaba.

Imperturbable, *a.* داغداغەيه قونمز daghdaghaya konmaz, شاشرلز chacherelmaz.

Impétrable, *a.* النه بلنور alena bilinir.

Impétrant, te, *m. f.* بر شي الان الە كتورن bir chéyi alan, élé guétirén.

Impétrer, *v. a.* المق almak, نايل اولق naïl olmak, الە كتورمك élé guétirmék.

Impétueux, euse, *a.* شدتلو chiddétli, پك pék, خيرلو qhezle.

Impétuosité, *f.* شدت chiddét, خيز qhez.

Impie, *a.* دينسز dinsiz, كافر kiafir.

Impiété, *f.* دينسزلك dinsizlik, كافرلك kiafirlik.

Impitoyable, *a.* مرحمتسز mérhamétsiz.

Implacable, *a.* بارشمز barechmaz.

Impliquer, *v. a.* بر شيه صوقق bir chéyé sokmak, طولشترمق dolachtermak.

Implorer, *v. a.* امداد ياردم استمك imdad, yardem istémék; تمنّى ايتمك téménna étmék.

Impoli, ie, *a.* قبا kaba, عقلسز akelsez.

Impolitesse, *f.* تربيه‌سزلك térbiyésizlik.

Importance, *f.* مهمّلك muhimmlik; d' —, *ad.* زيادەسيله ziyadésiylé.

Important, te, *a.* مهم muhimm, اقتضالو iktizale.

Importer, *v. a.* ايچرو كتورمك (dichare malini) itjéri guétirmék; — *v. i.* وظيفەسى اولمق vazifési olmak, واجب اولمق vadjib olmak; n'importe, ضرري يوق zarare yok; وظيفەسي دكل vazifési déyil.

Importun, ne, *a.* باش اغريديجي bach aghrededje, اوصاندريجي osanderedje.

Importuner, *v. a.* باش اغرتمق bach aghretmak, اوصاندرمق osandermak, ثقلت ويرمك seklét vérmék.

Importunité, *f.* باش اغريديجيلق bach aghrededjelek, ثقلت seklét.

Imposer, *v. a.* اوستنه قومق ustuné komak; يوكلتمك yuklétmék, امر ايتمك émr étmék; لقب قومق lakab (-ghab) komak; افترا اتمق iftira atmak; قورقو ويرمك korkou vérmék; en —, à q. برينى الدامق birini aldatmak.

Impossibilité, *f.* قابلسزلك kabilsizlik.

Impossible, *a.* قابلسز kabilsiz, اولمز olmaz.

Imposteur, *m. et a.* الداديجي aldadedje; افتراجي iftiradje.

Imposture, *f.* آينه‌جيلق aynadjelek, تلبيسلك télbislik, حيله hilé.

Impôt, *m.* ويركو vérgui, صالياته salyané.

Impotent, te, *a.* الى اياغى صقاد éli, ayaghe sakad, چولاق tjolak, طوپال topal.

Impraticable, *a.* ايدلز édilméz; گچنلز guétjinilméz; قوللنلمز koullanelmaz.

Imprécation, *f.* بد دعا béd doua, ايلنج iléndj.

Imprenable, *a.* السمز alenmaz, فتح اولمز féth olmaz (kalé).

Impression, *f.* بصمه basma, باصش basech.

Imprévoyance, *f.* تدارکسزلك tédariksizlik.

Imprévoyant, te, *a.* تدارکسز tédariksiz.

Imprévu, ue, *a.* غافل ghafil, اکسزدن ansezdan.

Imprimé, *m.* باصلمش یازی baselmech yaze, بصمه basma.

Imprimer, *v. a.* بصمق basmak, بصمه ایتمك basma étmék; طلغملق damgualamak.

Imprimerie, *f.* بصمه خانه basma qhané.

Imprimeur, *m.* بصمه جی basmadje, کتاب بصان kitab basan.

Improbable, *a.* عقله یقین اولیان akela yaken olmayan.

Improbation, *f.* بکنمه béyénmémé.

Impromptu, *f.* حاضر جواب hazer djévab.

Impropre, *a.* نا مخصوص na maqhsous.

Impropriété, *f.* مخصوص اولمه maqhsous olmama.

Improuver, *v. a.* بکنمك béyénmémék, راضی اولمق razi olmamak.

Improviser, *v. a.* تجنیس سویلمك tédjnis séuylémék.

à l'Improviste, *ad.* اپ اکسز ap ansez, اکسزدن ansezdan.

Imprudence, *f.* عقلسزلق akelsezlek.

Imprudent, te, *a.* عقلسز akelsez.

Impubère, *a.* بلوغه ارمش bulughé érmémich.

Impudence, *f.* حیاسزلق arsezlek, یوزسزلك yuzsuzluk, اوتانمه outanmama.

Impudent, te, *a.* حیاسز arsez, یوزسز yuzsuz, اوتانمز outanmaz.

Impudique, *a.* ادبسز édébsiz, خیاسز hayasez.

Impugner, *v. a.* قرشو طورمق قومق karche dourmak, komak, دوکشمك déuyuchmék.

Impuissance, *f.* اقتدارسزلق iktidarsezlek.

Impuissant, te, *a.* اقتدارسز iktidarsez.

Impulsion, *f.* دورتمه durtmé, دورتش durtuch; قندرمه kenderma.

Impuni, ie, *a.* حقندن کلنمش hakendan guélinmémich, جزاسی ترتیب اولمش djézase tértib olmamech.

Impunité, *f.* جزاسزلق djézasezlek, حقندن کلنمه hakendan guélinmémé.

Impur, re, *a.* تمیز اولیان témiz olmayan; مردار mourdar; ادبسز édébsiz.

Impureté, *f.* تمیز اولمه témiz olmama, مردارلق mourdarlek, ادبسزلك édébsizlik.

Imputer, *v. a.* صوچلو قباحتلو soutjlou, kabahatle tje-

karmak, اوستنه براقق اتمق ustuné brakmak, atmak; *T.* اخراج ايتمك iqhradj étmék.

Inabordable, *a.* يناشلمز yanachelmaz.

Inaccessible, *a.* يقلشلمز yaklachelmaz.

Inaccostable, *a.* يانه وارلز yanena varelmaz.

Inaccoutumé, ée, *a.* الشمامش alechmamech; عادت اولمامش adét olmamech.

Inactif, ive, *a.* حركتسز harékétsiz.

Inadmissible, *a.* قبول اولنمز kaboul olounmaz.

Inadvertance, *f.* غافللك ghafillik.

Inaliénable, *a.* الدن چقمز éldén tjekmaz.

Inalliable, *a.* برلشمز birléchméz.

Inaltérable, *a.* دكشلمز déyichilméz.

Inamissible, *a.* ضايع اوليان zay olmayan.

Inamovible, *a.* يرندن دكشلمز yérindén déyichilméz.

Inanimé, ée, *a.* جانسز djansez.

Inanition, *f.* ضعيفلتمه zayeflatma; يورمه yorma.

Inapplicable, *a.* اويغون كلمز ouyghoun guélméz.

Inapplication, *f.* اهمال éhmal, اهمالجيلق éhmaldjelek.

Inapplique, ée, *a.* اهمالجى éhmaldje.

Inappréciable, *a.* بر شى دكمز bir chéy déyméz.

Inaptitude, *f.* يرامزلق yaramazlek.

Inarticulé, ée, *a.* بللوسز سويلنن béllisiz séuylénén.

Inattendu, ue, *a.* اپ اكسز ap ansez, اوممزدن oummazdan.

Inattentif, ive, *a.* دقت ايتمين dekkét étméyén.

Inattention, *f.* دقت ايتمه dekkét étmémé.

Inauguration, *f.* تاج قومه شينلكي tadj koma chénliyi, جلوس djoulous.

Inaugurer, *v. a.* تاج قومق tadj komak, جلوس ايتمك djoulous étmék.

Incaguer, *v. a. fa.* ميدان اوقق méydan okoumak.

Incantation, *f.* افسون afsoun.

Incapable, *a.* الندن كلمز élindén guélméz, المسز alemsez.

Incapacité, *f.* الدن كلمه éldén guélmémé; المسزلق alemsezlek.

Incarnadin, ne, *a. m.* تن رنكى tén réngui.

Incarnat, te, *a. m.* كول كولى guul guulu.

Incartade, *f. fa.* پك آزارلمه pék azarlama; اشك شقاسي échék chakase.

Incendiaire, *m. f. a.* قوندق آتش koundak, atéch braghan, يانغن ايدن yanghen édén.

Incendie, *m.* يانغن yanghen.

Incendier, *v. a.* قوندای آتش براقق koundak, atéch berakmak, یانغن چقرمق yanghen tjekarmak.

Incertain, ne, *a.* کرچك بللو اولیان guértjék, bélli olmayan, بلورسز bélirsiz.

Incertitude, *f.* بلورسزلك bélirsizlik, کرچك اولمه guértjék olmama.

Incessamment, *ad.* اراسنی کسمه‌دن arasene késmédén; هان héman (hémén).

Incident, te, *a. T.* ارایه دوشن araya duchén.

Incident, *m.* ارایه کیرن شی araya guirén chéy; مصیبت mousibét; راسات rasat.

Incidenter, *v. n.* بهانه بولق ایتمك béhané (mahana) boulmak, étmék, سبب طوتمق sébéb toutmak.

Inciser, *v. a. T.* کرتمك kértmék.

Incision, *f.* کرتك kértik.

Incitation, *f.* فت fit.

Inciter, *v. a.* قندرمق kendermak, فت ویرمك fit vérmék.

Incivil, le, *a.* تربیه‌سز térbiyésiz, ارکانسز érkiansez, خویرات qhoyrat.

Incivilité, *f.* ارکانسزلق érkiansezlek, تربیه‌سزلك térbiyésizlik.

Inclémence, *f.* سرتلك sértlik, مرحمتسزلك mérhamétsizlik.

Inclinant, te, *a.* بر یکا اکیلن bir yana éyilén.

Inclination, *f.* میل méyl; اکلمه éyilmé; سوکولو sévguulu, عاشق achek, معشوقه machouké.

Incliner, *v. a.* میل ویرمك ایتمك méyl vérmék, étmék; — *v. n.* à qc. مائل اولق maïl olmak; بر یکا bir yana aselmak; s' —, *v. r.* مائل اولق maïl olmak, میللو اولق méylli olmak.

Inclus, se, *a.* درونده ایچنده اولان déréunindé, itjindé olan.

Incognito, *ad.* تبدیل قیافت tébdil keyafét.

Incohérent, te, *a.* بر برینه اویمین bir biriné ouymayan.

Incombustible, *a.* یانمز yanmaz.

Incommode, *a.* زحمتلو zahmétli, زور zor, پچارز patjarez.

Incommoder, *v. a.* زحمت ایتمك ویرمك zahmét étmék, vérmék, زحمته قومق صوقق zahmété komak, sokmak, پچارزلق ویرمك patjarezlek vérmék; s' —, *v. r.* کندویه زحمت ویرمك kéndiné zahmét vérmék, زحمت المق zahmét almak.

Incommodité, *f.* زحمت zahmét, راحتسزلق rahatsezlek, پچارزلق patjarezlek.

Incommunicable, *a.* اولشلمز ulé-chilméz.

Incomparable, *a.* اشی اقرانی اولیان

échi, akrane olmayan, بی ناظیر bi nazir.

Incompatibilité, *f.* بر برینی چکدمه bir birini tjékémémé; ضدلق zeddlek; اتفاقسزلق ittifaksezlek.

Incompatible, *a.* بر برینی چکدمین bir birini tjékéméyén; ضد zedd; اتفاقسز ittifaksez.

Incompétence, *f.* نا لایقلق na layeklek.

Incompétent, te, *a.* نا لایق na layek, نا سزا na séza.

Incomplet, ète, *a.* قصورلو kousourlou, تمام اولیان témam olmayan.

Incompréhensible, *a.* اکلاشلمز anlachelmaz.

Inconcevable, *a.* اکلاشلمز anlachelmaz.

Inconciliable, *a.* اتفاق اولیان ittifak olmayan.

Inconduite, *f.* فنا حرکت féna harékét.

Inconnu, ue, *a.* بللوسز béllisiz.

Inconséquence, *f.* نتیجه‌سی اویمه nétidjési ouymama.

Inconséquent, te, *a.* نتیجه‌سی اویمیان nétidjési ouymayan.

Inconsidération, *f.* فکرسزلك fikirsizlik.

Inconsidéré, *a.* فکرسز fikirsiz.

Inconsolable, *a.* تسلی اولیان téséllі olmayan.

Inconstance, *f.* قرارسزلق karar-sezlek, بر فکرده طورمه bir fikirdé dourmama.

Inconstant, te, *a.* قرارسز karar-sez, یینی باشلو yéyni bachle, بر فکرده طورمز bir fikirdé dourmaz.

Incontestable, *a.* جواب اولز djévab olmaz, صحیح sahih.

Incontinence, *f.* پرهیزسزلك pérhizsizlik, ضبطسزلق zabtsezlek.

Incontinent, te, *a.* پرهیزسز pérhizsiz, ضبطسز zabtsez.

Inconvénient, *m.* مناسبتسزلك mi-nasibétsizlik; کوجلك guudjluk; فنا صوك féna son; ضرر zarar.

Inconvertible, *a.* دونمز déunméz, پشمان اولز puchman olmaz.

Incorporalité, *f.* تنسزلك ténsizlik.

Incorporel, elle, *a.* تنسز ténsiz.

Incorporer, *v. a.* الحاق ایتمك ilhak étmék, قاتمق katmak.

Incorrect, te, *a.* یکلشلو yanlech-le, طغری اولیان doghrou olmayan.

Incorrigibilité, *f.* اصلاحی قابل اولمه islahe kabil olmama.

Incorrigible, *a.* اصلاحی قابل اولیان islahe kabil olmayan.

Incorrompu, ue, *a.* بوزلمش bozoulmamech.

Incorruptibilité, *f.* چورومزلك tjurumézlik; *خامن یمه qhamin yémémé.

Incorruptible, *a.* بوزلز bozoulmaz, چوروسز tjuruméz; * خامس يز qhamin yéméz.

Incorruption, *f.* بوزلزلق bozoulmazlek.

Incrasser, *v. a. T.* قويلتمق (kane) koyoultmak.

Incrédibilité, *f.* اناتلمزلق inanelmazlek.

Incrédule, *a.* اناتلمز inanelmaz.

Incrédulité, *f.* اعتقادسزلق itikadsezlek, اناتمه inanmama.

Incréé, ée, *a.* يرادلمش yaradelmamech.

Incroyable, *a.* اناتلميجق inanelmayadjak.

Incubation, *f.* قولچقه kolotjka, يمرطمه اوتورمه youmourtaya otourma.

Incube, *m.* اغر بصان agher basan, اغرلق agherlek.

Inculper, *v. a.* صوچلو چقرمق soutjlou tjekarmak.

Inculquer, *v. a.* بر شئ تكرارليوب عقلنه يرايتدرمك bir chéyi tékrarlayeb aklena yér éttirmék.

Inculte, *a.* اشلنمش ichlénmémich, سورلمش surulmémich, خراب qharab; * قبا kaba.

Incurable, *a.* اوكلمز onoulmaz, ايو اولز éyi olmaz.

Incurie, *f.* قايرمه kayermama, اهمالجيلق éhmaldjelek, اهمال éhmal.

Incursion, *f.* دشمن بر شهره دوشمه‌سی duchman bir chéhiré duchmési, چته tjété.

Inde, *m.* چويد ماويسي tjivid mavisi.

Indécence, *f.* ياقشقسزلق yakecheksezlek.

Indécent, te, *a.* ياقشقسز yakecheksez.

Indécis, se, *a.* بتمش bitmémich, شپهلو chuphéli.

Indécision, *f.* شپهده اولمه chuphédé olma.

Indéfini, ie, *a.* بللوسز béllisiz, بلورسز bélirsiz.

Indefinissable, *a.* وصف اولز vasf olmaz.

Indélébile, *a.* سلنمز silinméz, رسيد اولز résid olmaz.

Indélibéré, ée, *a.* صوكي دوشنلمش sonou duchunulmémich.

Indemne, *a.* ضرري اولميان zarare olmayan.

Indemniser, *v. a.* ضرري اودمك zarare éudémék, ضررين قورتارمق zarardan kourtarmak.

Indépendamment, *ad.* مستقلّ mustakell; — de . . . , بقميرق bakmayarak, ماعدا maada.

Indépendant, te, *a.* مستقلّ mustakell.

Indestructible, *a.* بورلمز bozoulmaz.

Indétermination, *f.* شپهده اولمه chuphédé olma.

Indéterminé, ée, *a.* شپهده اولان chuphédé olan.

Indévot, te, *a.* بی نماز bi namaz (béynamaz).

Indévotion, *f.* بی نمازلق bi namazlek (béynamazlek).

Index, *m.* دفتر téftér, فهرست fihrist; شهادت برمغی chéhadét parmaghe; کوستریجی guéustéridji.

Indicatif, ive, *a.* کوستریجی guéustéridji.

Indication, *f.* اعلام ilam, اشارت icharét.

Indice, *m.* طمغه damgua, نشان nechan; اعلام ilam, اشارت icharét.

Indicible, *a. fa.* سویلنلمز séuylénilméz.

Indifférence, *f.* فرقسزلق farksezlek; مباحلق moubahlek, هپسی بر اوله hépsi bir olma.

Indifférent, te, *a.* فرقسز farksez; مباح moubah, هپسی بر hépsi bir.

Indigence, *f.* یوقلق yoklouk, احتیاج ihtiyadj, ضرورت zérourét.

Indigène, *a. m. f.* الشق alechek, اودن évdén, یرلو yérli, مملکتلو mémlékétli.

Indigent, te, *a.* محتاج méuhtadj, ضرور zérour, یوق یوخسول yok yoqhsoul.

Indigeste, *a.* اریمز érimés, هضم اولیان hazm olmayan.

Indigestion, *f.* معده‌سی اریده‌مه midési éridémémé, هضم ایتمزلك hazm étmézlik.

Indignation, *f.* جانی صقلمه djane sekelma, کوجه کلمه güudjé guélmé, انجنمه indjinmé.

Indigne, *a.* (de), لایق اولیان layek olmayan.

Indigné, ée, *a.* (de), جانی صقغن djane sekghen, کوجنمش guudjénmich, طارغن darghen.

Indigner, *v. a.* برینك جانی صقمق birinin djanene sekmak, انجتمك indjitmék, طارلتمق dareltmak; s' —, *v. r.* طارلق darelmak, جانی صقلمق djane sekelmak.

Indignité, *f.* لایق اولمه layek olmama, نا لایقلق na layeklek, عیب ayep.

Indigo, *m.* چویدی tjivid.

Indiquer, *v. a.* کوسترمك guéustérmék; بلدرمك bildirmék, اعلام ایتمك ilam étmék.

Indirect, te, *a.* * طوغری دکل doghrou déyil, اکری éyri.

Indiscernable, *a.* فرق اولنمز fark olounmaz.

Indiscipline, *f.* تربیه‌سزلك térbiyésizlik, ارکانسزلق érkiansezlek.

Indiscipliné, ée, *a.* تربیه‌سز térbiyésiz, ارکانسز érkiansez.

Indiscret, ète, *a. m. f.* فراستسز firasétsiz; دكسز dénsiz; سرّ طوتمز serr toutmaz.

Indiscrétion, *f.* فراستسزلك firasétsizlik; صوكنى دوشنمه sönounou duchunmémé; سرّ صقلمه serr saklamama.

Indispensable, *a.* ترك اولنمز térk olounmaz.

Indisposé, ée, *a.* كيفسز kéyfsiz.

Indisposer, *v. a.* برينى برينندن birini birindén tjévirmék, چويرمك kusturmék, كوسترمك kusturmék.

Indisposition, *f.* كيفسزلك kéyfsizlik; يوز چويرمه yuz tjévirmé; استمه istémémé.

Indisputable, *a.* نزاع اولز niza olmaz.

Indissoluble, *a.* چوزلمز tjéuzulméz, اريمز ériméz.

Indistinct, te, *a.* فرق اولنمز fark olounmaz, آيرت اولز ayert olmaz.

Individu, *m.* بر كشى bir kichi.

Indivis, se, *a. T.* بولنمش béulunmémich; par —, مشترك muchtérék.

Indivisible, *a.* بولنمز béulunméz.

Indocile, *a.* اوكردلمز éuyrédilméz.

Indocilité, *f.* اوكرنه‌مزلك éuyrénémézlik.

Indolence, *f.* طوبمزلق douymazlek, قايرمه kayermama.

Indolent, te, *a.* طوبمز douymaz; قيغوسز kayghesez; كوشك guévchék.

Indomptable, *a.* ضبط اولنمز zabt olounmaz.

Indompté, ée, *a.* ضبط اولنمش zabt olounmamech.

Indu, ue, *a.* نا حق na hak.

Indubitable, *a.* شپه‌سز chuphésiz.

Induction, *f.* فت ويرمه fit vérmé; دورتش durtuch.

*Induire, *v. a.* قندرمق kendermak, برينى بر شيه صوقق birini bir chéyé sokmak; ملاحظه ايتمك mulahaza étmék, قياس ايتمك keyas étmék, دن آكلامق ... dén anlamak.

Indulgence, *f.* يارلغ yarlegh, عفو afv.

Indulgent, te, *a.* يوز ويريجي yuz véridji, مظلوم mazloum.

Indûment, *ad.* بغيرِ حق bighayri hak, نا حقّ na hakk.

Industrie, *f.* هزار فنلك hézar fénn (-fénd-) lik, هنر hunér, معرفت marifét, صناعت sanaat (zénahat).

Industrieux, euse, *a.* هزار فن hézar fénn (fénd), معرفتلو marifétli, هنرلو hunérli, چالشقان tjalechkan.

Inébranlable, *a.* صارصلمز sarselmaz.

Ineffable, *a.* دله كلمز dilé guélméz, سويلنمز séuylénméz.

Ineffaçable, *a.* سلنمز silinméz, رسيد اولز résid olmaz.

Inefficace, *a.* عملسز amélsiz, باطل batel.

Inefficacité, *f.* عملسزلك amélsizlik.

Inégal, le, *a.* برابر دوز اوليان bérabér, duz olmayan.

Inégalité, *f.* دوز برابر اولمه duz, bérabér olmama; *pl.* بر دالده طورمه bir dalda dourmama.

Inélégance, *f.* لطافتسزلك létafétsizlik.

Inélégant, te, *a.* لطافتسز létafétsiz.

Inéligible, *a.* اوكرتلنمز uyurtlénméz.

Inénarrable, *a.* نقل اولنمز nakl olounmaz.

Inepte, *a.* (à), كلمز الندن élindén guélméz, قابليتسز kabiliyétsiz; مناسبتسز minasibétsiz, ادبسز édébsiz.

Ineptie, *f.* ادبسزلك édébsizlik.

Inépuisable, *a.* دوكنمز tukénméz.

Inertie, *f.* تنبللك témbéllik.

Inespéré, ée, *a.* اومليان oumoulmayan.

Inestimable, *a.* بها كسلمز paha késilméz.

Inévitable, *a.* قاچنلمز katjenelmaz.

Inexact, te, *a.* درست دكل durust déyil; اهمالجي éhmaldje.

Inexactitude, *f.* درست اولمه durust olmama; اهمالجيلق éhmaldjelek.

Inexcusable, *a.* عذر دلنمز éuzr dilénméz; جواب ويرلمز djévab vérilméz.

Inexécutable, *a.* باشه چقرلمز bacha tjekarelmaz.

Inexorable, *a.* طاش يوركلو tach yurékli, مرحمتسز mérhamétsiz.

Inexpérience, *f.* عجيلك adjémilik.

Inexpérimenté, ée, *a.* عجمي adjémi.

Inexpiable, *a.* عفو اولنمز afv olounmaz.

Inexplicable, *a.* تعبير اولنمز téabir olounmaz.

Inexprimable, *a.* شرح ويرلمز chérh vérilméz.

Inexpugnable, *a.* يكلمز yénilméz, الت اولز alt olmaz.

Inextinguible, *a.* سوينمز séuyunméz.

Infaillibilité, *f.* ياكلمزلق yanelmazlek.

Infaillible, *a.* ياكلمز yanelmaz.

Infaisable, *a.* ايدلمز édilméz.

Infamant, te, *a.* اعتباره عرضه طوقنان itibara, erza dokanan.

Infamation, *f.* يوز قرمسي yuz karase, عيب ayep, رزالت rézalét.

Infame, *a. m. f.* يوزي قره yuzu kara, عرضي اوليان erze olmayan, رزيل rézil, رسواي resvay.

Infamie, *f.* يوز قرەلغى yuz karaleghe, عرض نقصانلغى erz noksanleghe; عيب ayep, رزيللك rézillik, رسوايلق resvaylek.

Infanterie, *f.* پياده يايا عسكري piyadé, yaya askéri.

Infanticide, *f.* چوجق اولدرمه tjodjouk éuldurmé; چوجق اولدرن tjodjouk éuldurén.

Infatigable, *a.* يورلز yoroulmaz; اوصانمز osanmaz.

Infatuer, *v. a.* q. de qc. دلورتمك délirtmék, ايتمك دلى ديوانه déli, divané étmék; s' —, *v. r.* دلورمك délirmék.

Infécond, de, *a.* يمش ويرمز yémich vérméz, ميوەسز méyvésiz.

Infécondité, *f.* يمش ويرمه yémich vérmémé, ميوەسزلك méyvésizlik.

Infect, te, *a.* قوقر kokar, چورك tjuruk.

Infecter, *v. a.* فنا قوقو ايله féna kokou ilé doldourmak; بولاشترمق boulachtermak.

Infection, *f.* فنا قوقو féna kokou; بولاشمه boulachma.

Inférer, *v. a.* ايتمك قياس ملاحظه mulahaza, keyas étmék ... دن اكلامق dén anlamak.

Inférieur, re, *a.* اشاغى achaghe, الچق altjak; اك اشاغى én achaghe; —, *m.* التنده اولان altenda olan.

Infériorité, *f.* اشاغى حال درجه achaghe hal, dérédjé; الچقلق altjaklek.

Infernal, le, *a.* جهنمي djéhénnémi.

Infertile, *a.* ميوەسي اولميان méyvési olmayan, ميوەسز méyvésiz.

Infertilité, *f.* ميوەسزلك méyvésizlik.

Infester, *v. a.* خراب ايتمك (mémlékét baseb) qharab étmék; راحت ويرمك rahat vérmémék; زحمت ويرمك zahmét vérmék.

Infidèle, *a.* صادق طوغري اولميان sadek, doghrou olmayan, خاين qhayen, سوزندن اقرارندن دونن séuzundén, ekrarendan déunén.

Infidèlité, *f.* صادق طوغري اولمه sadek, doghrou olmama, سوزده اقراردە طورمه séuzdé, ekrarda dourmama, خاينلق qhayenlek, خيانت qheyanét; دينسزلك dinsizlik.

s'Infiltrer, *v. r.* ايچري چكلمك itjéri tjékilmék (sevek chéylér).

Infini, ie, *a.* نهايتسز nihayétsiz.

Infinité, *f.* نهايتسزلك nihayétsizlik; پك چوقلق pék tjoklouk.

Infirme, *a.* ضعيف zayef, زبون zaboun.

Infirmer, *v. a. T.* بطّال ايتمك battal étmék; ضعيفلتمق zayeflatmak; قوتسزلندرمك kouvétsizléndirmék.

Infirmerie, *f.* خسته خانه qhasté qhané.

Infirmier, *m.* ière, *f.* خسته بكلين qhasta békléyén.

Infirmité, *f.* ضعيفلق zayeflek, خسته مزاجلق qhasta mizadjlek.

Inflammabilité, *f.* علولنيجيلك alévlénidjilik.

Inflammable, *a.* علولنيجى alévlénidji, يانيجي yanedje.

Inflammation, *f.* تنده بر يرقزرمه téndé bir yér kezarma, حرارت hararét.

Inflexibilité, *f.* اكلمزلك éyilmézlik, سرتلك sértlik.

Inflexible, *a.* *اكلمز éyilméz, تكلدانمز kemeldanmaz.

Inflexion, *f.* اكلمه éyilmé; اكيليجيلك éyilidjilik; بنا bina, صرف sarf.

Infliger, *v. a.* ترتيب ايتمك (djézasen) tértib étmék.

Influer, *v. a. T.* افجنه صوقق itjiné sokmak; — *v. n.* تأثير ايتمك téésir étmék.

Informe, *a.* بچمسز bitjimsiz, اسلوبسز ousloubsouz.

Informer, *v. a.* (q. de qc.) اوكرتمك éuyrétmék, بلدرمك bildirmék; — *v. n.* شريعتده تجسس ايتمك chériatta tédjéssus étmék; s'—, *v. r.* (à q. de qc.) خبر الق qhabér almak, اشنا اولق achna olmak.

Infortune, *f.* بختسزلق baqhtsezlek, قضا kaza, بلا béla, مصيبت mousibét.

Infortuné, ée, *a.* بختسز baqhtsez.

Infracteur, *m.* قانوندن چقان kanoundan tjekan.

Infraction, *f.* خلاف شرعى qhilafi chéri, قانوندن طشره چقمه kanoundan dechare tjekma.

Infructeux, euse, *a.* ميوهسز méyvésiz.

Infundibuliforme, *a. T.* خونى qhouni bitjimindé.

Infuser, *v. a* اصلتمق eslatmak, صويه قومق souya komak; * ويرمك vérmék.

Infusible, *a.* اريمز ériméz.

Ingambe, *a. fa.* چاپك tjapek, تتيك tétik.

s' Ingénier, *v. r. fa.* بر چاره دوشنمك bir tjaré duchunmék.

Ingenieur, *m.* قنبرجى koumbaradje, هزار فن hézar fénn (-fénd).

Ingénieux, euse, *a.* زيرك zéyrék, هزار فن hézar fénn (-fénd); معرفتلو marifétli.

Ingénu, ue, *a.* صافدرون safdéroun, طغري پاك يوركلو doghrou, pak yurékli, اچق مشرب atjek méchréb.

Ingénuité, *f.* صافدرونلق safdérounlouk, يورك طوغريلغى پاكلكي yurék doghrouloughou, pakliyi.

s' Ingérer, *v. r.* (de qc.) مسر

شيه قرشمق bir chéyé karechmak.

Ingrat, te, *a.* ايلك بلمز اونودان éylik bilméz, ounoudan.

Ingratitude, *f.* ايلك بلمزلك éylik bilmézlik, خاينلق qhayenlek, توز اكمك بلمه touz ékmék bilmémé.

Inguérissable, *a.* اصلاح ايو اولمز islah, éyi olmaz, شفا بولمز chifa boulmaz.

Inhabile, *a. T.* قابليتسز kabiliyétsiz.

Inhabilité, *f. T.* قابليتسزلك kabiliyétsizlik.

Inhabitable, *a.* قونلمز konoulmaz, ساكن اولنمز sakin olounmaz.

Inhabité, ée, *a.* اوترلمش otouroulmamech, ساكن اولنمش sakin olounmamech.

Inhiber, *v. a. T.* شريعتدن يصاق ايتمك chériatdan yasak étmék.

Inhibition, *f. T.* يصاق yasak.

Inhospitalité, *f.* مسافر سوممه misafir sévmémé.

Inhumain, ne, *a.* انسانيتسز insaniyétsiz.

Inhumanité, *f.* انسانيتسزلك insaniyétsizlik.

Inhumation, *f.* گومه guéummé, دفن défn.

Inhumer, *v. a.* گومك guéummék, دفن ايتمك défn étmék.

Inimaginable, *a.* خيال اولنمز qheyal olounmaz.

Inimitable, *a.* اويلمز ouyoulmaz.

Inimitié, *f.* دشمنلك duchmanlek, عداوت adavét.

Inintelligibilité, *f.* اكلاشلمزلق anlachelmazlek.

Inintelligible, *a.* اكلاشلمز anlachelmaz.

Inique, *a.* عدالتسز adalétsiz, انصافسز insafsez, نا حق na hak.

Iniquité, *f.* عدالتسزلك adalétsizlik, انصافسزلق insafsezlek, ظلم zoulm.

Initial, le, *a.* بشلنن bachlanan; lettre —, اري يازي iri yaze.

Initier, *v. a.* تقديس ايتمك takdis étmék.

Injecter, *v. a.* ايچنه فشقرتمق itjiné fechkertmak.

Injonction, *f.* شريعت امري chériat émri.

Injure, *f.* انجنمه indjinmé; ستم sitém, ازار azar, سوكمه séuymé.

Injurier, *v. a.* خاطرنه طوقنمق qhaterena dokanmak, انجتمك indjitmék, ازارلمق azarlamak, سوكمك séuymék.

Injurieux, euse, *a.* اعتباره عرضه طوقنان itibara, erza dokanan, بدنام bédnam.

Injuste, *a.* نا حق na hak.

Injustice, *f.* عدالتسزلك adalétsizlik, ظلم zoulm.

Inné, ée, *a.* بلمه طوغمش bilé doghmouch.

Innocence, *f.* گناهسزلك guunah-sezlek, صوچسزلق soutjsouz-louk; بونلك béunluk.

Innocent, te, *a. m. f.* صوچسز soutjsouz, گناهسز guunahsez; ضررسز zararsez; بون béun.

Innocenter, *v. a.* صوچسز چقرمق soutjsouz tjekarmak.

Innombrable, *a.* صايلمز sayelmaz, صاييسى بللوسز sayese béllisiz.

Innovation, *f.* بدعت bédaat.

Innover, *v. a.* بدعت چقرمق bédaat tjekarmak.

Inobservation, *f.* طوتمه toutmama.

Inoculer, *v. a.* چچك اشلامق tjitjék achlamak.

Inodore, *a.* قوقوسز kokousouz.

Inonder, *v. a.* صو بصمق اورتمك sou basmak, éurtmék; طولمق dolmak.

Inopiné, ée, *a.* اومدان oummadan, اپ اكسز ap ansez.

Inoni, ie, *a.* اشدلمش ichidilmémich.

Inquiet, ète, *a.* راحتسز rahatsez.

Inquiéter, *v. a.* راحت ويرمك rahat vérmémék, راحتسزلندرمق rahatsezlandermak; s'—, *v. r.* راحتسز بى حضور اولمق rahatsez, bihouzour olmak.

Inquiétude, *f.* راحتسزلك rahatsezlek, بى حضورلق bihouzourlouk.

Inquisition, *f.* يوقلايش yoklayech, يوقلمه yoklama, تفتيش téftich; ايمان شريعتى iman chériate.

Insalubre, *a.* ضررلو zararle, مضر mouzerr.

Insatiable, *a.* طويمز doymaz.

Inscription, *f.* عنوان unvan, مكتوب اوستى méktub ustu; قيد kayd.

*Inscrire, *v. a.* قيد ايتمك kayd étmék, يازمق yazmak; s'—, *v. r.* قيد اولمق kayd olmak, يازمق yazelmak.

Insçu, à l'—, *ad.* اولدن بلميرك évéldén bilméyérék.

Insecte, *m.* بوجك béudjék.

Insensé, ée, *a. m. f.* فكرسز fikirsiz; پك عقلسز اجق pék akelsez, ahmak, ديوانه divané.

Insensibilité, *f.* طويمزلق douymazlek; طويمه douymama.

Insensible, *a.* طويمز douymaz; طويملز douyoulmaz.

Inséparable, *a.* ايرلز ayrelmaz.

Insérer, *v. a.* اراسنه صوقمق arasena sokmak, صوقشترمق sokouchtourmak.

Insertion, *f.* اراسنه صوقه arasena sokma.

Insidieux, euse, *a.* حيله‌باز hilébaz, طولابجى dolabdje.

Insigne, *a.* نشانلو nechanle, بللو bélli, بللو باشلو bélli bachle.

Insinuant, te, *a.* گيريشيجى guiri-

chidji, خاطر آولیان qhater avlayan.

Insinuer, *v. a.* اصول ایله ایچنه صوقق ousoulilé itjiné sokmak; قندرمق kendermak; *T.* کتوکه قید ایتمك kutuyé kayd étmék; — *v. n.* صوقلمق sokoulmak, کرشمك guirichmék.

Insipide, *a.* لذتسز lézzétsiz, طاتسز tatsez; طوزسز touzsouz; یاقشقسز yakecheksez.

Insipidité, *f.* لذتسزلك lézzétsizlick, طاتسزلق tatsezlek; طوزسزلق touzsouzlouk, یاقشقسزلق yakecheksezlek.

Insister, *v. n.* sur qc. بر شیك اوستنه دوشمك bir chéyin ustuné duchmék, بصد قدم ایتمك basdï kadém étmék; بر شیه طیانمق* bir chéyé dayanmak.

Insociabilité, *f.* قونشلمزلق konouchoulmazlek.

Insolence, *f.* یوزسزلك yuzsuzluk, اوتانمه outanmama; قبالق kabalek; مغرورلق maghrourlouk.

Insolent, te, *a.* اوتانمز outanmaz, یوزسز yuzsuz; قبا kaba, فضول fodoul.

Insoler, *v. a. T.* کونشه قومق guunéché komak.

Insoluble, *a.* چوزلمز tjéuzulméz, اریمز ériméz.

Insolvabilité, *f.* اداسی قابلسزلك édase kabilsizlik.

Insolvable, *a.* اداسنه قدرتی اولیان édasena koudréti olmayan.

Insomnie, *f.* اویقوسزلق ouyoukousouzlouk.

Insondable, *a.* دیبسز dibsiz.

Insoutenable, *a.* قرشو طورلمز karche douroulmaz; چکلمز tjékilméz.

Inspecteur, *m.* ناظر nazer.

Inspection, *f.* نظر nazar, نظارت nazarét, ناظرلق nazerlek.

Inspirer, *v. a.* ایچنه کچورمك itjiné guétjirmék, ایچروسنه کار ایتمك itjérisiné kiar étmék, قلبنه کچورمك kalbiné guétjirmék; یورك ویرمك yurék vérmék; صولق نفس الق solouk, néfés almak.

Instabilité, *f.* قرارسزلق kararsezlek, بر دالده طورمه bir dalda dourmama.

Installer, *v. a.* دکمك dikmék (birini bir iché).

Instance, *f.* ابرام ایله رجا ibram ilé ridja; عرضحال arzouhal, دلك دعواکاغدی dilék kiaghede; دعوا یری dava yéri.

Instant, te, *a.* ابرام ایدیجی ibram édidji, ایاق بصان ayak basan.

Instant, *m.* کوز اچوب یومه guéuz atjep youmma; à l' —, *ad.* کوز اچوب یومدن guéuz atjep yoummadan, فی الحال fil hal.

Instantané, ée, *a.* بر دملك bir démlik.

Instar, à l' —, *ad.* كبي guibi, طرزنده tarzenda.

Instauration, *f.* زينتله دكمه ziynétlé dikmé.

Instigateur, *m.* — trice, *f.* قندريجي kenderedje, دورتيجي durtudju, فت ويريجي fit véridji.

Instiguer, *v. a.* قندرمق kendermak, دورتمك durtmék, فت ويرمك fit vérmék.

Instiller, *v. a.* طملمق damlatmak, طاله طاله اقتمق damla damla aketmak; * بيننه قفاسنه صوقق béyniné, kafasena sokmak.

Instinct, *m.* دورتش durtuch, القا ilka.

Instituer, *v. a.* دكمك قومق (birini bir yéré) dikmék, komak; تعين ايتمك téayin étmék; ياپمق yapmak.

Institut, *m.* طريقت tarikat; مدرسه médrésé.

Instituteur, *m.* — trice, *f.* تمل قويان témél koyan, پير pir; خواجه qhodja.

Instructif, ive, *a.* اوكرديجي éuyrédidji.

Instruction, *f.* تعليم téalim, درس dérs, اوكرتمه éuyrétmé; دولتندن ايلچيه اولان امر dévlétindén éltjiyé olan émr.

* Instruire, *v. a.* تعليم ايتمك ايتدرمك téalim étmék, éttirmék, اوكرتمك éuyrétmék, تربيه ايتمك térbiyé étmék.

Instrument, *m.* آلت alét, آلات aléat, آوادانلق avadanlek, پوسات pousat; — de musique, چالغي tjalghe, ساز saz; *T.* سندات sénédat.

Instrumental, le, *a.* آلات كبي اولان aléat guibi olan.

Insu, *v.* Insçu.

Insuffisance, *f.* قابليتسزلك kabiliyétsizlik, استعدادسزلق istidadsezlek.

Insuffisant, te, *a.* قابليتسز kabiliyétsiz, استعدادسز istidadsez.

Insulaire, *m. a.* اطه‌لو adale.

Insultant, te, *a.* خاطره طوقنان qhatera dokanan.

Insulte, *f.* آزار azar, اوزرينه يورمه uzériné yurumé; خاطره طوقنمه qhatera dokanma; هجوم hudjum.

Insulter, *v. a.* (q. de qc.) برينك اوزرينه يورمك birinin uzériné yurumék, آزارلمق azarlamak; *T.* هجوم ايتمك hudjum étmék; —, *v. n.* (à q. à qc.); دوقنمك zévklénmék, مسخره ايتمك masqhara étmék.

Insupportable, *a.* چكلمز tjékilméz.

Insurmontable, *a.* يكلمز yénilméz.

Insurrection, *f.* اياغه قالقش ayagha kalkech, زوربالق zorbalek.

Intact, te, *a.* ال دكممش él déymémich.

Intarissable, *a.* دوكمز tukénméz.

Intégrant, te, *a.* تكميل ايديجي tékmil édidji.

Intègre, *a.* اهل عرض éhlï erz, يوزي اق yuzu ak, صافي safi, صادق sadek.

Intègrité, *f.* اهل عرضلق éhlï erzlek, صافيلك safilik, خلوص qhoulous, صداقت sadakat.

Intellect, *m. T.* عقل akl, فهم féhm.

Intellection, *f.* آكلامه anlama.

Intellectuel, elle, *a.* عقللو akelle.

Intelligence, *f.* آكلامه anlama, آكلايش anlayech, بلش bilich, عقل akl, فهم féhm.

Intelligent, te, *a.* عقللو akelle; عارف arif; ايش بلور ich bilir.

Intelligibilité, *f.* آكلانمه anlanelma.

Intelligible, *a.* آكلانور anlaner, آكلاشلور anlacheler; بللو bélli.

Intempérance, *f.* پرهيزسزلك pérhizsizlik, اعتدالسزلق itidalsezlek.

Intempérant, te, *a.* پرهيزسز pérhizsiz.

Intendance, *f.* نظر nazar, متوللیلك mutévéllilik; متولی يري mutévélli yéri.

Intendant, *m.* ناظر nazer, متولی mutévélli.

Intense, *a. T.* پك pék, شديد chédid.

Intenter, *v. a.* بشلمق bachlamak (bir dava), اچمق (dava) atjmak.

Intention, *f.* مرام méram, مراد murad, نيت niyét, مقصد makséd (mahséd).

Intentionné, ée, *a.* نيتلو niyétli.

Intercaler, *v. a.* اراسنه صوقمق arasena sokmak, صوقشترمق sokouchtourmak.

Intercéder, *v. n.* pour q. بري ايچون رجا ايتمك biri itjin ridja étmék.

Intercepter, *v. a.* طوتمق toutmak, مكث ايتمك méks étmék (méktoub).

Intercesseur, *m.* شفاعتجی chifaatdje.

Intercession, *f.* شفاعت chifaat.

Interdiction, *f.* يصاق yasak.

*Interdire, *v. a.* يصاق ايتمك yasak étmék; شاشرمق chachermak, شاشقن ايتمك chachken étmék.

Interdit, te, *a.* يصاق yasak; شاشمش chachmech.

Intéressant, te, *a.* مهم muhimm, اقتضالو iktizale.

Intéressé, ée, *a. m. f.* كندو كارنه كلان kéndi kiarena bakan; حصه‌دار hissédar.

Intéresser, *v. a.* (q.), حصه‌دار ايتمك hissédar étmék, * برينك پرمغن birinin parmaghen ايچنه صوقمق itjiné sokmak; قراندرمق kazandermak; s'—, *v. r.* (à, dans

qc.), حصّه‌دار اولق hissédar olmak, پاي حصّه المق pay, hissé almak; pour q. بريڭ طرفن طوتمق birinin tarafen toutmak.

Intérêt, *m.* فايده fayda, منفعت ménféat, كار kiar; پاي pay, حصّه hissé; اڭجه فايزي akdjé faïzi, فايز faïz, معامله mouamélé, معاجله mouadjdjélé, مرتع mourébba.

Intérieur, re, *a.* —, *m.* ايچوروكي itjériki, ايچ itj ..., ايچروسي itjérisi.

Intérim, *m.* مدّت muddét.

Interlocuteur, *m.* ارايه لاقردي صوقان araya lakerde soḳan.

Intermède, *m.* ارا اويونى ara oyounou.

Intermédiaire, *a.* ايكي شي اراسنده اولان iki chéy arasenda olan.

Interminable, *a.* بتورلز bitirilméz.

Intermission, *f.* اراسنى كسمه arasene késmé; فراغت féraghét.

Interne, *a.* اچرده‌كى itjérdéki, ايچروكى itjériki.

Internonce, *m.* اورتا ايلچى orta éltji.

Interpoler, *v. a.* بر لغت قرشترو بوزمق bir loughét karechterep bozmak.

Interposer, *v. a.* ارايه قومق araya komak; *ايچمك miyandje étmék.

Interposition, *f.* اراده طورمه arada dourma, ميانجيلق miyandjelek, ارايه كيرمه araya guirmé.

Interprétation, *f.* شرح chérh, تعبير téabir, ترجمه térdjumé.

Interprète, *m. et f.* شرح ويرن chérh vérén, ترجمه تعبير ايدجي térdjumé, téabir édidji, ترجمان térdjuman.

Interpréter, *v. a.* ترجمه تعبير ايتمك térdjumé, téabir étmék, شرح ويرمك chérh vérmék.

Interrogat, *m.* شريعت سؤالى chériat souali.

Interrogation, *f.* صورش sorouch, سؤال soual.

Interroger, *v. a.* صورمق sormak, سؤال ايتمك soual étmék; تفتيش ايتمك téftich étmék.

Interrompre, *v. a.* اراسنى كسمك arasene késmék.

Interstice, *m. T.* ايكي شيك اراسنده اولان زمان ارا iki chéyin arasenda olan zeman, ara.

Intervalle, *m.* ارالق aralek, ارا ara, مابين mabéyn, بين béyn; مدّت muddét.

*Intervenir, *v. n.* ارايه كلمك araya guélmék, guirmék.

Intervertir, *v. a.* الت اوست ايتمك alt ust étmék.

Intestat, *a. ad.* ab —, *T.* واصيتسز vasiyétsiz.

Intestin, ne, *a.* ايچروكى itjériki.

Intestin, *m.* بغرساق baghersak;

— *s. pl.* قرنك ايچي karnen itji, بغرساقلر baghersaklar.

Intime, *a.* يوركدن اولان yurékdén olan; ami —, سرّداش serrdach, يار yar, ياران yaran.

Intimider, *v. a.* اورکتمك urkutmék.

Intimité, *f.* يارانلق yaranlek, سرداشلق serdachlek.

Intituler, *v. a.* عنوانلمق unvanlatmak.

Intolérable, *a.* چكلمز tjékilméz, تحمّل اولمز tahammul olmaz.

Intolérance, *f.* تحمّلسزلك tahammulsuzluk.

Intolérant, te, *a.* تحمّلسز tahammulsuz, صبرسز sabersez.

Intraitable, *a.* قونشلمز konouchoulmaz, تتيز titiz.

Intrépide, *a.* پرواسز pérvasez.

Intrépidité, *f.* پرواسزلق pérvasezlek, قورقوسزلق korkousouzlouk.

Intrigant, te, *a. et m. f.* حيله‌باز hilébaz.

Intrigue, *f.* آل al, حيله hilé, رنك rénk, طولاب dolab; عاشقلق acheklek.

Intriguer, *v. a.* خجيل دوشرمك qhédjil duchurmék; —, *v. n.* آل حيله قوللنمق al, hilé koullanmak; s' —, *v. r.* بر يره صوقلمق bir yéré sokoulmak; پك يورلق pék yoroulmak.

Intrinsèque, *a.* ايچروكي itjériki.

*Introduire, *v. a.* ايچرو كتورمك صوقق قومق itjéri guétirmék, sokmak, komak.

Introniser, *v. a.* اپسقپوس اسكمله‌سنده اوتورمق épiskopos iskémlésindé otourmak.

Intrus, se, *a. et m. f.* صوقلن sokoulan, زور ايله كيرن zor ilé guirén.

Inusité, ée, *a.* قوللانلمز koullanelmaz, بطّال battal.

Inutile, *a.* فايده‌سز faydasez, منفعتسز ménfaatsez, قوللانلمز koullanelmaz; قوللنلمش koullanelmamech; بوش boch.

Inutilité, *f.* فايدمسزلك faydasezlek.

Invalide, *a.* قدرتسز koudrétsiz; يرامز* yaramaz, گچز guétjméz; —, صقاط جنكجي sakad djénkdji.

Invariabilité, *f.* دكشلمزلك déyichilmézlik.

Invasion, *f.* بصقون basken.

Invective, *f.* سوكمه séuymé, ازار azar, ستم sitém.

Invectiver, *v. n.* سوكمك séuymék, ازارلق azarlamak.

Inventaire, *m.* بيت المال دفترى béytulmal téftéri; متروكات مزادى métrukiat mézade.

Inventer, *v. a.* اويدرمق ouydourmak (bir séuz); بولمق boulmak, ايجاد ايتمك idjad étmék.

Inventeur, *m.* — trice, *f.* ایجاد ایدن idjad édén.

Invention, *f.* ایجاد idjad; ایجاد ایتمه idjad étmé.

Inventorier, *v. a.* بیت المال دفترینه قید ایتمك béyt ulmal déftériné kayd étmék, اولو شیلرینی یازوب چزمق éulu chéylérini yazep tjezmak.

Inverse, *a. T.* ترس térs.

Inversion, *f. T.* بر شیك یرینی دکشترمه bir chéyin yérini déyichtirmé.

Investir, *v. a.* بر مقاطعه ویرمك bir moukata vérmék; محاصره ایتمك mouhaséré étmék.

Investissement, *m.* محاصره mouhaséré.

Invétéré, ée, *p. et a.* * کوکلنمش kéuklénmich.

Invétérer, *v. n. et* s' —, *v. r.* کوکلنمك kéuklénmék, کوك صالمق kéuk salmak.

Invincible, *a.* یکلمز yénilméz.

Inviolable, *a.* بوزلمز bozoulmaz.

Invisibilité, *f.* کورنمزلك guéurunmézlik.

Invisible, *a.* کورنمز guéurunméz, کوزکمز guéuzukméz.

Inviter, *v. a.* دعوت ایتمك davét étmék; چغرمق tjaghermak, اوقومق okoumak; * قندرمق kendermak.

Invocation, *f.* مدد چاغرمه médéd tjagherma.

Involontaire, *a.* کوکلسز guéunulsuz.

Involution, *f.* طولاشقلق dolacheklek.

Invoquer, *v. a.* مدد چاغرمق médéd tjaghermak.

Invulnérable, *a.* یارملنمز yaralanmaz.

Iris, *m.* ماوی زنبق mavi zambak; الکم صاغمه éléyim saghma.

Ironie, *f.* مزاق mézak.

Ironique, *a.* مزاقجی mézakdje.

Irradiation, *f.* پرتو صالمه pértév salma.

Irraisonnable, *a.* فراستسز firasétsiz.

Irréconciliable, *a.* بارشلمز barechelmaz.

Irrécusable, *a.* اتلمز atelmaz.

Irréformable, *a.* دکشلمز déyichilméz.

Irréfragable, *a.* قرشو سویلنمز karche séuylénméz.

Irrégularité, *f.* اولچوسزلك éultjusuzluk, قاعده‌سزلك kaydésizlik.

Irrégulier, re, *a.* اولچوسز éultjusuz, قاعده‌سز kaydésizlik.

Irréligieux, euse, *a.* مذهبسز mézhébsiz, بی نماز bi namaz.

Irréligion, *f.* دینسزلك dinsizlik.

Irrémédiable, *a.* ایو اولز éyi olmaz.

Irrémissible, *a.* عفو اولنمز afv olounmaz.

Irréparable, *a.* مرمت اولمز mérémét olmaz.

Irrépréhensible, *a.* مسخره اولنمز masqhara olounmaz.

Irréprochable, *a.* مسخره اولنمز masqhara olounmaz, ذوقلنلمز zévklénilméz; اتلمز atelmaz.

Irrésistible, *a.* قرشو طورلمز karche douroulmaz, طيانلمز dayanelmaz.

Irrésolu, ue, *a.* ايكي فكرلو iki fikirli.

Irrésolution, *f.* ايكي فكرلولك iki fikirlilik, شپه chuphé.

Irrévérance, *f.* رعايتسزلك riayétsizlik.

Irrévérant, te, *a.* رعايتسز riayétsiz.

Irrévocable, *a.* گيرو چورلمز guéri tjévirilméz.

Irrigation, *f.* صولامه soulama, صوارمه sevarma.

Irritabilité, *f.* قندريجيلق kenderedjelek.

Irritable, *a.* قندريجي kenderedje.

Irriter, *v. a.* قندرمق kendermak, قزشترمق kezechtermak, طوتشترمق toutouchtourmak; s' —, *v. r.* قزمق kezmak, طارلمق darelmak.

Irruption, *f.* بصقون basken, هجوم hudjum.

Isabelle, *a. m.* عنابی unnabi (hunnabi).

Ischurétique, *a.* ادرار اچيجي idrar atjedje.

Ischurie, *f. T.* سدك زوري sidik zorou.

Isle, *v.* Ile.

Isolé, ée, *a.* آيري ayre, يالكز yalenez.

Isoler, *v. a.* آيري يالكز طوردرمق ayre, yalenez dourdourmak.

Issu, ue, *a.* طوغمش doghmouch, قوپمش kopmouch.

Issue, *f.* چقمه tjekma, چقاجق ير tjekadjak yér; اوج oudj, صوك son.

Isthme, *m.* دل dil (toprakda).

Item, *ad.* تكرار tékrar, كذلك kézalik.

Itératif, ive, *a.* تكرارلنمش tékrarlanmech.

Itinéraire, *m.* يولجيلق تاريخي yoldjoulouk tariqhi.

Ive, Ivette, *f.* يبان سرويسی yaban sérvisi (sélvisi).

Ivoire, *m.* فيل ديشي fil dichi.

Ivraie, Ivroie, *f.* دلوجه délidjé, دلوجه اوت délidjé ot, قرمق karamek.

Ivre, *a.* سرخوش sérqhoch (saaroch).

Ivresse, *f.* سرخوشلق sérqhochlouk.

Ivrogne, *a. m.* بكری békri.

Ivrognerie *f.* بكريلك békrilik.

J.

Jabot, *m.* قرصاق kursak.

Jaboter, Jabotter, *v. n. fa.* يكشامق yanchamak, اغزي طو رمق aghze dourmamak.

Jachère, *f.* يل اشوري اكلمش تارلا yel achere ékilmémich tarla.

Jacinthe, *f.* سنبل sumbul.

Jactance, *f.* اوكنمه éuyunmé.

Jadis, *ad.* اڤل زمانده évvél zamanda, وقتي ايله vakti ilé, بر زمان bir zaman.

Jaillir, *v. n.* طشره صچرامق dechare setjramak; قينامق kaynamak.

Jais, *m.* قره كهربار kara kéhribar; مينه miné.

Jalap, *m.* جالاپا djalapa (kéuk).

Jalouser, *v. n.* (q. qc.), قزقنمق kezkanmak.

Jalousie, *f.* حسد haséd, قزقانج kezkandj, قزقانجلق kezkandjlek, چكدمه tjékémémé; اشكل ichkil; پرمقلق parmaklek, قفس kafés.

Jaloux, ouse, *a.* (de), حاسد haséd, قزقنج kezkandj.

Jamais, *ad.* (ne-), هيچ بر زمان hitj bir zaman, بر زمان وقت bir zaman, vaket; à —, هر دايم hér dayem, ابدي ébédi.

Jambe, *f.* بجاق badjak; اياق ayak.

Jambette, *f.* چاقي tjake.

Jambon, *m.* طوكز بودي پصارمه‌سي domouz boudou, pastermase.

Janissaire, *m.* يكيچري yénitjéri.

Janvier, *m.* كانون آخر kianounï aqher.

Japon, *m.* اسكي معدن éski madén.

Japper, *v. n.* اوغنمق oghounmak; هو هو هو ايتمك hév hév étmék (havlamak).

Jaque, *f.* بر نوع اثواب bir névï ésbab; — de mailler, زره zerh.

Jardin, *m.* بغچه baghtjé; بوستان bostan.

Jardinage, *m.* بغچه‌لك bághtjélik, بغچه‌بانلق baghtjébanlek.

Jardinier, *m.* ière, *f.* بغچه‌بان baghtjéban (baghtjévan), بوستانجي bostandje.

Jargon, *m.* بوزوق دل bozouk dil; قوش دلي kouch dili; صاري الماس sare élmas.

Jarre, *m. T.* قبا و سرت يوك kaba vé sért yun.

Jarre, *f.* صو دستيسي sou déstisi.

Jarret, *m.* ديز بوكلمي diz buklumu.

Jarretière, *f.* ديز چوراب باغي diz, tjorab baghe.

Jarreux, euse, *a.* فنا féna.

Jars, *m.* ارككك قاز érkék kaz.

Jaser, *v. a.* يكشامق yancha-

mak, كوزەلك ايتمك guévézélik étmék.

Jaserie, *f.* يكشاقلق yanchaklek, كوزەلك guévézélik.

Jaseur, *m.* euse, *f.* يكشاق yanchak, كوزه guévézé.

Jasmin, *m.* ياسمين yasémin.

Jaspe, *m.* فرنكى رقم fréngui rakam, رقن طاشي rakan tache; — sanguin قان طاشي kan tache; — égyptien, — d'Egypte يشيم yéchim.

Jatte, *f.* اويمه تكنه oyma tékné; چناق tjanak, طغار taghar.

Jauge, *f.* استمار چبوغى estimara tjiboughou.

Jaugeage, *m.* استمار estimara.

Jauger, *v. a.* استمار ايتمك estimara étmék.

Jaugeur, *m.* استمارجي estimaradje.

Jaunâtre, *a.* صريجه saredja, صرمترك saremtrak.

Jaune, *a. m.* صاري صـرى sare; صاريلق sarelek.

Jaunet, *m.* صاري چچجك sare tjitjédjik.

Jaunir, *v. a.* صاري بويامق sare boyamak, صررمق sararmak; *v. n.* صررمق sararmak.

Jaunisse, *f.* صاريلق sarelek (illét).

Javeler, *v. a.* دمدلك حاصلى قورتمغه قـومـق démédlik hasele kouroutmagha komak.

Javeline, *f.* خشـد افاق ouſak qhecht.

Javelle, *f.* باغلنمش حاصل دمدي baghlanmamech hasel démédi; بر يالمده كسيلن اوت bir yalemda késilén ot.

Javelot, *m.* خشد qhechd; اوق يلانى ok yelane.

Je, *pr.* بن bén.

Jet, *m.* اتم atem, اتمه atma, آتش atech; دوكمه déukmé; un — de pierre طـاش منزيلى tach ménzili.

Jeter, *v. a.* اتمق atmak, فرلاتمق ferlatmak, براقمق berakmak; *T.* دوكمك déukmék; ويرمك (filis) vérmék; اوغل ويرمك (are) oghoul vérmék; حسـاب ايتمك hisab étmék; —, *v. r.* اتلمق atelmak.

Jeton, *m.* اويون منغـرى oyoun manghere.

Jeu, *m.* اوين oyoun; شقا chaka; اوين اقجەسى يرى oyoun akdjésí, yéri; قـلـيج اويـونى keledj oyounou; — de mots تجنيس tédjnis.

Jeudi, *m.* پنج شنبه péndj chémbih (pérchémbé); — saint بيوك پنجشنبه béuyuk pérchémbé.

à Jeun, *ad.* اج قرننه adj karnena.

Jeune, *a.* گنج guéndj, تازه tazé, يورى yavrou.

Jeûne, *m.* اوروج oroudj; اوروج كونى oroudj guunu.

Jeûner, *v. a.* اوروج طوتمق oroudj toutmak.

Jeunesse, *f.* گنجلك guéndjlik; چوجقلق tjodjouklouk.

Jeunet, ette, *a. fa.* پك گنج pék guéndj.

Joaillerie, *f.* جواهرجيلك djévahirdjilik.

Joaillier, *m.* ière, *f.* جواهرجي djévahirdji.

Jobelin, *m.* اجق ahmak.

Jocrisse, *m. fa. T.* زوالو zavalle.

Jodelet, *m. fa.* مسخره masqhara.

Joie, *f.* سويج sévindj, شاذلق chazlek, كوكل فراحلغی guéunul férahleghe.

Joignant, te, *a.* بتشك bitichik, ياپشق yapechek.

Joignant, *prp.* يانندە yanenda, يقين yaken.

* Joindre, *v. a.* ياپشترمق yapechtermak, چاتدرمق tjattermak, بتشترمك bitichdirmék, قاوشترمق kavouchtourmak, چفتلمك tjiftlémék; برلشترمك birléchtirmék; يانه قومق yanena komak; — q. بريندە يتشمك biriné yétichmék; — *v. n.* قاوشمق kavouchmak; se —, *v. r.* ياپشمق yapechmak, بتشمك bitichmék; يتشمك yétichmék.

Joint, *m.* اويناق oynak.

Jointe, *f.* ات كوستكی at kéustéyi.

Jointée, *f.* ايكی آوج طولوسی iki avoudj dolousou.

Jointure, *f.* اويناق oynak.

Joli, ie, *a.* گوزل guuzél, دلبر dilbér.

Joliet, ette, *fa.* اپ ايو گوزل ép éyi guuzél.

Jonc, *m.* ساز saz, سازلق اوتی sazlek otou.

Jonchée, *f.* صاچلمش چچكلر دالارْ saţjelmech tjitjéklér, dallar, otlar.

Jonction, *f.* ياپشمه yapechma, برلشمه birléchmé.

Jonglerie, *f.* حقّەبازلق hokkabazlek.

Jongleur, *m.* حقّەباز hokkabaz.

Jouailler, *v. a. fa.* بر اويمجق ياپمق bir oyoundjouk yapmak.

Joubarbe, *f.* هر دم تازه hér dém tazé.

Joue, *f.* يكاق yanak.

Jouer, *v. n. et a.* اويناماق oynamak; اويناتمق oynatmak.

Jouereau, *m. fa.* فنا اويونجي féna oyoundjou.

Jouet, *m.* اويمجق oyoundjak.

Joueur, *m.* — euse, *f.* اويمجی oyoundjou.

Joufflu, ue, *a.* ابلق يوزلو ablak yuzlu.

Joug, *m.* بيوندرق boyoundourouk.

Jouir, *v. n.* (de qc.) سورمك (séfa, kéyf) surmék, يمك yémék.

Joujou, *m. fa.* اويمجق oyoundjak.

Jour, *m.* كون guun ; كوندز guunduz ; عمر éumr ; مدّت muddét ; à —, *ad.* الى اچق alte atjek (yuzuk tache).

Journal, *a. m.* روزنامه ruznamé, يوميه yéuvmiyé.

Journalier, ière, *a.* بر كونلك bir guunluk ; دكشلن déyichilén.

Journalier, *m.* كوندلكجى guundélikdji.

Journée, *f.* كون guun, بر كونلك bir guunluk ich, yol ; جنك كونى djénk guunu, جنك djénk.

Journellement, *ad.* كوندن كونه guundén guuné.

Joûte, *f.* اوينمه مزراق اوستنده at ustundé mezrak oynama.

Jouter, *v. n.* مزراق اوينامق mezrak oynamak ; **fa.* دوكشمك déuyuchmék.

Jouvenceau, *m. fa.* كوزل دلوقانلو guuzél délikanle.

Jouvencelle, *f. fa.* قز kez.

Jovial, le, *a.* كيفلو kéyfli, سوينجلو sévindjli, شان chaz.

Jovialité, *f.* سوينج sévindj, شاذلق chazlek, كيفلولك kéyflilik.

Joyau, *m.* جواهرلو شي djévahirli chéy, مجوهرات mudjévhérat.

Joyeux, euse, *a.* كيفلو kéyfli, سوينجلو sévindjli.

Jubilation, *f.* شينلك chénlik, شاذلق chazlek.

Jucher, *v. n. et* se —, *v. r.* دونمك dunémék.

Juchoir, Juc, *m.* دونك dunék.

Judaïque, *a.* يهوديجه yahoudidjé.

Judaïsme, *m.* يهوديلك yahoudilik.

Judicature, *f.* قاضيلق kadelek.

Judiciaire, *a.* شرعى chéri.

Judicieux, euse, *a.* عاقلانه akelané, عقللو akelle.

Juge, *m.* قاضى kade.

Jugement, *m.* اعلام ilam, حكم héukm, شرعى héukmï chéri ; سجل sidjill ; شريعت chériat, ديوان divan, قياس keyas.

Juger, *v. a. et n.* حكم فصل ايتمك héukm, fasl étmék, اعلام ويرمك ilam vérmék ; شريعتى كسمك chériate késmék ; قياس ايتمك keyas étmék, صانمق sanmak, يرينه قومق ... yériné komak.

Juif, *m.* — ive, *f.* يهودى yahoudi, —, *a.* يهوديجه yahoudidjé.

Juillet, *m.* تموز témouz (ay).

Juin, *m.* حزيران haziran (ay).

Juiverie, *f.* جهودخانه djehoud-(tjefet) qhané.

Jujube, *f.* عناب unnab (hunnab).

Julep, *m.* كلاب guullab.

Jumeau, *m.* — elle, *f.* اكيز ékiz.

Jument, *f.* قسراق kesrak ; *T.* ضرب چرقى zarb tjarke.

Jupe, *f.* زنه انتاريسى zénné éntarisi, فستان fistan.

Juré, ée, *a.* يمين ايتمش yémin étmich, يمينلو yéminli.

Jurement, *m.* يمين yémin; كفر kufr.

Jurer, *v. a.* يمين ويرمك ايتدرمك yémin vérmék, éttirmék; كفر ايتمك kufr étmék; — *v. n.* يمين ايتمك yémin étmék.

Jureur, *m.* كفر ايديجى kufr édidji.

Juridiction, *f.* حكم héukm, حكومت hukumét, قاضيلق kadelek.

Juridique, *a.* شرعى chéri.

Jurisconsulte, *m.* اهل علم فقه éhlï ilmï fikh.

Jurisprudence, *f.* علم فقه ilmï fikh.

Juriste, *m.* اهل علم فقه éhlï ilmï fikh.

Jus, *m.* صو sou, چوربا tjorba.

Jusque, Jusques, *prp.* تا ta, تاكه taki, دكن dégin (dék, dak).

Jusquiame, *f.* بانك تخى ban toqhoumou.

Juste, *a.* طوغرى doghrou, عدالتلو adalétli, عادل adil; انصافلو insafle; bien —, trop —, پك طار pék dar; پك قصه pék kesa; au —, دقت ايله dekkét ilé.

Justesse, *f.* طوغريلق doghroulouk.

Justice, *f.* طوغريلق doghroulouk, عدالت adalét; حق hakk; شريعت chériat; ديوان divan; انصاف insaf.

Justicier, *m.* عدالت طوغريلق سون adalét, doghroulouk sévén; شريعتجى chériatdje.

Justifier, *v. a.* صوچسز چقرمق soutjsouz tjekarmak, صوچسزلغنى اثبات ايتمك soutjsouzloughounou esbat étmék.

Juteux, euse, *a.* صولو soulou.

K.

Kermès, *m.* قرمز kermez.

L.

La, art, *f. et prp.* او o, اول ol.

La, *ad.* اوراده onda, اوراده orada (orda), او يرده o yérdé.

La la, *ad.* ال ويرر él vérir, اورتا orta, كفايت قدر kéfayét kadar.

Labile, *a.* mémoire —, ضعيف ذهن فكر zayef zéhn, fikir.

Laborieux, euse, *a.* چالشقان tjalechkan, اشليجى ichléyidji, حرات hamarat.

Labour, *m.* نطس nadas.

Labourable, *a.* سورلور surulur.

Labourage, *m.* چفت سورمه tjift surmé, چفتجيلك tjiftdjilik,

اکینجیلك ékindjilik; نطس nadas.

Labourer, *v. a. et n.* چفت سورمك tjift surmék, اتمك نطس nadas étmék; اطرافنی قزمق اشمك étrafene kazmak, échmék.

Laboureur, *m.* چفتجی tjiftdji, چفت سوریجی tjift surudju.

Labyrinthe, *m.* یانکلتماج yaneltmadj; * طولاب dolab.

Lac, *m.* گول guéul, اقر صو akmaz sou.

Lacer, *v. a.* قیطانله بغلمق kaytanlé baghlamak.

Lacérer, *v. a. T.* یرتمق yertmak.

Lacet, *m.* اوجی معدنلو زنه قیطانی oudjou madénli zénné kaytane; کمند kéménd, طور tor (av itjin).

Lâche, *a. m.* گوشك guévchék, بول bol; تنبل témbél; الچق altjak.

Lâcher, *v. a.* گوشمك guévchétmék, قویویرمك koyvérmék, بوللتمق bolaltmak; — *v. n.* se —, گوشمك guévchémék, بوشانمق bochanmak.

Lâcheté, *f.* تنبللك témbéllik, الچقلق altjaklek.

Lacis, *m.* شبکی chébéki.

Laconique, *a.* قصه و زیرك kessa vé zéyrék (séuz).

Laconisme, *m.* قصه و زیرك سوز kesa vé zéyrék séuz.

Lacrymal, le, *a.* گوز یاشی کتورن guéuz yache guétirén.

Lacs, *m.* قیطان kaytan, باغ bagh.

Lactée, *a. f.* veine —, سد طاری sud damare; voie —, صمان اوغریسی saman oghrousou.

Ladanum, *m.* لادن ladén.

Ladre, *a. m.* الاتنلو alaténli, جدام djudam; طوبسی یوق douymase yok, سرسم sérsém; نا کس na (né) kés.

Ladrerie, *f.* الاتنللك alaténlik, جداملق djudamlek; جداملخانه djudamqhané; پخیللق paqhellek, ناکسلك nékéslik.

Ladresse, *f.* جدام djudam; * ناکس nakés (nékés).

Lagune, *f.* گولجك guéuldjuk, بیوك بتاق béuyuk batak.

Lai, ie, *a.* دنیوی dunyévi.

Laid, de, *a.* چرکن tjirkin.

Laideron, *f.* اوزون و چرکن زنه ouzoun vé tjirkin zénné.

Laideur, *f.* چرکنلك tjirkinlik.

Laie, *f.* یبانی دیشی طوکز yabani dichi domouz; اچلمش اشلنمش اچلمش یول atjelmech, ichlénmich yol (ormanda).

Lainage, *m.* یوك یپاغی متاعی yun, yapaghe mataae.

Laine, *f.* یوك yun, یپاغی yapaghe, یپاق yapak; صوف sof.

Laineux, euse, *a.* یپاغیلو yapaghele, یوکلو yunlu.

Lanier, *m.* يوكجي yundju, يپاغيجي yapaghedje.

Laïque, *a. m.* دنيوي dunyévi.

Laisse, *f.* قايش (kéupékléri échléyédjék) kayech; شبقه شريدي chabka chéridi.

Laisser, *v. a.* قومق komak, قويويرمك koyvérmék, براقمق berakmak, صالمق salmak; ويرمك vérmék.

Lait, *m.* سود sud.

Laitage, *m.* سدلو ماجه sudlu mandja.

Laite, Laitance, *f.* بالق نفسي balek néfsi.

Laiterie, *f.* سد كيلاري sud kilare; سد صغمجق ير sud saghadjak yér.

Laiteux, euse, *a.* سدلو sudlu; سد رنكي sud réngui.

Laitier, *m.* معدن جروفي madén djouroufou.

Laitière, *f.* سدجي قري suddju kare, سدى بول اينك sudu bol inék; سدانا sudana.

Laiton, *m.* پرنج pirindj (madén).

Laitue, *f.* ماروك maroul; — sauvage, اجي ماروك adje maroul, هندبا hindiba.

Lambeau, *m.* پجاوره patjavra, اسكي بسكي éski busku.

Lambin, *m.* — ne, *f. fa.* صاوصاجي savsadje.

Lambiner, *v. n. fa.* صاوصالمق savsalamak.

Lambris, *m.* ديوار چرچوه‌لري douvar tjértjivéléri.

Lame, *f.* تخته taqhta (madéndén); تنكه ténéké; يصي تل yasse tél; پول poul; تيغ tegh; دكز طلغه‌سي dénïz dalghase.

Lamentable, *a.* شكايته لايق chikiayété layek; اجنجق adjenadjak.

Lamentation, *f.* شكايت chikiayét, شكوا chékva, فرياد féryad, اكلدي inilti.

Lamenter, *v. a.* اكلدمك inildémék, فرياد ايتمك féryad étmék; شكايت ايتمك chikiayét étmék.

Laminer, *v. a.* چكيجله اجمق tjékidjilé atjmak, تخته ياپمق taqhta yapmak.

Lampe, *f. fa.* قنديل kandil, چراق tjerak.

Lamper, *v. n. fa.* حيوان كبي ايچمك hayvan guibi itjmék.

Lampion, *m.* قنديلجك kandildjik.

Lamproie, *f.* مورينا mourina.

Lamproyon, *m.* اوفاق مورينا oufak mourina.

Lance, *f.* مزراق mezrak, سكو sunu (sunguu); سرق serek; طوپ طولدرجق كورك top doldouradjak kurék; چقمق tjakmak.

Lancer, *v. a.* اتمق atmak; se —, *v. r.* اتلمق atelmak, صچرامق sotjramak.

Lancette, *f. T.* نشتر néchtér.

Lancier, *m.* مزراقلو mezrakle.
Lande, *f.* اوا ova.
Landier, *m.* كباب ميمونى kébab maymounou.
Langage, *m.* دل dil.
Lange, *m.* قونداق koundak.
Langoureux, euse, *a.* يورغن yorghoun, ضعيف zayef.
Langue, *f.* دل dil, لسان lisan, زبان ziban.
Languette, *f. T.* دودك دلى duduk dili; بوغازلق boghazlek.
Langueur, *f.* يورغنلق yorghounlouk; ضعيفلق zayeflek; دوشكنلك duchguunluk.
Languier, *m.* طوكز دلى پصترمه‌سي domouz dili pastermase.
Languir, *v. n.* ضعيفلمق zayeflanmak, يورولمق yoroulmak, اسكنجه چكمك iskéndjé tjékmék; حسرت چكمك hasrét tjékmék, اويقوسز يواش كتمك ouykousouz, yavach guitmék.
Languissant, te, *a.* كوشك guévchék, قوتسز kouvétsiz.
Lamière, *f.* قايش kayech.
Lanterne, *f.* فنر fénér; — sourde, خرسز فنرى qhersez fénéri.
Lanterner, *v. n.* *صاوصالمق savsalamak; —, *v. a. fa.* لاف ايله laf ilé باش اغرتمق bach aghretmak.
Laternerie, *f. fa.* بوش لاقردي boch lakerde; صاوصا savsa.
Lanternier, *m.* — ière, *f.* فنديل kandil yapan, yakan; *fa.* صاوصاجى savsadje; بوش بوغاز boch boghaz.
Lantiponner, *v. n. fa.* يكشامق yanchamak.
Laper, *v. n.* لاپ لاپ ايچمك lap lap itjmék.
Lapereau, *m.* يورى اطه طوشانى yavrou ada tavchane.
Lapidaire, *m.* طاشجي tachdje; حكّاك hakkiak.
Lapider, *v. a.* طاشلمق tachlamak.
Lapin, *m.* اطه طوشانى ada tavchane.
Lapis, *m.* لاجورد طاش ladjivérd tach.
Laps, *m. T.* — de temps, وقت كچه vakt guétjmé.
Laps, se, *a.* مرتد mourtad.
Laquais, *m.* شاطر chater.
Laque, *f.* لوك léuk.
Larcin, *m.* خرسزلق qhersezlek.
Lard, *m.* طوكز ياغى domouz yaghé.
Larder, *v. a.* ياغلمق yaghlamak.
Lardon, *m.* ياغ پارچه‌سى yagh partjase; ستم sitém, سوز اتمه séuz atma.
Large, *a.* انلو énli, بول bol, ككش guénich; —, *m.* اين in (én); بوللق bollouk, ككشلك guénichlik.
Largement, *ad.* بول بول bol bol.
Largesse, *f.* جومردلك djéumérdlik.

Largeur, *f.* انلولك énlilik.
Largue, *m.* عمّان umman.
Larix, *m.* قطران اغاجي katran aghadje.
Larme, *f.* كوز ياشي guéuz yache; طلمه damla.
Larmoyant, te, *a.* كوز ياشي دوكن guéuz yache déukén.
Larmoyer, *v. a.* زياده اغلمق ziyadé aghlamak, كوز ياشي دوكمك guéuz yache déukmék.
Larron, *m.* onnes, *f.* خرسز qhersez.
Larronneau, *m.* كچوك خرسز kutjuk qhersez.
Las, sse, *a.* يورغن yorghoun; * اوصانمش osanmech.
Lascif, ive, *a.* شهوتلو chéhvétli, نفسانى néfsani; ادبسز édébsiz, سكى سوداسنه دوشمش siki sévdasena duchmuch.
Lasciveté, *f.* شهوت chéhvét, نفسانيلك néfsanilik, سكى سوداسنه دوشمه siki sévdasena duchmé; ادبسزلك édébsizlik.
Lassant, te, *a.* يوريجي yoroudjou; اوصاندريجى osanderedje.
Lasser, *v. a.* يورمق yormak, يورلتمق yoroultmak; اوصاندرمق osandermak; se —, *v. r.* يورلمق yoroulmak; اوصانمق osanmak.
Lassitude, *f.* يورغنلق yorghounlouk.
Latéral, le, *a.* ياندە اولان yanda olan.
Latéralement, *ad.* ياندن yandan.
Latin, ine, *a.* لاطينجه latindjé; — *m.* لاطين latin.
Latiter, *v. a. T.* كزلمك guizlémék; se —, *v. r.* كزلنمك guizlénmék.
Latitude, *f. T.* عرض arz.
Latrines, *f. pl.* كنيف kénéf, اياق يولى ayak yolou.
Laudanum, *m.* افيون خلاصه‌سي afiyon qhulasési.
Lauréole, *f.* مازريون mazériyon.
Laurier, *m.* دفنه اغاجى défné aghadje.
Lavage, *m.* يقامه yeykama; * تميزله témizlémé.
Lavande, *f.* حسامه اوتى husamé otou, نردين nérdin, لاونده lavanda.
Lavandier, *m.* چاشورجي باشي tjamacherdje bache.
Lavandière, *f.* چاشورجي قري tjamacherdje kare.
Lavange, *f.* يوارلنان قار يغنى youvarlanan kar yeghene.
Lavaret, *f.* دكز تكر بالغى déniz tékir baleghe.
Lavasse, *f.* صغنق seghanak.
Lavée, *f. T.* — de laine, يقمش يپاغى يغنى yeykanmech yapaghe yeghene.
Lave-main, *m.* ال لكنى él léyéni.
Lavement, *m. T.* يقمه yeykama; حقنه hokna, احتقان ihtikan.
Laver, *v. a.* يقمق yeykamak; تميزلمك témizlémék.

Lavette, *f.* قاب يقيجق بچاوره kap yeykayadjak patjavra.

Laveur, *m.* euse, *f.* تجاشورجی tjamacherdje.

Lavoir, *m.* يقيجق ير yeykanadjak yér; تجاشور تكنه‌سی tjamacher téknési; *T.* راماد يقمه ramad yeykama.

Laxatif, ive, *a.* سوردورجی surdurudju, عمل ويرجی amél véridji.

Laye, *v.* Laie.

Layetier, *m.* درکجی dérékdji.

Layette, *f.* درك dérék; چوجغك كوت بزی tjodjoughoun guéut bézi.

Lazaret, *m.* نظارت nazarét.

Le, *art.* اول ol, o, شو chou; *pr.* انی ani (onou).

Lé, *m.* قاش اينی koumach éni.

Lèche, *f. fa.* انجه دلم indjé dilim; à lèche-doigt, *ad. fa.* طرنق قدر ternak kadar, ار پك pék az.

Lèchefrite, *f.* قاورمه تاوسی kavourma tavase.

Lécher, *v. a.* يلامق yalamak.

Leçon, *f.* درس dérs; مشق méchk, اورنك éurnék; آزار azar.

Lecture, *f.* اوقومه okouma, قرأت keraét.

Légal, le, *a.* شرعی chéri.

Légaliser, *v. a.* بر سندك طوغريلغن bir sénédin doghroulloughoun bildirmék.

Légalité, *f.* شرعيلك chérilik.

Legat, *m.* پاپ وكيلی ايلچيسی pap vékili, éltjisi.

Légataire, *m. f.* ميراثه قونان mirasa konan.

Lège, *a. T.* بوش boch (guémi).

Léger, ère, *a.* يينی yéyni, خفيف qhafif (hafif), يكلی yénli; *عقلی خفيف akle qhafif.

Légèreté, *f.* يينيلك yéynilik, خفيفلك qhafiflik; *عقل خفيفلكی akl qhafifliyi.

Légion, *f.* بولك béuluk (5:6000 néfér).

Législateur, *m.* — trice, *f.* قانون قويان kanoun koyan.

Législation, *f.* قانون ويرمه قومه kanoun vérmé, koma.

Légiste, *m.* اهل علمی فقه éhlï ilmï fikh.

Légitimaire, *m.* شرعی وارث chéri varis.

Légitime, *a.* شرعی chéri; *f.* شرعی دوشن حصّه chéri duchén hissé.

Légitimer, *v. a. T.* شرعی حلال بلدرمك chéri, hélal bildirmék, صلبی اوغل ايتمك soulbi oghoul étmék.

Légitimité, *f.* نكاحلودن طوغمه nikiahledan doghma, صلبيلك soulbilik; شريعته مطابقلق chériata moutabeklek.

Legs, *m.* برينه واصيتله ويريلان اشيا biriné vasiyétlé vérilén échya, وقف vakf; faire un — de 1000 Piastre, اولدوكنده بيك غروش

ايتمك براقق برينك اوزرينه éulduyundé bin ghourouch brakmak, birinin uzériné étmék.

Léguer, *v. a.* براقق واصيتله برينه biriné vasiyétlé brakmak.

Légume, *m.* حبوبات houboubat; — , *pl.* سبزموات sébzévat (zavzavat).

Lendemain, *m.* ايرتسى كون értési guun.

Lendore, *m. et f. fa.* سرسم sérsém, تنبل témbél.

Lénifier, *v. a. T.* ملايملتمك mulayemlatmak.

Lénitif, *m.* ملايملديجى mulayemladedje.

Lent, te, *a.* يواش yavach, اغر كوتلو agher guéutlu, اغر agher; la fièvre —, انجه حمّا indjé humma.

Lente, *f.* بت سركەسى bit sirkési, سركه sirké.

Lenteur, *f.* يواشلق yavachlek.

Lenticulaire, *a.* مرجك بچنده mérdjimék bitjimindé.

Lentille, *f.* مرجك mérdjimék; — *s. pl.* چغت tjeghet.

Lentilleux, euse, *a.* چغتلو tjeghetle.

Lentisque, *m.* صاقز اغاجى sakez aghadje.

Léopard, *m.* پارس pars.

Lèpre, *f.* آلا ala, آلا تنلك ala ténlik, جداملق djudamlek.

Lèpreux, euse, *a.* آلالو alale, آلاتنلو alaténli, جدام djudam.

Léproserie, *f.* جداملخانه djudamqhané.

Lequel, Laquelle, *pr.* او o, اول ol; او كه o ki.

Les, art. *pl.* انلر anlér (onlar, onnar); *pr.* انلرى onlare.

Lésard, *v.* Lézard.

Lèse, *a.* خاطرى قالمش qhatere kalmech.

Léser, *v. a.* ضرر ويرمك zarar vérmék; خاطره طوقنمق qhatera dokanmak.

Lésine, *f.* خسيسلك qhasislik, ناكسلك nakéslik (nékéslik).

Lésiner, *v. n.* خاسسلك ناكسلك ايتمك qhasislik, nakéslik étmék, خسس ناكس اولمق qhasis, nakés olmak.

Lésion, *f. T.* ضرر ويرمه zarar vérmé.

Lessive, *f.* بغاده boughada, كول صويى kul soyou.

Lessiver, *v. a.* بغاده ايتمك boughada étmék, بغاده‌يه قومق boughadaya komak.

Lest, *m.* صابوره saboura (zafra, guémidé).

Leste, *a.* كوزل guuzél, تميز témiz, جان سوجمك djan sévédjék; معرفتلو marifétli, چاپك tjapouk.

Lester, *v. a.* صابوره المق saboura (zafra) almak (guémiyé).

Léthargie, *f.* سبات subat, بیخودلق biqhoud (béyhoud) louk.

Lettre, *f.* حرف harf (*pl.* حروف hourout), یازي yaze; مکتوب méktoub; — *s. pl.* علملر ilimlér.

Lettré, ée, *a.* اوقومش okoumouch.

Leur, *pr.* انلره anléré (onlara); le, la —, انلرکی anlérinki (onlarenki).

Levain, *m.* مایه maya; اکشیلك ékchilik.

Lévant, *a. m.* soleil — طوغان کونش doghan guunéch.

Levant, *m.* کون طوغیسي guun doghousou, شرق chark, مشرق méchrek; عثمانلو طپراغی osmanle topraghe.

Levantin, ine, *a.* شرقی charki.

Levée, *f.* قالدرمه kalderma; طوپلمه toplama; بند bénd.

Lever, *v. a.* قالدرمق kaldermak; المق almak, چقرمق tjekarmak; طوپلمق toplamak; — *v. n.* گچمك guétjmék (tjitjék, maya); se —, *v. r.* قالقمق kalkmak; طوغمق (guunéch) doghmak; — *m.* قالقش kalkech, قالقمه kalkma.

Levier, *m.* یوك قالدرجق صرق yuk kalderadjak serek.

Levis, *a. m.* pont —, قالقار کوپری kalkar kéupru.

Levisticum, *m. v.* Livèche.

Levraut, *m.* طوشان یوربسی tavchan yavrousou.

Lèvre, *f.* طوداق dodak.

Levretter, *v. n.* طازي ایله طوشان اولامق taze ilé tavchan avlamak; طوشان یوریلمق tavchan yavroulamak.

Lévrier, *m.* چاپق طازي tjapek taze.

Levron, *m.* کچوك طازي kutjuk taze.

Levure, *f.* پیوا دورتیسی piva tortousou.

Lexique, Lexicon, *m.* لغت کتابی loughét kitabe.

Lézard, *m.* کرتنکه kérténkélé.

Lézarde, *f.* یارق yarek, چتلاق tjatlak.

Liaison, *f.* بغلمه baghlama; باغ bagh; بغلولق baghlelek.

Liant, te, *a.* اکلور éyilir.

Liasse, *f.* بر دسته یاریلو کاغد bir déméd yazele kiaghed; باغ bagh.

Libéral, le, *a.* جومرد djéumérd.

Libéralité, *f.* جومردلك djéumérdlik.

Libérateur, *m.* — trice, *f.* قورتاریجی kourtaredje.

Libérer, *v. a.* قورتارمق kourtarmak, خلاص ایتمك qhélas étmék.

Liberté, *f.* ازادلق azadlek, سربستلك sérbéstlik, سربستیت sérbéstiyét.

Libertin, ine, *a. et m. f.* ضبطسز

zabtsez, دكسز dénsiz, چاپقن tjapken, سفيه séfih.

Libertinage, *m.* ضبطسزلق zabtsezlek, دكسزلك dénsizlik, چاپقنلق tjapkenlek, سفيهلك séfihlik; عقل خفيفلكى akl qhafifliyi.

Libertiner, *v. n. fa.* چاپقنلق ايتمك tjapkenlek étmék.

Libidineux, euse, *a.* نفسانى néfsani, شهوتلو chéhvétli.

Libraire, *m.* كتابجى kitabdje, صحاف sahhaf.

Librairie, *f.* صحافلق sahhaflek; صحافخانه sahhafqhané.

Libre, *a.* آزاد azad, قورتلمش kourtoulmouch, سربست sérbést; اچق atjek; استيرك istéyérék, گوكللو guéunullu; جسور djéssour.

Lice, *f.* سكردم يرى séyirdim yéri; اويون يرى oyoun yéri.

Licence, *f.* پك سربستلك pék sérbéstlik, ضبطسزلق zabtsezlek, دكسزلك dénsizlik; * اذن izn, سربستيت sérbéstiyét.

Licencieux, euse, *a.* دكسز dénsiz, ضبطسز zabtsez, سفيه séfih.

Licitation, *f. T.* مزاد mézad.

Licite, *a.* جايز djaïz, اذنلو izinli, حلال hélal.

Liciter, *v. a. T.* مزاد ايتمك mézad étmék.

Licorne, *f.* گركدان guérguédan.

Licon, Licol, *m.* يولار yoular.

Lie, *f.* دورتى dortou, tortou.

Liége, *m.* منطر اغاجى mantar aghadje; منطر mantar (youmouchak odoun).

Lien, *m.* باغ bagh.

Lienterie, *f.* يورك سورمه‌سى yurék surmési.

Lier, *v. a.* باغلمق بغلمق baghlamak.

Lierre, *m.* صارمشق sarmachek.

Lieu, *m.* ير yér, محل mahell, ارا ara; مكان mékian; سلسله silsilé, صوى soy; * سبب sébéb; **Lieux**, *pl.* كنيف kénif (kénéf), ايق ياق يولى ayak yolou.

Lieue, *f.* اوچ ميل utj mil, بر ساعتلك يول bir saatlek yol.

Lieur, *m.* دمد بغليجى déméd baghlayedje.

Lieutenance, *f.* قايم مقاملق kayim makamlek, وكيللك vékillik.

Lieutenant, *m.* قايم مقام kayim makam, وكيل vékil.

Lièvre, *m.* طوشان tavchan.

Ligature, *f.* باغ bagh; بغلمه baghlama.

Lignage, *m.* نسل nésl, سلسله silsilé.

Lignager, *m.* خصم qhesem, بر سلسله‌دن bir silsilédén; — *a.* retrait —, گيرو صاتون المه guéri saten alma.

Ligne, *f.* چزى tjizi, چزگى tjiz-

gui; صرا sera; ديزي dizi; سطر sater.

Lignée, *f.* سلسله silsilé (sinsilé).

Ligneul, *m.* زفتلو سجيم اپلك ziftli sidjim, iplik.

Ligneux, euse, *a.* اودونلو odounlou, اغاجه متعلّق aghadja mutaallik.

se Lignifier, *v. r.* اودونمك دونمك odouna déunmék.

Ligue, *f.* عهد ahd, اتّفاق ittifak, برلكي سوز séuz birliyi.

Liguer, *v. a.* عهدلشمق ahdlachmak, اتّفاق ايتمك ittifak étmék.

Lilas, *m.* ليلاك léylak, ارغوان érghavan.

Limaçon, *m.* قبوقلو سموكلو بوجك kabouklou sumuklu béudjék, صليانغوز salyanghoz.

Limaille, *f.* اكندي éyénti.

Limas, *m.* Limace, *f.* سموكلو بوجك sumuklu béudjék.

Lime, *f.* اكه éyé; افاق دادلو ليمون oufak tatle limon.

Limer, *v. a.* اكمك éyélémék.

Limiter, *v. a.* سنور كسمك sinor (sener) késmék.

Limites, *f. pl.* سنورلر sinorlar, حدود houdoud.

Limitrophe, *a.* سنورداش sinordach.

Limon, *m.* بتاق batak, بالچق baltjek; ليمون limon.

Limonade, *f.* ليمونلو شربت limonlou chérbét.

Limoneux, euse, *a.* بالچقلو baltjekle, بتاقلو batakle.

Limpide, *a.* طوري dourou, برّاق bérrak.

Limpidité, *f.* طوريلق douroulouk, برّاقلق bérraklek.

Lin, *m.* كتان kéfan, كتن kétén; بز béz.

Linaire, *f.* يبان كتانى yaban kéténi.

Linceul, *m.* چارشاو tjarchaf; كفن kéfin.

Linéament, *m.* سيما sima.

Linette, *f.* كتان بزر تخمي kétén bézir toqhoumou.

Linge, *m.* كتان بزي kétén bézi; چاشور tjamacher.

Linger, *m.* — ère, *f.* بزجى bézdji.

Lingot, *m.* سبوكه subuké.

Lingual, le, *a.* دله متعلّق dilé mutaallik.

Linier, *m.* كتانجى kéténdji (ér).

Linière, *f.* كتان تارلاسى kétén tarlase; كتنجى kéténdji (zénné).

Linement, *m.* يومشاديجى ملهم youmchadedje mélhém.

Linot, *m.* otte, *f.* كتان قوشي kétén kouchou.

Lion, *m.* onne, *f.* ارسلان arslan (aslan).

Lionceau, *m.* ارسلان يوريسى arslan yavrousou.

Lippe, *f.* قالن الت طودق kalen alt dodak.

Lippée, *f. fa.* اغز طولوسي aghez dolousou ; franche —, حاضر ضيافت hazer badihava ziyafét.

Lippitude, *f.* گوز چپاقلنمه guéuz tjapaklanma.

Lippu, ue, *a. fa.* قالن طوداقلو kalen dodakle.

Liquefaction, *f.* اريتمه éritmé.

Liquéfier, *v. a.* اريتمك éritmék ; se — *v. r.* اريمك érimék.

Liqueur, *f.* صويق صولو شي sevek, soulou chéy ; ايچكي itjki, صنبريه ambériyé, راقي rake ; شراب طتلولغي charab tatleleghe.

Liquide, *a.* صولو soulou, صويق sevek ; *T.* طوغري doghrou, آشكار achkiar ; — *m.* صويق sevek yéyédjéklér.

Liquider, *v. a.* حساب ايدوب تميزه چقرمق hisab édib témizé tjekarmak.

Liquidité, *f.* صويقلق seveklek, صولولق soulouluk.

* Lire, *v. a.* اوقومق okoumak ; *v. n.* اوقونمق okounmak.

Lis, *m.* سوسن sousén, زنبق zambak.

Liseur, *m.* — euse, *f.* اوقويجي okouyoudjou.

Lisible, *a.* اوقنور okounour.

Lisière, *f.* قلش باشي كناري koumach bache, kénare ; سنور sinor (sener).

Lisse, *a.* دوز duz.

Lisse, *f. T.* چزكو tjézgui.

Lisser, *v. a.* دوزلمك duzlémék, دوز ايتمك duz étmék, پرداه ايتمك pérdah étmék.

Lissure, *f.* پرداه pérdah.

Liste, *f.* دفتر déftér, قايمه kayimé.

Lit, *m.* دوشك déuchék, يتاق yatak.

Litharge, *f. T.* مردسنك murdésénk.

Litière, *f.* حيوان التنه قونان اوتلق hayvan altena konan otlouk ; تخت روان taqht révan, مخفه maqhfé (mafa).

Litige, *m.* شريعتده اولان چكش chériatta olan tjékich.

Littéraire, *a.* اوقومش okoumouch.

Littéral, le, *a.* حرفه لغته متعلق harfa, loughété mutaallik.

Littérateur, *m.* اوقومش okoumouch, عالم alim (*pl.* علما uléma).

Littérature, *f.* علم ilm, ilim.

Liturgie, *f.* قداس kouddas, ليتوريا litourya.

Livèche, Sarmentaire, *f.* سلام اوتى sélam otou.

Livide, *a.* قويو ماوي koyou mavi.

Livraison, *f.* تسليم ايتمه téslim étmé, ويرمه vérmé.

Livre, *m.* كتاب kitab ; دفتر téftér.

Livre, *f.* لودره lodra, فونط founte, لدره lidré.

Livrée, *f.* خدمتكار اثوابى qhezmétkiar ésbabe.

Livrer, *v. a.* تسليم ايتمك téslim étmék, الينه ويرمك éliné vérmék.

Lobe, *m.* جكر قنادلري djiyér kanadlare.

Local, le, *a.* محلّه يره mahélé, yéré mutaallik.

Local, *m.* يو yér, محلّ mahéll.

Locataire, *m. et f.* كيراجي kiradje (évdé).

Locati, *m. fa.* كيرا بيكري عربه‌سي kira béyguiri, arabase.

Location, *f.* كرايه ويرمه kiraya vérmé.

Locher, *v. n.* صاللنمق چقمق (at nale) sallanmak, tjekmak.

Locution, *f.* كلام kélam, سوز séuz.

Loge, *f.* قلبه kouliba; اوطه‌جق odadjek; مكان mékian; دكان tukyan.

Logeable, *a.* اوتورولور otouroulour.

Logement, *m.* قونق قوناق konak, اوتراجق يو otouradjak yér; مكان mékian; اوطه oda; قوناق ويرمه konak vérmé.

Loger, *v. n.* اوتورمق otourmak, قونمق konmak, قوناق ساكن اولمق konak, sakin olmak; —, *v. a.* قوندرمق kondourmak, قوناق ويرمك konak vérmék; se —, *v. r.* اوتورمق otourmak; كندويه قوناق ياپمق طاقم دوزمك kéndiné konak yapmak, takem duzmék.

Logicien, *m.* منطق اهل علم éhlï ilmï mantek.

Logique, *f.* منطق علم ilmï mantek.

Logis, *m.* قوناق konak, اوطه oda, او év.

Logogriphe, *m. T.* معمّا muamma.

Logomachie, *f.* مجادله mudjadélé.

Loi, *f.* شريعت chériat, شرع chérï, قانون kanoun, حق hakk; قوّت kouvvét.

Loin, *ad. et prp.* اوزاق ouzak, اراق erak; loin, bien loin يرينه yériné.

Lointain, ne, *a.* اوزاق ouzak, اراق erak, آيري ayre.

Lointain, *m.* اوزاقلق ouzaklek, اراقلق eraklek.

Loisir, *m.* بوش وقت boch vaket, ايشى اولمديغى زمان ichi olmadeghe zéman.

Lombard, *m.* رهين ايله اقجه النان réhin ilé akdjé alenan بكلك يو béylik yér.

Lombes, *m. pl.* بل bél.

Long, gue, *a.* اوزون ouzoun, چوق tjok; جان صقان djan sekan; يواش yavach.

Long, *m.* اوزونلق ouzounlouk.

Longanimité, *f.* صبرلولق saberlelek.

Longe, *f.* قايشى كم guém kayeche; بل كبابى bél kébabe.

Longer, *v. a.* بويينه اوزونلغنه كتمك boyouna, ouzounloughouna guitmék.

Longitude, *f. T.* طول toul.

Long-temps, *ad.* چوقدن tjokdan.

Longuet, ette, *a. fa.* اوزنجه ouzoundja.

Longueur, *f.* اوزونلق ouzounlouk; يواشلق yavachlek.

Loquacité, *f.* لافزنلك lafazanlek.

Loque, *f. fa.* پچاوره patjavra.

Loquet, *m.* ماندال mandal.

Loquette, *f. fa.* پارچه‌جق partjadjek.

Lorgner, *v. a.* كور قويريغيله يان كوزله بقمق guéuz kouyroughiylé, yan guéuzlé bakmak.

Lorgnette, *f.* بر نوع كوزلك bir névi guéuzluk.

Lors, (de) *prp.* او زمان o zaman.

Lorsque, *c.* قچان نه زمان كه katjan (hatjan), né zaman ki.

Lot, *m.* پيانقو كاغدي تذكره‌سى piyanko kiaghede, tézkirési.

Loterie, *f.* پيانقو piyanko, قرعه koura.

Lotir, *v. a.* پيانقو كاغدي ياپمق piyanko kiaghede yapmak; قرعه اتمق koura atmak.

Loto, *m.* پيانقو piyanko.

Louable, *a.* مدح اوليجق médh oladjak.

Louage, *m.* كيرايه ويرمه kiraya vérmé.

Louange, *f.* مدح médh, حمد و ثنا hamd ou séna.

Louanger, *v. a.* مدح ايتمك (chaka ilé) médh étmék.

Louche, *a.* شاشى chache.

Loucher, *v. n.* شاشى بقمق chache bakmak.

Louer, *v. a.* كيرا ايله كيرايه ويرمك kira ilé, kiraya vérmék, كيرا ايله الق طوتمق kira ilé almak, toutmak; مدح ايتمك médh étmék; se —, *v. r.* حق ايله اشلمك hakk ilé ichlémék; كندوى مدح ايتمك kéndini médh étmék.

Loueur, *m.* — euse, *f.* كيراجي kiradje; مدح ايديجى médh édidji, مدّاح méddah.

Loup, *m.* قورد kourd.

Loup-cervier, *m.* وشق vachak.

Loupe, *f.* بر نوع شش bir névi chich; پرتوسز pértévsiz.

Loup-garou, *m.* اورمان جنى orman djini.

Lourd, de, *a.* اغر agher; * قبا kaba, يوغن yoghoun.

Lourdaud, *m.* — de *f.* قالن فكرلو kalen fikirli.

Lourderie, *f. fa.* قالن فكرلولك kalen fikirlilik.

Loutre, *f.* دكز قوندوزي déniz koundouzou.

Louve, *f.* ديشي قورد dichi kourd.

Louveteau, *m.* قورد يورسى kourd yavrousou.

Louveter, *v. n.* قورد يورىلمق kourd yavroulamak.

Louvetier, *m.* قورد آوي kourd ave.

Loyal, le, *a.* صحيح sahih, طوغري doghrou, صادق sadek, طوغري يورىكلو doghrou yurékli.

Loyauté, *f.* صداقت sadakat, طوغرىلق doghroulouk.

Loyer, *m.* اوكراسى év kirase, كرا kira.

Lubie, *f. fa.* ديوانەجه فكر divané-djé fikr.

Lubricité, *f.* نفسانيلك néfsanilik, شهوت chéhvét.

Lubrifier, *v. a. T.* قايپاق ايتمك kaypak étmék.

Lubrique, *a.* نفسانى néfsani, شهوتلو chéhvétli; ادبسز édébsiz.

Lucarne, *f.* طوان پنجرەسي tavan péndjérési.

Lucide, *a.* ايدنلق aydenlek, اشق echek; اچق atjek.

Lucidité, *f.* ايدنلق aydenlek, اشق echek, روشنلك ruchénlik.

Lucratif, ive, *a.* فايدەلو faydale.

Lucre, *m.* كار kiar, قزانج kazandj, فايده fayda.

Luette, *f.* كچوك دل kutjuk dil.

Lueur, *f.* از اشق az echek.

Lugubre, *a.* ياسلو yasle.

Lui, *pr.* او o, اول ol; اكا ona; انى ani (onou).

*Luire, *v. n.* از اشق ويرمك az echek vérmék, پارلامق parlamak.

Luisant, te, *a.* اشق ويرن echek vérén; پارليان parlayan; — *m. f.* جلا djila.

Lumière, *f.* ايدن ayden, ايدنلق aydenlek, نور nour; * انعان izan; *T.* فليا دلكي falya déliyi.

Lumignon, *m.* موم فتيلى mom fitili.

Lumineux, euse, *a.* نورلندرىجى nourlanderedje; نورلو nourlu.

Lunaire, *a.* ايه متعلّق aya mutaallik.

Lunaison, *f.* اى دكشلمەسي ay déyichilmési.

Lunatique, *a.* اي باشيمي طوتان ay bachese toutan.

Lundi, *m.* پزار ايرتەسى pazar értési.

Lune, *f.* اي ay, ماه mah, شهر chuhr.

Lunette, *f.* كوزلك guéuzluk; — d'approche, دوربين durbin.

Lunettier, *m.* ière, *f.* كوزلكجي guéuzlukdju.

Lupin, *m.* اجي بقله adje bakla.

Lustre, *m.* جلا djila, پرده pérdah; زينت ziynét; آويزه avizé.

Luth, *m.* لاوته lavouta.

Lutin, *m.* پرو péri, ديو dév, اجنّي édjinni.

Lutiner, *v. a. fa.* اريت ويرمك ايتمك éziyét vérmék, étmék; — *v. n.* كورلدەمك guuruldémék.

Lutte, *f.* پهلوانلق péhlivanlek, گولش guuléch.
Lutter, *v. n.* گولشمك guuléchmék.
Lutteur, *m.* پهلوان péhlivan.
Luxe, *m.* *سلطنت saltanat, عنوان unvan (ulvan).
Luxer, *v. a.* چقرمق (kémik yérindén) tjekarmak.
Luxure, *f. T.* نفسانيلك néfsanilik, شهوت chéhvét.
Luxurieux, euse; *a.* نفسانی néfsani; كولخانی kulqhani.
Luzerne, *f.* بر نوع يونجه bir névi yondja.
Lycée, *m.* مدرسه médrésé.
Lymphe, *f. T.* صو sou, قانلو صو kanle sou.
Lynx, *m.* وشق vachak.
Lyre, *f.* بر نوع چالغی bir névi tjalghe.

M

Ma, *pr.* بنم bénim, بنمكي bénimki.
Macaroni, *m.* مقرنه makarna.
Macérer, *v. a. T.* تن ضعيفلتمق (allah jolouna) tén zayeflatmak; اصلاتمق eslatmak.
Mâchefer, *m.* دمر طوالی démir tevale.
Mâchelière, *a. f.* dent —, آزو ديش aze dich.
Mâcher, *v. a.* چينمك tjéynémék.
Mâcheur, *m.* euse, *f.* چينيجي tjéynéyidji; *fa.* چوق ييجی tjok yéyidji.
Machinal, le, *a.* آلات كبی aléat guibi.
Machinateur, *m.* فت ويرن fit vérén.
Machine, *f.* آلات alat, اوادانلق avadanlek, چرق tjark, فن fénn (fénd), معرفت marifét.
Machiner, *v. a.* حيله فنا شي hilé, féna chéy kourmak.
Machoire, *m.* چكه كموكي tjéné kémiyi.
Mâchonner, *v. a.* چينمك گوج guudj tjéynémék.
Macis, *m.* بسباسه bésbasé.
Mâcle, *f.* كستانه‌سي گول guéul késtanési.
Maçon, *m.* ديوارجی divardje (douvardje); فرماسون férmason.
Maçonner, *v. a.* ديوار چكمك douvar tjékmék.
Maçonnerie, *f.* ديوارجيلك douvardjelek; فرماسونلق férmasonlouk.
Macque, *f.* كتان طوقمغی kétén tokmaghe.
Maculature, *f.* لكه‌لو شی صرمه ايچون كاغد lékéli, chéy sarma itjin kiahad.

Maculer, *v. a.* مردارلمق mourdarlamak.

Madame, *f.* قادين kaden, خاتون qhatoun.

Mademoiselle, *f.* كنج قز guéndj kez, طوطى doudou.

Madré, ée; *a.* بنك بنك bénék bénék, الاجه aladja; **fa.* حيله كار hilékiar; * ولدرنا vélédizna.

Madrure, *f.* بنك بنكلك bénék bénéklik.

Maffé, ée, *a. fa.* ابلاق يوزلو ablak yuzlu.

Magasin, *m.* محذن mahzén (maghaza), انبار ambar; بازركان دكانى bazirguian tukyane.

Mage, *m.* منجم munédjdjim.

Magicien, *m.* — nne, *f.* بوكيجي buyudju, سحرباز séhirbaz, جادي djade, كوز بايجي guéuz bayedje.

Magie, *f.* كوز بايجيلق guéuz bayedjelek, بوكيجيلك buyudjuluk, سحر séhir, بوكي buyu.

Magister, *m.* كويده مكتب kéuydé mékteb qhodjase.

Magistrat, *m.* ضابطان zabitan; متصوبلو كمسه mansoublou kimsé.

Magistrature, *f.* ضابطان قوناغى zabitan konaghe; يرلو شريعتى yérli chériate.

Magnanime, *a.* بيوك يوركلو كوكللو béuyuk yurékli, guéunullu.

Magnamité, *f.* بيوك يوركلولك béuyuk yuréklilik.

Magnat, *m.* اعيان ayan (bir yérin).

Magnésie, *f.* كوهرچله قيماغى guuvértjilé kaymaghe.

Magnétique, *a.* مقناطيسي meknatesi.

Magnétisme, *f.* مقناطيس قوّتى meknates kouvéti.

Magnificence, *f.* سلطنت saltanat, اولولق ouloulouk, يوجه‌لك yudjélik.

Magnifique, *a.* سلطنتلو saltanatle, اولو oulu, يوجه yudjé.

Magot, *m.* بيوك ميمون béuyuk maymoun; فنا اشلنمش صورت féna ichlénmich sourét; **fa.* دفنه défné (mal).

Mahométan, *m.* — ne, *f.* اسلام islam, مسلمان musliman (musurman).

Mahométanisme, *m.* ديـن اسلام dinï islam.

Mai, *m.* مايس mayis.

Maigre, *a. m.* زبون zaboun, ضعيف zayef; پرهيز مانجه‌سى pérhiz (péhriz) mandjase.

Maigrelet, Maigret, ette, *a.* بر از ضعيف bir az zayef.

Maigrement, *ad.* *fa.* نا كسلكله na (né) késliyilé.

Maigreur, *f.* ضعيفلق zayeflek زبونلق zabounlouk.

Maigrir, *v. n.* ضعيفلنمق zayeflanmak.

Maille, *f.* كور guéuz, حلقه halka; كوزده لكه guéuzdé léké; منغر mangher.

Maillé, ée, *p. et a.* fer —, دمر پنجره پرمقلغی démir péndjéré parmakleghe.

Maillet, *m.* طوقمق tokmak.

Mailloche, *f.* بيوك طوقمق béuyuk tokmak.

Maillot, *m.* قوندق koundak.

Main, *f.* ال él, يد yéd; ال يازوسی él yazese; الك اول ilk él; تسته كاغد tésté kiaghed; faire — hasse, قرمق kermak.

Main-forte, *f. T.* شريعت ادملري chériat adamlare.

Maint, te, *a.* بعض baze, چوق tjok, اكثری ékséri.

Maintenant, *ad.* شمدي chimdi, ايمدي imdi.

*Maintenir, *v. a.* طوتمق toutmak, صقلمق saklamak; تحقيقلمك tahkiklémék.

Maintien, *m.* صقلمه saklama, تحقيقلمه tahkiklémé; ال طوتمه él toutma; گوسترش guéstérich.

Mais, *c.* امّا émma, amma, لكن lakin.

Maïs, *m.* مصر بغدايی meser boughdaye.

Maison, *f.* او év, خانه qhané.

Maisonnée, *f.* اهل عيال éhlï ayal.

Maisonnette, *f.* اوجك évdjik.

Maître, *m.* اغا agha; استا ousta; خواجه qhodja; — *s. pl.* اتلو عسكري atle askéri.

Maîtresse, *f.* قادين kaden, خاتون qhatoun; استا قريسي ousta karese; سوكلو sévguulu.

Maîtrise, *f.* استالق oustalek.

Maîtriser, *v. a.* بيورمك bouyourmak, امر ايتمك émr étmék.

Majesté, *f.* هيبت héybét, شوكت chévkét.

Majesteux, euse, *a.* شوكتلو chévkétli, هيبتلو héybétli.

Majeur, re, *a.* بالغ baligh, بلوغيته يتشمش buloughiyété yétichmich; بيوجك béuyudjék; مهم muhimm.

Majorité, *f.* بلوغت buloughét.

Majuscule, *f. a.* lettre —, بيوك يازي béuyuk yaze.

Mal, *m.* فنالق fénalek, كملك kémlik, كوتيلك kéutuluk; اغری aghre; آجی adje; ضرر zarar, زيان ziyan; خسته لك qhastalek.

Mal, *ad.* فنا féna, كوتی kéuti, كم kém, يرامز yaramaz.

Malade, *a. m. f.* خسته qhasta; tomber —, خسته اولمق qhasta olmak.

Maladie, *f.* خسته لك qhastalek, علّت illét.

Maladif, ive, *a.* خسته جه qhastadja.

Mal-adresse, *f.* استعدادسزلق istidadsezlek.

Mal-adroit, te, استعدادسز istidadsez.

Mal-aise, *m.* محنت mihnét, مشقّت méchakat, كوجلك guudjluk.

Mal-aisé, ée, *a.* كوج guudj, زور zor, مشقّتلو méchakatle.

Malandres, *f. pl. T.* بجلغان bedjelghan.

Mal-à-propos, *ad.* وقتسز زمانده vaketsez zémanda.

Malart, *m.* ارکك قاز یبانی érkék kaz yabani.

Mal-avisé, ée, *a.* فراستسز firasétsiz.

Mal-content, te, *a.* خوشنود اولیان qhochnoud olmayan.

Mâle, *m. a.* ارکك érkék.

Malebête, *f.* فنا شرّت کمسه féna, chirrét kimsé.

Malédiction, *f.* لعنت léanét (nalét), بد دعا béd doua, الـنـج iléndj.

Male-faim, Mal-faim, *f. fa.* جوع الکلب djou ulkélb (djihani kélp).

Maléfice, *f.* زهرلمه zéhirlémé; بوکی ایتمه buyu étmé.

Maléficié, ée, *a. fa.* بوکولنمش buyulénmich, بغلو bagle; پك خسته pék qhasta.

Mal-empoint, *ad. fa.* فنا féna, فنا حالده féna haldé.

Mal-entendu, *m.* یکلش اکلامه yanlech anlama.

Males-semaines, *f. pl. fa.* حیض hayez.

Mal-être, *m.* کیفی یرنده اولمه kéyfi yérindé olmama.

Mal-façon, *f.* فنا یاپو féna yapou; * حیله hilé.

*Mal-faire, *v. n.* فنالق ایتمك fénalek étmék.

Mal-faisance, *f.* الچقلق altjaklek.

Mal-faisant, te, *a.* الچق altjak, یرامز yaramaz, فنالق ایدن fénalek édén.

Mal-fait, te, *a.* فنا یاپلمش féna yapelmech, بچمسز bitjimsiz.

Mal-faiteur, *m.* فنالق ایدیجی fénalek édidji.

Mal-gracieux, euse, *a. fa.* خویرات qhoyrat (qhoryad), قبا kaba.

Malgré, *prp.* استمیرك istéméyérék; بو جمله ایله bou djumlé ilé.

Mal-habile, *a.* آلمسز alemsez.

Mal-habilité, *f.* آلمسزلـق alemsezlek.

Malheur, *m.* بختسزلق baqhtsezlek, اوغرسزلـق oughoursouzlouk, مصیبت mousibét.

Malheureux, euse, *a.* بختسز baqhtsez; فنا féna.

Mal-honnête, *a.* یاقشقسز yakecheksez, خویرات qhoyrat; عرضسز erzsez, عرسز ersez.

Mal-honnêteté, *f.* یاقشقسزلق yakecheksezlek, خویراتلق qhoyratlek; عرسزلق ersezlek, فنالق fénalek.

Malice, *f.* الچقلق altjaklek, حیله

کولخانیلك hilé kiarlek; کولخانیلك کارلق kulqhanilik.

Malicieux, euse, *a.* الجق altjak, حیله‌کار hilékiar; کولخانی kulqhani.

Malignement, *ad.* کملکله kémliklé.

Malignité, *f.* فنا فکر قصد یورك féna fikr, kasd, yurék, شرّتلك chirrétlik.

Malin, igne, *a.* فنا فکرلو قصدلو féna fikirli, kasdle, خبیث qhabis.

Malingre, *a. fa.* ضعیف zayef, یورغن yorghoun.

Mal-intentionné, ée, *a.* فنا فکرلو féna fikirli.

Malitorne, *a. et m. fa.* بد béd, قبا kaba, احمق ahmak.

Mallard, *m.* بلکو طاشی biléyi tache.

Malle, *f.* خورج qhourdj, جامه‌دان djamédan, صاندق sandek.

Mal-mener, *v. a.* اذیت جفا ایتمك éziyét, djéfa étmék.

Malotru, *m.* ue, *f.* اجناجق مسکین کمسه adjenadjak, miskin kimsé.

Mal-plaisant, te, *a.* باش اغریدیجی bach aghrededje.

Mal-propre, *a.* تمیز اولیان témiz olmayan, مردار mourdar.

Mal-propreté, *f.* مردارلق mourdarlek.

Mal-sain, ne, *a.* نا خوش na qhoch, خسته مزاج qhasté mizadj.

Mal-séant, te, *a.* یاقشقسز yakecheksez.

Malt, *m.* پیوا ایچون اوکمش piva itjin uyunmuch بغدای boughday.

Maltraiter, *v. a.* جفا ایتمك djéfa étmék, ایجتمك indjitmék; نا حق دولسز ایش ایتمك na hak, yolsouz ich étmék, سرت قوللانمق sért koullanmak.

Malveillance, *f.* بری ایچون فنا دوشمه biri itjin féna duchunmé; غرض gharaz (guaréz).

Malveillant, te, *a. et m. f.* فنا فکرلو féna fikirli, غرضلو gharazle.

Malverser, *v. n.* خذمتنده حیله ایتمك qhezmétindé hilé étmék.

Malvoulu, ue, *a.* استنمیجك istén-méyédjék, ناخوش naqhoch.

Maman, *f.* ماما mama, انا ana.

Mamelle, *f.* مه mémé.

Mamelon, *m.* مه باشی mémé bache; سکل siyil.

Mamelu, ue, *a.* بیوك مه‌لو béuyuk méméli.

Manant, *m.* برکویك قصبه‌نك یرلوسی bir kéuyun, kasabanen yérlisi.

Mancelle, *f.* حامط زنجیری hamet zéndjiri.

Manche, *f.* قول kol (ésbaben); *T.* کمی خورتمی guémi qhortoumou; انکلترا و فرانجه مابیننده اولان بوغاز inguiltérra vé frantja mabéynindé olan boghaz.

Manche, *m.* صاپ sap, قلب koulp; صبان اغاجي saban aghadje.

Mancherons, *m. pl.* صبان اغاجي saban aghadje.

Manchon, *m.* ایکی الـه بـردن کچوردکلري کورك iki élé birdén guétjirdikléri kurk.

Manchot, te, *a.* بر اللو قوللو bir élli, kollou.

Mandat, *m.* وکالت کاغدي vékialét kiaghede; حواله کاغدي hévalé kiaghede.

Mander, *v. a.* بلدرمك bildirmék, خبر ویرمك qhabér vérmék, افاده ایتمك ifadé étmék; چغرمق tjaghermak.

Mandore, *f.* مـانـدولا mandola (bir tjalghe).

Mandragore, *f.* قان قوروداں kan kouroudan.

Manège, *m.* جانبازلق اوکرنمه djambazlek éuyrénmé; جانبازخـانـه djambazqhané; * فـنـن fénn (fénd); گدیش guidich.

Mangeable, *a.* ینور yénir.

Mangeaille, *f.* یم yém.

Mangeant, te, *a.* یین yéyén.

Mangeoire, *f.* یم تکنه‌سي yém téknési, یملك yémlik, موصلق mouslouk.

Manger, *v. a.* یمك yémék; مانجه یـمك mandja yémék; چـوروتمك tjurutmék; —, *m.* مانجه mandja, یمك yémék, ییجك yéyédjék.

Mangerie, *f.* یمه yémé, ییجیلك yéyidjilik.

Mangeur, *m.* euse, *f.* ییجي yéyidji.

Mangeure, *f.* یمك yémik.

Maniable, *a.* الـشـق alechek, یواش yavach.

Maniaque, *a.* دیوانه divané, دلی déli.

Manicles, *f. pl.* کلپچه kéléptjé.

Manie, *f.* مجنونلق médjnounlouk, جنونلق djounounlouk, قودوزلق koudouzlouk.

Maniement, *m.* طـوقنمه dokanma; اویناقلري اویناتمه oynaklare oynatma; * قلاوزلق kelavouzlouk.

Manier, *v. a.* طوقنمق dokanmak, دکمك déymék; ال طوتمق él toutmak; * قلاوزلق ایتمك kelavouzlouk étmék.

Manière, *f.* طرز tarz, شکل chékl, منوال minval, یول yol, طور tavr.

Manieré, ée, *a.* اویدرمه ouydourma, *a.*

Manifeste, *a.* آشکاره achkiaré, بللو bélli, بیان béyan.

Manifeste, *m.* بیاننامه béyannamé.

Manifester, *v. a.* آشکاره بیان صیان ایتمك achikiaré, béyan, ayan étmék, طویرمق douyourmak.

Manigance, *f. fa.* فن fénn (fénd), اویون oyoun.

Maniveau, *m.* سله sélé.

Manivelle, *f.* اكري صاپ éyri sap.

Manne, *f.* قدرت حلواسي koudrét hélvase; صفره سلهسي soufra sélési.

Mannequin, *m.* بازار چارشو سپدي bazar, tjarche sépédi; زنبيل zémbil.

Manoeuvre, *m.* ارغـــاد erghad, كوندلكجي guundélikdji, رنجبر réndjbér.

Manoeuvre, *f. T.* و كمى خلاطلرى ايپلرى guémi qhaladlare vé ipléri; كمي قوللنمه guémi koullanma; ال اورمـــه (hékim hastaya) él vourma; تعليم téalim.

Manoeuvrer, *v. n. et a. T.* كمي قوللانمق guémiyi koullanmak.

Manoir, *m. T.* مكان mékian.

Manouvrier, *m.* رنجبر réndjbér.

Manque, *m.* اكسكلك éksiklik, نقصان noksan.

Manquer, *v. n.* اكسك اولق éksik olmak, اكسكلو قصور نقصان اولق éksikli, kousour, noksan olmak, اكسلمك éksilmék; آتش المق (silah) atéch almamak; قاچمق kaypmak; de qc. يوقلغنى چكمك yokloughounou tjékmék; à qc. بر شيئى اكسك ايتمك bir chéyini éksik étmék; *v. a.* بولمق boulmamak; وقتـــى كچورمك vakte guétjirmék.

Mante, *f.* ياس اتوابى yas ésbabe; بيوك بيورغان béuyuk yorghan.

Manteau, *m.* محلوطه mahlouté.

Mantelet, *m.* محلوطهجك mahloutédjik; پردهلك مشين pérdélik méchin.

Mantonnet, *m.* ديوار چنكلى douvar tjénguéli.

Manture, *f. T.* طلغهلر بر بريننه چاتمه dalghalar bir biriné tjatma.

Manuel, elle, *a.* ايله ال él ilé, ال él ...

Manuel, *m.* كتابجق kitabdjek.

Manufacture, *f.* كارخانه kiarqhané.

Manufacturer, *v. a.* اشلمك ichlémék, اش اشلمك ich ichlémék.

Manufacturier, *m.* كارخانهجي kiarqhanédji.

Manuscrit, te, *a. m.* يازوسى ال él yazese, يازلش yazelmech, يازمه yazma.

Mappemonde, *f.* دنيا خارطهسي dunya qhartase.

Maquereau, *m.* اسقومري eskoumrou.

Maquereau, *m.* relle, *f.* پزونك pézévénk.

Maquerellage, *m.* پزونكلك pézévénklik.

Maquignon, *m.* جانبازي ات at djambaze; **fa.* ميانجي miyandje, پزونك pézévénk.

Maquignonnage, *m.* جانبازلق djambazlek; **fa.* پزونكلك pézévénklik.

Maquignonner, *v. a.* **fa.* ميانجيلق ايتمك miyandjelek étmék.

Marais, *m.* باتاق batak, بالچق baltjek.

Marasme, *m.* ورم vérém.

Marâtre, *f.* اوکه انا فنا féna éuyé ana.

Maraud, *m.* چاپقن tjapken, کولخانی kulqhani.

Maraude, *f.* فنا قري féna kare.

Marauder, *v. a.* چتده وارمق tjétéyé varmak.

Maraudeur, *m.* چتدجي tjétédji.

Marbre, *m.* مرمر mérmér.

Marbrer, *v. a.* مرمره بکزتمك mérméré bénzétmék, ابرولمق ébroulamak.

Marbrier, *m.* مرمرجی mérmérdji.

Marbrière, *f.* مرمر اوجاغی mérmér odjaghe.

Marbrure, *f.* ابرو ایش ébrou ich.

Marc, *m.* مرقا marka, یارم لودره yarem lodra; جبره djibré; تلوه télvé (kahvénin).

Marcassin, *m.* بر قاچ ایلق طوکز bir katj aylek domouz yavrousou.

Marcassite, *f.* مارقشیتا markachisa (markachita) (tach).

Marchand, *m.* بازکارن bazirguian, تجار tudjdjar (*pl.* de تاجر tadjir); مشتري muchtéri.

Marchande, *f.* بازرکان قریسی bazirguian karese; الیش ویرشجی alech véridji kare, الشق alechek.

Marchand, de, *a.* الش ویرشه متعلّق alech vériché mutaalik.

Marchander, *v. a. et n.* بازار ایتمك bazar étmék, بازارلشمق bazarlachmak; **fa.* چوق دوشنمك tjok duchunmék; — q. بریني birini adjemak, اجیمق صاقنمق sakenmak.

Marchandise, *f.* مال mal, متاع mataa (matah); الش ویرش alech vérich.

Marche, *f.* یوریش yuruyuch, حرکت harékét, کیدش guidich; بر نوع هوا مقام bir névi hava, makam; ایاق ayak, بصمق basamak.

Marché, *m.* بازار bazar, pazar, چارشو tjarche; بازارلشمه bazarlachma, بازارلق bazarlek.

Marchepied, *m.* بصمق basamak.

Marcher, *v. n.* کیتمك guitmék; یورومك yurumék; — sur qc. بر شیه بصمق bir chéyé basmak; *m.* کیدش guidich, کیتمه guitmé.

Marcheur, *m.* euse, *f.* یایان یورین yayan yuruyén.

Marcotte, *f.* طالدرمه dalderma.

Marcotter, *v. a.* طالدرمه ایتمك dalderma étmék.

Mardelle, *v.* Margelle.

Mardi, *m.* صالی sali.

Mare, *f.* باتاق batak, کول guéul, ارکندي irkindi; باغچي قزمه‌سي baghdje kazmase.

Marécage, *m.* جمجه djimdjimé, *s.* باتاق batak, *s.*

Marécageux, euse, *a.* جمجه djimdjimé, باتاق batak, *a.*

Maréchal, *m.* نعلبند nalband; چاوش باشي tjavouch bache.

Marée, *f.* دكزك ارتوب اكسلمه‌سي dénizin artep éksilmési, جذرو مد djézrou médd; طوزلو دكز touzlou déniz baleghe.

Marfil, Morfil, *m.* خام فيل ديشي qham fil dichi.

Marge, *f.* كنار kénar.

Margelle, *f.* قويو بلزكي kouyou biléziyi.

Marginal, le, *a.* حاشيه hachiyé.

Margouillis, *m.* چوپلك tjéupluk, سپرونديلك supruntuluk.

Marguerite, *f. v.* Paquerette.

Marguillerie, *f.* كليسا متولّيلكى kilisa (kilsé) mutévélliliyi.

Marguillier, *m.* كليسا متولّيسى kilisa (kilsé) mutévéllisi.

Mari, *m.* قوجه kodja, ار ér, اركك érkék, اهل éhl.

Mariable, *a.* كلنلك guélinlik, بالغه baleghé, يتشمش yétichmich (kez).

Mariage, *m.* اولنمه évlénmé, نكاح nikiah; دوكن duyun; جهاز djéhaz (djéhéz).

Marié, *m.* كويكو guéuyéguu (guuvéyi); nouveau —, يكي كويكو yéni guuvéyi.

Mariée, *f.* كلين guélin; nouvelle —, يكى كلين yéni guélin.

Marier, *v. a.* ايتمك نكاح nikiah étmék; استفانوس ايتمك istifanos étmék; اولندرمك évléndirmék; برلشترمك birléchtirmék, اويدرمق ouydourmak; se —, *v. r.* اولنمك évlénmék.

Marin, *m.* كميجى guémidji, قايقجي kayekdje, طايفه tayfa.

Marin, ne, *a.* دكزه متعلّق dénizé mutaallik, بحري bahri.

Marine, *f.* كميجيلك guémidjilik; دكز دريا قوّتى déniz, dérya kouvéti; يالى yale, دكز ياليسي déniz yalesi; دكز دادي قوقوسى déniz dade, kokousou.

Mariner, *v. a.* بالق طاوه‌سنى سركه balek tavasene sirké ilé salamoura komak.

Marinier, *m.* كميجي guémidji, قايقجى kayekdje, قپودان kapoudan.

Marionette, *f.* قوقله koukla.

Maritime, *a.* دكزه متعلّق dénizé mutaallik; دكزه يقين dénizé yaken.

Marjolaine, *f.* ككلك اوتى kéklik otou.

Marjolet, *f.* عاشق achek.

Marmaille, *f. fa.* بر الاي كچوك bir alay kutjuk tjodjouk.

Marmite, *f.* تنجره téndjéré; تاوه tava.

Marmiteux, euse, *a. fa.* فقير fakir.

Marmiton, *m.* اشجي چوجغي achdje tjodjoughou.

Marmot, *m.* بر نوع ميمون bir névi maymoun.

Marmotter, *v. a. et n.* مرلداغق mereldanmak.

Marmouset, *m. fa.* كچوك مسخره صورت kutjuk, masqhara sourét.

Marne, *f.* كرنك guérénk.

Marner, *v. a.* تارلايه كرنك دوكمك tarlaya guérénk déukmék.

Marotte, *f.* دلو دكنكى déli déyénéyi; **fa.* ديوانه‌لك divanélik.

Maroufle, *m. fa.* اوغز oughouz, خوريان qhoryad.

Marque, *m.* نشان nechan; طغه damgua; ايز ياره يرى iyara yéri; اثبات esbat; ايز iz.

Marquer, *v. a.* نشان ايتمك قومق nechan étmék, komak; طغه بصمق damgua basmak, طغه‌لمق damgualamak; بلدرمك bildirmék, خبر ويرمك qhabér vérmék; اثبات ايتمك esbat étmék; —, *v. r.* كورنمك guéurunmék; ميدانه كلمك méydana guélmék.

Marqueter, *v. a.* بنكلمك bénéklémék.

Marqueur, *m.* طغه‌جى damguadje; بلياردصايه‌جي bilyard sayedje.

Marraine, *f.* صاغدج انا saghdedj ana.

Marron, *m.* اري كستانه iri késtané; *T.* كزلو باصلان كتاب guizli baselan kitab.

Marroquin, *m.* سختيان saqhtiyan.

Marroquiner, *v. a.* سختيان طرزي اشلمك saqhtiyan tarze ichlémék.

Marrube, *f.* فراسيون férasiyon.

Mars, *m.* مارد mard (ay); جنك پتى djénk poutou.

Marsouin, *m.* افاق يونس بالغى oufak yonous baleghe.

Marteau, *m.* چكيج tjékidj, قپو طوقمغى شكشاغى kapou tokmaghe, chenchaghe.

Marteler, *v. a. et n.* چكيجلمك tjékidjlémék.

Martial, le, *a.* جنكجي djénkdji; *T.* دمرلو démirli.

Martinet, *m.* بر نوع قرلنغج bir névi kerlanghedj; بيوك چكيج béuyuk tjékidj; ال شمعدانى él chamdane; مكتب قمچيسي méktéb kamtjese.

Martre, *m.* زردوا zérdéva.

Martyr, *m.* — re, *f.* شهيد chéhid.

Martyre, *m.* شهيد اولمى chéhid éulumu; شهيدلك chéhidlik.

Martyriser, *v. a.* شهيد ايتمك chéhid étmék.

Masculin, ne, *a.* اركك érkék, *a.* مذكّر muzékkér.

Masculinité, *f.* ارکلك érkéklik.

Masque, *m.* يوزلك yuzluk, صورت sourat.

Masquer, *v. a.* ايتمك تبديل tébdil étmék.

Massacre, *m.* قرمه kerma, قلمجدن كچورمه keledjdan guétjirmé, قتل katl; *چولپا tjolpa.

Massacrer, *v. a.* قرمق kermak, قلمجدن كچورمك keledjdan guétjirmék, ايتمك قتل katl étmék, اولدرمك éuldurmék; *بوزمق bozmak.

Masse, *f.* يغين yeghen; چوقلق tjoklouk; كولچه kultjé; دكنك déyénék; بوزدغان bozdoghan; معدن madén.

Masse-pain, تفشيره téfchiré (chékérlémé).

Massicot, *m.* سرّ serr (tjéumlékdjinin).

Massif, ive, *a.* قوي kavi, سرد sérd, بتوي butévi; *قبا kaba, چالپا tjolpa.

Massue, *f.* طوپز topouz, بوردغان bozdoghan.

Mastic, *m.* ساقز sakez, مصطكي ساقز méstéki sakez.

Mastiquer, *v. a.* ساقزله ياپشترمق sakez ilé yapechtermak.

Masure, *f.* يقيق ديوار yekek douvar.

Mat, Matte, *a.* طونق dounouk, پردهسز pérdahsez.

Mat, *m. T.* مات mat (satrandjda).

Mât, *m.* سرن sérén, سرن دركي sérén diréyi.

Matamore, *m. fa.* بيوك سوبلين béuyuk séuyléyén.

Matasse, *f.* خام ايپك qham ipék.

Matassiner, *v. n.* ايتمك ال چاپقلغي él tjapoukloughou étmék.

Matelas, *m.* مقعد makad, شلته chilté; مندر mindér.

Matellasser, *v. a.* مندرلمك mindérlémék.

Matelot, *m.* كمي طايفهسي guémi tayfase, طايفه tayfa; امداد كميسي imdad guémisi.

Matelotage, *m.* طايفه علوفهسي tayfa ulufési.

Mater, *v. a. T.* مات ايتمك mat étmék (satrandjda); غضب ايتمك ghazéb étmék; مظلوملمق mazlemlatmak.

Mâter, *v. a.* سرن كچورمك sérén guétjirmék.

Matérieux, *m. pl.* كراسته kérasté (kérésté), اجزا édjza.

Matériel, elle, *a.* جوهري djévhéri; اغر agher, قبا kaba.

Maternel, elle, *a.* انايه متعلّق anaya mutaallik.

Maternité, *f.* انالق analek.

Mathématicien, *m.* مهندس muhéndis.

Mathématique, *a.* مهندسه متعلّق muhéndisé mutaallik; — *f.* علم هندسه ilmi héndésé.

Matière; *f.* كراسته kérasté (kérés-

té); ماده maddé; سبب sébéb; اریك irin; en — de, *ad.* خصوصده qhousousda, مصلحتده maslahatda.

Mâtin, *m.* کوپك (béuyuk) kéupék.

Matin, *m.* صباح sabah, یارین yaren; — *ad.* صباح sabah, ارکن érkén.

Matinal, le, *ad.* ایر ارکن قالقان ér, érkén kalkan.

Mâtineau, *m.* کجوك او کوپکي kutjuk év kéupéyi.

Matinée, *f.* صباح وقتی sabah vakte; صباح sabah; قوشلق kouchlouk.

Matineux, euse, *a.* ارکن قالقان érkén kalkan.

Matir, *v. a.* طونق ایش اشلمك dounouk ich ichlémék.

Matois, se, *a. fa. et m.* حیله کار hilékiar, قرناس kournas.

Matou, *m.* ارکك کدي érkék kédi.

Matras, *m. T.* امبیك émbik.

Matricaire, *f.* ورادیقا véradika (ot).

Matrice, *f. T.* انه رحمی ana rahmi; دیشی حرف چقمه‌سي dichi harf tjakmase; عیار ayar; کوك kéuk (madénlérin); چقمه tjakma; église —, باش کلیسا bach kilsé; couleur —, باش رنك bach rénk.

Matricule, *f.* اسامه دفتري ésamé téftéri.

Matrimonial, le, اولنمکه متعلق évlénméyé mutaallik.

Matrone, *f.* ابه ébé.

Maturatif, ive, *a.* یتشتریجی yétichtiridji.

Mâture, *f. T.* بر کمینك سرنلری bir guéminin sérénléri.

Maturité, *f.* *avec —, دقتله dekkétlé.

***Maudire**, *v. a.* ایلنمك ilénmék, بددعا ایتمك béddoua étmék, لعنت اوقومق lanét (nalét) okoumak.

Maudisson, *m. fa.* ایلنج iléndj.

Maudit, te, *p. et a.* لعنتلو léanétli, ملعون méloun, لعین la-ïn.

Mausolée, *m.* کوزل تربه guuzél turbé.

Maussade, *a.* چرکین tjirkin; کیرلو kirli, مکروه mékrouh; چولپا tjolpa.

Maussaderie, *f.* چرکینلك tjirkinlik; چولپالق tjolpalek.

Mauvais, se, *a.* فنا féna, کم kém; ضررلو zararle.

Mauve, *f.* ابم کوبجی ébém guéumédji.

Maxillaire, *a.* چکه‌یه متعلق tjénéyé mutaallik.

Maxime, *f.* دلیل délil, طریقت tarikat.

Mazette, *f.* اویوز و زبون بیکر ouyouz vé zaboun béyguir; **fa.* فنا اویونجی féna oyoundjou.

Me, *pr.* بکا bana, بنی béni.

Mécanicien, *m.* — الات یاپیجي

aléat yapedje, هزار فن hézar fénn (fénd).

Mécanique, *f.* آلات یاپه alat yapma ; هزار فنلك hézar fénnlik.

Méchanceté, *f.* فنالق fénalek, الچقلق altjaklek ; استمه istémémé ; خوراته qhorata.

Méchant, te, *a.* فنا féna, یرامز yaramaz ; خیرسز qhayersez ; ادبسز édébsiz.

Mèche, *f.* فتیل fitil ; قاو kav.

se Mécompter, *v. r.* یکلش حساب یانلمق yanlech hisab étmék.

Méconnaissable, *a.* طانمز tanenmaz.

Méconnaissance, *f.* ایلك بلمزلك éylik bilmézlik.

Méconnaissant, te, *a.* ایلك بلمز éylik bilméz.

*Méconnaître, *v. a.* طانیمق tanemamak, اونوتمق ounoutmak.

Mécontent, te, *a.* خوشنود اولیان qhochnoud olmayan.

Mécontenter, *v. a.* خوشنودلغی کیدرمك qhochnoudloughou guidérmék.

Mécréant, *m.* ایمانسز imansez.

Médaille, *f.* یادکار سکه yadiguiar sikké, منغر mangher.

Mèdecin, *m.* حکیم hékim.

Mèdecine, *f.* حکیملك hékimlik ; علاج iladj.

Médeciner, *v. a. fa.* علاج ویرمك iladj vérmék.

Médiat, te, *a.* ارایه کرمش araya guirmich.

Médiateur, *m.* — trice, *f.* میانجی miyandje, ارایه کریجی araya guiridji.

Médiation, *f.* میانجیلق miyandjelek, ارایه کرمه araya guirmé.

Médicament, *m.* علاج iladj, معالجه moualidjé.

Médicamenter, *v. a.* علاج ویرمك iladj vérmék ; se —, *v. r.* علاج الق iladj almak.

Médicamenteux, euse, *a.* شفالو chifale, ایو ایدیجی éyi édidji.

Médicinal, le, *a.* شفالو chifale.

Médiocre, *a.* اورتا orta.

Médiocrité, *f.* اورتالق ortalek ; انصاف insaf.

*Médire, *v. n.* (de q.), ذم ایتمك zémm étmék, غیبت ایتمك ghaybét étmék.

Médisance, *f.* غیبت ghaybét.

Médisant, te, *a.* غیبت ذم ایدیجی ghaybét, zémm édidji.

Méditatif, ive, *a.* فکر ایدن fikr édén, دوشنن duchunén.

Méditation, *f.* تفکر téfékkur, دوشنمه duchunmé.

Méditer, *v. a. et n.* دوشنمك duchunmék, تفکر فکر ایتمك téfékkur, fikr étmék, فکره وارمق fikiré varmak.

Méditerranée, *a. f.* mer —, اق دکز ak déniz.

Médium, *m. fa.* اورتا يول orta yol; چاره tjaré.

Méfiance, *f.* اعتمادسزلق itimadsezlek, اناغمه inanmama.

Méfiant, te, *a.* اعتمادسز itimadsez.

se Méfier, *v. r.* (de q.), اعتماد ايتمك itimad étmémék, اناغمق inanmamak.

Mégarde, *f.* غافللك ghafillik.

Mégie, *f.* بياض دري دباقلغي béyaz déri tabakleghe.

Meilleur, re, *a.* ايوجه éyidjé; le, la —, اك ايوسى én éyisi.

Mélancolie, *f.* ملخوليا maliqhulya, قره سودا kara sévda; ملوللك mélillik.

Mélancolique, *a.* قره سودالو kara sévdale; قساوتلو kasafétli.

Mélange, *m.* قرشترمه karechtérma; قرشق شي karechek chéy.

Mélanger, *v. a.* بر برينه قرشترمق bir biriné karechtermak.

Mélasse, *f.* شكر شيروبى chékér chirobou.

Mêlée, *f.* قوجق قوجغه كتمه koudjak koudjagha guitmé, دوكش déuyuch; قزغن نزاع kezghen niza.

Mêler, *v. n.* قرشترمق karechtermak, قاتمق katmak; شاشرمق chachermak; se —, *v. r.* قرشمق karechmak, صوقلمق sokoulmak.

Mélisse, *f.* اوغل اوتى oghoul otou, ملیسه mélisa, قوان اوتى kovan otou.

Mélodie, *f.* اهنكلو سس ahénkli sés.

Melon, *m.* — sucrin, — sucré قاون kavoun; — de l'eau, قرپوز karpouz.

Melongène, *f.* باذلجان badlidjan (patlidjan).

Melote, *f.* پوستكى posténki.

Membrane, *f. T.* زار zar, پرده pérdé.

Membraneux, euse, *a.* زارلو zarle.

Membre, *m.* اعضا aaza (*pl.* de عضو ouzv); پاي pay; * بر جيعتك بر شخصى bir djémiaten bir chaqhse.

Membru, ue, *a.* اندراملو éndamle, ازباندود ezbandoud.

Membrure, *f.* چرچوه tjértjivé; اودون اولچيسي odoun éultjusu.

Même, *pr.* كندو kéndou (kéndi); او كندي o kéndi, او يني yiné o; يعنى yani; — *ad.* دخى daqhi (daha), ده dé, da; زياده ziyadé; à —, *ad.* استدوكى قدر istédiyi kadar; de —, *ad.* كذلك kézalik, دخى daqhi; de — que, نيجه كه nidjé ki.

Mémoire, *f.* خاطر qhater, ذهن zéhn, عقل akl; خاطره كتورمه qhatera guétirmé.

Mémoire, *m.* يازو ايله ويرمه yaze ilé vérmé; قايمه kayimé, دفتر téftér; تذكره tézkéré; حساب hisab.

Mémorable, *a.* ذكره اكمه‌يه لايق zikré, anmaya layek.

Mémorial, *m.* عرض حال arzouhal; عقله كتورمجك كاغد akla guétirédjék kiaghed.

Menacer, *v. a.* قورقو ويرمك korkou vérmék, ياغمق yaghenmak, ستم ايتمك sitém étmék.

Ménage, *m.* او كورمه év guéuzétmé, چكوب چويرمه tjékib tjévirmé; ادارمجيلك idarédjilik; *fa.* او وكيلخرجى év vékilqhardje.

Ménager, *v. a. et n.* اداره ايتمك idaré étmék; صاقمق sakenmak; چكوب چويرمك tjékip tjévirmék, كوروب كورمك guéurup guéuzétmék; تدارك ايتمك tédarik étmék, بولق boulmak.

Ménager, ère, *a.* اداره‌لو idaréli; — *m. f.* ادارمجى idarédji.

Ménagerie, *f.* نادر حيوانات بسلنن دام nadir hayvanat béslénén dam, حيوان خانه hayvan qhané.

Mendiant, te, *a. m. et f.* دلنجي diléndji.

Mendicité, *f.* دلنجيلك diléndjilik.

Mendier, *v. a. et n.* دلنمك dilénmék.

Meneau, *m. T.* پنجره‌نك اورته چرچوسى péndjérénin orta tjértjivési.

Menée, *f.* فن fénn (fénd), حيله hilé.

Mener, *v. a.* كوتورمك guéuturmék, قلاوزلق ايتمك kelavouzlouk étmék; سورمك surmék, كودمك (hayvan) guudmék; برابر الق bérabér almak; كجكدرمك guédjiktirmék.

Ménétrier, *m.* چالغيجى tjalghedje.

Meneur, *m.* euse, *f.* قلاوز kelavouz.

Menotte, *f. fa.* الجك éldjik, الجكز éldjiyéz; — *s. pl.* كلپچه kélépdjé.

Mense, *f.* ايراد irad.

Mensonge, *m.* يالان yalan, *s.* يلان سوز yalan séuz.

Mensonger, ère, *a.* يلان yalan, *a.* يلانجي yalandje.

Menstrues, *f. pl.* حيض hayez.

Mental, le, *a.* فكردن fikirdén.

Menterie, *f.* يلان سوز yalan séuz, يلان yalan, *s.*

Menteur, euse, *a. m. et f.* يلانجى yalandje; الداديجى aldadedje.

Menthe, *f.* نعنع nané; *v.* Baume.

Mention, *f.* اكمه anma, ذكر zikr.

Mentionner, *v. a.* اكمق anmak, فكره عقله كتورمك fikré, akla guétirmék.

* **Mentir**, *v. a.* يلان سويلمك yalan séuylémék, الداتمق aldatmak.

Menton, *m.* چكه tjéné.

Mentonnière, *f.* چكه باغى tjéné baghe.

Mentor, *m.* قلاوز kelavouz.

Menu, ue, *a.* انجه indjé; كچوك kutjuk, طار dar; از az; Menus, Menus plaisirs, *pl.* افاق دفك oufak défék masraf.

Menu, *m.* مانجه دفترى mandja téftéri.

Menu, *ad.* افاق oufak.

Menuaille, *f.* افاق پاره يغنى oufak para yeghene; افاق بالقلر oufak baleklar; افاق دفك oufak défék.

Menuet, *m.* بر نوع رقص bir névi raks.

Menuiserie, *f.* دوغرامه doghrama; مرانغوزلق maranghozlouk.

Menuisier, *m.* دوغرامه‌جى doghramadje, مرانغوز maranghoz.

Méphite, *f.* فنا هوا (insan boghadjak) féna hava.

se Méprendre, *v. r.* ياكلمق yanelmak.

Mépris, *m.* خورله qhorlama.

Méprisable, *a.* خورلنجق qhorlanadjak.

Méprise, *f.* ياكلشلق yanlechlek, ياكلش yanlech, *s.* سهو séhv.

Mépriser, *v. a.* خور بقمق qhor bakmak, خورلق qhorlamak.

Mer, *f.* دكز déniz, دريا dérya.

Mercantile, *a.* بازركانه متعلّق bazirguiana mutaallik.

Mercantille, *f.* چرچيلك tjértjilik.

Mercenaire, *m. f. et a.* حق ايله اشلين hak ilé ichléyén, كوندم guundélikdji, ايللقجى aylekdje, يللقجى yellekdje, هفته‌لكجى haftalekdje, رنجبر réndjbér; بازار اولش pazar olmouch.

Mercerie, *f.* خوردوات qhourdavat, چرچى مالى tjértji male.

Merci, *f.* مرحمت mérhamét; شكر chukr.

Mercier, *m.* ière, *f.* چرچى tjértji.

Mercredi, *m.* چهارشنبه tjéharchémbih (tjarchamba).

Mercure, *m.* عطارد odarid; ژيوه jeva.

Mercuriale, *f.* يبان فسلكى yaban fésliyéni; **fa.* آزار azar.

Mercuriel, elle, *a.* ژيوه كبى jeva guibi; ژيوه‌لو jevale.

Merde, *f.* بوق bok, نجاست nédjasét.

Merdeux, euse, *a.* بوقلو boklou.

Mère, *f.* انا ana, والده validé, ننه niné; — *a.* — goutte, الك صقيلان شرا ilk sekelan chera; — laine, اعلى يپاغى يوك aléa yapaghe, yun; — perle, سدف sédéf; — langue, انا دلى ana dili.

Méridien, enne, *a.* ظهرى zouhri; le temps —, اويله وقتى زمانى چاغى éuylé vakte, zamane, tjaghe.

Méridienne, *f.* اويله راحتى éuylé rahate.

Méridional, le, *a.* ظهرى zouhri; جنوبى djounoubi.

Mérite, *m.* اجر édjr, لياقت liyakat.

Mériter, *v. a.* مستحق لايق اولق mustahak, layek olmak; — *v. n.* de qc. كندويى بر شيه مستحق ايتمك kéndini bir chéyé mustahak étmék.

Méritoire, *a.* ثوابلو sévable.

Merle, *m.* قره طاوق kara tavouk.

Merluche, *f.* مزيت بالغى mézit baleghe.

Merlus, *m.* اسك بالغى échék baleghe.

Merrain, *m.* فچي تختەسي fetje taqhtase.

Merveille, *f.* كرامت kéramét, معجزت mudjizét, حكمت hékmét; à —, *ad.* پك كوزل pék guuzél, على العلى aliul ala, باشدن باشى bachdan bach.

Merveilleux, euse, *a. et m.* عجايب adjaïb; كرامتلو kiramétli.

Mésallier, *v. a.* اقرانسز اولندرمك akransez évléndirmék.

Mésange, *f.* چالى قوشى tjale kouchou.

Mésarriver, *v. i.* فنا راست كلمك féna rast guélmék.

*Mésavenir, *v.* Mésarriver.

Mésestimer, *v. a.* خور طوتمق qhor toutmak.

Mésintelligence, *f.* برلك اولمه birlik olmama, اتفاقسزلق ittifaksezlek.

*Mésoffrir, *v. n.* از بها ويرمك az paha vérmék.

Mesquin, ne, *a.* ناكس nakés (nékés), خسيس qhasis, الى éli pék; فنا féna, الچق altjak; فقير fakir.

Mésquinerie, *f.* ناكسلك nakéslik, خسيسلك qhasislik.

Message, *m.* ايلچيلك éltjilik.

Messager, *m.* ère, *f.* ايلچي éltji, خبر كتورن qhabér guétirén.

Messagerie, *f.* ايلچيلك éltjilik; ايلچى اوى éltji évi.

Messe, *f.* قداس kouddas, ليتوريا litourya.

Messéance, *f.* ياقشمه yakechmama, ياقشقسزلق yakecheksezlek.

Messéant, te, *a.* ياقشقسز yakecheksez.

*Messeoir, *v. n.* ياقشمق yakechmamak.

Messie, *m.* المسيح élmésih.

Messier, *m.* قورقولق korkoulouk.

Mesurable, *a.* اولچولور éultjulur.

Mesurage, *m.* اولچمه éultjmé; اولچه پارمسى éultjmé parase.

Mesure, *f.* اولچى éultju; اولچمه éultjmé; ترتيب tértib; *T.* اصول ousoul, وزن vézn.

Mesurer, *v. a.* اولچمك éultjmék.

Mésuser, *v. n.* (de qc.), فنا قوللانمق féna koullanmak.

Métairie, *f.* چفتلك tjiftlik.

Métal, *m.* معدن madén.

Metallurgie, *f.* معدنجيلك madéndjilik.

Métamorphose, *f.* تبديل صورت tébdilï sourét.

Métamorphoser, *v. a.* شكلني دكشترمك chéklini déyichtirmék.

Métaphrase, *f.* لغت ترجمهسي loughét térdjumési.

Métayer, *m.* — ère, *f.* چفتلك طوتان tjiftlik toutan.

Méteil, *m.* چودار قرشق بغداي tjavdar karechek boughday.

Métel, *m.* كول كستانهسي guéul késtanési.

Météore, *m.* اثار علويه asarï ulviyé.

Méthode, *f.* اصول ousoul, يول yol.

Métier, *m.* صنعت sanat (zénahat), صناعت sanaat; اصناف ésnaf; دستكاه dést (téz) guiah.

Métis, *m.* isse, *f.* هندي ايله فرنكدن طوغمه hindi ilé frénkdén doghma.

Mètre, *m. T.* وزن vézn; *fa.* بيت béyt.

Métrique, *a.* وزنلو véznli.

Métropole, *f.* شهرستان chéhristan; باش كليسا bach kélisa.

Metropolitain, *m.* مترپولت mitrépolit.

Mets, *m.* مائجه (kotarelmech) mandja.

Mettable, *a.* گيولر guéyilir (ésbab).

Metteur en oeuvre, *m.* ميخلايجى meqhlayedje.

*Mettre, *v. a.* قومق komak; گيمك guéymék, قوشانمق kouchanmak; se —, *v. r.* قونمق konmak; گيمك (éyi) guéyinmék; — à باشلامق bachlamak.

Meuble, *a.* قلدانور kemeldaner, گوشك guévchék; — *m.* او طاقى év takeme, قاب قجاق kab kadjak, صندق sandek sépéd.

Meubler, *v. a.* بر اوي طاقملق bir évi takemlamak, دونامق donatmak.

Meule, *f.* دكرمن طاشى déyirmén tache; بلكو كوسره طاشى biléyi, kéusré tache; جنده djéndéré; اوت يغنى ot yeghene.

Meunier, *m.* ière, *f.* دكرمنجي déyirméndji.

Meurtre, *m.* ادم اولدرمه adam éuldurmé, قان ايتمه kan étmé, قان kan.

Meurtrier, *m.* ière, *f.* ادم اولدرن adam éuldurén, قان ايديجى kan édidji, قاتلو kanle.

Meurtrière, *f.* مزغل دلكى mazghal déliyi.

Meurtrir, *v. a.* ازمك ézmék.

Meute, *f.* تازي سوريسى taze surusu.

Mévendre, *v. a.* زيان ايله صاتمق ziyan ilé satmak.

Mi, *part.* يارم yarem, نصف nesf.

Miauler, *v. n.* ماولمق mavlamak.

Miche, *f.* صمون somoun.

Micmac, *m. fa.* فن fénn (fénd), حيله hilé.

Midi, *m.* اويله éuylé.

Mie, *f.* اتمك ايچي ékmék itji.

Miel, *m.* بال bal.

Mielat, *m.* قدرت حلواسي koudrét hélvase (yapraklarda).

Mielleux, euse, *a.* بال كبي bal guibi; *پك خوش pék qhoch.

Mien, nne, *a. pr.* بنمكى bénimki, بنم bénim.

Miette, *f.* اتمك افاغى ékmék oufaghe; *لوقمجق lokmadjek.

Mieux, *ad.* داها ايو daha éyi, ايوجه éyidjé; — *m.* اك ايوسي én éyisi.

Mièvre, *a. fa.* يرامز yaramaz.

Mièvrerie, *f. fa.* يرامزلق yaramazlek.

Mignard, de, *a. fa.* نازك nazik, دلبر dilbér, تازه tazé; زينتلو ziynétli.

Mignarder, *v. a. fa.* پك يوز ويرمك pék yuz vérmék.

Mignardise, *f. fa.* نازكلك naziklik, دلبرلك dilbérlik; برنوع چچك bir névi tjitjék; — *s. pl.* جلولر djilvélér.

Mignon, onne, *a. m. f.* نازك nazik, تحفه téuhvé, جان سوجك djan sévédjék.

Mignoter, *v. a. fa.* اوخشامق oqhchamak, يوزه كولمك yuzé guulmék, جلوه اتمك djilvé étmék.

Mignotise, *f. fa.* جلوه djilvé.

Migraine, *f.* ياري باش اغريسي yare bach aghrese.

Migration, *f.* كوچه guéutjmé.

Mijaurée, *f. fa.* قريلوب بوكلن زنه kerelep déukulén zénné.

Mil, *a. v.* Mille.

Mil, Millet, *m.* طاري dare.

Milan, *m.* چيلاق tjaylak.

Milice, *f.* جنكجى djénkdji, عسكرلو askérli, عسكر askér, نفر néfér.

Milieu, *m.* ارا ara, اورتا orta, مابين mabéyn; چاره tjaré.

Militaire, *a.* جنكه متعلق djéngué mutaallik; عسكرلو askérli, جنكجى djénkdji.

Militer, *v. n.* *چكشمك tjékichmék.

Mille, *a.* بيك bin; — *m.* ميل mil.

Mille-feuille, *f.* جوان پرچى djivan pértjémi, هزار دانه hézar dané.

Millénaire, *a.* بيكلرجه binlérdjé, بيك يللق bin yellek; — *m.* بيك يل bin yel.

Mille-pertuis, *m.* قنطريون kantaryon, هپريقون hipérikoun.

Mille-pieds, *m.* تسبيح بوجكى tésbih béudjéyi, قرق اياق kerk ayak.

Millésime, *m. T.* سكه سنه‌سى sikké sénési.

Millet, *v.* Mil, *m.*

Milliaire, *m.* میل کوسترن mil guéustérén.

Milliard, *m.* بیك یوك bin yuk.

Milliasse, *f. fa.* افراط چوقلق ifrat tjoklouk.

Millième, *a.* بینجی binindji.

Millier, *m.* بیك bin; اون قنطر on kantar.

Million, *m.* یوك yuk, بیك كره بیك bin kéré bin, ملیون milyon.

Millionième, *a.* اون كره یوز بیك on kéré yuz bin.

Millionnaire, *m. et f.* ملیون اقجه‌سی اولان milyon akdjési olan, ملیونلو milyonlou.

Mime, *m.* تقلید اویونی taklid oyounou; مقلّد moukallid.

Mimique, *f. a.* تقلید taklid.

Minaret, *m.* مناره minaré.

Minauder, *v. n.* كندوبی دوناتمق kéndini donatmak.

Minaudier, *m.* ière, *f.* طاقمش طاقنمش كمسه takmech takenmech kimsé.

Mince, *a.* انجه indjé; كچوك kutjuk; الچق altjak.

Mine, *f.* چهره tjéhré, صورت sourat, بكز bénz, سیما sima; معدن اوجاغی madén odjaghe; معدن madén; بر نوع فرانچه اولچیسی bir névï frantja éultjusu; لاغم laghem.

Miner, *v. a.* لاغم اچمق قازمق laghem atjmak, kazmak.

Minérai, *m. T.* معدن madén.

Minéral, — le, *a. et m.* معدنی madéni.

Minet, *m.* ette, *f.* كدیجك kédidjik.

Mineur, *m.* معدنجی madéndji.

Mineur, re, *a.* بلوغه ایرمش buloughé érmémich, یتم yétim; كچوك kutjuk.

Miniature, *f. T.* صو ایله انجه نقش sou ilé indjé nakch.

Minière, *f.* معدن madén.

Minime, *a.* قهوه رنكی kahvé réngui; بر قوم قره‌باش bir kavm karabach.

Ministère, *m.* منصب manseb, خدمت qhezmét.

Ministre, *m.* صدر اعظم sadrï aazém, وزیر vézir, رجال باش bach ridjal; ایلچی éltji; واعظ vaïz; * آلات aléat.

Minium, *m.* سلوكن suluyén.

Minois, *m. fa.* كوزل چهره guuzél tjéhré.

Minon, *m. fa.* كدیجك kédidjik.

Minorité, *f.* كچوكلك kutjukluk, چوجقلق tjodjouklouk.

Minuit, *m.* یاری كیجه yare guédjé.

Minuscule, *f.* افاق یازی حرف oufak yaze, harf.

Minute, *f.* دقیقه dakeke (takiké); افاق یازی oufak yaze; صورت sourét; عینی ayne.

Minuter, *v. a.* صورتنی یاپمق sou-

rétini yapmak; كزلو قصد ايتمك guizli kasd étmék.

Minutie, *f.* اوفاق دفك oufak défék.

Minutieux, euse, *a.* اوفاق دفكلـه اكلنن oufak défékié éylénén.

Mion, *m. fa.* كچوك اوغلان kutjuk oghlan, اوغلانجق oghlandjek.

Miquelot, *m.* دلنجى چوجق dilén-dji tjodjouk; *fa.* مرايى murayi.

Miracle, *m.* معجزت mudjuzét, كرامت kéramét; à —, *ad. fa.* پك كوزل pék guuzél.

Miraculeux, euse, *a.* كرامتلو kérémétli.

Mirauder, *v. a. fa.* دقّتلو بقمق dekkétli bakmak.

Mire, *f.* نشانكاه nechanguiah.

Mirer, *v. a.* نشانلمق nechanlamak, نشان المق nechan almak; se —, *v. r.* آيينه‌يه بقمق ayinéyé (aynaya) bakmak.

Mirmidon, *m. fa.* بودور bodour, بجاقسز badjaksez; كندودن بيوكله دوشن kéndindén béuyuklé duchén.

Miroir, *m.* آيينه ayiné (ayna).

Miroiterie, *f.* ايينه‌جيلك aynadjelek.

Miroitier, *m.* آيينه‌جى aynadje.

Mis, se, *p. et a.* قونمش konmouch; گيينمش guéyinmich.

Misanthrope, *m. f.* انسان حظّ ايتمين insan haz étméyén; — *a.* جان صقان djan sekan.

Miscibilité, *f.* قرشيجيلق karechedjelek.

Miscible, *a.* قرشيجي karechdje.

Mise, *f.* مصرف masraf; سرمايه sérmayé; پها ويرمه paha vérmé; گچم guétjim, روايج révaïdj; *fa.* گيينمه guéyinmé.

Misérable, *a. m. f.* زوالّلو zavalle, مسكين miskin, فقير fakir, دردمند dérdiménd.

Misère, *f.* مسكينلك miskinlik, زوال zaval, زوالّلولق zavallelek, فقرالق foukaralek, يوقلق yoklouk; *fa.* اوفاق دفك oufak défék.

Miséréré, *m.* بغرساق اغريسى دوغه‌سى baghersak aghrese, déunmési.

Miséricorde, *f.* اسيركمه ésirguémé, مرحمت mérhamét, رحم rahm.

Miséricordieux, euse, *a.* مرحمتلو mérhamétli.

Mission, *f.* يوللامه yollama, يوللانمه yollanma; يوللانمه مصلحتى yollanma maslahate.

Mitaine, *f.* الّلك éllik.

Mite, *f.* اوفاق قورد oufak kourd.

Mithridate, *m.* التون باش تريلق alten bach tiryak.

Mitiger, *v. a.* خفيفلتمك qhafiflétmék.

Miton, *m.* بلكلك biléklik.

Mitonner, *v. n.* يواش يواش قينامق yavach kaynamak; *v. a.* ايو كوزمك بقمق (birini) éyi guéuzétmék, bakmak.

Mitoyen, enne, *a.* ارا ara; *a.* اورتا orta, *a.*

Mitoyerie, *f.* اورتا ديوار orta douvar.

Mitraille, *f.* اسكى دمرلر éski démirlér, دمر قرنديسى démir kerentese; اسكى بقر éski baker; *T.* صالقم salkem.

Mitre, *f.* اپسقپوس اسكوفى épiskopos uskufu.

Mixte, *a.* قرشق karechek.

Mixtionner, *v. a.* قرشترمق karechtermak.

Mobile, *a.* قلدانور kemeldaner, صلّانور sallaner; *قرارسز karársez; — *m.* قلدانان شي kemeldanan chéy; *سبب sébéb.

Mobilier, ière, Mobiliaire, *a.* قلدنان kemeldanan.

Mobilier, *m.* او طاقى év takeme.

Mobilité, *f.* قلدانمه kemeldanma, حركت harékét; *قرارسزلق karársezlek.

Mode, *f.* موده moda, يكى عادت yéni adét, طرز tarz; تورە turé.

Modèle, *m.* قالب kalep, اورنك éurnék.

Modeler, *v. a. et n.* قالبلامق kaleplamak; اورنك المق چقرمق éurnék almak, tjekarmak; se —, *v. r.* sur qc. بر شيه كندوبى بكزر ايتمك bir chéyé kéndini bénzér étmék.

Modérateur, *m.* trice, *f.* بيوران bouyouran, ناظر nazer.

Modération, *f.* يولنه قومه youlouna koma; انصاف insaf; ازالتمه azaltma; قولايلمه kolaylama.

Modéré, ée, *p. et a.* ازالمش azalmech; انصافلو insaflo.

Modérer, *v. a.* اولجويه يوله قومق éultjuyé, yola komak; ازالتمق azaltmak, ايندرمك éndirmék.

Moderne, *a.* شمديكى chimdiki, يكى yéni.

Modeste, *a.* ادبلو édébli, مظلوم mazlem, عرضلو erzle.

Modestie, *f.* ادب édéb, عرض erz, وقار vakar; مظلوملق mazlemlek.

Modicité, *f.* ازلق azlek.

Modifier, *v. a.* ازالتمق azaltmak, ملايملندرمق mulayimlandermak.

Modique, *a.* از پهالو az pahale, اورتا orta.

Module, *m.* *T.* قانون kanoun.

Moëlle, *f.* ايلك الك ilik.

Moëlleux, euse, *a.* الكلو ilikli; *قوى kavi, قوتلو kouvétli.

Moëllon, *m.* ياپو طاشى yapou tache.

Moeurs, *f. pl.* عادت adét, تورە turé.

Moi, *pr.* بن bén; بنى béni; بكا bana.

Moindre, *a.* دها از daha az; كچوجك kutjudjék.

Moine, *m.* كشيش kéchich; ابطال abdal.

Mojneau, *m.* سرچه sértjé, سرچه قوشي sértjé kouchou.

Moinerie, *f.* كشيشلك kéchichlik.

Moins, *ad.* دها از daha az; à — de, que, يوخسه yoqhsa (yoksa); —, *m.* از اك én aze.

Mois, *m.* اي ay, ماه mah.

Moisi, *m. a.* كوف kuf; كوفلو kuflu.

Moisir, *v. n. et* se —, *v. r.* كوفلنمك kuflénmék.

Moisissure, *f.* كوفلولك kufluluk.

Moisson, *f.* اوراق بچم زمانى orak, bitjim zamane, خرمن وقتى اوستى qharman vakte, ustu.

Moissonner, *v. a. et n.* خرمن اوراق اكين بچمك qharman, orak, ékin bitjmék.

Moissonneur, euse, *m. f.* اكين بچن ékin bitjén, خرمنجي qharmandje, اوراقجي orakdje.

Moite, *a.* نم ném.

Moiteur, *f.* نملك némlik.

Moitié, *f.* ياري yare, نصف nesf, ياريسى yarese; *fa.* اهل éhl, قري kare, زوجه zévdjé; *ad.* يارم yarem, ياري yare.

Molaire, *a. f.* dent —, ازو ديش aze dich.

Môle, *m.* ليمان بندي liman béndi.

Molester, *v. a.* ثقلت ويرمك seklét vérmék.

Molette, *f.* مهمور ديشلري mahmouz dichléri; *T.* ازمه الى ézmé éli; بر نوع ساعت چرقى bir névï saat tjarke; ات طوپغنه صو ات topoughouna sou énmési.

Molière, *f.* دكرمن طاشى معدنى déyirmén tache madéni.

Molasse, *a* يومشاق youmchak, كوشك guévchék.

Mollement, *a.* يمشاق youmchak; *يمشاجق youmchadjek; چورك tjuruk.

Mollesse, *f.* يومشاقلق youmchaklek; *كوشكلك guévchéklik.

Mollet, ette, *a.* يومشاق يومشاق يمشاق youmchak.

Mollir, *v. n.* يومشامق youmchamak, كوشمك guévchémék; يورلق yoroulmak.

Molybdène, *m. v.* Plombagine.

Moment, *m.* دقيقه dakiké, كوز اچوب يومه guéuz atjep youmma.

Momentané, ée, *a.* بر دقيقه‌لك bir takikélik, گچيجي guétjidji.

Momerie, *f.* مسخره‌لق masqharalek.

Momie, *f.* موميا momya.

Mon, *pr.* بنم bénim.

Monachisme, *m.* كشيشلك kéchichlik.

Monarchie, *f.* پادشاهلق padichahlek.

Monarque, *m.* پادشاه padichah.

Monastère, *m.* مناسطر manaster, تکیه tékyé (tékké).

Monaut, *a. m.* بر قولاقلو bir koulakle.

Monceau, *m.* یغن yeghen.

Mondain, ne, *a.* دنیوی dunyévi.

Mondanité, *f.* دنیویلك dunyévilik, بوشاق bochlouk.

Monde, *m.* دنیا dunya, جهان djihan, عالم além.

Monde, *a.* تمیز témiz, پاك pak.

Monder, *v. a.* قبوغن صویمق kaboughoun soymak.

Moniteur, *m.* تنبیهجی témbihdji, نصیحتجی nasihatdje.

Monnaie, *f.* اقجه akdjé (ahdjé), کچر اقجه guétjér akdjé, پاره para, سکه sikké; افاق پاره oufak para.

Monnaierie, *f.* ضرب خانه zarbqhané (darabqhané).

Monnayer, *v. a.* سکه کسمك sikké késmék.

Monnayeur, *m.* سکه زن sikké zén (sikkézan).

Monogramme, *m.* جفرالو اسم djifrale ism.

Monopole, *m.* میری ایله صاتش miri ilé satech.

Monosyllabe, *a.* بر هجالو bir hédjéli.

Monotone, *a.* بر سسلو bir sésli.

Monotonie, *f.* بر سسلولك bir séslilik; اتفاق ittifak.

Monseigneur, *m.* عزتلو اغا izzétli agha.

Monsieur, *m.* اغا agha.

Monstre, *m.* عجایب شی adjaïb chéy, کورلمش شی guéurulmémich chéy; دوشك duchuk.

Monstrueux, euse, *a.* عجایب adjaïb; یاقشقسز yakecheksez, اکراه اولیجق ikrah oladjak.

Monstruosité, *f.* یاقشقسزلق yakecheksezlek; عجایبلك adjaïblik.

Mont, *m.* طاغ dagh.

Montage, *m.* یوقری چقرمه چقمه yokare tjekarma, tjekma.

Montagnard, de, *a. m.* طاغده اوتران daghda otouran, طاغلو daghle.

Montagne, *f.* طاغ dagh, بلقان balkan.

Montagneux, euse, *a.* طاغلو daghle, طاغلق daghlek, *a.*

Montant, *m.* مبلغ méblagh.

Montée, *f.* یوقری چقمه yokare tjekma; نردبان nérduban (mérdivén); بصمق basamak.

Monter, *v. n. et a.* یوقری چقمق yokare tjekmak, چقمق tjekmak; بیومك béuyumék; یوقری چقرمق کتورمك yokare tjekarmak, guétirmék; اته بنمك ata binmék, بندرمك bindirmék; قوندقلمق (sifahe) koundakla-

mak; ميخلمق (tach) meqhlamak; قورمق (saate) kourmak; — *v. n. et* se — *v. r.* چقمق tjekmak; طوغري وارمق doghrou varmak.

Monticule, *m.* طاغجق daghdjek, دپه dépé (tépé).

Montre, *f.* قوين ساعتی koyoun saate; تخته taqhta (saaten); اورنك éurnék, موستره mostra, عسكر تعليمی askér téalimi; *كوسترش guéustérich.

Montrer, *v. a.* كوسترمك guéustérmék; اوكرتمك éuyrétmék.

Montueux, euse, *a.* دوز اولميان duz olmayan, طاغلو daghle.

Monture, *f.* بنك binék; قونداق koundak (silahen); قونداقلمه koundaklama; طاش ميخلمه tach meqhlama.

Monument, *m.* تربه turbé; نشان nechan.

Mopse, *m.* بر نوع كوپك bir névi kéupék.

se Moquer, *v. r.* de q. de qc. بريني بر شي نوقلمق birini, bir chéyi zévklénmék, خورلامق qhorlamak; se faire moquer كندوبی عالمه مسخره ايتمك kéndini alémé masqhara étmék.

Moquerie, *f.* مسخرەلق maqharalek.

Moqueur, euse, *a. m. et f.* مسخره masqhara édén, مسخره masqhara.

Morailles, *f. pl.* يواشه yavacha.

Moraine, *f.* اولی حيوان يوكی éulu hayvan yunu.

Moral, le, *a.* ادبلو édébli.

Morale, *f.* علم ارکان ادب ilmi érkian, édéb.

Moraliser, *v. n.* ادب ارکان اوكرتمك édéb, érkian éuyrétmék.

Moralité, *f.* ادبلولك édéblilik.

Morceau, *m.* لقمه lokma; پارچه partja; يز yér.

Morceler, *v. a.* پاراملك paralamak, پارچەلك partjalamak.

Mordacité, *f.* اصيرجيلق eseredjelek.

Mordant, te, *a.* اصيرجی eseredje.

Mordicant, te, *a.* كسكين késkin, ياقيجی yakedje.

Mordoré, *a.* قويو قرمزی koyou kermeze.

Mordre, *v. a. et n.* اصرمق esermak, صرمق sermak; *T.* يقمق yakmak; *سوز اتمق séuz atmak.

More, *m.* سياه عرب siyah arab.

Moreau, *a.* cheval —, قره ياغز ات kara yaghez at; — *m.* يم توربامی yém torbase.

Morelle, *f.* كوپك ايت دلكی اوزمی kéupék, it, tilki uzumu.

Moresse, *f.* دشی سياه عرب dichi siyah arab.

Morfil, *m.* قلاغی kelaghe.

Morfondre, *v. a.* صووتمق sovoutmak, اوشتمك uchutmék; se —,

v. r. كندوبى اوشتمك kéndini uchutmék, اوشيمك uchumék; *نافله بكلمك nafilé béklémék.

Morgue, *f.* اكري چهره éyri tjéhré.

Morguer, *v. a.* q. اكري بقمق éyri bakmak; دك دك بقمق dik dik bakmak.

Moribond, de, *a.* اولجك éulédjék, اولم دوشكنده éulum déuchéyindé olan.

Moricaud, de, *a. m. f.* قره ياغز kara yaghez.

Morigéner, *v. a.* اركان اوكرتمك érkian éuyrétmék.

Morille, *f.* قوزي كوبكى kouzou guéubéyi (mantar).

Morne, *a.* قساوتلو kasafétli, يوزي كولز yuzé guulméz.

Mornifle, *f. fa.* شهار chamar, سلّه sillé.

Morose, *a.* قساوتلو kasafétli.

Morpion, *m.* ام بتى am biti.

Mors, *m.* كم guém, اويان كمى oyan guémi.

Morsure, *f.* اصرمق esermek; صرش serech.

Mort, *m.* اولم éulum, اجل édjél.

Mort, te, *a. m. f.* اولى éulu, اولمش éulmuch, اولن éulén.

Mortalité, *f.* اولجكلك éulédjéklik, اوله éulmé.

Mortel, elle, *a. m. et f.* اوللو éulumlu, اولجك éulédjék; *انسان insan évlade.

Mortier, *m.* هوان havan, دبك dibék; كرج خراسان kirédj qhorasan, چامور tjamour.

Mortifère, *a. T.* اولدريجى éuldurudju.

Mortifiant, te, *a.* خسته ايديجي qhasta édidji.

Mortifier, *v. a.* اتى يومشاتمق étí youmchatmak; نفسنى ضبط ايتمك néfsini zabt étmék; بصمق basmak; خسته ايتمك qhasta étmék.

Mortuaire, *a.* drap —, كفن kéfin; registre —, اولى دفترى éulu téftéri; extrait —, اولى تذكرسي éulu tézkirési.

Morue, *f.* ايرى مزيت بالغى iri mézit baleghe.

Morve, *f.* سوك sumuk.

Morveux, euse, *a. m. et f.* سوكلو sumuklu.

Moscouade, *f.* خام شكر qham chékér.

Mosquée, *f.* مسجد mésdjid, جامع djami.

Mot, *m.* لغت loughét; سوز séuz, لاقردي lakerde, كلام kélam; لفظ lafz.

Moteur, *m.* سبب sébéb; ال باشي él bache.

Motte, *f.* كسك késék; اغاج كوكيله aghadj kéukuylé چقان طوپراق tjekan toprak; دپه tépé.

Motus, *i. fa.* كس انى kés onou; سوس اول sous ol.

Mou, *m.* اق جكر ak djiyér (dana, vé kouzoudan).

Mou, molle, *a.* يومشاق يمشاق youmchak; *ضعيف zayef; كوشك guévchék.

Mouchard, *m.* جاسوس djasous (tjachoud).

Mouche, *f.* سكك sinék; جاسوس djasous (tjachoud), كوزجى guéuzdju; محضر muhzur.

Moucher, *v. a.* بورنى سلمك bournounou silmék, سمكورمك sumkurmék; بورنى المق كسمك (momoun) bournounou almak, késmék; جاسوسلمق djasouslamak (tjachoudlamak).

Moucheron, *m.* اوس uvéz (sinék); موم بورنى mom bournou.

Moucheté, ée, *p. et a.* بنك بنك bénék bénék.

Mouchettes, *f. pl.* موم مقصى mom makase.

Moucheur, *m.* موم بورنى كسن mom bournou késén.

Mouchoir, *m.* ياغلق yaghlek, بورن قويى ياغلغى bouroun, koyoun yaghlcghe, دستمال déstimal (déstimél), مقرمه makrama (mahrama); — de cou, بوغاز ياغلغى boghaz yaghleghe.

*Moudre, *v. a. et n.* اوكتمك uyutmék.

Moue, *f. fa.* اغز اكمه aghez éymé.

Moufler, *v. a. fa.* اوردينى ششورتمك avourdounou chichirtmék.

Mouillage, *m.* دمر اتمحق ير démir atadjak yér.

Mouille-bouche, *f.* صولو ارمود soulou armoud.

Mouiller, *v. a.* اصلتمق eslatmak, صويه باطرمق souya batermak.

Moulage, *m.* اودون اولچه odoun éultjmé; اوكتمه پارمسى uyutmé parase; اوكندجك شى uyunédjék chéy; قالبلمه kaleblama; دوكمه déukmé.

Moule, *f.* مديه midya.

Moule, *m.* قالب kalep; *اورنك éurnék.

Mouler, *v. a.* درجه قالبه دوكمك dérédjé, kaleba déukmék; باصمق basmak; — de bois اودون اولچمك odoun éultjmék; se —, *v. r. fa.* sur q. كندوى كنديني برينه بكرتمك kéndini biriné bénzétmék.

Moulin, *m.* دكرمن déyirmén.

Mouliné, ée, *a.* قورد يموكلو kourd yémikli.

Moulinet, *m.* چوجق دكرمنى tjodjouk déyirméni; بر خاچوارى bir qhatjvari aghatj; الميه اغاج élémya; سكه چرقى sikké tjarke; يل دكرمنى چرقى yél déyirméni tjarke; مانجيلق mandjelek.

Moulinier, *m.* ابرشم بوكن ébrichim hukén, اپلكجى iplikdji.

Moulu, ue, *p. et a.* اوكمش uyunmuch; *or moulu, التون حلّ alten héll.

Mourant, te, *a.* اولن éulén, اولی کی éulu guibi.

*Mourir, *v. n.* اولمك éulmék; se — *v. r.* اولیور اولمق éuluyor olmak.

Mousquet, *m.* بر نوع تفنك bir névi tufénk.

Mousquetaire, *m.* تفنكلو یایا tufénkli yaya.

Mousqueton, *m.* بوري اغزلو تفنك borou aghezle tufénk, الای بوزان alay bozan.

Mousse, *m.* میچوسی کمی guémi mitjosou.

Mousse, *f.* یوصن yosoun; کوپك kéupuk.

Mousse, *a. p. u.* کسیز késméz.

Mousseline, *f.* دلبند dulbénd.

Mousser, *v. n.* کوپرمك kéupurmék.

Mousseux, euse, *a.* کوپرن kéupurén.

Moussu, ue, *a.* یوصنلو yosounlou.

Moustache, *f.* بیق beyek.

Moût, *m.* شرا chera.

Moutarde, *f.* خردال qhardal.

Mouton, *m.* اتمش قوچ énénmich kotj; * قویون koyoun; قویون اتی koyoun éti, دریسی dérisi; * جاسوس djasous (tjachoud).

Moutonner, *v. n.* طلغه‌لنمق dalghalanmak.

Moutonnier, ière, *a.* قارکی kaz guibi (kimsé).

Mouture, *f.* اوکتمه uyutmé; اوکتمه پارسی uyutmé parase; چودار قرشق بغداي tjavdar karechek boughday.

Mouvant, te, *a.* صللانان sallanan; کوشك guévchék.

Mouvement, *m.* صللامه sallanma, قلدامه kemeldanma, حرکت harékét; دورمه durtmé; زوربالق zorbalek; *T.* ساعت چرقلري saat tjarklare; اصول ousoul.

*Mouvoir, *v. a.* صللامق sallamak, قلداتمق kemeldatmak, قلداندرمق kemeldandermak, دپرندرمك tépréndirmék, یرندن یرندن اویناتمق yérindén oynatmak; * سورمك surmék.

Moyen, enne, *a.* اورته orta, اورته بابت orta babét.

Moyen, *m.* چاره tjaré, یول yol, طرز tarz; au — de, *ad.* الیله éliylé, یدیله yédiylé, ایله ilé.

Moyennant, *prp.* ایله ilé.

Moyen, *m.* یمرطه صاریسی youmourta sarese; اپسد ipsid.

Mu, ue, *p. et a.* قلداتمش kemeldanmech, دپرنمش téprénmich.

Muable, *a.* قرارسز kararsez.

Mucilage, *m.* قویو صو koyou sou.

Mucosité, *f.* بلغام balgham, سموك sumuk.

Mue, *f.* توي دوکمه دکشترمه tuy déukmé, déyichtirmé; قل دري کل دکشترمه kel, déri déyichtirmé.

Muer, *v. n.* تويلرينى دكشمك tuylérini, dérisini déyichmék.

Muet, ette, *a. m. f.* سسسز sés-siz, صاغر sagher (chéy); دلسز dilsiz.

Mufle, *f.* بورن bouroun; اغز aghez.

Mugir, *v. n.* بوكرمك béuyurmék; *كوپرمك (déniz) kéupurmék.

Muguet, *m.* پيغمبر چچكى péy-ghambér tjitjéyi; *زنپاره zém-paré.

Muid, *m.* بر نوع اولچي bir névï éultju.

Mulâtre, *a. m. et f.* سياه ايله بياضدن طوغان siyah ilé béyaz-dan doghan.

Mule, *f.* تختة پاپوجي taqhta pa-boudjou; قاجق قاطر kandjek kater; — s. *pl.* صووق ناصرى sovouk nasere.

Mulet, *m.* قاطر kater; تكر بالغى tékir baleghe.

Muletier, *m.* قاطرجي katerdje.

Mulle, *f.* فنا كوك بويا féna kéuk boya.

Mulot, *m.* صچانى اووه بيوك béu-yuk ova setjane.

Multiplication, *f.* قاتلمه katlama; *T.* ضرب ايتمه zarb étmé.

Multiplicité, *f.* چوق قاتلولق tjok katlelek, قتمرلك katmérlik.

Multiplier, *v. a. et n.* چوغلتمق tjoghaltmak, قات قات ايتمك kat kat étmék; *T.* ضرب ايتمك zarb étmék.

Multitude, *f.* چوقلق tjokloùk; *قلبه‌لق kalabalek.

Munificence, *f.* جومردلك djéu-mérdlik.

Munir, *v. a.* (de qc.) تدارك كورمك ايتمك tédarik guéurmék, étmék.

Munition, *f.* ذخيره zaqhiré (zah-ré); pain de —, سولدات اكمكى soldat ékméyi.

Munitionnaire, *m.* ذخيره اميني za-qhiré émini, نزول اميني nou-zoul émini.

Muqueux, *v.* Mucilage.

Muqueux, euse, *a.* بلغملو bal-ghamle.

Mur, *m.* ديوار douvar; les — s d'une ville, قلعه ديواري kalea douvare, حصار hisar.

Mûr, re, *a.* اولمش olmouch, يتشمش yétichmich (méyvé).

Muraille, *f.* ديوار douvar.

Mûre, *f.* دود doud, tout.

Murène, *f.* مورينه mourina; دكز يلان بالغى déniz yelan baleghe.

Murer, *v. a.* ديوار چكمك اورمك douvar tjékmék, éurmék.

Mûrir, *v. a.* اولدرمق oldourmak; — *v. n.* اولمق olmak, يتشمك yétichmék (méyvé).

Murmure, *m.* مرلدي merelde.

Murmurer, *v. n.* مرلدامق mereldamak, مرلمق merlamak.

Musaraigne, *f.* سوري صچان sivri setjan.

Musard, de, *m. f. et a. fa.* هر برنه

شاشوب طوران hér yérdé chachep douran, دانغلاق danghalak.

Musc, *m.* مسك كديسي misk kédisi; مسك misk.

Muscade, *f.* هندستان جوزی hindistan djévizi.

Muscadet, *m.* مسكت شرابی miskét charabe.

Muscadin, *m.* قورص kours.

Muscat, ade, *a.* مسكتلو miskétli.

Muscat, *m.* مسكت شرابی miskét charabe.

Muscle, *m.* بالق اتلري balek étléri, سكرلو قرمجه اتلر sinirli, karadja étlér.

Museau, *m.* حيوان بورنی hayvan bournou.

Musée, *m.* درسخانه dérsqhané.

Muserole, Muserolle, *f.* رشمه réchmé.

Musette, *f.* غيده ghayda, طلوم touloum.

Muséum, Muséon, *m.* علم اوطه‌سي ilm odase.

Musical, le, *a.* موسيقی mousiki.

Musicien, enne, *m. f.* چالغيجی tjalghedje, سازنده sazéndé.

Musique, *f.* علم موسيقی ilmï mousiki.

Musqué, ée, *a.* مسكه قوقان miské kokan; *طتلو tatle, خوش qhoch.

Musquer, *v. a.* مسكلمك misklémék, مسك سورمك misk surmék.

Musulman, *m.* مسلمان musliman, اسلام islam.

Mutabilité, *f.* دكشيجيلك déyichidjilik.

Mutation, *f.* دكشترمه déyichtirmé, دكشمه déyichmé.

Mutiler, *v. a.* سقطلمق sakatlamak, سقط ايتمك sakat étmék.

Mutin, ne, *a. m. f.* عنادجی inaddje, فتنه fitné.

se Mutiner, *v. r.* باش قالدرمق bach kaldermak; عناد ايتمك inad étmék.

Mutinerie, *f.* زورباق zorbalek, باش قالدرمه bach kalderma; عناد inad, عنادجيلق inaddjelek.

Mutisme, *m.* دلسزلك dilsizlik.

Mutuel, elle, *a.* ايكي طرفلو iki tarafle.

Myope, *m. f.* قصه كورن kesa guéurén.

Myriade, *f.* اون بيك on bin.

Myrobolan, *m.* حليله halilé (aghadj).

Myrrhe, *f.* مر صافی murrï safi.

Myrte, *m.* مرسين اغاجي mérsin aghadje.

Myrtille, *f.* مرسين يمشی mérsin yémichi.

Mystère, *m.* سر serr.

Mystique, *a.* سرانه serrané; — *m.* سر شيلر serr chéylér.

Mythologie, *f.* پتلر تواريخی poutlar tévariqhi.

N.

Nabot, *m.* te, *f. fa.* بودور bodour, بجاقسز badjaksez.

Nacarat, *m. et a.* قويو طوروجي koyou touroundjou; آل al.

Nacelle, *f.* قايق kayek, صندال sandal.

Nacre, *f.* صدفُ sédéf.

Naffe, *f.* eau de —, چچك صويى tjitjék souyou.

Nage, *f.* à la —, *ad.* اوزرك uzérék, يوزرك yuzérék; en —, ياش ايم yam yach.

Nageoir, *m.* يوزجك يرى yuzédjék yér.

Nageoire, *f.* بالق تنادي balek kanade; يوزمجك داول yuzédjék davoul.

Nager, *v. n.* يوزمك yuzmék, اوزمك uzmék; *T.* كورك چكمك kurék tjékmék.

Naguère, Naguères, *ad.* گچنلرده guétjénlérdé.

Naïf, ïve, *a.* ذاتى zati, تبيعتدن tabiatdan; صافدرون safdéroun.

Nain, *m.* ne, *f. et a.* جوجه djudjé.

Naissance, *f.* طوغمه doghma; * اصل asl.

Naissant, te, *a.* اولان olan, طوغان doghan.

* Naître, *v. n.* طوغمق doghmak; كلمك guélmék, اولمق olmak; بشلامق bachlamak; چقمق tjekmak.

Naïveté, *f.* صافدرونلق safdérounlouk.

Nantir, *v. a.* امانت ويرمك émanét vérmék, امين ايتمك émin étmék; se —, *v. r.* (de qc.), امين اولمق émin olmak; *fa.* تدارك كورمك tédarik guéurmék.

Nantissement, *m.* امانت émanét; امينلك éminlik.

Naphte, *f.* نفط néft, طاش ياغى tach yaghe.

Nappe, *f.* صفره بزي soufra bézi; سفره sofra; — d'eau, ايمنلو اقندي énli akente.

Naqueter, *v. n. fa.* اسير كبي خدمت ايتمك ésir guibi qhezmét étmék.

Narcisse, *m.* نركيز nérguiz, زرّين قدح zérrin kadéh.

Narcotique, *a.* اويوشتريجي ouyouchtouroudjou.

Nard, *m.* نردين nérdin; le — des Indes, — Indien, سنبل خطايى sumbulï qhétayi.

Nargue, *f. fa.* (de) پوف puf! گوتر guéutur!

Narguer, *v. a. fa.* مسخره ايتمك masqhara étmék, اوستنه گولمك ustuné guulmék.

Narine, *f.* بورن دلكلري bouroun délikléri.

Narquois, *m.* — se, *f. fa.* قرناس kournas, ولدرنا vélédizna; *fa.* parler — قوش دلی سویلمك kouch dili séuylémék.

Narrer, *v. a.* نقل ایتمك nakl étmék.

Narval, *m.* دکز کرکدانی déniz guérguédane.

Nasal, le, *a. T.* بورنه متعلّق bourouna mutaallik; بورندن سویلنن bouroundan séuylénén.

Nasarde, *f.* فسکه fiské.

Nasarder, *v. a.* بورنه فسکه اورمق bournouna fiské vourmak.

Naseau, *m.* حیوانلرك بورن دلکلری hayvanlaren bouroun délikléri.

Nasillard, de, *a.* بورنندن سویلین bournoundan séuyléyén.

Nasiller, *v. n.* بورنندن سویلمك bournoundan séuylémék.

Nasse, *f.* آو سپدی av sépédi.

Natal, le, *a.* طوغمه doghma...

Natif, ivé, *a.* طوغمش doghmouch, طوغمه doghma, *a.* بتمش bitmich.

Nation, *f.* ملّت millét; قوم kavm; طایفه taïfé.

National, le, *a.* ملّتی milléti.

Nativité, *f.* طوغش doghouch, طوغمه doghma, *s.* مولود mévloud; آختر aqhtér.

Natte, *f.* حصیر haser.

Natter, *v. a.* حصیرلق haserlamak; حصیر طوقق haser dokoumak.

Nattier, *m.* حصیرجی haserdje.

Naturaliser, *v. a.* یرلو ایتمك yérli étmék.

Naturalité, *f.* یرلولك yérlilik.

Nature, *f.* طبیعت tabiat, یرادلش yaradelech, ذات zat.

Naturel, elle, *a.* ذاتی zati, اصلی asle.

Naturel, *m.* طبیعت tabiat, مشرب méchréb, جبلّیت djibilliyét, اخلاق aqhlak.

Naufrage, *m.* کمی پارهلنمهسی باتمهسی guémi paralanmase, batmase.

Naulage, *m.* نولون navloun.

Nausée, *f.* یورك بولانمهسی yurék boulanmase.

Naval, le, *a.* دکزه کمیه متعلّق dénizé, guémiyé mutaallik.

Navée, *f.* کمی یوکی guémi yuku.

Navet, *m.* اوزون شلغم ouzoun chalgham.

Navette, *f.* شلغم تخمی chalgham toqhoumou; *T.* مکوك mékik; بخوردان bouqhourdan; قرشون کولچهسی kourchoun kultjési.

Navigable, *a.* کمی اشلین guémi ichléyén.

Navigateur, *m.* کمیجی guémidji, قایقجی kayekdje.

Naviguer, *v. n.* کمی ایله کیتمك guémi ilé guitmék.

Navire, *m.* کمی guémi, تکنه tékné.

Ne, *ad.* یوق yok, دکل déyil, م *mim* (*dans les verbes*).

Né, née, *p. et a.* طوغمش dogh-

mouch; bien —, mal —, ايو فنا تربيه‌لو éyi, féna térbiyéli.

Néanmoins, *ad.* ينه اوبله ايكن yiné éuylé ikén.

Néant, *m.* هيچ hitj; هيچلك hitjlik; بوشلق bochlouk.

Nébuleux, euse, *a.* بلوطلو bouloutlou.

Nécessaire, *a.* اقتضالو iktizale, لازم lazem; — *m.* اقتضا iktiza, لازملق lazemlek; يول صندیغی yol sandeghe.

Nécessité, *f.* حاجت hadjét, احتياج ihtiyadj, ضرورت zérourét; — *s. pl.* حاجت hadjét; كنيف kénif (kénéf).

Nécessiter, *v. a.* مجبور ايتمك médjbour étmék, زورلمق zorlamak, زور ايتمك zor étmék.

Nécessiteux, euse, *a.* محتاج méuhtadj, ضرور zérour.

Nécrologe, *m.* اولی دفتری éulu téftéri.

Nécromance, Nécromancie, *f.* سحر séhr, بوكی buyu.

Nèfle, *f.* مشمله mouchmoula, دونكل déunguél.

Nèflier, *m.* مشمله اغاجی mouchmoula aghadje.

Négatif, ive, *a.* نفی néfi.

Négation, *f.* يوق ديمه yok démé, انكار inkiar.

Négative, *f.* يوق ديو كسك جواب yok déyi késik djévab; انكار inkiar.

Négligé, *m.* گيجه‌لك اثواب gué-djélik ésbab.

Négligé, ée, *a.* * گيتمش gué-yinmémich; اشاغی achaghe.

Négligence, *f.* اهمال éhmal, مسامحه musamehé (mousamma); اهمالجيلق éhmaldjelek.

Négligent, te, *a.* اهمالجی éhmal-dje.

Négliger, *v. a.* اهمال ايتمك éhmal étmék; * اونتمق ounoutmak, الدن قومق éldén komak.

Négoce, *m.* الش ويرش alech vérich, بازركانلق bazirguianlek, تجارت tédjarét.

Négociable, *a.* صاتلور sateler.

Négociant, *m.* بازركان bazirguian, تاجر tadjir (*pl.* تجار tudjdjar).

Négociateur, *m.* trice, *f.* ميانجی miyandje.

Négociation, *f.* ميانجيلق miyandjelek; معامله mouamélé.

Négocier, *v. a.* ميانجيلق ايتمك miyandjelek étmék; *v. n.* الش ويرش بازركانلق ايتمك alech vérich, bazirguianlek étmék.

Nègre, *m.* عرب كوله arab kéulé; — resse, *f.* عرب حلايق arab halayek.

Neige, *f.* قار kar.

Neiger, *v. i.* قار ياغمق kar yaghmak, ياغمق yaghmak.

Neigeux, euse, *a.* قارلو karle.

Nenni, *ad. fa.* خير qhayer, يوق yok.

Néophyte, *m. et f.* یکی دینه کلن yéni diné guélén.

Néphrétique, *a.* بوبرکه متعلّق béubréyé mutaallik; — *f.* بوبرك اغریسی béubrék aghrese.

Nerf, *m.* سکر sinir.

Nerprun, *m.* کیك دکنی guéyik dikéni, اق دکن ak dikén.

Nerval, le, *a.* سکره لایق siniré layek.

Nerveux, euse, *a.* سکرلو sinirli.

Net, ette, *a.* تمیز témiz, پاك pak; بوش boch; اچق atjek; دوز duz; *آشکاره achkiaré.

Net, *ad.* تمام témam, تکمیل tékmil.

Netteté, *f.* تمیزلك témizlik, پاکلك paklik.

Nettoyer, *v. a.* تمیزلمك témizlémék, پاکلمك paklémék, ارتمق aretmak, سلمك silmék, سپورمك supurmék.

Neuf, *a. m.* طوقوز dokouz; طقوزنجی dokouzoundjou.

Neuf, uve, *a.* یکی yéni; *عجمی adjémi.

Neutralité, *f.* طرفینسزلك taraféynsizlik.

Neutre, *a. m. et f.* طرفینسز taraféynsiz, نه بو طرفدن نه او طرفدن اولان né bou tarafdan né o tarafdan olan.

Neuvième, *a.* طقوزنجی dokouzoundjou; *m.* طقوز پایك بری dokouz payen biri.

Neveu, *m.* قرداش اوغلی kardach oghlou.

Névritique, *a.* سکر قوتلندرن sinir kouvétléndirén.

Nez, *m.* بورن bouroun; *قوقو kokou.

Ni, *a.* نه... نه né... né.

Niable, *a.* یوق دینور yok dénir.

Niais, se, *a.* oiseau niais, یوا قوشی youva kouchou; — *m.* *احمق ahmak, بون béun.

Niaiserie, *f.* احمقلق ahmaklek.

Nicette, *f. fa.* بون قز béun kez.

Niche, *f.* صورت طولابی sourét dolabe; *fa.* اویون oyoun; اویمه oyma.

Nichée, *f.* یوا طولوسی youva dolousou.

Nicher, *v. n.* یوا یاپق youva yapmak; — *v. a. fa.* بر یره قومق bir yéré komak.

Nid, *m.* یوا youva.

Nidoreux, euse, *a.* چوروك tjuruk; یانق قوقولو yanek kokoulou.

Nièce, *f.* قرداش قزي kardach keze.

Nielle, *f.* دلوجه délidjé; چورك اوتی tjéurék otou; حاصل پاصی hasel pase.

Nier, *v. a.* یوق دیمك yok démék, انکار ایتمك inkiar étmék.

Nigaud, de, *a. m. f.* دلی déli, احمق ahmak.

Nigauder, *v. n.* احمق شقه‌سی ایتمك ahmak chakase étmék.

Nille, *f.* اصه بيغى asma beyeghe.
Nimbe, *m.* شعله دايرمسي chéulé daïrési.
Nippes, *f. pl.* كيجك افاق دفك guéyédjék oufak défék.
Nique, *f. fa.* faire la —, à qc. بر شي صايمق bir chéyi saymamak.
Nitre, *m.* كوهرچله guuvértjilé.
Nitreux, euse, *a.* كوهرچللو guuvértjiléli.
Niveau, *m.* مهندس ترازوسى muhéndis térazisi; دوز يز duz yér; au —, de —, دوز duz.
Noble, *a.* — *m.* صوي زاده soy zadé, كيشي زاده kichi zadé; بللو باشلو bélli bachle, شريف chérif.
Noblesse, *f.* اصل صوي كيشى زاده‌لك asel-, soy-, kichi zadélik; * اك ايوسى ák éyisi.
Noce, *f.* Noces, *f. pl.* اولولك évlilik; دوكن duyun.
Nocturne, *a.* كجه‌لك guédjélik.
Noeud, *m.* دوكم duyum; كمند kéménd; * باغ bagh; كوجلك guudjluk.
Noguet, *m.* ميوه سپدي méyvé sépédi.
Noir, re, *a.* قره kara, سياه siyah; — *m.* قره شي kara chéy; قرملق karalek.
Noirâtre, *a.* قرمجه karadja.
Noiraud, de, *a. m. et f.* قزغون سياه kouzghoun siyah.
Noirceur, *f.* سياهلق siyahlek, قرملق karalek.
Noircir, *v. a.* قرارتمق karartmak; — *v. n.* قرارمق kararmak; se —, *v. r.* كندوبى قرارتمق kéndini karartmak.
Noircisseur, *m.* قره بويايان kara boyayan.
Noircissure, *f.* قره لكه kara léké.
Noise, *f. fa.* غوغا kavgua, نزاع niza, چكش tjékich.
Noisetier, *m.* فندق اغاجى fendek aghadje.
Noisette, *f.* فندق fendek.
Noix, *f.* جويز djéviz.
Nom, *m.* اد ad, اسم ism, نام nam.
Nomade, *a.* كوچر اولى guéutjér évli.
Nombre, *f.* صايى saye; چوقلق tjoklouk.
Nombrer, *v. a.* صايمق saymak.
Nombreux, euse, *a.* صايسى چوق sayese tjok.
Nombril, *m.* كوبك guéubék.
Nominatif, *m. T.* بنايى binayi.
Nomination, *f.* اد قومه ad koma.
Nommément, *ad.* اسميله ismiylé, اديله adeyla.
Nommer, *v. a.* چغرمق tjaghermak, اديله اكمق adeyla anmak; se — *v. r.* چغرلمق tjaghrelmak, ادي اولمق ade olmak.
Non, *ad.* يوق yok, دكل déyil.
Nonagénaire, *a.* طقسانلق doksanlek.

Nonante, *a. T.* طقسان doksan.
Nonantième, *a. T.* طقسانجي doksanendje.
Nonchalance, *f.* اهمالجيلق éhmaldjelek.
Nonchalant, te, *a.* اهمالجي éhmaldje.
Nonnain, Nonne, *f. fa.* دخـــتر شـالپوشـان douqhtérï chalpouchan.
Nonobstant, *prp.* فرضي faraza.
Nonpair, *a.* تك ték.
Nonpareil, eille, *a.* بى نظير bi nazir.
Non-usage, *m.* قوللانلمه koullanelmama.
Non-valeur, *f.* قيمتسزلك keymétsizlik.
Nord, *m. T.* شمال chimal, يلدز yeldez.
Nord-est, *m. T.* پويراز poyraz.
Nord-ouest, *m. T.* قره يل kara yél.
Nota, *m.* نشان nechan; نوته nota.
Notable, *a.* بللو bélli.
Notaire, *m.* محكمه كاتبي mahkémé kiatibi.
Notamment, *ad.* مخصوص maqhsous.
Notariat, *m.* كاتبلك kiatiblik.
Note, *f.* نشان nechan; نوته nota.
Noter, *v. a.* بللمك béllémék.
Notifier, *v. a. T.* اعلام ايتمك ilam étmék.
Notion, *f.* اشنالق achnalek.

Notoire, *a.* بللو bélli.
Notoriété, *f.* بللولك béllilik.
Notre, *pr.* بزم bizim; le, la nôtre بزمكى bizimki.
Noué, ée, *p. et a.* دوكملو duyumlu; چوجغى بيوغين علّت tjodjoughou béuyutméyén illét; *طولاشق dolachek.
Nouer, *v. a.* دوكملمك duyumlémék.
Noueux, euse, *a.* دوكملو duyumlu, داللو dalle.
Nourrain, *m.* بالق يورياري balek yavroulare.
Nourri, ie, *p. et a.* بسلنمش béslénmich; طولو dolou; دانهلو danéli; *سميز sémiz, قوتلو kouvétli.
Nourrice, *f.* انا سد süd ana.
Nourricier, *m.* بسليجى bésléyidji.
Nourricier, ère, *a.* père —, بسليجى bésléyidji; mère —, سد انا sud ana, طايه dayé.
Nourrir, *v. a. et n.* بسلمك béslémék; امزرمك émzirmék; يمك yémék; *تربيه ايتمك térbiyé étmék.
Nourrissant, te, *a.* بسليجي bésléyidji.
Nourrisson, *m.* اميجي émidji, مه چوجغى mémé tjodjoughou.
Nourriture, *f.* بسليش bésléyich; يمك yéyédjék; مانجه mandja; يم yém; *تربيه térbiyé.
Nous, *pr. pl.* بز biz, بزه bizé.

Nouveau, Nouvel, elle, *a.* يكي yéni, جديد djédid.

Nouveau, *ad.* يكي yéni; de —, يكيدن yénidén, بر دخى bir daha.

Nouveauté, *f.* يكيلك yénilik.

Nouvelle, *f.* يكي خبر yéni qhabér; حكايت hikiayét.

Nouvellement, *ad.* يقينده yakenda, يقينلرده yakenlarda.

Novembre, *m.* تشرين ثانى téchrini sani.

Novice, *a. m. et f.* طالب talib, عجمي adjémi.

Noyau, *m.* چكردك tjékirdék.

Noyer, *m.* جويز اغاجى djéviz aghadje.

Noyer, *v. a.* صوده بوغمق souda boghmak; صويه بوغمق souya boghmak, صو بصمق sou basmak; se —, *v. r.* صوده بوغلمق souda boghoulmak.

Nu, ue, *a.* چبلاق tjeblak; à —, چبلاق tjeblak.

Nuage, *m.* بولوت boulout.

Nuageux, euse, بولوتلو bouloutlou.

Nuancer, *v. a.* رنكلرى بوى بوى ايتمك rénkléri boy boy étmék.

Nubile, *a.* اولنجك évlénédjék, قوجه‌يه وارجق kodjaya varadjak.

Nubilité, *f.* بالغه‌لك balighélik.

Nudité, *f.* چبلاقلق tjeblaklek.

Nue, *f.* بولوت boulout.

Nuée, *f.* يغمور بولودى yaghmour bouloudou.

***Nuire**, *v. n.* (à) زيان ضرر وبرمك ziyan, zarar vérmék, étmék; *fa.* اليقومق alekomak.

Nuisible, *a.* ضررلو zararle, مضر mouzerr.

Nuit, *f.* كيجه guidjé (guédjé); de —, كيجه‌لين guédjé, كيجه‌لين guédjéléyin.

Nuitamment, *ad.* كيجه‌لين guédjéléyin.

Nuitée, *f.* كيجه وقتى guédjé vakte, كيجه ايشي guédjé ichi.

Nu-jambes, *ad.* يالن اياق yalen ayak.

Nul, Nulle, *a.* هيچ hitj.

Nullement, *ad.* هيچ بر دورلو hitj bir turlu.

Nulle-part, *ad.* هيچ بر ياندن يردە hitj bir yandan, yérdé.

Nullité, *f. T.* بوشلق bochlouk.

Nûment, *ad.* صافدرون safdéroun, طوز طوغرى doz doghrou.

Numéral, le, *a.* صايى كوسترن saye guéustérén.

Numérique, *a.* رقه متعلق rakama mutaallik.

Numériquement, *ad.* صايىيه كوره sayeya guéuré.

Numéro, *m.* رقم rakam; نمره noumére.

Nu-pieds, *a.* يالن اياق yalen ayak.

Nuptial, le, *a.* دوكنه متعلق duyuné mutaallik.

Nuque, *f.* انكسه énksé, اكسه énsé.

Nu-tête, *ad.* باشى اچق bache atjek.

Nutritif, ive, *a.* بسليجي bésli yidji.

Nymphe, *f.* حوري huri, حوري قزلري huri kezlare.

O.

O! *i.* هي واه hey vah!

Obéir, *v. r.* (à), مطيع اولق muti olmak, اطاعت ايتمك itaat étmék, سوز طوتمق séuz toutmak, اسلمك éslémék; اويمق ouymak.

Obéissance, *f.* اطاعت itaat, مطيعلق mutilik, سوز طوتمه séuz toutma.

Obéissant, te, *a.* مطيع muti, itaat édén اطاعت ايدن.

Obélisque, *m.* دكلى طاش dikili tach.

Obérer, *v. a.* بورجلو ايتمك دوشرمك bordjlou étmék, duchurmék.

Obier, *m.* صو مروري sou murvéri, قار طوپى اغاجي kar topou aghadje.

Objecter, *v. a.* اوكنه قومق éununé komak, قرشولمق karchelamak.

Objectif, ive, *a.* قرشو طوران karche douran.

Objection, *f.* قرشولق karchelek.

Objet, *m.* مظهر mazhér, مادّه maddé; مراد murad, مرام méram.

Oblation, *f.* قربان kourban, افدا fida.

Obligation, *f.* ذمّت zimmét, مجبورلق médjbourlouk; منت minnét; اقرار ikrar; تمسك ايمك méssuk.

Obligatoire, *a.* باغلو baghlé (chéy).

Obligé, ée, *a.* مجبور médjbour.

Obligeant, te, *a.* چلبى tjélébi, خوش qhoch, خاطر شناس qhater chinas.

Obliger, *v. a.* بورجلو ايتمك bordjlou étmék, مجبور ممنون امتنان ايتمك médjbour, mémnoun, imtinan, minnét étmék; خاطر ياپمق qhater yapmak; زورلامق zorlamak; se —, *v. r.* à qc. بر شيه بغلانمق bir chéyé baghlanmak.

Oblique, *a.* اكرى éyri, ارقورى arkouri (aykere).

Obliqueté, *f.* اكريلك éyrilik, ارقوريلق arkourilik (aykerelek).

Oblong, gue, *a.* اوزونجه ouzoundja.

Obole, *f.* منغر mangher, پول poul.

Obreptice, *a.* حيله ايله النمش hilé ilé alenmech.

Obscène, *a.* ادبسز édébsiz, نفسانی néfsani, مردار mourdar.

Obscur, re, *a.* قراكلو karanlou (karanlek).

Obscurcir, *v. a.* قراكلو ايتمك karanlou (karanlek) étmék; s'—, *v. r.* قرارمق kararmak.

Obscurément, *ad.* قراكلقده karanlekda.

Obscurité, *f.* قراكلق karanlek.

Obséder, *v. a.* q. بريني محاصره ايتمك birini mouhaséré étmék, قوشاتمق kouchatmak; جن طوتمق djinn toutmak.

Obsèques, *f. pl.* ميت جماعتی méyit djémaatę, جنازه djénazé.

Observateur, *m.* trice, *f.* طوتيجي toutoudjou, كوزديجي guéuzédidji.

Observation, *f.* كوزجيلك guéuzdjuluk, دقّت dekkét.

Observatoire, *m.* يلدز قلّه‌سي yeldez koullési.

Observer, *v. a.* كوزتمك guéuzétmék, كوزلمك guéuzlémék; فرقنه وارمق farkena varmak, دهينه دوشمك déhiné duchmék; s'— *v. r.* كوزينی اچمق guéuzunu atjmak, عقللو طوراغق akelle davranmak.

Obsession, *f.* جن طوتمه djinn toutma.

Obstacle, *m.* مانع mani, طوتمه toutma.

Obstination, *f.* عناد inad.

Obstiné, ée, *a.* عنادجي inaddje.

Obstiner, *v. a.* عناد ايتدرمك inad éttirmék; s'—, *v. r.* عناد ايتمك inad étmék.

Obstructif, ive, *a.* طقاجي tekayedje.

Obstruction, *f.* طقامه tekama.

Obstruer, *v. a.* طقامق (damarlare) tekamak.

***Obtenir**, *v. a.* المق almak, اله كتورمك élé guétirmék, نايل اولمق naïl olmak.

Obus, *m.* كچوك هوان گلّه‌سي kutjuk havan guullési; كچوك هوان طوپی kutjuk havan topou.

Obusier, *m.* كچوك هوان طوپی kutjuk havan topou.

Obvier, *v. n.* (à qc.), اوكنی المق éununu almak; اوكنه كچمك éununé guétjmék, منع ايتمك ménî étmék.

Occasion, *f.* فرصت foursét (fersand); سبب sébéb.

Occasionner, *v. n.* سبب اولمق sébéb olmak.

Occident, *m.* كون باتيسی guun batese, باتی bate, مغرب maghreb.

Occidental, le, *a.* كون باتيدن اولان guun batedan olan.

Occulte, *a.* گزلو guizli.

Occupation, *f.* ايش ich, مصلحت maslahat, شغل choughl; ضبط zabt, فتح féth; قونمه konma, اوتورمه otourma.

Nuque, *f.* انكسه énksé, اكسه énsé.

Nu-tête, *ad.* باشی اچق bache atjek.

Nutritif, ive, *a.* بسليجي béslé-yidji.

Nymphe, *f.* حوري huri, حوري قزلري huri kezlare.

O.

O! *i.* هي واه hey vah!

Obéir, *v. r.* (à), مطيع اولق muti olmak, اطاعت ايتمك itaat étmék, سوز طوتمق séuz toutmak, اسلمك éslémék; اويمق ouymak.

Obéissance, *f.* اطاعت itaat, مطيعلق mutilik, سوز طوتمه séuz toutma.

Obéissant, te, *a.* مطيع muti, اطاعت ايدن itaat édén.

Obélisque, *m.* دكلی طاش dikili tach.

Obérer, *p. a.* بورجلو ايتمك دوشرمك bordjlou étmék, duchurmék.

Obier, *m.* صو مروري sou murvéri, قار طوپی اغاجي kar topou aghadje.

Objecter, *v. a.* اوكنه قومق éununé komak, قرشولمق karchelamak.

Objectif, ive, *a.* قرشو طوران karche douran.

Objection, *f.* قرشولق karchelek.

Objet, *m.* مظهر mazhér, ماده maddé; مراد murad, مرام méram.

Oblation, *f.* قربان kourban, اداقida.

Obligation, *f.* ذمت zimmét, مجبورلق médjbourlouk; منت minnét; اقرار ikrar; تمسك témessuk.

Obligatoire, *a.* باغلو baghlo (chéy).

Obligé, ée, *a.* مجبور médjbour.

Obligeant, te, *a.* چلبی tjélébi, خوش qhoch, خاطر شناس qhater chinas.

Obliger, *v. a.* بورجلو ايتمك bordjlou étmék, مجبور ممنون امتنان منت ايتمك médjbour, mémnoun, imtinan, minnét étmék; خاطر ياپمق qhater yapmak; زورلامق zorlamak; se —, *v. r.* à qc. بر شيه باغلنمق bir chéyé baghlanmak.

Oblique, *a.* اكري éyri, ارقوري arkouri (aykere).

Obliqueté, *f.* اكريلك éyrilik, ارقوريلق arkourilik (aykerelek).

Oblong, gue, *a.* اوزونجه ouzoundja.

Obole, *f.* منغر mangher, پول poul.

Obreptice, *a.* حيله ايله النمش hilé ilé alenmech.

Obscène, *a.* ادبسز édébsiz, نفسانی néfsani, مردار mourdar.

Obscur, re, *a.* قراکلو karanlou (karanlek).

Obscurcir, *v. a.* قراکلو ایتمك karanlou (karanlek) étmék; s'—, *v. r.* قرارمق kararmak.

Obscurément, *ad.* قراکلقده karanlekda.

Obscurité, *f.* قراکلق karanlek.

Obséder, *v. a.* q. بربنی محاصره ایتمك birini mouhaséré étmék, قوشاتمق kouchatmak; جن طوتمق djinn toutmak.

Obsèques, *f. pl.* میت جماعتی méyit djémaatę, جنازه djénazé.

Observateur, *m.* trice, *f.* طوتیجی toutoudjou, کوزدیجی guéuzédidji.

Observation, *f.* کوزجیلك guéuzdjuluk, دقّت dekkét.

Observatoire, *m.* یلدز قلّه‌سی yeldez koullési.

Observer, *v. a.* کوزتمك guéuzétmék, کوزلمك guéuzlémék; فرقنه وارمق farkena varmak, دهینه دوشمك déhiné duchmék; s'— *v. r.* کوزینی ایچمق guéuzunu atjmak, عقللو طوراغمق akelle davranmak.

Obsession, *f.* جن طوتمه djinn toutma.

Obstacle, *m.* مانع mani, طوتمه toutma.

Obstination, *f.* عناد inad.

Obstiné, ée, *a.* عنادجی inaddje.

Obstiner, *v. a.* عناد ایتدرمك inad éttirmék; s'—, *v. r.* عناد ایتمك inad étmék.

Obstructif, ive, *a.* طقاجی tekayedje.

Obstruction, *f.* طقامه tekama.

Obstruer, *v. a.* طقامق (damarlare) tekamak.

*Obtenir, *v. a.* المق almak, الده کتورمك élé guétirmék, نایل اولمق naïl olmak.

Obus, *m.* کچوك هوان گلله‌سی kutjuk havan guullési; کچوك هوان طوپی kutjuk havan topou.

Obusier, *m.* کچوك هوان طوپی kutjuk havan topou.

Obvier, *v. n.* (à qc.), اوکنی المق éununu almak; اوکنه کچمك éununé guétjmék, منع ایتمك ménî étmék.

Occasion, *f.* فرصت foursét (fersand); سبب sébéb.

Occasionner, *v. n.* سبب اولمق sébéb olmak.

Occident, *m.* کون باتیسی guun batese, باتی bate, مغرب maghreb.

Occidental, le, *a.* کون باتیدن اولان guun batedan olan.

Occulte, *a.* کزلو guizli.

Occupation, *f.* ایش ich, مصلحت maslahat, شغل choughl; ضبط zabt, فتح féth; قونمه konma, اوتورمه otourma.

Occupé, ée, *p. et a.* التمش alenmech; مشغول méchghoul.

Occuper, *v. a.* ضبط فتح ايتمك zabt, féth étmék; مشغول ايتمك méchghoul étmék.

Occurrence, *f.* راسات rasat, راست rast گلمه guélmé; فرصت foursat (fersand).

Océan, *m.* mer océane, *f.* طش دكز dech déniz, بحر محيط bahrï mouhit.

Ocre, *f.* اوخره oqhra.

Octobre, *m.* تشرين اوّل téchrinï évvél.

Octogénaire, *a. m.* سكسان يللق séksén yellek, سكسانلق séksénlik.

Octogone, *a. m.* سكز كوشه sékiz kéuché.

Octuple, *a.* سكز قات sékiz kat.

Octupler, *v. a.* سكز قات ايتمك sékiz kat étmék.

Oculaire, *a.* كوزه متعلّق guéuzé mutaallik; témoin —, كوزيله كورن guéuzuylé guéurén; verre —, كوزلك guéuzluk.

Oculiste, *m.* كحّال kéhhal.

Ode, *f.* تركي turku, غزل ghazél.

Odeur, *f.* قوقو kokou, ايو قوقو éyi kokou; *نام nam; — s. *pl.* راحيه rahiyé.

Odieux, euse, *a.* سولين sévilméyén; اوصاندريجي osanderedje.

Odorant, te, *a.* ايو قوقان éyi kokan.

Odorat, *m.* ايو قوقو éyi kokou.

Odoriférant, te, *a.* ايو قوقان éyi kokan.

Oeil, *m.* (*pl.* les yeux), كوز guéuz, چشم tjéchm, *p.* عين ayn, *a.* طرجق tomourdjouk.

Oeillade, *f.* باقش bakech, نظر nazar,

Oeillère, *f.* اتك كوز مشيني aten guéuz méchini; dent —, آزو ديش azou dich.

Oeillet, *m.* دلك (ésbabda kaytan itjin) délik; قرنفيل karanfil.

Oeilleton, *m.* فليس filiz.

Oeuf, *m.* يمرطه youmourta.

Oeuvé, ée, *a.* يمرطه‌لو youmourtale.

Oeuvre, *m.* كبريت اخر kibritï aqhmér; ياپونك دورت ديواري yapounoun déurt douvare; *T.* ديواره divaré, اوى طاش tach évi.

Oeuvre, *f.* ايش ich, عمل amél.

Offensant, te, *a.* خاطره طوقنور qhatera dokaner.

Offense, *f.* انجتمه indjitmé, انجنمه indjinmé; خاطره طوقنمه qhatera dokanma; *T.* گناه guunah.

Offensé, *m.* خاطري قالمش qhatere kalmech.

Offenser, *v. a.* انجتمك indjitmék, خاطره طوقنمق qhatera dokanmak; *طوقنمق dokanmak; s' —, *v. r.* خاطري قالمق qhatere kalmak.

Offenseur, *m.* حاطره طوقنان qhatera dokanan, انجديجى indjididji.

Offensif, ive, *a.* طوقنان dokanan.

Office, *m.* بورج bordj, فرض farz; خذمت qhezmét; دوستلق dostlouk; منصب manseb.

Office, *f.* كيلار kilar (kilér).

Officier, *m.* منصبلو manseble; اوفچيال offitjiyal.

Offrande, *f.* قربان kourban.

Offrant, *a. m.* le plus —, آرتران arteran.

Offre, *f.* صونمه sounma.

* Offrir, *v. a.* صونمق sounmak; ويرمك vérmék; فدا قربان ايتمك fida, kourban étmék.

Offusquer, *v. a.* قاشترمق kamachtermak.

Ogre, *m.* قره قونجلوس kara kondjolos; طاغ ادمي dagh adame.

Oh! *i.* ها ha, عجايب adjaïb!

Oie, *f.* قاز kaz.

Oignon, *m.* صوغان soghan.

Oille, *f.* اتدن و اوتدن چوربا étten, vé ottan tjorba.

* Oindre, *v. a.* ياغلمق yaghlamak, ياغ سورمك yagh surmék.

Oint, te, *p. et m.* ياغلو yaghle.

Oiseau, *m.* قوش kouch; طوغان doghan, شاهن chahan; چامور تكنه‌سى tjamour téknési.

Oiseler, *v. a.* قوش الشترمق kouch alechtermak; — *v. n.* قوش اولامق kouch avlamak.

Oiselier, *m.* قوشباز kouchbaz.

Oiseux, euse, *a.* اشسز ichsiz, بوش boch; تنبل témbél; فايده‌سز faydasez.

Oisif, ive, *a.* اشسز ichsiz, بوش boch.

Oisillon, *m. fa.* قوشجغز kouchdjoughaz.

Oisiveté, *f.* اشسزلك ichsizlik, آوارەلك avarélik; تنبللك témbéllik.

Oison, *m.* قازجق kazdjek; *قاز kaz (kimsé).

Olinde, *f.* بر نوع ايو قلج bir névï éyi keledj.

Olinder, *v. n. fa.* قلج چكمك keledj tjékmék.

Olindeur, *m. fa.* قوغاجى kavguadje.

Olivaison, *f.* زيتون موسمى zéytin mévsimi.

Olivâtre, *a.* زيتونى zéytouni.

Olive, *f.* زيتون zéytin, زيتون دانه‌سى zéytin tanési; زيتون اغاجي zéytin aghadje.

Olivier, *m.* زيتون اغاجي zéytin aghadje.

Ombrage, *m.* كولكه guéulgué, kéulgué; *اشكل ichkil.

Ombrager, *v. a.* كولكه ايتمك اولق kéulgué étmék, olmak.

Ombrageux, euse, *a.* اوركك urkék; *اعتمادسز itimadsez.

Ombre, *f.* كولكه kéulgué, guéulgué (kéurgué); *سايه sayé;

بهانه béhané (mahana); گوستریش guéustérich.

Omelette, *f.* قیغنه kayghana.

* Omettre, *v. a.* گچمك guétjmék, براقمق brakmak; الدن éldén komak.

Ommission, *f.* براقه berakma; گورمه guéurmémé, یاکلشلق yanlechlek.

Omniscience, *f.* هرشي بلمه (allah) hér chéyi bilmé.

Omoplate, *f.* کورك kurék.

Onanisme, *m.* آبازایه وارمه abazaya varma, جلق صیرمه djalk seyerma.

Once, *f.* بر طارتی در bir tarte der.

Oncle, *m.* عمجه amdja; دایی daye.

Onctueux, euse, *a.* یاغلو yaghle.

Onctuosité, *f.* یاغلولق yaghlelek.

Onde, *f.* دالغه dalgha; * موج mévdj (mévich).

Ondée, *f.* صغنق saghanak.

Ondin, *m.* ine *f.* صو جنی sou djinni.

Ondoyant, te, *a.* طلغلنان dalghalanan.

Ondoyer, *v. n.* طلغه لنمق dalghalanmak.

Onéreux, euse, *a.* اغر agher, کوچ guudj.

Ongle, *m.* طرنق ternak.

Onguent, *m.* ملهم mélhém.

Onyx, *m.* سلیمانی suléymani.

Onze, *a. m.* اونبر onbir; اونبرنجي onbirindji.

Onzième, *a.* اونبرنجی onbirindji, اونبر پایك بري onbir payen biri.

Opéra, *m.* ترکیلو اوین turkulu oyoun.

Opérateur, *m.* جراح djérrah.

Opération, *f.* عمل amél; تیمار timar, ال اورمه él vourma.

Opérer, *v. a. et n.* اشلمك ichlémék, ایچری کار ایتمك itjéri kiar étmék; یوله کتورمك yola guétirmék; ال اورمق él vourmak.

Ophtalmie, *f.* کوز اغریسی guéuz aghrese.

Opiner, *v. n.* فکرینی قیاسنی سویلمك fikrini, keyasene séuylémék.

Opiniâtre, *a. m.* عنادجی inaddje, عناد inad.

Opiniâtrer, *v. a.* qc. عناد ایدوب طورمق inad édib dourmak; — un enfant, بر چوجغی عنادجی ایتمك bir tjodjoughou inaddje étmék.

Opiniâtreté, *f.* عناد inad.

Opinion, *f.* ظن zann, قیاس keyas, تخمین taqhmin; سوز séuz.

Opium, *m.* افیون afiyon.

Opportun, ne, *a.* مناسب minasib, محل mahéll, *a.*

Opportunité, *f.* فرصت foursat (fersand), محل mahéll, *s.*

Opposé, ée, *a.* قرشو karche; — *m.* قرشو karche, عکس aks.

Opposer, *v. a.* قرشویه قرشو قومق karcheya, karche komak; s'

—, *v. r.* قرشو قومق طورمق karche komak, dourmak.

Opposite, *m.* قرشوسی karchese, عکسی aksi; à l' — *ad.* قرشویه karcheya.

Opposition, *f.* قرشولق karchelek, قرشو قومه طورمه karche koma, dourma; مخالفت mouqhalifét.

Oppresser, *v. a.* پك صقمق pék sekmak.

Oppresseur, *m.* ثقلتجی seklétdji.

Opprimer, *v. a.* ظلم ایتمك zoulm étmék, اذیت ثقلت ویرمك ézivét, seklét vérmék.

Opprobre, *m.* رسوایلق resvaylek, رزیللك rézillik, رزالت rézalét, عیب ayep.

Opter, *v. a. et n.* اوکرتملك éuyurtlémék (uyutlémék), سچمك sétjmék.

Option, *f.* اوکرتمه uyutlémé.

Opulence, *f.* برکت bérékét, مالدارلق maldarlek, زنکینلك zénguinlik.

Opulent, te, *a.* زنکین zénguin.

Or, *m.* التون alten.

Or, *ad.* شمدی chimdi, امدی imdi.

Oracle, *m.* پت کلامی pout kélame; آیت ayét, آیت کریمه ayéti kérimé.

Orage, *m.* فرطنه fourtouna (fertena), طوفان toufan.

Orageux, euse, *a.* فرطنه‌لو fourtounalo.

Oraison, *f.* کلام kélam; دعا dua (douva).

Oral, le, *a.* دلدن اولان dildén olan, اغزدن aghezdan.

Orange, *f.* تورنج touroundj, پورتقال portoukal.

Orangé, ée, *a.* —, *m.* ترنجی touroundjou.

Oranger, *m.* تورنج اغاجی touroundj aghadje.

Orang-outang, *m.* یبان طاغ ادمی yaban, dagh adame.

Orbe, *m. T.* دائره dairé.

Orbiculaire, *a. T.* مدور mudévvér.

Or-ça! *i. fa.* دی امدی dé imdi, هایده haydé.

Ordinaire, *a. m.* عادتا adéta; بیاغی bayaghe, هر کونلك hér guunluk; یولنده yolounda; عادت adét; عادتا منزل adéta ménzil; پوسته کونی posta guunu; یبجك yéyédjék; à l' —, *ad.* عادت اوزره adét uzré; d' —, pour l' —, عادتا adéta, چوغی tjoghou; — s. *pl.* حیض hayez.

Ordonnance, *f.* نظام nizam, ترتیب tértib; امر émr; حکیم تذکیرسی hékim tézkirési.

Ordonner, *v. a.* نظامه صرایه قومق nizama, seraya komak, امر ایتمك émr étmék, بیورمق bouyourmak.

Ordre, *m.* نظام nizam, دوزن duzén; امر émr; ترتیب tértib.

Ordure, *f.* چوپ tjéup, سپرندي suprundu, مردارلق mourdarlek, كير kir; پسلك pislik.

Oreillard, de, *a.* اوزون قولاقلو ouzoun koulakle.

Oreille, *f.* قولاق koulak; — d'ours, Cortuse, ايو قولاغی aye koulaghe (ot).

Oreiller, *m.* يوز يصديغی yuz yasdéghe.

Orfèvre, *m.* قويمجی kouyoumdjou.

Orfraie, *f.* دكز عقابی déniz ukkabi (kouch).

Organe, *m.* آلات aléat.

Organique, *m.* چالغی tjalghe, ساز saz.

Organiser, *v. a.* ياپمق yapmak, ترتيب ايتمك tértib étmék.

Organiste, *m. et f.* ارغانونجی érghanoundjou.

Orge, *f.* ارپه arpa; قاوت kavout.

Orgeat, *m.* قاوت kavout.

Orgue, *m.* Orgues, *f. pl.* ارغانون érghanoun.

Orgueil, *m.* مغرورلق maghrourlouk, فضوللق fodoullouk.

Orgueilleux, euse, *a.* مغرور maghrour, فضول fodoul.

Orgueilleux, *m.* آرپه‌جق arpadjek, ات دیرسکي it dirséyi.

Orient, *m.* كون طوغيسی guun doghousou, مشرق méchrek.

Oriental, le, *a.* كون طوغولو guun doghoulou.

Orienter, *v. a.* دورت طرفه اويدرمق déurt tarafa ouydourmak.

Origan, *m.* كويكو اوتی guéuyéguu (guuvéyi) otou, اپار ipar; l' — vulgaire, زوفا اوتی zoufa otou; l' — de Crète, منغر اوتی mangher otou.

Originaire, *a.* اصللو aselle, تملدن téméldén.

Original, *m.* نسخه اصل asel nousqha, الك اورنك ilk éurnék.

Original, le, *a.* اصلی asli, عينی ayni.

Origine, *f.* اصل asel; طوغمه doghma, كلمه guélmé.

Oripeau, *m.* شماته تلی ورغی chamata téli, varaghe.

Orme, *m.* قره اغاج kara aghadj.

Orne, *f.* آق اغاج ak aghadj.

Ornement, *m.* زينت ziynét.

Orner, *v. a. et n.* دونامق donatmak, زينتلمك ziynétlémék.

Ornière, *f.* عربه تكرلك ايزي araba, tékérlék izi.

Orphelin, *m.* — ne, *f.* اوكسز éuksuz.

Orpiment, *m.* زرنيخ zernek.

Or-sus! *i. fa.* هايده haydé.

Orteil, *m.* اياق پرمغی ayak parmaghe; اياق باش پرمغی ayak bach parmaghe.

Orthodoxe, *a.* مؤمن muumin, اهل ايمان éhlï iman, مسلمان musliman.

Orthographe, *f.* املا imla.

Orthographier, *v. a.* املالو یازمق imlale yazmak.
Ortie, *f.* اصرغان eserghan (ot).
Orvale, *f.* یبانی دیش اوتی yabani dich otou.
Os, *m.* کمك کموك kémik.
Osciller, *v. n.* صالنمق salenmak.
Osé, ée, *a.* ادبسز, جسور édébsiz, djéssour.
Oseille, *f.* قوزي قولاغی kouzou koulaghe (ot).
Oser, *v. n.* جسارت ایتمك djésarét étmék, جراءت ایتمك djuraét étmék, کرشمك guirichmék; *v. a.* کوزینه المق guéuzuné almak.
Osier, *m.* سوکت séuyut.
Ossemens, *m. pl.* کموکلر kémiklér.
Osseux, euse, *a.* کموکلو kémikli.
Ostensible, *a.* کوستریلور guéustérilir.
Ostentation, *f.* اوکنمه éuyunmé.
Ôtage, *m.* رهین réhin, امانت émanét.
Ôté, *ad.* ماعدا maada, غیری ghayre.
Ôter, *v. a.* کیدرمك guidérmék, المق almak, قالدرمق kaldermak; چقرمق tjekarmak.
Ou, *c.* یا ya, یاخود yaqhod.
Où, *ad.* نرده nérdé, نیرده néréyé; d'où, نردن nérdén; par où, نره ایچندن néré itjindén, نردن nérédén, نه ایله né ilé.

Ouais, *i. fa.* واي vay, بو نه bou né.
Ouate, *f.* ایو پنبوق éyi pambouk; اتلمش پنبوق atelmech pambouk.
Oubier, *m.* بر نوع شاهن bir névi chahin.
Oubli, *m.* اونوتمه ounoutma; اونودیجیلق ounoudoudjoulouk.
Oublier, *v. a.* اونوتمق ounoutmak; s' —, *v. r.* کندویی اونوتمق kéndini ounoutmak.
Oubliettes, *f. pl.* حبس ابدي ébédi haps.
Oublieux, euse, *a.* اونودلور ounoudoulour.
Ouest, *m.* باتی bate, باتیسی کون guun batese, مغرب maghreb.
Ouf! *i.* هي واه héy vah!
Oui, *ad. m.* اوت évét, بلی béli, هه hé.
Ouï-dire, *m.* ایل لافی él lafe, اورتالق ortalek.
Ouïe, *f.* قولاق koulak.
*Ouïr, *v. a.* اشتمك ichitmék; دکلمك dinlémék, قولاق ویرمك koulak vérmék.
Ouragan, *m.* قاي kay, قصرغه kasergha.
Ourler, *v. a.* اویه دکمك oya dikmék; یولك yivlémék.
Ourlet, *m.* اویه oya; یو یوو yiv.
Ours, *m.* آیو aye.
Ourse, *f.* دیشی آیو dichi aye.
Ourson, *m.* ایو یورپسی aye yavrousou.
Outarde, *f.* طوي toy (kouch).

Outil, *m.* آلات aléat, آوادانلـق avadanlek.

Outillé, ée, *a.* آلاتلو alatle.

Outrage, *m.* رزيللك rézillik.

Outrager, *v. a.* ايتمك رزيل rézil étmék.

Outrageux, euse, *a.* رزيل rézil, رسواي resvay.

à Outrance, à toute —, *ad.* اولجيدن طشره éultjudén tachra, حدّدن آشمش haddén achmech.

Outre, *f.* طلوم touloum.

Outre, *prp.* غيري ghayri, ماعدا maada, اوته éuté; اوتهده éutédé; — *ad.* الـرو iléri, اشـوري achouri (achere); — que, c. دن ماعدا ... dén maada; d'— en —, بر ياندن بر يانه bir yandan bir yana; en —, بوندن ماعدا boundan maada.

Outré, ée, *a.* آشوري achere; پك زياده pék ziyadé.

Outrément, *ad.* حدّدن زياده haddén ziyadé.

Outremer, *m.* لاجورد ladjivérd, كوك guéuk.

Outre-mesure, *ad.* حدّدن تجاوز haddén tédjavouz.

Outre-passer, *v. a.* *آشمق achmak.

Outrer, *v. a.* پك يورمق pék yormak; * چوق زحمت ويرمك tjok zahmét vérmék.

Ouvert; te, *p. et a.* اچق atjek, آچلمش atjelmech; *اشكاره achikiaré.

Ouvertement, *ad.* آشكار اپ ap achkiar, *تركجه turktjé.

Ouverture, *f.* اغـز aghez; ابتدا iptida, بشلنغچ bachlanghedj; *T.* تقسيم taksim, پيشرو pichrév.

Ouvrable, *a. m.* jour —, ايش كونى ich guunu.

Ouvrage, *m.* عمل amél, ايش ich.

Ouvragé, ée, *a.* اشلنمش ichlénmich.

Ouvré, ée, *a.* كوزل اشلنمش guuzél ichlénmich.

Ouvrier, *m.* ière, *f.* ايشجى ichdji; — *a.* jour —, ايش كونى ich guunu.

*Ouvrir, *v. a.* اچـمق atjmak; *بشلامق bachlamak; — *v. n.* اچلمق atjelmak; s'—, *v. r.* اچلمق atjelmak; * à qc. برينه سرّيني اچمق biriné serrene atjmak.

Ouvroir, *m.* ايش اوطهسى ich odase, كارخانه kiarqhané.

Ovale, *a. m.* بيضا béyza.

P.

Pacage, *m.* چاير tjayer.

Pacificateur, *m.* بارش صلح ايديجي barech, soulh édidji.

Pacifier, *v. a.* ايتمك سوس sous étmék, بـارشترمـق barechtermak.

Pacte, *m.* Paction, *f.* *T.* قول kavl, عهد ahd.

Paganisme, *m.* پت پرستلك pout péréstlik.

Page, *f.* يوز yuz, صحيفه sahifé.

Page, *m.* ايچ اوغلانى itj oghlane.

Pagnote, *m. fa.* كچوك انسان kutjuk insan.

Pagnoterie, *f. fa.* تنبللك témbéllik.

Païen, *m.* enne, *f. et a.* پتپرست poutpérést, پته طپان pouta tapan; پت پرستجه pout péréstdjé.

Paillard, de, *a. fa.* فنا يولده كزن féna yolda guézén.

Paillarder, *v. n. fa.* فنا يولده كزمك féna yolda guézmék.

Paillasse, *f.* اوت طولو شلته ot dolou chilté; توتون رينغاسي tutun ringhase.

Paillasson, *m.* حصير haser.

Paille, *f.* صمان saman; چوپ tjéup.

Paillette, *f.* پول poul; *T.* تبير tibir.

Paillon, *m.* *T.* فويا foya.

Pain, *m.* اكمك étmék (ékmék); * ييجك yéyédjék; — à cacheter, پول poul.

Pair, *a. m.* طوغرى doghrou, دوز duz; de —, *ad.* برابر bérabér, بر حالده bir haldé; — *m.* اش éch (kouchlaren).

Paire, *f.* چفت tjift, اش éch.

Paisible, *a.* راحت rahat, اوصلو ouslou.

*Paître, *v. a. et n.* كودمك guudmék, اوتلاتمق otlatmak; اوتلامق otlamak.

Paix, *f.* بارش barech, بارشق barechek; راحت rahat, راحتلق rahatlek; — *i.* سوس اول sous ol.

Palais, *m.* سراي saray; دماغ dimagh (damak).

Pale, *f.* ضربه (güéuldé) daraba; كوركك يصى اوجى kuréyin yasse oudjou.

Pâle, *a.* صررمش sararmech, بوزرمش bozarmech, صارو sare, كول بكزلو kul bénzli; pâles couleurs, *pl.* اق صارىلق ak sarelek.

Palée, *f.* قازقدن ديوار kazekdan douvar; كوپرى كورى kéupru guéuzu.

Palefrenier, *m.* سأيس séyis.

Palefroi, *m.* شينلك عورت اتى chénlik, avrét ate.

Palet, *m.* قول طاشي kol tache.

Palette, *f.* اويون چبوغى oyoun tjiboughou; la — de genou, ديز قپاغى diz kapaghe; بر تخته پارچه‌سى bir taqhta partjase; قرشترمجق karechteradjak; كومر كوركى kéumur kuréyi.

Pâleur, *f.* صارولق sarelek, صولمشلق solmouchlouk.

Pâlir, *v. n.* صررمق sararmak, صولمق solmak; *v. a.* صرارتمق sararlmak, صولدرمق soldourmak.

Palis, *m.* قزق kazek; قزقدن بارى kazekdan bare.

Palissade, *f.* متريس قازغى météris kazeghe; قازق ديوار kazek douvar; چت tjit; شرانپو charampo.

Palisser, *v. a.* ايكي طرفه يشل iki tarafa yéchil اغاج بغلمق aghadj baghlamak.

Pallier, *v. a.* اورتمك éurtmék, اورت بصتر ايتمك éurt baster étmék; *T.* تملدن ايو ايتمك téméldén éyi étmémék.

Palme, *f.* خرما اغاجى دالى qhourma aghadje, dale; * فتوحات futouhat.

Palme, *m.* دورت پرمق déurt parmak; قرش karech.

Palmier, *m.* خرما اغاجي qhourma aghadje.

Pâlot, *m. fa.* *آيو ترك aye turk.

Palpable, *a.* يوقلنور yoklaner.

Palper, *v. a. fa.* يوقلامق yoklamak, طوقنمق dokanmak, دكمك déymék, ياپشمق yapechmak.

Palpiter, *v. n.* دپرنمك déprénmék, اوينامق oynamak; — le coeur يورك اوينامق كوب كوب ايتمك yurék oynamak, kup kup étmék; — les paupières, كپرلكري سكرمك kiprikléri séyrimék.

Paludier, *m.* حقنده اشلين hoknada ichléyén.

Pâmer, *v. n.* se —, *v. r.* بايلمق bayelmak.

Pâmoison, *f.* بايلمه bayelma, بايغنلق bayghenlek.

Pampre, *m.* اصمه دالى asma dale.

Pan, *m.* يان yan, طرف taraf.

Panacée, *f.* عادتا علاج adéta iladj.

Panache, *m.* باش جغه‌سى bach djeghase, سرقوج sorkoudj.

Panade, *f.* چورباسي ايتمك ékmék tjorbase, ترید tirid.

se Panader, *v. r. fa.* خروسلنمق qhorozlanmak, ببورلنمك béburlénmék.

Panais, Pastenade, *m.* يبان هوجى yaban havoudjou.

Panaris, *m. T.* طولامه dolama.

Pancarte, *f.* كمروك دفترى guéumruk téftéri.

Pandore, *f.* بر نوع چالغى bir névï tjalghe, اقلغ eklegh.

Panégyrique, *m. et a.* مدح كلامى médh kélame.

Panerée, *f.* سپت طولوسي sépét dolousou.

Paneterie, *f.* اكمكجى باشيلق ékmékdji bachelek.

Panetière, *f.* اكمك تورباسى ékmék torbase.

Panier, *m.* سپد سپت sépét.

Panique, *a. f.* terreur —, اكسزدن بر بوش شيه اوركمه ansezdan bir boch chéyé urkmé.

Panne, *f.* بر نوع قماش bir névï koumach; ايچ ياغى itj yaghe; *T.* چكيج مايسى tjékitj mayese.

Panneau, *m. T.* خانه qhané; اغ agh, اغرب eghreb.

Panse, *f. fa.* قرن karen, اشكنبه ichkémbé.

Panser, *v. a.* يارە صارمق بغلمق yara sarmak, baghlamak; تيمار ايتمك (bir ata) timar étmék.

Pansu, ue, *a. fa.* بيوك قرنلو béuyuk karenle, بوق طلومی bok touloumou.

Pantalon, *m.* قرنك طونی frénk donou; حاجيوات hadjéyvat.

Pantalonnade, *f.* مسخرەلق masqharalek; شقا chaka.

Panthère, *f.* پارس pars, يوز youz.

Pantomime, *f.* دلسز اويونی dilsiz oyounou.

Pantoufle, *f.* تخته پابوجی taqhta paboudjou.

Paon, (پان) *m.* طاووس قوشی tavous kouchou.

Paonne, *f.* ديشی طاووس dichi tavous.

Paonneau, *m.* طاووس يورسی tavous yavrousou.

Papa, *m.* بابا baba.

Pape, *m.* ريم پاپا rim papa.

Papelard, *m. fa.* مرايی murayi.

Papelardise, *f. fa.* مراييلق murayilek.

Paperasse, *f.* ياز يلو اسكی كاغد yazele éski kiaghed.

Papeterie, *f.* كاغد خانه kiaghedqhané; كاغدجيلق kiagheddjelek.

Papetier, *m.* كاغدجی kiagheddjé.

Papier, *m.* كاغد kiaghed (kiahat); تفتر téftér; تمسك téméssuk; كاغد اقجه kiaghed akdjé.

Papillon, *m.* كلبك kélébék (képénék), پروانه pérvané.

Papillonner, *v. n. fa.* بوشه يلمك bocha yélmék.

Papillote, *f.* كاغد بغلنان كاكل kiakul baghlanan kiaghed.

Papilloter, *v. a.* كاغد ايله كاكللرينی بغلمق kiakullérini kiaghed ilé baghlamak; *v. n.* كوزلری دونمك guéuzléri déunmék.

Papisme, *m.* قاتوليكلك katoliklik.

Papiste, *m.* قاتوليك katolik, پاپستاش papistach.

Pâque, *f.* خميرسز بيرامی qhamoursouz bayrame.

Pâque, Pâques, *m.* پسقاليه paskalya.

Pâquerette, *f.* قطر بنفشه katmér bé (mé) néfché, هزار دانه hézar dané.

Paquet, *m.* بوغچه boghtja, چقن tjeken.

Paquet-bot, *m.* مكتوب كميسی méktoub guémisi.

Par, *prp.* ايله ilé, اليله éliylé; اوستنه ustuné; ايجندن itjindén; ايچون itjin, اوتری éuturu; ايكن ikén; par-ci, par-là, اوته برو éuté béru; par-dessus, زياده ziyadé; — hazard, راست گله rast guélé.

Parabole, *f.* تمثيل témsil.

Parade, *f.* آلاي alay, شينلك chénlik.

Paradis, *m.* جنّت djénnét.

Paradoxe, Paradoxal, le, *a.* عقله قرشو akla karche, نادر nadir.

Paragraphe, *m. T.* مادّه maddé.

Paraguante, *f. fa.* بقشيش baqhchich.

Paraître, *v. n. i.* كورنمك guéurunmék, كورنور اولق guéurunur olmak, كوزكمك guéuzukmék; كوزينه ايلشمك guéuzuné ilichmék; ميدانه چقمق méydana tjekmak.

Paralysie, *f.* سقطلق sakatlek.

Paralytique, *a.* سقط sakat.

Parant, te, *a.* دوناديجي donadedje.

Paranymphe, *m.* صاغدج saghdedj.

Paraphrase, *f.* شرح chérh.

Parapluie, *m.* چادري ال él tjadere, سايوان sayvan.

Parasite, *m.* دالقاوق dalkavouk, چناق صيريجي tjanak seyeredje.

Parasitique, *f.* دال قاوقلق dal kavouklouk.

Parasol, *m.* شمسيه chémsiyé, سايوان sayvan.

Parc, *m.* حيوان خانه hayvan qhané; اغل aghel.

Parcelle, *f.* پارچه‌جق partjadjek.

Parce que, *c.* زيرا zira.

Parchemin, *m.* ترشه tirché.

*Parcourir, *v. a.* ايچندن كچرمك itjindén guétjirmék; بر اوجدن بر اوجه وارمق bir oudjdan bir oudja varmak; كزمك guézmék; — un livre بر كتابى اوستن كوي اوقومق bir kitabe ustun kéuy okoumak.

Par-deçà, *prp.* بو طرفده طرفه bou tarafda, tarafa; بوندن boundan.

Par-delà, *prp.* اوتده اوتده éutédé, اوتديه éutéyé.

Par-derrière, *ad.* آردندن arddan.

Par-dessous, *prp.* التندن altendan, التده altda.

Par-dessus, *prp.* اوستندن ustundén; اوستنده ustundé; — *m.* ارقله arkalla.

Par-devant, *prp.* اوكنده éuyundé; *ad.* اوكندن éuyundén.

Par-devers, *prp.* يانده yanenda.

Pardon, *m.* عفو afv; عفو ايتمه afv étmé.

Pardonnable, *a.* عفو اولنور afv olounour.

Pardonner, *v. a.* عفو ايتمك afv étmék; صوچمى قباحتى بغشلمق soutjou, kabahate baghechlamak; اجمق adjemak.

Pareil, eille, *a. m. f.* بكزر bénzér.

Pareillement, *ad.* كذلك kézalik.

Parement, *m.* زينت ziynét; يك يڧ قپاغى kapaghe.

Parent, *m.* te, *f.* خصم qhesem; Parens, *pl.* خصملر qhesemlar; انا بابا ana baba.

Parenté, *f.* خصملق qhesemlek.

Parer, *v. a.* دوناتمق donatmak,

زینتلمك ziynétlémék; de, contre qc. بر شیدن صاقمق قورومق bir chéydén sakenmak, koroumak.

Paresse, *f.* تنبللك témbéllik.

Paresseux, euse, *a. m. et f.* تنبل témbél.

***Parfaire**, *v. a.* بتورمك bitirmék, تمام تکمیل ایتمك témam, tékmil étmék.

Parfait, te, *a.* تمام témam, تکمیل tékmil.

Parfois, *ad. fa.* بعضي baazi.

Parfournir, *v. a.* تکمیل صکرودن ویرمك tékmil, sonradan vérmék; بتورمك bitirmék.

Parfum, *m.* کوزل قوقو guuzél kokou; توتسی آلاتی tutsu aléate.

Parfumer, *v. a.* ایو قوقمق éyi kokoutmak; توتسترمك tutusturmék.

Pari, *m.* بحث bahs, bahas (bés).

Par-ici, *ad.* بوندن boundan, بوردن bourdan.

Parier, *v. a.* بحث طوتمق bahs (bés) toutmak.

Parietaire, *f.* پایشغان yapechghan (ot).

Parité, *f. T.* برابرلك bérabérlik.

Parjure, *a. m.* یلان یمین ایدن yalan yémin édén; — *m.* یلان یمین yalan yémin.

se Parjurer, *v. r.* یلان یمین ایتمك yalan yémin étmék.

Par-là, *ad.* اندن ondan; — *c.* انك ایچون onoun itjin, اوبله ایسه éuylé isé.

Parlage, *m. fa.* بوش لاقردي boch lakerde, لاف laf.

Parlant, te, *a.* *سویلین séuylé-yén.

Parler, *v. n. et a.* سویلمك séuylémék, دیمك démék.

Parlerie, *f. fa.* لاف laf.

Parleur, *m.* euse, *f.* لافزن lafazan.

Parmesan, *m.* پارمه پینیري parma péyniri.

Parmi, *prp.* اراسنده arasenda.

Paroi, *f.* ارا دیواري ara douvare.

Paroir, *m. T.* قزاغی kazaghe.

Paroître, *v.* Paraître.

Parole, *f.* سوز séuz, کلام kélam, لاقردي lakerde; اقرار ekrar, تقریر takrir.

Parquet, *m.* دورت کوشه تخته ایله دوشمش زمین déurt kéuché taqhta ilé déuchénmich zémin.

Parrain, *m.* صاغدج saghdedj.

Parricide, *m. et f.* انا بابا خصم اولدرن ana, baba, qhesem éuldurén; — *a.* اولدریجی éuldurudju.

Parricide, *m.* انا بابا خصم اولدرمه ana, baba, qhesem éuldurmé.

Parsemer, *v. a.* اکمك ékmék, صاچق satjmak.

Parsimonieux, euse, *a.* ایدارمجي idarédji.

Part, *m.* پای pay, حصه hissé;

يير yér, محلّ mahéll; طرف taraf; à —, *ad.* بر bér taraf; خصوصا qhousousa.

Partage, *m.* بولمه béulmé; حصّه hissé; ميراث miras.

Partager, *v. a.* بولمك béulmék, پاي ايتمك pay étmék.

Partance, *f.* گچمه guitmé, چقمه tjekma; آيرلمه ayrelma.

Parterre, *m.* باغچه تختهسى baghtjé taqhtase; يرقات (oyoun yérindé) yér kat.

Parti, *m.* طرف taraf; اويون oyoun; نيت niyét, چاره tjaré; يول yol; فايده fayda.

Partial, le, *a.* طرف طوتان taraf toutan.

se Partialiser, *v. r.* طرف اولمق taraf olmak.

Partialité, *f.* طرفلق taraflek.

Participant, te, *a.* (de qc.), حصّهدار hissédar.

Participation, *f.* حصّهدارلق hissédarlek.

Participer, *v. n.* (à qc.) حصّهدار اولمق hissédar olmak, پاي المق pay almak.

Particulariser, *v. a.* اطرافيله نقل ايتمك étrafiylé nakl étmék.

Particularité, *f.* بشقهلق bachkalek, خصوص qhousous.

Particule, *f.* پارچهجق partjadjek.

Particulier, ère, *a.* آيرى ayre, بشقه bachka; مخصوص maqhsous; — *m.* كندو باشنه اولان kéndi bachena olan.

Partie, *f.* پاي pay, حصّه hissé; طرف taraf; مجلس médjlis; *T.* حساب hisab; en —, *ad.* برپايى bir paye.

Partiel, elle, *a.* پارچهسى اولان partjase olan.

*Partir, *v. n.* گچمك guitmék, يوله گچمك yola guitmék, tjekmak; * قوپمق kopmak, گلمك guélmék.

Partisan, *m.* طرف طوتان taraf toutan, طرفدار tarafdar; چتهجى tjétédji.

Par-tout, *ad.* هر يرده hér yérdé.

Parure, *f.* زينت ziynét, گينوب قوشامه guéyinib kouchanma.

*Parvenir, *v. n.* گلمك guélmék, يتشمك yétichmék; الوب يوريو ويرمك alep yuruyu vérmék, ايلرولمك ilérilémék.

Parvenu, *m.* ايلرو گلن iléri guélén.

Parvis, *m.* كليسا آوليسي kilsé avlousou.

Pas, *m.* ادم adem; بوغاز boghaz, طار گچيد dar guétjid; قپو اشيكي kapou échiyi.

Pas, *ad.* يوق yok, دگل déyil.

Pascal, le, *a.* پسقليهيه متعلّق paskalyaya mutaallik.

Passable, *a.* ايدر ال ايله vérir, اپ ايو ép éyi.

Passade, *f.* گچه guétjmé; صدقه sadaka.

Passage, *m.* گچمه guétjmé, گچیش guétjich; کوچ guéutj; آشمه achma; یول yol; گچید guétjid; باج badj; یر yér; اتك ایو یوریشی aten éyi yuruyuchu.

Passager, *m.* یولجی yoldjou.

Passager, ère, *a.* گچیجی guétjidji.

Passant, te, *a.* گیدیلور guidilir; — *m.* گچن guétjén, گچیجی guétjidji; یولجی yoldjou; en —, گچرکن guétjérkén.

Passavant, *m.* گچید تذکرهسی tézkirési.

Passe, *f.* بر مبلغك اکسکی bir méblaghen éksiyi.

Passé, *m.* گچن guétjén, گچیش guétjmich.

Passe-fleur, *f. v.* Anémone.

Passement, *m.* بر نوع اینلو شرید bir névi énli chérid.

Passementer, *v. a.* شرید دکمك chérid dikmék.

Passementier, *m.* ière, *f.* شریدجی طوقیان chérid dokouyan.

Passe-passe, *m.* tours de —, حقهبازلق hokkabazlek; *fa.* حیلهکارلق hilékiarlek.

Passe-pierre, *f.* دکز رازیانهسی déniz raziyanési.

Passe-pomme, *f.* چکردکسز الما tjékirdéksiz élma.

Passe-port, *m.* یول امری تذکرهسی yol émri tézkirési.

Passer, *v. n. et a.* گچمك guétjmék, گیتمك guitmék; کلمك guélmék; آشمق achmak; زیاده یشامق ziyadé yachamak; گچورمك guétjirmék; بلمك (betjak) bilémék; خرج ایتمك qhardj étmék; *T.* qc. بر شی bir chéyi hazer étmék; passe, *fa.* اولسون olsoun (ossoun); se —, *v. r.* گچمك guétjmék, اقمق akmak; رنکنی اقمق rénguini atmak; اولق olmak; — de à qc. بر شیله کوکلی اکلمك bir chéyilé guéunlunu éylémék; — de qc. بر شیدن کندویی ضبط ایتمك bir chéydén kéndini zabt étmék.

Passereau, *m.* سرچه قوشی sértjé kouchou.

Passe-temps, *m.* اکلنجه éylén-djé, گچورمه وقت vaket guétjirmé.

Passe-velours, *m.* قطیفه چچکی kadifé tjitjéyi.

Passif, ive, *a.* چکیجی tjékidji.

Passion, *f.* حضرت عیسانك اسکنجهسی hazrétî isanen iskéndjési; درد dérd; عشق achk.

Passionné, ée, *a.* دردلو dérdli; عاشق اولش achek olmouch; طیانهمز dayanamaz.

Passionner, *v. a.* دردلو سوزله بلدرمك dérdli séuzlé bildir-

mék; زیاده قزدرمق ziyadé kezdermak; se —, *v.* قزمق kezmak, آتشانمك atéchlénmék; — pour qc. طیاندمق dayanamamak.

Passoire, *f.* سوزگج suzguétj.

Pastel, *m. T.* بویا خیری boya qhamourou.

Pasteur, *m.* چوبان tjoban; * جان قایران djan kayeran.

Pastoral, le, *a.* چوبان کبی tjoban guibi.

Pastoureau, *m.* — relle, *f.* گنج چوبان guéndj tjoban.

Pat, *m.* قایم (satrandjda) kayem.

Patache, *f.* قراول کمیسی karavoul guémisi.

Pataraffe, *f.* چزق مزق tjezek mezek.

Patate, *f.* یر الماسی yér élmasé.

Patauger, *v. n.* چامورده کزمك tjamourda guézmék.

Pâte, *f.* خیر qhamour; پاپوججی چریشی paboudjdjou tjirichi.

Pâté, *m.* بورك béurék; مرکب لکدسی murékkép lékési.

Patelin, *m. fa.* ولدزنا vélédizna.

Patelin, ne, *a.* مرایجه murayidjé.

Patelinage, *m. fa.* مراییلق murayelek.

Pateliner, *v. a. fa.* یلتاقلمق yaltaklatmak, مرایلمق murayilatmak; se —, *v. r.* مراییلق ایتمك murayelek étmék.

Patelineux, *m.* euse, *f.* حیله کار مرایی hilékiar murayi.

Patenôtres, *f. pl.* تسبیح tésbih.

Patent, *f.* برات bérat.

Paternel, le, *a.* بابایانه babayané, پدرانه pédérané.

Paternité, *f.* بابالق babalek.

Pâteux, euse, *a.* خیرلو qhamourlou; خیر کبی qhamour guibi.

Patibulaire, *a.* اصلجق aseladjak.

Patience, *f.* صبر sabr; اشخون اوتی achqhoun otou, لابانه labada.

Patient, *a.* صبرلو saberle.

Patient, *m.* جزاسی ترتیب اولان djézase tértib olan.

Patienter, *v. n.* صبر ایتمك sabr étmék.

Patin, *m.* یوکسك زنه پابوجی yuksék zénné paboudjou; قیاجق پابوج kayadjak paboutj.

Patiner, *v. a.* طوقنمق dokanmak, یوقلمق yoklamak; — *v. n.* قایمق kaymak.

Pâtir, *v. a.* چکمك (dérd) tjékmék.

Pâtis, *m.* اوتلاق otlak, چایر tjayer.

Pâtisserie, *f.* خیر ایشی qhamour ichi, بورك béurék.

Patissier, *m.* ière, *f.* بورکجی béurékdji.

Patois, *m.* کویلو دلی kéuylu dili.

Pâtre, *m.* چوبان tjoban.

Patriarcat, *m.* پاتریکلك patriklik.

Patriarche, *m.* پاتریك patrik.

Patrie, *f.* وطن vétan, صلا sila.

Patrimoine, *m.* میراث miras.

Patriote, *m.* هشهري hémchéhri.
Patriotisme, *m.* صلا محبتی sila mouhabbéti.
Patron, *m.* ادينك عزيزي adenen azizi; حمايتجی himayétdji, ارقه arka, قوروينجي korouyoudjou; كمي قاپدانی guémi kapdane; *T.* اورنك éurnék, قالب kalep.
Patrouillage, *m. fa.* مردارلق mourdarlek.
Patrouille, *f. T.* قول kol.
Patrouiller, *v. n. fa.* مردارلنمق mourdarlanmak; *v. a.* مردارلق mourdarlamak.
Patte, *f.* پنجه pénjé, ایاق ayak (hayvanen); *T.* قدح ایاغی kadéh ayaghe; قوپچه koptja; چنكل tjénguél.
Pattu, ue, *a.* تويلو ایاقلو tuylu ayakle.
Pâturage, *m.* چایر tjayer, اوتلاق otlak.
Pâture, *f.* يم yém, چایر tjayer.
Pâturer, *v. n.* اوتلامق otlamak, اوتلانمق otlanmak.
Paume, *f.* آوج avoudj; ال بوبی él boyou; طوپ top (oynayadjak); طوپ اویونی top oyounou.
Paumer, *v. a. fa.* آوج ایله اورمق avoudj ilé vourmak, يروقلمق youmrouklamak.
Paupière, *f.* كوز قپاغی guéuz kapaghé; كپريك kiprik.
Pauvre, *a. m.* فقير fakir (*pl.*) فقرا foukara, يوخسول yoqhsoul, يوق يوخسول yok yoqhsoul; فقيرانه fakirané, فقراجه foukaradja; غريب يكيد gharib yiyid.
Pauvret, *m.* ette, *f.* غريب يكيد gharib yiyid, يوخسول yoqhsoul.
Pauvreté, *f.* يوخسوللق yoqhsoullouk, فقيرلك fakirlik, فقرالق foukaralek, غريبلك ghariblik.
se Pavaner, *v. r.* خروسلنمق qhoroslanmak; ببورلنمك béburlénmék.
Pavé, *m.* قالدرم طاشي kalderem tache; قالدرم kalderem.
Paver, *v. a.* قالدرم دوشمك kalderem déuchémék.
Paveur, *m.* قالدرجی kalderemdje.
Pavie, *m.* بر نوع شفتالو bir névi chéftali.
Pavillon, *m.* چادر tjader; يار اوی yaz évi; پرده pérdé; كوشك kéuchk; باندرا bandéra.
Pavois, *m.* بيوك قالقان béuyuk kalkan.
Pavot, *m.* افيون تخمي afiyon toqhoumou, خشخاش qhachqhach.
Payable, *a.* اودنجك éudénédjék.
Paye, *f.* علوفه ulufé, ایلق aylek, يللق yellek, هفتهلك haftalek, حق hakk.
Payement, *m.* اودمه éudémé, ادا éda; le jour du —, اودنجك كون éudénédjék guun, وعده vadé.

Payen, *v.* Païen.

Payer, *v. a.* اودمك éudémék, ادا ايتمك éda étmék, پاره ويرمك para vérmék.

Payeur, *m.* euse, *f.* اودين éudéyén, اوديجي éudéyidji.

Pays, *m.* مملكت mémlékét, اولكه éulké; وطن vétan, صلا sila; *fa.* هشهري hémchéhri.

Paysage, *m.* مملكت mémlékét.

Paysan, *m.* anne, *f.* كويلو kéuylu.

Péage, *m.* باج badj, كچيد پاره‌سى guétjid parase; كمروك guéumruk.

Péagier, *a.* chemin —, باج يولى badj yolou.

Peau, *f.* دري déri; طلوم touloum, مشين méchin.

Peausserie, *f.* دريجيلك déridjilik.

Peaussier, *m.* دريجي déridji.

Pec, *a. m.* hareng —, توتون رنغاسي ringhase.

Peccable, *a.* كناهه دوشيجى guunaha duchudju.

Peccadille, *f.* كچوك كناه kutjuk guunah.

Pêche, *f.* شفتالو chéftali.

Pêche, *f.* بالقجيلق balekdjelek.

Péché, *m.* كناه guunah, صوچ soutj.

Pécher, *v. n.* كناه ايتمك guunah étmék; اكسكلو قصورلو اولمق éksikli, kousourlou olmak.

Pêcher, *m.* شفتالو اغاجى chéftali aghadje.

Pêcher, *v. a.* بالق اولامق طوتمق balek avlamak, toutmak.

Pêcherie, *f.* بالق آوجيلغى balek avdjeleghe, بالقجيلق balekdjelek.

Pêcheur, *m.* eresse, *f.* كناهكار guunahkiar.

Pêcheur, *m.* euse, *f.* بالقجي balekdje.

Pécore, *f. fa.* * حيوان hayvan, اشك échék (kimsé).

Pecque, *a. f. fa.* femme —, ديوانه divané kare, احمق ahmak.

Pectoral, le, *a.* كوكسه متعلق guéuksé mutaallik.

Pécule, *m.* خصّ مال qhass mal.

Pécuniaire, *a.* اقجه‌يه متعلق akdjéyé mutaallik.

Pécunieux, euse, *a. fa.* نقد اقجه‌سى چوق اولان nokoud akdjési tjok olan.

Pédagogie, *f.* چوجق تربيه‌سي tjodjouk térbiyési, خواجه qhodja.

Pédagogue, *m.* چوجق تربيه ايديجى tjodjouk térbiyé édidji.

Pédant, *m.* te, *f.* شاشقن خواجه chachken qhodja, اشك échék; — *a.* شاشقنجه chachkendja; مكتب خواجه‌سي mékteb qhodjase.

Pédanterie, *f.* خواجه‌لق qhodjalek.

Pédéraste, *m.* غلامپاره ghoulamparé (koulambara).

Pédérastie, *f.* غلامپارەلك ghoulamparélik (koulambaralek).

Pédestre, *a. f.* statue —, اویه یایا oyma yaya sourét.

Pédestrement, *ad. fa.* یایان yayan.

Pédiculaire, *a.* maladie —, کهله بوغمه kéhlé boghma, — *f.* بت اوتی bit otou.

Peigne, *m.* طراق darak.

Peigné, ée, *p. et a.* طرانمش taranmech.

Peigner, *v. a.* طرامق taramak, طراقلمق taraklamak; *طیاق dayak vourmak.

Peignier, *m.* طراقجی tarakdje.

*Peindre, *v. a.* رسمنی صورتنی چقرمق résmini, sourétini tjekarmak; بویه ایله یازمق boya ilé yazmak; *تعارف وصف ایتمك téarif, vasf étmék.

Peine, *f.* عذاب azab, زحمت zahmét, اذیّت éziyét, سیاست siyasét; ایش ich; ایشجیلك ichdjilik; درد dérd, قساوت kasafét; خجیللك qhédjillik; یاس yas, ملوللك mélillik; à — *ad.* گوج بلا guudj béla; — pécuniaire, جریمه djérimé; — pour le péché, وبال vébal (mébal).

Peiner, *v. a.* زحمت درد قساوت ویرمك zahmét, dérd, kasavét vérmék; — *v. n.* زحمت چکمك zahmét tjékmék; se — *v. r.* کندویه زحمت ویرمك kéndiné zahmét vérmék.

Peintre, *m.* صورتجی sourétdji, تصویرجی tasvirdji.

Peinture, *f.* تصویر چکمه tasvir tjékmé; تصویر tasvir; *وصف vasf.

Pelade, *f.* صاچ دوکلمه satj déukulmé.

Pelage, *m.* توی رنکی tuy réngui.

Pelé, ée, *a.* قبوغی صویلمش kaboughou soyoulmouch, تویسز tuysuz.

Pêle-mêle, *ad.* قرمه قرش karma karech.

Peler, *v. a.* تویینی یولق چقرمق tuyunu yolmak, tjekarmak; قبوغنی صویق kaboughounou soymak; — *v. n.* صویلمق soyoulmak.

Pélerin, *m.* زیارتجی ziyarétdji, حاجی hadje; *حیله کار hilékiar.

Pélerinage, *m.* حاجیلغه زیارته کمه hadjelegha, ziyarété guitmé; حاجیلق hadjelek, زیارت یری ziyarét yéri; faire le — de Mecca, de Jérusalem, حج ایتمك hadjdj étmék, حجه کتمك hadjdja guitmék.

Pélican, *m.* سقا قوشی saka kouchou.

Pelisse, *f.* کورك kurk.

Pelle, *f.* کورك kurék.

Pellée, Pellerée, Pelletée, *f.* بر کورك طولو bir kurék dolou.

Pelleron, *m.* كچوك كورك kutjuk kurék.

Pelleterie, *f.* كورجيلك kurkdjuluk; توي كورك آلاتى tuy, kurk aléati.

Pelletier, *m.* ière, *f.* كوركجى kurkdju.

Pellicule, *f.* دريجك déridjik, زار zar.

Pelote, *f.* طوب top, يومق youmak.

Peloter, *v. n.* طوپ اويناسق top oynamak; — *v. a. fa.* كوتك اورمق kéuték vourmak.

Peloton, *m.* يومق youmak; كولچه kultjé; يغن yeghen.

Pelotonner, *v. a.* يومقلمق youmaklamak.

Pelouse, *f.* چاير tjayer.

Pelu, ue, *a.* تويلو tuylu, قللو kelle; **fa.* patte-pelue, *f.* يلتاق yaltak, دلكى tilki.

Peluché, ée, *a.* تويلو tuylu, قطيفه كى kadifé guibi.

Pelure, *f.* قبوق kabouk.

Penard, *m. fa.* معتوح matouh.

Penchant, te, *a.* انيش énich, *a.* *صللانان sallanan.

Penchant, *m.* انيش énich, *s.*

Pencher, *v. a.* اكمك éymék, اصمق asmak; — *v. n. et* se —, *v. r.* اكلمك éyilmék; انيش اولق énich olmak; *à, *ou* vers. qc. ميلى اولق méyli olmak.

Pendable, *a.* لايق اصليه aselmaya layek.

Pendaison, *f. fa.* اصمه asma.

Pendant, te, *a.* اصيلو asele.

Pendant, *m.* اصقى aske; كوپه kupé.

Pendant, *prp.* تاكه taki, ايكن ikén; — que, *c.* قيجانكه katjanki.

Pendard, *m.* de *f. fa.* ايپ قاچغنى ip katjghene.

Pendiller, *v. n. fa.* صللانمق sallanmak, اصيلو قالمق asele kalmak.

Pendre, *v. a.* اصمق asmak, اصمه asa komak; — *v. n.* اصيلو طورمق aselmak, اصيلو دورمق asele dourmak.

Pendule, *m.* پاندول pandoul.

Pendule, *f.* پاندوللو ساعت pandoullou saat.

Pénétralité, *f.* ايچنه كريجيلك كار itjiné guiridjilik, kiar édidjilik.

Pénétrable, *a.* ايچينه كار ايدن itjiné kiar édén.

Pénétratif, ive, *a.* قولاي ايچرو كرن kolay itjéri guirén.

Pénétration, *f.* قويمه koyma, ايچرى كيرمه كار itjéri guirmé, kiar étmé, تأثير téésir; *زيركلك zéyréklik, زهن zéhn.

Pénétrer, *v. a. et n.* ايچنه كرمك itjéri guirmék, تأثير كار ايتمك téésir, kiar étmék, koymak.

Pénible, *a.* زحمتلو zahmétli.

Péninsule, *f.* جزيره djéziré, ياري اطه yare ada.

Pénitence, *f.* توبه téubé, پشيمانلق péchimanlek (puchmanlek); وبال vébal (mébal).

Pénitent, te, *a. m. f.* توبه كار téubékiar, وبال چكن vébal (mébal) tjékén.

Pennade, *f.* تكمه tékmé, دپمه tépmé.

Pennader, *v. a.* دپمك tépmék, تكمه اورمق tékmé vourmak.

Pennage, *m.* قوش تويلري kouch tuyléri.

Penne, *f.* جغا djegha.

Pensant, te, *a.* دوشنن duchunén.

Pensée, *f.* دوشنمه duchunmé, فكر fikr; قصد kasd; قياس keyas; اوج رنكلي بنفشه utj rénkli bé (mé) néfché.

Penser, *v. a. et n.* (à) دوشنمك duchunmék, فكر ايتمك fikr étmék; صانمق sanmak, ظن ايتمك zann étmék.

Pensif, ive, *a.* چوق دوشنن tjok duchunén.

Pension, *f.* تعيين téayin (tayen), علوفه uléfé, وظيفه vazifé; يللق yellek; اوتراق علوفه‌سي otourak uléfési.

Pensionner, *v. a.* يللق ويرمك yellek vérmék.

Pentagone, *a. m.* بش كوشه béch kéuché.

Pentateuque, *m.* تورات tévrat.

Pente, *f.* اينش inich (énich); * ميل méyl.

Pentecôte, *f.* كل بيرامي guul bayrame.

Penurie, *f.* يوقلق yoklouk, قتلق ketlek.

Péonie, *f.* شقايق chakaïk.

Pépier, *v. n.* جويلدمك djivildémék.

Pepin, *m.* چكردك tjékirdék.

Pépinière, *f.* ميوملك méyvélik, باغچه baghtjé.

Perçant, te, *a.* كچيمسي ايچري itjéri guétjidji, تأثيرلو téésirli.

Perce-bois, *m.* اغاج قوردي aghadj kourdou.

Perce-neige, *f.* اق فرنك بنفشه‌سي ak frénk bé (mé) néfchési.

Perceptible, *a.* كورنور guéurunur.

Perception, *f.* اخذ aqhz; اكلامه anlama.

Percer, *v. a. et n.* دلمك délmék; كچمك guétjmék; دلك اچمق délik atjmak; دلكلمك déliklémék; دلينمك (yara) délinmék.

Percevoir, *v. a.* المق almak, اخذ ايتمك aqhz étmék, قبول ايتمك kaboul étmék.

Perche, *f.* صرق serek, دكنك déyénék, چبوق tjebouk, طوياقه toyaka; بر نوع بالق bir névi balek; بر نوع اولچي bir névi éultju.

Percher, *v. n. et* se —, *v. r.*

اوجق outjmak, قالقمق kalkmak.

Perchis, *m.* چبوقدن چت tjebouk-dan tjit.

Perchoir, *m.* قفص چبوغی kafés tjeboughou; دونك dunék.

Perclus, se, *a.* سقط صقاط sakat.

Perçoir, *m.* بر نوع بورغی bir névi bourghou; زنبا zemba.

Percussion, *f.* اورش vourouch, اورمه vouroulma.

Perdition, *f.* بوزلمه bozoulma; يقلمه yekelma.

Perdre, *v. a. et n.* ضايع غايب ايتمك zay, ghayib (kayeb) étmék, يتورمك yitirmék (itirmék); باطرمق batermak, كول ايتمك kul étmék; بوزمق bozmak; يتمك yitmék, باطمق batmak, بوزلق bozoulmak; se — *v. r.* غايب اولق ghayeb olmak, يتمك yitmék (itmék); يولدن شاشمق yoldan chachmak.

Perdreau, *m.* كوكلك يوريسي kéklik yavrousou.

Perdrigon, *m.* بر نوع اريك bir névi érik.

Perdrix, *f.* كوكلك kéklik.

Perdu, ue, *p. et a.* غايب اولمش ghayb olmouch; comme un perdu, دلی كبی déli guibi; femme perdue, روسپی rospou.

Père, *m.* بابا baba, پدر pédér.

Perfectibilité, *f.* كاملك kiamillik.

Perfectible, *a.* كامل kiamil.

Perfection, *f.* تكميللك tékmillik.

Perfectionner, *v. a.* تكميل تمام ايتمك tékmil, témam étmék, بتورمك bitirmék; se —, *v. r.* كاملنمك kiamillénmék.

Perfide, *a. m. f.* خايين qhayen, خيانت qheyanét, *a.* حقيقتسز hakekétsiz.

Perfidie, *f.* خاينلق qhayenlek, خيانتلك qheyanétlik; مرايیلك murayilik.

Perforer, *v. a. T.* دلمك délmék.

Péricliter, *v. n.* مخاطره ده اولق mouqhatarada olmak.

Péridot, *m.* زبرجد zébérdjéd.

Péril, *m.* مخاطره mouqhatara.

Périlleux, euse, *a.* مخاطرهلو mouqhatarale.

Période, *m.* انجام éndjam, مرام méram; درجه dérédjé; مدت muddét.

Période, *f.* مدت muddét; دايره daïré; سوز باشی séuz bache.

Péripherie, *f.* دايره daïré.

Périphrase, *f.* شرح chérh.

Périphraser, *v. a.* شرح ورمك chérh vérmék.

Péripneumonie, *f. T.* زاتلجم zatlidjém (satlidjan), اق جكر ak djiyér méhroukane.

Périr, *v. n.* كچمك guétjmék, يبانه كتمك yabana guitmék; اولمك éulmék; ضايع اولق zay olmak; يقلمق yekelmak, باتمق

batmak, خراب اولمق qharab olmak.

Périssable, *a.* گچيجي guétjidji.

Perle, *f.* اينجو (indjou) indji.

Permanence, *f.* باقيلق bakilek.

Permanent, te, *a.* باقي baki, دايم dayem.

*Permettre, *v. a.* اذن ويرمك izn vérmék.

Permission, *f.* اذن izn, قويوويرمه koyouvérmé.

Permuter, *v. a.* دكشمك (mulku) déyichmék.

Pernicieux, euse, *a.* ضرراسز zararle, مضر mouzerr; مخاطرهلو mouqhatarale.

Perpendicule, *f.* ياپو ترازوسی yapou térazisi, شاقول chakoul (chavoul), شاهول chahoul.

Perpétuel, le, *a.* دايم dayem, هر دايم hér dayem.

Perpétuer, *v. a.* دايم ابدي ايتمك dayem, ébédi étmék; se —, *v. r.* ارتمق artmak, سورمك surmék.

Perpétuité, *f.* هر داعلق hér dayemlek; à —, *ad.* ابدي ébédi.

Perplexe, *a.* شاشمش chachméch.

Perplexité, *f.* شاشقنلق chachkenlek.

Perquisition, *f.* تفتيش téftich.

Perron, *m.* سكی séki.

Perroquet, *m.* پپاغن papaghan.

Perruche, *f.* ديشي پپاغن dichi papaghan.

Perruque, *f.* يالانجی صاچ yalandje satj.

Persécutant, te, *a.* ازيتجي éziyétdji.

Persécuter, *v. a.* قوالمق kovalamak, طرد ايتمك tard étmék.

Persécuteur, *m.* trice, *f.* طارد tared, دين ايچون قوالیان din itjin kovalayan.

Persécution, *f.* طرد tard.

Persévérance, *f.* مداومت mudavimét.

Persévérant, te, *a.* طوريجی douroudjou, قايم kayem.

Persévérer, *v. n.* طيانوب طورمق dayanep dourmak, قايم اولمق kayem olmak.

Persicot, *m.* شفتالو راقيسی chéftale rakese.

Persiflage, *m.* مسخرهلق masqharalek.

Persifler, *v. a.* مسخره ايتمك masqhara étmék, ذوقلنمك zévklénmék; —, *v. n.* ياقشقسز شي سويلمك yakecheksez chéy séuylémék.

Persil, *m.* معدنوس madé (maghda) nos.

Persister, *v. a.* dans qc. بصد قدم ايتمك basdï kadém étmék, طيانوب طورمق dayanep dourmak.

Personnage, *m.* انسان insan, ادم adam, كيشی kichi.

Personne, *f.* كيشي kichi, كمسه kimsé, ادم adam.

Personne, *pr. m.* بر كمسه bir kimsé, بري biri, بريسى birisi; ne —, هيچ كمسه hitj kimsé, كمسه kimsé.

Perspective, *f. T.* دوربين durbin (-bun); كوسترش guéustérich.

Perspicacité, *f.* عارفلك ariflik.

Perspicuité, *f.* آشكارولك achkiarélik.

Persuader, *v. a.* (q.) عقلنى ايردرمك aklene érdirmék, اناندرمق inandermak; se —, *v. r.* فكرينه قومق fikriné komak.

Perte, *f.* زيان ziyan, ضرر zarar, ضايب ghayeb, ضايع zay; يقم yekem.

Pertinent, te, *a.* متعلّق mutaallik.

Pertuis, *m.* دلك délik.

Perturbateur, *m.* trice, *f.* قرشتريجى karechteredje.

Perturbation, *f.* بى حضورلق bi houzourlouk.

Pervers, se, *a.* ترس térs.

Perversité, *f.* ترسلك térslik, بوزقلق bozouklouk.

Pervertir, *v. a.* بوزمق bozmak.

Pesant, te, *a.* اغر agher; مهم muhimm, صقنديلو sekentele, زور zor, كوج guudj.

Pesanteur, *f.* اغرلق agherlek; *احمقلق ahmaklek.

Pésée, *f.* طرتمه tartma; ترازو كوزي térazi guéuzu dolou.

Peser, *v. a.* طارتمق tartmak, چكمك tjékmék; *فكر ايتمك fikr étmék, دنه‌مك dénémék; — *v. n.* اولمق olmak, چكمك tjékmék, گلمك guélmék; *صقمق sekmak, بصمق basmak.

Peson, *m.* قنطار kantar; — petit, دنك dingu.

Peste, *f.* يورجق youmourdjak, اولت éulét, طاعون taoun, وبا véba, مبارك mubarék, پانوقله panoukla.

Pester, *v. n. fa.* سوكمك séuymék, كفر ايتمك kufr étmék.

Pestifère, *a.* يورجق كتورن youmourdjak guétirén.

Pestiféré, ée, *a.* يورجقلو youmourdjakle, بولاشق boulachek.

Pestilence, *f.* اولت éulét, يورجق youmourdjak.

Pestilent, te, *a.* بولاشيجى boulachedje.

Pestilentieux, euse, *a.* *بولاشيجى boulachedje.

Pet, *m.* اوصرق osourouk.

Pétale, *m. T.* چچك يپراغى tjitjék yapraghe.

Pétarade, *f.* اوصرمه‌سى at osourmase.

Pétéchiale, *a. f. T.* fièvre —, حصپه‌لو حمّا haspale humma.

Pétéchies, *f. pl. T.* حصبه haspa.

Peter, *v. n.* اوصرمق osourmak; *پاتلمق patlamak.

Peteur, *m.* — euse, *f.* اوصرنجي osouroudjou.

Petillant, te, *a.* چترديان tjeterdayan, tjaterdayan, چترداق tjeterdak; آتشلو atéchli; خوش qhoch.

Petiller, *v. n.* چترداميق tjeterdamak; قغلجم صچرامق kegheldjem setjramak; قينامق (kan) kaynamak.

Petit, te, *a.* كچوك kutjuk, افاق oufak; جزي djuzi; فنا féna, الچق altjak, اشاغى achaghe; ضعيف zayef; petit à petit, *ad.* يواش يواش yavach yavach, آزر آزر azar azar.

Petit, *m.* يوري yavrou; *چوجق tjodjouk.

Petitement, *ad.* كچوك kutjuk, آز az.

Petite-fille, *f.* طورن (kez) toroun.

Petite-mignonne, *f.* ترفنده شفتالو tourfanda chéftali.

Petitesse, *f.* كچوكلك kutjukluk.

Petite-vérole, *f.* چچك tjitjék.

Petit-fils, *m.* طورن (érkék) toroun.

Petit-lait, *m.* پينير صويى péynir souyou.

Petit-maître, *m.* يوصمه yosma.

Pétrifier, *v. a.* طاش كسمك tach késmék.

Pétrin, *m.* بنه‌كيد binéyid.

Pétrir, *v. a.* يوغرمق youghourmak.

Pétrole, *m.* طاش ياغى tach yaghe.

Petto, in —, *ad.* فكرنده fikrindé.

Pétulance, *f.* عارسزلق arsezlek, شرقده‌لق charkadalek.

Pétulant, te, *a.* عارسز arsez, شرقده charkada, كندويى ضبط ايده‌مز kéndini zabt édéméz.

Petun, *m. fa.* توتون (féna) tutun.

Peu, *ad.* از az; — à — *ad.* آزر آزر azar azar; dans —, *ad.* از وقتنده az vaketta; à — près, *ad.* صانكه sanki; —, *m.* آزي aze.

Peuplade, *f.* قبيله kabilé, قوم kavm.

Peuple, *m.* خلق qhalk, ال كون él guun, اورتالق ortalek; غلبه‌لق ghalabalek (kalabalek); افاق بالقلر oufak baleklar.

Peupler, *v. a.* ايمك معمور شين mamour, chén étmék, شينلتمك chénlétmék, افاق بالق طولدرمق oufak balek doldourmak; — *v. n.* چوغلمق tjoghalmak.

Peuplé, ée, *a.* معمور mamour, شين chén, خلقى بول qhalke bol.

Peuplier, *m.* قواق kavak, تـوز اغاجى toz aghadje.

Peur, *f.* قورقو korkou; قساوت kasavét.

Peureux, euse, *a.* قورقاق korkak; اوركك urkék.

Peut-être, *ad.* بلكي bélki, شايد chayéd, اولا كه ola ki.

Phaéton, *m.* بر نوع عربه bir névi araba.

Phare, *m.* فنر (dénizdé) fénér.

Pharisaïsme, *m.* * مرايىلك murayilik.

Pharmaceutique, *f.* اجزاجيلق édjzadjelek; — *a.* اجزاجيه متعلق édjzadjeya mutaallik.

Pharmacie, *f.* اجزاجيلق édjzadjelek.

Pharmacien, *m.* اجزاجي édjzadje.

Pharynx, *m. T.* بوغازك ايچ يانى boghazen itj yane.

Phénigme, *f. T.* پهلوان ياقيسى péhlivan yakese.

Phénix, *m.* عنقا قوشى anka kouchou.

Philantrope, *m.* انسان سون insan sévén.

Philantropie, *f.* انسان سومه insan sévmé.

Philologue, *m.* علم سون ilm sévén.

Philomèle, *f.* بلبل bulbul.

Philosophale, *a.f. T.* pierre —, كميا kimya, كمياجيلق kimyadjelek.

Philosophe, *m.* فيلسوف féylisouf.

Philosophie, *f.* علم حكمت ilmi hikmét.

Phrase, *f.* اسطلاح istilah.

Phthisie, *f.* ورم vérém.

Phthisique, *a.* ورملو vérémli.

Physicien, *m.* علم حكمت اهل éhli ilmi hikmét.

Physionomie, *f. T.* چهره tjéhré, سيما sima.

Physique, *f. T.* علم حكمت ilmi hikmét.

Piaffe, *f. fa.* كندوبى بيوك كوسترمه kéndini béuyuk guéustérmé.

Piaffer, *v.n. fa.* اوكمك éuyunmék.

Piailler, *v. n. fa.* باغرمق baghermak, طارغنلقله سويلمك darghenlekla séuylénmék.

Piailleur, *m.* euse, *f.* شهاتهجى chamatadje.

Piastre, *f.* — d'Espagne, دركلو ريال dirékli riyal; — turque غروش ghourouch.

Piauler, *v.* Pioler.

Pic, *m.* اغاج قاقان aghadj kakan; كلونك kulunk; سورى يوكسك طاغ sivri yuksék dagh; à —, *ad.* اوچرم اشاغى outjouroum achaghe.

Picorer, *v. n.* چتهيه چقمق كمك tjétéyé tjekmak, guitmék.

Picoté, ée, *a.* چچك بوزغى tjitjék bozoughou, چل tjil.

Picoter, *v. a.* كشترمك guidjichtirmék; غاغالمق (kouch) guagualamak; * — qc. سوز اتمق séuz atmak.

Picoterie, *f.* انجدبجى سوز indjididji séuz.

Picotin, *m.* شينك chinik.

Pie, *f.* صقصغان sakseghan; بر نوع كول بصدى bir névi kul basde; fromage à la —, بياض پينير béyaz péynir.

Pie, *f. m.* cheval —, ابرش ات abrach at.

Pie, *a. f.* oeuvre —, ثوابلو ايشلر sévable ichlér.

Pièce, *f.* پارچه partja, پاره para; اويون oyoun; پاي pay, يا yama; كوكسلك guéuksluk; طوب top; سطرانج طاشلري satrandj tachlare; اويون oyoun, حيله hilé; — à —, *ad.* پارچه پارچه partja partja.

Pied, *m.* اياق ayak; — à —, *ad.* آرر آرر azar azar, اياق اياق ayak ayak.

Piédestal, *m.* درك ديبي dirék dibi.

Piège, *m.* قپان kapan, طوزاق douzak.

Pierraille, *f.* قبا چاقل kaba tjakel.

Pierre, *f.* طاش tach; چكردك tjékirdék; — d'aimant, مقناطس meknates (meqhladez); pierre-ponce, پومزا pomza.

Pierrée, *f.* طاش اولق tach olouk.

Pierreries, *f. pl.* جواهر djévahir.

Pièrrette, *f.* طاشجق tachdjek.

Pierreux, euse, *a.* طاشلو tachle.

Pierrot, *m.* *يوغرتجي yoghourtdjou.

Piété, *f.* الله قورقوسی allah korkousou, صوفيلق sofoulouk; تقوا takva; — filiale, اولاد محبتی évlad mouhabbéti.

Piétiner, *v. n.* اياغن صللامق ayaghen sallamak; پك بصمق pék basmak.

Piéton, *m.* onne, *f.* يايان يوروين yayan yuruyén.

Piètre, *a. fa.* مسكين miskin, زوالللو zavalle.

Pieu, *m.* قازق kazek.

Pieux, euse, *a.* الله دن قورقن allahdan korkan, صوفی sofou, اهل تقوا éhlï takva.

Piffrer, *m.* esse, *f. fa.* اشكنبه‌سي ichkémbési béuyuk.

se Piffrer, *v. r.* اشكنبه‌سن طولدرمق ichkémbésin doldourmak.

Pigeon, *m.* كوكرجن guéuyérdjin (guéuvérdjin); — ramier, اوكيك éuguéyik (éuvéyik).

Pigeonneau, *m.* كوكرجن يوريسی guéuvérdjin yavrousou.

Pigeonnier, *m.* كوكرجنلك guéuvérdjinlik.

Pignocher, *v. a. fa.* اشتاهسز يمك ichtahsez yémék.

Pignon, *m.* شام فستغی cham festeghe; سوري ديوار sivri douvar; بر نوع ساعت چرقی bir nénï saat tjarke.

Pilastre, *m.* دورت كوشه درك déurt kéuché dirék.

Pilau, *m.* پيلاو pilav, پرنج پيلاوي pirindj pilave.

Pile, *f.* يغن yeghen; *T.* كوپري دركی كوپرو diréyi; سكه‌نك ارد ياني sikkénin ard yane.

Piler, *v. a. T.* دوكمك déuymék, اوفاقلمق oufaklamak; ازمك ézmék; **fa.* يمك yémék.

Pileur, *m.* دوكيجى déuyudju; چوق يين tjok yéyén.

Pilier, *m.* دِرك dirék, طياق dayak.

Pillage, *m.* يغما yaghma, طلان talan.

Pillard, de, *a.* يغماجى yaghmadje.

Piller, *v. a.* يغمالمق yaghmalamak, صويمق soymak, چالمق tjalmak; اوشمك (kéupéklér) uchmék.

Pilleur, *m.* يغماجى yaghmadje.

Pilon, *m.* هوان الى havan éli; طوقمق tokmak; دوكمك déuyédjék.

Pilote, *m.* رئيس réïs.

Piloter, *v. a. et n.* قزق قاقمق kazek kakmak; ايو رئيسلك ايتمك éyi réïslik étmék.

Pilule, *f.* حبّ happ; *آزار azar.

Pimbêche, *f. fa.* كينه يى سون guéyinméyi sévén déli kare.

Pimpant, te, *a. fa.* ايو كينمش éyi guéyinmich.

Pimpesouée, *v.* Pimbêche.

Pin, *m.* چام tjam, چام اغاجى tjam aghadje.

Pince, *f.* قصاج kesadj; ماشه macha; بوكم bukum; Pinces, *pl.* اتك دورت اوك ديشي aten déurt éun dichi; ينكج مقصى yénguétj makase.

Pincé, ée, *p. et a.* *مجبور médjbour.

Pinceau, *m.* نقّاش قلمى nakkach kalémi, توي قلم tuy kalém.

Pincée, *f.* بر جمدك bir tjimdik; une — de tabac, بر چكم انفيه bir tjékim émfiyé.

Pince-maille, *m. fa.* جمري djimri, ناكس nakés (nékés).

Pincer, *v. a.* قصدرمق kesdermak, صقدرمق sekdermak; *سوز اتمق séuz atmak; چالمق (tjalghe) tjalmak; — des deux, آتى مهموزلمق ate mahmouzlamak.

Pincette, *f.* كچوك قصاج kutjuk kesadj, چفت tjift; — s. *pl.* ماشه macha.

Pinçon, *m.* جمدك tjimdik.

Pinçure, *f.* از بورشق az bouroutchouk.

Pinson, *m.* اسپنوس ispinos.

Pinte, *f.* دستى tésti (bir éultju).

Pinter, *v. n. fa.* زياده ايچمك ziyadé itjmék.

Pintereau, *m.* فنا نقّاش féna nakkach.

Pioche, *f.* كلونك kulunk.

Pioler, *v. n.* جوبلدمك djivildémék.

Pion, *m.* پياده (satrandjda) piyadé; طاش (damada) tach.

Pionnier, *m.* خندك مترس قزان qhéndék, météris kazan.

Piot, *m. fa.* شراب charab, ايچكى itjki.

Pipe, *f.* لوله lulé; بر نوع اولچى bir névï éultju.

Pipeau, *m.* قوال kaval.

Piquant, te, *a.* كسكين késkin; * اصرغان eserghan.

Pique, *f.* سكو sunguu, مزراق mezrak; سكولو مزراقلو عسكر sunguulu, mezrakle askér; * بغض boughz, دوشمنلك duchmanlek.

Pique, *m.* كورك kurék, ماچه matja (kiahad oyounounda).

Pique-boeuf, *m.* اوكز سورن éukuz surén.

Pique-nique, *m.* عرفانه زيافتى arfané (hérféné) ziyaféti.

Piquer, *v. a. et n.* صوقق sokmak, گچورمك guétjirmék, دورتمك durtmék; صانجمق sandjmak, صپلامق saplamak; دلك délmék; دكمك dikmék, مهموزلق mahmouzlamak, دلنى اصرمق dilini esermak; اجتمق adjetmak, انجتمك indjitmék, طارلتمق darelmak; se —, *v. r.* صاپلنمق saplanmak; طارلق darelmak.

Piquet, *m.* قزق kazek.

Piquette, *f.* لانغروس langharos, فنا شراب féna charab.

Piquier, *m.* مزراقلو سكولو عسكر mezrakle, sunguulu askér.

Pirate, *m.* قرسان koursan (koursand).

Pirater, *v. n.* قرسانلق ايتمك koursandlek étmék.

Piraterie, *f.* قرسانلق koursandlek.

Pire, *a.* دها فنا daha féna; —, *m.* اك فناسى én fénase.

Pirouette, *f.* فرلاق ferlak.

Pis, *m.* حيوان حمدسى hayvan mémési.

Pis, *ad.* دها فنا daha féna; — *m.* اك فناسي én fénase.

Pisaller, *m.* مصيبت mousibét.

Pisasphalte, *m.* ير ساقزى yér sakeze.

Pissat, *m. fa.* سدك sidik.

Pissenlit, *m. fa.* يرينه اشين yériné ichéyén; بر نوع اوت bir névi ot.

Pisser, *v. a. et n.* اشمك ichémék.

Pissoter, *v. n.* صق صق اشمك sek sek ichémék.

Pissotière, *f.* فنا فسكيه féna fiskiyé.

Pistache, *f.* فستق festek, شام فستغى cham festeghe.

Piste, *f.* ايز iz.

Pistolet, *m.* پشتو pichtov.

Piston, *m.* طلونبه صربغى touloumba sereghe.

Pitaud, de, *m. f.* قبا خويرات kaba qhoyrat.

Piteux, euse, *a.* اجينجق adjenadjak, زواللو zavalle.

Pitié, *f.* مرحمت mérhamét, اجيمه adjema, اسركمه éstrguémé.

Pitoyable, *a.* اجينجق adjenadjak.

Pituite, *f.* بلغم balgham.

Pituiteux, euse, *a.* بلغملو balghamle.

Pivert, *m.* يشل اغاج قاقان yéchil aghadj kakan.

Pivoine, *f.* ايو قولاغى aye koulaghe (ot).

Pivoine, *m.* بر نوع قوش bir névï kouch.

Pivot, *m.* محور mihvér.

Place, *f.* يرyér, مكان mékian, محل mahéll; * خدمت qhezmét; منصب manseb; — *i.* صاول savoul.

Placer, *v. a.* قومق komak, دكمك dikmék, طوردرمق dourdourmak; يرe گوستركمك ويرمك yér guéustérmék, vérmék.

Placet, *m.* اسكمله iskémlé; عرضحال arzouhal.

Plafond, *m.* طوان tavan.

Plaider, *v. a. et n.* دعوا سورمك dava surmék.

Plaideur, *m.* euse, *f.* دعوا سورن dava surén; نزاعجى nizadje.

Plaie, *f.* ياره yara; ياره يرى yara yéri.

Plaignant, te, *a. m. f.* دعواجى davadje.

Plain, ne, *a.* دوز duz.

Plain, *m.* كرج قويوسى kirédj kouyousou.

*Plaindre, *v. a.* اجيمق adjemak, دردداش اولمق dérddach olmak; se —, *v. r.* حالندن شكايت ايتمك halindén chikayét étmék, يانمق yanmak.

Plaine, *f.* دوز يرe duz yér.

Plainte, *f.* شكايت chikiayét, شكوا chékva, فغان fighan, حالنى يانمه halini yanma.

*Plaire, *v. n.* (à) خوشه كلمك qhocha guélmék, خوشلنمق qhochlanmak, حظ ايتمك hazz étmék; ياقشمق yakechmak; se —, *v. r.* à qc. بر شى خوشنه كلمك bir chéy qhochouna guélmék.

Plaisance, *f.* lieu de —, صفا جنبش يرى séfa, djumbuch yéri; maison de —, كوشك kéuchk.

Plaisant, te, *a.* كيفلو kéyfli, شان chaz, خوش qhoch, شقاجى chakadje; عجايب adjaïb, كولمك guulédjék.

Plaisanter, *v. n.* شقا ايتمك chaka étmék; — *v. a.* ذوقلنمك zévklénmék.

Plaisanterie, *f.* شقا chaka.

Plaisir, *m.* جنبش djumbuch, صفا séfa; سوينج sévindj; مراد murad, دوستلق dostlouk, ايلك éylik.

Plan, ne, *a. T.* دوز duz.

Plan, *m.* دوز يرe duz yér; رسم résm; ترتيب tértib.

Planche, *f.* تخته taqhta; اغاج كوپرى aghadj kéupru.

Plancher, *m.* زمين zémin; دوشمه déuchémé.

Plane, *f. T.* طحره tahra.

Plane, *f.* چنار اغاجى tjenar aghadje.

Planer, *v. a.* دوزلمك duzlémék, دوز اتمك duz étmék, دوزتمك duzétmék; پردهاه اتمك pérdah étmék; — *v. n.* صللانمق sallanmak.

Planète, *f.* سیاره siyaré.

Plant, *m.* اغاج aghadj, فدان fidan.

Plantain, *m.* سكرلو اوت يپراق sinirli ot, yaprak.

Plantard, *m.* فدان fidan.

Plante, *f.* دكك dikik, اغاج aghadj, چالی tjale; نباتات nébatat; — du pied, طبان daban.

Planter, *v. a.* دكمك (aghadj) dikmék; **fa.* بريني اوتورور براقمق birini otourour brakmak.

Plantureux, euse, *a.* چوق tjok, بول bol, برکتلو bérékétli.

Planure, *f.* يونغه yongha, رنده يونغاسی réndé yonghase.

Plaque, *f.* تخته (madéndén) taqhta; ديوار شمعدانی douvar chamdane.

Plaquer, *v. a.* قپلامق kaplamak.

Plastron, *m.* زره zerh; *مزاق mézak, ذوق zévk.

Plat, te, *a* دوز duz; * بياغی bayaghe.

Plat, *m.* تباق tabak, صحان sahan; دوزلك duzluk; — de balance, ترازو کوزی térazi guéuzu.

Plateau, *m.* يصی صحان yasse sahan, لنكری تبسی lénguéri, tépsi.

Plate-forme, *f.* طام dam; شاهنشين chahnéchin (chahnichir).

Plat-fond, *v.* Plafond.

Platine, *f.* بقر صاج baker sadj; *T.* يان تختهسی yan taqhtase; فلنته چقمغی filinté tjakmaghe; بر نوع معدن bir névï madén.

Platitude, *f.* دوزلك duzluk.

Plâtrage, *m.* آلچيدن ايشلر altjedan ichlér.

Plâtras, *m.* آلچی كرج پارچهسی altje, kirédj partjase.

Plâtre, *m.* آلچی altje.

Plâtrer, *v. a.* آلچيلمق altjelamak; *اورتمك éurtmék; se —, *v. r.* كندويی كندو دوناتمق kéndini donatmak.

Plâtrier, *m.* آلچيجی altjedje.

Plâtrière, *f.* آلچی قويوسی altje kouyousou.

Plausibilité, *f.* كورنورلك guéurunurluk.

Plausible, *a.* كورنور guéurunur.

Pléïades, *f. pl. T.* اولكر ulkér (urkér).

Plein, ne, *a.* طولو dolou; تمام tamam, تكميل tékmil; كبه guébé; *T.* قالن kalen, آيری iri; — pouvoir, وكالت vékalét; en —, اورتاسنده ortasenda; — *m.* طولولق doloulouk.

Pleinement, *ad.* طولو طولو dolou dolou.

Pleinière, *a. f.* طوب طولو dob dolou, تكميل tékmil.

Plénipotentiaire, *a. m.* وكيل اولمش vékil olmouch, وكيل vékil.

Plénitude, *f.* طولولق doloulouk, برکت bérékét.

Pleurant, te, *a.* اغليان aghlayan.

Pleurer, *v. n.* اغلامق aghlamak; — *v. a.* برينه اغلمق biriné aghlamak.

Pleurésie, *f.* يان اغريسى yan aghrese, صانجى sandje.

Pleureur, *m.* euse, *f.* اغلايجى aghlayedje.

Pleureux, euse, *a.* اغلياجق aghlayadjak.

Pleurs, *m. pl.* كوز ياشي gueuz yache.

*Pleuvoir, *v. i.* يغمور يغمق yaghmour yaghmak, يغمق yaghmak.

Pleyon, *m.* ساز saz.

Pli, *m.* بوكلم buklum, بورشق bourouchouk; اكريلك éyrilik; *عادت adét.

Pliable, *a.* اكلور éyilir.

Pliant, te, *a.* اكلور éyilir.

Plier, *v. a.* دورمك durmék, بوكمك bukmék, دوشيرمك dévchirmék; اكمك éymék; — *v. n.* se —, *v. r.* اكلمك éyilmék; طنمق tenmamak; صاولق savoulmak.

Plisser, *v. a.* بوكمك bukmék; — *v. n.* se —, *v. r.* بوكلمك bukulmék.

Plomb, *m.* قرشون kourchoun; شاقول chakoul, شاهول chahoul.

Plombagine, *f.* سپيدا sipida (ot).

Plombé, ée, *a.* قرشونى kourchouni.

Plomber, *v. a.* سرلق serrlamak; قرشونلمق kourchounlamak.

Plombier, *m.* قرشون دوكن kourchun déukén, قرشونجى kourchoundjou.

Plongeant, te, *a.* يوقرودن اشاغى yokardan achaghe.

Plongeon, *m.* قره بتاق kara batak (kouch).

Plonger, *v. a.* طالدرمق daldermak, باترمق batermak; كوچرمك guéutjurmék; — *v. n.* طالمق dalmak, باتمق batmak; se —, *v. r.* *كوچمك guéutjmék.

Plongeur, *m.* طالغچ dalghetj.

Ployer, *v. a.* اكمك éymék; *v. n.* اكلمك éyilmék.

Pluie, *f.* يغمور yaghmour.

Plumage, *m.* قوش توبى kouch tuyu.

Plume, *f.* توي tuy, قوش توبى kouch tuyu; قلم توي tuy kalém.

Plumelle, *f.* بر نوع قرنفيل bir névi karémfil.

Plumer, *v. a.* توي يولق tuy yolmak, يولق yolmak.

Plumeux, euse, *a.* توبلو tuylu.

Plupart, *f.* چوق پايى tjok paye; — *m.* چوغى tjoghou.

Pluralité, *f.* چوقلق tjoklouk.

Pluriel, elle, *a.* nombre —, Pluriel, *m.* *T.* جمع djémi.

Plus, *ad.* زیاده ziyadé; de — en —, کتدکجه guitdikdjé; au —, tout au —, ان چوغی én tjoghou; de —, بوندن صکره boundan sonra, دخي daqhi; — *m.* چوغی tjoghou.

Plusieurs, *a. pl.* چوغی tjoghou; دورلو دورلو turlu turlu.

Plutôt, *ad.* دخي ایو daha éyi.

Pluviale, *a. f.* eau —, یغمور صویی yaghmour souyou.

Pluvieux, euse, *a.* یغمورلو yaghmourlu.

Poche, *f.* جب djéb; قویون koyoun; قرساق koursak.

Pocher, *v. a.* اورمق (birinin guéuzuné) vourmak; چالمق (youmourta) tjalmak.

Podagre, *a. m. fa.* نقرسلو nikrisli.

Poêle, *m.* تابوت اورتوسی tabout éurtusu; یاس بورنجکي yas burundjuyu; —, poile, *m.* صوبا soba; اوطه oda.

Poêle, *f.* تاوه tava; پوته pota.

Poêlier, *m.* تاوجي tavadje.

Poêlon, *m.* تاوجق tavadjek.

Poêlonnée, *f.* تاوه طولوسی tava dolousou.

Poëme, *m.* شعر chir, قصیده kasidé.

Poésie, *f.* شاعرلك chairlik; شعر chir.

Poëte, *m.* شاعر chair.

Poëtique, *a.* oeuvre —, دیوان divan.

Poétiser, *v. n. fa.* نظم شعر یاپمق nazm, chir yapmak.

Poids, *m.* طارتی tarte, چکی tjéki; اغرلق agherlek.

Poignard, *m.* خشد qhecht, خنجر qhantjér.

Poignarder, *v. a.* خشد ایله صوقمق qhecht ilé sokmak.

Poignée, *f.* بر اوج bir avoudj; ال él, صاپ sap, قبضه kabzé.

Poignet, *m.* یـروق youmrouk; بلك bilék.

Poil, *m.* قـل kel; توي tuy; *T.* حاو (tjouqhanen) hav.

Poiloux, *m. fa.* مسکین miskin, زبدي zibidi.

Poilu, ue, *a.* صاچلو satjle, تویلو tuylu.

Poinçon, *m.* بیز biz; زنبا zemba; درموش dirévuch; بر نوع اولچی bir névi éultju; ارکك چقمه érkék tjakma; ال قلمی él kalémi; دغه damgha; سکه sikké.

* Poindre, *v. n. p. n.* فلیسلنمك filislénmék, طوغمق toutmak; صباح اولمق sabah olmak.

Poing, *m.* یمروق youmrouk.

Point, *m.* نقطه nokta; دکش (iyné ilé) dikich; * پارچه partja; درجه térédjé; صایی (oyounda) saye; au dernier —, صـوك son dérédjédé; درجه‌ده — de vue, کورش guéuruch; — de jour, اورتالـق اغـارمـه ortalek agharma.

Point, *ad.* هيچ hitj; — de tout, هيچ بر زمان hitj bir zaman; de —, وقتنده vaktenda; de — en —, برر برر birér birér.

Pointe, *f.* اوج oudj, سوري اوج sivri oudj; *T.* بيز biz, دروش dirévuch; اوله (sabah) olma; لطيفه latifé; لذت lézzét; قصد kasd; en —, *ad.* سورى sivri.

Pointer, *v. a.* دلمك délmék; طوغرلتمق doghroultmak; — *v. n.* يوكسلمك (kouch) yukséImék.

Pointille, *f.* ذهنلولك zéhinliljik; افاق شى oufak chéy.

Pointiller, *v. n.* نقطه‌لمق noktalamak; بوش شيه چكشمك boch chéyé tjékichmék; —, *v. a. fa.* سوز اتمق séuz atmak.

Pointilleux, euse, *a.* كمسه‌يه بكزمز kimséyé bénzéméz.

Pointu, ue, *a.* سوري اوجلو sivri oudjlou.

Poire, *f.* ارمود armoud.

Poireau, Porreau, *m.* پراصه perasa; سكل siyil.

Poirée, *f.* پازي paze.

Poirier, *m.* ارمود اغاجى armoud aghadje.

Pois, *m.* بزليا bizélya; — chiche نخود noqhoud.

Poison, *m.* زهر zéhr (zéhir), آغو aghou (aghe).

Poissarde, *f.* بالقجي عورت balekdje avrét.

Poisser, *v. a.* زوتلمك zivtlémék; مردارلمق mourdarlamak.

Poissonnaille, *f. fa.* افاق بالقلر oufak baleklar.

Poissonnerie, *f.* بالق پازاري balek pazare.

Poissonneux, euse, *a.* بالغى بول baleghe bol.

Poissonnier, *m.* ière, *f.* بالقجي balekdje.

Poitrail, *m.* كوكسى اتى at guéuksu; كوكسلك guéuksluk.

Poitrinaire, *a. et m.* كوكسى علّتلو guéuksu illétli.

Poitrine, *f.* كوكس guéuks (guéuys).

Poitron, *m.* بر نوع اريك bir névi érik.

Poivre, *m.* ببر bibér.

Poivrer, *v. a.* ببرلمك bibérlémék.

Poivrier, *m.* ببر اغاجى bibér aghadje; ببر قابى bibér kabe.

Poivrière, *f.* بهار قوطيسى bahar koutousou.

Poix, *f.* ساقز sakez; — navale, قطران katran; —noire, زفت zift.

Pôle, *m. T.* قطب koutb.

Poli, *m.* پرداه pérdah.

Poli, ie, *p. et a.* پرداهلو pérdahle; * چلبى tjélébi.

Police, *f.* شهر ضابطى chéhér zabiti; احتساب اغاسى ihtisab aghase.

Poliment, *m.* پرداه pérdah.

Poliment, *ad.* تربيه‌لو térbiyéli.

Polion, *m.* پیره اوتی piré otou, فلسکون filiskun.

Polir, *v. a.* پرداه جلا ایتمك pérdah, djila étmék; مصقله اورمق maskala vourmak; * انجلتمك indjéltmék.

Polisseur, *m.* euse, *f.* جلاجی djiladje; پرداهجی pérdahdje; مصقلهجی maskaladje.

Polissoir, *m.* مصقله maskala; مهره méuhré.

Polisson, *m.* زوقاق چوجغی sokak tjodjoughou, دکسز dénsiz.

Polisson, onne, *a.* مردار mourdar, یرامز yaramaz, چاپقن tjapken.

Polissonnerie, *f.* چاپقنلق tjapkenlek, چوجقلق tjodjouklouk.

Polissure, *f.* پرداه pérdah, جلا djila, مصقله maskala.

Politesse, *f.* چلبیلك tjélébilik.

Politique, *a.* شهری chéhri; ولدرنا vélédizna, — *m.* مملکت اموری mémlékét oumouri bilén.

Politique, *f.* مملکت اموری mémlékét oumourou.

Polluer, *v. a.* مردارلق mourdarlamak; se —, *v. r.* جلق صیرمق djalk seyermak, آبازیه وارمق abazaya varmak; — nocturne, involontaire, دوشی ازمق duchu azmak, احتلام اولق ihtilam olmak.

Pollution, *f.* مردارلمه mourdarlama; مردارلق mourdarlek, جنابتلك djénabétlik, —, ou — volontaire, ابازه abaza, بل بوشاتمه bél bochatma.

Poltron, onne, *a.* قورقق korkak, اورکك urkék, یورکسز yuréksiz.

Poltronnerie, *f.* اورککلك urkéklik, یورکسزلك yuréksizlik.

Polygame, *m.* چوق قوجهلو tjok kodjale; — *f.* چوق قریلو tjok karele.

Polyglotte, *a.* چوق دلدن اولان tjok dildén olan.

Polygone, *a.* چوق کوشهلو tjok kéuchéli; *m.* چوق کوشه tjok kéuché.

Polype, *m.* اختاپوت eqhtapot.

Polopétale, *a.* قطرلو katmérli, قطر katmér (tjitjék).

Pommade, *f.* صاج یاغی satj yaghe.

Pomme, *f.* الما élma; باش bach (lahana); دومکه duymé; — de terre, یر الماسی yér élmasé; — de chêne, مازی maze; — de pin, چام فستغی tjam festeghe.

Pommelé, ée, *a.* پلنك رنکی pélénk réngui.

Pommeraie, *f.* المالق élmalek.

Pommier, *m.* الما اغاجی élma aghadje; الما تاوسی élma tavase.

Pompe, *f.* زینت ziynét, سلطنت saltanat, شینلك chénlik; طلونبه touloumba; — à feu, یغن

طلونبه‌سي yanghen touloumbase.

Pomper, *v. a. et n.* طلونبه ايله touloumba ilé بوشاتمق bochatmak.

Pompeux, euse, *a.* زينتلو ziynétli, سلطنتلو saltanatle.

Ponce, pierre ponce, *f.* پومزه pomza.

Ponceau, *m.* كلنجك چيچكي guélindjik tjitjéyi; قويو قرمزي koyou kermeze.

Poncer, *v. a.* پومزملق pomzalamak; توزلق tozlamak.

Ponche, *m.* پونج poundj (bir itjki).

Ponctualité, *f.* زياده دقت ziyadé dekkét.

Ponctuel, elle, *a.* پك دقتلو pék dekkétli.

Ponctuer, *v. a.* نقطه‌لمق noktalamak.

Pondre, *v. a. et n.* يومورطلمق youmourtlamak.

Pont, *m.* كوپري kéupru; *T.* انبار ambar (guéminin).

Ponte, *f.* يومورطلمه youmourtlama.

Ponté, ée, *a.* vaisseau —, انبارلو كمي ambarle guémi.

Pontife, *m.* (*chez les Juifs*), خخم باشى qhaqham bache; (*chez les Mahometaines*) مفتى mufti, شيخ الاسلام chéyqh ul islam; (*chez les Catholique*) رم پاپا rim papa; اپسقپوس épiskopos; (*chez les Arméniens et Gréques*) پاتريك patrik.

Populace, *f.* روقاق خلق sokak qhalke.

Populaire, *a.* خلقه متعلّق qhalka mutaallik, بياغى bayaghe; مرحمتلو mérhamétli.

Popularité, *f.* مرحمت mérhamét; انسانيّت insaniyét; خلقك كوزنده اوله qhalken guéuzundé olma.

Population, *f.* معمورلق mamourlouk, شينلك chénlik, عسكر چوقلغى askér tjokloughou.

Populeux, euse, *a.* خلقى چوق qhalke tjok.

Porc, *m.* طوكز domouz; طوكز اتى domouz éti.

Porc-épic, *m.* كرپي kirpi.

Porcelaine, *f.* فغفوري faghfouri (farfouri).

Porche, *m.* آولى avli.

Porcher, *m.* طوكز چوبانى domouz tjobane.

Porc-marin, *m.* يونس بالغى yonous baleghe.

Porc-sanglier, *m.* يبان طوكزي yaban domouzou.

Poreux, euse, *a.* دلك délik دلك délik.

Porphyre, *m.* سماقى مرمر soumaki mérmér, سماقى soumaki.

Port, *m.* ليمان liman; اسكله iskélé; گوترمه guéuturmé; يوك yuk; منزل پارمسى ménzil parase; كرا kira, حق hakk.

Portail, *m.* قپو بيوك béuyuk kapou.

Portant, *m.* قلب koulp, صاپ sap.

Portatif, ive, *a.* گوترىلور guéuturulur.

Porte, *f.* قپو kapou.

Porté, ée, *a.* à qc. ميللو méyilli.

Porte-balle, *m.* چرچي tjértji.

Porte-diner, *m.* تبسى tépsi.

Porte-drapeau, Porte-enseigne, *m.* عالمدار alémdar.

Portée, *f.* يورى (hayvan karnenda) yavrou; قرشون منزيلى kourchoun ménzili; قابليت kabiliyét, آلم alem; قدرت koudrét.

Porte-épée, *m.* قلج باغى keledj baghe.

Porte-étendard, *m.* بيراقدار bayrakdar.

Porte-faix, *m.* حمّال hammal.

Porte-feuille, *m.* جزدان djouzdan.

Porte-lettre, *m.* جزدان djouzdan.

Porter, *v. a.* گوترمك guéuturmék, طاشيمق tachiemak; حامله كبه اولق hamilé, guébé olmak; يايلمق yayelmak; اولق (boyou) olmak; * ايتمك ياردم yardem étmék; سويلمك séuylémék, طويرمق douyourmak; — q. à qc. ميل ايتدرمك méyl éttirmék; — *v. n.* طورمق dourmak, اوستنده اولق ustundé olmak; يتشمك yétichmék, اورلمق vouroulmak; se —, *v. r.* بولنمق boulounmak, حالده اولق halé olmak; كندوبى طوتمق kéndini toutmak; — à qc. ميلى مايل اولق méyli, mayel olmak; comment vous portez vous? نيجه سكز nidjésiniz? كيف شريفكز نيجه‌در kéyfi chérifiniz nidjédir?

Porteur, *m.* euse, *f.* گتورن guétirén, گوترن guéuturén.

Portier, *m.* ière, *f.* قپوجى kapoudjou.

Portion, *f.* پاي pay, حصّه hissé; اوين éuyun.

Portique, *m.* قووش kovouch.

Portrait, *m.* تصوير tasvir, صورت sourét; وصف vasf.

Poser, *v. a.* قومق komak; دكمك dikmék; — *v. n. T.* طورمق dourmak.

Positif, ive, *a.* صحيح sahih.

Position, *f.* طورش dourouch, طورمه dourma; قومه koma.

Posséder, *v. n.* التنده ضبطنده اولق altenda, zabtenda olmak; se —, *v. r.* كندوبى قوللانمق kéndini koullanmak, عقلى باشنده اولق akle bachenda olmak.

Possesseur, *m.* صاحب sahib (sahab), مالك malik, متصرّف moutasarref.

Possession, *f.* ضبط zabt; ملك mulk.

Possibilité, *f.* امكان imkian, قابللك kabillik.

Possible, *a.* قابل kabil, ممكن mumkun, اولور olour.

Poste, *m.* طوراق dourak, يير yér, محل mahéll; منصب manseb.

Poste, *f.* منزل ménzil; منزل خانه ménzil qhané; پوشته pochta; ساعی saye.

Poster, *v. a.* قومق komak, دكمك dikmék.

Postère, *m. fa.* كيروكی guériki.

Postérieur, re, *a.* — *m.* صكنج guéndj, يكی yéni, صكرهكی sonraki; كيروكی guériki.

Posteriorité, *f.* صوي soy, سلسله silsilé (sinsilé).

Postiche, *a.* قلب kalb, يلانجي yalandje.

Postillon, *m.* سوريجی surudju.

Postulant, *m.* te, *f.* استيجي istéyidji.

Postuler, *v. a. et n.* استمك istémék, طلب ايتمك talab étmék; pour qc. بری ايچون دعوا سورمك biri itjin dava surmék.

Posture, *f.* طورش dourouch.

Pot, *m.* چوملك tjéumlék, چناق tjanak; قزان kazan, تنجره téndjiré; قاب kab; دستی tésti; برداق bardak, مشربه machrapa; قيه keyé, اوقه okka; — de chambre خورور qhavrouz; — pourri, اشوره achouré; قرمه قرش مانجه karma karech mandja; — du vin, بقشش baqhchich, شربتلك chérbétlik.

Potable, *a.* ايچلور itjilir.

Potage, *m.* چوربا tjorba.

Potager, *m.* اوجاق odjak; چوربا طاسی tjorba tase; بوستان bostan.

Potasse, *f.* قليه طاشی kalyé tache.

Pote, *a. f.* main —, شيش ال chich él.

Poteau, *m.* قازق kazek; صرق serek.

Potée, *f.* چناق طولوسي tjanak dolousou; *T.* جورف djourouf.

Potelé, ée, *a.* اتلو étli.

Potence, *f.* يغرق yeghrek; قولتق دكنكي koltouk déyénéyi; *T.* بورن bouroun; داراغاجی dar aghadje.

Potentat, *m.* خاقان qhakan.

Potier, *m.* چوملكجی tjéumlékdji.

Potin, *m.* طوج toudj.

Potion, *f.* شربت chérbét, علاج iladj.

Potiron, *m.* بال قباغی bal kabaghe; يمنور يمنطر yénir mantar.

Pou, *m.* كهله kéhlé, بت bit.

Pouacre, *a. fa.* بتلو bitli, مردار mourdar.

Pouah! *i. fa.* پوف puf!

Pouce, *f.* باش پرمق bach parmak.

Poucier, *m.* يوكسك yuksuk.

Poudre, *f.* توز toz; باروت barout; ريك righ.

Poudreux, éuse, *a.* توزلو tozlou.
Poudrier, *m.* باروتجي baroutdjou; تور قابی toz kabe, ریکدان righdan.
Pouf! *i. fa.* طاپ tap! پات pat!
Pouffer, *v. n. fa.* — de rire, گولمدن بایلق guulmédén bayelmak.
Pouiller, *v. a. fa.* سوکمك séuymék; se —, *v. r.* بتلنمك bitlénmék.
Pouilles, *f. pl. fa.* سوکمه séuymé.
Pouilleux, euse, *a.* بتلو bitli.
Pouillier, Pouillis, *m.* خان قوشمسی qhan kéuchĕsi; *fa.* فنا میخانه féna méyqhané.
Poulailler, *m.* کومس kumés; طاوقجی tavoukdjou.
Poulain, *m.* طاي tay.
Poularde, *f.* بسیلو پلیچ bésili pilitj, ابلق eblek.
Poule, *f.* طاوق tavouk.
Poulet, *m.* پلیچ (érkék) pilitj; عشق مکتوبی achk méktoubou.
Poulette, *f.* پلیچ (dichi) pilidj.
Pouliche, *f.* دشي طاي dichi tay.
Poulie, *f.* بر نوع مقره bir névĭ makara.
Poulier, *v. a.* مقریه صارمق makaraya sarmak.
Poulin, *m.* طاي tay.
Poulinière, *f.* طامزلق قسراق damezlek kesrak.
Pouliot, *m.* پیره اوتی piré otou; فلسکون filiskun.
Pouls, *m.* نبض nabz (namz).
Poumon, *m.* اق جکر ak djiyér.
Poupard, *m.* قوندق چوجغی koundak tjodjoughou.
Poupe, *f. T.* کمی قیچی guémi ketje.
Poupée, *f.* چوجق اوینجغی tjodjouk oyoundjaghe; ببك bébék.
Pour, *prp. et c.* ایچون itjin; اوتری éuturu; کوره guéuré; بدل bédél; — lors, *ad.* او زمان o zaman; — que, *c.* قیچان که ka (ha) tjan ki, که ki.
Pourboire, *m. fa.* بخشش baqhchich, شربتلك chérbétlik, حلوالق hélvalek.
Pourceau, *m.* طوکز domouz.
Pourparler, *m.* مصاحبت mousahibét.
Pourpier, *m.* سمیز اوتی sémiz otou.
Pourpoint, *m.* بر نوع یلك bir névĭ yélék.
Pourpre, *m. f.* آل al, الل رنك al rénk, اسکرلت iskérlét; حصپه haspa.
Pourquoi, *c.* نیچون nitjin; — *m.* سبب sébéb.
Pourri, *m.* چورکلك tjurukluk.
Pourri, ie, *a.* چورمش tjurumuch, چورك tjuruk.
Pourrir, *v. a.* تمبللتمك témbéllétmék; —, *v. n.* چوریمك tjurumék.
Pourriture, *f.* چورکلك tjurukluk.
Poursuite, *f.* قوالمه kovalama, قومه kovma.

Poursuivant, *m.* قوالیان kovalayan.

*Poursuivre, *v. a.* قوالمق kovalamak, قومق kovmak, سورمك surmék; بر شيك اردنه دوشمك bir chéyin ardena duchmék.

Pourtant, *c.* لكن lakin.

Pourtour, *m. T.* دائره dayiré.

*Pourvoir, *v. a.* a qc. تدارك ايتمك tédarik étmék, guéurmék; —, *v. n.* à qc. بر شيي دوشمك bir chéyi duchunmék; se — *v. r.* كندو تدارکنی كورمك kéndi tédarikini guéurmék.

Pourvoyeur, *m.* التزامجی iltizamdje.

Pourvu, ue, *p. et a.* تدارکلو tédarikli; — que, *c.* اگر كه éyér ki, اگر صلت éyér salt.

Pousse, *f.* فليس filis; بر نوع آت bir névi at illéti; *fa.* عسسلر a (ha) saslar; صوله solouma (at).

Poussé, ée, *p. et a.* طوقنمش dokanmech; — de nourriture, يجوق يمش tjok yémich (at); vin —, طرلو شراب damarle charab.

Pousser, *v. a.* دورتمك durtmék, سورمك surmék, ايتمك itmék, ايتو ويرمك iti vérmék; سورمك surmék; قوومق kovmak, قوالمق kovalamak; صوقمق sokmak, كويرمك guivirmék; —, *v. n.* سورمك surmék, اجلمق afjelmak (aghadj); — à ..., اوزرينه uzériné varmak; *T.* صولومق soloumak, صولغان اولمق (atlar) soloughan olmak; بل ويرمك (douvar) bél vérmék.

Poussier, *m.* كمور طوزي kéumur tozou.

Poussière, *f.* توز toz.

Poussif, ive, *a.* صولغان soloughan.

Poussin, *m.* جوجی djivdji.

Poussinière, *f. T.* اولكر éul (ur-) kér.

Poutre, *f.* درك dirék, مرتك mérték, حاطل hatel, كريش kirich.

Poutrelle, *f.* مرتجك mértédjik.

*Pouvoir, *v. n. et a.* قادر اولمق kadir olmak, اقتداری اولمق iktidari olmak, الندن كلمك élindén guélmék, ايده بلمك édé bilmék.

Pouvoir, *m.* الدن كلمه éldén guélmé, قادرلق kaderlek, قدرت koudrét, طاقت takat; قوت kouvvét; وكالت vékialét.

Prairie, *f.* چاير tjayer, چمن tjumén.

Praticable, *a.* ايديلور édilir; قوللانلور koullaneler.

Praticien, *m.* اوكرنمش ايدرك édérék éuyrénmich.

Pratique, *a.* عملی améli, ايديجی édidji; — *f.* تعليم téalim, عمل amél, ادمان idman, قوللنمه

koullanma; مشتري muchtéri, آلشق alechek; — s. *pl.* حيله hilé, فن fénn (fénd).

Pratiquer, *v. a.* قوللنمق koullanmak, اشلمك ichlémék, عمل امك amél étmék; —, q. بريله قونشمق biriylé konouchmak.

Pré, *f.* چاير tjayer, جن tjumén.

Préalable, *a.* اوّل اولمجق évél oladjak.

Préambule, *m.* مقدمه moukaddémé.

Prébende, *f.* كليسا وقفندن ايراد kilsé vakefendan irad.

Précaire, *a. T.* رجا ايله النان ridja ilé alenan; * نا معلوم na malum.

Précaution, *f.* صاقنمه sakenma, كوزي اچقلق guéuzu atjeklek.

Précautionné, ée, *a.* كوزي اچق guéuzu atjek, صاقنيجي sakenedjé, صوكلى دوشنن sonounou duchunén.

Précautionner, *v. a.* contre qc. بريني بر شيدن صاقنمق birini bir chéydén sakenmak, saklamak; se —, *v. r.* كندويى صاقنمق kéndini sakenmak.

Précédemment, *ad.* اوّل الرو iléri, اوّل évél.

Précédent, te, *a.* الروكى iléri ki, اوّلكي évélki.

Précéder, *v. a.* الرو كمك iléri guitmék, اوكه كچمك éuné guétjmék.

Précepte, *f.* قانون kanoun; امر émr, حكم héukm, تنبيه témbih.

Précepteur, *m.* خواجه qhodja.

Prêche, *m.* وعظ vaz.

Prêcher, *v. a. et n.* وعظ ويرمك vaz vérmék; * اوكمك éuyunmék.

Prêcheur, *m.* واعظ vaïz.

Précieuse, *f.* كيمكي سون دلى قري guéyinméyi sévén déli kare.

Précieux, euse, *a.* قيمتلو keymétli, اغر بهالو agher pahale, اغر agher, ذي القيمت zil keymét; تقليد taklid, اويدرمه ouydourma.

Précipice, *m.* اوچرم outjouroum, كرداب guirdab.

Précipiter, *v. a.* يوقردن اشاغى يوارلق yokardan achaghe youvarlamak; * عجله ايتدرمك adjélé éttirmék.

Précis, se, *a.* لابد labid; قصه و آشكار kesa vé achkiar.

Précis, *m.* قصه مفهوم kesa méfhoum, خلاصه qhulasé.

Précisément, *ad.* البته él (hél)-bétté, لابد labid, مخصوص maqhsous.

Précision, *f.* دقتلولك dekkétlilik.

Précoce, *a.* طرفنده tourfanda; ار ér, پك اركن pék érkén; —, *f.* طرفنده كراس tourfanda kiraz.

Précocité, *f.* طرفندەلق tourfandalek.

Précompter, *v. a.* اشاغی وارمق achaghe varmak, چقرمق (hisabdan) tjekarmak.

Préconiser, *v. a.* *مدح ایتمك médh étmék.

Précurseur, *m.* الرو سکردیجی iléri séyirdidji, مژدمجی mujdédji.

Prédécesseur, *m.* الرو کچن iléri guétjén; کچمش کمسه guétjmich kimsé.

Prédestiner, *v. a.* تقدیر ایتمك takdir étmék.

Prédicateur, *m.* واعظ vaïz.

Prédication, *f.* وعظ ویرمه vaz vérmé.

Prédiction, *f.* غایب سویلمه ghayeb séuylémé.

*Prédire, *v. a.* غایب پشین الرو سویلمك ghayeb, péchin, iléri séuylémék.

Prédominer, *v. n.* اوست اولمق ust olmak, اوسته چقمق usté tjekmak.

Prééminence, *f.* اوستهلك ustélik.

Prééminent, te, *a.* اوستن ustun, اعلی aaléa.

Préexistant, te, *a.* اولدن اولان évéldén olan.

Préexistence, *f.* اولدن اوله évéldén olma.

Préface, *f.* مقدمه moukaddémé.

Préfecture, *f.* پاشالق pachalek.

Préférence, *f.* استنلك ustunluk, اوستهلك ustélik.

Préférer, *v. a.* اوستن طوتمق ustun toutmak.

Préfet, *m.* پاشا pacha, حاکم hakim, ویوده voyvoda.

Préfinir, *v. a. T.* وعده کسمك vadé késmék.

Préfix, xe, *a.* وعده کسلمش vadé késilmich, بللو bélli.

Préjudice, *m.* ضرر zarar, زیان ziyan.

Préjudiciable, *a.* ضررلو zararle, زیانلو ziyanle, مضر mouzerr.

Préjudicier, *v. n.* (à) ضررلو اولمق zararle olmak.

Préjugé, *m.* تفتیشسز اولان قیاس téftichsiz olan keyas.

Préjuger, *v. a.* ضانمق sanmak, سزمك sézmék.

se Prélasser, *v. r. fu.* حاضرلنمق hazerlanmak.

Prélat, *m.* باش پاپاز bach papaz.

Prélude, *m.* پیشرو pichrév (péchréf), تقسیم taksim.

Préluder, *v. n.* پیشرو چالمق péchréf tjalmak, تقسیم ایتمك taksim étmék.

Prématuré, ée, *a.* طرفنده tourfanda.

Prématurité, *f.* طرفندهلق tourfandalek.

Préméditer, *v. a.* اوّل اوّل دوشنمك évél duchunmék.

Prémices, *f. pl.* الك الك طوغان ilk doghan; طرفنده tourfanda.

Premier, ière, *a.* الك ilk, برنجی

birindji, اولنكی évélki, باش bach.

Premièrement, *ad.* الك اول ilk évél, اولا évéla, ابتدادن iptidadan.

Prémunir, *v. a.* contre qc. بر شیدن قوروموق صاقنمق bir chéydén koroumak, sakenmak.

Prenable, *a.* آلنور alener.

Prenant, te, *a.* اليجي aledje.

*Prendre, *v. a.* المق almak; قپمق kapmak; چالمق tjalmak; گیمك guéymék; ضبط ایتمك zabt étmék; اوستنه المق ustuné almak; اله گتورمك élé guétirmék; طوتمق toutmak; — *v. n.* الرو وارمق iléri varmak; ارتمق artmak; طوکمق donmak; *خوش کلمك qhoch guélmék; se —, *v. r.* à qc. بر شیه طوتمق bir chéyé toutounmak; اصیلوب قالمق aselep kalmak; یاپشمق yapechmak; — à ..., بشلامق bachlamak.

Preneur, *m.* euse, *f.* اليجي aledje; طوتیجی toutoudjou.

Prénom, *m.* اصل الك اد asel, ilk ad, کندو ادی kéndi ade.

Préoccupation, *f. v.* Préjugé.

Préoccuper, *v. a.* q. برینك عقلی چویرمك birinin aklene tjévirmék; se —, *v. r.* کندو عقلی چویرتمك kéndi aklene tjévirtmék.

Préopiner, *v. n.* فکرینی اول سویلمك fikrini évél séuylémék.

Préparatif, *m.* تدارك tédarik.

Préparer, *v. a.* حاضرلق hazerlamak, تدارك ایتمك کورمك tédarik étmék, guéurmék; se —, *v. r.* (pour à qc.) تدارکلنمك tédariklénmék, حاضرلنمق hazerlanmak.

Prépondérance, *f.* زیادهلك ziyadélik.

Prépondérant, te, *a.* اغرجه agherdja, زیادهجه ziyadédjé.

Préposé, *m.* باش bach, ناظر nazer.

Préposer, *v. a.* q. بر اشه برینی bir iché birini دکمك قومق dikmék, komak.

Prérogative, *f.* اوستنلك ustunluk, اوستهلك ustélik.

Près, *prp. et ad.* یاننده yanenda; یقین yaken; de —, *ad.* یقیندن yakendan, یقین yaken; *دقتلو dekkétli; cela —, *ad.* بوندن ماعدا بشقه boundan mada, bachka; à peu —, صانکه sanki.

Présager, *v. a.* اولدن بلدرمك évéldén bildirmék; سزمك sézmék.

*Prescrire, *v. a.* بیورمق bouyourmak.

Préséance, *f.* باش یر bach yér, صدر باشی sédir bache; کرسي kursi.

Présence, *f.* حضور houzour, اوك éun.

Présent, *m.* بخشيش baqhchich, هديه hédiyé, پيشكش péchkéch, برگذار bérguuzar, يادكار yadiguiar.

Présent, te, *a.* شيمديكى chimdiki; حاضر اولان hazer olan, موجود mévdjoud; à présent, *ad.* شيمدي chimdi.

Présentement, *ad.* شيمدي chimdi.

Présenter, *v. a.* صونمق sounmak, ويرمك vérmék; اوكه قومق éuné komak; se —, *v. r.* كورنمك guéurunmék, كندوبى كوسترمك kéndini guéustérmék; دقتلو ايو كورمك dekkétli, éyi guéurmék.

Préserver, *v. a.* (q. de qc.), صاقنمق sakenmak, صقلامق saklamak.

Président, *m.* باش (médjlisdé) bach.

Présider, *v. n. et a.* (à qc. *ou* q.) باشده صدرنده اوتورمق baehda, sédirdé otourmak, باش اولق bach olmak; اوكده طورمق éundé dourmak.

Présomption, *f.* ظن zann; كندوبى بكنمه kéndini béyénmé.

Présomptueux, euse, *a.* كندوبى بكنن kéndini béyénén.

Presque, *ad.* صانكه sanki, كبى guibi.

Presqu'île, *v.* Péninsule.

Pressant, te, *a.* بجد bédjid, مهم muhimm; زورلو zorlou, شديد chédid.

Presse, *f.* غلبه‌لك ghalébélik (kalabalek); صنكنه ménguéné, جندره djéndéré; بصغى basghe; بر نوع شفتالو bir névï chéftali.

Pressé, ée, *p. et a.* غلبه ghalébé (kalaba); عجله adjélé.

*Pressentir, *v. a. et n.* اوزلدن طوبمق éviéldén douymak; * ارايوب صورمق arayeb sormak.

Presser, *v. a.* صقمق sekmak, قصدرمق kestermak, قصمق kesmak, صقدرمق sektermak, بصمق basmak; منكنه‌يه قومق ménguénéyé komak; ثقلت ويرمك seklét vérmék; زورلمق zorlamak, زور ايتمك ويرمك zor étmék, vérmék; عجله ايتمك adjélé étmék; *q. برينك بوغازينه طورمق birinin boghazena dourmak; — *v. n.* عجله ايتمك adjélé étmék; تيز چابق اولق téz, tjapek olmak; شدتلو اولق chiddétli olmak; — *v. r.* صقلمق sekelmak, كندوبى صقمق kéndini sekmak; تيز اولق téz olmak.

Presseur, *m.* منكنه‌جي ménguénédji.

Pressier, *m.* بصه‌جى basmadje.

Pression, *f.* بصه basma.

Pressis, *m.* صقلمش صو sekelmech sou.

Pressurer, *v. a.* صقمق (uzum) sekmak.

Prestance, *f.* هيبت héybét.

Preste, *a. ad.* prestement, *ad.* تيز téz, چابق tjapek.

Prestesse, *f.* چابقلق tjapeklek.

Prestige, *m.* حقّه‌بازلق hokkabazlek, چابقلغی ال él tjapekleghe.

Prestolet, *m. fa.* اشاغی پاپاز achaghe papaz.

Présumer, *v. a. et n.* ظـن ايتمك zann étmék, اوممق oummak.

Présupposer, *v. a.* طوتمق toutmak; présupposé que ... طوت قو طوتالم قويالم كه tout, ko, toutalem, koyalem ki.

Présure, *f.* پينير مايه‌سی péynir mayase.

Prêt, *m.* اودنج ويرمه éudundj vérmé; اودنج ويرلان éudundj vérilén; — gratuit, تكري اودنجی tanre éudundju.

Prêt, te, *a.* حاضر hazer.

Prétantaine, *f. fa.* courir la —, هـر طـرفی طولاشمق hér tarafe dolachmak.

Prétendre, *v. a. et n.* استمك istémék, طلب ايتمك talab étmék; فكري ايات بصمق ayak basmak; فكري اولمق fikri olmak.

Prétendu, ue, *a.* صايلور sayeler, ad ilé; — *m.* گويكو guéuyéguu (guuvéyi); — *f.* گلين guélin.

Prétention, *f.* طلب talab.

Prêter, *v. a.* اودنج ويـرمـك éudundj vérmék; * ويـرمـك vérmék; عريتی ويرمك ariyéti (éyréti) vérmék; — serment, يمين ايتمك yémin étmék; — *v. n.* قـويويرلمك koyvérilmék, گوشه‌مك guévchémék; se — *v. r.* (à) يايلمق yayelmak; راضي اولمق razi olmak; كندو بی حاضرلمق kéndini hazerlamak.

Prêteur, *m.* قاضی kade, صو باشی sou bache.

Prêteur, *m.* euse, *f.* اودنج عريتی éudundj, aryéti (éyréti) véridji.

Prétexte, *m.* بهانه béhané (mahana).

Prétexter, *v. a.* بهانه بولمق ايتمك béhané (mahana) boulmak, étmék; اورتمك éurtmék.

Prêtre, *m.* پاپاز papaz, كشيش kéchich.

Preuve, *f.* تجربه tédjrubé, دليل délil, اثبات isbat; امتحان imtihan.

*Prévaloir, *v. n.* (à, sur) اوسـت اوستن اولمق ust, ustun olmak; se —, *v. r.* (de qc.) فايده‌لنمك faydalanmak.

Prévaricateur, *m.* بورجنی اونودان bordjounou ounoudan, حقيقتسز hakekétsiz.

Prévariquer, *v. a.* حقّه و بـورجـه hakka vé bordja مخالف اشلمك mouqhalif ichlémék.

Prévenance, *f.* عزت اکرام izzét ikram.

Prévenant, te, *a.* خاطر شناس qhater chinas.

*Prévenir, *v. a.* (q. qc.) قرشو كلمك karche guélmék; اوّل كلمك évél guélmék; برينك فكرني چلمك birinin fikrini tjélmék.

Prévention, *f.* تعتيشسز اولان قياس téftichsiz olan keyas.

Prévenu, ue, *p. et a.* فكري چويرلمش fikri tjévirilmich.

Prévision, *f.* مقدر moukaddér, تقدير خدا takdiri qhuda.

*Prévoir, *v. a.* اوّلدن كورمك évéldén guéurmék, طويمق douymak.

Prévôt, *m.* باش bach, صدرده اوتوران sédirdé otouran, ناظر nazer, ضابط zabit; باش پاپاز bach papaz; صو باشي sou bache.

Prévoyance, *f.* كوزي اچقلق guéuzu atjeklek, صاقنمه sakenma.

Prévoyant, te, *a.* اوّلدن كورن évéldén guéurén, كوزي اچق guéuzu atjek.

Prier, *v. a.* (q. de), يلوارمق yalvarmak, رجا ايتمك ridja étmék; دعوت ايتمك davét étmék; دعا ايتمك doua étmék.

Prière, *f.* رجا ridja, دلك dilék, استك isték; دعا doua.

Prieur, *m.* رهبان باشي rouhban bache.

Primauté, *f.* باش ير bach yér, صدر باشي sédir bache; اوستدلك ustélik; *T.* الك الك ilk éllik.

Primer, *v. a. et n.* * الرو كچمك iléri guétjmék, اشمق achmak; الك ال اولمق ilk él olmak.

Primerole, Primevère, *f.* ايلو قولاغي aye koulaghe (ot).

Primeur, *f.* طرفندملق tourfandalek.

Primitif, ive, *a.* اوّلكي évélki.

Primò, *ad.* اوّلا évéla.

Primogéniture, *f.* الك اولادلق ilk évladlek.

Primordial, le, *a.* اوّلكي évélki.

Prince, *m.* بك béy, خان qhan, شهزاده chéhzadé.

Principal, le, *a.* اصل asel, بللو باشلو bélli bachle, باشلو bachle.

Principal, *m.* باشلو شي bachle ché; اصل اقتضالوسي asel iktizalese; سرمايه sérmayé; اغا agha, چوربجي tjorbadje; مكتب ناظري mékteb nazere.

Principalement, *ad.* باشلوجه bachledja.

Principalité, *f.* ناظرلق nazerlek.

Principauté, *f.* بكلك béylik.

Principe, *m.* باش bach, اوّل évél, بشلنغيج bachlanghedj; اصل asel, تمل témél.

Printanier, ère, *a.* بهار bahar ...

Printemps, *m.* بهار الك ilk bahar, الك يار ilk yaz, بهار bahar.

Priorat, *m.* رهبان باشيلق rouhban bachelek.

Priorité, *f.* الرولك ilérilik; اوستەلك ustélik.

Pris, se, *p. et a.* آلنمش alenmech; bien —, بچملو bitjimli.

Prise, *f.* طوتمه toutma, طوتش toutouch, آلش alech; يغمه yaghma, طويم doyoum; قلب koulp, صاپ sap; قوجق قوجغه كچمه koudjak koudjagha guitmé.

Prisée, *f.* پها كسمه بچمه paha késmé, bitjmé; نرغ nargh.

Priser, *v. a.* پها بچمك كسمك baha bitjmék, késmék; نرغ ويرمك nargh vérmék; * عزّت ايتمك izzét étmék.

Priseur, *m.* تخمينجى taqhmindji, اهل قبله éhlï keblé.

Prison, *f.* حبس habs; زندان zendan.

Prisonnier, *m.* ère, *f.* حابس hapis, حبس اولان haps olan.

Privation, *f.* محروملق mahroumlouk; اولمه olmama.

Privauté, *f.* يارانلق yaranlik.

Privé, *m.* كنيف kinif (kénéf), ايالق يولى ayak yolou.

Privé, ée, *a.* منصبسز mansebsez; گزلو guizli; ياران yaran; مظلوم mazlem; محروم mahroum.

Priver, *v. a.* (q. de qc.) محروم ايتمك قومق mahroum étmék, komak.

Privilège, *m.* برات bérat.

Privilégié, ée, *a.* براتلو bératle.

Prix, *m.* بها baha, paha, قيمت keymét, دكر déyér; au — de, اكا بقرق ona bakarak.

Probabilité, *f.* احتمال ihtimal.

Probable, *a.* عقله يقين akela yaken.

Probation, *f.* امتحان imtihan.

Probité, *f.* طوغرولق doghroulouk, عرض اهلولك erz éhlilik.

Problème, *m. T.* مسئله mésélé, مشكل muchkul.

Procédé, *m.* طورانش davranech.

Procéder, *v. n.* طوغمق doghmak, قوپمق kopmak; طورانمق davranmak, عمل حركت ايتمك amél, harékét étmék.

Procès, *m.* دعوا dava; دعوا كاغدلرى dava kiahatlare.

Procession, *f.* طواف tavaf, آلاى alay.

Prochain, ne, *a.* گلجك guélédjék, الك اللك ilk guélén, يقين yaken; —, *m.* اك يقينى én yakene.

Prochainement, *ad.* يقينده yakenda.

Proche, *a. prp. ad.* يقين yaken, يانده yanenda, يقيندن yakendan; — *s. m. pl.* يقين خصلر yaken qhesemlar, اقربا akraba.

Proclamation, *f.* ندا nida; ندا كاغدي nida kiaghede.

Procommissaire, *m.* مباشر وكيلى moubacher vékili.

Proconsul, *m.* نايب nayeb.

Procréer, *v. a.* طوغرمق doghourmak.

Procurateur, *m.* وكيل vékil.

Procuration, *f.* وكالت vékialét; وكالت كاغدي vékialét kiaghede.

Procurer, *v. a.* اليويرمك alevérmék; يوله كتورمك yola guétirmék.

Procureur, *m.* متولّى mutévélli; وكيل vékil; وكيل خرج (manasterda) vékil qhardj.

Prodigalité, *f.* اسرافجيلق israfdjelek.

Prodige, *m.* حكمت hikmét, عجايب شى adjaïb chéy.

Prodigieux, euse, *a.* عجايب adjaïb, هيبتلو héybétli.

Prodigue, *a. m. f.* اسرافجي israfdje, مسرف musrif.

Prodiguer, *v. a.* اسراف ايتمك israf étmék, چورتمك tjurutmék.

Production, *f.* طوغرمه doghourma, وجوده كتورمه vidjoudé guétirmé; محصول mahsoul.

*Produire, *v. a.* طوغرمق doghourmak; وجوده ميدانه كتورمك vidjoudé méydana guétirmék; كتورمك guétirmék; ويرمك vérmék; ايجاد پيدا ايتمك idjad, péydah étmék; *T.* ايتمك (hisabda) étmék.

Produit, *m. T.* محصول mahsoul.

Profaner, *v. a.* مردارلق mourdarlamak.

Proférer, *v. a.* تلفّظ ايتمك télaffouz étmék.

Professer, *v. a.* اقرار ايتمك ikrar étmék; صنعت اشلمك sanat ichlémék; اوكرتمك éuyrétmék, مدرّسلك ايتمك mudérrislik étmék.

Professeur, *m.* مدرّس mudérris.

Profession, *f.* شهادت chéhadét; اقرار ikrar; عهد ahd; صنعت sanat, ايش ich; حال hal.

Professorat, *m.* مدرّسلك mudérrislik.

Profit, *m. T.* كار kiar, قزانج kazandj, فايده fayda.

Profitable, *a.* فايدهلو faydale, كارلو kiarle.

Profiter, *v. n.* قزانمق kazanmak, كار ايتمك kiar étmék; de qc. فايدهلنمك faydalanmak; فايدهلو faydale olmak; اولمق artmak, آرتمق tjoghalmak.

Profond, de, *a.* دريك dérin.

Profondeur, *f.* دريكلك dérinlik.

Profusément, *ad.* مسرفلكله musrifliklé.

Profusion, *f.* بركت bérékét; اسراف israf.

Progrès, *m.* الرولمه ilérilémé.

Progression, *f.* كيدش guidich.

Prohiber, *v. a. T.* يطاق ايتمك yassak étmék.

Prohibition, *f. T.* يطاق yassak.

Proie, *f.* يغما yaghma.

Projection, *f. T.* آتش atéch; دوكمه déukmé; رسم résm.

Projet, *m.* رسم résm, اورنك éurnék.

Projeter, *v. a.* رسمني اورنكني ياپمق résmini, éurnéyini yapmak; نيت ايتمك niyét étmék.

Prolixe, *a.* مفصل moufassal.

Prolixité, *f.* اوزونلق ouzounlouk, مفصللق moufassallek.

Prologue, *m.* مقدمه moukaddéma.

Prolongation, *f.* اوزاتمه ouzatma.

Prolonger, *v. a.* اوزاتمق ouzatmak.

Promenade, *f.* گزمه guézmé, سير séyr; گزمك يري guézédjék yér, سير يري séyr yéri.

Promener, *v. a.* گزمكه گوترمك guéuzméyé guéuturmék; se— *v. r.* گزمكه سيره گتمك guézméyé, séyré guitmék.

Promenoir, *m.* سير يري séyr yéri.

Promesse, *f.* اقرار ekrar, وعد vad, امضا imza; عهد ahd.

* Promettre, *v. a.* سوز ويرمك séuz vérmék, وعد اقرار ايتمك vad, ekrar étmék; عهد ايتمك ahd étmék; se —, *v. r.* اوممق oummak, بكلمك béklémék.

Prominence, *f.* چقمه tjekma, سوندرمه sundurmé.

Promontoire, *m.* بورن بورون bouroun, طاغ بورنی dagh bournou.

Promoteur, *m.* الرو يورديجی iléri yurududju, تمشيتجی témchiyétdji.

Promotion, *f.* تمشيت témchiyét.

* Promouvoir, *v. a.* قالدرمق kaldermak, الرو يورتمك iléri yurutmék, تمشيت ويرمك témchiyét vérmék.

Prompt, te, *a.* چابق tjapouk, تيز téz, حاضر hazer; تتيز titiz.

Promptitude, *f.* چابقلق tjapeklek; تتيزلك titizlik.

Promulguer, *v. a.* دللال چغرتمق téllal tjaghertmak, شايع ايتمك chay étmék.

Prône, *m.* وعظ vaz.

Prôner, *v. a. et n.* وعظ ويرمك vaz vérmék; پك مدح ايتمك pék médh étmék.

Prononcer, *v. a.* تلفظ ايتمك télaffouz étmék, سويلمك séuylémék; سجل كسمك sidjill késmék; وعظ ويرمك vaz vérmék.

Prononciation, *f.* تلفظ télaffouz; سجل sidjill.

Pronostic, *m.* اولدن سويلمه évéldén séuylémé, طويرمه douyourma.

Pronostiquer, *v. a.* اولدن سويلمك évéldén séuylémék, غايب سويلمك ghayeb séuylémék.

Propager, *v. a.* ياييق yaymak, طاغمق daghetmak; se —, *v. r.* يايلمق yayelmak, طاغلمق daghelmak.

Propension, *f.* ميل méyl.

Prophète, *m.* پيغامبر péyghambér; le-Mahométain رسول résoul.

Prophétie, *f.* پيغامبرلك péyghambérlik.

Propice, *a.* صنايتلو inayétli.

Propolis, *f. T.* پيربولى pirébolou.

Proportion, *f.* مناسبت minasibét; اندام éndam, ياقشق yakechek.

Proportionné, ée, *a.* مناسب minasib, اندامله éndamle; bien —, پك دلبر pék dilbér.

Proportionnément, *ad.* بقرق bakarak, حدنجه haddindjé.

Proportionner, *v. a.* (qc. à qc.), بر شيه اويدرمق bir chéyé ouydourmak, مناسب ايتمك minasib étmék.

Propos, *m.* جواب djévab, كلام kélam, مسئله mésélé, مشكل muchkul, قصد kasd; تدبير tédbir; à — *ad.* تمام وقتنده tamam vaktenda; ياقشقلو yakechekle, مناسب minasib; هه كرچك hé guértjék, بكا بق bana bak; hors de —, mal à —, *ad.* وقتسز vaketsez; à tout —, *ad.* دائما dayema; هر شيده hér chéydé.

Proposer, *v. a.* اوكه قومق éuné komak, تكليف عرض ايتمك téklif, arz étmék; se —, *v. r.* قصد مراد ايتمك kasd, murad étmék, édinmék.

Proposition, *f.* اوكه قومه éuné koma; كلام kélam; قياس keyas.

Propre, *a.* اوز éuz, كندو kéndi, خاص qhass, اصل asl; مخصوص maqhsous, مناسب minasib; ينه او yiné (guéné) o; تميز témiz; — *m.* خاصيت qhasiyét; — *s. pl.* كندو مالى ملكى kéndi mali, mulku.

Propret, ette, *m. f. fa.* كيمه قوشانمه سون guéyinmé kouchanma sévén.

Propreté, *f.* تميزلك témizlik, پاكلك paklik.

Propriétaire, *m. et f.* صاحب مال ملك صاحبى sahib, mal, mulk sahibi.

Propriété, *f.* كندو مالى kéndi mali; خاصيت qhasiyét; اصل معناسى asel manaase.

Proroger, *v. a. T.* اوزاتمق ouzatmak.

*Proscrire, *v. a.* برينى خور طويرمق birini qhor douyourmak, باشى بكلك مالى يغما ديمك bache béylik mali yaghma démék; سورمك surmék.

Prose, *f.* نثر nésr.

Prosélyte, *m. et f.* يكى دونن (diné) yéni déunén.

Prospère, *a.* صنايتلو inayétli, اويغون ouyghoun.

Prospérer, *v. a.* بختلو ايتمك baqhtlo étmék, راست كتورمك rast gué-tirmék.

Prospérité, *f.* اقبال ikbal, راسات rasat, بختلولق baqhtlelek.

se Prosterner, *v. r.* ياغنه دوشمك ayaghena duchmék, ياغنى ايتمك ayaghene étéyini éupmék.

Prostituée, *f.* روسپيسي روقاق zo-(so) kak rospousou.

Prostituer, *v. a.* باشدن چقرمق bachdan tjekarmak, زنپاره‌لكه روسپيلكه آلشترمق zémparéliyé, rospoulougha alechtermak.

Protecteur, *m.* trice, *f.* صقلايجي saklayedje, قوروييجى korou-youdjou, ارقه arka.

Protection, *f.* حمايت himayét, ارقه arka.

Protester, *v. a. et n.* اقرار تقرير ايتمك ekrar, takrir étmék.

Protocole, *m.* سجل sidjill, كتوك kutuk.

Prototype, *m.* قالب kalep, اورنك éurnék.

Proue, *f. T.* كمينك باشى guémi-nin bache.

Prouver, *v. a. et n.* اثبات ايتمك espat étmék.

Provende, *f.* ذخيره zaqhiré (zah-ré); يم yém; چودار قرشق بغداي tjavdar karechek boughday.

*Provenir, *v. n.* چقمق tjekmak, كلمك guélmék, قوپق kopmak, حاصل صادر اولق hasel, sader olmak.

Provenu, *m.* كلور guélir, محصول mahsoul, حاصل hasel, ايراد irad.

Proverbe, *m.* ضرب مثل zarbï mésél, دييش déyich, اتالردن قاله سوز atalardan kalma séuz; ce la a fait —, ضرب مثل اولش zarbï mésél olmouch, ديمشلر démichlér.

Providence, *f.* تقدير takdir.

Provigner, *v. a.* طالدرمه ايتمك dalderma étmék; *v. n.* *ارتمق artmak.

Province, *f.* سنجاق sandjak, ايالت éyalét.

Proviseur, *m.* متولى mutévélli.

Provision, *f.* ذخيره zaqhiré (zah-ré), تدارك tédarik; قسيونلق komisionlouk, قلميه kalémiyé.

Provoquer, *v. a.* ميدان ميدانه اوقق méydan, méydana okoumak; قندرمق kendermak.

Proximité, *f.* يقينلق yakenlek; يقين خصملق yaken qhesemlek, اقربالق akrabalek.

Prude, *a. f.* يوردامله yordamle.

Prudence, *f.* اوصلولق ousloulouk, عقل akel, عقللولق akellelek, صايغى sayghe.

Prudent, te, *a.* اوصلو ouslou, عقللو akelle, صايغيلو sayghele.

Prune, *f.* اریك érik.

Pruneau, *m.* اریك قوروسی érik kourousou.

Prunelaie, *f.* اریكلك ériklik.

Prunelle, *f.* كوزكم guéuyém; كوز بیكی guéuz bébéyi.

Prunier, *m.* اریك اغاجی érik aghadje.

Prurit, *m.* كجك guidjik.

Psaltérion, *m.* قانون kanoun, صانتور santour.

Psaume, *m.* زبور zébour.

Puant, te, *a.* قوقر kokar.

Puanteur, *f.* فنا قوقو féna kokou.

Puberté, *f.* بلوغیت buloughiyét.

Public, ique, *a.* آشكاره ach (éch)-kiaré; بللو bélli.

Public, *m.* خلق qhalk; en —, *ad.* آشكاره ach- (éch) kiaré.

Publicain, *m.* گومرگجی guéumrukdju.

Publicité, *f.* آشكارهلك ach (éch)-kiarélik.

Publier, *v. a.* بیان آشكاره ایتمك béyan, ach- (éch) kiaré étmék, عالمه طویرمق alémé douyourmak; چقرمق tjekarmak.

Puce, *f.* پیره piré.

Puceau, *m.* قز اوغلان قز (érkék) kez oghlan kez, بكر bikir.

Pucelage, *m.* بكرلك bikirlik.

Pucelle, *f.* قز اوغلان قز (dichi) kez oghlan kez, باكره bakiré.

Pudeur, *f.* اوتانمه outanma, عار *ou* آر ar, حجاب hidjab.

Pudibond, de, *a.* اوتانغن outanghan.

Pudicité, *f.* پاكلك paklik, عصمت esmét, ادبلولك édéblilik.

Pudique, *a.* پاك pak, اهل عفّت éhlï effét, ادبلو édébli.

* Puer, *v. a. et n.* فنا قوقق قوقمق féna kokmak, kokoutmak, قوقق kokmak.

Puérilité, *f.* چوجقلق tjodjouklouk.

Pugilat, *m.* یمروقلشمه youmroukla chma.

Puîné, ée, *a.* صكره طوغان sonra doghan, كچوك kutjuk.

Puis, *ad.* صكره sonra (soghra), صكرهدن sonradan.

Puisard, *m.* قویو kouyou.

Puiser, *v. a. et n.* صو چكمك sou tjékmék; صو المق (guémi) sou almak.

Puisque, *ad.* چونكه tjunki, زیرا zira.

Puissance, *f.* قدرت koudrét, قوّت kouvvét, طاقت takat, كوچ guudj, اقتدار iktidar.

Puissant, te, *a.* قادر kader, قوّتلو kouvétli; قوی kavi, زورلو zorlou; كوجی یتشور guudju yétichir.

Puits, *m.* قویو kouyou, صو قویوسی sou kouyousou.

Pulicaire, *f.* پیره اوتی piré otou; fièvre —, حصبهلو حمّا haspale humma.

Pulluler, *v. n.* چوغلمق tjoghalmak.

Pulmonaire, *a.f.* اق جگره متعلق ak djiyéré mutaallik; — *f.* جگر اوتی djiyér otou.

Pulmonie, *f.* اق جگر یارمسی ak djiyér yarase.

Pulmonique, *a.* اق جگری یارملو ak djiyéri yarale.

Pulpe, *f.* یمش اتی yémich éti; اغاج اوزی aghadj éuzu.

Pulsation, *f.* نبض اتمه‌سی nabz (namz) atmase.

Pulverin, *m.* اغزلق باروت aghezlek barout; باروت قباغی barout kabaghe.

Pulvériser, *v. a.* توز ایتمك toz étmék; * یوف ایتمك youf étmék.

Punais, se, *a. m. f.* بورنی قوقان bournou kokan.

Punaise, *f.* تخته بیتی taqhta biti.

Punaisie, *f.* فنا بورن قوقوسی féna bouroun kokousou.

Punch, *v.* Ponche.

Punir, *v. a.* جزاسن ویرمك djézasen vérmék, حقندن کلمك hakkendan guélmék, غضب ایتمك ghazéb étmék.

Punissable, *a.* غضبه لایق ghazébé layek.

Punition, *f.* جزا ویرمه djéza vérmé; جزا djéza, غضب ghazéb.

Pupillarité, *f.* یتیملك yétimlik.

Pupille, *m. et f.* یتیم yétim.

Pupille, *f.* گور ببکی guéuz bébéyi.

Pupitre, *m.* پیش تخته pich (péch)-taqhta, چکمجه tjékmédjé.

Pur, re, *a.* تمیز témiz, پاك pak, صافی safi; صالت salt, یالکز yalenez.

Pureté, *f.* تمیزلك témizlik, پاکلك paklek, صافیلك safilik.

Purgatif, ive, *a.* سوردریجی surdurudju.

Purgation, *f.* تمیزلمه témizlémé, سوردرمه surdurmé; — s. *pl.* حیض hayez.

Purgatoire, *m.* اعراف aaraf.

Purger, *v. a.* تمیزلمك témizlémék; تمیز پاك ایتمك paklémék, پاکلمك témiz, pak étmék; سورمك (iladj) surmék; لینت ویرمك liynét vérmék; se —, *v. r.* تمیزلنمك témizlénmék; کندوبی پاکه کندینی چقرمق kéndini paka tjekarmak.

Purifier, *v. a.* تمیزلمك témézlémék, طورلتمق douroultmak.

Purpurin, ne, *a.* آل al.

Purulent, te, *a.* اریکلو irinli.

Pus, *m.* اریك irin.

Pusillanime, *a.* یورکسز yuréksiz, قورقاق korkak.

Pusillanimité, *f.* یورکسزلك yuréksizlik, قورقاقلق korkaklek.

Pustule, *f.* چبان tjeban, قبارجق kabardjek.

Putain, *f.* روسپی ros- (oros) pou.

Putanisme, *m.* روسپیلق rospoulouk.

Putasserie, *f.* زنپارملك zémparélik.

Putassier, *m.* زنپاره zémparé.

Putatif, ive, *a.* صانلان sanelan.

Putois, *m.* بر نوع فنا قوقولو سکسار bir névï féna kokoulou sansar.

Putréfaction, *f.* چورمه tjurumé.

Putréfait, te, *a.* چورمکه بشلامش tjuruméyé bachlamech.

Putréfier, *v. a.* چورتمك tjurutmék; se —, *v. r.* چورمك tjurumék.

Putride, *a.* چوریك tjuruk, چورمش tjurumuch.

Pygmée, *m. f.* جوجه djudjé.

Pyramide, *f.* دکلو طاش dikili tach.

Pyrèthre, *m.* نزله اوتی nouzla otou.

Pyrite, *f.* چقمق طاشي tjakmak tache.

Pyrrhonien, enne, *a. m. f.* شپهلنن chuphélénén.

Pyurie, *f.* اریك ایشه irin ichémé.

Q.

Quadragénaire, *a.* قرق یاشنده اولان kerk yachenda olan, قرقلق kerklek.

Quadrangulaire, *a.* دورت کوشه‌لو déurt kéuchéli.

Quadrille, *f.* اتلو بلوکی atle béuluyu.

Quadrisyllabe, *a.* دورت هجألو déurt hédjéli.

Quadrupède, *a. m.* دورت ایاقلو déurt ayakle.

Quadruple, *a. m.* دورت قات déurt kat.

Quadrupler, *v. a.* دورت قات ایتمك déurt kat étmék; — *v. n.* دورت قات اولق déurt kat olmak.

Qualifié, ée, *a.* ادي بللو ade bélli.

Qualifier, *v. a.* (q. qc. de . . .), اسم و رسیله سویلمك ism ou résmiylé séuylémék.

Qualité, *f.* نیجه‌لك nidjélik, صفت sefat, یرادلش yaradelech, کیفیت kéyfiyét; حال hal.; عنوان unvan.

Quand, *ad. et c.* قچانکی katjanki; مکر مکر méyér; مکر که méyér ki.

Quanquan, *m.* یایغره yayghara.

Quant, *prp.* — à lui, انی دیرسك onou dérsén.

Quantes, *a. f. pl.* toutes et — fois, toutes fois et —, هر قچان که hér ka-(ha) tjan ki.

Quantième, *a.* قاچنجی katjendje; تاریخ tariqh.

Quantité, *f.* مقدار mekdar, قدر kadar, نه قدر اولدیغی né kadar oldoughou.

Quarantaine, *f.* قرق kerk . . ., بیوك پرهیز béuyuk périz; *T.* نظارت nazarét.

Quarante, *a.* قرق kerk.

Quarantième, *a.* قرقنجی kerkendje.

Quart, *m.* چيرك tjéyrék, ربع roub (ouroub).

Quart, te, *a.* دوردنجی déurdundju.

Quartaine, *a. f. fa.* fièvre —, دورت گونلك اسمه déurt guunluk setma.

Quarte, *f.* بر نوع اولچی bir névi éultju.

Quarteron, *m.* چيرك لودره tjéyrék lodra; يكرمی بش دانه yirmi béch dané.

Quartier, *m.* چيرك tjéyrék; محلّه mahéllé; قوكشولق komchoulouk; اطراف étraf; اوردو ordou; صفو afv; à —, *ad.* بر طرفه bir tarafa; *pl.* كوبك guéubék.

Quartier-mestre, *m.* قوناقجي باشی konakdje bache.

Quasi, *ad. fa.* صانكه sanki, گويا guéuya, گبی guibi, بياغی bayaghe.

Quatorze, *a.* اوندورت ondéurt.

Quatorzième, *a.* اون دوردنجي on déurdundju.

Quatre, *a. m.* دورت déurt.

Quatre-vingt, *a.* سكسان séksan (séksén).

Quatre-vingt-dix, *a.* طقسان doksan.

Quatre - vingt - dixième, *a.* طقسانجی doksanendje.

Quatre-vingtième, *a.* سكسانجی séksanendje (séksénindji).

Quatrième, *a. m.* دوردنجي déurdundju; دورت پايی déurt paye; دوردنجي قات déurdundju kat.

Quatriennal, le, *a.* دورت ياشنده déurt yachenda.

Que, *pr. et c.* كه انی onou ki; نيچون كه nitjin ki; قچانكه ka-(ha) tjanki; كه ki; زيرا zira; اندن برو ondan béri.

Quel, elle, *pr.* قنغيسي kan-(han) ghese, نجه nidjé.

Quelconque, *pr.* هر نه كم ايسه hér né, kim isé, olourssa; ne —, هيچ بر hitj bir.

Quellement, *ad. fa.* tellement —, شويله بويله chéuylé béuylé, اورتا بابت orta babét.

Quelque, *pr.* بر bir, بر قاچ bir katj, بعضي baze; — ... que, هر نه ... بويله دی hér né ... béuylé dé ...; — chose, براز شی biraz chéy; — part, بر يانه طرفه bir yana, tarafa; — *ad.* تخمينا taqhmina.

Quelquefois, *ad.* بعضی baaze, بعضی كره baze kéré.

Quelqu'un, ne, *pr.* بر كمسه bir kimsé, بري biri; *pl.* بر قاچی bir katje.

Qu'en dira-t-on, *m.* الاقرديسي él lakerdese.

Quenotte, *f. fa.* چوجق ديشي tjodjouk dichi.

Quenouille, *f.* روكه réuké (éuréké).

Querelle, *f.* چكش tjékich, نزاع

niza, غوغا ghavgha (kavgua), دوكش déuyuch; دعوا dava.

Quereller, *v. a.* چكشمك tjékichmék, غوغا نزاع ايتمك kavgua, niza étmék, دوكشمك déuyuchmék.

Querelleur, euse, *a. m. f.* غوغاجى ghavghadje (kavguadje).

Quérir, *v. a.* aller —, چغرمق tjaghermak, گتورمك guétirmék.

Questeur, *m.* خذينه‌دار qhaziné(hazna) dar.

Question, *f.* سؤال sual, مسئله mésélé; *T.* اسكنجه iskéndjé.

Questionnaire, *m.* اسكنجه‌جى iskéndjédji.

Questionner, *v. a.* مسئله سؤال صورمق mésélé, sual sormak.

Questure, *f.* خذينه‌دارلق qhazinédarlek.

Quête, *f.* ارامه arama, ايزله izlémé; صدقه طوپلمه sadaka toplama.

Quêter, *v. a. et n.* ايزلمك izlémék, ايزينى ارامق izini aramak; صدقه ديوشرمك sadaka dévchirmék, دلنمك dilénmék.

Queue, *f.* قويرق kouyrouk; صاپ sap (otlaren), اوج oudj, صوك son; بلياردكنكى bilyard déyénéyi; بلكو طاشى biléyi tache; ارد اتك ard étek; فچى (200 okkalek) fetje; عسكرك اردى askérin arde.

Qui, *pr.* او كه o ki; كم كه kim ki.

à Quià, *fa.* être —, جواب ويرممز اولمق djévab véréméz olmak; mettre q. —, برينى اسكات ايتمك birini iskiat étmék.

Quiconque, *pr.* هر بر hér bir, هر كم كه hér kim ki.

Quidam, *m.* Quidane, *f. T.* فلان كمسه filan kimsé.

Quiétude, *f.* راحت rahat, راحتلك rahatlek, صفاى خاطر séfaï qhater.

Quignon, *m. fa.* ايمك بيوك پارچه béuyuk partja ékmék.

Quille, *f.* اوين قازقلرى oyoun kazeklare; بيوك دمردن سكل béuyuk démirdén siyil.

Quinaud, de, *a. fa.* اوتانمش outanmech.

Quincaille, *f.* خردەوات qhourdavat.

Quincaillier, *m.* خردەواتجى qhourdavatdje.

Quine, *m. T.* دو بش du béch.

Quinquagénaire, *a.* للى ياشنده élli yachenda; — *m.* للىلك éllilik.

Quinquennal, *a.* للى يللق élli yellek.

Quinquina, *m.* قنا قنا kena kena.

Quint, *a.* بشنجى béchindji; — *m.* بش پايك بري béch payen biri.

Quintal, *m.* قنطار kantar.

Quinteau, *m.* دمت يغنى démét yeghene.

Quinte, *f.* بر مقام bir makam;

بر نوع بيوك كمانه bir névi béuyuk kémané; ضيق نفسلو اوكسرك dek néfésli éuksuruk.

Quinte-feuille, *f.* بش پارمق béch parmak (ot).

Quintessence, *f.* زبده zubdé.

Quinteux, euse, *a.* كندو عقلن بسكن kéndi aklen béyénén, عجايب adjayib.

Quintuple, *a. m.* بش قات béch kat.

Quinzaine, *f.* بر اونبش bir onbéch.

Quinze, *a.* اون بش on béch; —, *m.* اون بشنجي on béchindji; اونبشلك onbéchlik.

Quinzième, *a.* اون بشنجي on béchindji; — *m.* اونبش پايك بري onbéch payen biri.

Quittance, *f.* ابرا كاغدي ibra kiaghede.

Quitte, *a.* ازاد azad, اودنمش édénmich; بورجسز bordjsouz; être — à —, الوب ويرمجك قالمق alep vérédjék kalmamak.

Quitter, *v. a.* براقق berakmak, قومق komak, قويويرمك koyvérmék; واز گچمك كلمك vaz guétjmék, guélmék; ازاد ايتمك azad étmék, قورتارمق kourtarmak, بورجني اودمك bordjounou édémék.

Qui-va là, qui vive? كم در او kim dir o.

Quoailler, *v. n.* قويرق صللامق kouyrouk sallamak.

Quoi, *pr.* اوكه o ki, نه né; de —, نه دن nédén, نه ايچون né itjin, اوزرينه uzériné; — *m.* اقجه akdjé.

Quoique, *c.* چونكه tjunku, گرچك كه guértjék ki; فرضا faraza.

Quolibet, *m.* لطيفه مناسبتسز minasibétisiz latifé.

Quote, *a.* — part. هر كسك پايي hér késin paye.

Quotidien, enne, *a.* هر گونلك گونكي hér guunluk, guunku.

Quotité, *f.* پاي pay, حصه hissé.

R.

Rabâchage, *m. fa.* صق تكرارلمه sek tékrarlama.

Rabâcher, *v. n. fa.* دايما تكرارلمق dayema tékrarlamak.

Rabais, *m.* اشاغي وارمه achaghe varma.

Rabaisser, *v. a.* الجقلتمق altjaklatmak, اشاغي ايتمك achaghe étmék; اشاغي وارمق achaghe varmak, ايندرمك éndirmék; مظلوملتمق* mazleimlatmak; — *v. n.* اوجزلنمق oudjouzlanmak.

Rabat, *m.* بوغازلق boghazlek; اشاغي وارمه achaghe varma.

Rabat-joie, *m.* كيف بوزيجي kéyf bozoudjou.

Rabattre, *v. a.* اشاغى ايندرمك achaghe éndirmék, اشاغيلتمق achaghelatmak; الچقلتمق altjaklatmak; صاوشترمق savouchtourmak; مظلوملمق mazlemlatmak; — *v. n.* كيرو دونمك guéri déunmék; se — *v. r.* بشقه يول المق bachka yol almak, صاپمق sapmak, دونمك déunmék.

Rabbin, *m.* خخم qhaqham.

Rabêtir, *v. a. et n. fa.* حيوان كبى ايتمك اولق hayvan guibi étmék, olmak.

Râblu, ue, *a.* ارقه‌لو arkale.

Rabonir, *v. a.* دوزلتمك duzéltmék.

Rabot, *m.* رنده réndé; چاپه tjapa.

Raboter, *v. a.* رنده‌لمك réndélémék.

Raboteux, euse, *a.* دوز اولميان duz olmayan, يامرى يومرى yamre youmrou; پتورلو puturlu; بوداقلو boudakle.

Rabougrir, *v. n. et* se — *v. r.* صقاتلنمق sakatlanmak, بيومك béuyumémék.

Rabrouer, *v. a. fa.* q. برينى قوومق birini kovmak.

Racaille, *f.* زبدي كمسه‌لر zibidi kimsélér; اسكى بسكى شيلر éski busku chéylér.

Raccomodage, *m.* مرمت ايتمه mérémét étmé; مرمت پارەسى mérémét parase; مرمت اولان شى mérémét olan chéy.

Raccomoder, *v. a.* مرمت ايتمك mérémét étmék, تعمير ايتمك témir étmék; يمالق yamalamak; دوزلتمك duzéltmék, دوزمك duzétmék; بارشترمق barechtermak; se —, *v. r.* بارشمق barechmak.

Raccomodeur, *m.* euse, *f.* يامجي yamadje.

Raccorder, *v. a. T.* ياپشترمق yapechtermak; تكرار دوزمك tékrar duzmék; تكرار بارشترمق tékrar barechtermak.

Raccourcir, *v. a.* قصه‌لتمق kesaltmak.

Raccrocher, *v. a.* تكرار اصمق tékrar asmak; se —, *v. r.* *fa.* تكرار بارشمق tékrar barechmak.

Raccrocheuse, *f.* زوقاق روسپيسي zo-(so)kak ros-(oros) pousou.

Race, *f.* جنس djins, صوي soy.

Rachalander, *v. a.* تكرار مشترى tékrar muchtéri guétirmék.

Rachat, *m.* تكرار آلش tékrar alech; قورتارش kourtarech.

Racheter, *v. a.* تكرار صاتون المق tékrar saten almak; اقچه ايله قورتارمق akdjé ilé kourtarmak; يوف ايتمك youf étmék.

Racinage, *m.* جويزي djévizi.

Racine, *f.* كوك kéuk.

Raciner, *v. n.* كوكلنمك kéuklén-

mék, كوك صالمق kéuk salmak; — *v. a.* جويري بوياميق djévizi boyamak.

Racler, *v. a.* قازيمق kazemak; — دورپيلمك téurpulémék; سلمك (bir éultjuyu) silmék.

Racloir, *m.* رنده réndé, قزاغی kazaghe.

Racoler, *v. a.* حيله ايله برينی عسكر يازدرمق hilé ilé birini askér yazdermak.

Raconter, *v. a.* نقل ايتمك nakl étmék.

Racornir, *v. a.* سرتلتمك sértéltmék; بوزمك buzmék; se —, *v. r.* سرتلمك sértélmék; بوزلمق buzulmék.

Racquiter, *v. a.* غايبني قزاندرمق ghayebene kazandermak; * ضرريني اودمك zararene éudémék; se — *v. r.* كندويی دوزمك kéndini duzmék.

Rade, *f. T.* ليمانه يقين دمر يري limana yaken démir yéri.

Radeau, *m.* صال sal.

Radeur, *m.* تور اولجن touz éultjén.

Radial, le, *a.* شعلهلو chéuléli.

Radicalement, *ad.* تملدن témélden.

Radication, *f.* كوكلنمه kéuklénmé.

Radieux, euse, *a.* شعلهدار chéulédar.

Radis, *m.* كستانه ترپی késtané tourpou.

Radotage, *m.* Radoterie, *f. fa.* ابور جبور سوز abour djoubour séuz.

Radoter, *v. n.* ابور جبور سويلمك abour djoubour séuylémék.

Radouber, *v. a.* مرمت ايتمك (guémi) mérémét étmék.

Radoucir, *v. a.* ملايملتمق mulayemlatmak; * مظلوملتمق mazlemlatmak; se —, *v. r.* كوشمك guévchémék; * مظلوملنمق mazlemlanmak.

Raffermir, *v. a.* تكرار قويلمك tékrar kavilémék; se —, *v. r.* قويلنمك kavilénmék.

Raffes, *f. pl.* قرندي kerente.

Raffinage, *m. T.* تميزلنمه témizlénmé; قينانمش شكر kaynanmech chékér.

Raffiné, ée, *a.* تميزلنمش témizlénmich; * ولدزنا vélédizna, *fa.*

Raffiner, *v. a.* تميزلمك témizlémék; — *v. n.* sur qc. بر شي دوشنمك bir chéyi duchunmék, فكر ايتمك fikr étmék; se —, *v. r.* انجلمك indjélmék.

Raffoler, *v. n. fa.* de ..., دلی اولق déli olmak.

Raffolir, *v. n.* دلورمك délirmék.

Rafle, *f.* دانهسز صالقم danésiz salkem, اوزم چوپی uzum tjéupu.

Rafler, *v. a. fa.* هپسني چالمق hépsini tjalmak.

Rafraîchir, *v. a.* تازهلمك tazélémék, سرينلتمك sérinlétmék; —

v. n. تازه سرین اولق tazé, sérin olmak; se —, *v. r.* تازه‌لنمك tazélénmék.

Rage, *f.* قودوزلق koudouzlouk, قودرمه koudourma, دليلك délilik; faire —, قودرمق koudourmak, قودوز اولق koudouz olmak.

Ragot, otte, *a. m.* قصه و قالن kesa vé kalen; طقناز teknaz.

Ragoter, *v. n. fa.* مرلداغق mereldanmak.

Ragoût, *m.* مزه‌لك مانجه mézélik mandja.

Ragoûtant, te, *a.* لذتلو lézzétli, اشتاه آچيجى ichtah atjedje; *دلبر dilbér.

Ragouter, *v. a.* اشتاه اتجق ichtah atjmak; *قندرمق kendermak.

Ragrafer, *v. a.* تكرار چنكلمك tékrar tjénguéllémék.

Ragrandir, *v. a.* تكرار بيوتمك tékrar béuyutmék.

Raie, *f.* چزي tjizi, چزغى tjezghe; چبوق tjebouk; اولك évlék, صو يولى sou yolou; كدي بالغى kédi baleghe.

Raifort, *m.* ترب tourp.

Railler, *v. a.* مسخره ايتمك masqhara étmék, مسخره‌يه المق masqharaya almak, زوقلنمك zévklénmék; *v. n. et* se — *v. r.* de qq. اوزرينه كولمك uzériné guulmék, جنبشلنمك djumbuchlénmék, جنبشنى چكرمق djumbuchunu tjekarmak.

Raillerie, *f.* مسخره‌لق masqharalek, زوق zévk, شقا chaka, جنبش djumbuch.

Railleur, euse, *a. m. et f.* جنبشلو djumbuchlu, شقاجي chakadje; زوقلنيجى zévklénidji.

Raine, Rainette, *f.* يشيل قربغه yéchil kourbagha.

Rainure, *f.* اك ék; اويوق oyouk.

Rais, *m.* تكرلك ايزي tékérlék izi; *pl.* شعله chéulé.

Raisin, *m.* اوزم uzum, يش اوزم yach uzum; — sec. قورو اوزم kourou uzum.

Raisiné, *m.* پكمز pékméz.

Raison, *f.* عقل akl, انعان izan, زهن zéhn (zéyn); حق hakk; حساب hisab; سبب sébéb; اثبات espat; مقابله moukabélé; pour — de quoi, *ad.* نك ايچون onoun itjin; à —, مقداريله mekdariné guéuré.

Raisonnable, *a.* عقللو akelle; انصافلو insafle; مناسب minasib.

Raisonné, ée, *a.* يوللو yollou, حق hakk.

Raisonnement, *m.* انعان izan; قياس keyas.

Raisonner, *v. n.* انعانلو طورانمق izanle davranmak.

Rajeunir, *v. a.* كنجلتمك guéndjéltmék; — *v. n.* كنجلمك guéndjélmék.

Rajuster, *v. a.* نظامه قومق nizama komak.

Ralentir, *v. a.* يواش ايتمك yavach étmék, كوشتمك guévchétmék, ازالتمق azaltmak.

Râler, *v. n.* خورلدامق qhorouldamak.

Rallier, *v. a.* تكرار طوپلمق tékrar toplamak.

Rallonger, *v. a.* اوزاتمق ouzatmak.

Rallumer, *v. a.* تكرار ياقمق tékrar yakmak.

Ramager, *v. n.* اوتمك (kouch) éutmék.

Ramaigrir, *v. a.* تكرار ضعيفلتمق tékrar zayeflatmak.

Ramas, *m.* يغن yeghen, كومه kéumé.

Ramasse, *f.* طاغ قزاغى dagh kezaghe.

Ramasser, *v. a.* طوپلمق toplamak, جمع ايتمك djémï étmék, ديوشيرمك dévchirmék; قزاق ايله طاغدن قايمق kezak ilé daghdan kaymak; *fig.* ايو دوكمك éyi déuymék.

Ramassis, *m. fig.* يغن yeghen, كومه kéumé.

Ramazan, *m.* رمضان ramazan.

Rame, *f.* چبوق (yéré dikili) tjebouk; كورك (kayekda) kurék; بر طوپ كاغد bir top kiaghed.

Rameau, *m.* دال dal; طر damar.

Ramée, *f.* دال (késik) dal.

Ramender, *v. a.* اوجزلتمق oudjouzlatmak; — *v. n.* اوجزلنمق oudjouzlanmak.

Ramener, *v. a.* ينه كيرو كتورمك yiné (guéné) guéri guétirmék; تكرار ميدانه چقرمق tékrar méydana tjekarmak; — q. تكرار مظلوملتمق tékrar mazlemlatmak; خسته‌يى ايو ايتمك qhastaye éyi étmék.

Ramequin, *m.* پينيرلو بورك péynirli béurék.

Ramer, *v. a.* چبوق دكمك (fasoulyaya) tjebouk dikmék; — *v. n.* كورك چكمك kurék tjékmék.

Ramereau, *m.* تخته كوكرجينى taqhta guéuvérdjini يوريسى yavrousou.

Rameur, *m.* كورك چكن kurék tjékén; le premier —, حملجى hamladje.

Rameux, euse, *a.* دالو بوداقلو dalle boudakle.

Ramier, *m.* تخته كوكرجينى taqhta guéuvérdjini.

se Ramifier, *v. r.* دال بوداق صالمق dal boudak salmak.

Ramilles, *f. pl.* چالى چرپى tjale tjerpe.

Ramollir, *v. a.* تكرار يومشاتمق tékrar youmchatmak; كوشتمك* guévchétmék.

Ramoner, *v. a.* اوجاق بجا سپورمك odjak, badja supurmék.

Rampant, te, *a.* سورنن surunén.

Rampe, *f.* نردبان باشى قولى nér-

duban (mérdivén) bache, kolou ; يوقش yokouch.

Ramper, *v. n.* سورنمك surunmék ; *مظلوم اولق mazlem olmak.

Ramure, *f.* كيك بوينوزي kéyik bouynouzou ; دالار dallar.

Rance, *a.* بوزق bozouk (mandja).

Ranche, *f.* ال نردبانك ايانغى él mérdivéninin ayaghe.

Rancher, *m.* ال نردبانى él nérdubani (mérdivéni).

Rancidité, Rancissure, *f.* بوزقلق bozouklouk.

Rancir, *v. n.* بوزلق bozoulmak (yéyédjék, itjédjék chéy).

Rançon, *f.* قورتلمه پهاسى kourtoulma pahase.

Rancune, *f.* كين kin, غرض gharéz.

Rancunier, ère, *m. f. et a.* كينلو kinli, غرضلو gharézli.

Rang, *m.* صرا sera ; پايه payé, مرتبه mértébé.

Rangée, *f.* صرا sera.

Ranger, *v. a.* صرالمق seralamak, ديزمك dizmék ; يرلشترمك yérléchtirmék ; التنه كتورمك altena guétirmék ; se — *v. r.* ديزلمك dizilmék ; يول ياپمق ويرمك yol yapmak, vérmék ; *كتمك guitmék.

Ranimer, *v. a.* جانلندرمق djanlandermak ; *بريني ايجق birini atjmak.

Rapace, *a.* يرتيجي yertedje.

Rapacité, *f.* يرتيجيلق yertedjelek.

Rapaiser, *v. a.* تكرار مظلوملتمق tékrar mazlemlatmak.

Rapatelle, *f.* چول tjoul, حرار harar.

Rapatrier, *v. a. fa.* ينه بارشترمق yiné barechtermak.

Râpe, *f.* رنده réndé ; دورپى déurpu ; دانەسز صالقم danésiz salkem ; بر نوع ات علتى bir névi at illéti.

Râper, *v. a.* رندەلمك réndélémék.

Rapetasser, *v. a.* يمالق yamalamak.

Rapetisser, *v. a.* كچولتمك kutjultmék ; — *v. r.* كچولمك kutjulmék ; se —, *v. r.* چكلمك tjékilmék.

Rapide, *a.* تيز téz, پك چابق pék tjapouk.

Rapidité, *f.* چابقلق tjapeklek.

Rapiécer, Rapiéceter, *v. a.* يمالق yamalamak.

Rapière, *m.* اويون قلجى oyoun keledje.

Rapine, Rapinerie, *f.* قاپه kapma, قاپش kapech.

Rapiner, *v. a. et n.* چالمق tjalmak.

Rapparier, *v. a.* تكرار چفتلمك tékrar tjiftlémék.

Rappel, *m.* كرو چويرمه guéri tjévirmé.

Rappeler, *v. a.* كرو چغرمق guéri

tjaghermak ; فكرينه كتورمك fikriné guétirmék ; se —, *v. r.* عقله كلمك akla guélmék.

Rapport, *m.* تكرار كتورمه tékrar guétirmé ; ايراد irad ; خبر qhabér ; تقرير takrir ; ال چرچه él tjerpma ; اويغونلق ouyghounlouk, مناسبت minasibét ; ككمه guéyirmé ; par — à ..., باقنجه bakendja.

Rapporter, *v. a.* تكرار كتورمك tékrar guétirmék ; خبر ويرمك qhabér vérmék, بلدرمك ildirmék, اعلام نقل ايتمك ilan, nakl étmék ; ويرمك (fayda) vérmék ; à qc. اثبات طوتمق espat toutmak ; * كوتورمك guéturmék ; — *v. n.* ككرمك guéyirmék ; se —, *v. r.* (à qc.) اثبات طوتمق, espat toutmak ; مطابق كلمك moutabek guélmek, اويمق ouymak.

Rapporteur, euse, *m. f.* سوز قرشتران séuz karechteran.

Rapprocher, *v. a. et n.* يقلشترمق yaklachtermak, يقين كلمك yaken guélmék ; * برلشمك birléchmék ; برلشترمك birléchtirmék ; se —, *v. r.* يقلشمق yaklachmak.

Rapt, *m.* انسان قاچه insan kapma.

Rare, *a.* سيرك séyrék, نادر nadir.

Rarement, *ad.* سيرجه séyrékdjé.

Rareté, *f.* سيركلك séyréklik, نادرلك nadirlik ; نادر شي nadir chéy.

Ras, se, *a.* تراش اولش terach olmouch, تراش terach ; قصه صاچلو kesa satjle ; دوز duz, دوزلنمش duzlénmich ; سلمه silmé (éultju).

Rasade, *f.* پك طولو قدح pék dolou kadéh.

Rase, *f. T.* قطران katran.

Raser, *v. a.* تراش ايتمك terach étmék, قازمق kazemak ; يقمق yekmak ; * سورنمك surunmék.

Rasoir, *m.* استرا us- (ous) toura.

Rassasiant, te, *a.* طويريجي doyouroudjou.

Rassasier, *v. a.* طويرمق doyourmak.

Rassembler, *v. a.* صوپلمق toplamak, جمع ايتمك djémi étmék, ديوشرمك dévchirmék.

***Rasseoir**, *v. a.* يني اورايه قومق yiné oraya komak, تكرار قويلمك tékrar kavilémék ; *v. n. et* se —, *v. r.* يني اوتورمق yiné otourmak ; * كندويه كلمك kéndiné guélmék.

Rassséréner, *v. a.* تكرار اچمق (havaye) tékrar atjmak.

Rassis, se, *a.* تكرار قونمش tékrar konmouch ; * esprit —, راحت يورك rahat yurék ; pain —, بيات ايتمك bayat ét- (ék) mék.

Rassoté, ée, *a.* مجنون médjnoun.

Rassurer, *v. a.* طیاق اورمق dayak vourmak, طیاغمق dayatmak; یورکلندرمك yurékléndirmék; ینه قویلمك yiné kavilémék.

Rat, *m.* کمه جارتل صچانی guémé, djartel setjane; وسوسه vésvésé.

se Ratatiner, *v. r.* بوزلمك buzulmék.

Rate, *f.* طلاق dalak.

Râteau, *m.* کل برو guél béri, طرمق termek.

Râteler, *v. a.* طرمقله طوپلمق termekla toplamak, طرمقلمق termeklamak.

Râtelier, *m.* سلاح قونان چوبلر silah konan tjivilér; **fa.* ایکی دیشلی iki ajra dich.

Ratifier, *v. n.* المق (silah) almamak; — *v. a.* اورمغق (silah ilé) vouramamak.

Ratier, *m.* ière, *f.* وسوسه‌لو vésvéséli.

Ratière, *f.* صچان قپانی setjan kapane.

Ratifier, *v. a.* مقرر قرار ویرمك moukarrér, karar vérmék.

Ration, *f. T.* یومیه یمك یم yéuvmiyé yéyédjék, yém (askérin).

Ratiser, *v. a.* تکرار کوکرتمك tékrar kukrétmék.

Ratisser, *v. a.* قازمق kazemak.

Ratissoire, *f.* قزاغی kazaghe.

Ratissure, *f.* قازندی kazente.

Raton, *m.* بر نوع پیرلو بورك bir névi péynirli béurék; اوفاق جارتل oufak djartel; *fa.* کچوك چوجق kutjuk tjodjouk.

Rattacher, *v. a.* ینه قویلمك yiné kavilémék.

*Ratteindre, *v. a.* ینه یتشمك yiné yétichmék.

Rattendrir, *v. a.* ینه یومشاتمق yiné youmchatmak.

Rattriper, *v. a.* تکرار طوتمق tékrar toutmak.

Rature, *f.* سلنن silinén, رسید اولان résid olan.

Raturer, *v. a.* سلمك (yazeye) silmék, رسید لمك résid étmék.

Raucité, *f.* سس بوغقلغی sés boghouklough.u.

Rauque, *a.* وغق boghouk, طوتق toutouk (sés).

Ravager, *v. a.* یغما ویران خراب ایتمك yaghma, véran, kharab étmék.

Ravaler, *v. a.* ینه یوتمق yiné youtmak; اشاغی چکمك اندرمك achaghe tjékmék, éndirmék; قصالتمق (bir aghadje) kessaltmak; صوامق (douvare) sevamak; انجلتمك (méchini) indjéltmék; * سرّ چقرمق serr tjekarmamak; ازالتمق azaltmak; se —, *v. r.* الچقلنمق altjaklanmak.

Ravauder, *v. a. et n.* یامالمق yamalamak; باش اغرتمق bach aghretmak; چقش ایتمك tjekech étmék, ازارلق azarlamak.

Ravauderie, *f. fa.* زورباجه سوز zévzékdjé séuz.

Rave, *f.* شلغم chalgham.

Ravi, ie, *p. et a.* قاپلمش kapelmech; être — de joie, سوندجدن عقلی گیتمك sévindjdén akle guitmék.

Ravilir, *v. a.* الچقلندرمق altjaklandermak.

Ravin, *m.* سیل صو یولی sél, sou yolou; طار یول dar yol.

Ravine, *f.* سیل سوبی sél souyou; طار یول dar yol.

Ravir, *v. a.* قاپمق kapmak; *مایل* ایتمك mayel étmék, مفتون ایتمك méftoun étmék.

se Raviser, *v. r.* فکرینی دکشترمك fikrini déyichdirmék.

Ravissant, te, *a.* قاپیجی kapedje, یرتیجی yertedje.

Ravitailler, *v. a.* تکرار ذخیره طوپلمق tékrar zahré toplamak.

Raviver, *v. a.* تازەلمك tazélémék.

Ravoir, *v. a.* تکرار المق tékrar almak; *fa.* se —, *v. r.* تکرار کندویه کلمك tékrar kéndiné guélmék.

Rayé, ée, *p. et a.* چتلاق tjatlak; آلاجه aladja; چبوقلو tjebouklou.

Rayer, *v. a.* چزمك tjizmék, چزغی چکمك tjezghe tjékmék; ششخانه یاپمق chéchqhané yapmak.

Rayon, *m.* شوق chavk, شعله chéulé; چوقر tjoukour; اولك évlék; کومج guéumédj; دلك dérék, گوز guéuz, حجره héudjré.

Rayonnant, te, *a.* شعلەدار chéulédar, شوقلو chavkle.

Rayonner, *v. n.* شوق اورمق chavk vourmak, شوق شعله ویرمك chavk, chéulé vérmék.

Réal, le, *a.* شاهانه chahané; — *f.* la galère —, ریاله کمیسی riyala (eryala) guémisi; ریال riyal (eryal), قره غروش kara ghourouch.

Réalgal, Réalgar, *m.* قرمزی زرنیخ kermeze zerneqh (zernek).

Réaliser, *v. a.* باشه چقرمق bacha tjekarmak, یرینه کتورمك yériné guétirmék, عمل اجرا ایتمك amél, idjra étmék.

Réalité, *f.* سداد sédad, اجرا idjra.

Rebaptiser, *v. a.* تکرار وافتز ایتمك tékrar vaftiz étmék.

Rebarbatif, ive, *a.* تتیز titiz.

Rebâtir, *v. a.* تکرار یاپمق tékrar yapmak.

Rebattre, *v. a.* ینه اورمق چالمق yiné vourmak, tjalmak; *T.* تکرار کاغد قارمق tékrar kiaghet karmak; * تکرارلمق tékrarlamak.

Rebelle, *a. m. f.* زوربا zorba, باش قالدران bach kalderan, عاصی ase, ازغون azghen; سرت sért; عنادجی inaddje.

se Rebeller, *v. r.* باش قالدرمق bach kaldermak, عاصی زوربا اولق ase, zorba olmak.

Rassurer, *v. a.* طیاق اورمق dayak vourmak, طیاتمق dayatmak; یورکلندرمك yurékléndirmék; ینه قویلمك yiné kavilémék.

Rat, *m.* کمه جارتل صچانی guémé, djartel setjane; وسوسه vésvésé.

se Ratatiner, *v. r.* بوزلمك buzulmék.

Rate, *f.* طلاق dalak.

Râteau, *m.* کل برو guél béri, طرمق termek.

Râteler, *v. a.* طرمقله طوپلمق termekla toplamak, طرمقلمق termeklamak.

Râtelier, *m.* سلاح قونان چوبلر silah konan tjivilér; **fa.* ایکی ایشه ... iki isra dich.

Ratifier, *v. n.* المق (silah) almamak; — *v. a.* اورمق (silah ilé) vouramamak.

Ratier, *m.* ière, *f.* وسوسه‌لو vésvéséli.

Ratière, *f.* صچان قپانی setjan kapane.

Ratifier, *v. a.* مقرر قرار ویرمك moukarrér, karar vérmék.

Ration, *f. T.* یومیه یمجك yéuvmiyé yéyédjék, yém (askérin).

Ratiser, *v. a.* تکرار کوکرتمك tékrar kukrétmék.

Ratisser, *v. a.* قازیمق kazemak.

Ratissoire, *f.* قزاغی kazaghe.

Ratissure, *f.* قازندی kazente.

Raton, *m.* بر نوع پیشیلو بوزك bir névï péynirli béurék; اوفاق oufak djartel; *fa.* کچوك چارتل kutjuk tjodjouk.

Rattacher, *v. a.* ینه قویلمك yiné kavilémék.

*Ratteindre, *v. a.* ینه یتشمك yiné yétichmék.

Rattendrir, *v. a.* ینه یومشاتمق yiné youmchatmak.

Rattriper, *v. a.* تکرار طوتمق tékrar toutmak.

Rature, *f.* سلنن silinén, رسید اولان résid olan.

Raturer, *v. a.* سلمك (yazeye) silmék, رسید ایتمك résid étmék.

Raucité, *f.* سس بوغقلغی sés boghouklough.u.

Rauque, *a.* وغق boghouk, طوتق toutouk (sés).

Ravager, *v. a.* یغما ویران خراب ایتمك yaghma, véran, kharab étmék.

Ravaler, *v. a.* ینه یوتمق yiné youtmak; اشاغی چکمك اندرمك achaghe tjékmék, éndirmék; قصالتمق (bir aghadje) kessaltmak; صوامق (douvare) sevamak; انجلتمك (méchini) indjéltmék; *سرّ چقرمق serr tjekarmamak; ازالتمق azaltmak; se —, *v. r.* الچغلنمق altjaklanmak.

Ravauder, *v. a. et n.* یاملق yamalamak; باش اغرتمق bach aghretmak; چقش ایتمك tjekech étmék, ازارلق azarlamak.

Ravauderie, *f. fa.* زورلغه سوز zévzékdjé séuz.

Rave, *f.* شلغم chalgham.

Ravi, ie, *p. et a.* قاپلمش kapelmech; être — de joie, سوئجدن عقلی کیتمك sévindjdén akle guitmék.

Ravilir, *v. a.* الچقلندرمق altjaklandermak.

Ravin, *m.* سیل صو یولی sél, sou yolou; طار یول dar yol.

Ravine, *f.* سیل سیل صوبی sél souyou; طار یول dar yol.

Ravir, *v. a.* قاپمق kapmak; * مایل ایتمك mayel étmék, مفتون ایتمك méftoun étmék.

se Raviser, *v. r.* فکرینی دکشترمك fikrini déyichdirmék.

Ravissant, te, *a.* قاپیجی kapedje, یرتیجی yertedje.

Ravitailler, *v. a.* تکرار ذخیره طوپلمق tékrar zahré toplamak.

Raviver, *v. a.* تازەلمك tazélémék.

Ravoir, *v. a.* تکرار المق tékrar almak; *fa.* se —, *v. r.* تکرار کندویه کلمك tékrar kéndiné guélmék.

Rayé, ée, *p. et a.* چتلاق tjatlak; آلاجه aladja; چبوقلو tjebouklou.

Rayer, *v. a.* چزمك tjizmék, چزغی چکمك tjezghe tjékmék; ششخانه یاپمق chéchqhané yapmak.

Rayon, *m.* شوق chavk, شعله chéulé; چوقر tjoukour; اولك évlék; کومج guéumédj; دیرك dérék, گوز guéuz, حجره héudjré.

Rayonnant, te, *a.* شعله‌دار chéulédar, شوقلو chavkle.

Rayonner, *v. n.* شوق اورمق chavk vourmak, شوق شعله ویرمك chavk, chéulé vérmék.

Réal, le, *a.* شاهانه chahané; — *f.* la galère —, ریاله کمیسی riyala (eryala) guémisi; ریال riyal (eryal), قره غروش kara ghourouch.

Réalgal, Réalgar, *m.* قرمزی زرنیخ kermeze zerneqh (zernek).

Réaliser, *v. a.* باشه چقرمق bacha tjekarmak, یرینه کتورمك yériné guétirmék, عمل اجرا ایتمك amél, idjra étmék.

Réalité, *f.* سداد sédad, اجرا idjra.

Rebaptiser, *v. a.* تکرار وافتز ایتمك tékrar vaftiz étmék.

Rebarbatif, ive, *a.* تتیز titiz.

Rebâtir, *v. a.* تکرار یاپمق tékrar yapmak.

Rebattre, *v. a.* ینه اورمق چالمق yiné vourmak, tjalmak; *T.* تکرار کاغد قارمق tékrar kiaghet karmak; * تکرارلمق tékrarlamak.

Rebelle, *a. m. f.* زوربا zorba, باش قالدران bach kalderan, عاصی ase, ازغون azghen; سرت sért; عنادجی inaddje.

se Rebeller, *v. r.* باش قالدرمق bach kaldermak, زوربا عاصی اولمق zorba, ase olmak.

Rebellion, *f.* عاصيلق aselek, زوربالق zorbalek.

se Rebéquer, *v. r. fa.* قرشو قومق karche komak, طورمق dourmak.

Rebondi, ie, *a.* قالن kalen, طولو dolou.

Rebondir, *v. r.* تكرار صچرامق tékrar setjramak.

Rebord, *m.* كنار kénar, قي keye.

Reboucher, *v. a.* ينه طقامق yiné tekamak; se —, *v. r.* اكلمك éyilmék.

Rebours, *m.* حاوي يوقري have yokare; *fa.* عكسى aksi; — *a. fa.* قرشو طوران karche douran; à —, *ad.* ترسنه térsiné.

Rebrousser, *v. a.* دكنه طرامق dikiné taramak; —, *v. n.* ينه كيرو دونمك yiné guéri déunmék.

Rebroyer, *v. n.* ينه ازمك دوكمك yiné ézmék, déuymék.

Rébus, *m.* تجنيس tédjnis.

Rebut, *m.* يوق ديه yok démé, استمه istémémé; آتلمش atelmech.

Rebutant, te, *a.* صقنديلو sekentele, نا خوش na qhoch.

Rebuter, *v. a.* ديشاري چقرمق dichare tjekarmak, اتمق atmak; قبول ايتمك kaboul étmémék; اوركتمك urkutmék.

Recacher, *v. a.* ينه صقلامق yiné saklamak.

Recacheter, *v. a.* ينه مهرلمك yiné méuhurlémék.

Recaler, *v. a.* دوز رندەلمك dus réndélémék.

Récapituler, *v. a.* قصمجق تكرارلمق kessadjek tékrarlamak.

Recéler, *v. a.* كزلمك guizlémék, صقلامق saklamak.

Récemment, *ad.* يقينلرده yakenlarda.

Recencer, *v. a.* شاهد دكلمك chahid dinlémék; مال باقق mal bakmak.

Récent, te, *a.* يكي yéni.

Réceptacle, *m.* طوپلانەجق جر toplanadjak yér; قاب kab; حوض havouz.

Recette, *f.* آلش alech; ايراد irad, درج dérdj; علاج ترتيبي iladj tértibi.

Recevable, *a.* آلنور alener; گچر guéldjér.

Recevoir, *v. a.* الق almak, اخذ قبول ايتمك aqhz, kaboul étmék; اوزرينه الق uzériné almak; تحصيل ايتمك tahsil étmék; طوپلمق toplamak.

Rechanger, *v. a.* تكرار دكشترمك tékrar déyichtirmék.

Recharger, *v. a.* ينه يوكلمك yiné yuklétmék.

Réchauffer, *v. a.* تكرار اصمق قزدرمق tékrar esetmak, kerdermak.

Recherche, *f.* آرامه arama; تجسس

تكرار ايتمك tédjéssus étmé; صورمه sorma.

Rechercher, *v. a.* تكرار ارامق tékrar aramak; تفتيش تجسس ايتمك téftich, tédjéssus étmék; چالشمق tjalechmak, آردينه دوشمك ardena duchmék.

Rechigner, *v. n.* اكشى چهره ايله ékchi tjéhré ilé bakmak.

Rechûte, *f.* ينه دوشمه yiné duchmé.

Récidiver, *v. n.* ينه اولكي قباحتى ايتمك yiné évélki kabahate étmék.

Récipé, *m.* علاج ترتيبى تذكرهسي iladj tértibi tézkirési.

Réciproque, *a.* ايكى طرفلو iki tarafle, مشترك muchtérék.

Récit, *m.* حكايت hikiayét.

Récitation, *f.* ازبر سويلمه ézbér séuylémé.

Réciter, *v. a.* نقل ايتمك nakl étmék; ازبر سويلمك ézbér séuylémék.

Réclamer, *v. a.* چغرمق tjaghermak; تكرار استمك tékrar istémék; كيرو چغرمق guéri tjaghermak; — *v. n.* (contre qc.), قرشو سويلمك karche séuylémék; se —, *v. r.* برينى شاهد طوتمق birini chahad toutmak.

Reclus, se, *a.* قپالو kapale, تنها ténha; — *m. fa.* تنها اوتوران ténha otouran.

Reclusion, *f.* خلوت يري qhalvét yéri.

Recoin, *m.* كيزلو كوشه guizli kéuché, بوجاق boudjak.

Recoller, *v. a.* ينه طوتقالمق yiné toutkallamak.

Récolte, *f.* اوراق وقتى orak vakte.

Récolter, *v. a.* اكن حاصل بچمك ékin, hasel bitjmék, حاصل hasel dévchirmék.

Recommandation, *f.* سپارش separech, اصرلمه esmarlama; دل يارديمى dil yardeme; عزت izzét, اكرام ikram; حواله havalé.

Recommander, *v. a.* اصرلمق esmarlamak, سپارش حواله ايتمك separech, havalé étmék.

Récompense, *f.* عوض ivaz (éyvaz), بدل bédél, مقابله moukabélé, اجر édjr; en —, *ad.* بدلنه bédéliné.

Récompenser, *v. a.* اجرينى عوضى ويرمك ايتمك édjrini, ivazene vérmék, étmék; ضررينى اودهمك zararene éudémék.

Réconciliateur, *m.* trice, *f.* بارشتريجى barechteredje.

Réconcilier, *v. a.* بارشترمق barechtermak.

Reconduire, *v. a.* كيرو كوتورمك guéri guéuturmék; قووسق kovmak.

Reconnaissable, *a.* طانينور tanener.

Reconnaissance, *f.* طانيمه tanema; ايلك بلمه éylik bilmé; دين

غستکی déyn téméssuyu ; تفتیش téftich.

Reconnaissant, te, *a.* (de qc.), ایلك بلن éylik bilén.

*Reconnaître, *v. a.* طانیمق yiné tanemak ; اقرار ایتمك ekrar étmék ; ایلك بلمك éylik bilmék, تشکّر اولمق téchékkur olmak ; تجسّس ایتمك tédjéssus étmék ; se —, *v. r.* پشمان اولمق puchman olmak, کندویه کلمك kéndiné guélmék.

Recoquiller, *v. a.* بوکمك bukmék, دورمك durmék.

Recorder, *v. a.* ازبر اچون اوقومق ézbér itjin okoumak.

Recourber, *v. a.* اکمك éymék.

*Recourir, *v. n.* تکرار سکرتمك tékrar séyirtmék ; صغنمق birinné seghenmak.

Recours, *m.* صغنجق یر seghenadjak yér, سپر sipér.

Recouvrer, *v. a.* تکرار الہ کتورمك tékrar élé guétirmék ; الق almak ; صالیانه دیوشرمك salyané dévchirmék.

Récréatif, ive, *a.* صفالو séfale.

Récréation, *f.* صفا séfa, سیران séyran, تفرّج téférrudj.

Récréer, *v. a.* کوکل اچق guéunul aljmak, فراحلندرمق férahlandermak, کیف ویرمك kéyf vérmék.

se Récrier, *v. r.* باغرمق baghermak.

Récriminer, *v. a.* دعواجیسندن davadjesendan chikiayét étmék ; انتقام الق intikam almak.

*Récrire, *v. a.* تکرار یازمق tékrar yazmak ; جواب ویرمك djévab vérmék.

*Recroître, *v. n.* تکرار ارتمق tékrar artmak.

se Recroqueviller, *v. r.* بوزلمك buzulmék.

Recrotter, *v. a.* ینه چامورلمق yiné tjamourlamak.

Recru, ue, *a.* یورغن yorghoun, یورلمش yoroulmouch.

Recrue, *f.* یکی یازیلان عسکرلر yéni yazelan askérlér ; یکی عسکر یازمه yéni askér yazma.

Recruter, *v. a.* یکی عسکر یازمق yéni askér yazmak.

Recteur, *m.* مدرس باشی muddéris bache.

Rectifier, *v. a.* طوغرلتمق doghroultmak, دوزلتمك duzéltmék, تمیزلمك témizlémék.

Rectitude, *f.* طوغریلق doghroulouk, صالحلك salihlik.

Reçu, *m.* ابرا کاغدی ibra kiaghede.

Recueil, *m.* مجمع médjmaa.

*Recueillir, *v. a.* دیوشرمك dévchirmék, جمع تحصیل ایتمك djémï, tahsil étmék, طوپلمق toplamak ; se —, *v. r.* کندوبی دیوشرمك kéndini dévchirmék.

*Recuire, *v. a.* یکدن پشرمك

tékrar pichirmék; قزدرمق kezdermak.

Reculée, *f. fa.* feu de —, قاچلاجق آتش katjeladjak atéch.

Reculer, *v. a.* كيرو سورمك قومق guéuri surmék, komak, tjékmék; * اوزاقلتمق ouzaklatmak; — *v. n. et* se —, *v. r.* كيرو چكلمك guéri tjékilmék, guitmék.

à Recoulons, *ad.* آردين arden.

se Récupérer, *v. r. fa.* كندو ضررينى چقرمق kéndi zararene tjekarmak.

Récusable, *a.* ردّ اولنور rédd olounour.

Rédacteur, *m.* طوپلاييجى toplayedje, مؤلّف muéllif.

Rédarguer, *v. a. et n.* قنامق kenamak, عيبلمق ayeblamak.

Reddition, *f.* كيرو ويرمه guéri vérmé; تسليم ايتمه téslim étmé; حساب ويرمه hisab vérmé.

Redemander, *v. a.* كيرو استمك guéri istémék.

Redémolir, *v. a.* تكرار يقمق tékrar yekmak.

Rédempteur, *m.* قورتاريجى kourtaredje.

Redevable, *a.* بورجلو bordjlou.

Redevance, *f.* زمين ملك كيراسى zémin, mulk kirase, اجاره idjaré.

Rédiger, *v. a.* ياري ايله ديوشرمك yaze ilé dévchirmék; اجمال تألف ايتمك idjmal téélif étmék.

se Rédimer, *v. r.* كندوبى اقجه ايله قورترمق kéndini akdjé ilé kourtarmak.

* Redire, *v. a.* تكرار سويلمك tékrar séuylémék; ذم ايتمك zémm étmék.

Rediseur, *m.* غيبتجى ghaybétdji.

Redite, *f.* تكرارلمه tékrarlama.

Redondance, *f.* سوز اوزونلغى séuz ouzounloughou.

Redonder, *v. a.* لاقردى اوزاتمق lakerdeye ouzatmak.

Redoubler, *v. a.* قاتلمق katlamak; تكرار استارلمق tékrar astarlamak; — *v. n.* ارتمق artmak.

Redoutable, *a.* قورقمجق korkadjak.

Redoute, *f.* بر نوع مترس bir névi météris.

Redouter, *v. a.* قورقمق korkoutmak.

Redresser, *v. a.* تكرار طوغرلتمق tékrar doghroultmak; بجمه كتورمك bitjimé guétirmék; *fa.* — q. au jeu, اويندده الداتمق oyounda aldatmak; se —, *v. r.* طوغرى طورمق doghrou dourmak.

* Réduire, *v. a.* à qc. كتورمك guétirmék, مجبور ايتمك médjbour étmék; تبديل ايتمك tébdil étmék, چوزمك tjéuzmék; ازالتمق azaltmak; ايندرمك éndirmék; دوزمك duzmék; se —,

v. r. à qc. صغمق seghmak; وارمق طيامق (bir chéy) varmak, dayanmak, تبديل اولق tébdil olmak; آزالمق azalmak.

Réduit, *m.* آيري يركوشه ayre yér, kéuché; يرجك yérdjik.

Réel, elle, *a.* ذاتی zati, كرچك guértjék.

Refaire, *v. a. et n.* تكرار ياپمق tékrar yapmak; دوزمك duzétmék, يامالمق yamalamak; تكرار باشندن باشلمق tékrar bachendan bachlamak; se —, *v. r.* كندو يی دوزمك kéndini duzmék.

Refendre, *v. a.* يكيدن يارمق yénidén yarmak, دسته ايله اوزنلغنه كسمك téstéré ilé ouzounloughouna késmék.

Référendaire, *m.* تلخيصجی télqhisdji.

Référer, *v. a.* بر شيدن صايمق bir chéydén saymak, متعلق ايتمك mutaallik étmék; *T.* — la choix à q. برينه اوكرتلتمك biriné éuyurt (uyut)-létmék; *T.* — le serment à q. يمينی كيرو چويرمك yémini guéri tjévirmék; —, *v. n. T.* تلخيص ايتمك télqhis étmék; se —, *v. r.* à qc. متعلق اولق mutaallik olmak, كندوبه اثبات كتورمك kéndiné espat guétirmék.

Réfléchi, ie, *a.* ايو ايی éyi duchunulmuch; دوشنلمجك duchunulédjék.

Réfléchir, *v. a. et n.* كيرو اتمق كيرو چيرامق شعله ويرمك دوشمك guéri atmak, setjratmak, chéulé vérmék, duchmék; دوشمك duchunmék.

Réflexion, *f.* تفكر téfékkur, فكر fikr.

Refluer, *v. n.* كيرو اقمق guéri akmak.

Reflux, *m.* دكز اكسلمه‌سی déniz éksilmési, جزر djézr.

Refondre, *v. a.* تكرار دوكمك tékrar déukmék; يكيدن ياپمق* yénidén yapmak.

Réformable, *a.* يكيلنمجك yénilénédjék.

Réformer, *v. a.* يكيلمك yénilémék, بشقه يچه قومق bachka bitjimé komak; دكشترمك déyichtirmék; يولسزلقلری قالدرمق yolsouzlouklare kaldermak; ازالتمق azaltmak; دوزمك duzétmék.

Refouler, *v. a.* بر دخی قالبه اورمق bir daha kaleba vourmak.

Réfractaire, *a.* تمرد témérrud, صناعجی inaddje.

Réfréner, *v. a.* حكم اورمق guém vourmak.

Refrogné, Renfrogné, ée, *a.* اكشی صورتلو ékchi souratle.

se Refrogner, Renfrogner, *v. r.* صورتنی اكشتمك souratene ékchitmék.

Refroidir, *v. a.* صووتمق sovoutmak; سرينلتمك sérinlétmék; —

v. n. et se —, *v. r.* صووومق sovoumak.

Refuge, *m.* صغنجق یر seghenadjak yér, سپر sipér.

Réfugié, ée, *p. et a.* صغنمش seghenmech; —, *m.* قاچغن katjghen.

se Réfugier, *v. r.* قاچمق katjmak, فرار ایتمك firar étmék.

Refus, *m.* یوق دیمه yok démé.

Refuser, *v. a.* اولماز یوق دیمك olmaz, yok démék, چکنمك tjékinmék; قبول ایتمك kaboul étmémék; se —, *v. r.* کندوبی محروم ایتمك kéndini mahroum étmék; طیانمق dayanelmak.

Réfutation, *f.* ردّ rédd, بوزمه bozma.

Réfuter, *v. a.* ردّ ایتمك rédd étmék, اتمق atmak; بورمق bozmak.

Regagner, *v. a.* ینه قزانمق yiné kazanmak.

Regain, *m.* صکره بتن اوت sonra bitén ot.

Régal, *m.* ضیافت ziyafét.

Régale, *a. f.* eau —, بر نوع کزاب صویی bir névi kézab souyou.

Régaler, *v. a.* اغرلامق agherlamak, ضیافت ایتمك ویرمك ziyafét étmék, vérmék.

Regard, *m.* باقش bakech, نظر nazar, باقه bakma; — d'eau, صو ترازوسی sou térazisi; au — *ad.* یاننده yanenda, بقرق bakarak.

Regardant, *m. fa.* سیرجی séyrdji.

Regarder, *v. a. et n.* باقق bakmak, کورمك guéurmék, کوزدن گچورمك guéuzdén guétjirmék; نظر ایتمك nazar étmék; سیر ایتمك séyr étmék; بر یر بر یره bir yér, bir yéré bakmak; متعلّق مناسب اولق mutaallik minasib olmak.

Régence, *f.* حکمدارلق hukumdarlek, حکومت hukioumét.

Régent, *m.* te, *f. a.* حاکم hakim, والی vali, حکمدار hukioumdar, بیوران bouyouran; مدرس mudérris.

Régenter, *v. a. et n.* مدرسلك ایتمك mudérrislik étmék; مدرس اولق mudérris olmak; بیورمق* bouyourmak, حکمدارلق ایتمك hukioumdarlek étmék.

Regicide, *m.* پادشاه اولدرمه اولدرن padichah éuldurmé, éuldurén.

Regimber, *v. a.* دیمك tépmék, تکمه اورمق tékmé vourmak.

Régime, *m.* پرهیز pér (péh)-riz; حکمدارلق hukioumdarlek, ضابطلق zabitlik.

Région, *f.* مملکت mémlékét, دیار diyar.

e Regione, *ad.* قرشو بهقرشو karche békarche.

Régir, *v. a.* حکم حکومت ایتمك hukm, hukioumét étmék, چویرمك tjévirmék.

Régisseur, *m.* متولی mutévélli, ناظر nazer.

Registre, Regître, *m.* دفتر défter, کتوك kutuk.

Registrer, Regîtrer, *v. a.* دفتره قید ایتمك téftéré kayd étmék, گچورمك guétjirmék.

Règle, *f.* جدول djédvél, مسطر mastar; قانون kanoun, قاعده kaïdé; یول ارکان yol érkian; طریق tarik; — s. *pl.* حیض hayz.

Règlé, ée, *p. et a.* چزغی چزلمش tjizgui tjizilmich, چزغیلو tjizguili.

Règlement, *m.* نظام nizam.

Règlement, *ad.* قانون اوزره kanoun uzré, طوغری doghrou.

Régler, *v. a.* چزغی چزمك tjizgui tjizmék; دوزمك duzmék, دوزن نظام ویرمك duzén, nizam vérmék, یرلو یرینه قومق yérli yériné komak; اولجیلو ایتمك éultjulu étmék; ترتیب ایتمك tértib étmék; se —, *v. r.* sur qc. بر شیه کندویی اویدرمق bir chéyé kéndini ouydourmak.

Réglisse, *f.* میان کوکی miyan kéuku; jus de —, میان بالی miyan bale.

Réglure, *f.* چکلمش چزغی tjékilmich tjizgui.

Régnant, te, *a.* بیوران bouyouran.

Régne, *f.* دولت dévlét, پادشاهلق padichahlek.

Régner, *v. a.* پادشاهلق ایتمك padichahlek étmék, سورمك surmék, حکم ایتمك héukm étmék, بورمق bouyourmak; یایلمق yayelmak.

Regnicole, *m.* اهالی مملکت éhalii mémlékét, یرلو yérli.

Regoufler, *v. n.* بیومك (sou) béuyumék.

Regorger, *v. n.* طلشمق tachmak; *de qc. چوق یول اولق tjok, bol olmak.

Regouler, *v. a. fa.* جقش ایتمك tjekech étmék, tjekmak; چقمق بیقنجیه‌دك طویرمق bekendjaya-dak doyourmak.

Regrat, *m.* چرچی دکانی tjérdji dukyane.

Regratter, *v. a.* قاشیمق kachemak; ینه قازیمق yiné kazemak; —, *v. n.* آزر آزر طوز صاتمق azar azar touz satmak; *fa.* جمریلك djimrilik étmék.

Regrattier, *m.* — ière, *f.* اوفاق oufak défék satan; **fa.* جمری djimri.

Regret, *m.* اجیه adjema; پشمانلق puchmanlek; اجی adje, عری aghre; شکوا chékva; à —, استیریك istéméyérék.

Regrettable, *a.* اجینجق adjenadjak.

Regretter, *v. a.* اجیمق adjemak.

Régularité, *f.* یوللولق yolloulouk ارکانلولق érkianlelek.

Régulier, re, *a.* یوللو yollou.

ارکانلو érkianle; طریقه کوره tariké guéuré.

Réhabiliter, *v. a.* اولکی حالنه قومق évélki haliné komak.

Réhabituer, *v. a.* تکرار الشترمق tékrar alechtermak.

Rehausser, *v. a.* یوکسلتمك yukséltmék.

Réimprimer, *v. a.* تکرار بصمق tékrar basmak.

Rein, *m.* بوبرك béubrék, بوکرك béuyrék; — *s. pl.* بوبرکلر béubréklér; بوش بوکر boch béuyur; ات بلی at béli.

Reine, *f.* قرالیچه keralitja, خاصکی qhasséki سلطان soultan.

Rene-claude, *f.* بر نوع اریك bir névï érik.

Reinette, *f.* بر نوع الما bir névï élma.

Réitérer, *v. a.* تکرارلمق tékrarlamak.

Rejaillir, *v. n.* صچرامق sétjramak (sou); کیرو صچرامق guéri setjramak; * اردہ دوشمك arda duchmék.

Rejanner, *v. a.* یاکسیلمق yanselamak.

Rejet, *m.* فلیس filis.

Rejetable, *a.* آتیلور ateler.

Rejeter, *v. a.* ینه کیرو دیشاری اتمق yiné, guéri, dechare atmak; قوصمق kousmak; چقردق tjekardmak.

Rejeton, *m.* فلیس filis; ذریت zuruyét.

*Rejoindre, *v. a.* تکرار یاپشترمق tékrar yapechtermak; —, q. برینه یتشمك biriné yétichmék; se —, *v. r.* ینه بولشمق yiné boulouchmak.

Réjouir, *v. a.* سویندرمك sévindirmék; se —, *v. r.* سوینمك sévinmék.

Rejouissance, *f.* سوینج sévindj, شاذلق chazlek, شینلك chénlik; فراحلق férrahlek.

Relâche, *m.* براقمه berakma, واز vaz گچمه guétjmé; راحت rahat.

Relâché, ée, *p. et a.* * گوشك guévchék; چاپقن tjapken.

Relacher, *v. a.* گوشتمك guévchétmék; قویویرمك koyvérmék; — *v. n. et* se — *v. r.* گوشمك guévchémék, قویویرلمك koyvérilmék.

Relais, *m.* صکره قوشلان ات sonra kochoulan at; ات دکشلان یر at déyichilén yér.

Relaps, se, *a. m. et f.* مرتد murtédd (mourtad).

Relatif, ive, *a.* متعلق mutaallik.

Relation, *f.* علاقه aléaka, مناسبت minasibét; قونشمه konouchma, گورشمه guéuruchmé; نقل nakl, تلخیص télqhis.

Relayer, *v. a.* اشلکه برینك برینه ichléméyé birinin yé-

riné guétjmék; — *v. r.* ات بيكر دكشترمك at, béyguir déyichtirmék.

Reléguer, *v. a.* سورمك surmék, سورگن ايتمك surguun étmék.

Relent, *m.* اغر قوقو agher kokou (mandjanen).

Relevé, ée, *a.* *يوجه yudjé, يوكسك yuksék, علا aaléa.

Relever, *v. a.* قالدرمق kaldermak; يوكسلتمك yukséltmék, دكمك dikmék; دكشترمك (kimséyi) déyichtirmék; غضبلمك ghazéblémék; فنا شرح ويرمك féna chérh vérmék; يورك ويرمك yurék vérmék; قويويرمك koyvérmék; آزاد ايتمك azad étmék; — *v. n. et* se —, *v. r.* يينه قالقمق yiné kalkmak.

Relief, *m. T.* قبارتمه kabartma; يوكسكلك yukséklik; *نام nam, شان chan.

Relier, *v. a.* يينه باغلمق yiné baghlamak; باغلمق (kitab) baghlamak.

Relieur, *m.* مجلّد mudjéllid.

Religieux, euse, *a.* دينه دايير diné dayir; الله‌دن قورقان allahdan korkan, ديندار dindar, صوفى sofou; پاك درون pak déroun; — *m.* كشيش kéchich, رهبان rouhban, قره باش kara bach, پاپاز papaz; — *f.* دختر شالپوشان douchtérï chalpouchan, قالوغريا kaloghria.

Religion, *f.* دين din, ايمان iman, مذهب mézhéb; *T.* طريقت tarikat.

Reliquat, *m.* باقى bake, ارتان artan.

Relique, *f.* قديد kadid.

*Relire, *v. a.* تكرار صق اوقومق tékrar, sek okoumak.

Reliûre, *f.* جلد djild; كتاب باغى kitab baghe.

*Reluire, *v. n.* پارلامق parlamak.

Reluquer, *v. a. fa.* شاشى باقق chache bakmak.

Remanier, *v. a.* تكرار صق طوقمق tékrar, sek dokounmak; يكيدن ياپمق yénidén yapmak.

Remarquable, *a.* بللنمجك béllénédjék, مشهور méchhour.

Remarquer, *v. a.* يكيدن نشان ايتمك yénidén nechan étmék; بللمك béllémék, نشان ايتمك nechan étmék.

Rembarquer, *v. a.* تكرار كميه قومق tékrar guémiyé komak.

Rembarrer, *v. a.* *fa.* چقش ايتمك tjekech étmék.

Remblayer, *v. a.* طپراقله طولدرمق toprakla doldourmak.

Remboiter, *v. a.* تكرار يرينه كچورمك tékrar yériné guétjirmék.

Rembourrer, *v. a.* طقامق (ustupu ilé) tekamak.

Rembourser, *v. a.* حرجنى اودمك qhardjene éudémék.

Remède, *m.* علاج iladj; حقنه hokna; چاره tjaré.

Remédier, *v. n.* (à qc.) علاج ایتمك iladj étmék.

Remercier, *v. a.* (q. de qc.), تشكّر اولق téchékkur olmak, الله راضی اولسون دیمك allah razi olsoun démék; شكر ایتمك chukr étmék, vérmék; بریني بر ایشدن چقرمق birini bir ichdén tjekarmak.

Remercîment, *m.* تشكّرلك téchékkurluk, شكر chukr.

*Remettre, *v. a.* ینه یرینه قومق yiné yériné komak, دكمك dikmék, تسلیم ایتمك téslim étmék, ویرمك vérmék; براقق berakmak; عفو ایتمك afv étmék; گچورمك guétjirmék; قویملك kavilémék; *T.* پولیچه یوللامق politja yollamak; تحكدرمك guédjikdirmék; se — *v. r.* یرینه كلمك yériné guélmék, اوتورمق otourmak; *(de), كندوبی كندینی دوزمك kéndini duzmék; qc. بر شیه دوشنمك bir chéyé duchunmék, فكرینه كتورمك fikriné guétirmék; قویلنمك kavilénmék.

Remise, *f.* براقه berakma; یوللامه yollama; تحكدرمه guédjikdirmé; عربه كیلاري araba kilare; *T.* پولیچه politja; عفو afv.

Remissible, *a.* عفو اولنور afv olounour.

Remission, *f.* عفو afv, مغفرت maghfirét; كرم kérém, عنایت inayét; براقه berakma; كوشتمه guévchétmé.

Rémolade, *f.* آت ملهمی at mélhémi; بر نوع خردال bir névi qhardal.

Remole, *f.* دكزكردابی déniz guirdabe.

Remonter, *v. n. et a.* ینه طشره یینه دكمك yiné dechare guitmék; گیرو گیرو گتمك guéri guitmék; یوكسكه چقمق yukséyé tjekmak; ینه یوقاري كتورمك yiné yokare guéuturmék; *v.* Monter.

Remontrance, *f.* گوسترش guéustérich; نصیحت nasihat, تنبیه témbih.

Remontrer, *v. a.* اوكنه قومق éununé komak; خبر ویرمك qhabér vérmék.

Rémora, *m.* Rémore, *f.* تحكمه guédjikmé, ممانعت mémanaat.

Remords, *m.* قلبك اضطرابی kalbin ezterabe.

à Rémotis, *ad.* بر طرفده یانده bir tarafda, yanda.

Remoucher, *v. a.* تكرار بورنی سلمك tékrar bournounou silmék.

*Remoudre, *v. a.* تكرار اوگتمك tékrar uyutmék.

*Rémoudre, *v. a.* بر دخی بلمك bir daha bilétmék.

Remouiller, *v. a.* ينه اصلاتمق yiné eslatmak.

Rémouleur, *m.* بلييجى biléyidji.

se Remparer, *v. r.* مترسلمك métérizlénmék.

Rempart, *m.* شرانپو charampov.

Remplacer, *v. a.* ينه فايزه ويرمك yiné faïzé vérmék; بر يره كچمك bir yéré guétjmék.

Remplier, *v. a.* دورمك (koumach) durmék.

Remplir, *v. a.* ينه طولدرمق yiné doldourmak; تماملمق tamamlamak; * چكوب چويرمك tjékip tjévirmék.

Remployer, *v. a.* بر شيه قوللنمق bir chéyé koullanmak.

Remporter, *v. a.* ينه كوترمك yiné guéuturmék; نايل اولمق naïl olmak, اله كتورمك élé guétirmék.

Remuant, te, *a.* راحتسز rahatsez.

Remue-ménage, *m.* قوناقدن اودن konakdan, évdén tjekma, tachenma; *fig.* يولسزلق yolsouzlouk.

Remuer, *v. a.* صاللامق sallamak, قلدامق kemeldatmak; قرشترمق karechtermak; كوريمك kurumék; — un enfant, چوجغى قوندقلمق tjodjoughou koundaklamak; *v. n. et* se —, *v. r.* صاللانمق sallanmak, قلدانمق kemeldanmak, اوينامق oynamak; * چالشمق tjalechmak, يورلق yoroulmak.

Remueur, *m.* بغداي كوريين boughday kuruyén.

Remueuse, *f.* زنه قوندقلين koundaklayan zénné.

Remugle, *m.* كوف قوقوسى kuf kokousou, اغر قوقو agher kokou.

Rémunérateur, *m.* اجر ويريجي édjr véridji.

Rémunération, *f.* عوض ivaz (éyvaz), اجر édjr, بدل bédél.

Renâcler, Renasquer, *v. n. fa.* اوكدن صورطامق éukédén somourdanmak.

Renaissant, te, *a.* تكرار قالقان tékrar kalkan.

* Renaitre, *v. n.* يكيدن طوغمق yénidén doghmak, چقمق tjekmak, ميدانه كلمك méydana guélmék; * درلمك dirilmék.

Renard, *m.* دلكي tilki.

Renarde, *f.* ديشي دلكي dichi tilki.

Renardeau, *m.* يوريسي دلكي tilki yavrousou.

Renardier, *m.* آوجيسي دلكي tilki avdjese.

Renardière, *f.* اينى دلكى tilki ini.

Renchéri, ie, *p. et a.* faire le —, la —, كندوبى قيمتلو ايتمك kéndini keymétli étmék.

Renchérir, *v. a. et n.* پاسن آرتمق pahasen artermak, پهالولتمق pahalelatmak; پهايه چقمق pahaya tjekmak, پهالولنمق pa-

halelanmak; *(sur q.) آشورمق achermak.

Rencontre, *f.* راست گلمه rast guélmé; جنك djénk, دوكش déuyuch; راسات rasat, دوشش duchuch; ماجرا madjara; فرصت foursét (fersand).

Rencontrer, *v. a.* اورمق vourmak, بولق boulmak; q. راست گلمك rast guélmék.

Rendant, te, *m. f.* حساب ويرن hisab vérén.

Rendez-vouz, *m.* سوز ويرديكى ير séuz vérdiyi yér; گورشمه guéuruchmé.

*Rendormir, *v. a.* يينه اويوتمق yiné ouyoutmak; se — *v. r.* يينه اويومق yiné ouyoumak.

Rendoubler, *v. a.* دورمك (ésbab) durmék.

Rendre, *v. a.* گيرو ويرمك guéri vérmék; ويرمك vérmék, تسليم ايتمك téslim étmék; قوصمق kousmak; تكرارلمق tékrarlamak; چقرمق tjekarmak; گتورمك guétirmék; ايتمك étmék, ايلمك éylémék, ترجمه ايتمك térdjumé étmék; چويرمك tjévirmék; گوسترمك guéustérmék; — *v. n.* (à, sur), گتمك تا guitmék ta ...; se —, *v. r.* (à), گتمك guitmék; هه ديمك hé démék; اولق olmak.

Rendu, ue, *p. et a.* يينه ويرلش yiné vérilmich; يورغون yorghoun; گلمش guélmich.

Rendu, *m.* دشمنه قچان نفر duchmana katjan néfér; *fa.* اجر édjr.

*Renduire, *v. a.* تكرار صوامق tékrar sevamak.

Rendurcir, *v. a.* سرتلتمك sértéltmék.

Rêne, *f.* ديزگن dizguin; گم guém.

Renégat, *m.* te, *f.* مرتد murtédd (mourtad), دونمه déunmé.

Renfermer, *v. a.* تكرار اورتمك قپامق tékrar éurtmék, kapamak; ايچنه الق صغمق itjiné almak, seghmak.

Renfler, *v. n.* قبارمق (kaynarkén) kabarmak.

Renforcer, *v. a.* قويلمك kavilémék.

Renfort, *m.* قويلمه kavilémé, قويلق kavilik.

se Rengorger, *v. r.* ببورلنمك béburlénmék.

Reniable, *a.* انكار اولنور inkiar olounour.

Renier, *v. a.* انكار ايتمك inkiar étmék.

Renieur, *m.* الله انكار ايدن allahe inkiar édén, كافر kiafir (guiavour).

Renifler, *v. n.* سوكى چكمك sumuyunu tjékmék.

Renom, *m.* نام nam, آد ad, شان chan.

Renommé, ée, *a.* نامدار namdar, مشهور méchhour.

Renommée, *f.* نام nam, شهرت chéuhrét, شان chan, ايو آد éyi ad; خلقك دلنده اولان شي qhalken dilindé olan chéy.

Renommer, *v. a.* faire —, مشهور نامدار ايتمك méchhour, namdar étmék.

Renoncer, *v. n.* (à qc.) يوق ديمك yok démék; — *v. a.* q. بريني طانيمق استمك birini tanemak, istémémék.

Renoncule, *f.* دوكن چچكي duyun tjitjéyi.

Renouer, *v. a.* تكرار دوكملمك باغلمق tékrar duyumlémék, baghlamak; يكيلمك yénilémék; — *v. n.* *تكرار بارشمق tékrar barechmak.

Renouveau, *m. fa.* الك ilk yaz, بهار bahar.

Renouveler, *v. a.* يكيلمك yénilémék.

Renseignement, *m.* نشان nechan, تعارف téarif, خبر qhabér.

Renseigner, *v. a.* تكرار اوكرتمك كوسترمك tékrar éuyrétmék, guéustérmék.

Rente, *f.* ايراد irad, كلور guélir.

Renté, ée, *a.* ايرادي چوق iradé tjok.

Renter, *v. a.* ايراد كلور باغلمق irad, guélir baghlamak.

*Rentraire, *v. a.* اورمك (koumach yerteghene) éurmék.

Rentraiture, *f.* اوركي éurguu.

Rentrayeur, *m.* — euse, *f.* اوريجي éurudju.

Rentrer, *v. n.* يينه ايچرو كيرمك yiné itjéri guirmék; كيرو كلمك guéri guélmék.

Renverse, à la —, صرت اوستنه sert ustuné.

Renverser, *v. a.* دويرمك dévirmék, يره اورمق yéré vourmak, يقمق yekmak, دوشرمك duchurmék; اوست اوسته اتمق ust usté atmak; ترس چويرمك térs tjévirmék; دوكمك déukmék; *طاغتمق daghetmak; قرمه قرش karma karech étmék; شاشرتمق chachertmak; se — *v. r.* قرمه قرش اولمق karma karech olmak.

Renvoyer, *v. a.* بر نحى يوللامق bir daqhi yollamak; كيرو يوللامق guéri yollamak; آيرمق ayermak; قومق kovmak; كيرو اتمق guéri atmak.

Repaire, *m.* جنوار يتاغى djanavar yataghe.

Repaissir, *v. a. et n.* نحي قويولتمق daha koyoulatmak, koyoulanmak.

Repaître, *v. n.* يم يمك yém yémék; قرنن طويرمق karnen doyourmak; — *v. a.* لاف ايله پلاو laf ilé pilav pichirmék.

Répandre, *v. a.* دوكمك déukmék; صاچق satjmak, طاغمق daghetmak, يايق yaymak; se —, *v. r.* دوكولمك déukulmék; طاغلمق daghelmak, يايلمق yayelmak.

Réparable, *a.* اصلاح اولور islah olour; اوديلنجك éudénédjék (zarar).

Réparation, *f.* تعمير téamir, مرمت mérémét; يرينه كتورمه yériné guétirmé.

Réparer, *v. a.* تعمير مرمت ايتمك téamir, mérémét étmék; يرينه كتورمك yériné guétirmék; حاطرن ياپمق yiné qhateren yapmak; يرينه كتورمك (erze) yériné guétirmék; ضرارن اوديمك zararen éudémék.

Repartie, *f.* حاضر جواب hazer djévab.

* Repartir, *v. a.* جواب ويرمك djévab vérmék, تكرارلق tékrarlamak; — *v. n.* تكرار يولجى اولق tékrar yoldjou olmak.

Répartir, *v. a.* اولشترمك uléchtirmék.

Répartition, *f.* اولشترمه uléchtirmé, تقسيم taksim.

Repas, *m.* مانجه mandja, يمك yémék.

Repasser, *v. n. et a.* يينه گچمك yiné guétjmék; گيرو گتمك guéri guitmék; بلدمك bilémék; چرقه بلكويه طوتمق tjarka, biléyiyé toutmak; اوتولمك utulémék; دوزلمك duzlémék; پرداه پرداه ايتمك pérdah étmék, vérmék; * دوشنمك duchunmék; گورمك گورمك guéuzdén guétjirmék.

Repenser, *v. a.* يينه فكر ايتمك yiné fikr étmék.

Repentance, *f.* پشيمانلق puchmanlek, توبه téubé.

Repentant, te, *a.* پشيمان اولان puchman olan.

se * Repentir, *v. r.* (de qc.) پشيمان اولق puchman olmak.

Repentir, *m.* پشيمانلق puchmanlek, توبه téubé.

Répercuter, *v. a. T.* گيرو سورمك guéri surmék; گيرو اتمق اورمق guéri atmak, vourmak; عكس ايتمك aks étmék.

Repertoire, *m.* دفتر téftér; مجمع médjmoua.

Répétailler, *v. a. fa.* اوصاندرنجيه دك تكرارلمق osanderendjayadak tékrarlamak.

Répéter, *v. a.* تكرارلمق tékrarlamak; سويلمك séuylémék, گيرو استمك guéri istémék.

Répétiteur, *m.* قلفه (méktépdé) kalfa.

Répétition, *f.* تكراره tékrarlama; تجربه tédjrubé.

Répit, *m.* وعده vadé.

Replâtrer, *v. a.* تكرار آلچيلمق tékrar altjelamak; * يينه ايو ايتمك yiné éyi étmék.

Replet, ète, *a.* ششمان chichman, اتلو étli.

Réplétion, *f.* ششمانلق chichmanlek, اتلولك étlilik.

Repli, *m.* دورم durum, بوكم bukum.

Replier, *v. a.* تكرار دورمك tékrar durmék; se —; *v. r.* تكرار دورلك بوكلمك tékrar durulmék, bukulmék.

Réplique, *f.* قرشولق karchelek (djévab).

Répliquer, *v. a. et n.* قرشولق ويرمك karchelek vérmék; *fa.* قرشو سويلمك karche séuylémék.

Répondant, *m.* كفيل kéfil; بري ايچون جواب ويرن biri itjin djévab vérén.

Répondre, *v. a. et n.* (à qc.), جواب ويرمك djévab vérmék; قرشو سويلمك karche séuylémék, مطابق كلمك moutabek guélmék; اوزانمق ouzanmak; de qc. ايو سويلمك (bir chéydén) éyi séuylémék.

Réponse, *f.* جواب djévab; سوز séuz.

Repos, *m.* راحتلق rahatlek, راحت rahat.

Reposer, *v. a.* قومق komak, راحتلندرمق rahatlandermak; — *v. n.* راحتلنمق rahatlanmak, راحت ايتمك rahat étmék; ياتمق yatmak; *اويومق ouyoumak; اوتورمق otourmak; se —, *v. r.* راحتلنمق rahatlanmak, دنلنمك dinlénmék (diynénmék); بر ينه بريني اميد ايتمك biriné oumoud étmék.

Repousser, *v. a.* كيرو اورمق guéri vourmak, دورتمك durtmék; —, *v. n.* بيتمك bitmék, بيومك béuyumék (ot, aghadj); دپمك (silah) tépmék.

Repoussoir, *m. T.* زنبا zemba.

Répréhensible, *a.* تعذيره لايق téaziré layek.

Répréhension, *f.* تعذير téazir.

*Reprendre, *v. a. et n.* بنه المق yiné almak, اله گتورمك élé guétirmék; تكرارلق tékrarlamak; q. de qc. بر ينه تعذير ايتمك biriné téazir étmék; آزارلمق azarlamak; دكمك (iyné ilé) dikmék; كوكلنمك kéuklénmék; طوتمق (aghadj) toutmak; se —, *v. r.* قپانمق kapanmak; فكر ايتمك fikr étmék.

Représaille, *f.* اوج éudj, انتقام intikam.

Représentant, *m.* وكيل vékil.

Représentation, *f.* اوكه قومق éuné komak; وصف vasf; تصوير tasvir.

Représenter, *v. a.* قرشو طوردرمق karche dourdourmak, دكمك dikmék, اوكه قومق éuné komak; وصف تعريف ايتمك vasf, téarif étmék; گوسترمك guéustérmék; يرني يرينى طوتمق yérini

toutmak; se — *v. r.* فكرينه قومق fikriné komak.

Réprimande, *f.* تعذير téazir.

Réprimander, *v. a.* تعذير ايتمك téazir étmék.

Réprimer, *v. a.* ضبط منع ايتمك zabt, ménî étmék.

Reprise, *f.* تكرار الله ضبط ايتمه tékrar alma, zabt étmé; بنه قاپلان يمك تكرارلمه yiné kapelan guémi; tékrarlama; مرمت mérémét; à plusieurs — s. دفعه دفعه défa défa.

Reprochable, *a.* غضبلنجك ghazéblénédjék.

Reproche, *m.* يوزه اورمه yuzé vourma, آزار azar, ستم sitém.

Reprocher, *v. a.* يوزينه اورمق yuzuné vourmak; آزارلق azarlamak.

Réprouver, *v. a.* اتمق atmak, قبول ايتمك kaboul étmémék.

Reprouver, *v. a.* تكرار اثبات ايتمك tékrar esbat étmék.

Reptile, *a.* سورنن surunén; — *m.* سورنن حيوان surunén hayvan.

République, *f.* جمهور djumhour.

Repudier, *v. a.* عورت بوشامق avrét bochamak.

Répugnance, *f.* كوكلسزلك guéunulsuzluk, مخالفت mouqhalifét.

Répugnant, te, *a.* عكس aks, ضد zedd.

Répugner, *v. n.* (à qc.), ضد اولق zedd olmak, قرشو طورمق karche dourmak.

Réputation, *f.* نام نام nam, ايو اد éyi ad, شهرت chéuhrét; عرض erz, يوز صويى yuz souyou.

Réputer, *v. a.* صايمق saymak, اعتبار ايتمك itibar étmék.

*Requérir, *v. a.* استمك istémék, دلمك dilémék, رجا ايتمك ridja étmék.

Requête, *f.* عرضحال arzouhal; دلك dilék, رجا ridja.

Requin, *m.* كوپك بالغى kéupék baleghe.

se Requinquer, *v. r. fa.* دلوجه دلمك délidjé guéyinmék.

Réquisition, *f.* طلب talab, دلمه dilémé; مطالبه moutalébé.

Réseau, *m.* اوفاق اغ oufak agh; مشتق اش mouchabbak ich; شبكي ايش chébéki ich; *T.* اورمه éurmé.

Réséda, *m.* — odorant, رسدا réséda (ot),

Réserve, *f.* اليقومه alekoma; چكرمه tjckarma; كيرو طوتمه gué-ri toutma; محافظ عسكر mouhafez askér; عقل akel; à la —, ماعدا maada; دكن déyin (dék); en —, بر طرفده bir tarafda.

Réservé, ée, *a.* صاقينجي sakenedje, اچق كوز atjek guéuz.

Réserver, *v. a.* صقلامق saklamak, اليقومق alekomak; se —,

v. r. qc. بر شيدن صاقنمق bir chéydén sakenmak.

Réservoir, *m.* حوض havouz.

Réseuil, *m.* بر نوع اغ bir névʿ agh.

Résidant, te, *a.* اوتوران otouran.

Résidence, *f.* قونـاق konak, اوتوردیغی یر otourdoughou yér, مكان mékian; تخت پاي payı taqht; قپو كتخدالغی kapou kétqhudaleghe; دوردي dortou.

Résident, *m.* قپو كتخداسی kapou kétqhudase (kiahyase).

Résider, *v. n.* مكانی اولمق mékiane olmak, ساكن مقيم sakin, mouk-im olmak, منصبله اوتورمق mansoublé otourmak.

Résidu, *m.* باقی baki, آرتان شي artan chéy.

Résignation, *f.* فراغت féraghét.

Résigné, ée, *p. et a.* واز گچمش vaz guétjmich; توكللو tévékkélli.

Résigner, *v. a.* فراغت ايتمك féraghét étmék; توكللو اولمق tévékkéllu olmak.

Résine, *f.* ساقز sakez, صمغ samgh; — de Tyr, *ou* — du pin, چام ساقزي tjam sakeze; — de cone, *v.* Térébenthine.

Résineux, euse, *a.* ساقزلو sakezle.

Résistance, *f.* طيانمه dayanma.

Résister, *v. n.* (à) قرشو طورمق karche dourmak; طيانمق dayanmak.

Résolûment, *ad.* مطلق moutlak, البت él (hél)-bét.

Résolution, *f.* حل hall; نيت niyét, مرام méram.

Résonnance, *f.* اوتمه éutmé, صدا وبرمه séda vérmé.

Résonner, *v. n.* اوتمك éutmék, صدا وبرمك séda vérmék, چكلامق tjenlamak, كم كم ايتمك (tjalghe) guum guum étmék.

*Résoudre, *v. a. et n.* جوزمك tjéuzmék, طاغمق daghetmak; فصل ايتمك fasl étmék, ايرد ايتمك ayerd étmék; قالدرمق kaldermak, يوق ايتمك yok étmék; q. à qc. برينك كوكلنی ايتمك birinin guéunlunu étmék, طاغلمق (chich) daghelmak; se —, *v. r.* چوزلمك tjéuzulmék, طاغلمق daghelmak; à qc. بر شيه كوكلی اولمق bir chéyé guéunlu olmak.

Respect, *m.* حرمت hurmét, رعايت reayét, اكرام ikram.

Respectable, *a.* حرمته لايق hurmété layek.

Respecter, *v. a.* عزت اكرام حرمت ايتمك izzét, ikram, hurmét étmék; *اجيمق adjemak, قيمق keymamak.

Respectif, ive, *a.* ايكی طرفلو iki tarafle, طرفينه دائر taraféyne daïr.

Respectueux, euse, *a.* حرمتلو hurmétli.

Respirer, *v. a. et n.* صولق نفس

نفس الق solouk, néfés almak; نفس ويرمك néfés vérmék; * صولغى كشلنمك soloughou gué-nichlénmék, كندويه كلمك kén-diné guélmék; qc. après qc. بر شيه حسرت چكمك bir chéyé hasrét tjékmék.

Resplendir, *v. n.* پارلامق parla-mak.

Resplendissement, *m.* پارلاقلق parlaklek.

Responsable, *a.* جواب ويرجك djé-vab vérédjék.

Ressemblance, *f.* بكزرلك bénzér-lik.

Ressemblant, te, *a.* بكزر bénzér.

Ressembler, *v. n.* (à) بكزمك bénzémék.

Ressentir, *v. a.* طويمق douymak; se —, *v. r.* de qc. صاوان هلتدن يوقلمق savan illétdén yoklan-mak; اوج الق اسمك éudj al-mak istémék; حصه‌دار اولق hissédar olmak.

Resserrer, *v. a. et n.* دارالتمق dar-altmak, بورمك buzmék; ينه اورتمك yiné éurtmék; قبض ايتمك kabz étmék; صغدرمق seghder-mak; قصه‌لتمق kessaltmak; se —, *v. r.* دارالمق daralmak, بورلمك buzulmék.

Ressort, *m.* اكلوب طوغرلمه قوتى éyilib doghroulma kouvéti; ياى yay; زنبرك zémbérék; چاره tjaré, فن fénn (fénd).

* Ressortir, *v. n.* ينه دشارى كمك چقمق yiné dechare guitmék, tjekmak.

Ressortir, *v. n.* (à) بر شريعت التنده اولق bir chériat altenda olmak.

Ressource, *f.* چاره tjaré, يول yol; اميد umid (oumoud).

se * Ressouvenir, *v. r.* ياد ايتمك yad étmék, عقلنه كتورمك كلمك ak-lena guétirmék, guélmék, خاطرلق qhaterlamak.

Ressusciter, *v. a.* اويانديرمق oyan-dermak; ينه قوشترمق yiné ka-rechtermak; — *v. n.* قالقمق kalkmak.

Restant, te, طوران douran; قالان kalan, باقى bake.

Restant, *m.* باقى قلان bake kalan, باقى bake.

Restaurateur, *m.* مرمتجى méré-métdji; ميخانه‌جى méyqhané-dji.

Restauration, *f.* تعمير téamir, مرمت mérémét.

Restaurer, *v. a.* تعمير مرمت ايتمك téamir, mérémét étmék; قويلندرمك kaviléndirmék.

Reste, *m.* باقى قلان bake kalan, باقى bake; ارتان artan, كيرو قلان guéri kalan.

Rester, *v. n.* ارتمق artmak, باقى قالمق bake kalmak; طورمق dourmak, كيرو قالمق guéri kal-mak.

Restituer, *v. a.* يرينه قومق ويرمك

yériné komak, vérmék; اولكى كبى ايتمك évélki guibi étmék; تمامله témamlamak, دوزتمك duzétmék.

*Restreindre, *v. a.* صقمق sekmak, بوزمك buzmék, قصه‌لتمق kessaltmak.

Résultat, *m.* نتيجه nétidjé, خلاصه كلام qhulaséi kélam.

Résulter, *v. n.* de qc. اردي صره كلمك arde sera guélmék, guitmék; اولق olmak, چقمق tjekmak.

Resumer, *v. a.* قصه تكرارلق kesa tékrarlamak.

Résurrection, *f.* قيامت keyamét.

Rétablir, *v. a.* ينه دكمك yiné dikmék; اصلاح ايتمك islah étmék.

Retaille, *f.* كسك پارچه késik partja.

Retard, *m.* مكث méks, اكلنمه éylénmé, تحكترمه guédjikdirmé; تحكمه guédjikmé.

Retarder, *v. a.* اوزاتمق ouzatmak, تحكترمك guédjikdirmék; — *v. n.* كيرو كيچ قالمق guéri, guétj kalmak; كيچ كلمك guétj guélmék.

Retenir, *v. a.* اليقومق alekomak, طوتمق toutmak, كيرو براقمق guéri berakmak; اكلندرمك éyléndirmék; صقلامق saklamak; طوردرمق dourdourmak; مكث ايتمك méks étmék; عقلنده طوتمق aklenda toutmak, saklamak; اصرلمق esmarlamak; كرا ايله طوتمق kira ilé toutmak; se —, *v. r.* چكلمك tjékilmék, طوتولمق toutoulmak; طيانمق dayanmak.

Rétention, *f.* طوتلمه toutoulma; صقلامه saklama; سدك زورى sidik zorou.

Retentir, *v. n.* سس ويرمك sés vérmék, اوتمك éutmék, كورلدمك guuruldémék, كورلمك guurlémék.

Retenu, ue, *a.* صاقينجى sakendje; اچق كوز atjek guéuz, عقللو akelle.

Rétif, ive, *a.* حارون haroun (haren); * عنادجى inaddje.

Retiré, ée, *p. et a.* بوزلمش buzulmuch, قصه‌لمش kessalmech; تنها ténha.

Retirer, *v. a.* ينه چكمك اچق yiné tjékmék, atmak; چقرمق tjekarmak; اوينه الق éviné almak; — de qc. فايده‌لنمك faydalanmak; se —, *v. r.* چكلمك tjékilmék, كيرو كتمك قاچق guéri guitmék, katjmak; — بر طرفه چكلمك bir tarafa tjékilmék, تنهالنمق ténhalanmak; اوزاقلنمق ouzaklanmak.

Retordeur, *m.* ابرشم ايك بوكن éb richim, ipék bukén.

Retordre, *v. a.* بوكمك bukmék.

Retors, se, *a.* چوريلمش tjévril-

mich, بوكلمش bukulmuch; *fa. ولدرنا vélédizna.

Retorte, *f. T.* انبيك émbik.

Retoucher, *v. a.* ينه طوقنمق yiné dokounmak; دوزلتمك duzéltmék.

Retour, *m.* كيرو دونمه guéri déunmé, عودت avdét; * تكرارلمه tékrarlama; مقابله moukabélé.

Retourner, *v. n. et a.* ينه كيرو دونمك yiné guéri déunmék, guitmék, دونمك déunmék; چويرمك tjévirmék, دوندرمك déundurmék; se —, *v. r.* دونمك déunmék; كندونك كندينك چارمسنى بلمك kéndinin tjarésini bilmék; s'en —, ينه كيرو گتمك yiné guéri guitmék, guélmék.

Rétracter, *v. a.* سوزينى چويرمك séuzunu tjévirmék; se —, *v. r.* سوزينى كيرو المق séuzunu guéri almak.

Retraite, *f.* كيرو دونمه guéri déunmé; كوچ guéutj; چكلمه tjékilmé; تنهالق ténhalek; مكث méks.

Retrancher, *v. a.* بر از كسمك bir az késmék; سلمك silmék; براقق berakmak; ازالتمق azaltmak; آيرمق ayermak; ضبط ايتمك zabt étmék; گيدرمك guidérmék; متريس ياپق météris yapmak.

Rétrécir, *v. a.* دارالتمق daraltmak, بوزمك buzmék; se —, *v. r.* دارالمق daralmak.

Rétribution, *f.* اجر édjr, مقابله moukabélé.

Rétrograde, *a.* كيرو گيدن guéri guidén.

Rétrograder, *v. n.* اردين گيرو گتمك arden, guéri guitmék.

Retrousser, *v. a.* يوقرى صغامق yokare seghamak; طوپلمق (ésbab) toplamak; Retroussé, *p.* صغالو seghale; nez —, اوجى يوقرو اولان بورون oudjou yokare olan bouroun.

Rets, *m.* اغ agh, بالق اغى balek aghe, اغرب eghreb.

Réunir, *v. a.* برلشترمك birléchtirmék.

Réussir, *v. n.* باشه چقمق bacha tjekmak, اولق olmak, راست گلمك rast guélmék.

*Revaloir, *v. a.* ينه اجرينى ايتمك yiné édjrini étmék.

Revanche, *f.* بدل bédél, اجر édjr, مقابله moukabélé; اوج éudj, آجى adje; en —, بدلنه bédeliné, قرشولق karchelek.

Revancher, *v. a.* (q.) بدلنى عوضنى bédélini, éyvazene étmék, آجيسنى چقرمق adjesene tjekarmak; se —, *v. r.* اوجنى المق éudjunu almak.

Rêvasser, *v. n.* راحتسز دوش كورمك rahatsez duch guéurmék.

Rêve, *m.* دوش duch.

Revêche, *a.* طاتسز tatsez, اكشى ékchi; ضد zedd.

Reveil, *m.* اويانمه oyanma.

Réveil, *m.* Réveille-matin, *m.* منبه munébbih.

Réveiller, *v. a.* تكرار اويانديرمق tékrar oyandermak; se — *v. r.* اويانمق oyanmak.

Réveilleur, *m. v.* Réveil.

Réveillon, *m.* اخشام مانجه‌سي aqhcham mandjase.

Révéler, *v. a.* طويرمق douyourmak, بيان ايتمك béyan étmék.

Revenant, *m.* جن djin, ديو div (dév).

Revenant, te, *a.* خاطر شناس qhater chinas, خوش qhoch.

Revenant-bon, *m.* صندقده قلان اقجه sandekda kalan akdjé; كار kiar, قزانج kazandj.

Revendiquer, *v. a.* حقم ديو كيرو استمك hakkem déyi guéri istémék.

Revendre, *v. a.* ينه صاتمق yiné satmak.

*Revenir, *v. n.* ينه كيرو كلمك yiné, guéri guélmék; ككرمك guéyirmék; ايا غه قالقمق ayagha kalkmak, دوزلمك duzélmék; ايراد اولق irad olmak, كلمك guélmék; پهايه اولق pahaya olmak, طورمق dourmak; خوش كلمك qhoch guélmék.

Revenu, *m.* ايراد irad, كلور guélir.

Rêver, *v. n. et a.* (de qc. *ou* qc.), دوش كورمك duch guéurmék; صايقلمق sayeklamak; (à *ou*, sur qc.) طالمق dalmak, درين دوشنمك dérin duchunmék.

Réverbère, *m.* شوق اوران chavke vouran; بيوك زوقاق فنري béyuk zoqaq fénéri.

Réverbérer, *v. a.* كيرو اتمق guéri atmak; — *v. n.* كيرو صچرامق guéri setjramak.

Reverdir, *v. n.* ينه يشللنمك اچلمق yiné yéchillénmék, atjelmak; — *v. a.* ينه يشيل بويا سورمك yiné yéchil boya surmék.

Révérence, *f.* حرمت hurmét; تعظيم téména; سلام sélam; حضرتلري hazrétléri.

Révérencieux, euse, *a.* تعظيم ايدن téménna édén.

Révérer, *v. a.* عزت ايتمك izzét étmék, اولولمق ouloulamak, طاپنمق tapenmak, تعظيم ايتمك téménna étmék.

Rêverie, *f.* صايقلمه sayeklama, ابور جبور سوز abour djoubour séuz; حليا hulya, دوشنمه duchunmé.

Revers, *m.* اورش vourouch, جاريه (élin ardeyla) tjarpma; ارد ard, ارد طرف ard taraf; *مصيبت mousibét.

Revêtir, *v. a.* كيدرمك guéydirmék; تبديل ايتمك tépdil étmék; حاضرلمق hazerlamak; قوشاتمق

kouchatmak; دوشمك déuché-mék.

Rêveur, euse, *a.* چوق دوشنن tjok duchunén, طالغن dalghen; — *m. f.* صايقليان sayeklayan.

Revirer, *v. a. T.* (-de bord), كمي چويرمك guémiyi tjévirmék; بر قاپويى ايچق (tavlouda) bir kapouyou atjmak.

Réviser, *v. a.* كوزدن كچورمك guéuzdén guétjirmék.

Réviseur, *m. T.* تكرار كوزدن كچورن tékrar guéuzdén guétjirén.

Revisiter, *v. a.* ينه باقمق yiné bakmak, تفتيش ايتمك téftich étmék.

* Revivre, *v. n.* قالقمق kalkenmak.

Révocation, *f.* كيرو چويرمه guéri tjévirmé; بطال ايتمه battal étmé.

* Revoir, *v. a.* ينه كورمك yiné guéurmék; كوزدن كچورمك guéuzdén guétjirmék.

Revoir, *m.* ينه كورشمه yiné guéuruchmé.

Révoltant, te, *a.* باشدن چقان bachdan tjekan.

Révolte, *f.* فساد fésad, فتنه fitné, باش قالدرمه bach kalderma.

Révolter, *v. a. et n.* آزدرمق azdermak, باشدن چقرمق bachdan tjekarmak; باش قالدرمق bach kaldermak, فتنه قوپارمق fitné toparmak, فساد صاچمق fésad satjmak; زوربا اولمق zorba olmak.

Révolu, ue, *a.* بتمش bitmich, تكميل tékmil.

Révolution, *f.* انا بابا كونى ana baba guunu, قرشقلق karecheklek; دكشمه déyichilmé; دور dévr.

Révoquer, *v. a.* تكرار كيرو چويرمك tékrar guéri tjevirmék.

Revue, *f.* تجسس tédjéssus; آلاي alay.

Rez, *prp.* — pied, — terre, بر ايله بر ايله برابر yér ilé bérabér, يكسان yér ilé yéksan.

Rhabiller, *v. a.* تكرار كيدرمك tékrar guéydirmék; * *fa.* دوزلتمك duzéltmék.

Rhéteur, *m.* اهل كلام éhlï kélam.

Rhétorique, *f.* علم كلام ilmï kélam.

Rhinocéros, *m.* كركدان guérguédan.

Rhodomel, *m.* كل بالى guul bale.

Rhubarbe, *f.* راوند ravénd.

Rhumatisme, *m.* يل yél.

Rhume, *m.* زكام zukiam, نازله nazilé, نزله nouzla.

Riant, te, *a.* كولر يوزلو guulér yuzlu, گوليجي guuludju.

Ribambelle, *f. fa.* باش اغريسي bach aghrese (séuz).

Ribaud, de, *a. fa.* نفسانى néfsani; — *m.* زنپاره zémparé; — *f.* روسپي ros (oros)- pou.

Ribauderie, *f. fa.* زنپارەلك zém-

parélik, روسپيلك ros (oros)-poulouk.

Ribes, *f. pl.* فرنك اوزمي frénk uzumu.

Ricaner, *v. n.* ذوقمكه كولمك zévklénméyé guulumsumék.

Ric-à-ric, *ad. fa.* دقتله dekkétlé.

Richard, *m. fa.* *زنكين طوكز zénguin domouz.

Riche, *a.* زنكين zénguin, مالدار maldar, وارلقلو varlekle; قيمتلو keymétli.

Richesse, *f.* زنكينلك zénguinlik.

Ricochet, *m.* طاش صوده سكمه tach souda sékmé, صچرامه setjrama; par —, *fa.* ايل اغزندن él aghzendan, اوزون قولاقدن ouzoun koulakdan.

Ride, *f.* يوز و الن بورشغى yuz vé aln (ann) bourouchoughou, بورشق bourouchouk.

Ridé, ée, *a.* بورشقلو bourouchouklou, بورشق bourouchouk.

Rideau, *m.* پرده pérdé.

Rider, *v. a.* بورشترمق (yuzu, anne) bourouchtourmak; — *v. n.* بورشمق bourouchmak.

Ridicule, *a.* كولجك guulédjék.

Ridiculiser, *v. a.* مسخره كولجك ايتمك masqhara, guulédjék étmék.

Ridiculité, *f. fa.* مسخرلق masqharalek.

Rien, *pr. et m.* هيچ بر شى hitj bir chéy, اصلا bir chéy; اصلا دفك شي oufak défék chéy; — de tout, هيچ بر شى hitj bir chéy, اصلا asla.

Rigide, *a.* سرت sért, كسكين késkin.

Rigidité, *f.* سردلك sérdlik, كسكينلك késkinlik.

Rigole, *f.* اولق olouk, طاش اولق tach olouk.

Rigoureux, euse, *a.* سرت sért, كسكين késkin.

Rigueur, *f.* سردلك sértlik, كسكينلك késkinlik.

Rimailler, *v. n.* فنا شعر ياپمق féna chir yapmak.

Rime, *f.* نظم nazm.

Rimer, *v. a.* نظم ايتمك nazm étmék, yapmak; — *v. n.* نظمه كلمك nazma guélmék.

Rinier, *v. a.* چلقامق tjalkamak.

Rioter, *v. n. fa.* كولمسيمك guulumsumék.

Ripaille, *f. fa.* ييوب ايچمه yéyip itjmé.

Ripe, *f.* قزاغى kazaghe.

Ripopé, *m.* *ابور جبور سوز abour djoubour séuz.

Riposte, *f.* حاضر جواب hazer djévab.

Riposter, *v. n.* حاضر جواب ويرمك hazer djévab vérmék.

*Rire, *v. n.* كولمك guulmék; se —, *v. r.* ذوقلنمك zévklénmék, برينه كولمك biriné guulmék.

Rire, Ris, *m.* گولش guuluch, گوله guulmé.

Ris, *m.* پرنج pirindj.

Risée, *f.* مسخره masqhara, ذوق zévk.

Risible, *a.* گولجك guulédjék.

Risquable, *a.* مخاطره‌لو mouqhatarale.

Risque, *m.* مخاطره mouqhatara.

Risquer, *v. a.* مخاطره‌یه قومق mouqhataraya komak, پخته‌مه دیمك paqhtema démék.

Risqueux, euse, *a.* صالنجق salenadjak.

Rissole, *f.* بر نوع اتلو بورك bir névï étli béurék.

Rissoler, *v. a.* قزارتمق (kébabe) kezartmak.

Rit, Rite, *m.* آیین ayen (kilsédé).

Rivage, *m.* کنار kénar, قیی keye, یالی yale.

Rival, *m.* le, *f. et a.* انگل énguél, انگل اولان énguél olan.

Rivalité, *f.* انگللك énguéllik.

Rive, *f.* کنار kénar, قیی keye.

River, *v. a.* پرچین ایتمك pértjin étmék, پرچینلمك pértjinlémék.

Riverain, *m.* یالیده اوتورانلر yaleda otouranlar.

Rivet, *m.* پرچین pértjin; ایچ دکش itj dikich (paboudjoun).

Rivière, *f.* چای tjay, ارمق ermak.

Riz, *m.* پرنج pirindj.

Rizière, *f.* پرنج تارلاسی pirindj tarlase.

Rob, *m.* بولامج boulamadj.

Robe, *f.* بر نوع اثواب bir névï ésbab; * دری déri; — de chambre, گیجه‌لك guédjélik (éntari).

Robinerie, *f.* گولجك شقا guulédjék chaka.

Robinet, *m.* فچی لوله‌سی fetje loulase.

Robre, *v.* Rouvre.

Robuste, *a.* قوي kavi, قوتلو kouvétli.

Roc, *m.* قیا kaya; *T.* روح rouh (satrandjda).

Rocambole, *f.* فرنك صوغانی frénk soghane.

Roche, *f.* قیا (béuyuk) kaya.

Rocher, *m.* قیا (yuksék) kaya.

Rochoir, *m. T.* چغنه قابی tjaghana kabe (kouyoumdjounoun).

Rôder, *v. n.* طولشمق dolachmak.

Rodomont, *m.* اوکنیجي éuyunudju, بیوك سویلین béuyuk séuyléyén.

Rodomontade, *f.* اوکمه éuyunmé.

Rogaton, *m.* دلمه کاغدي dilénmé kiaghede; — s. *pl. fa.* ارتندي artende, اسینمش مانجه esenmech mandja; یرامز بوش کاغدلر yaramaz, boch kiaghedlar.

Rogne, *f.* تملو اویور témélli ouyouz.

Rogner, *v. a.* بر از کسمك bir

az késmék; * طارالتمق daraltmak.

Rogneux, euse, *a.* اويوزلو ouyouzlou, اويوز ouyouz, *a.*

Rognon, *m.* بوبرك (yénir) béubrék; — s. *pl.* بر قاج حيوان خايەسى bir katj hayvan qhayase.

Rognoner, *v. n. fa.* مرلدانمق mereldanmak, چكشمك tjékichmék.

Rognure, *f.* قرندي kerente, طلاش talach.

Rogomme, *m.* عراقي erake.

Rogue, *a. fa.* فضول fodoul, ششمش chichmich.

Roi, *m.* پادشاه padichah, قرال keral, شاه chah.

Roide, *a.* كريلو guérili, اكلمز éyilméz, دك dik, طوتمز toutmaz; سرت sért; اوچرم outjouroum; تيز téz.

Roideur, *m.* كريلولك guérililik, اكلممه éyilmémé; دكلك diklik; تيزلك tézlik; اوچرم outjouroum.

Roidir, *v. a.* دك ايتمك dik étmék; كرمك guérmék; *v. n. et* se — *v. r.* دك اولمق dik olmak; * يكيدجه قرشو طورمق yiyiddjé karche dourmak.

Roitelet, *m.* بوقلوجه بلبل bokloudja bulbul.

Rôle, *m.* طومار tomar; دفتر déftér (téftér).

Rôlet, *m.* طومارجق tomardjek.

Romaine, *f.* قنطار kantar (térazi).

Roman, *m.* مسثل masal, يلان دآستان yalan dasitan (déstan).

Romantique, *a.* * صفالو séfale (yér).

Romarin, *m.* بربنه bibériné, بربه bibéryé.

Rompre, *v. a. et n.* قرمق kermak; قروب بوزوب ايچق kerep, bozoup atjmak; طوتمق toutmak, جويرمك tjévirmék; كسمك késmék; قوپرمق koparmak; قالدرمق kaldermak, گيدرمك guidérmék; يقمق yekmak, اوكرتمك éuyrétmék; قرلق kerelmak; se — *v. r.* قرلق kerelmak; à tout — *ad. fa.* اولديغى حالده olmadeghe haldé, صوك صوكى son sonou.

Rompu, ue, *p. et a.* قرق kerek; à qc. آلشمش alechmech, تعلملو téalimli.

Ronce, *f.* بوكرتلن دكنى béuyurtlén dikéni; — s. *pl.* * كوجلك guudjluk.

Rond, de, *a.* دكرمى déyirmi, مدوّر mudévvér; يوارلق youvarlak; *fa.* صافدرون safdroun.

Rond, *m.* دكرميلك déyirmilik, يوارلقلق youvarlaklek.

Ronde, *f.* يوارلقلق youvarlaklek; à la —, طولاي اطرافه dolaj étrafa.

Rondelet, ette, *a. fa.* يوارلق youvarlak, طوپارلق topalak.

Rondement, *ad.* دوز duz; * صافدرون safdéroun.

Rondeur, *m.* يوارلقلق youvarlaklek.

Rondin, *m.* صوپه sopa.

Ronfler, *v. n.* صولومق soloumaḳ; صمـوردانمـق somourdanmak; خرلدامق qhereldamak.

Ronger, *v. a.* كمورمك kémirmék, صيرمق seyermak; يمك yémék.

Roquet, *m.* بر نوع كوپك و كرتنكلر bir névï kéupék, vé kérténkélér.

Roquette, *f.* جرجر djérdjér, روقه صالاتەسى roka salatase.

Rosaire, *m.* تسبيح tésbih.

Rosat, *a. m. et f.* گللو guullu.

Rose, *f.* گل guul; بر نوع بالـق bir névï balek.

Roseau, *m.* ساز saz, قامش kamech.

Rosée, *f.* چيك (yaghan) tjiy.

Roseraie, *f.* گلستان guulistan.

Rosette, *f.* گلجك guuldjuk; خاص قرمزي مركب بويا qhas baker; قرمزي كرمز kermeze murékkéb, boya; قرمزي تباشير kermeze tébéchir.

Rosier, *m.* گل اغاجى guul aghadje.

Rosse, *f.* اويوز و زبون بيكر ouyouz vé zaboun béyguir.

Rosser, *v. a. fa.* بر طياق چكمك bir dayak tjékmék.

Rossignol, *m.* بلبل bulbul; *T.* طوشان tavchan.

Rossignoler, *v. n.* بلبل كبى اوتمك bulbul guibi éutmék.

Rossinante, *m. et fa. v.* Rosse.

Rossolis, *m.* عنبريه ambériyé.

Rot, *m.* گگرمه guéyirmé.

Rôt, *m.* كباب kébab.

Rotation, *f.* چويرمه tjévirmé.

Roter, *v. n.* گگرمك guéyirmék.

Rôti, *m.* كباب kébab; قزارتمه kezartma.

Rôtie, *f.* قزارمش اتمك دلى kezarmech ékmék dilimi.

Rôtir, *v. a.* كباب اتمك kébab étmék, قزارتمق kezartmak; — *v. n. et* se —, *v. r.* كباب اولق kébab olmak, قزارمق kezarmak.

Rôtissoir, *m.* كباب چرڤى طولابى kébab tjarke, dolabe.

Rotonde, *f. fa.* مدوّر بنا mudévvér bina.

Rotondité, *f.* يوارلقلق youvarlaklek.

Rotule, *f. T.* ديز قپاغى diz kapaghe.

Roture, *f.* كيشى زاده اولمه kichi zadé olmama, بياغيلق bayaghelek.

Rouage, *m.* آلات چـرخلرى aléat tjarklare.

Rouan, *a. m.* cheval —, ابرش ات abrach at.

Roucouler, *v, n.* اوتمـك (koumrou) éutmék, قر قر ايتمك kour kour étmék.

Roue, *f.* تكر tékér, تكرلك tékérlék; چرق tjark, چرخ tjarqh.

Rouelle, *f.* يوارلق دلم youvarlak dilim.

Rouer, *v. a.* تكردن كچورمك tékérdén guétjirmék; * un ruсé, *m.* ايپ قاچغنى ip katjghene.

Rouet, *m.* چقرق tjekrek.

Rouge, *a.* قرمزي kermeze; قزل kezel, قزغن kezghen; — bord, طولو قدح dolou kadéh, باده badé; — *m.* قرمزي kermeze; قرمزيلق kermezelek; قزللق kezellek.

Rougeâtre, *a.* قزلجه kezeldja.

Rougeaud, de *a.* قرمزي يكاقلو kermeze yanakle.

Rougeole, *f.* قزامق kezamek.

Rouget, *m.* تكر بالغى tékir baleghe.

Rougeur, *m.* قرمزيلق kermezelek; يوزده قرمزي بنكلر yuzdé kermeze bénéklér.

Rougir, *v. a.* قرمزي بويامق kermeze boyamak; *T.* قزدرمق kezdermak; — *v. n.* قزارمق kezarmak; قرمق kezmak.

Rouille, *f.* كوف kuf, پاس pas.

Rouiller, *v. a.* كوفلندرمك kuflendirmék, پاسلندرمق paslandermak; se —, *v. r.* كوفلنمك kuflénmék, پاسلنمق paslanmak.

Rouillure, *f.* كوف kuf.

Rouir, *v. a. et n.* اصلاتمق (kétén) eslatmak.

Roulade, *f.* يوارلمه youvarlama.

Roulage, *m.* يوارلنمه youvarlanma; گوتورمه guéuturmé.

Roulant, te, *a.* يوارلنان youvarlanan.

Rouleau, *m.* يوارلق youvarlak, دمت démét, باغ bagh; يوغى youvghou; اوقلاغو oklaghou.

Rouler, *v. a. et n.* يوارلق youvarlamak, بوكمك bukmék; صارمق sarmak, صرملامق sarmalamak; دوغمك déunmék; بوكلمك bukulmék; يوارلنمق youvarlanmak.

Roulette, *f.* مقره makara; تكرلو tékérli iskémli; اسكمله جوجق tjodjouk arabase.

Roulier, *m.* عرباجي arabadje.

Roulis, *m.* كمى صللانمه‌سي guémi sallanmase.

Roupie, *f.* بورن طلمه‌سى bourom damlase.

Roupieux, euse, *a.* بورنى اقر bournou akar.

Roupiller, *v. n. fa.* اويوقلمق ouyouklamak.

Rouquet, *m.* ارکك طوشان érké tavchan.

Roussâtre, *a.* قزلجه kezeldja. قرمزمتراق kermezemterak.

Rousseau, *m.* قرمزي صاچلو كمسه kermeze satjle kimsé.

Rousselet, *m.* شكر ارمودي chékér armoudou.

Rousseur, *f.* قرمزيلق kermezelek.

Roussi, *m.* تلاتين télatin; يانق قوقوسى yanek kokousou.

Roussin, *m.* قوي ايغر kavi aygher.

Roussir, *v. a.* صرارتمق sarartmak, بوزارتمق bozartmak; — *v. n.* صرارمق sararmak, بوزارمق bozarmak.

Route, *f.* ديوان يولى divan yolou; يول yol.

Routier, *m.* گميجيلره يول كوسترن guémidjiléré yol guéustérén (kitab); *fa.* فلكك چنبرندن گچش féléyin tjémbérindén guétjmich.

Routine, *f.* ادمان idman, اوكرنمه éuyrénmé.

Routiner, *v. a.* (q. à qc.), اوكرتمك éuyrétmék, الشترمق alechtermak.

Rouvre, *m.* پليد اغاجى pélid aghadje.

*Rouvrir, *v. a.* تكرار اچمق tékrar atjmak.

Roux, usse, *a.* قرمزي kermeze, صارمترق saremterak; — *m.* قرمزي kermeze.

Royal, le, *a.* شاهانه chahané, پادشاهانه padichahané.

Royaliste, *a. m.* پادشاه طرفى padichah tarafe.

Royaume, *m.* پادشاهلق padichahlek, مملكت mémlékét.

Royauté, *m.* پادشاهلق padichahlek.

Ru, *m.* صو يولى sou yolou.

Ruade, *f.* دپمه tépmé (aten).

Ruban, *m.* شريد chérid.

Rubanerie, *f.* شريدجيلك chéridjilik.

Rubanier, *m.* ière, *f.* شريدجي chéridji.

Rubanté, ée, *a.* شريدلو chéridli.

Rubicond, de, *a.* قزل يوزلو kezel yuzlu.

Rubis, *m.* قرمزي ياقوت kermeze yakout, ياقوت yakout; — balais, لعل léal, ال ياقوت al yakout.

Rubrique, *f.* آشو يويا طاشى ache boya, tache, آشو ache; قرمزي ياري kermeze yaze; باب قانوننامه babï kanounnamé; عنوان unvan; *fa.* حيله hilé.

Ruche, *f.* آرو قوانى are kovane.

Rudanier, ière, *a. fa.* پتورلو puturlu, قبا kaba.

Rude, *a.* پتورلو puturlu, يامرى يمرى yamrou youmrou; سرت sért, كسكين késkin, شديد chédid; اغر agher, كوج guudj, چتين tjétin; قبا kaba, پشمش pichmémich, خام qham; چكلمز tjékilméz; تتيز titiz.

Rudesse, *f.* قبالق kabalek; سرتلك sértlik.

Rudiment, *m.* لاتين صرفى latin sarfe; — *pl.* مقدمه moukaddémé.

Rudoyer, *v. a.* برينه سرت قرشو birineˊ sért karche tjekmak, چقمق ايتمك tjekech étmék.

Rue, *f.* زوقاق zo (so)-kak, يول yol.

Rue, *f.* صدف اوتى sédéf otou.

Ruer, *v. a.* قوتلو اتمق kouvétli atmak, فرلاتمق ferlatmak; — *v. n.* دپمك tépmék; se — *v. r.* sur qc. اوزرينه آتلمق دوشمك uzériné atelmak, duchmék.

Rugir, *v. n.* بوكرمك (aslan) béuyurmék.

Rugissant, te, *a.* بوكرن béuyurén.

Ruine, *f.* يقلمه yekelma; يقق yekek; خراب qharab; دوشش duchuch, دوشكنلك duchguunluk, باتمه batma.

Ruiner, *v. a.* يقمق yekmak, بوزمق bozmak, خراب ايتمك qharab étmék, باترمق batermak; se —, *v. r.* دوشمك duchmék, باتمق batmak, كول اولق kul olmak.

Ruineux, euse, *a.* يقلهجق yekeladjak, يقيلور yekeler, ضرارلو zararle; خرابانى qharabate.

Ruisseau, *m.* ارمق ermak, چاي tjay; صو يولى sou yolou.

Ruisseler, *v. n.* چاي كبى اقق tjay guibi akmak.

Rum, *m.* روم rom (bir névi erake).

Rumeur, *f.* شهاته chamata, كورلدي guurultu, انا بابا كونى ana baba guunu, طنطنه tantana.

Ruminer, *v. a.* كويشنى المق guévichini almak, كومك guévmék, كوملك guévélémék; * دوشنمك duchunmék, فكر ايتمك fikr étmék.

Rupture, *f.* قرمه kerma, قرش kerech; بوزش bozouch; قرق kerek.

Rural, le, *a.* صحرايه متعلّق sahraya mutaallik.

Ruse, *f.* حيله hilé, فن fénn (fénd), حيله كارلق hilékiarlek.

Rusé, ée, *a.* حيله كار hilékiar, فنبار fénn (fénd)-baz, حيلهباز hilébaz, دلكي tilki, قرناس kournas.

Ruser, *v. n.* حيله قوللانمق hilé koullanmak.

Rustaud, de, *a.* خويرات qhoyrat, قبا kaba; —, *m.* قبا كويلو kaba kéuylu.

Rusticité, *f.* قبالق kabalek, خوريادلق qhoryadlek, خوراتلق qhoyratlek.

Rustique, *a.* خويرات كبى qhoyrat guibi, قبا kaba.

Rustre, *a. m.* قبا. پك pék kaba. يوغن yoghoun; * يونلممش yonoulmamech.

Rut, *m.* قرغنلق قزان وقتى kerghenlek, kezan vakte.

S.

Sabine, *f.* قره آردج kara ardedj, صاج اغاجی satj aghadje.

Sable, *m.* قوم koum; ریك righ; قوم ساعتی koum saate; — d'or, تبیر tibir.

Sabler, *v. a.* قوم دوکمك koum déukmék.

Sableux, euse, *a.* قوملو koumlou.

Sablier, *m.* قوم ساعتی koum saate; ریکدان righdan, توز قابی toz kabe.

Sablière, *f.* قوم قویوسی koum kouyousou.

Sablon, *m.* قوم انجه indjé koum; *T.* قایر kayer.

Sablonner, *v. a.* قوم ایله اومق koum ilé ovmak; *T.* قایرلق kayerlamak.

Sablonneux, euse, *a.* قوملو koumlou.

Sabot, *m.* تخته پابوج taqhta paboutj, نعلین naalin; آت طرناغی at ternaghe; فرلاق ferlak.

Sabre, *m.* قلیج keledj.

Sabrenas, *m. fa.* چولپا tjolpa.

Sabrer, *v. a.* قلیجدن کچورمك keledjdan guétjirmék.

Saburre, *f. T.* صابوره sabouré (safra, guémidé).

Sac, *m.* توربا torba, چوال tjouval; حرار harar; یغه yaghma; — à argent, کیسه ki (ké) sé; — à draps, تلیسه tilisé (tilis); — de cuir, خرج qhourdj; cul-de-sac, چقمز زوقاق tjekmaz zo (so) kak.

Saccager, *v. a.* یغمالمق yaghmalamak.

Sachet, *m.* توربه torba, کیسه késé.

Sacoche, *f.* چنته tjanta.

Sacraire, *m.* عبادتکاه ibadétguiah.

Sacrer, *v. a.* تقدیس ایتمك takdis étmék, یاغلمق yaghlamak; — *v. n.* کفر ایتمك kufr étmék.

Sacrifice, *m.* قربان kourban; *فدا fida.

Sacrifier, *v. a. et n.* قربان فدا ایتمك kourban, féda étmék.

Sacristain, *m.* قایم kayem.

Safran, *m.* زعفران zaféran (safran).

Safranier, *m.* ère, *f. fa.* کولخانی kulqhani.

Safre, *m.* ماوی مینا mavi mina (miné).

Safre, *a.* بوغاز دوشکنی boghaz duchguunu.

Sagacité, *f.* فراست firasét.

Sage, *a.* علیم alim, عقللو akelle, عارف arif; ادبلو édébli, تربیه‌لو térbiyéli; اولجیلو éultjulu; — *m.* عالم alim, علمدار ilimdar.

Sage-femme, *f.* ابه ébé.

Sagesse, *f.* علمدارلق ilimdarlek, عقللولق akellelek.

Sagittaire, *m. T.* قوس kavs (bourdj).

Saignant, te, *a.* قانلو kanle.

Saignée, *f.* قان المه kan alma, حجامت hadjamat.

Saignement, *m.* قنامه kanama.

Saigner, *v. a.* قان المق kan almak, حجامت ايتمك hadjamat étmék; چقرمق tjekarmak; چويرمك tjévirmék; — *v. n.* قنامق kanamak.

Saigneux, euse, *a.* قانلو kanle.

Saillie, *f. T.* سوندرمه sundurmé, فشقرمه fechkerma; * تيز آتش téz atéch; حاضر جواب hazer djévab, لطيفه latifé.

Saillir, *v. n.* فشقرمق fechkermak, قينامق kaynamak; — *v. a.* اشهق achmak, اوستنه چقمق ustuné tjekmak (hayvan).

* Saillir, *v. n. T.* ديشاري چقمق (yapou) dechare tjekmak.

Sain, ne, *a.* صاغ sagh.

Sain-doux, *m.* طوكز ياغى domouz yaghe.

Sainfoin, *m.* طرفيل terfil (yondja).

Saint, te, *a. m. et f.* مقدس moukaddés, ولى véli, (*pl.*) اوليا évliya, عزيز aziz.

Sainteté, *f.* اوليالق évliyalek, عزيزلك azizlik.

Saisir, *v. a.* الق almak, قاپمق kapmak; ضبط ايتمك (chériat ilé) zabt étmék; * عقلى ايرمك akle érmék; باصمق basmak, صارمق sarmak; se —, *v. r.* (de), ضبطنه الق zabtena almak; * se —, *ou* être saisi, پك اوركمك pék urkmék.

Saison, *f.* ايام éyyam; * موسم mévsim.

Salade, *f.* سلاته salata.

Salaire, *m.* حق hakk, يللق yellek, ايلق aylek, هفته لك héf- (haf) talek, گوندهلك guundélik.

Salamandre, *f.* سمندر séméndér.

Salaud, de, *a. fa.* كيرلو kirli.

Sale, *a.* كيرلو kirli, مردار mourdar; چركن tjirkin.

Salé, *m.* پصترمه pasterma.

Salé, ée, *p. et a.* توزلو touzlou.

Salep, *m.* صالب saléb.

Saler, *v. a.* توزلامق touzlamak.

Saleté, *f.* كير kir, مردارلق mourdarlek.

Salière, *f.* توز قابى touz kabe, توزلق touzlouk.

Saligaud, *m.* de, *f. fa.* مردار كمسه mourdar kimsé.

Salignon, *m.* توز قالبى touz kalebe.

Salin, ne, *a.* توزلو touzlou.

Saline, *f.* صلاموره salamoura; حقنه hokna.

Salire, *v. a.* مردارلق mourdarlamak.

Salisson, *f. fa.* كچوك چركن قز kutjuk tjirkin kez.
Salissure, *f.* مردارلق mourdarlek.
Salive, *f.* صالیار salyar, اغز صویی aghez souyou.
Salle, *f.* دیوان خانه divan qhané.
Saloir, *m.* توزلق touzlouk, توز قابی touz kabe.
Salon, *m.* دیوان خانه بیوك béuyuk divanqhané.
Salope, *a. f.* پیس pis, مردار mourdar.
Saloperie, *f.* پیسلك pislik, مردارلق mourdarlek.
Salpetre, *m.* كوهرچله guéuhér-(guuvér) tjilé.
Saltimbanque, *m.* چرچی tjértji.
Salubre, *a.* شفالو chifale.
Salubrité, *f.* شفالولق chifalelek.
Salure, *f.* توزلولق touzloulouk.
Salut, *m.* شفا chifa, صاغلق saghlek; سلامت sélamét; متلولق moutloulouk; سلام sélam.
Salutaire, *a.* شفالو chifale.
Salutation, *f.* سلام sélam.
Samedi, *m.* جمعا ایرتسی djumaa értési.
Sanctifier, *v. a.* تقدیس ایتمك takdis étmék.
Sandal, *m.* صندال sandal (bir aghadj).
Sandale, *f.* نعلین nalin.
Sandaraque, *f.* سندلوس sandalos; قرمزی زرنیخ kermeze zérniqh (zernek).

Sang, *m.* قان kan; — de dragon, قرداش قانی kardach kane.
Sang-froid, *m.* كوكل رحتلغی guéunul rahatleghe.
Sanglant, te, *a.* قانلو kanle.
Sangle, *f.* قولاك kolan, قایش kayech.
Sangler, *v. a.* قولاك طاقق چكمك kolan takmak, tjékmék; **fa.* — un coup, اورمق vourmak.
Sanglier, *m.* یبان طوكزی yaban domouzou.
Sanglot, *m.* انجقرق entjkerek.
Sangloter, *v. n.* انجقرمق entj-(hentj) kermak.
Sangsue, *f.* سولك suluk.
Sanguin, ine, *a.* قانی چوق اولان kane tjok olan; قان رنكی kan réngui.
Sanguinaire, *a.* قان دوكجی ایچجی kan déukudju, itjidji.
Sanguinolent, te, *a.* قانه بویانمش kana boyanmech, قانلو kanle.
Sanie, *f.* صولو ایریك soulou irin,
Sanieux, euse, *a.* اریكلو irinli.
Sans, *prp.* سز siz, sez, souz, suz, بی bi, نا na, بلا bila, لا la; — doute, شپهسز chuphé (chifé)-siz, بی كمان bi guuman, لاجرم ladjérém; — cause, بلا موجب bila moudjib, نا حق na hakk.
Sansonnet, *m.* صغرجق segherdjek; افاق اسقومری oufak ouskoumrou.

Santé, *f.* صاغلق saghlek, عافيت afiyét, صحت sehhét (sahatlar).

Santon, *m.* درويش dérvich, اوليا évliya.

Saper, *v. a.* التنى قازمق altene kazmak.

Saphir, *m.* ماوى كوك ياقوت mavi, guéuk yakout.

Sapin, *m.* چام tjam.

Saponaire, *f.* چوكن tjéuyén.

Sarbacane, *f.* اغز توفنكى aghez tuféngui.

Sarcler, *v. a.* فنا اوتلرى قوپارمق féna otlare koparmak.

Sarcocolle, *f.* انزروت énzérout (toutkal).

Sardine, *f.* صاردليه sardélya.

Sardoine, *f.* سليمانى suléymani (tach).

Sarment, *m.* اصمه چبوغى asma tjeboughou.

Sarrasin, *m. et a.* blé —, ارناود طاروسي arnavoud darese.

Sas, *m.* قل الك kel élék.

Sassafras, *m.* صاصفره sasafra (aghadj).

Sasser, *v. a.* الك élémék, الكدن كچورمك élékdén guétjirmék.

Sasset, *m.* كچوك قل الك kutjuk kel élék.

Satan, *m.* شيطان chéytan, ابليس iblis.

Satanique, *a. fa.* شيطانى chéytani.

Satellite, *m.* سلاحلو خدمتكار silahle qhezmétkiar; جلاد خدمتكاري djéllad qhezmétkiare.

Satiété, *f.* طوقلق toklouk.

Satin, *m.* اطلاس atlas (koumach).

Satire, *f.* طوقنيجى سوز dokanedjé séuz, هجا hédja.

Satiriser, *v. a.* سوز طوقندرمق séuz dokandermak.

Satisfaction, *f.* خوشنودلق qhochnoudlouk; يرينه كتورمه yériné guétirmé.

* Satisfaire, *v. a.* (q. qc.) يرينه كتورمك yériné guétirmék, خاطرن خوش ايتمك qhateren qhoch étmék.

Satrape, *m.* خان qhan (adjémlérin).

Saturne, *m.* زحل zohal (yeldez).

Sauce, *f.* تربيه térbiyé, صالسه salsa.

Saucer, *v. a.* باتيرمق batermak, باغق banmak; تربيه ايتمك térbiyé étmék (mandjaye).

Saucisse, *f.* تازه سجوق tazé soudjouk; — fumée, قورو سجوق kourou soudjouk.

Sauf, uve, *a.* بوزلمش bozoulmamech.

Sauf, *prp.* ضررسز zararsez; طغرى اولمزدن mani olmazdan; لعدا maada.

Sauge, *f.* ديش اوتى dich otou.

Saugrenu, ue, *a. fa.* طاتسز tatsez.

Saule, *m.* سوكت séuyut.
Saumée, *f.* دونم déunum (yér).
Saumon, *m.* صلامون بالغی salamon baleghe; كولچه kultjé (kourchoun).
Saumure, *f.* توزلو صو touzlou sou, صلاموره salamoura.
Saunage, *m.* توزجيلق touzdjoulouk.
Saunerie, *f.* توزجيلق touzdjoulouk.
Saunier, *m.* توزجي touzdjou.
Saunière, *f.* اغاج توزلق aghadj touzlouk.
Saure, *a.* اسمر صاري ésmér sare; hareng —, *ou* Sauret, *m.* توتونلو رينغا بالغی tutunlu ringha baleghe.
Saussaie, *f.* سوكتلك séuyutluk.
Saut, *m.* صچرامه setjrama; دوشمه duchmé.
Sauter, *v. n.* صچرامق setjramak; اوچمق outjmak; faire — هوايه اوچرمق havaya outjourmak.
Sauterelle, *f.* چكركه tjékirgué.
Sauteur, *m.* صچرايجی setjrayedje.
Sautiller, *v. n.* صچرامق setjramak.
Sauvage, *a. m. f.* يبانی yabani; اوركك urkék.
Sauvegarde, *f.* امداديه imdadiyé (kiaghed, néfér).
Sauver, *v. a.* قورتارمق kourtarmak, خلاص ايتمك qhélas étmék; الق almak; متلولق moutloulamak; قورومق koroumak; پاكه چقرمق paka tjekarmak; se —, *v. r.* قورتلمق kourtoulmak, باش يقه قورتارمق bach, yaka kourtarmak; متلولنمق moutloulanmak; ضررن چقرمق zararen tjekarmak.
Sauveur, *m.* قورتارجي kourtaredje.
Savant, te, *a. m. f.* اوقومش okoumouch, عليم alim.
Savate, *f.* اسكی پابوج éski paboutj.
Savaterie, *f.* اسكي پابوجيلق éski paboudjdjoulouk.
Saveter, *v. a. fa.* بوزمق bozmak.
Savetier, *m.* اسكيجي éskidji (paboutj ilé).
Saveur, *f.* داد dad, لذت lézzét.
*Savoir, *v. a.* بلمك bilmék; انلامق anlamak; طوعمق douymak; c'est à —, à —, —, يعنی yani; شمدي صورملوكه chimdi sormale ki; —, *m.* علم ilm.
Savoir-faire, *m.* قابليت kabiliyét.
Savoir-vivre, *m.* گچنمه guétjinmé.
Savon, *m.* صابون saboun.
Savonner, *v. a.* صابونلمق sabounlamak.
Savonnette, *f.* صابون قالبی saboun kalebe; چوقن تخمی tjéuyén toqhoumou.

Savourer, *v. a.* اغـز طـاديله يمك aghez dadeyla yémék.

Savoureux, euse, *a.* لذتلو lézzétli.

Scabieux, euse, *a.* اويوزلـو ouyouzlou.

Scabreux, euse, *a.* يمـري يومري yamre youmrou; مخـاطـرهلـو* mouqhatarale.

Scammonée, *f.* محموديه mahmoudiyé, سقمونيه sakmoniyé.

Scandale, *m.* فنا اورنك féna éurnék, گناهه سبب guunaha sébéb.

Scandaliser, *v. a.* فنا اورنك ويرمك féna éurnék vérmék, گناهه دوشمكه سبب اولـق guunaha duchméyé sébéb olmak.

Scarabée, *m.* بوجك béudjék.

Scaramouche, *m.* توتونلو رنغا بالغي tutunlu ringha baleghe.

Scarifier, *v. a. T.* حجامت ايتمك hadjamat étmék, چقمه چقمق tjakma tjakmak.

Sceau, Scel, *m.* مهر méuhr (méuhur).

Scélérat, te, *a.* اللهدن قورقمز allahdan korkmaz, آصلجق aseladjak, الچق altjak.

Scélérat, *m.* فنا كمسه féna kimsé.

Scélératesse, *f.* الچقلق altjaklek.

Scellé, *m.* شـريعت مهري chériat méuhru.

Sceller, *v. a.* مهرلمك méuhurlémék; *T.* قويلمك kavilémék.

Scène, *f.* پرده‌گاه pérdéguiah, پرده pérdé.

Sceptre, *m.* پادشاهلق عصاسي padichahlek asase.

Schismatique, *a.* رافضى rafaze.

Schisme, *m.* رافضيلق rafazelek, اعتزال itizal.

Schiste, *m.* قياغن kayaghan (tach).

Sciatérique, *a. m.* cadran —, گونش ساعتى guunéch saate.

Sciatique, *f. et a.* goutte —, بل اغريسى bél aghrese.

Scie, *f.* دسته téstéré.

Sciemment, *ad.* بلرك bilérék.

Science, *f.* بلكو bilgui, علم ilm.

Scientifique, *a.* علمه دائر ilmé daïr.

Scier, *v. a.* كسمك (téstéré ilé) késmék, يارمـق yarmak; — *v. n.* گيرو گمك (kurék tjékérék) guéri guitmék.

Scintiller, *v. n.* پارلامق parlamak.

Scissile, *a.* ياريلور yareler.

Scission, *f.* آيرلمه ayrelma, آيرولق ayrelek.

Sciure, *f.* دسته طلاشي téstéré talache.

Scolie, *f. et m. T.* شرح chérh, حاشيه hachiyé.

Scolopendre, *f.* قرق آياق kerk ayak, تسبيح بوجكى tésbih béudjéyi; الف اوتى élif otou.

Scorbut, *m.* اسقوربت علتى iskorpit illéti.

Scorie, *f. T.* بوق bok (madénin); — d'argent, گنه guiné; — de fer forgé, دمرطوالى démir tevale.

Scorpiojelle, *f.* عقرب ياغى akréb yaghe.

Scorpion, *m.* عقرب akréb (béudjék).

Scorsonère, *f.* اسقورچنه eskortjina (kéuk).

Scribe, *m.* يازيجى yazedje.

Scrofulaire, *f.* صراجه اوتى seradja otou.

Scrofules, *f. pl.* اور our; صراجه seradja.

Scrotum, *m.* خايه تورباسى qhaya torbase.

Scrupule, *m.* اشكل ichkil, شپهه chuphé (chifé); فكر fikr, قلب kalb; چكردك tjékirdék.

Sculpter, *v. a.* قازمق kazmak, اويمق oymak (tach, aghadj).

Sculpteur, *m.* اويمجي oymadje, يونيجى yonoudjou; قلمكار kalémkiar.

Sculpture, *f.* اويمه قلم ايشى oyma, kalém ichi.

Se, *pr.* كندوبى kéndouyi (kéndini), كندويه kéndouyé (kéndiné).

Séance, *f.* لوندجه londja.

Séant, *a. m.* اوتوران otouran.

Séant, te, *a.* مناسب minasib.

Seau, *m.* قوغا kogha (kova), برقج barkadj.

Sec, Sèche, *a.* قورو kourou, قوروموش kouroumouch; ضعيف zayef, زبون zaboun; argent —, نقد اقچه nakd akdjé.

Sec, *m.* قورو شى kourou chéy, قوروبلق kouroulouk.

Sec, *ad.* قوب قورو koup kourou, صوسز sousouz.

Sèche, *f.* مركب بالغى murékkéb baleghe.

Sècher, *v. a.* قورتمق kouroutmak; —, *v. n.* قوروبمق kouroumak.

Sécheresse, *f. T.* قوروولق kouroulouk.

Sécheron, *m.* قورو چايير kourou tjayer.

Second, de, *a.* او برى o biri; ايكنجى ikindji.

Second, *m.* ايكنجى ikindji; ملازم mulazim, ياردمجى yardemdje; ايكنجى قات ikindji kat.

Seconde, *f.* ثانيه saniyé.

Seconder, *v. a.* ياردم ايتمك yardem étmék; — l'un chanteur, دم طوتمق dém toutmak.

Secouer, *v. a.* صللامق sallamak, صارصمق sarsmak; اتمق atmak.

*Secourir, *v. a.* (q. *ou* qc.), امداد ياردم ايتمك imdad, yardem étmék, طياغمق dayanmak, ارقه اولمق چقمق arka olmak, tjekmak.

Secours, *m.* امداد imdad, ياردم yardem, امداديه عسكر imdadiyé askér.

Secousse, *f.* صللامه sallama; صللانمه sallanma, صارصلمه sarselma.

Secret, ète, *a.* گزلو guizli, صاقلو sakle, سر serr, *a.* سكوت sukiut.

Secret, *m.* سرّ serr, *s.*; سكوتلك sukioutlouk; en —, *ad.* كزلوجه guizlidjé.

Secrétaire, *m.* سرّ كاتبى serr kiatibi; يازي خانه yaze qhané.

Secrétariat, *m.* سرّ كاتبلك serr kiatiblik.

Secrétion, *f.* آيرلمه ayrelma.

Sectateur, *m.* مذهبه تابع mézhébé tabi.

Secte, *f.* فرقه ferka, مذهب mézhéb.

Section, *f.* فصل fasl', پارچه partja, فصله fasla; بولك béuluk.

Séculaire, *a.* يوز يللق yuz yellek.

Sécula riser, *v. a.* دنيوي ايتمك dunyévi étmék.

Séculier, ère; *a. m. et f.* دنيوي dunyévi.

Sécurité, *f.* امينلك éminlik.

Sédentaire, *a.* چوق اوتوران tjok otouran.

Sédiment, *m.* دبه چوكن شي dibé tjéukén chéy, دردي tortou.

Séditieux, euse, *a.* فساد فتنه fésad, fitné koparan.

Sédition, *f.* فساد fésad, فتنه fitné, ارغنلق azghenlek.

Séducteur, *m.* euse, *f. et a.* باشدن چقران bachdan tjekaran, آزدريجى azderedje.

Séduction, *f.* باشدن چقرمه bachdan tjekarma, آزدرمه azderma.

*Seduire, *v. a.* آزدرمق azdermak, باشدن يولدن چقرمق bachdan, yoldan tjekarmak, آيارتمق ayartmak, داندرمق (féna chéyé) dadandermak.

Seigle, *m.* چودار tjavdar.

Seigneur, *m.* اغا agha, بوريجي bouyouroudjou, زعيم zayem.

Seigneurie, *f.* زعامت ziyamét; حكومت hukioumét.

Sein, *m.* قوين koyoun, قوجق koudjak; كوكس guéuks; مه mémé; رحم rahm; *يورك yurék.

Seing, *f.* امضا imza.

Seizaine, *f.* سجم sidjim.

Seize, *a.* اون التى on alte.

Seizième, *a.* اون التنجي on altendje; — *m.* اون التى پايك برى on alte payen biri.

Séjour, *m.* اكلنمه éylénmé, مكث méks, اوتورديغى زمان و ير otourdoughou zaman vé yér.

Séjourner, *v. n.* بر يرده طورمق bir yérdé dourmak, اوتورمق otourmak, اكلنمك éylénmék, مكث ايتمك méks étmék; قونمق konmak.

Sel, *m.* طوز توز touz.

Selle, *f.* اسكمله iskémlé, صندالیه sandalyé; خورض qhavrous; عمل amél (karnen); ايو éyér.

Seller, *v. a.* ايرلمك éyérlémék.

Sellette, *f.* الچق اسكمله altjak iskémlé.

Sellier, *m.* سراج sér- (sar) radj.

Selon, *prp.* كوره guéuré; اوزره

uzré; —, *ad.* c'est —, چونکه بویله‌در tjunki béuylédir; — que, c. ناصل که nasel ki, نه قدر که né kadar ki.

Semaine, *f.* هفته héf- (haf) ta; هفته ایشی hafta ichi; هفته‌لك héftélik (haftalek, hak).

Semainier, *m.* ère, *f.* هفته‌لکجی haftalekdje.

Semblable, *a.* بکزر bénzér.

Semblant, *m.* کوسترش guéustérich; faire — de ne voir, کورمزلکدن کلمك guéurmézlikdén guélmék; faire — de dormir, کندوبی اویورکوسترمك kéndini ouyour guéustérmék.

Sembler, *v. n. et i.* کورنمك guéurunmék, کلمك guélmék; il me semble, ظنّمده zannemda, بکا کلور کورنور bana guélir, guéurunur.

Semelle, *f.* پابوج طبانی paboudj dabane.

Semence, *f.* تخم toqhoum; — de perles, افاق انجو oufak indji.

Semer, *v. a.* اکمك ékmék; صاچق satjmak.

Semestre, *a.* التی آیلق alte aylek; — *m.* التی آی alte ay.

Semi ..., یارم yarem ...

Semillant, te, *a.* قینار قانلو kaynar kanle.

Séminaire, *m.* مدرسه médrésé.

Séminariste, *m.* سوخته soqh- (sof) ta.

Semonce, *f.* آلای تعوتی alay davéti; تنبیه témbih.

Sénat, *m.* دیوان divan.

Sénateur, *m.* مشاورمجی muchavérédji.

Séné, *m.* سنامکی sinaméki.

Sénévé, *m.* خردل دانه‌سی qhardal danési.

Sénieur, *m.* اختیاری iqhtiyare.

Sens, *m.* حاسّه hassé, وهم véhm; فکر fikr; معنی maana; قیاس keyas; طرف taraf; *fa.* — dessus dessous, آلت اوست alt ust.

Sensation, *f.* تأثیر téésir; کوسترش* guéustérich.

Sensé, ée, *a.* فکرلو fikirli, عقللو akelle.

Sensibilité, *f.* طویجیلق douyoudjoulouk; مرحمت mérhamét.

Sensible, *a.* طویلور douyoulour; طویجی douyoudjou; مرحمتلو mérhamétli.

Sensitif, ive, *a.* طویجی douyoudjou.

Sensualité, *f.* طویجیلق douyoudjoulouk.

Sensuel, elle, *a.* حیوانی hayvani.

Sentence, *f.* دیش déyich, مثل mésél; حکم شرع hukmï chérï.

Sentencier, *v. a. T.* حکم ایتمك héukm étmék.

Senteur, *m.* قوقو kokou, کوزل قوقو guuzél kokou, رایحه rayihé (rahyé).

Sentier, *m.* طار يول (ormanda, daghda) dar yol.

Sentiment, *m.* طويغلق doymaklek; حصه hassé; قياس keyas; قوقلشمه koklachma (kéupéklérin).

Sentine, *f.* كمي اسنتنه‌سي guémi sintinési.

Sentinelle, *f.* قراول karavoul, بكجي békdji.

*Sentir, *v. a. et n.* طويغ douymak, طوقمق dokanmak, طوتمق toutmak, احساس ايتمك ihsas étmék, فرقنه وارمق farkena varmak, دهنه دوشمك déhiné duchmék; قوقلامق koklamak; طاتمق tatmak; كورنمك guéurunmék.

*Seoir, *v. n. et i.* اوتورمق otourmak; ياقشمق yakechmak.

Séparable, *a.* آيريلور ayreler.

Séparation, *f.* آيرمه ayerma; آيرلمه ayrelma; آيرولق ayrelek, هجران hidjran, فراق firak; تخته پرده taqhta pérdé.

Séparément, *ad.* بشقه بشقه bachka bachka.

Séparer, *v. a.* آيرمق ayermak, بولمك béulmék, ايرمق ermak, فرق افراز ايتمك fark, ifraz étmék.

Sept, *a.* يدى yédi; — *m.* يدنجى yédindji; يديلك yédilik; يدي yédi.

Septembre, *m.* ايلول iloul (ay).

Septenual, le, *a.* يدي يللق yédi yellek.

Septentrion, *m.* شمال chimal.

Septentrional, le, *a.* شمالى chimali.

Septième, *a.* يدنجى yédindji; —, *m.* يدي پايك برى yédi payen biri.

Septuagènaire, *a. m. et f.* يتمش ياشلو yétmich yachle.

Septuple, *a. m.* يدي قات yédi kat.

Sépulcre, *m.* مزار mézar, تربه turbé.

Sépulture, *f.* ميت méyit; دفن défn.

Sequelle, *f. fa.* طرفدار tarafdar, تابع taabi.

Sequestre, *m.* امانت émanét; امانتدار émanétdar.

Sequestrer, *v. a.* امانت قومق émanét komak, ضبط ايتدرمك zabt éttirmék (chéri ilé); كزلوجه گزلوجه باشدن صاوشق guizlidjé bachdan savmak; se —, *v. r.* دنيادن ال چكمك dunyadan él tjékmék.

Sequin, *m.* يالدز التونى yaldez altene.

Sérail, *m.* سراي saray.

Séran, *m.* كتان طراغى kétén taraghe.

Seraphin, *m.* اسرافيل ésrafil.

Serasquer, *m.* سرعسكر séraskér.

Serdeau, *m.* صفره خذمتكاري soufra qhezmétkiare, چوقدار tjouhadar odase.

Serein, *m.* اخشام ايازي aqhcham ayaze.

Serein, ne, *a.* اچق atjek (hava); nuit — ne et froide, ايازلو كيجه ayazle guédjé.

Sérénissime, *a.* شوكتلو chévkétli.

Sérénité, *f.* اچقلق atjeklek; — de la nuit, ايار ayaz.

Serf, Serve, *a.* اسير ésir, كوله kéulé; رعايا reaya.

Serfouette, *f.* چپا tjapa.

Serge, *f.* صايه saya (koumach).

Sergent, *m.* محضر muhzur, عسس a (ha) sas; باش چاوش bach tjavouch.

Sergenter, *v. a.* q. محضر يوللامق muhzur yollamak; ازيت ايتمك éziyét étmék.

Sérieux, euse, *a.* شقاسز chakasez, اغر باشلو agher bachle, ثقيل sakil, اهل وقار éhlï vakar.

Sérieux, *m.* اغر باشلولق agher bachlelek, وقار vakar; مهم muhimm.

Serin, *m.* حكيك قوشى hakik kouchou; — de canarie, قناريه قوشي kanarya kouchou.

Serinette, *f.* طولاب dolab, صندق (kouch éuyrédédjék) sandek.

Seringat, *m.* يبانى ياسمين yabani yasémin.

Seringue, *f.* فشقرق fechkerek; شرنغا chiringha.

Seringuer, *v. a.* فشقرمق fechkertmak.

Serment, *m.* يمين yémin, اند and.

Sermenté, ée, *a.* يمينلو yéminli.

Sermon, *m.* وعظ vaz.

Sermonner, *v. a. fa.* مثل اوقومق masal okoumak.

Serpe, *f.* باغبان بچقيسى baghban betjkese.

Serpent, *m.* يلان yelan.

Serpentaire, *f.* يلان يصديغى yelan yasdeghe (ot).

Serpenteau, *m.* يلان يوريسى yelan yavrousou; *T.* هوا فشنكى hava fichéngui.

Serpenter, *v. n.* بوكلمك bukulmék.

Serpentine, *f.* يلان يصديغى yelan yasdeghe (ot); يشيل سياقى yéchil soumaki.

Serpette, *f.* باغ بچاغى bagh betjaghe.

Serpolet, *m.* ككلك اوتى kéklik otou.

Serre, *f.* پنجه péntjé, جرنق djernak; ينكج مقصى yénguétj makase; چچك خانه tjitjék qhané; منكنه ménguéné; ازمه ézmé.

Serré, ée, *p. et a.* ازيك ézik, صقلش sekelmech; دار dar; قپالو kapale; *طمعكار tamahkiar.

Serré, *ad. fa.* پك pék, چوق tjok; jouer —, دقتله اوينامق dekkétlé oynamak.

Serrément, *ad.* صق sek; *صقى seke.

Serre-papiers, *m.* چكمجه tjékmédjé.

Serrer, *v. a.* بغلمق baghlamak, صقمق sekmak, صقيلمق sekelamak; بصمق basmak; چكمك tjékmék; اورتمك éurtmék, قپامق kapamak; قبض ايتمك kabz étmék; قصالتمق kesaltmak.

Serre-tête, *m.* صارق sarek, باش باغى bach baghe; كجه‌لك guédjélik.

Serrure, *f.* كليد kilid, فرنكي frénguí.

Serrurier, *m.* چلنكير tjilinguir.

Sertir, *v. a.* ميخلمق (djévahir) meqhlamak.

Serum, *m.* قان صويى kan souyou.

Servant, *a. m.* خدمت ايدن qhezmét édén, خدمتكار qhezmétkiar.

Servante, *f.* خدمتكار قز qhezmétkiar kez, بسلمه béslémé.

Serviable, *a.* خدمته حاضر qhezmété hazer.

Service, *m.* خدمت qhezmét; عبادت ibadét; عسكرلك askérlik; ماغجه دورلوسى mandja turlusu; صفره طاقمى soufra takeme.

Servielte, *f.* صفره پشكيري dez صفره soufra péchkiri.

*Servir, *v. a. et n.* (q. *ou* qc.), خدمت ايتمك qhezmét étmék, اشلمه خدمتده اولمق ichdé, qhezmétté olmak; ماغجه سكتورمك mandja guétirmék; اوكنه قومق éununé komak; de qc. يرينه يريني اشلمك yériné ichlémék; يريني طوتمق yérini toutmak; à qc. فايده‌لو اولمق faydale olmak; se —, *v. r.* de qc. برشيدن بيورمق bir chéydén bouyourmak.

Serviteur, *m.* خدمتكار qhezmétkiar, اوشاق ouchak, اوغلان oghlan, چوقه دار tjouka (tjouha) dar.

Servitude, *f.* خدمتكارلق qhezmétkiarlek; جبر djébr.

Session, *f.* لوندجه londja.

Seuil, *m.* اشك échik, صويا soya.

Seul, le, *a.* يالكز yalenez; بر bir, تك ték, تنها ténha.

Seulement, *ad.* صالت salt; هيچ اولمزسه hitj olmazsa; pas —, بله دكل bilé déyil.

Seulet, ette, *a.* ياپ يالكز yap yalenez.

Sévère, *a.* سرت sért, كسكين késkin; خاطره بقمز qhatera bakmaz.

Sévèrité, *f.* سرتلك sértlik, كسكينلك késkinlik.

Sevrer, *v. a.* سددن كسمك سددن كمه‌دن

(tjodjoughou, yavrouyou) suddén, mémédén késmék; *q. de qc. بريني محروم ايتمك birini mahroum étmék.

Sexagénaire, *a. m. et f.* التمش يللق altmech yellek, التمشلق almechlek.

Sexe, *m.* جنس djins.

Sextuple, *a. m.* الته قات alte kat.

Si, *c.* اگر éyér, نه قدر né kadar; مى mi; بويله béuylé; اوت évét.

Siccité, *f.* قوروليق kouroulouk.

Siècle, *m.* يوز ييللق yuz yellek; دور dévr, دوران dévran; عصر asr, زمان zéman.

Siège, *m.* كرسى kursu, اسكمله iskémlé; مسند mésnéd; شريعت chériat; محاصره mouhaséré.

Siéger, *v. n.* تختده اوتورمق taqhtda otourmak, بيورمق bouyourmak.

Sien, enne, *pr.* كندونككى kéndininki, انككى onounki.

Sieur, *m.* اغا agha.

Sifflement, *m.* اصلق eslek, سقلق seklek.

Siffler, *v. a. et n.* اصلق صقلق چالمق eslek, seklek tjalmak; طسلمق teslamak; سس ويرمك (ruzguiar) sés vérmék.

Sifflet, *m.* صقلق چلاجق دودك seklek tjaladjak duduk; *fa.* خرتلاق qhertlak; بوغاز boghaz; — de pan, — de chaudronnier, مثقال meskal.

Sigillée, *a. f.* terre —, طين مختوم tenï maqhtoum.

Signal, *m.* نشان nechan.

Signalé, ée, *p. et a.* نشانلو nechanle; مشهور méchhour; عجايب adjaïb.

Signaler, *v. a.* تعريف ايتمك tarif étmék; عمل ايله كوسترمك amél ilé guéustérmék; se — *v. r.* ايلريلمك ilérilémék, يوز اغارتمق yuz aghartmak.

Signature, *f.* امضا imza; *T.* نشان nechan.

Signe, *m.* نشان nechan; اشارت icharét.

Signer, *v. a.* امضالمق imzalamak, نشان ايتمك ويرمك nechan étmék, vérmék.

Signifiant, te, *a.* كوستريجى guéustéridji, آشكار achikiar.

Signification, *f.* معنى maana; اشارت شرعى icharétï chéri.

Signifier, *v. a.* ديمك اولمق démék olmak, كوسترمك guéustérmék; بلدرمك bildirmék, اعلام ايتمك ilam étmék, خبر ويرمك qhabér vérmék.

Silence, *m.* سكوت sukiout, سوسلق souslouk.

Silencieux, euse, *a.* سسسز séssiz, سوس sous.

Silique, *f. T.* قبوق kabouk (toqhoumlaren).

Siller, *v. n.* گمك guitmék (guémi).

Sillon, *m.* اولك évlék; بورشق bourouchouk (at damaghenda).

Simagrée, *f. fa.* ناز naz, قرلمه kerelma.

Simonie, *f. T.* رشوت rechvat (rahmani chéylérdé).

Simple, *a.* يالك قات yalen kat, ساده sadé; بياغى bayaghe; بون béun; —, *m.* يالك قات yalen kat; — s. *pl.* قوجه قرى علاجى kodja kare iladje.

Simplicité, *f.* ساده‌لك sadélik; بونلك béunluk.

Simplifier, *v. a.* يالن قات ايتمك yalen kat étmék.

Simulacre, *m.* پت pout, صنم saném.

Simuler, *v. a. T.* صورتا ايتمك souréta étmék.

Simultané, ée, *a.* بر وقتده اولان bir vaketta olan.

Sinapisme, *m. T.* خردال ملهمى qhardal mélhémi.

Sincère, *a.* صافدرون safdéroun, صادق sadek, طوغرى doghrou.

Sincérité, *f.* صافدرونلق safdérounlouk, طوغرلق doghroulouk.

Singe, *m.* ميمون maymoun.

Singer, *v. a.* تقليد ميمونلق ايتمك taklid, maymounlouk étmék.

Singerie, *f.* ميمونلق maymounlouk.

se Singulariser, *v. r.* كندوپى كوسترمك اسمك kéndini gueustérmék istémék.

Singularité, *f.* كمسه‌يه اويمه kimséyé ouymama.

Singulier, ère, *a.* كمسيه اويمز kimséyé ouymaz, نادر nadir.

Singulier, *m. a. T.* nombre —, مفردى mufrédi.

Sinistre, *a.* بختسز baqhtsez, فنا féna, ضد zedd.

Sinon, *ad. et c.* يوخسه yoqhsa; اولمزسه olmazsa; ماعدا maada.

Sinueux, euse, *a.* اكرى éyri.

Sinuosité, *f.* اكريلك éyrilik.

Siphon, *m.* اغز طلونبه‌سى aghez touloumbase; بولت خرتومى boulout qhortoumou.

Sirène, *f.* دكز ملايكى déniz mélayeghe.

Sirius, *m.* يالدق يلدز yaldek yeldez.

Siroc, *m.* كشيشلمه kéchichlémé.

Sirop, *m.* شروب chirop.

Siroter, *v. n. fa.* آزر آزر ايچمك azar azar itjmék.

Sirtes, *f. pl.* قومسال koumsal.

Sis, Sise, *a.* ياتق yatek.

Si-tôt-que, *c.* نه قدر تيز اولورسه né kadar téz oloursa.

Situation, *f.* ياتم yatem, طورش dourouch; حال hal; زمين zémin.

Situer, *v. a.* قومق komak, دكمك dikmék, اوتورتمق otourtmak.

Six, *a. m.* التي alte; التيلق altelek, التنجى altendje.

Sixième, *a. m.* التنجي altendje; التي پايك بري alte payen biri.

Sixièmement, *ad.* التنجى altendje.

Smaragdin, ne, *a.* زمردي zumrutu.

Sobre, *a.* پرهيزكار pérhizkiar; ايق ayek; * عقللو akelle.

Sobrieté, *f.* ايقلق ayeklek, پرهيزكارلق pérhizkiarlek.

Sobriquet, *m.* طاقه لقب takma lakab (laghab).

Soc, *m.* صبان دمري saban démiri.

Sociabilité, *f.* ياراناق yaranlek, يولداشلق yoldachlek.

Sociable, *a.* يولداش yoldach, ياران يران yaran.

Social, le, *a.* كورشلور guéuruchulur.

Société, *f.* اورتاقلق ortaklek, شريكلك chériklik, شركت chirkét; ارقداشلق arkadachlek.

Sodomie, *f.* غلامپارەلك ghoulamparélik (koulambaralek).

Sodomite, *m.* غلامپاره ghoulamparé (koulambara).

Soeur, *f.* قزقرداش kezkardach.

Sofa, Sopha, *m.* صوفه soufa, صدير sédir.

Soi, *pr.* كندي kéndi; كندويه kéndouyé (kéndiné); كندويى kéndouyi (kéndini); — disant, *a. m.* بو اد ايله bou ad ilé, نام nam.

Soie, *f.* ايپك ipék; طوكز قلى domouz kele; اوزون توي ouzoun tuy (hayvanen).

Soierie, *f.* ايپك مالى ipék male.

Soif, *f.* صوسزلق sousouzlouk, حرارت hararét; * حرص hers.

Soigner, *v. a. et n.* قايرمق kayermak, گوزتمك guéuzétmék, گورمك guéurmék, دقت ايتمك dekkét étmék.

Soigneux, euse, *a.* دقتلو dekkétli, گوزدلش guéuzédilmich, چالشقان tjalechkan, غيرتلو ghayrétli.

Soin, *m.* دقت dekkét, اهتمام ihtimam, جهد djéhd (djahd).

Soir, *m.* اخشام aqhcham.

Soirée, *f.* اخشام وقتى aqhcham vakte.

Soit, *c.* اولسون olsoun (ossoun), اوله ola.

Soixantaine, *f.* التمش altmech (dané).

Soixante, *m.* التمش altmech.

Soixantième, *a.* التمشنجى altmechendje; — *m.* التمش پايك altmech payen biri.

Sol, *m.* يير yér, زمين zémin.

Solaire, *a.* شمسي chémsi.

Solanum, *m.* ايت اوزمى it uzumu.

Soldat, *m.* عسكرلو askérli, جنكجى djénkdji, نفر néfér; — d'Hongrie à pied, حيدود haydoud; — d'Hongrie à che-

val, قطنه katana; — Européen, صولدات soldat.

Soldatesque, *f.* یایا عسکری yaya askéri.

Solde, *f.* ملوفه ouloufé (uléfé).

Sole, *f. T.* اکیلجك تارلا ékilédjék tarla; طبان daban (hayvanen); دل بالغی dil baleghe.

Soleil, *m.* کونش guunéch, کون guun.

Solennel, elle, *a.* آلایلو alayle.

Solenniser, *v. a.* شینلك دونانمه ایتمك chénlik, donanma étmék.

Solennité, *f.* شینلك chénlik, دونانمه donanma.

Solide, *a. et m.* پك pék, قوي kavi, محكم muhkém, چسوق طیانور tjok dayaner; * طوغري doghrou, اصلی asli, ذاتی zati, اصل asel, یلانسز yalansez; قلدامیان kemeldamayan; خاص qhas.

Solidité, *f.* قویلك kavilik, پكلك péklik; طیانورلق dayanerlek; طوغریلق doghroulouk, خاصلق qhaslek.

Soliloque, *m.* کندو باشنه سویلنمه kéndi bachena séuylénmé.

Solitaire, *a. m.* تنهایی سون ténhaye sévén, تنها ténha, یالکز yalenez; تکیه نشین tékyé néchin (tékkéchin); ver —, طنه دنه بورنی dana bournou (soghouldjan); anneau —, تك طاشلو تك یوزك ték tachle yuzuk.

Solitude, *f.* یالکزلق yalenezlek, تنهالق ténhalek.

Solive, *f.* دیرك dirék, کرش kirich.

Sollicitation, *f.* رجا ridja, دلك dilék; قندرمه kenderma; آردنه دوشمه ardena duchmé; فت fit.

Solliciter, *v. a.* فت ویرمك fit vérmék; — qc. آردنه دوشمك ardena duchmék, صق صق صورمق sek sek sormak.

Sollicitude, *f.* جهد djéhd (djaht), غیرت ghayrét.

Solstice, *m. T.* — d'été, اك اوزون کون én ouzoun guun; — d'hiver, کچه اك اوزن én ouzoun guédjé.

Solouble, *a.* چوزیلور tjéuzulur.

Solution, *f.* چوزلمه tjéuzulmé, حل hall, ارمه érimé.

Solvabilité, *f.* ادایه قدرت édaya koudrét.

Solvable, *a.* اداسنه قادر édasena kadir.

Sombre, *a.* قراکلق karanlek; * ملول mélil, تتیز titiz.

Sommaire, *a. m.* اجمال idjmal, قصه kesa.

Somme, *f.* یوك yuk (hayvanen); جمع djémï; اجمال idjmal.

Somme, *m.* اویقو ouykou.

Sommeil, *m.* اویقو ouykou; اویقوسزلق ouykousouzlouk.

Sommeiller, *v. n.* اویقلمق ouyouklamak; قیغوسزلنمق kayghesezlanmak.

Sommelier, *m.* ère, *f.* كيلاربجي kilardje.

Sommer, *v. a.* تنبيه ايتمك témbih étmék; جمع ايتمك djémï étmék (rakame).

Sommet, *m.* دپه dépé, tépé; اوج oudj.

Sommier, *m.* باركير bar (bey)-guir, يوك حيوانى yuk hayvane; شلته chilté; حمّال hamal; انا دفترى ana téftéri.

Sommité, *f.* اوج oudj.

Somnambule, *m. et f.* اويقوسنده كزن ouyoukousounda guézén.

Somptueux, euse, *a.* ذي القيمت zil-keymét.

Somptuosité, *f.* سلطنت saltanat, كوستريش guéustérich.

Son, Sa, *pr.* كندي kéndi, انك onoun.

Son, *m.* كپك képék; سس sés, صدا séda.

Sonde, *f. T.* اسقاندل iskandil; ميل mil (djérahen).

Sonder, *v. a.* اسقاندل اتمق iskandil atmak; ميل صوقمق mil sokmak; * تجسس ايتمك tédjéssus étmék.

Songe, *m.* دوش duch, رويا ruya.

Songe-creux, *m. fa.* صايقلايجى sayeklayedje.

Songe-malice, *m. fa.* ضرر سوئن zarara sévinén.

Songer, *v. n.* دوش كورمك duch guéurmék; — à qc. بر شي دوشنمك bir chéyi duchunmék.

Sonnaile, *f.* چاك tjan (hayvanen), چكرداق tjenerdak.

Sonner, *v. a.* چالمق (tjan) tjalmak; — *v. n.* اوتمك (tjan) éutmék, چالنمق tjalenmak.

Sonnette, *f.* چكرداق tjenerdak.

Sonnez, *m. T.* دو شش du chéch.

Sonore, *a.* كوزل ايو سسلو guuzél, éyi sésli.

Sophistiqueur, *m.* حيله كار hilékiar.

Sorbe, *f.* اوس uvés (méyvé).

Sorcellerie, *f.* سحر séhir, بوكيوك buyudjuluk, بوكى buyu.

Sorcier, *m.* ière, *f.* سحرباز séhirbaz, بوكيجي buyudju, فالجي faldje, جادي djade.

Sordide, *a.* نكس nékés, خسيس qhasis, الى پك éli pék.

Sorne, *f.* دمر توالى démir tevale.

Sornette, *f.* زوزكلك zévzéklik.

Sort, *m.* نصيب nasib, قسمت kesmét; بوكى buyu, سحر séhir.

Sortable, *a.* ياقشور yakecher, ياقشقلو yakechekle.

Sorte, *f.* صوي سوى soy, جنس djins, دورلو durlu (turlu), نوع névï, طرز tarz; — *s. pl. T.* دكّان tukyan.

Sortie, *f.* چقمه tjekma, كوج guéutj; قپو kapou; اغز aghez; ديشارى چقرمه dichare tjekarma.

Sortilège, *m.* قالجيلق faldjélek.

*Sortir, *v. n.* چقمق tjekmak, طشره ديشاري چقمق tachra, dechare tjekmak; ميدانه كلمك méydana guélmék; صدر اولق sadr olmak, كلمك guélmék; faire —, چقرمق tjekarmak; — *v. a.* چقرمق tjekarmak.

Sot, Sotte, *a. m.* ديوانه divané.

Sottise, *f.* ديوانه‌لك divanélik; خوريادلق qhoryadlek; ستم sitém; پس سوزلر pis séuzlér.

Sou, Sol, *m.* بر نوع اقچه bir névi akdjé.

Soubrette, *f.* خذمتكار qhezmétkiar (kez).

Souche, *f.* اغاج كوده‌سى aghadj guéuvdési, كوتك kutuk; چتله tjétélé; بر سلسله آتاسى bir sil-(sin) silé atase.

Souchet, *m.* تبنى tébni (ot); — sultan, *ou* — sucré, حبّ العزيز habbul (abdul) aziz.

Souci, *m.* قساوت kasavét (-fét), قيغو kayghe, درد dérd; صين صفا aynï séfa (tjitjék).

se Soucier, *v. r.* de qc. قيغو قساوت چكمك kayghe, kasavét tjékmék.

Soucieux, euse, *a.* قيغولو kayghele.

Soucoupe, *f.* تبسى tépsi; ظرف zarf.

Soudain, ne, *a.* تيز téz, اميدسز umidsiz (oumoudsouz).

Soudainement, *ad.* اپ اكسز ap ansez.

Soudan, *m.* مصر سلطانى meser soultane.

Soudard, *m. fa.* اختيار عسكرلو iqhtiyar askérli.

Soude, *f.* قليه kalyé.

Souder, *v. a.* لهملمك léhimlémék.

Soudoyer, *v. a.* ملوفه ايله طوتق uléfé ilé toutmak.

Soudrille, *m. fa.* چاپقن عسكرلو tjapken askérli.

Soudure, *f.* لهم léhim; لهملمه léhimlémé.

Souffle, *m.* نفس néfés, اوفلمه uflémé.

Souffler, *v. n. et a.* هوهلمق hohlamak; اوفلمك uflémék, اوفرمك ufurmék; صولومق soloumak; خورلداماق qhorouldamak; چالمق chichirmék; ششورمك (aghz ilé) tjalmak; سوندرمك séundurmék; *قوپمق kapmak.

Soufflet, *m.* كورك kéuruk; شهار chamar, طوقات tokat, سلّه sillé.

Souffleter, *v. a.* شهار اورمق chamar, sillé vourmak; — souvent, شهارلق chamarlamak.

Souffrance, *f.* درد dérd, محنت mihnét.

Souffrant, te, *a.* چكيجى tjékidji; صبرلو sabrle.

*Souffrir, *v. a. et n.* چكمك tjékmék, كوترمك guéuturmék,

طیانمق dayanmak, صبر ایتمك sabr étmék; ایزن ویرمك izn vérmék, قویویرمك koyvérmék.

Soufre, *m.* کوکرت kukurt.

Soufrer, *v. a.* کوکرتلمك kukurtlémék.

Sougarde, *f.* قورقولق korkoulouk (silahda).

Sougorge, *f.* بوغازلق boghazlek (aten).

Souhait, *m.* آرزو arzou, دلك dilék, مقصود maksoud.

Souhaitable, *a.* آرزولنجك arzoulénédjék.

Souhaiter, *v. a.* آرزوللك arzoulémék (-lamak), دلمك dilémék.

Souiller, *v. a.* مردارلق mourdarlamak.

Souillon, *m. f.* مردار چوجق mourdar tjodjouk.

Souillure, *f.* مردارلق mourdarlek; * لکه léké.

Soûl, le, *a.* بوغازنه‌دك طوق boghazenadak tok; سرخوش sérqhoch; * اوصانمش osanmech.

Soûl, *m.* کفایت kifayét; il a bu et mangé tout son —, کفایت قدر یدي و ایجدي kifayét kadar yédi vé itjdi; j'en ai tout mon —, بنم یتشجك قدر وار bénim yétichédjék kadar var.

Soulager, *v. a.* قولایلتمق kolaylatmak, خفیفلتمك qhafiflétmék.

Soûler, *v. a.* بوغازینه دك طویرمق boghazenadak doyourmak, itjirmék.

Souleur, *f. fa,* اورکمه urkmé.

Soulever, *v. a.* براز قالدرمق biraz kaldermak; دکمك dikmék, قالدرمق kaldermak; * ایاغه قالدرمق ayagha kaldermak, زوربا چقرمق zorba tjekarmak; —, *v. n.* معده یورك بولنمق midé, yurék boulanmak, اکراه ایتمك ikrah étmék.

Soulier, *m.* پابوج paboutj, ایاق قابی ayak kabe.

Souligner, *v. a.* التینی چزمق altene tjezmak.

* Soumettre, *v. a.* التنه المق altena almak, ضبط ایتمك zabt étmék.

Soumis, se, *p. et a.* ضبط اولنمش zabt olounmouch, مضبوط mazbout; مطیع mutï, طابع tabï.

Soupape, *f.* قپاق kapak; طپه tapa.

Soupçon, *m.* اشکل ichkil; قیاس keyas.

Soupçonner, *v. a.* اشکلی اولق ichkili olmak, شپه ایتمك chuphé (chifé) étmék; قیاس ایتمك keyas étmék.

Soupçonneux, euse, *a.* اشکللو ichkilli.

Soupe, *f.* چوربا tjorba; ترید tirid.

Souper, *v. n.* اخشام مانجه‌سي یمك aqhcham mandjase yémék.

Souper, Soupé, *m.* اخشام مانجه‌سی aqhcham mandjase.

Soupeser, *v. a.* ال ایله تخمینا طارتمق él ilé taqhmina tartmak.

Soupir, *m.* آه ah, فغان fighan.

Soupirail, *m.* صولقلق soloukklouk.

Soupirant, *m. fa.* عاشق achek.

Soupirer, *v. n.* آه ایتمك ah étmék, tjékméḱ.

Souple, *a.* قولاي اكيلور kolay éyilir, يمشاق youmchak.

Souplesse, *f.* يمشاقلق youmchaklek.

Source, *f.* بكار bounar, كوز guéuz (souyoun), قيناق kaynak; — miraculeuse, آيازمه ayazma.

Sourcil, *m.* قاش kach; *T.* اوست اشك ust échik.

Sourciller, *v. n.* قاش اويناتمق kach oynatmak.

Sourd, de, *a. m. et f.* صاغر sagher, اشيتمز ichitméz, اغر قولاقلو agher koulakle.

Sourdaud, de, *a. fa.* صاغرجه sagherdja.

Sourdine, *f. T.* سوندرمه séundurmé (aléat); à la —, *ad.* سسسزجه séssizdjé.

Sourdre, *v. n.* قينامق (yérdén sou) kaynamak.

Souricière, *f.* صچان قپانجه‌سی setjan kapandjase.

* Sourire, *v. n.* گولمسيمك guulumsumék.

Souris, *f.* صچان setjan, فندق صچانی fendek setjane.

Sournois; se, *a. m. et f.* دلكي تيلكي tilki, صهان التندن صو يوريدن saman altendan sou yurudén.

Sous, *prp.* التده altda, التنده altenda; آلتنه altena.

Souscripteur, *m.* يازيلان yazelan (bir chéyi almagha).

Souscription, *f.* يازله yazelma; امضا imza; پشين اودمه péchin éudémé.

* Souscrire, *v. a.* امضالامق imzalamak, التنه يازلق altena yazelmak; پشين اودمك péchin éudémék.

Sous-diacre, *m.* شماس وكيلی chémmas vékili.

Sous-entendre, *v. a.* ايچنده اكلامق itjindé anlamak.

Sous-lieutenant, *m.* ملازم ثانی mulazimï sani.

Sous-louer, *v. a.* تكرار كيرايه ويرمك tékrar kiraya vérmék.

Soussigné, ée, *a.* امضالو imzale.

* Soustraire, *v. a.* المق almak; قاپمق kapmak; چالمق tjalmak; *T.* چقرمق tjekarmak, اخراج ايتمك iqhradj étmék; se — *v. r.* de *ou* à qc. كندويی بر شيدن صاقمق محروم ايتمك kéndini bir chéydén sakenmak, mahroum étmék.

Soutane, *f.* بر نوع اثواب bir névï ésbab (papazlaren).

Soutenable, *a.* طوتلور toutoulour, طيانلور dayaneler.

*Soutenir, *v. a.* طيامق dayamak, طيانمق dayatmak, طيانديرمق dayandermak; طوتمق toutmak, طاشمق tachemak; گوسترمك guéustérmék, صحيحلمك sahihlémék; *طرف يان چقمق taraf, yan tjekmak; گوتورمك guéuturmék, چكمك tjékmék; صبر ايتمك sabr étmék; se —, *v. r.* طوغري قوي طورمق doghrou, kavi dourmak; طيانمق dayanmak.

Souterrain, ne, *a.* يرالتنده اولان yér altenda olan.

Souterrain, *m.* زيرزمين zérzémin, بودروم bodroum; — *s. pl.* *اوغرين يوللري oghroun yollare.

Soutien, *m.* طياق dayak.

Soutirer, *v. a.* بشقه فچيه چكمك bachka fetjeya tjékmék (charabe).

se *Souvenir, *v. r.* (de), عقلنه فكرينه كتورمك aklena, fikriné guétirmék, ياد ايتمك yad étmék, انمق anmak.

Souvenir, *m.* يادكار yadiguiar, برگزار bérguuzar, يشيل يپراق yéchil yaprak; perdre le — de qc. فكرندن چقرمق fikrindén tjekarmak, اونوتمق ounoutmak.

Souvent, *ad.* صق sek, صق صق sek sek.

Souverain, ne, *a.* يوجه اك én yudjé, اوستن ustun, باش bach; — *m. f.* حكمدار hukioumdar, حكومت صاحبي hukioumét sahibi, سلطان soultan, پادشاه padichah; un —, صوفرن soforin (alten).

Souveraineté, *f.* پادشاهلق padichahlek, حكومت hukioumét.

Soye, *v.* Soie.

Spacieux, euse, *a.* ميدانلو méydanle.

Spadassin, *m.* دوگشيجي déuyuchudju.

Spasme, *m.* سكر چكلمه‌سي sinir tjékilmési; سزي seze.

Spatule, *f.* مبلق mablak (aléat).

Spéautre, *m.* توتيا tutya.

Spécial, le, *a.* بشقه‌جه bachkadja, مخصوص maqhsous, مستقل mustakell.

Spécialement, *ad.* خصوصا qhousousa, با خصوص ba qhousous, علي الخصوص alélqhousous, مخصوص maqhsous.

Spécialité, *f. T.* بشقه‌لق bachkalek, مستقللق mustakellek.

Spécieux, euse, *a.* گورنور guéurunur, گرچكه بكزر guértjéyé bénzér.

Spécification, *f.* قايه kayimé; اسم رسميله انمه ismi résmiylé anma.

Spécifier, *v. n.* اسم ورسميله انمق ismou résmiylé anmak.

Spécifique, *a.* مخصوص maqhsous.

Spécifique, *m.* مخصوص علاج maqhsous iladj, بره بر biré bir.

Spectacle, *m.* اويـن oyoun, سير séyr ايدمجك شى édédjék chéy, سير séyr.

Spéctateur, *m.* trice, *f.* سيرجي séyrdji.

Spectre, *m.* خيـال qheyal, قره قونجلوس kara kondjolos; voir un —, خيال ميال كورمك qheyal meyal guéurmék.

Spéculaire, *a. f.* pierre —, آيينه طاشى ayna tache, طلق talk; science —, آينه ياپه ayna yapma.

Spéculation, *f.* تفتيش téftich; ملاحظه mulahaza.

Spéculer, *v. a.* تفتيش ايتمك téftich, تجسس tédjéssus étmék; — *v. n.* دوشنمك duchunmék, ملاحظه ايتمك mulahaza étmék.

Sperme, *m.* نفس néfs, منى méni, تخم toqhoum.

Sphère, *f.* كره kurré; طوب top; دايره dayiré.

Sphéricité, *f.* دكرميلك déyirmilik.

Sphérique, *a.* مدوّر mudévvér.

Sphinx, *m.* ابوالهولى ébulhoula.

Spiral, le, *a.* دكرمي déyirmi.

Spiritualité, *f.* روحانيت rouhaniyét.

Spirituel, elle, *a.* روحانى rouhani.

Spiritueux, euse, *a.* چوق روحلو tjok rouhlou, اوچبجى outjoudjou.

Splendeur, *f.* شوق chavk, شعله chéulé; زينت ziynét, سلطنت saltanat.

Splendide, *a.* شوقلو chavkle, پارلاق parlak; زينتلو ziynétli; ذي القيمت zil keymét.

Spode, *f. T.* كوز اوتى guéuz otou, كوز توتياسى guéuz tutyase.

Spolier, *v. a. T.* قاپق kapmak.

Spongieux, euse, *a.* سونكركبى sunguér guibi.

Spontané, ée, *a.* كوكللو guéunullu.

Spontanéité, *f.* كوكللولك guéunulluluk.

Spumosité, *f.* كوپرجلك kéuputrudjuluk.

Squelette, *f.* بتوى اولى كموكلرى butévi éulu kémikléri.

Squirre, *m.* سرت شش sért chich.

Stabilité, *f.* قويلك kavilik, محكملك muhkémlik, طياغه dayanma, قرارلق kararlek.

Stable, *a.* قوي kavi, تملّى témélli, محكم muhkém, قرارلو kararle, طيانور dayaner.

Stagnant, te, *a.* اركلمش irkilmich, كول اولش guéul olmouch.

Stagnation, *f.* اركلمه irkilmé, كول اوله guéul olma.

Station, *f. T.* مكث méke, طورمه dourma; faire —, قوغق konmak, اينمك énmék.

Statuaire, *m.* صورت يونيجى sourét yonoudjou, اويمجى oymadje; — *f.* اويمجيلق oymadjelek.

Statue, *f.* يونمه صورت yonma sourét, صنم saném.

Statuer, *v. a.* دكمك dikmék, تعيين ايتمك teayin étmék.

Stature, *f.* بوي boy, قامت kamét, اندام éndam.

Statut, *m.* قانون kanoun, قاعده kaïdé.

Stérile, *a.* قصر keser, طوغرمز doghourmaz; حاصلسز haselsez.

Stérilité, *f.* حاصلسزلق haselsezlek, ميوسزلك méyvésizlik; قصرلق keserlek.

Sternutatoire, *a. m.* اكسرديجي anserdedje.

Stigmate, *m.* ياره يري yara yéri, طاغه damgua.

Stigmatiser, *v. a.* طاغه اورمق damgua vourmak.

Stipendiaire, *a.* علوفه‌لو uléféli.

Stipendier, *v. a.* علوفه ويرمك بغلمق uléfé vérmék, baghlamak.

Stipulation, *f. T.* قول kavl, شرط chart.

Stipuler, *v. a.* قول قرار قول ايتمك kavl karar, kavl étmék.

Stokfiche, *m.* مزيت بالغي mézit baleghe.

Stomacal, le, *a.* معده قوتلندرن midé kouvétléndirén.

Storax, Styrax, *m.* قره كونلك kara gunluk, بخور bouqhour (bouhour), بخور مريم bouhour méryém, جنت قوقوسي djénnét kokousou.

Store, *m.* دورلور پرده durulur pérdé.

Strangurie, *f.* سدك زوري sidik zorou.

Strasse, *f.* اپك پروزي ipék puruzu.

Stratagème, *m.* حيله حربي hiléï harbi; * فن fénn (fénd).

Stribord, *m. T.* پوجه podja.

Strict, te, *a.* دقتلو dekkétli; كسكين késkin; دار dar; سرت sért.

Strophe, *f.* بيت béyt.

Structure, *f.* ياپو yapou.

Stuc, *m.* مرمر صوا mérmér seva, بغدادي baghdadi.

Studieux, euse, *a.* علمه جهدلو ilimé djahdle.

Stupéfaction, *f.* سرسملك sérsémlik.

Stupéfait, te, *a.* سرسم sérsém, شاشمش chachmech.

Stupéfier, *v. a. T.* عقلن الق aklen almak, ايمك اكن بكن éyin béyin étmék.

Stupeur, *f.* شاشقنلق chachkenlek; * شاشه chachma, حيرانلق hayranlek.

Stupide, *a.* احمق ahmak, طوي toy.

Stupidité, *f.* احمقلق ahmaklek, حماقت hamakat, طويلق toylouk.

Style, *m.* ميل mil (démirdén); * اصطلاح istilah, طرز tarz.

Styler, *v. a. fa.* اوكرتمك éuyrét-

mék, الشترمق alechtermak; ايتمك adét étmék.

Stylet, *m.* خشد qhecht.

Suaire, *m.* تر ياغلغى tér yaghleghe.

Suant, te, *a.* ترلين térléyén.

Suave, *a.* لطيف latif, خوش qhoch.

Suavité, *f.* لطيفلك latiflik, طتلولق tatlelek.

Subalterne, *a.* التنده اولان altenda olan.

Subdélégué, *m.* وكيل vékil.

Subdéléguer, *v. a.* وكيل ايتمك vékil étmék.

Subhaster, *v. a.* شريعتدن مزاد ايتمك chériattan mézad étmék.

Subir, *v. a.* التنه كرمك altena guirmék, اوستنه المق ustuné almak.

Subit, te, *a.* تيز téz, چابق tjapek.

Subjuguer, *v. a.* ضبط ايتمك zabt étmék, التنه المق altena almak.

Sublime, *a.* *يوكسك yuksék, على aléa, يوجه yudjé.

Sublimé, *m. T.* سلمين sulumén.

Sublimité, *f.* *يوجهلك yudjélik.

Submerger, *v. a.* صويه باتترمق طالدرمق souya batermak, daldermak.

Submersion, *f.* صو بصمه sou basma.

Subordonner, *v. a.* امري التنه قومق émri altena komak.

Suborner, *v. a.* باشدن چقرمق bachdan tjekarmak, آزدرمق azdermak.

Subroger, *v. a.* بشقه يره قومق bachka yéré komak.

Subrogé-tuteur, *m.* واصى وكيلى vasi vékili.

Subséquent, te, *a.* اردي صره كلان arde sera guélén.

Subside, *a.* امداديه صالياندسى imdadiyé salyanési.

Subsistance, *f.* گچنمه guétjinmé, اداره idaré; علوفه uléfé; *pl.* ذخيره zaqhiré (zahré).

Subsister, *v. n.* التندن چقمق قالقمق altendan tjekmak, kalkmak; گچنمك guétjinmék, كندوبى كندوبى ايتمك kéndini idaré étmék.

Substance, *f.* ذات zat, وارلق varlek, وجود vidjoud; * قوت kouvét, قدرت koudrét; خلاصه qhulasé; en —, *ad.* قصدجه kesadja.

Substantiel, elle, *a.* ذاتى zati; گرچك guértjék.

Substitué, *m.* وارث يرينه قونان varis yériné konan.

Substituer, *v. a.* يرينك يرينه قومق دكمك birinin yériné komak, dikmék; *T.* بريني وارث ايتمك birini varis étmék.

Substitut, *m.* ملازم mulazim, قلفه kalfa.

Subtil, le, *a.* انجه ايجه indjé, يوفقه youfka, خفيف qhafif, نازك nazik; * زيرك zéyrék, ايجه كسكين فكرلو indjé, késkin fi-

kirli; فتبار fénn (fénd) - baz; كسكين késkin.

Subtiliser, *v. a.* انجلتمك indjéltmék; * اويون ايتمك oyoun étmék; — *v. n.* پك انجلمك pék indjélmék; انجه ارامق indjé aramak.

Subtilité, *f.* انجه لك indjélik, يوفقه لق youfkalek; انجه فكرلولك indjé fikirlilik, زيركلك zéyréklik; فن fénn (fénd), فتبازلق fénn (fénd)- bazlek.

* Subvenir, *v. n.* (à) امداده كلمك imdada guélmék.

Subvention, *f.* امداديه صاليانه‌سى imdadiyé salyanési.

Subversion, *f.* * باتمه batma, الت اوست اولمه alt ust olma.

Subvertir, *v. a.* * الت اوست ايتمك alt ust étmék, باترمق batermak.

Suc, *m.* صو sou.

Succéder, *v. n.* (à) يرينه كچمك yériné guétjmék; راست كلمك rast guélmék, چقمق tjekmak.

Succès, *m.* راست كلمه rast guélmé, بخت baqht; الرو وارمه iléri varma.

Successeur, *m.* برينك يرينه كچن birinin yériné ghétjén, خالف qhalif.

Succession, *f.* برينك يرينه كچمه birinin yériné guétjmé, خلافت qhilafét; وارثلك varislik; ميراث miras.

Successivement, *ad.* اردى ارد ard arda, برى بر اردى صره biri bir arde sera.

Succin, *m.* كهربار kéhribar.

Succinct, te, *a.* قصه kesa.

Succomber, *v. n.* الت اولمق alt olmak.

Succulent, te, *a.* صولو soulou, قوتلو kouvétli.

Sucer, *v. a.* صورمق sormak, ايچمك itjmék (kiahat, béz).

Sucre, *m.* شكر chékér.

Sucrer, *v. a.* شكرلمك chékérlémék.

Sucrerie, *f.* شكرجيلك chékérdjilik; *pl.* شكرله chékérlémé.

Sucrier, *m.* شكردان chékérdan.

Sud, *m.* قبله keblé; قبله يلى keblé yéli.

Sud-est, *m.* كشيشله kéchichlémé.

Sud-ouest, *m.* لدوس lodos.

Suée, *f. fa.* صقنديدرى sekente téri.

Suer, *v. n.* درلمك térlémék, در كلمك tér guélmék; — *v. a.* درلتمك térlétmék.

Sueur, *f.* در tér.

* Suffire, *v. n.* (à), يتشر اولمق yétichir olmak, يتشمك yétichmék; il suffit, يتر yétér, يتشر yétichir, ال ويرر él vérir.

Suffisance, *f. fa.* يترلك yétérlik, كفايت kifayét; كندوبى بكمه kéndini béyénmé; *T.* قابليت kabiliyét.

Suffisant, te, *a.* يتر yétér, يتشجك yétichédjék kadar, قدر يتشر yétichir; كندويى يكفى kéndini béyénén.

Suffocant, te, *a.* بوغيجى boghoudjou.

Suffocation, *f.* بوغش boghouch; بوغلش boghoulouch.

Suffoquer, *v. a.* بوغق boghmak; — *v. n.* بوغلمق boghoulmak.

Suffrage, *m.* طرفدارلق tarafdarlek; — *s. pl.* دل يارديمي dil yardeme.

Suggérer, *v. a.* قولاغنه عقلنه قويمق koulaghena, aklena kouymak, قندرمق kendermak.

Suicide, *m.* كندويى اولدرمه اولدرن kéndini éuldurmé, éuldurén.

Suie, *m.* قروم kouroum.

Suif, *m.* ايچ موم ياغى itj, mom yaghe.

Suinter, *v. n.* سزمق sezmak.

Suisse, *m.* شوت chevéd (millét); قپوجى kapoudjou.

Suisserie, *f. fa.* قپوجى اوطه‌سي kapoudjou odase.

Suite, *f.* اتباع étbaa, ادملري adamlare; صرا sera; ازديان izdiyad; الحاق ilhak; de —, *ad.* ارد ارده ard arda; يان يانه yan yana; بر صراده bir serada; tout de —, *ad.* هان héman.

Suivant, te, *a.* اردن كلان arddan guélén, اولان اردده ardda olan.

Suivant, *prp.* كوره guéuré; — que *c.* نيجه كه nidjé ki.

Suivante, *f.* بسلمه béslémé.

*Suivre, *v. a.* (q. *ou* qc.) اردينه ardena guitmék, دوشمك duchmék, يلتمك yélténmék; برابر كتمك bérabér, guitmék, ارقه‌داشلق ايتمك arkadachlek étmék; اويمق ouymak, قوالمق kovalamak.

Sujet, *m.* رعايا raaya; سبب sébéb, مظهر mazhér.

Sujet, ette, *a.* ضبطنده اولان zabtenda olan, تابع tabï; *الشق alechek.

Sujétion, *f.* رعايالق raayalek, تابعلك tabilik.

Sulfuré, ée, Sulfureux, euse, *a.* كوكرتلو kukurtlu.

Sultan, *m.* ne, *f.* سلطان soultan.

Sumac, *m.* سماق soumak.

Superbe, *a.* فضولى fozouli, *vulg.* فضول fodoul, مغرور maghrour, كبير kibir; *سلطنتلو saltanatle, ذي القيمت zilkeymét.

Supercherie, *f.* آل al, حيله hilé.

Superficie, *f.* يوز yuz, اوست ust.

Superficiel, elle, *a.* اوستنه دايـر ustuné dayir; *اوستن كوى ustun kéuy.

Superfin, ne, *a.* باشدن باش bachdan bach, علی الا علی ali ul aléa.

Superflu, ue, *a.* ارتقلمه artekléma, *a.* زياده ziyadé.

Superflu, *m.* ارتقلمه arteklama, s. لازم اولیان شی lazem olmayan chéy.

Superfluité, *f. v.* Superflu.

Supérieur, re, *a. m. et f.* داخی daha, ك یوقری یوکسك én yokare, yuksék; یوقروکی yokareki, اوست ust, باش bach.

Supériorité, *f.* باش اوله bach olma; اوستلك ustluk, اوست ust.

Superlativement, *ad. fa.* مبالغه ایله mubalighé ilé.

Superstitieux, euse, *a.* ایمانی باطل اولان imane batel olan.

Superstition, *f.* عبادت ایمان باطل ibadétï, imanï batel, دین ارتقلمه‌سی din arteklamase.

Supplanter, *v. a.* (q.) غیب ایتدرمك (birinin éyi adene, mansebene) ghayb éttirmék.

Suppléer, *v. a.* qc. تاملمق tamamlamak; — *v. n.* à qc. تاملنمق tamamlanmak.

Suppliant, te, *a. m. et f.* یورکدن یالوران yurékdén yalvaran.

Supplication, *f.* نیاز niyaz.

Supplice, *m.* سیاست siyasét, جزا djéza, اشکنجه ich (is)- kéndjé, عقوبت oukoubét; سیاست یری siyasét yéri.

Supplicier, *v. a.* عقوبتله حقندن کلمك oukoubétlé hakkendan guélmék, جزاسن ترتیب ایتمك djézasen tértib étmék, اصمق asmak, کسمك késmék.

Supplier, *v. a.* رجا و نیاز ایتمك ridja vé niyaz étmék, یورکدن یالوارمق yurékdén yalvarmak.

Supplique, *f.* عرضحال arzouhal.

Support, *m.* طیاق dayak; طوتمه toutma; طیانمه dayanma, یاردم yardem.

Supportable, *a.* چکیلور tjékilir.

Supporter, *v. a.* اوستنده طاشمق ustundé tachemak, کوترمك guéuturmék, چکمك tjékmék, طیانمق dayanmak.

Supposer, *v. a.* قومق komak, صایمق saymak, دیمك démék; اوکه قومق éuné komak; nouz supposons que ..., قویالم صیالم کہ دیه‌لم koyalem, sayalem, déyélim ki ..., طوتالم فرض ایده‌لم کہ toutalem, farz édélim ki.

Suppositoire, *m.* شاف chaf (melliém).

Suppôt, *m.* بر مدرسه شخصی bir médrésé chaqhse; مرید murid.

Supprimer, *v. a.* بصمق basmak, صقلمق saklamak; قالدرمق kaldermak, بطّال ایتمك battal étmék; کزلمك guizlémék.

Suppurer, *v. n.* ایریکلنمك irinlénmék.

Supputer, *v. a.* قرارلمك karérlémék, تخمینا حساب ایتمك taqhmina hisab étmék.

Suprême, *a.* ك ایوکی یوقروکی én béuyuyu, yokareki, باش bach.

Sur, *prp.* اوزرینه uzériné, اوستنه

Suffisant, te, *a.* يتر yétér, يتشجك yétichédjék kadar, يتشر yétichir; كندويى بكفن kéndini béyénén.

Suffocant, te, *a.* بوغيجى boghoudjou.

Suffocation, *f.* بوغش boghouch; بوغلش boghoulouch.

Suffoquer, *v. a.* بوغمق boghmak; — *v. n.* بوغلمق boghoulmak.

Suffrage, *m.* طرفدارلق tarafdarlek; — *s. pl.* دل ياردمى dil yardeme.

Suggérer, *v. a.* قولاغنه عقلنه قويمق koulaghena, aklena kouymak, قندرمق kendermak.

Suicide, *m.* كندو بى اولدرمه اولدرن kéndini éuldurmé, éuldurén.

Suie, *m.* قروم kouroum.

Suif, *m.* ايج موم ياغى itj, mom yaghe.

Suinter, *v. n.* سزمق sezmak.

Suisse, *m.* شوه chevéd (millét); قپوجى kapoudjou.

Suisserie, *f. fa.* قپوجى اوطه‌سى kapoudjou odase.

Suite, *f.* اتباع étbaa, ادملرى adamlare; صرا sera; ازديان izdiyad; الحاق ilhak; de —, *ad.* ارد ارده ard arda; يان يانه yan yana; بر صراده bir serada; tout de —, *ad.* هان héman.

Suivant, te, *a.* اردنن كلان arddan guélén, اولان اردده ardda olan.

Suivant, *prp.* كوره guéuré; — que *c.* نيجه كه nidjé ki.

Suivante, *f.* بسلمه béslémé.

*Suivre, *v. a.* (q. *ou* qc.) اردنه كمك دوشمك ardena guitmék, duchmék, يلتمك yélténmék; برابر كمك bérabér, guitmék, ارقه‌داشلق ايتمك arkadachlek étmék; اويمق ouymak, قوالمق kovalamak.

Sujet, *m.* رعايا raaya; سبب sébéb, مظهر mazhér.

Sujet, ette, *a.* ضبطنده اولان zabtenda olan, تابع tabi; *الشق alechek.

Sujétion, *f.* رعايالق raayalek, تابعلك tabilik.

Sulfuré, ée, Sulfureux, euse, *a.* كوكرتلو kukurtlu.

Sultan, *m.* ne, *f.* سلطان soultan.

Sumac, *m.* سماق soumak.

Superbe, *a.* فضولى fozouli, *vulg.* فضول fodoul, مغرور maghrour, كبير kibir; *سلطنتلو saltanatle, ذي القيمت zilkeymét.

Supercherie, *f.* آل al, حيله hilé.

Superficie, *f.* يوز yuz, اوست ust.

Superficiel, elle, *a.* اوستنه دايير ustuné dayir; *اوستن كوى ustun kéuy.

Superfin, ne, *a.* باشدن باش bachdan bach, على الا على ali ul aléa.

Superflu, ue, *a.* ارتقلمه arteklema, *a.* زياده ziyadé.

Superflu, *m.* ارتقلمه arteklama, s. لازم اولیان شی lazem olmayan chéy.

Superfluité, *f. v.* Superflu.

Supérieur, re, *a. m. et f.* یخشی daha, én yokare, yuksék; یوقروکی yokareki, اوست ust, باش bach.

Supériorité, *f.* اوله باش bach olma; اوستلك ustluk, اوست ust.

Superlativement, *ad. fa.* مبالغه ایله mubalighé ilé.

Superstitieux, euse, *a.* ایمانی باطل اولان imane batel olan.

Superstition, *f.* عبادت ایمان باطل ibadétï, imanï batel, دینن ارتقلمه‌سی din arteklamase.

Supplanter, *v. a.* (q.) غیب ایتدرمك (birinin éyi adene, mansebene) ghayb éttirmék.

Suppléer, *v. a.* qc. تاملمق tamamlamak; — *v. n.* à qc. تاملنمق tamamlanmak.

Suppliant, te, *a. m. et f.* یورکدن یالوران yurékdén yalvaran.

Supplication, *f.* نیاز niyaz.

Supplice, *m.* سیاست siyasét, جزا djéza, اشکنجه ich (is)- kéndjé, عقوبت oukoubét; سیاست یری siyasét yéri.

Supplicier, *v. a.* عقوبتله حقندن oukoubétlé hakkendan guélmék, جزاسن ترتیب ایتمك djézasen tértib étmék, اصمق asmak, کسمك késmék.

Supplier, *v. a.* رجا و نیاز ایتمك ridja vé niyaz étmék, یورکدن یالوارمق yurékdén yalvarmak.

Supplique, *f.* عرضحال arzouhal.

Support, *m.* طیاق dayak; طوتمه toutma; طیانمه dayanma, یاردم yardem.

Supportable, *a.* چکیلور tjékilir.

Supporter, *v. a.* اوستنده طاشمق ustundé tachemak, کوترمك guéuturmék, چکمك tjékmék, طیانمق dayanmak.

Supposer, *v. a.* قومق komak, صایمق saymak, دیمك démék; اوکه قومق éuné komak; nouz supposons que ..., قویالم صیالم کیه koyalem, sayalem, déyélim ki ..., طوتالم فرض ایدهلم کیه toutalem, farz édélim ki.

Suppositoire, *m.* شاف chaf (mélhém).

Suppôt, *m.* بر مدرسه شخصی bir médrésé chaqhse; مرید murid.

Supprimer, *v. a.* بصمق basmak, صقلمق saklamak; قالدرمق kaldermak, بطال ایتمك battal étmék; گزلمك guizlémék.

Suppurer, *v. n.* ایریکلمك irinlénmék.

Supputer, *v. a.* قرارلمك karérlémék, تخمینا حساب ایتمك taqhmina hisab étmék.

Suprême, *a.* الك بیوکی یوقروکی én béuyuyu, yokareki, باش bach.

Sur, *prp.* اوزرینه uzériné, اوستنه

ustuné ; يانندە yanenda ; التندە altenda ; ايلە ilé ; گورە guéuré ; ايچون itjin ; قرشو karchę.

Sur, re, *a.* اكشى ékchi, ككرە kékré.

Sûr, re, *a.* گرچك guérdjék, صحيح sahih.

Surabondance, *f.* قتى چوقلق kate tjoklouk, پك بولق pék bollouk.

Surabondant, te, *a.* پك بول چوق pék bol, tjok.

Surabonder, *v. n.* حددن زيادە اولق haddén ziyadé olmak.

Suracheter, *v. a.* پك پهالو المق pék pahale almak.

Suranné, ée, *a.* ياشنى المش yachene almech, ياشلو yachle.

Surcharge, *f.* چوق يوك tjok yuk.

Surcharger, *v. a.* چوق يوكلتمك tjok yuklétmék.

Surcroît, *m.* ترافى tarakke.

Surdité, *f.* صاغرلق sagherlek.

Surdorer, *v. a.* ياللدرلق (iki kat) yaldezlamak.

Sureau, *m.* مرور اغاجى murvér aghadje.

Suréminent, te, *a.* هپسندن يوجه hépsindén yudjé.

Surenchérir, *v. a.* ارترمق (mézadda) artermak.

Suret, ète, *a.* اكشيرك ékchimtirék.

Surface, *f.* يوز yuz, اوست ust.

* Surfaire, *v. a.* اشورى پها استمك achere paha istémék,

Surgeon, *m.* فدان fidan, شاه chah; — d'eau, قيناق kaynak, گوز guéuz (souyoun).

Surintendance, *f.* ناظرلق nazerlek ; ناظر nazer.

Surintendant, *m.* te, *f.* ناظر nazer.

Surjet, *m.* تيل téyél, tiyél.

Surjeter, *v. a.* تيللمك tiyéllémék; آرترمق artermak (mézadda).

Surlendemain, *m.* ياريں دكل او بر گون yaren déyil o bir guun.

Surmonter, *v. a.* بنمك binmék, اوستنه چقمق ustuné tjekmak; * يكمك yénmék ; اوسته چقمق usté tjekmak.

Surmoût, *m.* قينامدق شرا kaynamadek chira.

Surmulet, *m.* تكر بالغى tékir baleghe.

Surnager, *v. n.* اوستنده يوزمك ustundé yuzmék.

* Surnaitre, *v. n.* (à) اوستنده بتمك ustundé (nébatat) bitmék.

Surnom, *m.* لقب lakab (laghab).

Surnommer, *v. a.* برينه لقب طاقق biriné laghab takmak, قومق komak.

Surpasser, *v. n.* اشمق achmak.

Surplomber, *v. n.* اكرى اولق éyri olmak.

Surplus, *m.* ارتقلمه arteklama, باقى bake; ارتان artan ; au —, *ad.* بوندن ماعدا boundan maada.

Surpoids, *m.* زياده طرتى ziyadé tarte, اغرلق agherlek.

Surprenant, te, *a.* شاشلجق chacheladjak, عجايب adjaïb; نادر nadir.

* Surprendre, *v. a.* اكسزدن اوزرينه وارمق ansezdan uzériné varmak, بصمق basmak, تدارکسز بولمق tédariksiz boulmak; الداتمق aldatmak; اولامق avlamak; شاشرمق chachermak, اوركتمك urkutmék, قورقتمق korkoutmak.

Surprise, *f.* حيله hilé; شاشمه chachma; سهو séhv, ياكلشلق yanlechlek.

Sursaut, *m.* s'éveiller en —, طاپ طوري اويانمق كلمك tap dourou oyanmak, guélmék.

Surséance, *f.* تحكترمه guédjiktirmé; وعده vadé.

Sursemer, *v. a.* يكيدن اكمك yénidén ékmék.

Sursis, *m. T. v.* Surséance.

Surtout, *m.* بنيش binich, فراجه féradjé; يوك عربه‌سی yuk arabase.

Surtout, *ad.* هپسندن اول hépsindén évél, على الخصوص ali (él-) él qhousous.

Surveillant, te, *a.* صاق sak, دقتلو dekkétli; — *m. f.* ناظر nazer.

Surveiller, *v. n.* à qc. دقتلو كورمك dekkétli guéuzétmék.

Survendre, *v. a.* پك پهالو صاتمق pék pahale satmak.

* Survenir, *v. n.* اكسزدن كلمك ansezdan guélmék, اوستنه كلمك ustuné guélmék, راست كلمك rast guélmék.

Survider, *v. a.* براز بوشاتمق biraz bochatmak.

Survivant, te, *m. f.* صاغ قلان sagh kalan, ياشيان yachayan.

Survivre, *v. n.* à q. *ou* à qc. *et v. a. fa.* q. زياده يشامق ziyadé yachamak; صاغ كرو قالمق sagh, guéri kalmak.

Survuider, *v.* Survider.

Sus, *prp.* courir —, à q. برينك birinin uzériné اوزرينه صچرامق setjramak; en — بو دمي برابر bou daqhi bérabér, itjindé; — *i.* هايده haydé! دي بقالم dé bakalem.

Susceptibilité, *f.* قابليت kabiliyét, اويارلق ouyarlek.

Susceptible, *a.* قابل kabil, اويار ouyar.

Susciter, *v. a.* اويانديرمق oyandermak, قندرمق kendermak, كوزبنی اچمق guéuzunu atjmak.

Suscription, *f.* عنوان unvan.

Susdit, te, *a.* يوقرده دينلان yokarda dénilén, مزبور mézbour, مزكور mézkiour.

Suspect, te, *a.* اشكللو ichkilli.

Suspendre, *v. a.* اصمق asmak; براز وقت تحكترمك guédjiktirmék; هزل ايتمك biraz vakt azl étmék.

Suspendu, ue, *a.* اصيلو asele; ايكي فكرده اولان iki fikirdé olan.

Suspens, *a. m.* بر از وقت معزول bir az vakt mazoul; en —, *ad.* شپهلو chuphéli.

Suspension, *f.* اصیلو قومه asele koma; اوزاتمه ouzatma; طورمه dourma; عزل azl.

Suspensoire, *m. T.* قاسق باغی kasek baghe.

Suspicion, *f. T.* اشکل ichkil.

Sustenter, *v. a.* بسلمك béslémék, کوزتمك guéuzétmék, بقمق bakmak.

Sycomore, *m.* یبان انجیری yaban indjiri.

Syllabaire, *m.* الف جزی élif djuzi.

Syllabe, *f.* هجا hédjé.

Syllogisme, *m.* قیاس keyas, دلیل délil.

Symbole, *m.* علامت aleamét, نشان nechan; قواعد دین kavaïdi din.

Symétrie, *f.* اندازه éndazé, جرپی tjerpe.

Sympathie, *f.* موافقت mouvafekét.

Symphonie, *f. T.* اهنکلك هم hém ahénklik.

Symptôme, *m.* خسته‌لك علامتی khastalek aleaméti.

Synagogue, *f.* خاوره qhavra.

Syncope, *f. T.* بایلمه bayelma, بایغنلق bayghenlek.

Syndic, *m.* مفتش mufétlich.

Synode, *m.* جمیعت کشیشان djémiati kéchichan.

Synonyme, *m. a.* یك معنی yék manaa.

Syntaxe, *f. T.* التحو énnahv.

T.

Tabac, *m.* توتون tutun; انفیه émfiyé, بورنوتی bournotou,

Tabarin, *m.* معلّد moukallid.

Tabarinage, *m.* مقلّدلك moukallidlik.

Tabatière, *f.* انفیه بورنوتی قوطیسی émfiyé, bournotou koutousou.

Tabernacle, *m.* چادر tjader, اوطاق otak,

Tabide, *a.* ورملو vérémli.

Tabis, *m.* حاره haré (koumach).

Table, *m.* طراپزه terapézé, اصطال astal, سفره sofra, تخته taqhta, پیشتخته péchtaqhta; مانجه mandja, ضیافت ziyafét; دفتر téftér; بوز bouz (élmasda); — de nuit, خورز صندیغی qhavroz sandeghe.

Tableau, *m.* تصویر tasvir, صورت sourét (taqhtada, mouchambada); دفتر téftér; *T.* تخته taqhta.

Tabler, *v. n.* طاشلری قومق tachlare konmak (tavlidé): **fa.*— là — dessus, کوممك guuvénmék, صغمق seghenmak.

Tabletier, *m.* چقرقجي tjekrekdje, مرانغوز maranghoz.

Tablette, *f.* قپلمه kaplama (sandek, taqhta) *s.*

Tablier, *m.* پيشمال péchtimal, اوكلك éunluk, اوكجك éunédjék; تختة taqhta (dama, tavli, satrandj itjin).

Tabouret, *m.* صرتسز اسكمله sertsez iskémlé.

Tac, *m.* قوين اويوزي koyoun ouyouzou.

Tacamaca, *m.* طقمقه takamaka.

Tache, *f.* لكه léké; *T.* اسيلك issilik; — de variole, چچك tjitjék (tjodjouklaren); * عيب ayeb.

Tâche, *f.* ايش (semarlama) ich.

Tachéographe, Tachygraphe, *m.* تيز يازيجي téz yazedje.

Tacher, *v. a.* لكه ايتمك léké étmék, لكه لمك lékélémék, مردارلق mourdarlamak.

Tâcher, *v. n.* (de ...) چالشمق tjalechmak; (à ...) نيتي اولق niyéti olmak.

Tacheté, ée, *a.* لكه لو lékéli, بنك بنك bénék bénék, بنكلو bénékli.

Tacheter, *v. a.* بنكلمك bénéklémék, بنك بنك ايتمك bénék bénék étmék.

Taciturne, *a.* سوس sous, سكوت sukiout, صموت somout.

Taciturnité, *f.* سوسلق souslouk, سكوتلك sukioutlouk, سر صقلمه serr saklama.

Tact, *m.* طوقنش dokanech, قوت لامسه kouvétï lamisé.

Tactique, *f. T.* صنعت حربيه sanatï harbiyé.

Taffetas, *m.* جانفس djamfés; صندال sandal.

Tafia, *m.* شكر عراقيسي chékér erakase.

Taie, *f.* قلف kelef.

Taillable, *a.* خراجكذار kharadjguuzar.

Taillade, *f.* كسم késim, بچم bitjim; يارق yarek, *s.*

Taillandrie, *f.* چلنكيرلك tjilinguirlik; دمر آلاتى démir aleati.

Taillandier, *m.* چلنكير tjilinguir.

Taillant, *m.* اغز aghez (beljaghen), كسكى késki.

Taille, *f.* كسم késim, كسلمه késilmé; كسمه késmé; چتله tjétélé; صاليانه salyané; بوي boy, كسم késim; اندام éndam.

Tailler, *v. a.* كسمك késmék; بچمك bitjmék; كرتمك kértmék; يونمق yonmak, طوغرامق doghramak; — une pierre, طاش اشلمك tach ichlémék.

Tailleur, *m.* درزي dérzi (térzi); — de pierre precieuse, حكاك hakkiak.

Taillis, *m.* اورمان orman (késilédjék).

Tailloir, *m.* كوفته كختەسي kéufté taqhtase.

Taillon, *m.* هوارض avarez (vérgui).

* Taire, *v. a.* ايتمك سوس سكوت sous, sukiout étmék, سوسدرمق sousdourmak; se —, *v. r.* سوسمق sousmak, سوس سكوت اولمق sous, sukiout olmak, سسنى كسمك sésini késmék, طنمق tenmamak.

Taisson, *m.* پرسق porsouk.

Talc, *m.* طلق talk (bir tach).

Talent, *m.* چكي tjéki (tarte); اخلاق aqhlak.

Taler, *m.* قره غروش kara ghourouch, تالر taler, اريال eryal, فرانصه fransa.

Talisman, *m.* طلسم telesem.

Talon, *m.* اوكچه éuktjé; ارد طرف ard taraf, قچ ketj.

Talonner, *v. a. fa.* قوالمق kovalamak; اردينه دوشمك ardena duchmék.

Tamarin, *f.* طمر دمر هندي démir hindi.

Tamaris, Tamarisc, *m.* الغون اغاجى elghen aghadje.

Tambour, *m.* طبل tabl, داول davoul; داولجي davouldjou, مهتر méuhtér; — petit, طبلق tablak (déplék); — gros, كوس kéus.

Tambourin, *m.* طبلق tablak (déplék), تعليم بار téalim baz (davloum baz), دنبلك dumbélék; — arabe, دف déf (téf), دائره daïré.

Tamis, *m.* قل الك kel élék, الك élék.

Tamiser, *v. a.* الك élémék, الكدن چكورمك élékdén guétjirmék.

Tampon, *m.* طپه tapa; طقلج tokadj.

Tamponner, *v. a.* طقامق tokamak.

Tan, *m.* اوكمش ميشه قبوغى uyunmuch méché kaboughou, پلامود palamoud, سپ sép.

Tancer, *v. a. fa.* ازارلمق azarlamak.

Tandis que, *c.* او زمانكه o zamanki, قچان كه ka (ha) tjan ki, ايكن ikén; بوكه بدل bouna bédél.

Tanière, *f.* جنوار يواسى اينى djanavar youvase, ini; * بوداق boudjak.

Tanne, *f.* سولجي sivildji.

Tanner, *v. a.* پلامود اشلمك palamoud ichlémék, سپيلمك sépilémék.

Tant, *ad.* اول او قدر ol, o kadar.

Tantale, *m.* سقا قوشى saka kouchou.

Tante, *f.* (soeur du père) خالا qhala; (de la mère) تيزه téyzé; (femme de l'oncle), عمجه دايى amdja, daye karese.

Tantin, Tantinet, *m. fa.* ازاجق azadjek.

Tantôt, *ad.* هنوز hénuz, شمدي chimdi, يقين وقتده yaken vaketta; ديمن démin.

Taon, *m.* ات سكگى at sinéyi, اشك آروسى échék arese.

Tapage, *m. fa.* شماته chamata, كورلدي guurultu.

Tapageur, *m. fa.* شماتهجي chamatadje.

Tape, *f.* طپه tapa; طوقات tokat, سلّه sillé.

Taper, *v. a.* طقامق tekamak; طوقات اورمق tokat vourmak; — *v. n.* يري دپمك yéri tépmék; شمار اورمق chamar vourmak.

en Tapinois, *ad.* اصول ايله ousoul ilé, كزلجه guizlidjé.

se Tapir, *v. r.* بوزلمك buzulmék, صقلنمق saklanmak.

Tapis, *m.* خالى qhali (hale), كليم kilim, سجاده sédjdjadé.

Tapon, *m. fa.* چول tjoul, پچاوره patjavra.

Tapoter, *v. a. fa.* صق صق اورمق sek sek vourmak.

Taquin, ne, *a.* نكس nékés, جمري djimri; عناد inad, *a.*

Taquinerie, *f. fa.* نكسلك nékéslik, جمريلك djimrilik; عناد inad, *s.*

Tarabuster, *v. a. fa.* يوك اولمق yuk olmak.

Tarare, *i. fa.* بكا هپسى بر ايو éyi! bana hépai bir.

Tard, *ad.* گيج guidj (guédj).

Tarder, *v. n.* گيجكمك guédjikmék, گيج قالمق اولمق guédj kalmak, olmak, اگلنمك éylénmék; il me tarde, جانم استر djanem istér, آرزولرم arzoulérim; il me tarde de le voir, انى كورمكم كلدي onou guéurédjéyim guéldi.

Tardif, ive, *a.* گيج guédj, يواش yavach.

Tardiveté, *f.* يواشلق yavachlek; گيج يتشمه guédj yétichmé.

Tare, *f. T.* طره dara; ياكلش * yanlech.

Taré, ée, *a.* بوزق bozouk.

Tarentule, *f.* زهرلو اورمجك zéhirli éurumdjék.

Tarer, *v. a. T.* طرسن المق darasen almak.

se Targuer, *v. r. fa.* (de), اوگنمك éuyunmék.

Tarif, *m.* تاريفا tarifa, نرخ دفترى nargh téftéri.

Tarir, *v. a.* قوروتمق kouroutmak; — *v. n.* قوروسق kouroumak.

Tarissable, *a.* قوروبه بلن kourouya bilén.

Tartareux, euse, *a.* دورديلو tortoulou.

Tartre, *m.* دوردي dordi (tortou), شراب دوردیسى charab tortousou.

Tartufe, *m.* مرايى murayi.

Tartuferie, *f. fa.* مرايلق murayelek.

Tartufier, *v. n. fa.* يوزه صقاله كوملك yuzé, sakala guulmék.

Tas, *m.* يغن yeghen; *T.* ال اورسى él éursu.

Tasse, *f.* كاسه kiasé, طاس tas.

Tasser, *v. a.* يغمق yeghmak; — *v. n. T.* يايلمق yayelmak.

Tâter, *v. a.* طوقنمق dokanmak, dokounmak, يابشمق yapechmak, دكيمك déymék; داتمق datmak; دنمك dénémék.

Tatillon, *m. et f. fa* لافزن lafazan.

Tatilloner, *v. n. fa.* يكشامق yanchamak.

Tâtonner, *v. n.* يوقليو يوريمك يوقليو yoklayou yoklayou yurumék, ال يورداميله كتمك él yordameyla guitmék; *شپهيه وارمق chuphéyé varmak.

à Tâtons, *ad.* ال يورداميله él yordameyla.

Taudis (Taudion, *fa.*), *m.* چركه تجرگه فنا و كچوك او féna vé kutjuk év, كومس kumés.

Taupe, *f.* كوستبك kéustébék; باش شيشى bach chichi.

Taure, *f.* دوكه duyé.

Taureau, *m.* بوغا bougha; ثور برجي sévr bourdjou.

Taux, *m.* نرخ nargh; صاليانه salyané; معجله شرعى mouadjdjé-léï chéri.

Tavaïole, *f.* فوطه fota.

Taveler, *v. a.* بنكلمك bénéklémék.

Taverne, *f.* ميخانه méyqhané.

Tavernier, *m.* ère, *f.* ميخانه جى méyqhanédji.

Taxateur, *m.* پها كسن paha késén.

Taxe, *f.* نرخ nargh (nargu), پها كسك késik paha; ويركو vérgui, خراج qharadj, صاليانه salyané.

Taxer, *v. a.* پها كسمك پچك paha késmék, bitjmék, تخمين ايتمك taqhmin étmék; صاليانه صالمق salyané salmak; (q. de qc.), برندن ياغمق شكوا ايتمك birindén yanmak, chékva étmék.

Te, *pr.* سكا sana; سنى séni.

Teigne, *f.* كوه guuvé, بوجك béudjék; كل kél, *s.*

Teigneux, euse, *a.* كل kél, *a.* كللو kélli.

Teindre, *v. a.* بويامق boyamak.

Teint, *m.* بويامه boyama; بكز bénz.

Teinte, *f. T.* رنك réngu.

Teinture, *f.* بويا boya.

Teinturier, *m.* ère, *f.* بوياجى boyadje.

Tel, elle, *a.* بويله béuylé, شويله chéuylé, اويله éuylé; فلان filan; كى guibi, بكزر bénzér; — que, اول قدر كه ol (o) kadar ki; — quel, اورتا orta, اورتا بابت orta babét.

Télescope, *m.* دوربين durbin (-bun).

Tellement, *ad.* بو طريق bou tarik, بويله بير béuylé bir; — quellement, ال ويرر él vérir, شويله چويله chéuylé béuylé.

Téméraire, *a. m. et f.* يوزسز yuzsuz, ادبسز édébsiz, عقلسز akelsez, كستاخ kustaqh, شرقده charkada.

Témérité, *f.* كستاخلق kustaqhlek, يوزسزلك yuzsuzluk, ادبسزلك édébsizlik, شرقدەلق charkadalek.

Témoignage, *m.* اثبات esbat, نشان nechan.

Témoigner, *v. a.* كوسترمك guéustérmék; اثبات ايتمك esbat étmék.

Témoin, *m.* شاهد chahid (chahad).

Tempe, *f.* شقاق chakak, قولاق koulak tozou, صقال باشى sakal bache.

Temperament, *m.* يرادلش yaradelech, مشرب méchréb, اخلاق aqhlak, مزاج mizadj; اورتا يول orta yol; ميانجيلق miyandjelek.

Tempérance, *f.* پرهيزكارلق pérhizkiarlek, صبرلولق saberlelęk, اعتدال itidal.

Tempérant, te, *a.* صبرلو saberle, پرهيزكار pérhizkiar, يوللو yollou.

Tempérer, *v. a.* يوله قومق yola komak, اعتدال اوزره ايتمك itidal uzré étmék, كوشمك guévchétmék.

Tempête, *f.* فورطنه fortouna, طوفان toufan.

Tempêter, *v. n. fa.* كورلدمك guuruldémék.

Tempêteux, euse, *a.* فورطنەلو fortounale.

Temple, *m.* عبادتخانه ibadétqhané; — de Salamone, شيرات الله séyratoullah, مسجد الاقصي mésdjid ul aksa; — turc, جامع djamï, مسجد mésdjid; — païen, بتخانه poutqhané.

Temporel, elle, *a.* زمانى zémani, گچجى guétjidji, فانى fani, دنيوي dunyévi.

Temporiser, *v. n.* زمانه وقته فرصته يكلمك zémané, vakté, foursaté (fersanda) béklémék, صاوصلمق savsalamak.

Temps, Tems, *m.* وقت vakt (vaket), زمان zé- (za) man; هوا hava; چاغ tjagh, موسم mévsim, ايام éyam; à —, *ad.* وقتنده yaktenda, محلنده mahéllindé, طاونده tavenda; بر مدت ايچون bir muddét itjin.

Tenace, *a.* ياپشقان yapechkan, اوزلو éuzlu; * نكس nékés, خسيس qhasis; عناد inad, *a.*

Tenacité, *f.* ياپشقانلق yapechkanlek, اوزلولك éuzluluk; نكسلك nékéslik; عناد inad, *s.*

Tenaille, *f.* قماج keudj; ماشه macha.

Tartufier, *v. n. fa.* يوزه صقاله كولمك yuzé, sakala guulmék.

Tas, *m.* يغن yeghen; *T.* ال اورسى él éursu.

Tasse, *f.* كاسه kiasé, طاس tas.

Tasser, *v. a.* يغمق yeghmak; — *v. n. T.* يايلمق yayelmak.

Tâter, *v. a.* طوقنمق dokanmak, dokounmak, ياپشمق yapechmak, دكمك déymék; داتمق datmak; دنمك dénémék.

Tatillon, *m. et f. fa* لافزن lafazan.

Tatilloner, *v. n. fa.* يكشامق yanchamak.

Tâtonner, *v. n.* يوقليو يوقليو يورمك yoklayou yoklayou yurumék, ال يورداميله كزمك él yordameyla guilmék; *شپهيه وارمق chuphéyé varmak.

à Tâtons, *ad.* ال يورداميله él yordameyla.

Taudis (Taudion, *fa.*), *m.* چركه tjérgué, فنا و كچوك او féna vé kutjuk év, كومس kumés.

Taupe, *f.* كوستبك kéustébék; باش شيشى bach chichi.

Taure, *f.* دوكه duyé.

Taureau, *m.* بوغا bougha; ثور برجي sévr bourdjou.

Taux, *m.* نرخ nargh; صاليانه salyané; معجله شرعى mouadjdjé-léï chéri.

Tavaïole, *f.* فوطه fota.

Taveler, *v. a.* بنكلمك bénéklémék.

Taverne, *f.* ميخانه méyqhané.

Tavernier, *m.* ère, *f.* ميخانجى méyqhanédji.

Taxateur, *m.* بها كسن paha kesén.

Taxe, *f.* نرخ nargh (nargui, خراج qharadj, صاليانه salyané, كسك بها késik paha; وركو vergui,

Taxer, *v. a.* بها كسمك بچمك paha késmék, bitjmék, تخمين ايتمك taqhmin étmék; صاليانه salyané salmak; (q. de qc.) برندن يانمق شكوا ايتمك birinden yanmak, chékva étmék.

Te, *pr.* سكا sana; سنى séni.

Teigne, *f.* كوه guuvé, بوجك bédjék; كل kél, *s.*

Teigneux, euse, *a.* كل kél, *a.* كللو kélli.

Teindre, *v. a.* بويامق boyamak.

Teint, *m.* بويامه boyama; بزك bénz.

Teinte, *f. T.* رنك réngu.

Teinture, *f.* بويا boya.

Teinturier, *m.* ère, *f.* بوياجى boyadje.

Tel, elle, *a.* بويله béuylé, خويله chéuylé, اويله éuylé; فلان falan; كى guibi, بكزر bénzér; — que, اويله كه éuylé ki, قدر كه qadar ki; — quel, اورتا orta, اورتا بابت orta babét.

Télescope, *m.* دوربين durbin (-bun).

Tellement, *ad.* بو طريق bou tarik, بويله بير béuylé bir; — quellement, ال ويرر él vérir, شويله بويله chéuylé béuylé.

Téméraire, *a. m. et f.* يوزسز yuzsuz, ادبسز édébsiz, عقلسز akelsez, كستاخ kustaqh, شرقده charkada.

Témérité, *f.* كستاخلق kustaqhlek, يوزسزلك yuzsuzluk, ادبسزلك édébsizlik, شرقدەلق charkadalek.

Témoignage, *m.* اثبات esbat, نشان nechan.

Témoigner, *v. a.* كوسترمك guéustérmék; اثبات ايتمك esbat étmék.

Témoin, *m.* شاهد chahid (chahad).

Tempe, *f.* شقاق chakak, قولاق koulak tozou توزي, صقال باشي sakal bache.

Temperament, *m.* يرادلش yaradelech, مشرب méchréb, اخلاق aqhlak, مزاج mizadj; اورتا يول* orta yol; ميانجيلق miyandjelek.

Tempérance, *f.* پرهيزكارلق pérhizkiarlek, صبرلولق saberlelęk, اعتدال itidal.

Tempérant, te, *a.* صبرلو saberle, پرهيزكار pérhizkiar, يوللو yollou.

Tempérer, *v. a.* يوله قومق yola komak, اعتدال اوزره ايتمك itidal uzré étmék, كوشتمك guévchétmék.

Tempête, *f.* فورطنه fortouna, طوفان toufan.

Tempêter, *v. n. fa.* كورلدمك guuruldémék.

Tempêteux, euse, *a.* فورطنەلو fortounale.

Temple, *m.* عبادتخانه ibadétqhané; — de Salamone, شيرات الله séyratoullah, مسجد الاقصي mésdjid ul aksa; — turc, جامع djami, مسجد mésdjid; — païen, بتخانه poutqhané.

Temporel, elle, *a.* زماني zémani, گچجي guétjidji, فاني fani, دنيوي dunyévi.

Temporiser, *v. n.* زمانه وقته فرصته يكلمك zémané, vakté, foursaté (fersanda) béklémék, صاوصلمق savsalamak.

Temps, Tems, *m.* وقت vakt (vaket), زمان zé- (za) man; هوا hava; چاغ tjagh, موسم mévsim, ايام éyam; à —, *ad.* وقتنده vaktenda, محللنده mahéllindé, طاوندە tavenda; بر مدت ايچون bir muddét itjin.

Tenace, *a.* ياپشقان yapechkan, اوزلو éuzlu; نكس* nékés, خسيس qhasis; عناد inad, *a.*

Tenacité, *f.* ياپشقانلق yapechkanlek, اوزلولك éuzluluk; نكسلك nékéslik; عناد inad, *s.*

Tenaille, *f.* قماج kemadj; ماشه macha.

Tenans, *m. pl.* تارلا چفتلك سنورى tarla, tjivtlik senere.

Tenant, te, *a.* طوتيجى toutoudjou.

Tendance, *f.* چالشمه tjalechma, يوز طوتمه yuz toutma.

Tendant, te, *a.* à qc. يوز طوتان yuz toutan.

Tendineux, euse, *a.* سكره دائر sinire daïr.

Tendon, *m.* سكر sinir.

Tendre, *a.* يمشاق يومشاق youmchak, youmouchak, نازك nazik; ضعيف zayef; *مظلوم mazlem; خوش qhoch, جان djan sévédjék; سوجك — *m. et f.* نازكلك naziklik, نزاكت nézakét.

Tendre, *v. a.* كرمك guérmék, يايمق yaymak, قورمق kourmak; دكمك dikmék; چكمك tjékmék; اچق atjmak; — *v. n.* (à), يوز طوتمق yuz toutmak, سلوك ايتمك suluk étmék; نيتى اولق niyéti olmak.

Tendrelet, ette, *a. fa.* نازكجه nazikdjé.

Tendresse, *f.* نازكلك naziklik.

Tendron, *m.* تازه فليس tazé filiz; قطر keter, صارى سكر sare sinir; *jeune —, جوان قز djivan kez.

Ténèbres, *f. pl.* قراكلق karanlek, *s.*

Ténébreux, euse, *a.* قراكلق karanlek, *a.*

Tenesme, *m. T.* نيق nik (illét).

Ténia, *m.* نماز بورنى namaz bournou, طنه بورنى صوغلجانى dana bournou soghouldjane.

*Tenir, *v. a. et n.* طوتمق دوتمق toutmak; اليقومق alekomak; ضبط ايتمك zabt étmék; ايدنمك édinmék, اله كتورمك élé guétirmék; qc. de q. ايلكنى بلمك éyliyini bilmék; de q. بريسنه بكزمك biriné bénzémék; طيانمق dayanmak, قرشو طورمق karche dourmak; ايجروسنده فكرنده طوتمق itjérisindé, fikrindé toutmak; — *v. i.* à qc. ياپشمق yapechmak; بتشك اولق bitichik olmak; en —, عاشق اولق achek olmak; se —, *v. r.* طوتمق toutounmak, صارلق sarelmak; — de qc. بر شيدن صاقنمق bir chéydén sakenmak.

Tenon, *m.* زوانه zevana.

Tentant, te, *a.* آزدران azderan.

Tentateur, *m.* trice, *f.* ازديجى azderedje, اغسوا وبريجى ighva véridji; شيطان chéytan.

Tentation, *f.* اغوا ighva, شيطان اغواسى chéytan ighvase.

Tente, *f.* تنته ténté, پرده pérdé (pazarda).

Tenter, *v. a.* دكمك دنمك dénémék; اغوايه صالمق ighvaya salmak, آزدرمق azdermak.

Ténu, ue, *a.* انجه indjé, نازك nazik.

Tenue, *f.* طوتمه toutma.

Ténuité, *f.* انجه‌لك indjélik, نازكلك naziklik.

Térébenthine, *f.* طرمنتين teréménti (tiréménti).

Tergiverser, *v.n.* طولشمق dolachmak, بهانه ارامق béhané (mahana) aramak.

Terme, *m.* اوج oudj, صوك son, بتم bitim; وعده vadé; سنور sinor (sener) diréyi, درکي طاشي tache; معنى maana; لغت loughét; *pl.* حال hal.

Terminer, *v. a.* سنور كسمك قومق sinor (sener) késmék, komak; بتورمك bitirmék, باش صوك آخر bach, son, تكميل تمام ايتمك tékmil, tamam étmék, دوكمك tukétmék; se —, *v. r.* بتمك bitmék, دوكمك tukénmék.

Terne, *a.* دونق dounouk, بولانق boulanek.

Ternes, *m. pl.* دو سه du sé.

Ternir, *v. a.* طونمق dounoutmak, طونقلندرمق dounouklandermak; *قارارتمق karartmak, كير كتورمك kir guétirmék; se —, *v. r.* طونمق dounmak.

Ternissure, *f.* طونقلق dounouklouk.

Terrain, Terrein, *m.* زمين zémin, يير yér.

Terral, *m.* قره روزكاري kara ruzguiare.

Terrasse, *f.* بغچه ستى baghtjé séti; كوشك kéuchk.

Terrasser, *v.n.* اطرافنه ست چكمك étrafena sét tjékmék; يره اورمق يره چرپمق yéré vourmak, tjarpmak; *اسكات ايتمك iskiat étmék.

Terre, *f.* يير yér, طپراق toprak; زمين zémin; قره kara; قر ker, صحره sahra; چفتلك tjiftlik.

Terrestre, *a.* يره متعلق yéré mutaallik.

Terreur, *f.* اوركندي urkundu, اوركمه urkmé.

Terreux, euse, *a.* طپراقلو toprakle; طپراق رنكى toprak réngui.

Terrible, *a.* قورقنچ korkadjak, هيبتلو héybétli.

Terrien, enne, *m. f.* طپراق كوي صاحبى toprak, kéuy sahibi.

Terrier, *m.* اويق oyouk (hayvanlaren).

Terrine, *f.* طغار taghar; بر نوع مانجه bir névï mandja.

Terrir, *v. n.* قرميه چقمق karaya tjekmak (sou hayvane).

Territoire, *f.* ناحيه nahyé, طپراق toprak.

Terroir, *m.* زمين zémin, اكيلمك يير ékilédjék yér, toprak.

Tertre, *m.* دپه tépé, دپمجك tépédjik.

Tesson, *m.* قرق kerek (tjanak, tjéumlékdén).

Testacée, *a.* قبوقلو kabouklou.

Testament, *m.* وصيّت نامه vasiyét namé; l'ancien —, le vieux —, تورات tévrat; le nouveau —, انجيل indjil.

Testateur, trice, *m. f.* وصيّت ايدن vasiyét édén.

Tester, *v. n.* وصيّت ايتمك vasiyét étmék, وصيّت نامه يازمق vasiyét namé yazmak.

Testicule, *m.* خايه qhaya, طشاق tachak, يمرطه youmourta.

Testif, *m.* دوه توبى dévé tuyu, تفتك tiftik.

Tèt, *m.* قرق kerek (tjanak, tjéumlékdén); *T.* قفا چناغى kafa tjanaghe; بيوك پوته béuyuk pota.

Tetasses, *f. pl. fa.* صولش مه solmouch mémé.

Tête, *f.* باش bach, قفا kafa, كلّه kéllé; * باش bach (yér, kimsé); اوج oudj.

Tête-à-tête, *ad.* دورت كوز اراسنده déurt guéuz arasenda; — *m.* كزلو صحبت guizli sohbét, سرّ serr.

Teter, *v. a.* امزرمك émzirmék; — *v. n.* اعمك émmék, سد اعمك sud émmék.

Tetin, *m.* مه باشى mémé bache.

Tetine, *f.* مه mémé (hayvanen).

Teton, *m.* مه mémé (zénnénin).

Tette, *f.* مه باشى mémé bache (hayvanen).

Têtu, ue, *a.* عنادجى inaddje.

Thaumaturge, *a. m. et f.* معجزات ايديجى mudjuzat édidji.

Thé, *m.* چاي tjay.

Théâtre, *m.* سيرانكاه séyranguiah, اوين يرى oyoun yéri.

Thème, *m.* مادّه maddé.

Théologie, *f.* علم الهى ilmi ilahi.

Thérapeutique, *f.* علم طبّ ilmi tebb.

Thériaque, *f.* تريان tiryak.

Thermes, *m. pl.* ايلجه‌لر eledjalar.

Thésauriser, *v. n.* حذينه طوپلمق qhaziné toplamak.

Thèse, *f.* مسئله mésélé, مادّه maddé.

Thlaspi, Taraspie, *m.* يابانى خردال yabani qhardal.

Thon, *m.* تونينا tonina (balek).

Thonine, *f.* لاكرده lakérda.

Thym, *m.* ككيك kékik (ot).

Thymbre, *m.* زاترين zatrin (ot).

Tiède, *a.* ايلق elek, ايلجق eledjak.

Tiédeur, *f.* ايلقلق eleklek.

Tiédir, *v. n.* ايلمق elemak.

Tien, enne, *pr.* سنككى séninki.

Tiers, erce, *a.* اوچنجى utjundju; fièvre tierce, كون آشورى اشتما guun achere issitma (setma).

Tiers, *m.* اوچنجى كيشى utjundju kichi; اوچ پايك برى utj payek biri.

Tige, *f.* كوتك kutuk, اغاج كودمسى aghadj guéuvdési, صاپ sap, نسل nésl.

Tignon, *m. fa.* زنه صاچی zénné satje.

Tigre, *m.* قپلان kaplan, پلنك pélénk.

Tigré, ée, *a.* بنك بنك bénék bénék.

Tigresse, *f.* دشی قپلان dichi kaplan.

Tille, *f.* اوخلامورك ایچ قبوغی oqhlamouroun itj kaboughou.

Tilleul, *m.* اوخلامور oqhlamour, فلامور filamour.

Timbale, *f.* نغره naghara, دنبلك dumbélék; کاسه kiasé; بر نوع فشك bir névi fichék.

Timbre, *m.* چاك (dilsiz) tjan; صدا séda; طغه damgua; طغه پارهسی damgua parase; *T.* صورق sorouk (40 déri); — *s. pl.* طبل التنده کرشلر tabl (davoul) altenda kirichlér.

Timbrer, *v. a.* طغهلمق damgualamak.

Timide, *a.* قورقق korkak, اورکك urkék; بون béun.

Timidité, *f.* قورققلق korkaklek, قورقو korkou.

Timon, *m.* اوق ok (arabanen); دومن صاپی dumén sape; دومن dumén.

Timoré, ée, *a.* قورقق korkak.

Tine, Tinette, *f.* اغاج صو قابی aghadj sou kabe, تکنه tékné.

Tintamarre, *m. fu.* کورلدی guurultu, پاتردی paterde.

Tintamarrer, *v. n. fa.* کورلدهمك guuruldémék.

Tintement, *m.* وکلامه venlama.

Tinter, *v. a.* چاکه اورمق tjana vourmak, چاك چالمق tjan tjalmak; — *v. n.* چالنمق tjalenmak, اوتمك éutmék; وکلامق venlamak.

Tintouin, *m.* قولاق چکلامهسی koulak tjenlamase; * راحتسزلق rahatsezlek.

Tique, *f.* ایت سکگی it sinéyi, کنه guéné.

Tiqueté, ée, *a.* بنك بنك bénék bénék.

Tirailler, *v. a.* چکشترمك tjékichtirmék, یولمق yolmak; — *v. n.* صق و نافله اتمق sek vé nafilé atmak (silahe).

Tiran, *v.* Tyran.

Tirant, *m.* قیطان kaytan (baghlamaya); مرتك mérték; صاری سکر sare sinir.

Tire, *f.* voler à — d'aile, پك تیز اوچق pék téz outjmak; tout d'une —, بردن بره birdén biré, بر دوزیه bir duziyé.

Tire-aux-dents, *m.* صاج اوزادن satj ouzadan, صاری سکر sare sinir.

Tire-bourre, *m. T.* طوکز ایاغی domouz ayaghe (aleat).

Tire-laine, *m.* یول کسیجی yol késidji.

Tire-laisse, *m. fa.* نسافله اولان امید nafilé olan oumoud.

Tire-ligne, *m.* جدور djédvér.

Tire-lire, *f.* قنبره koumbara.

Tirer, *v. a. et n.* چكمك tjékmék; چقرمق tjekarmak, يايمق yaymak; گيمك guéymék, گينمك guéyinmék; صورمق sormak, امك émmék; المق almak; اتمق atmak, بوشاتمق (silah) bochatmak; بصمق basmak; رسم چكمك résm tjékmék; — sur, چالمق tjalmak (réngu); se —, *v. r.* چكلمك tjékilmék.

Tireur, *m.* اتيجى atedje, اوقجى okdjou, تفنكجى tufénkdji; *T.* پوليچه چكن politja tjékén; — d'or, صرمه‌كش sermakéch.

Tiroir, *m.* درك dérék, حجره héudjré.

Tison, *m.* اكسى éysi, ماصط maset.

Tisonner, *v. n.* آتشى كوكرتمك atéchi kukrétmék.

Tisser, *v. a.* طوقمق dokoumak; اورمك éurmék.

Tisserand, *m.* جلاه djoullah (tjoulha).

Tissu, ue, *p. et a.* طوقنمش dokounmouch, اورولو éurulu.

Tissu, *m.* طوقمه dokouma, اورمه éurmé; *نظام nizam.

Tissutier, *m.* شريدجى chériddji.

Tithymale, *m.* سدلكن sudluyén.

Titiller, *v. n.* براز كوپرمك biraz kéupurmék; — *v. a.* قغلمق kedjeklamak (boghaze).

Titre, *m.* عنوان unvan; سند sénéd; حق hakk; *T.* عيار ayar (sikkénin); لقب lakab (laghab), پايه payé.

Tocsin, *m.* شماته چاكى و سسى chamata tjane, vé sési.

Toi, *pr.* سن sén; سنى séni; سكا sana.

Toile, *f.* بز béz; پرده pérdé; — de coton, پنبوق بزي pambouk bézi, بوغاصى boghase; — d'araignée, اورنجك اغى éurumdjék aghe.

Toilerie, *f.* بز متاعى béz mataé; بزجيلك bézdjilik.

Toilette, *f.* زنه صندقجه‌سى zénné sandekdjase.

Toilier, *m.* ière *f.* بزجي bézdji.

Toise, *f.* قولاج kouladj.

Toiser, *v. a.* قولاجلمق kouladjlamak.

Toison, *f.* يپاق yapak, يون yun.

Toit, *m.* دام dam, چاتى tjaté, كرمت kirémid; *او év; — à cochon, طوكز طامى domouz dame.

Tôle, *f.* دمر تنكه démir téneké.

Tolérable, *a.* چكيلور tjékilir, تحمّلى قابل tahammulu kabil.

Tolérance, *f.* تحمّل tahammul, صبر sabr, رخصت rouqhsét (rouskat).

Tolérer, *v. a.* تحمّل ايتمك tahammul étmék,

hammul étmék, رخصت ویرمك rouqhsét vérmék.

Tombac, *m.* طونباق tombak.

Tombe, *f.* مزار طاشی mézar taché; مزار mézar.

Tombeau, *m.* تربه turbé, مزار mézar.

Tomber, *v. n.* دوشمك duchmék; اولق olmak, راست كلمك rast guélmék; يقلمق yekelmak; — malade, خسته اولق qhasta olmak; — d'accord, راضی اولق razi olmak.

Tombereau, *m.* بر نوع يوك bir névi yuk arabase عربه‌سی.

Tome, *m.* جلد djild.

Ton, *m.* سس sés, صدا séda, آواز avaz; اهنك ahénk.

Ton, *pr.* سنك sénin.

Tondeur, *m.* قرقیجی kerkedje, قرپیجی kerpedje; چوقه‌یه صو ویرن tjouhaya sou vérén.

Tondre, *v. a.* قرپمق kerpmak, قرقق kerkmak; صاچ كسمك satj késmék; تراش ایتمك terach étmék.

Tonlieu, *m.* یر حقی كراسی yér hakke, kirase.

Tonnant, te, *a.* كورلدین guurouldéyén.

Tonne, *f.* بیوك فچی béuyuk fetje.

Tonneau, *m.* بیوك فچی béuyuk fetje; فچی fetje; اغاجلری فچی aghadjlare.

Tonneler, *v. a.* ایله یا حیله اغ ایله agh ilé, ya hilé ilé toutmak.

Tonnelier, *m.* فچیجی fetjedjo.

Tonner, *v. n. et i.* كوك كورلمك guéuk guurlémék, كوكلدمك guuruldémék.

Tonnerre, *m.* كوك كورلمه‌سی guéuk guurlémési, كورلدی guurultu.

Tonte, *f.* قوین قرقی koyoun kerkeme.

Tonture, *f.* قرپمه kerpma; يوك yun.

Topaze, *f.* طوباج tobadj.

Topinambour, *m.* بیاض یر الماسی béyaz yér élmase.

Toquet, *m.* تاكه takké.

Torche, *f.* مشعله machala.

Torcher, *v. a.* سلمك silmék, تمیزلمك témizlémék.

Torchon, *m.* پچاوره patjavra, سلكیچ silguitj.

Tordre, *v. a.* بوكمك bukmék; چویرمك tjévirmék; اكمك éymék.

Torréfier, *v. a. T.* قورتمق kouroutmak.

Torrent, *m.* سیل séyl (sél).

Tors, se, *a.* بوكلو bukulu, اكری éyri.

Tort, *m.* ناحق nahakk; ضرر zarar.

Tortiller, *v. a.* چویرمك tjévirmék; بوكمك bukmék; se —, *v. r.* *چورلمك tjévrilmék, بوكلمك bukulmék.

Tortionnaire, *a.* طالمانه zalimané.
Tortu, ue, *a.* اكري éyri; * ترس térs.
Tortue, *f.* بغه bagha, طوس بغه tos bagha, قپلون بغه kaploun bagha.
Tortuer, *v. a.* اكرلتمك éyriltmék.
Tortueux, euse, *a.* اكرى éyri.
Tortuosité, *f.* اكريلك éyrilik.
Torture, *f.* اشكنجه ichkéndjé, اسكنجه iskéndjé, ازيت éziyét.
Torturer, *v. a.* اشكنجه ازيت ichkéndjé, éziyét وبرمك ايتمك vérmék, étmék.
Toster, *v. a.* ايلكنه عشقنه éyliyiné, achkena itjmék.
Tôt, *ad.* تيز téz, وقتيله vaktiylé, اركن érkén.
Total, le, *a.* بتون butun, تكميل tékmil.
Total, *m.* Totalité, *f.* جم djémĭ, بتون butun, بتوي butévi.
Totalement, *ad.* بتون بتونه butun butuné.
Touaille, *f.* ال پشكيري él péchkiri.
Touchant, *prp.* ايچون itjin.
Touche, *f.* پرده pérdé (tjalghenen); سورك surék; چوپ (tjodjouk okoudadjak) tjéup; چزغى tjezghe (méhénkdé); * اورمه vourma; مصيبت mousibét; pierre de —, محك طاشي mékk (méhénk) tache.

Toucher, *v. a. et n.* طوقنمق dokanmak, دكمك déymék; سورمك surmék, اورمق vourmak; * قندرمق kendermak, چويرمك tjévirmék; اوزاتمق él ouzatmak, المق almak; تعلق mutaallik olmak; (à) اولمق yaken olmak; يقين اولمق tjalmak (tjalghe); — de l'argent, اقجه المق akdjé almak; — de l'or, الونى محكه اورمق altene méhéngué vourmak; se —, *v. r.* طوقنمق (bir birine) dokanmak; بتشك اولمق bilichik olmak.
Toucher, *m.* حاسه hassé, طوقنش dokanech.
Touffe, *f.* طوتام toutam.
Touffu, ue, *a.* صق sek.
Toug, *m. T.* توغ tough.
Toujours, *ad.* دايما dayema, دايم dayem, هركون ساعت زمان hér 'guun, saat, zaman; *fa.* لكن lakin, ينه اويله ايكن yiné éuylé ikén.
Toupet, *m.* دمت démét, طوتام toutam; كاكول kiakul.
Toupie, *f.* فرلاق ferlak; *fa.* زوقاق روسپيسى zo (so)-kak (o)-rospousou.
Touppiller, *v. n. fa.* يلمك yélmék.
Tour, *m.* دور dévr; قصه يول kesa yol; سير séyr; دائره daïré; كنار kénar; استا ايشى ousta ichi; دونش déunuch; مخرق

tjékrek ; چرق tjark ; دستگاه déstguiah (tézguiah) ; صره sera ; *اویون oyoun ; — à —, صره صره sera ilé, صره صره sera sera.

Tour, *f.* قله koullé ; *T.* روح rouh (satrandjᵉa).

Tourbe, *f.* یاغلو کرپیج yaghle kérpidj (yakma itjin).

Tourbillon, *m.* قصرغه kasergha (sakergua), قي kay ; کرداب guirdab.

Tourelle, *f.* قلهجك koullédjik.

Tourillon, *m.* قولاق koulak (topda) ; محور mihvér.

Tourment, *m.* عزاب azab, اشكنجه îch (is-) kéndjé, سیاست siyasét, ازیت éziyét ; درد dérd, اجی adje.

Tourmente, *f.* فورطنه fortouna.

Tourmenter, *v. a.* اشكنجه‌لمك ichkéndjélémék, اشكنجه ازیت ایتمك ichkéndjé, éziyét étmék, vérmék, کوکل عذابی ویرمك gucunul azabe vérmék ; اوته برو صالمق éuté béri salmak, صرصمق sarsmak.

Tournant, *m.* دونه‌جك یر déunédjék yér, بوجق boudjak, کوشه kéuché ; انافور anafor.

Tournant, te, *a.* دونن déunén.

Tournebroche, *m.* کباب طولابی kébab dolabe.

Tournée, *f.* عودت avdét.

Tourne-feuillet, *m.* یپراق چویرن yaprak tjévirén.

Tournemain, *m.* en un —, *کوز اچوب یومنجه guéuz atjep youmoundja.

Tourner, *v. a.* چویرمك tjévirmék, دوندرمك déundurmék ; *دوزتمك duzétmék ; چرقه چکمك tjarka tjékmék ; — *v. n. et* se — *v. r.* دونمك déunmék, طولانمق dolanmak ; دکشلمك déyichilmék ; بوزلمق bozoulmak ; بویانمق boyanmak ; *اچلمق atjelmak (oyoun kiahade).

Tournesol, *m.* کون چچکي guun tjitjéyi, دوه طبانی dévé tabane.

Tournette, *f.* المیه élémya.

Tourneur, *m.* چقرقجی tjekrekdje.

Tourniquet, *m.* چرق tjark (yòl —aghzenda) ; المیه élémya ; فلکي filguj.

Tournoiement, *m.* دونمه déunmé ; چویرمه tjévirmé ; اکریلك éyrilik ; کردان guirdab ; باش دونمه‌سی bach déunmési.

Tournoyer, *v. n.* چورلمك tjévrilmék ; انافور اولمق anafor olmak ; طولشمق dolachmak ; *اکلوب éyilib déunmék.

Tournure, *f.* دونمه déunmé, چورلمه tjévrilmé ; چقرقجلق tjekrekdjelek.

Tourte, *f.* قمور ایچی qhamour ichi.

Tourterelle, *f.* قمري koumrou.

Tousser, *v. n.* اوکسرمك éuksurmék.

Tout, te, *a. m.* بتون butun; هپ hép, هر بر hér bir; جمله djumlé; هر hér.

Tout, *ad.* بـز بتـون buz butun, هپ hép, هپسي hépsi; — à fait, بتون بتونه butun butuné; après —, بو جمله ايله bou djumlé ilé.

Toutefois, *ad.* ينه اويله ايكن yiné éuylé ikén.

Tout-puissant, te, *a.* هرشيه قادر hér chéyé kadir.

Toux, *f.* اوكسرك éuksuruk.

Tracas, *m.* قرشقلق karecheklek, شماته chamata; كوجلك guudjluk.

Tracasser, *v. n.* اوته برو سكرتمك éuté béri séyirtmék, يلمك yélmék; قرشترمق karechtermak, چقرمق ضوغا kavgua tjekarmak; — *v. a.* زحمت ازيت ايتمك zahmét, éziyét étmék.

Tracasserie, *f.* قرشقلق karecheklek, ضوغا kavgua, نزاع niza.

Tracassier, *m.* ière, *f.* ضوغـــا قشاغيسى kavgua kachaghesé.

Trace, *f.* ايز iz, اثر ésér; نشان nechan; *طمغه damgua.

Tracer, *v. a.* نشان ايتمك دكمك nechan étmék, dikmék; *يول ايچمق yol atjmak; رسم يـاپمـق résm yapmak; — *v. n.* ير يوزنه كوك صالمق yér yuzuné kéuk salmak.

Trachée-artère, *f. T.* خرتلاق khertlak.

Tradition, *f. T.* روايت rivayét; پرلر نقلى pirlér nakli.

Traducteur, *m.* ترجمه ايدن térdjumé édén.

Traduction, *f.* ترجمه térdjumé.

*Traduire, *v. a.* ترجمه ايتمك térdjumé étmék.

Traduisible, *a.* ترجمه اولنـور térdjumé olounour.

Trafic, *m.* الش وبرش alech vérich.

Trafiquant, *m.* بازركان bazirguian.

Trafiquer, *v. n. et a.* الش وبرش الوب ايتمك alech vérich étmék, صاتمق alep satmak, بازركانلق اخذواعطا ايتمك bazirguianlek, aqhzouata étmék.

Trahir, *v. a.* خيانتلك ايتمك qheyanétlik étmék, دله الله ويرمك dilé, élé vérmék; *ضرر ويرمك zarar vérmék, ايتمك étmék.

Trahison, *f.* خيانتلك qheyanétlik, خيانت qheyanét.

Traille, *f.* قلقار كوپرى kalkar kéupru.

Train, *m.* ادم adem; يورمه yurumé; قطار katar; اتباع étbaa; صال sal; *يول yol (bir ichin).

Traîneau, *m.* قزاق kezak; سورمه اغ surumé agh.

Traînée, *f.* ايز iz (déukulmod chéyin).

Traîner, *v. a.* سورمك surumék,

سوركلمك suruklémék; چكمك tjékmék; — *v. n.* اكلنمك éylénmék, سورغمك surunmék, كلمك اردي صره arde sera guélmék; se —, *v. r.* سورغمك surunmék, سوركلنمك suruklénmék.

*Traire, *v. a.* صاغمق saghmak (hayvan).

Trait, *m.* اتش atech, اتم atem; اتلان شى atelan chéy; اوق ok, جريد djirid; عربه قايشى araba kayeche; ايپ ip; چكمه tjékmé; چزكى tjizgui, كشيده kéchidé; سيما sima; تل (alten, guumuch) tél.

Traitable, *a.* كورشلور guéuruchulur, قونشلور konouchoulour.

Traite, *f.* يول yol, كيديش guidich; اوزاقلق ouzaklek, ارا ara; چقرمق (male yabana) tjekarmak; *T.* پوليچه چكمه politja tjékmé; پوليچه تمتكى politja téméssuyu; طپراق بصدي باجي toprak basde badje.

Traité, *m.* مذاكره muzakéré; عهد نامه ahd namé.

Traiter, *v. a. et n.* مذاكره نقل muzakéré, nakl étmék, تفتيش ايتمك téftich étmék, اشلمك ichlémék, باش بغلمق bach baghlamak, étmék; برينه ضيافت دعوت اكرام ايتمك biriné ziyafét, davét, ikram étmék, اغرلمق agherlamak; برينى birini toutmak, طوتمق قرشو karche tjekmak; چقمق علاج iladj étmék, ايتمك ال اورمق él vourmak; تيمار ايو ايتمك timar, éyi étmék.

Traiteur, *m.* آشجي achdje.

Traître, *m.* esse, *f. et a.* خاين qhayen, خيانت qheyanét, حقيقتسز hakekétsiz.

Trajet, *m.* گچيد guétjid.

Trame, *f. T.* ارغج arghadj; *عمر éumr; فتنه fitné.

Tramontane, *f. T.* يلدز yeldez; شمال chimal; قطب شمالى koutbï chimalï.

Tranchant, te, *a.* كسر késér كسكين késkin.

Tranchant, *m.* اغز aghez, يوز yuz.

Tranche, *f.* كسك késik, دلم dilim, پارچه partja, قطعه keta.

Tranchée, *f.* خندك qhéndék; — *s. pl.* قرن اغريسى karen aghrese, صانجى sandje.

Trancher, *v. a.* كسمك késmék; پارمك paralamak; دلملك dilimlémék; *بتورمك bitirmék; — *v. n.* كسمك késmék, كسر késér, كسكين اولق késkin olmak; قرنى اغريمق karne aghremak, قرن اغريسى اولق karn aghrese olmak; آيرد بللو قطع ayerd, bélli, katï olmak; عكس اولق aks olmak; — du

grand Seigneur, اغالق صاتق aghalek satm-k.

Tranchet, *m.* بچغی betjghe.

Tranchoir, *m.* تخته طباق taqhta tabak; قیمه ات تختهسی keyma, ét taqhtase.

Tranquille, *a.* راحت rahat, *a.*

Tranquilliser, *v. a.* راحتلندرمق rahatlandermak.

Tranquillité, *f.* راحت rahat, *s.* راحتلق rahatlek.

Transaction, *f.* اوزلشمه ouzlachma.

Transcendance, *f.* اوستهلك ustélik.

Transcendant, te, *a.* اوستن ustun.

* Transcrire, *v. a.* صورت المق sourét almak.

Transe, *f.* اضطراب izdirab, اوركمه urkmé.

Transférer, *v. a.* گچورمك guétjirmék, نقل ایتمك nakl étmék.

Transformer, *v. a.* بچنی دکشترمك bitjimini déyichtirmék, بشقه بچه قومق bachka bitjimé komak.

Transfuge, *m.* دشمنه قچان duchméné katjan.

Transgresser, *v. a.* چقمق (nezamdan, kanoúndan) tjekmak, خلافت ایتمك qhilafét étmék.

Transiger, *v. n.* اوزلشمق ouzlachmak.

Transir, *v. a.* اوشتمك uchutmék, گچهلندرمك (sovouk) kétjéléndirmék; — *v. n.* گچهلنمك kétjélénmék.

Translation, *f.* نقل nakl; گوج guéutj.

* Transmettre, *v. a.* گچورمك guétjirmék, نقل ایتمك nakl étmék; تسلیم ایتمك téslim étmék; براقق berakmak.

Transmigration, *f.* گوج guéutj.

Transmuer, *v. a.* تبدیل ایتمك tébdil étmék, دکشترمك déyichtirmék.

Transparence, *f.* براقلق bérraklek.

Transparent, te, *a.* براق bérrak, بر یوزدن بر یوزی گورنن bir yuzdén bir yuzu guéurunén, شفاف chéffaf.

Transparent, m. جدول djédvél تختهسی taqhtase.

Transpercer, *v. a.* بر یاندن بر یانا دلمك bir yandan bir yana délmék.

Transpirer, *v. n.* بوغلنمق boughlanmak, بوغ اولوب چقمق bough oloup tjekmak.

Transplanter, *v. a.* بشقه یره دکمك bachka yéré dikmék.

Transport, *m.* طاشمه tachema, گوتورمه guéuturmé, نقل ایتمه nakl étmé; گچورمه guétjirmé; * شدت chiddét; شاشرمه chacherma; دیوانهلك divanélik.

Transporter, *v. a.* بر یردن بر یره

bir yérdén bir yéré guétirmék, guéuturmék, كتورمك كوتورمك
نقل ايتمك nakl étmék; فراغت ايتمك féraghét étmék; *اوركتمك urkutmék; se —, *v. r.* اوكه لنمك éukélénmék; *T.* گتمك guitmék.

Transposer, *v. a.* بشقه يره قومق bachka yéré komak.

Transsuder, *v. n.* سزمق sezmak, او بر يوزه گچمك o bir yuzé guétjmék.

Transvaser, *v. a.* بشقه قابه بوشاتمق bachka kaba bochatmak.

Trantran, *m. fa.* طرز tarz, يول yol.

Trappe, Trape, *f.* قپوجق kapoudjouk, قپاق kapak; طوزاق douzak (av iljin).

Trapu, ue, *a.* طقنار deknaz,

Traquet, *m.* قپانجه kapandja, طوزاق douzak; دكرمن چاقلداغی déyirmén tjakeldaghe.

Travail, *m.* ايش ich, امك émék, زحمت zahmét; كار kiar; عمل amél; فعل fil (féyl); — *ou* — (d'enfant), چوجق بوروسي tjodjouk bourousou.

Travailler, *v. n.* اشلمك ichlémék, چالشمق tjalechmak, يورلق yoroulmak; صقلمق sekelmak, اكلمك éyilmék, — *v. a.* اشلتمك ichlétmék; يورمق yormak; زحمت ويرمك zahmét vérmék.

Travailleur, *m.* اشجی ichdji.

Travers, *m.* ترسلك éyrilik; ترسلك térslik; de —, *ad.* اكري éyri; ترس térs, عكسنه aksiné.

Traverse, *f.* اكري اغاج صرق éyri aghadj, serek; قوشاق (aghadj) kouchak; اكری شي éyri chéy; *قضا kaza; نقصلق nakslek.

Traversée, *f.* گچيد guétjid.

Traverser, *v. a. et n.* اوته او بر يانه گچمك éuté, o bir yana guétjmék, guétjirmék; گچمك (bir yéré, yérdén) guétjmék; *كرو قومق سورمك guéri komak, surmék.

Traversin, *m.* يصدق yasdek; فچی دبی تختهسی fetje dibi taqhtase.

Travestir, *v. a.* بشقه قيافته صوقمق bachka keyafété sokmak; se —, *v. r.* تبديل اولمق tépdil olmak.

Trayon, *m. fa.* مه باشي mémé bache (hayvanen).

Trébuchant, te, *a.* اغر طارتيلو agher tartele.

Trébucher, *v. n.* توكسهمك téukésémék; اغر طرتيلو اولمق agher tartele olmak.

Trébuchet, *m.* وزنه vézné; قوش قپانجهسي kouch kapandjase.

Trèfle, *m.* يونجه yondja; حصاج (oyoun kiahadenda) hatj.

Treillage, *m.* پرمقلق parmaklek.

Treille, *f.* اصمهلق asmalek, طالوار talvar.

Treillis, *m.* پرمقلق parmaklek, قفص kafés; پرداهلو بز pérdahle béz; قبا بز kaba béz.

Treillisser, *v. a.* پرمقلق قفص چكمك parmaklek, kafés tjékmék.

Treize, *a.* اون اوچ on utj.

Treizième, *a.* اون اوچنجی on utjundju; اون اوچ پايك بري on utj payen biri.

Tremblaie, *f.* قواقلق kavaklek.

Tremblant, te, *a.* دترر titrér.

Tremblant, *m. T.* دترك titrék.

Tremble, *m.* قره طوز اغاجی kara toz aghadje.

Tremblement, *m.* دترمه titrémé; — de terre, زلزله zél (zér)zélé.

Trembler, *v. n.* دترمك titrémék, صارصلمق sarselmak.

Trembloter, *v. n. fa.* بر از دترمك bir az titrémék.

Trémie, *f. T.* دكرمن سپدي déyirmén sépédi; توز اولچيسی touz éultjusu.

Trémousser, *v. a.* قناد چارپمق kanad tjarpmak; se —, *v. r.* صچرامق setjramak, قالغمق kalghemak; *fa.* قلدانمق kemeldanmak.

Trempe, *f.* صو ويرمه sou vérmé; صو sou (démirin, tjéliyin); *T.* كاغد اصلمق kiaghed eslatmak; *طرز tarz.

Tremper, *v. a.* اصلامق eslatmak; صو سولامق soulamak; صو ويرمك (démiré, tjéliyé) sou vérmék; — *v. r.* اصلنمق eslanmak; * — dans un crime, بر قباحتده علمی بله اولمق bir kabahatta ilmi bilé olmak.

Trentaine, *f.* اوتوز دانه otouz dané.

Trente, *a.* اوتوز otouz.

Trentième, *a.* اوتوزنجي otouzoundjou; — *m.* اوتوز پايك بري otouz payen biri.

Trépas, *m.* اولم éulum, اوله éulmé.

Trépassé, *m.* اولن éulén, مرحوم mérhoum.

Trépied, *m.* صاج اياق sadj ayak.

Trépigner, *v. n.* يري دپمك yéri tépmék.

Très —, *ad.* پك pék, قتی چوق kate tjok.

Trésor, *m.* خذينه qhaziné (hazna); خذينه اوطه‌سی qhaziné odase.

Trésorerie, *f.* خذينه‌دارلق qhazinédarlek; خذينه‌دار قوناغی qhazinédar konaghe.

Trésorier, *m.* خذينه‌دار qhazinédar, كيسه‌دار kisédar.

*Tressailler, *v. n.* صارصلمق sarselmak, اوركمك urkmék, دترمك titrémék.

Tresse, *f.* اوري éuru, اوركي éurguu.

Tresser, *v. a.* اورمك (satj) éurmék.

Tréteau, *m.* سپا sepa (ustuné

chéy komagha), يغرق yeghrek.

Trève, *f.* متاركه mutariké.

Triage, *m.* اوكرتليش éuguurt (uyut)-léyich, اوكرتلمه uyutlémé; كسلجك اورمان késilédjék orman.

Triangle, *m.* اوچ كوشه utj kéuché.

Triangulaire, *a.* اوچ كوشه‌لو utj kéuchéli.

Tribu, *f.* قبيله kabilé, قوم kavm.

Tribulation, *f.* محنت mihnét, جفا djéfa.

Tribule, *m.* دمر دكنى démir dikéni; — aquatique, كسول كستانه‌سى guéul késtanési.

Tribun, *m.* قبيله ضابطى kabilé zabiti, عشيرت باشى achirét bache.

Tribunal, *m.* دعوا يرى dava yéri, محكمه mahkémé.

Tribut, *m.* خراج qharadj, ويركو vérgui.

Tributaire, *a.* خراجكذار qharadjguuzar.

Tricher, *v. a. fa.* اويون حيله ايتمك (oyounda) oyoun, hilé étmék.

Tricot, *m. fa.* صوپا sopa, طياق dayak, دكنك déyénék, زربسته zérdésté; اورمه ايش éurmé ich.

Tricoter, *v. a.* اورمك éurmék.

Trictrac, *m. T.* طاولى tavli (tavlou).

Trident, *m.* چتال tjatal; زبقن zebken.

Triennal, le, *a.* اوچ يللق utj yellek.

Trier, *v. a.* اوكرتمك éuyurt (uyut)-lémék, سچمك sétjmék.

Trigaud, de, *a. et m. f. fa.* يلانجي yalandje, حيله‌باز hilébaz.

Trigauder, *v. n. fa.* حيله اويون ايتمك hilé, oyoun étmék.

Trigauderie, *f. fa.* حيله hilé, اويون oyoun, حيله كارلق hilékiarlek.

Trilatéral, le, *a.* اوچ يانلو utj yanle.

Trimestre, *m.* اوچ آي utj ay.

Tringle, *f.* پرده چبوغى pérdé tjeboughou; تخته چنكل taqhta tjénguél.

Trinité, *f.* تثليث téslis.

Trinquer, *v. n. fa.* آل قدح وير قدح ايچمك al kadéh vér kadéh itjmék.

Triomphant, te, *a.* غالب اولان ghalib olan.

Triomphe, *m.* فتوحات دونانمه‌سي futouhat donanmase, الاى alay; فتوحات futouhat.

Triomphe, *f.* قوز اوبونى koz oyounou.

Tripaille, *f.* حيوان ايچي اشكنبه‌سي hayvan itji, ichkémbési, قرندي kerente.

Tripe, *f.* (*pl.*), حيوان ايچى بغرصقلرى hayvan itji, bagher-

saklare; — de velours, پتبوق قطیفه pambouk kadifé; — madame, کچوك هردم تازه kutjuk hérdém tazé (ot).

Tripière, *f.* قرندي صاتان kerente satan (zénné); *fa.* شیشمان قري chichman kare.

Triple, *a.* اوچ قات utj kat.

Tripler, *v. a.* اوچ قات ایتمك utj kat étmék.

Tripoli, *m.* طرپولی tripoli, جلا طپراغی djila topraghe.

Tripot, *m.* طوپ اوینایاجق یر top oynayadjak yér.

Tripotage, *m.* قرش مرش karech mourouch, قرشقلق karechek-lek.

Tripoter, *v. a. et n.* قرمه قرش قرمه karma karech étmék, اولق olmak.

Trique, *f.* صوپا sopa.

Trisaïeul, *m.* دده‌نك دده‌سی dédénin dédési.

Trisaïeule, *f.* ننه‌نك ننه‌سی nénénin nénési.

Triste, *a.* ملول mélil, قساوتلو kasavétli, محزون mahzoun (mahsoun).

Tristesse, *f.* ملوللك mélillik, قساوت kasafét, قیغو kayghe, الم élém.

Triturable, *a.* اوفانر oufaner.

Triturer, *v. a.* اوفاتمق oufatmak, اوفاقلمق oufaklamak, اوفاق توز oufak, toz étmék, دوکمك déuymék, اویتمك uyutmék.

Triviaire, *a.* carrefour —, اوچ یول آیردمی utj yol ayerdeme.

Trivial, le, *a.* بیاغی bayaghe, قبا kaba.

Trivialité, *f.* بیاغیلق bayaghelek, قبالق kabalek.

Troc, *m.* دکش déyich, ترانپه terampa.

Trochet, *m.* صالقم salkem, چتال tjatal (yémich aghadjda).

Trogne, *f. fa.* چرکن و قزل یوزلو زنه tjirkin vé kezel yuzlu zénné.

Trognon, *m.* چکردك قبوغی tjékirdék kaboughou.

Trois, *a. et m.* اوچ utj; — *f.* اوچنجی utjundju.

Troisième, *a.* اوچنجی utjundju.

Trôler, *v. n. fa.* بوش یلمك boch yélmék; — *v. a. fa.* برابر کوتورمك barabar guéuturmék.

Trombe, *f. T.* بولت خرطومي boulout qhortoumou.

Trompe, *f.* بوري borou, زرنا zourna; خرطوم qhortoum (filin); اغز طنبورسی aghez tambourase.

Tromper, *v. a.* الداتمق aldatmak, حیله اویون ایتمك hilé, oyoun étmék; se —, *v. r.* یاکلمق yanelmak.

Tromperie, *f.* حیله hilé, اویون oyoun; حیله‌بازلق hilébazlek.

Trompeter, *v. a.* بوري ايله دوي borou ilé douy étmék.

Trompette, *f.* بوري borou, زرنا zourna; — *m.* بوروجي boroudjou, بوروزن borouzén (-zan).

Trompeur, euse, *a. m. et f.* الداديجي aldadedje, حيله‌باز hilébaz.

Tronc, *m.* اغاج كوده‌سى aghatj guéuvdési, كوتك kutuk.

Tronche, *f.* كوتك kutuk (aghadj oudjou).

Tronchet, *m.* اورس كوتكى éurs kutuyu; كوتك kutuk (ét itjin).

Tronçon, *m.* كسك پارچه késik partja, دلم dilim.

Tronçonner, *v. a.* پارچه‌لمك partjalamak, دلملمك dilimlémék.

Trône, *m.* تخت taqht, كرسى kursu.

Tronquer, *v. a.* باشنى اوجنى كسمك bachene, oudjounou késmék, كوتك ايتمك kutuk étmék.

Trop, *ad.* پك چوق pék tjok, زيادەسيله ziyadésiylé, قتى چوق kate tjok; پك pék; — *m.* چوقلق tjoklouk, زياده ziyadé.

Trophée, *m.* فتوحات نشانى futouhat nechane, چلك tjélén (tjélénk).

Troquer, *v. a.* الداتمق aldatmak, حيله اويون oyoun, hilé étmék.

Troqueur, *m.* euse, *f.* اويونباز oyounbaz, حيله‌كار hilékiar.

Trot, *m.* لنك link (aten); cheval de —, سلكن ات silkén at.

Trotte, *f. fa.* يول yol (ouzaklek).

Trotter, *v. n.* لنك كمك link guitmék, yurumék; *fa.* چوق سكرتمك tjok séyirtmék.

Trotteur, *m.* لنك كيدن link guidén (at).

Trottin, *m. fa.* سرايدار saraydar, وار كل باشي var guél bache.

Trottoir, *m.* يوكسك يايا يولى yuksék yaya yolou, قالدرم kalderem.

Trou, *m.* دلك délik, *s.*

Trouble, *a.* بولانق boulanek; — *m.* قرشقلق karecheklek, ولوله vélvélé.

Trouble-fête, *m. fa.* اويون بوزان oyoun bozan, قرشتريجي karechteredje.

Troubler, *v. a.* بولندرمق boulandermak; * كيف بوزمق kéyf bozmak, ولوله قرشقلق چقرمق vélvélé, karecheklek tjekarmak.

Troué, ée, *a.* دلكلو délikli, دلك délik, *a.*

Trouer, *v. a.* دلك délmék, دلك ايتمق délik atjmak.

Troupe, *f.* غلبه‌لق gha (ka-) labalek, يغن yeghen; خلق qhalk, جماعت djémaat; — *s. pl.* عسكر askér, جنكجيلر djénkdjilér, يغن yeghen.

Troupeau, *m.* سوري suru; —

des chevaux, خركله qhar (hér)-guélé.

Trousse, *f.* دمست déméd, بـاغ bagh; تيركش tir (tér-) kéch, قلف kelef; être aux — de q. *fa.* بريسنك اردنه دوشمك birinin ardena duchmék.

Trousseau, *m.* دمدجك déméd-djik; جهز djéhéz.

Trousser, *v. a.* صغامق seghamak, طوپلمق toplamak, دوشرمك (étéyini) dévchirmék; **fa.* تيـز بتورمك téz bitirmék; قاپمق kapmak; — bagage, صاوشمق savouchmak.

Trouvaille, *f. fa.* بولش boulouch, بولمه boulma.

Trouver, *v. a.* بولمق boulmak; ايجاد ايتمك idjad étmék; ظن ايتمك zann étmék; se —, *v. r.* بولنمق boulounmak; اولمق olmak.

Truand, *m.* de *f.* خواردہ qhovarda, بوش يلن boch yélén.

Truandaille, *f. fa.* بوشه يلنلر bocha yélénlér, خواردەلر qhovardalar.

Truander, *v. n. fa.* دلنجيلك ايتمك diléndjilik étmék.

Trucheman, *m.* ترجمان térdjiman.

Trucher, *v. n. fa.* تنبللكدن دلنمك témbéllikdén dilénmék.

Trucheur, *m.* euse, *f. fa.* دلنجی diléndji.

Truelle, *f.* ماله mala.

Truffe, *f.* طوكز الماسي domouz élmase.

Truie, *f.* طاملزلق ديشي طوكز damezlek dichi domouz.

Truite, *f.* الا بالق ala balek, الا بالغی ala baleghe; تكر بالغی tékir baleghe.

Trumeau, *m.* صغر بودي segher boudou; پنجرەلر اراسی péndjérélér arase.

Tu, *pr.* سن sén.

Tuant, te, *a. fa.* چوق زحمتلو tjok zahmétli; چكلمز tjékilméz.

Tu-autem, *m. fa.* پـروز puruz (ichin).

Tube, *m. T.* بورو borou, لوله loula, قبور koubour.

Tubercule, *m. T.* شيش chich, يومري youmrou, سولجی sivildji.

Tubéreuse, *f.* سنبل هندي sumbul hindi.

Tubérosité, *f.* شيش chich; ناصر naser.

Tuer, *v. a.* اولدرمك éuldurmék, قرمق kermak, قتـل ايتمك katl étmék, بوغازلمق boghazlamak, كسمك késmék; se —, *v. r.* كندوبی اولدرمك kéndini éuldurmék, اولمينه سبب اولمق éulumuné sébéb olmak; *** كندوبی پك يورمق kéndini pék yormak.

Tuerie, *f. fa.* قرغـن kerghen, مقاتله moukatélé; صالخانه salqhana.

à Tue-tête, *a.* بتون قوّت ايله butun kouvvét ilé.

Tuf, *m.* بر قورو و سرت طپراق bir kourou vé sért toprak; سونكر طاشي sunguér tache.

Tuile, *f.* طوغله toughla; كرمت kirémid; — non cuite, كرپيج kérpitj.

Tuileau, *m.* كرمت پارچه‌سى kirémit partjase.

Tuilerie, *f.* كرمتلك kirémitlik.

Tulipe, *f.* لعله لاله léalé.

Tuméfaction, *f.* شيش chich.

Tuméfier, *v. a.* ششورمك chichirmék; — *v. n. et* se —, *v. r.* ششمك chichmék, قبارمق kabarmak.

Tumeur, *f.* شيش chich.

Tumulte, *m.* انا بابا كونى ana baba guunu, شهاته chamata; كورلدي guurultu.

Tumultuaire, *a.* كولديلو guurultulu.

Tumultueux, euse, *a.* كورلدي شهاته ايدن guurultu, chamata édén; زوربا zorba.

Tunique, *f.* بر نوع اثواب bir névi ésbab.

Turban, *m.* صارق sarek, قاوق kavouk.

Turbe, *f.* يغن yeghen.

Turbith, *m.* تربوت turbut (ot).

Turbot, *m.* قلقان بالغى kalkan baleghe.

Turbulence, *f.* فساد fésad.

Turbulent, te, *a.* فسادجي fésadjje.

Turc, *m.* ترك دلى turk dili.

Turc, que, *a.* تركجه turkdjé; à la turque, تركجه turkdjé; ظالم zalim; l'empereur —, le Grand —, پادشاه padichah, سلطان soultan, خونكار qhoun (hun)-kiar, پادشاه آل عثمان padichahï al osman; un —, عثمانلو osmanle, مسلمان musliman; soulier turc, پابوج pabouj; savon turc, راقى صابونى rake sabonou; gens turc, عثمانلو osmanle milléti, عثمانلولر osmanlelar.

Turlupin, *m.* صووق شقاجى sovouk chakadje.

Turlupinade, *f.* صووق شقا sovouk chaka.

Turlupiner, *v. n.* صووق شقا ايتمك sovouk chaka étmék; — *v. a.* q. بريني ذوقلمك birini zévklénmék.

Turpitude, *f.* عيب ayeb.

Turquette, *f.* قاسق اوتى kasek otou.

Turquie, *f.* عثمانلو مملكتى طپراغى osmanle mémlékéti, topraghe; — vicille, يوز بك yuz béy (éuzbék).

Turquoise, *m.* پيروزه pi (pé)-rouzé (tach).

Tussilage, *m.* ارسلان پنجه‌سي ars-(as-) lan péntjési.

Tutélaire, *a.* قوروييجى korouyoudjou.

Tutelle, *f.* واصيلق vasilik.

Tuteur, *m.* واصى vasi.

Tutoyer, *v. a.* تكليفسزلمك téklifsizlénmék.

Tuyau, *m.* لوله loula, بورى borou (kamech); دودك duduk; كونك kunk (badjanen, kénéfin); قامش kamech (otoun, tuyun).

Tympaniser, *v. a.* q. برينك ادمى birinin adene féna tjav étmék.

Tympanite, *f. T.* يللو استسقا yélli istiska.

Tympanon, *m.* صانطور santour.

Type, *m.* اورنك éurnék, قالب kalep; تمثيل témsil; اصل صورت asel sourét.

Typographe, *m.* بصمجي basmadje.

Typographie, *f.* كتاب باصمجيلق kitab basedjelek.

Tyran, *m.* ظالم zalim, ظلمكار zouloumkiar.

Tyrannie, *f.* ظلم zoulm, ظلمكارلق zouloumkiarlek.

Tyranniser, *v. a. et n.* ازيت ظلم éziyét, zoulm étmék.

U.

Ulcère, *m.* شيش chich.

Ulcérer, *v. a.* شيشورمك chichirmék; * انجتمك indjitmék; se —, *v. r.* شيشمك chichmék.

Ultérieur, re, *a.* اوته ياندهكي éuté yandaki, اوتهدهكي éutédéki.

Un, *m.* بر bir, يك yék.

Un, ne, *a.* بر bir, تك ték; un à un, بر بر birér birér.

Unanime, *a.* بر فكرلو bir fikirli, يكجهت yékdjihét.

Unanimité, *f.* برلك birlik, يكجهتلك yékdjihétlik, اتفاق ittifak.

Uni, ie, *p. et a.* بر اولمش bir olmouch; بكزر bénzér, دوز duz; صاده sadé.

Uni, *ad.* برابر bérabér; بكزر bénzér.

Uniforme, *a.* بر شكللو bir chékilli; — *m.* اثسواب آلاي ésvabi alay.

Uniformité, *f.* بكزرلك bénzérlik.

Union, *f.* برلشمه birléchmé; * اتفاق ittifak.

Unique, *a.* بر دانه bir dané, بر دانه جك biridjik, بر دانه جك bir danédjik.

Unir, *v. a.* برلشترمك birléchtirmék; دوزمك duzétmék.

Unité, *f.* برلك birlik.

Univers, *m.* كائنات kiaïnat, بتون دنيا butun dunya.

Universel, elle, *a.* علی السّویه aléssévviyé.

Université, *f.* مدرسه médrésé.

Urbanité, *f.* چلبیلك tjélébilik, ادب édéb.

Ure, *m.* یبان اوکزی yaban éukuzu.

Urètre, *m. T.* سدك قامشی sidik kameche.

Urgent, te, *a.* بجد bédjid.

Urine, *f.* سدك sidik, بول bévl.

Uriner, *v. n.* ایشمك ichémék, صو دوکمك su déukmék.

Urne, *f.* صندقجه sandektja; مزار mézar; دستی désti.

Us, *m. pl.* — et coutumes, معتاد قدیم mutadï kadim.

Usage, *m.* عادت adét; — s. *pl. T.* دعا کتابلری doua kitablare.

User, *v. n.* (de), قوللانمق koullanmak; en —, گچمك gué-tjinmék, دیرلك ایتمك dirlik étmék; — *v. a.* قوللانمق koullanmak, صرف خرج ایتمك sarf, qhardj étmék; طاشیمق tachemak, اسکیتمك éskitmék.

Usité, ée, *a.* قوللنلور koullaneler.

Ustensile, *m.* قاب قجاق kap kadjak.

Usuraire, *a.* معاملهلو mouaméléli.

Usure, *f.* معامله mouamélé (mamélé); قوللنمه koullanma.

Usurier, *m.* ère, *f.* معاملهجی mouamélédji (mamélédji).

Usurper, *v. a.* زور ایله ضبط ایتمك zor ilé zabt étmék.

Utensile, *v.* Ustensile.

Utérin, ne, *a.* frères —, soeurs —, قرن قرداشلر karen kardachlar, بابالری بر انالری آیری babalare bir analare ayre.

Utile, *a.* فایدهلو faydale.

Utilité, *f.* فایده faydа.

V.

Va, *i.* اولسون olsoun, پك ایو pék éyi.

Vacance, *f.* محلوللق mahloullouk; — s. *pl.* تعطل کونلری téatil guunléri.

Vacant, te, *a.* بوش boch, محلول mahloul (yér, manseb).

Vacarme, *m.* شهاته chamata.

Vacation, *f.* صنعت sanat (zénahat); چالشمه tjalechma; لونجه londja; — s. *pl.* تعطل کونلری téatil guunléri.

Vache, *f.* انك اینك inék; اینك دیسی inék dérisi.

Vacher, *m.* صغر چوبانی segher tjobane.

Vacherie, *f.* اینك اخوری inék aqhere.

Vaciller, *v. n.* صالنمق salenmak, چالقنمق tjalkanmak; شپهلنمك

chuphélénmék; ایکی فکرلو اولمق iki fikirli olmak, بر دالده طورمق bir dalda dourmamak.

Vacuité, *f. T.* بوشلق bochlouk.

Vagabond, de, *a. m. et f.* خواره qhovarda, دربدر dérbédér, بوش کزن بلن boch guézén, yélén, بر یرده طورمز bir yérdé dourmaz.

Vagissement, *a.* تازه چوجق اغلمسی tazé tjodjouk aghlamase.

Vague, *f.* دالغه dalgua.

Vague, *a.* نا محدود na mahdoud, بللوسز béllisiz; terres —, خالی قر qhali ker.

Vaillance, *f.* یکیدلك yiyidlik.

Vaillant, te, *a.* یکید yiyid.

Vaillant, *m.* وارلق varlek, نقد اقچه nakd (nokoud) akdjé.

Vain, ne, *a.* بوش boch, یوف youf, هیچ hitj, قورو kourou, فایدهسز faydasez; مغرور maghrour, فضول fodoul; en —, *a.* نافله nafilé, بوشنه bochouna, بوش یوق یره boch, yok yéré.

* Vaincre, *v. a.* یکمك yénmék, الت ایتمك alt étmék, غالب اولمق ghalib olmak, کچمك guétjmék, اشمق achmak.

Vaincu, *m.* یکیلن yénilén.

Vainement, *ad. v.* en Vain.

Vainqueur, *m.* یکیجی yénidji, غالب ghalib.

Vaisseau, *m.* قاب kab; فچی felje. کمی guémi.

Vaisselle, *f.* صفره قابلری soufra kablare.

Valable, *a.* شرعی chéri.

Valant, *a.* کچر guétjér, دکر déyér.

Valériane, *f.* کدی اوتی kédi otou.

Valet, *m.* خدمتکار qhezmétkiar, اوشاق ouchak.

Valetaille, *f.* خدمتکار طاقمی qhezmétkiar takeme.

Valeter, *v. n.* خدمتکارلق ایتمك qhezmétkiarlek étmék.

Valétudinaire, *a.* خسته qhastadja, دردلو dérdli.

Valeur, *f.* قیمت keymét, بها paha, دکر déyér.

Valeureux, euse, *a.* یکید yiyid, یرار yarar.

Valide, *a.* شرعه مطابق chéré mutabek; mendant —, صاغ و صاغلم قوتلو دلنجی sagh vé kouvétli diléndji.

Valider, *v. a.* شرعه مطابق ایتمك chéré mutabek étmék.

Valise, *f.* جامهدان djamédan, ترکی térki, خرج qhourdj, مکبه héybé.

Vallée, *f.* دره déré.

Vallon, *m.* درمجك dérédjik.

* Valoir, *v. n. et a.* دکمك déymék, قیمتی پهاسی اولمق keyméti, paha hase olmak; یرامق yaramak; ویرمك vérmék.

Valve, *f.* قبوق kabouk (béudjéyin).

Van, *m.* قالبور kalbour.

Vanille, *f.* وانليه vanilyé (yémich).

Vanité, *f.* بوشلق bochlouk, يوفلق youflouk, باطللق batellek, هيچلك hitjlik.

Vaniteux, euse, *a. fa.* يوصه yosma, مغرور maghrour.

Vanneau, *m.* كل قويرق guul kouyrouk, يبان طاوسى yaban tavouzou.

Vanner, *v. a.* قالبورلق kalbourlamak, صاورمق savourmak.

Vannette, *f.* يم قالبوري yém kalbourou.

Vanneur, *m.* بغداى قالبورلين boughday kalbourlayan.

Vannier, *m.* سپدجى sépéddji.

Vantail, *m.* قپو قناديِ kapou kanade.

Vantard, *m.* اوكنيجى éuyunudju.

Vanter, *v. a.* اوكمك éuymék, مدح ايتمك médh étmék; se —, *v. r.* اوكنمك éuyunmék.

Vanterie, *f.* اوكنمه éuyunmé.

Vanteur, *m. fa.* اوكنيجي éuyunudju, فورتاجى fortadje.

Vapeur, *f.* بوغ bough, بخار bouqhar (bouqhour); يل yél.

Vaporeux, euse, *a.* بوغ چقن bough tjekan, tjekaran; يللو yélli.

Vaquer, *v. n.* بوش محلول اولمق boch, mahloul olmak; تعطل اولمق téatil olmak; — à qc. مشغول اولمق méchghoul olmak.

Varenne, *f.* آو قوروسي av korousou.

Variable, *a.* دكشلور déyichilir.

Variation, *f.* دكشلمه déyichilmé.

Varier, *v. a.* دكشترمك déyichtirmék; — *v. n.* دكشلمك déyichilmék, تبديل اولمق tébdil olmak.

Variété, *f.* دورلولك turluluk.

Vase, *m.* قاب kab.

Vase, *f.* بتاق batak, بالچق baltjek (déniz, sou dibindé).

Vaseux, euse, *a.* بتاقلو batakle.

Vassal, *m.* le, *f.* رعايا raaya, برايا béraya.

Vaste, *a.* بيوك béuyuk, انكين énguin, چوق ميدانلو tjok méydanle.

Vaudeville, *m.* زوقاق تركيسى zo (so-) kak turkusu.

à Vau-l'eau, *ad.* اقندي اشاغى akente achaghe, هيچ يارديمسز hitj yardemsez.

Vaurien, *m.* هيچ برشيه يرامز hitj bir chéyé yaramaz.

Vautour, *m.* اق بابا ak baba.

Vayvode, *m.* ويوده voyvoda.

Veau, *m.* طانه دانا dana; طانه دريسي dana dérisi, éti; بوزاغى bouzaghe.

Vedette, *f.* اتلو قراول atlo karaoul.

Végétable, *a.* ارتجی artedje (ot).

Végétal, *m.* نباتات nébatat.

Végétant, te, *a.* ارتـــان artan, بیوین béuyuyén.

Végétation, *f.* ارتمه artma, بیومه béuyumé.

Végéter, *v. n.* بتمك bitmék (nébatat).

Véhémence, *f.* شدّت chiddét.

Véhément, te, *a.* شدید chédid, شدّتلو chiddétli, کسکین késkin, زورلو zorlou.

Véhicule, *m.* علاج iladj.

Veille, *f.* اویانق طورمـــه oyanek dourma; نوبت néubét; بر کون اوّل bir guun évél, عرفه کونی arifé guunu.

Veillée, *f.* اخشام وقتی aqhcham vakte; کرك گیزك guézék; خسته بکلمه qhasta béklémé.

Veiller, *v. n.* اویانق طورمق oyanek dourmak; — *v. a.* بکلمك béklémék, کوزتمك guéuzétmék.

Veilleur, *m.* بکجی békdji (éulunun).

Veilleuse, *f.* بکجه قندیلی guédjé kandili.

Veine, *f.* طمر damar.

Veiné, ée, *a.* طمرلو damarle.

Veineux, euse, *a.* طمرلو damarle.

Vêler, *v. n.* بوزاغیلمق bouzaghelamak.

Vélin, *m.* ترشه tirché; کاغدی کلیز inguiliz kiaghede.

Velléité, *f.* صالت استمه salt istémé, مرام méram.

Vélocité, *f.* تیزلك tézlik, چابقلق tjapeklek.

Velours, *m.* قطیفه kadifé (koumach).

Velouté, *m.* قطیفه شربـت kadifé chérid.

Velte, *f.* بر نوع اسکی اولجی bir névï éski éultju.

Velu, ue, *a.* توبلو tuylu, قللو kelle.

Vénal, le, *a.* صاتلق satlek.

Vénalité, *f.* صاتلق اوله satlek olma.

Vendable, *a.* صاتلور sateler.

Vendange, *m.* باغ بوزمي bagh bozoumou.

Vendanger, *v. a.* باغ بوزمق bagh bozmak.

Vendeur, *m.* euse, *f.* *T.* — cresse, *f.* صاتیجی satedje.

Vendre, *v. a.* صـــاتمـــق satmak, فروخت اتمك furouqht étmék, ویرمك vérmék.

Vendredi, *m.* جمعه کونی djuma guunu, جمعه djumaa.

Vénéfice, *m.* *T.* زهرله zéhirlémé.

Vénéneux, euse, *a.* زهرلو zéhirli, اغولو aghele (ot).

Vener, *v. a.* اولامق avlamak, قوالمق kovalamak; faire —, یومشاتمق (éti) youmchatmak.

Vénérable, *a.* عزتلو izzétli, حرمتلو hurmétli.

Vénération, *f.* حرمت hurmét, اكرام ikram, عزت izzét.

Vénérer, *v. a.* مقدس ايتمك moukaddés étmék, طاپمق tapenmak.

Vénérie, *f.* آو av, شكار chikiar; آوجيلق avdjelek.

Vénérien, enne, *a.* نفسانی néfsani; l'acte —, سكش sikich, جماع djima; mal —, maladie — enne, فرنك علتی مرضي اويوري frénk illéti, maraze, ouyouzou.

Venéur, *m.* آوجی avdje.

Vengeance, *f.* اوج éudj, انتقام intikam.

Venger, *v. a.* اوج انتقام المق éudj, intikam almak, حقندن گلمك hakkendan guélmék.

Vengeur, eresse, *a. m. et f.* اوج اليجي éudj aledje.

Véniel, elle, *a.* عفو اولنجق af olounadjak.

Venimeux, euse, *a.* زهرلو zéhirli (ot).

Venin, *m.* زهر zéhr (hayvanen); * كين kin.

* Venir, *v. n.* گلمك guélmék; يتشمك yétichmék; چقمق tjekmak, صادر اولق sadir olmak; à —, گلمك guélédjék.

Vent, *m.* روزكار ruzguiar, يل yél; *T.* هوا hava; قوقو kokou.

Vente, *f.* صاتش satech; پازار pazar.

Venter, *v. n.* اسمك ésmék.

Venteux, euse, *a.* روزكارلو ruz guiarle; يللو yélli.

Ventosité, *f.* يل yél.

Ventouse, *f.* حجامت شيشه‌سی hadjamat chichési, بويوزي bouynouzou.

Ventouser, *v. a.* شيشه چكمك chiché tjékmék, حجامت ايتمك hadjamat étmék.

Ventre, *m.* قرن karen, رحم rahm.

Ventrière, *f.* قرن قايشی karen kayeche.

Ventriloque, *a. m. et f.* قرنندن سويلين karnendan séuyléyén.

Ventru, ue, *a.* اشكنبه‌لو ichkémbéli.

Venue, *f.* وصول visoul, گلش guélich; ارتمه artma.

Vénule, *f.* طرجق damardjek.

Ver, *m.* قورد kourd, بوجك béudjék.

Véracité, *f.* گرچكلك guértjéklik.

Verbal, le, *a.* دل ايله اولان dil ilé olan, تقريري takriri.

Verbe, *m. T.* فعل fil; كلام kélam.

Verbeux, euse, *a.* لافزن lafazan.

Verbiage, *m.* يكشاقلق yanchaklek, بوش لاقردي boch lakerde.

Verbiager, *v. n. fa.* لافی اورماق lafe ouzatmak, يكشامق yanchamak.

Verbiageur, *m.* euse, *f. fa.* لافزن lafazan, يكشاق yanchak.

Verbosité, *f.* يكشاقلق yanchaklek.

Verd, *v.* Vert.

Verdâtre, *a.* يشلجه yéchildjé.

Verdelet, ette, *a.* طرلو damarle (charab); دنج dindj.

Verdet, *m.* جنكاري رنك djénguiari réngu.

Verdeur, *f.* يشل اغاج صويى yéchil aghadj souyou; اكشيلك ékchilik (charaben); * دنجلك dindjlik.

Verdier, *m.* يشل اسپنوس yéchil ispinos; قوروجي koroudjou.

Verdir, *v. a.* يشل بويا سورمك yéchil boya surmék; — *v. n.* يشللنمك yéchillénmék.

Verdoyant, te, *a.* يشللن yéchillénén.

Verdure, *f.* يشللك yéchillik.

Véreux, euse, *a.* قوردلو kourdlou; قورد يمكلو kourd yémikli; **fa.* فنا féna, قورقولو korkoulou.

Verge, *f.* چبوق tjibouk, دكنك déyénék; بر نوع ارشين bir névi archen; خلقه qhalka; — *s. pl.* قمچى kamtje.

Verger, *m.* اغاجلق aghadjlek, بغچه baghtjé.

Verger, *v. a.* ارشينلمق archenlamak.

Vergeter, *v. d.* سپورمك supurmék.

Vergette, *f.* قصه كاكول kesa kiakul; — *ou*, — *s. pl.* كفه سپوركه‌سي kéfé supurguési, كفه kéfé.

Verglas, *m.* بوز bouz.

Vergue, *f.* سرن sérén.

Véridicité, *f.* طوغري سويلمه doghrou séuylémé.

Véridique, *a.* طوغري سويلر doghrou séuylér.

Vérifier, *v. a.* تحقيقلمك tahkiklémék.

Veritable, *a.* گرچك guértjék, اصل asl, خاص qhas.

Vérité, *f.* گرچكلك guértjéklik.

Verjus, *m.* قوروق صويى korouk souyou; قوروق korouk.

Verjuté, ée, *a.* اكشي ékchi, *a.*

Vermeil, eille, *a.* قرمزي kermeze.

Vermeil, *m.* يالدزلو كموش yaldezle guumuch.

Vermicelle, *m.* شهريه chéhriyé.

Vermifuge, *a. m.* صوغلجان علاجى soghouldjan iladjé.

Vermillon, *m.* سلوكن suluyén; قزلق kezellek (boya); قرمزيلق kermezelek.

Vermine, *f.* بوجك béndjék.

Vermisseau, *m.* قوردجق kourdjouk.

se Vermouler, *v. r.* بوجك يمكي béudjék yémiyi olmak.

Vermoulu, ue, *a.* بوجك قورد يمش béudjék, kourd yémich.

Vermoulure, *f.* بوجك قورد يمكي béudjék, kourd yémiyi.

Vernal, le, *a.* كوزه متعلق guuzé mutaallik.

Verne, *f.* اغاج قزل kezel aghadj.

Vernir, *v. a.* ورنيجلمك vérnidjlémék, روغن سورمك roughén surmék.

Vernis, *m.* ورنيج vérnidj, روغن roughén; سرّ serr (kablaren).

Vernisser, *v. a. v.* Vernir; سرّ ويرمك serr vérmék, سرّلمق serrlamak.

Vérole, *f.* فرنك علتى frénk illéti; petite —, چچك tjitjék (illét); marqué de petite —, چچكلى tjitjéklé bozoughou, چيل tjil.

Véronique, *f.* ورونكه veronika (ot).

Verrat, *m.* اركك طوكر érkék domouz.

Verre, *m.* شيشه chiché, جام djam, سرچه sertja; قدح kadéh.

Verrier, *m.* شيشهجى chichédji, جامجى djamdje.

Verrou, *m.* سوركي surguu, سورمه surmé, دمر démir, طرقار terkaz.

Verrouiller, *v. a.* سوركلمك surguulémék, طرقارلمق terkazlamak.

Verrue, *f.* سكل siyil.

Vers, *m.* بيت béyt (béyit), نظم nazm, شعر chiir.

Vers, *prp.* طوغرى doghrou, قرشو karche, يكا يانه yana.

Versant, te, *a.* قولاي دوريلن kolay dévrilén.

Versatile, *a.* دكشلور déyichilir.

à Verse, *ad.* il pleut —, صغانق يغار seghanak yaghar.

Versé, ée, *a.* پشمش pichmich, كورمش ايش بلور ich bilir, گوئورمش guéurmuch guétjirmich.

Verseau, *m. T.* دلو برجى délv bourdjou.

Verser, *v. a.* دوكمك déukmék; طولدرمق doldourmak, قويمق kouymak, قومق komak; — *v. a. et n.* چويرمك tjévirmék, دوندرمك déundurmék, دويرمك dévirmék; چورلمك tjévrilmék, دورلمك dévrilmék; ياتمق yatmak.

Verset, *m.* بيت béyt.

Versificateur, *m.* بيت نظم يپان béyt, nazm yapan, شاعر chaïr.

Versifier, *v. n.* شعر بيت نظم ياپمق chir, béyt, nazm yapmak, baghlamak.

Version, *f.* ترجمه térdjumé.

Verso, *m.* كاغدك اوته يوزى kiagheden éuté yuzu.

Vert, te, *a.* يشل yéchil; *خام qham, يتشمش yétichmémich; تازه tazé; طرلو damarle (charab).

Vert, *m.* يشل yéchil, يشللك yéchillik; يشل رنك yéchil réngu.

Vert-de-gris, *m.* جنكار djénguiar.

Vertébre, *f. T.* اوكرغه كموكلري onourgha kémikléri.

Vertement, *ad.* قويلكله kaviliklé, يوركله yuréklé.

Vertige, *m.* باش دونمه‌سی bach déunmési.

Vertigineux, euse, *a.* باشی دونن bache déunén.

Vertu, *f.* فضيلت fazilét, هنر hunér; قوّت kouvvét; en — de ..., كوره guéuré, مجوبنجه moudjoubindjé.

Vertueux, euse, *a.* فضيلتلو fazilétli, اهل هنر éhlï hunér, معرفتلو marifétli.

Verve, *f.* عشق achk, عشقه كلمه achka guélmé; * ديوانه‌لك divanélik.

Verveine, *f.* بارسطاريون baristaryon (ot).

Vesce, *f.* بورچق bourtjak.

Vésicatoire, *a. m. T.* پهلوان ياقيسی péhlivan yakese.

Vésicule, *f.* قاوجق kavoudjouk (téndé); — bibliaire, — du fiel, اود قاسغی éud kaseghe.

Vespériser, *v. a. fa.* چقمق tjekech tjekmak, آزارلق azarlamak.

Vesse, *f.* طس tes (osourouk sési); faire une —, طس ديو tes déyi osourmak.

Vesse-de-loup, *f.* بر نوع منطر bir névï mantar.

Vesser, *v. n.* طس ديو اوصرمق tes déyi osourmak.

Vessie, *f.* مثانه mésané, قاوق kavouk, طاول davoul.

Veste, *f.* يلك yélék, زبون zeben.

Vestibule, *m.* او آولیسی év avlisi, حيات hayat, دهليز déh (téh-)liz.

Vestige, *m.* ايز iz, اثر ésér.

Vêtement, *m.* اثواب ésbab, اوروبا ourouba.

Vétéran, *m.* اختيار نفر éqhtiyar néfér, اسكي éski.

Vétille, *f.* اويونجق oyoundjak; *T.* خذينه كليدي qhaziné kilidi.

* Vêtir, *v. a.* گيدرمك guéydirmék, گيندرمك guéyindirmék; se — *v. r.* گيمك guéyinmék.

Vétusté, *f.* اسكيلك éskilik (yapounoun).

Veuf, uve, *a.* دول قالمش doul kalmech.

Veuf, *m.* دول طول اركك doul érkék.

Veule, *a. fa.* گوشك guévchék; terre —, خفيف طپراق qhafif toprak.

Veuvage, *m.* دوللق doullouk.

Veuve, *f.* دول قری doul kare.

Vexer, *v. a.* ايتمك ازيت éziyét émék, صقمق sekmak.

Viager, ère, *a.* بوتن عمرنه سورن butun éumruné surén; rente — ère, محصول mahsoul.

Viande, *f.* مانجه mandja, يمك yémék, يمجك yéyédjék.

Viatique, *m.* يول مصرفی yol masrafe.

Vibrant, te, *a.* صللانان sallanan.

Vibrer, *v. n.* صللانمق sallanmak.

Vicaire, *m.* وكيل vékil, نايب naïb.

Vicariat, *m.* وكالت vékialét.

Vice, *m.* قباحت kabahat, عيب ayep, اكسكلك éksiklik, بد خوي béd qhouy, فنا عادت féna adét; معرض maraz.

Vice ..., وكيل vékil.

Vicier, *v. a. T.* آزدرمق azdermak; بوزمق bozmak.

Vicieux, euse, *a.* اكسكلو éksikli; بد خويلو béd qhouylou; گچمز guétjméz.

Vicissitude, *f.* دكشترمه déyichtirmé.

Victime, *f.* قربان kourban.

Victoire, *f.* ظفر zafér, نصرت nousrét; يوز اقلغی yuz akleghe, فتوحات futouhat, يكمه yénmé.

Victorieux, euse, *a.* يوزي اق yuzu ak, يكيجی yénidji.

Victuaille, *f.* ذخيره zaqhiré (zahré), يجك yéyédjék.

Vidange, *f.* بوشاتمه bochatma; — *pl.* چوپ tjéup, سپرنتي suprountu.

Vidangeur, *m.* لاغمجی laghemdje.

Vide, *a.* بوش boch; — *m.* بوش yér boch, ارالق aralek; à —, *ad.* بوشنه bochouna.

Vider, *v. a.* بوشاتمق bochatmak, بوشالتمق bochaltmak; ايچنی itjini tjekarmak, چقرمق اويمق oymak; * بتورمك bitirmék.

Viduité, *f.* طوللق doullouk.

Vidure, *f.* مشبق mouchabak.

Vie, *f.* عمر éumr; مدت عمر muddétï éumr, صاغلق saghlek; يشامه yachama; گچمه guétjinmé, درلك dirlik.

Vieil, Vieux, Vieille, *a.* اختيار éqhtiyar; اسكی éski.

Vieillard, *m.* اختيار ادم échtiyar adam, پير pir, قوجه kodja, اق صقالو ak sakalle.

Vieille, *f.* قوجه قري kodja kare, عجوزه adjouzé.

Vieilleries, *f. pl.* اسكی بسكی éski busku.

Vieillesse, *f.* اختيارلق échtiyarlek, قوجهلق kodjalek.

Vieillir, *v. n.* اختيارلنمق éqhtiyarlanmak, قوجهمق kodjamak, اختيار اولق éqhtiyar olmak; ياشلو اختيار كورنمك yachle, éqhtiyar guéurunmék; — *v. n.* قوجالمق kodjalmak.

Vieillot, te, *a.* اختيارجه éqhtiyardja.

Vierge, *f.* قز اوغلان قز kez oghlan kez, بكر bikir, باكره bakiré; سنبله sumbule (bourdj).

Vieux, *a. v.* Vieil.

Vieux-oing, *m.* قطران katran.

Vif, ive, *a.* صاغ sagh, يشار yachar; دنج dindj, جانلو djanle;

دري diri; كسكين késkin, پك pék.

Vif-argent, ژيوه jeva.

Vigilance, *f.* اويانقلق oyaneklek, صاقلق saklek, اچق كورلك atjek guéuzluk.

Vigilant, te, *a.* اويانق oyanek, صاق sak, اچق كوز atjek guéuz.

Vigne, *f.* اصمه asma, باغ bagh.

Vigneron, *m.* باغجي baghdje.

Vignoble, *m.* باغ bagh, اصمه‌لق asmalek.

Vigogne, *m.* چين قويونى tjin koyounou; چين تفتكى tjin tiftiyi.

Vigoureux, euse, *a.* قوي kavi, قوتلو kouvétli, يوركلو yurékli, يكيد yiyid; دنج dindj.

Vigueur, *f.* قوت kouvét, دنجلك dindjlik; يورك yurék.

Vil, le, *a.* الچاق الچق altjak, كوتى kéutu, خور qhor, حقير hakir, كم kém, فنا féna.

Vilain, ne, *a. m. et f.* چركن tjirkin, ياقشقسز yakecheksez, قبا kaba; پخيل paqhel, ناكس nakés, طمعكار tamakiar; ادبسز édébsiz.

Vilenie, *f.* سپرندي supruntu, چوپ tjéup; سردارلق mourdarlek; پخيللق paqhellek.

Vileté, *f.* الچقلق altjaklek, خورلق qhorlouk, كوتيلك kéutuluk.

Village, *m.* كوي kéuy.

Villageois, oise, *a.* كويلوجه kéuyludjé, — *m. f.* كويلو kéuylu.

Ville, *f.* شهر chéhr, chéhir.

Villette, *f.* شهرجك chéhirdjik.

Vimaire, *f.* روزكار زيانى ruzguiar ziyane.

Vin, *m.* شراب charab, مى méy, باده badé, (سجي soudjou).

Vinaigre, *m.* سركه sirké.

Vinaigrier, *m.* سركه قابى sirké kabe; سركه‌جى sirkédji; سماق soumak.

Vindicatif, ive, *a.* اوجى الجى éudj aledje.

Vinée, *f.* باغ بوزمه bagh bozma.

Vineux, euse, *a.* شرابلو charable; شرابى charabi.

Vingt, *m.* يكرمى yiguirmi (yirmi).

Vingtaine, *f.* يكرمى دانه yirmi tané.

Vingtième, *a.* يكرمنجى yirmindji; يكرمى پايك برى yirmi payen biri.

Viol, *m.* زنه زورله zénné zorlama.

Violateur, *m.* trice, *f.* بوزيجى bozoudjou.

Viole, *f.* كمانچه kémantjé, كمان kéman.

Violence, *f.* شدت chiddét; زور zor, جبر djébr, ضرب zarb.

Violent, te, *a.* شدتلو chiddétli, زورلو zorlou, ضربلو zarble, شديد chédid.

Violenter, *v. a.* زور ایتمك zor étmék, زورلق zorlamak.

Violer, *v. a.* بوزمق bozmak, قرمق kermak; — une femme زور ایله سكمك zor ilé sikmék; — une fille قز بوزمق kez bozmak.

Violet, ette, *a. m.* منویش ménévich (réngu).

Violette, *f.* منكشه ménékché; — blanche مانطه manta.

Violier, *m.* شبیوی chéb (chéh-) boy.

Violon, *m.* كمان kéman, كمانكش kémankéch.

Viorne, *f.* آكده اغاجی iydé aghadje.

Vipère, *f.* انكرك یلانی énguérék yelane.

Vipérine, *f.* یبانی صغر دلی yabani segher dili.

Virago, *f. fa.* ارکك بچلو زنه érkék bitjimli zénné.

Virer, *v. a. T.* كمی چویرمك guémiyi tjévirmék; سیه ایتمك siyé étmék; — *v. n.* tourner et —, *چبالمق tjabalamak.

Virginité, *f.* قزلق kezlek, باكرەلك bakirélik.

Viril, le, *a.* ارکكه مخصوص érkéyé maqhsous, ارکك کبی érkék guibi, مردانه mérdané; membre —, ذكر zékér.

Virilité, *f.* ارکكلك érkéklik, مردلك mérdlik, مردانه لك mérdanélik.

Virole, *f.* خلقه qhalka.

Virulent, te, *a.* ایرکلو irinli.

Virus, *m.* فرنك هلتی زهری frénk illéti zéhiri.

Vis, *f.* بورمه bourma, ویدا vida.

Vis - à - vis, *ad. et prp.* (de), قرشوسنده karchesenda, قرشو karchou.

Visage, *m.* یوز yuz, چهره tjéhré.

Viscère, *m.* قرن اچی karen itji, بغر baghr, bagher.

Viscosité, *f.* یاپشقنلق yapechkanlek, اوزلولك éuzluluk.

Viser, *v. n.* نشانلمق nechanlamak.

Visibilité, *f.* كورنورلك guéurunurluk, منظورلق manzourlouk.

Visible, *a.* كورنور guéurunur, منظور manzour; اشكاره achkiaré.

Visière, *f.* نشانكاه nechanguiah.

Vision, *f.* كورش guéuruch; یوز yuz; كورنمه guéurunmé; خیال qheyal.

Visionnaire, *a. et m. f.* صایقلین sayeklayan.

Visitation, *f. T.* زیارت ziyarét.

Visite, *f.* زیارت ziyarét, كورمكه guéurméyé guitmé; بقمه bakma, یوقلمه yoklama.

Visiter, *v. a.* یوقلمق yoklamak, كوردن guéuzdén guétjirmék, بقمق bakmak, كچورمك

Visiteur, *m.* دیده بان didéban, یوقلایجی yoklayedje, قولجی koldjou.

Vison, *m.* صوسموری sou-samourou.

Visqueux, euse, *a.* یاپشقان yapechkan.

Visser, *v. a.* بورمق bourmak, بورغیلمق bourghoulamak.

Vit, *m. fa.* سك sik, ذكر zékér.

Vital, le, *a.* عمره متعلق éumré mutaallik.

Vîte, *a. et ad.* تیز téz, چابق tjapek, چابجق tjapoudjak.

Vîtesse, *f.* تیزلك tézlik.

Vitre, *f.* پنجره péndjéré.

Vitrerie, *f.* جامجیلق djamdjelek.

Vitreux, euse, *a.* جام كبی djam guibi.

Vitrier, *m.* جامجی djamdje.

Vitriol, *m.* زاج zadj, زاج قبرس zadj kebres.

Vitriolé, ée, *a.* زاجلو zadjle.

Vivace, *a.* چوق یشایان tjok yachayan.

Vivacité, *f.* تازەلك tazélik, دنجلك dindjlik, صاقلق saklek; آتش atéch, قزغنلق kezghenlek.

Vivandier, *m.* ière, *f.* ماندجه صاتان mandja satan (ordouda).

Vivant, te, *a. m.* یاشیان yachayan, صاغ sagh, دری diri; bon —, *fa.* بوغازەور boghazavér; du —, *ad.* صاغلغنده saghlghenda.

Vivat, *m. et i.* یاشه yacha.

Vivement, *ad.* آتشلو atéchli, قزغن kezghen.

Vivier, *m.* حوض havouz, بالقلوا baleklava.

Vivifier, *v. a.* جان ویرمك djan vérmék, دیرلتمك diriltmék.

Vivoter, *v. n.* فقیرجه كچمك fakerdja guétjinmék, حال كل حال حالی یاشمق hali kulli hal yachamak.

*Vivre, *v. n.* یاشامق yachamak; كچمك guétjinmék; Vivres, *m. pl.* ذخیره zaqhiré (zahré).

Vizir, *m.* وزر vézir.

Vocabulaire, *m.* لغت كتابی loughét kitabe.

Vocal, le, *a.* سسلو sésli.

Vocation, *f.* چغرمه tjagherma; نام nam.

Voeu, *m.* آداق adak; — **pl.* آرزو arzou, هوس havés.

Vogue, *f.* كیدش guidich (kayeghen); * كوسترش guéustérich; نام nam.

Vogue-avant, *m.* جلدجی hamladje.

Voguer, *v. n.* كورکله كچمك kuréklé guitmék.

Vogueur, *m.* كورك چكن kurék tjékén.

Voici, *ad.* اشته ichté (yaken).

Voie, *f.* یول yol, طریق tarik; ایز iz; كچید guétjid; عربه ایزی araba izi; عربه araba; *طریق tarik, چاره tjaré; یوك yuk; — lactée, صمان یولی saman yolou (guéuydé).

Voilà, *ad.* اشته ichté (ouzak).

Voile, *m.* پرده pérdé; اورتی éurti

Voile, *f.* يلكن yélkén.

Voiler, *v. a.* پرده چكمك pérdé tjékmék, اورتمك éurtmék.

Voilier, *m.* يلكنجي yélkéndji; — *a.* vaisseau bon —, يوكرك كمي yuyruk guémi.

* Voir, *v. a. et n.* باقق bakmak, گورمك guéurmék, گوردن گچورمك guéuzdén guétjirmék; گوزتمك guéuzétmék; فرقنه وارمق farkena varmak; سير ايتمك séyr étmék; دنه‌مك دكه‌مك dénémék; گورمكه گتمك كلمك guéurméyé guitmék, guélmék.

Voisin, ne, *a.* بتشك bitichik, يقين yaken; — *m. f.* قوكشو komchou.

Voisinage, *m.* قوكشولق komchoulouk.

Voisiner, *v. n. fa.* ايو قوكشو اولق éyi komchou olmak.

Voiture, *f.* عربه araba, يوك عربه‌سي yuk arabase, صنم siném; صندال sandal, مـاونـه mavona; يوك yuk; كيرا kira, نولون navloun.

Voiturer, *v. a.* كوترمك guéuturmék (araba, kayek ilé).

Voiturier, *m.* عربه‌جى arabadje, ماونه‌جي mavonadje.

Voix, *f.* سس sés, صدا séda, آواز avaz; سوز séuz.

Vol, *m.* قاپه kapma, چالمه tjalma; چالنان شي tjalenan chéy; اوجه outjma.

Volable, *a.* چالنور tjalener, قاپلور kapeler.

Volage, *a.* يني باشلو yéyni bachle, بر دالده طورمز bir dalda dourmaz; feu —, بر نوع تمركو bir névï témréyi.

Volaille, *f.* قنادلو حيوان kanadlo hayvan.

Volant, te, *a.* اوچيجى outjoudjou.

Volant, *m.* بر نوع اويون طوپى bir névï oyoun topou; يل دكرمنى قنادي yél déyirméni kanade; خفيف انتاري qhafif éntari, قفتان kaftan.

Volatile, *a.* اوچر حيوان outjar hayvan, قوش kouch.

Volatilité, *f. T.* اوچيجيلق outjoudjoulouk.

Volatille, *f.* اوچر حيوان outjar hayvan.

Volcan, *m.* آتش چقن طاغ atéch tjekan dagh.

Volée, *f.* اوچش outjouch, اوجه outjma; قوش سوريسى kouch surusu; * بولك béuluk; حال hal, مرتبه mértébé; — de coups de bâtons, كوتك kéuték, طياق dayak; — de canon, طوپ اتمه top atma; à la —, *ad.* چاپجق tjapedjak.

Voler, *v. n.* اوچق outjmak; — *v. a. T.* آولامق avlamak.

Voler, *v. a.* چالمق tjalmak, قاپمق kapmak, اوغرلمق oghourlamak.

Volerie, *f.* * خرسزلق qhersezlek.

Volet, *m.* كوكرجنلك guéuvérdjinlik; قپاق kapak.

Voleter, *v. n.* قناد صللمق kanad sallamak.

Voleur, *m.* euse, *f.* خرسز qhersez.

Volière, *f.* قوش قفصی kouch kafési; كوچوك كوكرجنلك kutjuk guéuvérdjinlik.

Volontaire, *a. m.* گوكللو guéunullu, لوند lévénd.

Volonté, *f.* مراد murad, ارادت iradét, گوكل guéunul, مرام méram, استك isték; استمه istémé.

Volontiers, *ad.* استيرك istéyérék.

Voltiger, *v. n.* قناد چرپمق kanad tjerpmak; آتله طولشمق atela dolachmak; روزكاردن صللنمق ruzguiardan sallanmak.

Volubilité, *f.* بی قرارلق bi karardlek.

Volume, *m.* جرم djirm; بيوكلك béuyukluk; جلد djild.

Volupté, *f.* ذوق جسمانی zévkî djismani; صفا séfa, جنبش djumbuch.

Voluptueux, euse, *a.* صفالو séfale.

Vomique, *f. T.* اق جكر چبانی ak djiyér tjebane; — *a.* noix —, قرغه بوكن kargua bukén, كودله kudjulé.

Vomir, *v. a.* قوصمق kousmak, استفراغ قی ايتمك istifragh (istifra), kay étmék; faire —, قوصدرمق koustourmak.

Vomitif, *m.* قوصدريجی koustouroudjou.

Vorace, *a.* چوق ييجی tjok yéyidji, قورساقسز koursaksez.

Voracité, *f.* چوق ييجيلك tjok yéyidjilik.

Votant, *m.* سوزينی ويرن séuzunu vérén.

Vote, *m. T.* سوز séuz.

Voter, *v. n.* سوزينی ويرمك séuzunu vérmék.

Votre, *pr.* سزك sizin; سزكی sizinki.

Vôtre (le, la), *pr.* سزكی sizinki.

Vouer, *v. a.* عهد اداق ايتمك ahd, adak étmék, ادامق adamak.

*Vouloir, *v. a. et n.* استمك istémék, دلمك dilémék, طلب ايتمك talab étmék; آرزولمك arzoulémék, دلكی استكی اولمق diléyi, istéyi olmak; en — à qc. حظ ايتمك hazz étmémék, استمك istémémék; صانمق sanmak; — *m.* استك isték, مراد murad.

Voussoir, Vousseau, *m. T.* كمر طاشی kémér tache.

Voûte, *f.* كمر kémér (yapouda).

Voûter, *v. a.* كمر چويرمك kémér tjévirmék; se — *v. r.* اكلمك éyilmék, كوجمك guéutjmék.

Voyage, *m.* يول yol, يولجيلق yol djoulouk.

Voyager, *v. n.* يوله كتمك yola guitmék, يولجيلق ايتمك yoldjoulouk étmék.

Voyageur, *m.* euse, *f.* يولجى yoldjou.

Voye, *v.* Voie.

Voyelle, *f.* سسلو ياري sésli yaze, حرف صوت harfi savt.

Voyer, *m.* يول ناظرى yol nazere.

Vrai, ie, *a. et m.* كرچك guértjék, طوغري doghrou, صحيح sahih; خاص qhas, اصل asel, *a.*; كرچكلك guértjéklik.

Vraiment, *ad.* كرچكدن guértjéktén, كرچك guértjék, طوغري doghrou.

Vraisemblable, *a. m.* عقله يقين akela yaken, معقول maakoul.

Vréder, *v. n. fa.* اوته يرو يلمك éuté béri yélmék.

Vrille, *f. T.* كمانه مقابى kémané makkabe.

Vrillerie, *f.* دمر متاعى démir matae.

Vu, *prp.* بقرق bakarak; — que, *c.* چونكه tjunku, زيرا zira.

Vue, *f.* كوز guéuz, كورش guéuruch, ديدار didar, نظر nazar; يوز yuz, يون yéun; * مرام méram, مقصود maksoud; à —, *T.* كوردكده guéurdukdé; à — d'oeil, كوسترشه كوره guéustériché guéuré.

Vuide, *v.* Vide.

Vulgaire, *a.* بياغى bayaghe, اشاغى achaghe, الچق altjak; هر كونلك hér guunluk; قبا kaba; — *m.* اورتالق ortalek, خلق qhalk, ايل èl, ايل كون èl guun.

Vulgairement, *ad.* بياغى bayaghe, ايل كون ايچنده èl guun itjindé.

Vulnérable, *a.* يرالنه‌جق yaralanadjak.

Vulnéraire, *a.* يارمه فايده‌لو yaraya faydale.

X.

Xiphias, *m.* قلج بالغى keledj baleghe.

Xiphion, *m.* صاري زنبق sare zambak.

Xyle-aloès, *m.* اغاجي عود éud aghadje.

Y.

Y *ad. et part.* انده andé (onda), اورده orda, اورادە orada; اورايه oraya; اوستنه ustuné; انا ana (ona).

Yacht, *m.* قايق kayek.

Yeuse, *f.* پرنار pernar (aghadj).

Yeux, *m. pl.* d'Oeil كوزلر guéuzlér.

Z.

Zédoaire, *f.* جدوار djédvar (ot).
Zélateur, *m.* euse, *f.* غيرتجى ghayrétdji.
Zèle, *m.* غيرت ghayrét.
Zélé, ée, *a.* غيرتلو ghayrétli.
Zénith, *m.* سمت رأس sémtï réés.
Zéphir, *m.* صبا باد badï saba.
Zéro, *m.* صفر sefer.
Zérumbeth, *m.* زرنباد zourumbad (zouloumba, kéuk).
Zibeline, *f.* سمور sémmur (samour).
Zigzag, *m.* صغر سدكى segher sidiyi (kértik).
Zinc, *m.* توتيا tutja.

Noms propres.

A.

Abasci, آبازه abaza.
Abel, *m.* هابل habil.
Abissinie, حابش habéch.
Abraham, *m.* ابراهيم ibrahim; (patriarche) حليل ابراهيم halil ibrahim.
Acalzikė, آخسخا aqhesqha (akeska).
Acarnanie, قارلو ايلى karlo éli.
Adam, *m.* آدم adém; (patriarche) حضرت آدم hazrétï adém.
Adriatique; *a.* mer —, وندك كورفزي vénédik kéurfézi.
Afrique, افريكى afriki.
Agram, زاغراب zaghrab.
Aïastrati, بوز بابا boz baba.
Albanie, ارناودلق arnavoudlouk.
Albe-Greque, بلغراد bélighrad (bélirguad).
Albe-Julie, بلغرادجق bélighradjek, اردل بلغرادى érdél bélighradi.
Albe-Royale, استلنى بلغرادي istoulni béligrade.
Albion, انكلترا inguiltérra.
Alessio, لش léch.
Alexandre, *m.* اسكندر iskéndér; — macédonien, اسكندر ذوالقرنين iskéndérï zulkarinéyn.
Alexandrie, اسكندريه iskéndériyé.
Alger, جزاير djézaïr.
Allemagne, آلمان مملكتى alaman méméléketi.
Alonia, پاشا ليمانى pacha limane.
Alpes, les —, الامان طاغلري alaman daghlare.
Alys, *v.* Casalmac.
Amérique, يكي دنيا yéni dunya.
Ancyra, انكورى énguuru.
Andighonie, برغاز bourghaz.
Andrinople, ادرنه édirné.
Angleterre, انكلترا inguiltérra.
Anne, *f.* حنه hanna.
Antalie, اطاليا adalya.

Antioche, انطاكيه antakyé.
Antivari, بار bar.
Arabie, عربستان arabistan; — heureuse, يمن yémén, سعيد saïd èli; — deserte, چول tjéul; عربستان چولی arabistan tjéulu; — petrée حجاز hidjaz.
Ararat, اغر طاغی aqher daghe.
Archipel, اطهلر دكزي adalar dénizi.
Argentière, كچوك دكرمنلك kutjuk déyirménlik.
Argyro-Castro, اكري كسري éyri késri.
Arménie, ارمنستان érménistan.
Arménierstadt, كرلا guérla.
Arta, ناردہ narda.
Asie, اسيا asiya; — mineure, اناطولی anadolou.
Asphaltite, le lac —, لوط دكزي lot dénizi.
Assyrie, كردستان kurdistan.
Athènes, آتينا atina.
Autriche, آوسترپا avstria.
Avarine, اناوارين anavarin.
Avsie, عرب اطهسی arab adase.

B.

Babylone, بابل babél; بغداد baghdad; مصر meser.
Barbarie, باربارش مملكتی barbarech mémlékéti.
Belgique, la —, فلمنك مملكتی filéménk mémlékéti.
Belgrade, بلغراد bélighrad.
Béthléhem, بيت اللحم béytul lahm.
Bog, اق صو ak sou.
Bohème, چه tjéh, چه مملكتی tjéh mémlékéti.
Bosphore, le —, قره دكز بوغازي kara déniz boghaze, بوغاز ايچی boghaz itji.
Bude, بدون budoun (boudim).

C.

Caffa, كفه kéfé.
Caïre, le —, مصر القاهره meser ulkahiré; بولاق boulak.
Caïn, قابل kabil.
Calicut, كلكوت kélkut.
Candahar, قندهار kandahar.
Canée, حانيا hanya.
Capadoce, طوقات سناب و جنيك tokat, sinab vé djénik.
Caramanie, قرمان karaman.
Carlbourg, اوروسوار orosvar.
Casalmac, قزل ارمق kezel ermak.
Caspienne, la mer —, خزر دكزي qhazér dénizi.
Cattaro, قطور koutour.
Caucase, (le) البرز طاغلري élbourz daghlare, يلپرز طاغی yalpourz daghe.
Céléna, قره حسار kara hisar.
César, *m.* چاسار tjasar.
Césarée, قيصريه kaysériyé.
Chalcédoine, قاضی كوی kadé kéuyu.
Chaldée, عراق irak.
Chalquée, هيكبهلو اطه héybéli ada.

Chine, چين tjin, چين و ماچين tjin ou matjin.
Chio, ساقز اطه‌سی sakez adase.
Chiutaye, كوتاهيه kiutahyé.
Choczim, خوطين qhotoun.
Cilicie, قرمان karaman.
Constantinople, استانبول istambol, اسلامبول islambol, آستانه asitanéyi, درعليه dérî aliyé, قسطنطنيه kostantaniyé.
Corasan, خراسان qhorasan.
Corfou, كروفز kéurféz.
Corinthe, كوردس guéurdés.
Croatie, خرواتلق qhervatlek.
Cronstadt, براشو brachov.
Cypre, قبرس kebres.
Czircassie, چركز مملكتی tjérkéz mémlékéti.

D.

Damas, شام cham.
Damiette, دمياط dimyat.
Daniel, *m.* دانيال danyal.
Dantzick, طانسقا daneska.
Danube, طونا touna.
Dardanelles, اق دكز بوغازي ak déniz boghaze.
David, *m.* داود davoud.
Diane, *f.* ارطيس artémis.
Dnieper, اوزي عدري صويی ozou, adri souyou.
Dristra, سلستره silistré.
Dulcigno, اولكن ulkun.

E.

Edessa, وودينا vodina; اورفا ourfa.
Egypte, مصر meser, خبطی ولايتی qhepti vilayéti; — moyenne, وستانی vostani; — superieure, صيد sayid, صيدا sayda.
Elie, *m.* اليا ilya; خضر qhezer (hezer).
Elisabethstadt, بشوالو bachvalov.
Enos, انز énéz.
Episcopia, هركه héréké.
Erzeron, ارضروم érzî roum.
Ethiopie, *v.* Abissinie.
Etschmiazin, اوج كليسا utj kilisé.
Eve, *f.* حوا hava.
Eupatoria, كوزلوه guéuzlévé.
Euphrate, مراد صويی mourad souyou.
Europe, اوروپا évropa.
Euros, مريج méridj.
Ezechiel, *m.* خزقيل qhazkel.

F.

Farsa, چتالجه tjataldja.
Fez, فس fés.
France, فرانچه frantja.

G.

Gabriel, *m.* جبرائل djébraïl.
Gajdouri, اشك اطه‌سی échék adase.
Galice, *f.* له léh.
Gènes, جنوا djénova.
Genève, جنورا djinévra.
Géorgie, كورجستان guurdjistan.
Germanie, الامان مملكتی alaman mémlékéti.
Gibraltar, سبده بوغازي sébdé boghaze.

Grèce, *f.* طرپولیچه اکریبوز یانیه و سلانیك tripolitja, éyriboz, yanya vé sélanik.

H.

Halys, *v.* Casalmac.
Hellespont, *v.* Dardanelles.
Héraclée, ارکلي érégli.
Hercule, *m.* رستم rustém.
Hermanstadt, سبین sibin.
Herzegovine (l'), هرسك hérsék.
Hollande, *f.* فلمنك filéménk.
Hongrie, *f.* مجار ولایتی madjar vilayéti, مجارلق madjarlek.

I.

Illyrie, اسقلاون ولایتی esklavon vilayéti.
Imbro, امروز imroz.
Imirette, اچق باش atjek bach, باش اچق bach atjek, عمارت imarét.
Imosti, امونچقه imoutjka.
Indes, les, هند hind.
Indostan, هندستان hindistan.
Isaac, *m.* اسحاق ishak.
Ismaël, *m.* اسمعیل ismaïl.

J.

Jacques, *m.* یعقوب yakoub.
Janina, یانیا yanya.
Jassy, یاش yach.
Javarin, *v.* Raab.
Jean, *m.* یانوش yanoch, یانی yani; — baptiste, حضرت یحیا hazrétï yahya.
Jérémie, *m.* ارمیا érmiya.
Jérusalem, قدس شریف koudsï chérif.
Jésus, *m.* عیسی isa.
Job, *m.* ایوب éyyub.
Jonas, *m.* یونس yonous.
Joseph, *m.* یوسف yousouf.
Judée, یهودیت yéhoudiyét.
Judith, *f.* یهودیت yéhoudiyét.

K.

Kastoria, کول کسري guéulï késri.
Kladovo, فتح الا سلام féth ul islam.
Klausembourg, قیلوز kelouj.
Kloumbatz, کوکرجنلك guévérdjinlik.
Ko, استانکوي istankéuy.
Kotschin, *v.* Choczim.
Kronstadt, براشو brachov.

L.

Lacédémone, مسترا mistra.
Lango, *v.* Ko.
Larisse, یکی شهر yéni chéhir.
Lazarus, *m.* لاز laz, غازر ghazér.
Leipsic, Leipzic, لپسقا lipiska.
Lemberg, الوو ilvov.
Lembro, *v.* Imbro.
Lemnos, الیا ilimya.
Léopol, الوو ilvov.
Lepante, اینه بختی éyné baqhti.
Liban (le), دورزي طاغی durzu daghe.
Lidromie, اسکي چاملوجه éski tjamledja.
Limni, *v.* Lemnos.

Livourne, ليقورنا alikourna.
Londres, لوندره londra.

M.

Macédoine, ماكيدون makidoun, فلبه ولايتى filibé vilayéti.
Marie, *f.* مريم méryém, ماريا marya.
Maroc, مغرب maghreb.
Méditerranée, mer —, اق دكز ak déniz.
Melanikos, منهلك ménélik.
Memphis, اسكي مصر éski meser.
Mer-morte, بحر اللوط bahr ullot.
Mésopotamie (la), دياربكر diarbékir.
Metelin, Mitylène, مدللى midillí.
Millenbach, ساز شبش saz chébéch.
Milo, بيوك دكرمنلك béuyuk déyirménlik.
Moca, Moka, يمن yémén.
Modon, موطن moutoun.
Mogol, مغل moghol.
Moïse, *m.* موسى mousa.
Moldavie, بغدان boughdan.
Monte-negro, قره طاغ kara dagh.
Morée, *fa.* موره mora.
Mosconisie, يونده جونده اطه‌سى younda, djounda adase.
Mosul, موصل mousoul.
Mysie, كوستندل kéusténdil.

N.

Napoli de Malvasie, منكشه ménguéché.
Napoli da Romanie, Naplia, اناپولى anapoli.
Natolie, اناطولى anadolou.
Navarin, *v.* Avarine.
Naxie, نقشه nakcha.
Negrepont, اكريبور éyriboz.
Nicaria, قاريوتى karyoti.
Nicomédie, ازنيكميد iznikmid (iznimid, izmiid).
Nicopoli, اينه‌بولى inébolou.
Nieper, *v.* Dnieper.
Nigritie, سودن soudén.
Nil, نيل مبارك nil (milí) mubarék.
Nio, انوز énoz (énéz).
Nissa, نيش nich.

O.

Océan (l'-), بحر محيط bahrí mouhit, طش دكز dech déniz.
Odesse, خواجه بك qhodja béy.
Oedenbourg, سپرون sépron.
Olympe, كشيش طاغى kéchich daghe.
Oxagov, اوزي ozou.

P.

Papadonisia, île de prince, پاپاز اطه‌سى papaz adase.
Patras, پاترمجق patradjek.
Péloponése, موره mora.
Perse, عجستان adjémistan.
Pest, Pesth, پشته péchté.
Petervardein, واراذين varadin.
Philadelphie, الا شهر ala chéhér.
Philippopoli, فلبه filibé.
Piscopia, هركه héréké.

Pistriza, واردار vardar.
Pleivglic, طاشلوجه tachledja.
Pologne, لهستان léh mémlékéti.
le Pont-euxin, قره دكز kara déniz.
Presbourg, پوژون pojon.
Prusse (la), بروش brouch.

R.

Raab, يانق پلانغه yanek palangua, كور guur.
Ragusa, دوبره وندك dobra vénédik.
Rhodes, رادوس rados.
Rodosto, تكفور طاغی tékfur (tékir) daghe.
Rome, قزل الما kezel élma.
Rosette, راشد rachid.
Russie, اوروس مملكتی ourous mémlékéti, مسقو moskov.

S.

Salomon, *m.* سليمان suléyman.
Salonique, سلانيك sélanik.
Samos, سوسام اطهسی sousam adase.
Samothrace, سمندرك séméndrék.
Sandrev, سمندره séméndré.
Satalie, اطاليه adalya.
Save, صاوه sava.
Scarpanto, كرپه kérpé.
Sciro, اسكروز iskiroz.
Sebaste, سيواس sivas.
Seiten, ازدين izdin, زيتون zéytun.
Semlin, زمين zémin.
Serbie, صربلق serblek; سمندره séméndré.
Siberie, حقنه hokna.
Silimno, اسليا islimya.
Sinob, سيناب sinab.
Siros, سروز siroz (séréz).
Smirna, ازمير izmir.
Spalmatori, قوين اطهسی koyoun adase.
Stalamene, الميا ilimya.
Suède, شود chevéd.
Suez, سويش suvéyich.
Syrie, شام ايالتی cham éyaléti.
Szamosuyvar, *v.* Arménierstadt.

T.

Tekin, بندر béndér.
Tenedos, بوقجه اطهسی bokdja adase.
Thessalonique, سلانيك sélanik.
Tigre (le), شات chat, دجله didjlé.
Tine, استندل istindil.
Tyrolos, چورلو tjorlo.
Transilvanie, اردل érdél.
Turquie, la, محكت آل عثمان mémlékéti al osman, عثمانلو طپراغی osmanle topraghe.

V.

Valachie, Valaquie, افلاق éflak, ولاخ voulaqh.
Valona, اولونيا avlonya.
Veladaghra, ارناود بلغرادی arnavoud béligbrade.
Velesso, كوپريلو kéuprulu.

Venise, وندك vénédik, صولو وندك soulou vénédik.
Vienne, بج bétj.
Volga, اتيل étil.

Z.

Zacharie, زكريا zékéryé.
Zagrab, v. Agram.
Zea, مرتد اطهسي mourtad adase.
Zerigo, چوقه اطهسی tjouka adase.
Zingiova, اوزونجه اباد ouzoundja abad (ava).

Imprimé chez Antoine noble de Schmid, Imprimeur I. R. privilégié des langues Allemande et Orientales.

Errata.

Pag.	Col.	Ligne.		
2	2	1	bereketli	bérékétli.
4	2	22	نخيره	ناخيره
7	1	34	acquescer	acquiescer.
	2	24	زمام	نسام
9	1	11	alemlélek	alemlelek.
	2	22	بورك	يورك
10	1	25	صبل	صيل
	2	1	donanméch	donanmech.
13	1	20	Aigrimoine	Aigremoine.
17	2	17	خريملك	جريملك
19	2	34	sardela	sardéla.
20	1	25	kandjék	kandjek.
27	1	26	akdje	akdjé.
	2	13	ésbat	csbat
35	1	7	de	du
39	1	15	ridjadj	ridjadje.
41	2	4	صلاغق	صلانمق sallanmak
44	1	26	Bas-relif	Bas-relief.
51	2	14	adjé	adje.
		34	béuyle	béuylé.
53	1	31	firaset	firasét.
	2	6	pervaz	pérvas.
54	1	31	méyqhane	méyqhané.
55	1	20	et	ét
59	2	10	ferrah	férrah.
61	1	9	Brlûé	Brûlé.
62	2	17	sék sék	sek sek.
65	2	35	méchinden	méchindén.
94	2	19	راحب	راحت
97	2	33	ايتمك	ايتمك
99	2	14	زنجره	زنجره
100	1	28	نظري	ناظري
102	1	5	نظر	ناظر

Pag.	Col.	Ligne.		
106	1	20	يارلش	إيازلش
107	2	6	بصاق	يصاق
109	2	24	dokounuch	dokounouch.
114	2	21	Centre-	Contre-
116	2	17	اتّفاق	اتّفاق
117	1	3	خزمتجيسى	خدمتجيسى
119	1	17	éutmek	éutmék
	2	3	béudjek	béudjék.
124	1	8	diren	dirén.
133	2	18	بوينوزي	بوينوزي
135	2	35	ازديان	ازديان
138	1	14	قبنمه	قينمه
139	2	26	كرلو	كيرلو
157	1	3	èndirmek	éndirmék.
160	2	30	بقمق	يقمق
162	1	30	Dentéa	Denté, *a.*
	2	32	بولكك	بولكلك
167	1	31	صوبه	صوبه
170	1	18	èsamisini	ésamésini.
171	1	16	diynémék	diynémémék.
180	1	7	Dimeur	Dimeur, *m.*
188	1	12	bérguzar	bérguuzar.
190	1	10	guman	guuman.
305	1	5	Hobois	Haubois.

DX 000 914 910

DX 000 914 910